

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ

1933 - 1988

diasporiana.org.ua

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ
пропам'ятна книга
1933 - 1988

У Тисячоліття Християнства в Україні

**UKRAINIAN CATHOLIC UNIVERSITY
of Pope St. Clement**

**UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST
A Commemorative Book**

**A collection of documents and memorabilia
1933 - 1988**

**Collected, Compiled and Edited
by Mykola Hruszkewycz, M.D.**

Editorial Board

**†Roman Danylewycz, Jarosław Krywiak, M.D.
Wasył Lew, Ph.D., †Bohdan Lonczyna, Ph.D.**

**Published by Ukrainian Catholic Diocese of St. Josaphat, in Parma, USA
Rome 1991 Parma**

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Ім. св. Климента Папи

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ
пропам'ятна книга

Документальний збірник
1933 - 1988

Зібрав, упорядкував і зредагував
д-р Микола Грушкевич

Редакційна Колегія
†ред. Роман Данилевич, д-р Ярослав Крив'як
д-р Василь Лев, †д-р Богдан Лончина

Видання Української Католицької Епархії св.свщм. Йосафата в Пармі, ЗСА
Рим 1991 Парма

Мовна редакція:

проф. д-р Василь Лев

(У давніх текстах і документах збережені первісна мова й правопис)

Комп'юторний друкарський набір і верстання:

Дарія Городиська

Оформлення обгортки:

Ляля Кучма-Бабій (написи)

Оксана Семерак-Шепівдич (емблема)

Library of Congress Catalog Card Number: 91-065729

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ
СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА ГАЛИЦЬКОГО
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Великого Добродія української молоді

і

АРХИПАСТИРЯ СКИТАЛЬЦІВ АРХИЄПІСКОПА
ІВАНА БУЧКА

Батька Свята „Українська Молодь Христові”

Слуга Божий Митрополит АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Архиепископ ІВАН БУЧКО
Батько Свята „Українська Молодь Христові”

**Верховний Архієпископ і Кардинал
МИРОСЛАВ ІВАН ЛЮБАЧІВСЬКИЙ**

МИРОСЛАВ ІВАН
Отець і Глава Помісної
Української Католицької Церкви
і Кардинал Святої Римської Церкви

Зі щирого серця благословлю всі труди вкладені в реалізацію цієї цінної книги, яка запевнить вічну пам'ять про наш величний релігійно-національний здвиг, що відбувся під гаслом
«УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ»
дня 7-го травня 1933 року
в столиці Західної України Львові, під духовим проводом мого Великого Попередника на Львівському Митрополичому Престолі
Слуги Божого Андрея Шептицького,
та задокументовує благодатне відлуння того свята в діяспорі по сьогоднішній день, яке проявляється з'їздами
«Українська Молодь Христові» в різних країнах світу.
Вітаю цю пропам'ятну книгу як вартісний причинок до історії нашої Церкви. Нехай Ласкавий Господь дозволить, щоб вона розійшлася широко між нашим народом, виявила корисний вплив на нашу молодь на чужині й принесла якнайкращі овочі для добра нашої Української Церкви й нашого поневоленого, але нескореного народу.
Молю Всемогучого Бога, щоб не дав довго ждати на цей день, коли квіт нашого народу буде мати змогу відновити свої обіти вірності Христові знову в рідному вже вільному городі князя Льва.

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

+ Мирослав І. Кардинал Любачівський
Верховний Архієпископ
і Митрополит Львівський

Дано в Римі, при храмі Жировицької Богоматері і святих мучеників Сергія і Вакха 7-ого травня 1987 р.б.

Владика РОБЕРТ МИХАЇЛ МОСКАЛЬ
Єпископ Української Католицької Єпархії
св. свщм. Йосафата в Пармі
синодальний духовний опікун
української католицької молоді
фундатор цієї книги

ВВЕДЕННЯ ВЛАДИКИ РОБЕРТА

Молодь — це майбутнє кожного народу, це будучий образ суспільства світу. Молоді люди, завжди заки ввійдуть у повне життя, хочуть бути інакшими, досконалішими від своїх батьків і вважають себе мудрішими від них. Вони назагал у дечому багато більше від них знають і не раз правильні в своїх юних міркуваннях, хоч і часто помиляються. Вони дуже часто ідеалісти, але з природи бунтуються проти стандартів і моральних вартостей старшого покоління. Буває, що у пориві молодечого запалу вони потрясають старшою генерацією та розбуджують її з оспалости та байдужости.

Батьки ж, які виплекали в собі традиційні моральні вартості, стараються вщепити їх у душу своїх дітей. Не завжди воно їм зразу вдається, але з часом їхні сини й доні таки приходять до висновку, що є певні засади, на яких годиться будувати життя. Засади ці голосить св. Церква в контексті Доброї Новини Ісуса Христа.

Наскільки українська молодь духово дозріла, щоб змагати до ідеалу християнства, свідчать світлі події, яких первопочаток був поверх пів століття тому. Ото ж ще в травні 1933 року Божого поверх сто тисяч української молоді зринуло до міста Львова, щоб засвідчити свою вірність Христові. „Українська Молодь Христові” — гасло, під яким маршував квіт нашого народу вулицями столиці Західньої України і приймав благословення Первоєрарха нашої Церкви, митрополита Андрея Шептицького, пролунало знову п'ятдесят років пізніше на чужині. Під ним відбуває свої з'їзди українська молодь діаспори, в країнах Європи, на терені Америки — в З.С.А., Канаді й Бразилії — , як теж в Австралії. Рух „Українська Молодь Христові” живе в українському народі.

А в цьому році ми маємо щастя бути свідками несподіваної радісної події, як Христос повернув у тріумфі до нашої молоді в Україні. І ось дня 8 вересня 1990 року Божого знову в городі князя Льва обновилося гасло „Українська Молодь Христові”. Тисячі українського юнацтва України станули під прапором Христа.

Віriamo, що Христос буде вже вічно панувати в серцях української молоді як на рідній землі, так і в діаспорі на чужині.

Хай же ця книга, що її опрацювали учасники першого Свята „Українська Молодь Христові”, яка документує шлях української молоді до Христа, стане для неї непохитним дороговказом.*

†РОБЕРТ

Єпископ Епархії св. Йосафата в Пармі

Парма, у вересні 1990 р.Б.

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Українському Народові в 1000-літній ювілей прийняття Христової віри нехай буде подарунком оця книга — свідоцтво, що його молоде покоління не відреклося прадідньої віри, якою поблагодарив його наш великий князь св. Володимир, але стоїть при ній твердо й непохитно.

Імпозантним виявом того було величаве Свято „Українська Молодь Христові” 1933 року з безупинним відгомонам до наших днів. Це історичне свято не діждалось досі гідного документарного збереження. Наші попередники, а в першу чергу організатори свята, не допильнували, щоб утривалили пам'ять про нього якимсь солідним виданням. Єдиною книжковою публікацією, наскільки нам відомо, була брошурка на 55 сторінок друку з описом перебігу Свята УМХ, виготовлена редактором „Нової Зорі” д-ром Осипом Назаруком, але вона не є до осягнення. Знаємо, що в 1934-му році голова Ділового Комітету Свята УМХ, дир. Володимир Кузьмович, виготовив 400-сторінковий скрипт про це свято. Він одначе застряг у друкарні „Бібльос” у Львові. Хтось подбав, щоб відкласти друк цієї книги так, що вона не побачила денного світла.

Минули роки, але блєск Свята УМХ не погас. Він і пригадав, що треба конечно закріпити пам'ять про нього для майбутніх поколінь. У його 25-ліття зродився задум цієї пропам'ятної книги. В ювілейному зверненні в 1958-му році була вже про це згадка. Довгий шлях був до реалізації того. Щойно напередодні 50-річчя Свята УМХ створилася для цього чотиричленна Редакційна Колегія в складі: ред. Роман Данилевич, д-р Ярослав Крив'як, д-р Богдан Лончина й д-р Микола Грушкевич. Завдання її не були легкі, бо потрібних документарних матеріалів майже не було. Прийшлося сягнути в першу чергу до архівів оо. Василіян у Римі. Розшуки там перевів з гарним вислідом д-р Б. Лончина. Головним джерелом інформацій для нашої книги стали часописи „Мета”, „Нова Зоря” і „Місіонар” з 1933 року, та всі річники журналу „Українське Юнацтво”. Для збереження повної ідентичности матеріалів при їх передаванні задержали ми вповні мову й правопис тих часів. Поважна кількість матеріалів, які вдалося нам добути після довгих розшуків, уможливила нам доволі вірно відтворити історичні факти, гідні того, щоб не припали пилом забуття.

Овоцем наших розшуків і старань є цей документарний збірник, який з'ясовує історію біля 60-ти років руху української католицької молоді, що в них особливу роль відіграло монументальне Свято „Українська Молодь Христові” 1933 року у Львові. Докладно представлена його передісторія, починаючи від Католицької Акції, враз із змалюванням драматичних протиакцій з боку чужих і своїх.

Подрібно передали ми перебіг самого Свята УМХ, що стало горючим смолоскипом — дороговказом для української молоді сьогодні. У дальшу чергу зупинились ми на плодах цього свята — організаціях української католицької молоді, що постали вслід за ним. Головну увагу присвячено Т-ву „Орли” КАУМ у рідному краю. Відповідно до доступних нам інформацій відмічено теж братні організації поза межами батьківщини, зокрема за океаном, як „Ліга Української Католицької Молоді” в Америці, „Українське Католицьке Юнацтво” в Канаді, „Хрестоносці” в Бачці (Югославія), „Борці Христа” й „Орли” на Закарпатті, пластовий „Орден Хрестоносців” і, врешті, „Християнська Спілка Української Молоді” в Україні.

Окремо обговорено справу видань, які сіяли здорове зерно серед нашої молоді.

Про незаперечне історичне значення Свята „Українська Молодь Христові” 1933 року свідчать новітні його відгуки пів сотні років пізніше поза межами України. Ювілейні Свята УМХ в Італії (Рим), в Америці (Чикаго, Омага, Стемфорд, Парма, Філядельфія), в Канаді (Вінніпег, Торонто, Саскатун, Едмонтон), в Бразилії (Прудентополіс) і в Австралії (Канберра) описані теж у цій пропам'ятній книзі.

Заявою вірності Христові приготавливалась українська молодь на поселеннях достойно до святкування 1000-річчя офіційного впровадження Християнства в Україні. Ідея святкування 950-річчя цієї величньої події в 1938-му році вийшла теж від молодечого Т-ва „Орли” й цьому присвячено у цій книзі належну увагу.

При Божій допомозі випускаємо в світ цю пропам'ятну книгу. При творенні її Господь не пощадив нам тяжких хрестів, бо забрав до себе в 1985-му році двох членів нашої Редакційної Колегії, ред. Романа Данилевича і д-ра Богдана Лончину. Зате проф. д-р Василь Лев став її вартісним доповненням.

Нехай же ця книга, в яку вложено багато труду, не залишиться тільки задокументуванням минулого, але нехай стане спонукою до дії згідно із з'ясованими в ній ідеями й забезпечить у сучасну пору й у майбутньому вічну живучість посвяти: „Українська Молодь Христові!”

Микола Грушківч

РОЗДІЛ І

ПЕРЕДІСТОРІЯ СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

МИТРОПОЛИТ КИР АНДРЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Важкі часи та ще чорніші хмари, що наближаються, змушують нас згуртуватися суцільніше ніж досі та полягаючи на правді і власній сильній єдності обороняти те, що нам усе найдорожче й святе.

Тому взиваємо і заохочуємо всіх католиків українців до організування Католицького Союзу, на основі ось яких принципів:

Будемо кріпко держатися й боронити католицької віри та моралі також і в політичному житті.

Збережемо послух для Церкви в справах віри і моралі.

Уважаємо християнську родину за основу народу і на кожному кроці будемо боронити її прав, відстоюючи нерозривність подружжя і християнське виховання молоді в своїй школі.

Будемо домагатися і відстоювати соціальну справедливість, розбудову соціальної охорони селянства, робітництва, загалом усіх працюючих, а передовсім суспільно покривджених.

В єдності, ладі та дисципліні організованої акції, стоячи на ґрунті легальности супроти держави, якої ми горожанами, будемо посвячувати наші сили, щоби на всіх ділянках народнього і політичного життя законними засобами здобувати для нашого народу щораз то більшу освіту, культуру, добробут і права. Всестороннє добро українського народу в християнським розумінню цього слова — це ціль, до якої в політичному житті прямуємо.

У всіх справах активної політики, в яких ненарушена католицька віра і мораль та вище подані суспільні і національні основи — лишаємо членам нашого Союзу цілковиту свободу.

Христос наша сила!

Дано у Львові, дня 22. жовтня 1930.

✠ *Андрей, Митрополит*

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ СОЮЗ

Початком українського католицького мирянського руху в Галичині належить уважати основи Українського Католицького Союзу, а вслід за тим майже одночасно Католицької Акції на початку січня 1931 року. Рух цей поширився на українську молодь створенням Католицької Акції Української Молоді (КАУМ) в травні 1933 року.

ПОКЛИК ГОЛОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО СОЮЗУ

У дні всенародної скорби Високопреосвящений Митрополит Андрей Шептицький, якого високий ум і благородне серце дали українському народові вже не один далекосяглий та глибоко обдуманий почин, звернувся до українського громадянства з покликом створити організацію українців католиків, котра малаби метою оборону католицької віри та моралі й підтримку всебічного розвитку українського народу в християнському розумінні. Ідучи за цим голосом Високопреосв. Митрополита, широкий гурт українських громадян, щиро прив'язаних до католицької Церкви і до грецького обряду, оснував дня 1-го січня 1931 року у Львові Український Католицький Союз та вибрав на основі затвердженого Впреосв. Митрополитом організаційного статуту начальну управу нової організації. Як представники цієї початкової управи закликаємо всіх українців, що так як ми відстоюють християнсько-католицький світогляд та признають необхідність активної оборони всіх тих ідеалів, які нам найдорожчі й святі, вступити в члени Українського Католицького Союзу та прийняти на себе всі обов'язки, які є сполучені з членством Союзу.

Робота, до якої стаємо, превелика і важка. Згідно з намірами Впреосв. Митрополита хочемо запевнити католицькій вірі та моралі належне їм місце у прилюдному житті, протиділати матеріалістичній науці та всім практичним проявам матеріалістичного світогляду, привернути захитані основи прилюдної та приватної моралі, збільшити авторитет і вагу моральних і умових цінностей, скріпити почуття відповідальності за прилюдні виступи і за громадську діяльність, покласти в нашому народі на місце хибно зрозумілого індивідуалізму основи строгої громадянської дисципліни. Якщо нам пощастить впоїти в духовість нашого народу, що необхідно застосувати принципи християнської етики у всіх ділянках національного життя, тоді створимо в нашій суспільності ту велику моральну силу, яка дає тісний зв'язок з могутнім католицьким світом і запевнимо нашому народові всебічний розвиток на шляху здобування повноти національних і громадянських прав, на шляху до великого, соняшного Майбутнього.

Діло, яке хочемо створити, вимагатиме великої посвяти і напруження всіх сил. Приступаємо до нього без побічних гадок та намірів, з непохитною волею переведення наших завдань. Що наша мусить бути перемога, не сумніваємося, бож боронимо принципи, які є невимірні й вічні, та Христос наша сила!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО СОЮЗУ:

Володимир Кузьмович
Секретар Головної Ради

Володимир Децикевич
Голова Союзу

Зголошення про вступлення у члени Союзу прохаємо подавати на руки відпоручника Головної Ради, яким є з правила місцевий греко-католицький священник, або надсилати до канцелярії Головної Ради Українського Католицького Союзу у Львові, вул. Кілінського ч. 3. До зголошення треба долучити підписану власноручну заяву ось такого змісту: „Прирікаю боронити католицьку віру і мораль, дбати за приновлювання принципів християнської етики у всіх ділянках національного життя і підтримувати всебічний розвиток українського народу в християнському розумінні здобуванням для нього повноти національних і громадянських прав”.

/„Мета” ч. 1 з 15 березня 1931/

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ

Католицька Акція це світське апостольство, тобто співпраця світських (мирян) в апостольській діяльності церковної ієрархії, здійснювана в католицьких організаціях під наглядом церковної влади.

Серед українців Католицька Акція почала діяти в Галичині в 1930-их роках. Централю її був Генеральний Інститут Католицької Акції Греко-Католицької Галицької Провінції з осідком у Львові. Генеральним церковним асистентом Католицької Акції був назначений спершу Владика Іван Бучко, а пізніше Владика Никита Будка. Президентом Генерального Інституту був д-р Маркіян Дзерович. Веденням діяльності в Епархіях займалися Епархіальні Інститути Католицької Акції.

Найбільш видатну діяльність проявив Архиепархіальний Інститут Католицької Акції у Львові, який проголосив свято "Українська Молодь Христові". Головою його був директор Іван Бабій, а секретарем о. Теофіл Горникевич. Цей останній піддав ідею свята УМХ Митрополитові Андреєві. Тут слід згадати ще таких діячів Католицької Акції на терені Львова: Василь Глібовицький, Петро Ісаїв, д-р Василь Лев, Юліян Редько, Евстахія Тишинська, Стефанія Фіголева, д-р Константин Чехович, д-р Микола Чубатий. Одною з складових організацій Католицької Акції, що відіграла особливу роль у святі УМХ було Товариство Українських Студентів Католиків "Обнова". Його очолював у той пам'ятний час Роман Монцібович. Після свята УМХ постала Католицька Акція Української Молоді.

У Станиславівській Епархії з 1931 року Католицьку Акцію становило Товариство "Скала", якої клітинами були читальні по селах. Головою її був адвокат д-р Іван Волянський.

У Канаді Католицька Акція діє від 1932 року з утворенням католицької громадської організації Братство Українців Католиків (БУК). У 1938 році основано Українське Католицьке Юнацтво (УКЮ), а в 1943 році Лігу Українських Католицьких Жінок (ЛУКЖ). Після останньої війни почало діяти теж ТУСК і УКАО "Обнова". У 1960 році створено їхні епархіальні центральні. Місячник "Католицька Акція" був пресовим органом.

У ЗСА ролю Католицької Акції почала сповняти від 1933 року Ліга Української Католицької Молоді (ЛУКМ), що в 1962 році перемінилася в Лігу Українців Католиків (ЛУК). Діяльність ведеться у парафіяльних відділах. Щорічно відбуваються конвенції. ТУСК і УКАО "Обнова" діє теж на терені ЗСА.

У Бразилії Католицьку Акцію веде з 1940 року Інститут Катехиток. Проявляється вона виховною й харитативною діяльністю. Там же виходить католицький місячник „Праця”.

У Німеччині діє Католицька Акція з 1947 року, а в усій Європі з 1949 року. Головою був спочатку С. Крет, а головним церковним асистентом о. Іван Хома. Важливішими її організаціями були ФТУСК і УКАО "Обнова". Пресовими органами Католицької Акції в Європі є тижневик "Християнський Голос" в Мюнхені й місячник "Наша Церква" в Англії.

Католицька Акція в Галичині діяла за статутом і правильниками, яких текст слідує.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СТАТУТ КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ В ГАЛИЦЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

**затверджений на Конференції Гр. Кат. Галицького Єпископату
у Львові дня 3.1.1931.**

1. Завдання Католицької Акції є приготувати, творити і гуртувати католицькі стоваришення для цілей світського апостольства, себто для поглиблення та поширення, впровадження в чин і оборони католицьких засад у житті одиниці, родини та суспільности, згідно з наукою католицької Церкви і вказівками Апостольської Столиці.

2. Патроном Католицької Акції в нашій церковній Провінції є св. Йосафат, — головним торжеством є свято Христа Царя (в останню неділю жовтня).

3. Католицька Акція стоїть поза і понад політичними партіями.

4. Католицька Акція є залежна від гр. кат. Єпископату, який кермує нею за посередництвом Комісії Єпископату для справ Католицької Акції.

5. Централєю Католицької Акції є створений гр. кат. Єпископатом Генеральний Інститут Католицької Акції у Львові, який має характер правної церковної особи по думці 1489. кан. і ХУІ. арт. Конкордату та який кермується правильником, що його затвердив гр. кат. Єпископат.

Генеральний Інститут Католицької Акції складається з Президента і Директора, іменованих гр. кат. Єпископатом, та Секретаря, іменованого Президентом Генерального Інституту.

6. Завданням Генерального Інституту Католицької Акції є:

1) виучувати теорію і практику Католицької Акції та поширювати її дух і розуміння,

2) вишколювати до католицького організаційного життя та католицького апостольства уряджуванням курсів, зїздів, мані-фестацій і т.п.,

3) просліджувати потреби католицького життя,

4) розбуджувати католицьку ініціативу та формувати католицький погляд на справи, що входять в обсяг Католицької Акції,

5) уділювати фахові поради й поміч в напрямі організування Католицької Акції та католицьких стоваришень,

6) підтримувати католицький видавничий рух та пропаганду українських видавництв з ділянки Католицької Акції,

7) видавати часописи для справ Католицької Акції а також книжки, брошури, летючки і т.п. із її обсягу.

7. Комісія Епископату для справ Католицької Акції іменує на протяг трьох літ Президента Генерального Інституту Католицької Акції та Генерального церковного Асистента, який слідкує за цим, щоби діяльність Генерального Інституту Католицької Акції була успішна, згідна з духом Церкви і з порученнями гр. кат. Епископату.

8. Президент Інституту Католицької Акції скликає, якщо зайде потреба, Раду Католицької Акції, в якій склад входять Президент Генерального Інституту, Генеральний церковний Асистент, по одному делеґатові поодиноких Епархіяльних Інститутів Католицької Акції, по одному делеґатові цих поодиноких краєвих католицьких товариств, які приняв в ряди Католицької Акції гр. кат. Епископат і в кінці також інші визначні католицькі особи, які до цього покличе Генеральний Інститут Католицької Акції, а яких число не може перевищати числа вище згаданих делеґатів товариств.

9. Генеральна Рада Католицької Акції є дорадчим органом Інституту Католицької Акції.

10. Генеральний Інститут Католицької Акції комунікує свої внесення, ініціативи, спостереження та публікації Епархіяльним Інститутам Католицької Акції.

11. Епархіяльний Інститут Католицької Акції є створена Ординарієм централю Католицької Акції на терені Епархії. Має характер правної церковної особи на основі церковного права та Конкордату.

12. Епархіяльний Інститут Католицької Акції складається з Голови і Секретаря, іменованих Ординарієм, остає в залежності від Ординарія і кермується правильником, прийнятим Ординарієм та узгідненим із директивами гр. кат. Епископату.

13. Ординарій іменує на протяг трьох літ Голову Епархіяльного Інституту Католицької Акції, Секретаря та церковного Асистента, який, користуючися правом успішного спротиву, слідкує за цим, щоби діяльність Епархіяльного Інституту Католицької Акції, як

також праця Католицької Акції в Епархії, були згідні з духом Церкви та зарядженнями Ординарія.

14. Завданням Епархіяльного Інституту Католицької Акції є:

а) організувати по Деканатах і парохіях Католицьку Акцію, покликаючи в її ряди ці неполітичні стоваришення, які Ординарій признає католицькими, і які мають цілі світського апостольства,

б) розбудовувати на терені Епархії Католицьку Акцію та кермувати нею,

в) помагати в організуванні цих католицьких стоваришень, які мають увійти в склад Католицької Акції,

г) впоювати католицького духа в згуртованих у Католицькій Акції організаціях та координувати їх діяльність для цілей і в рамках Католицької Акції,

ґ) просліджувати потреби католицької справи та завдання Католицької Акції на терені Епархії,

д) просліджувати методи успішного реалізування ініціативи та внесень, одержаних з Верховного Інституту Католицької Акції.

15. Президент Епархіяльного Інституту Католицької Акції скликує, якщо зайде потреба, Епархіяльну Раду Католицької Акції, в якій склад входять: Голова і Секретар Епархіяльного Інституту Католицької Акції, Епархіяльний Церковний Асистент, по одному делегатові кожного цього Епархіяльного католицького стоваришення, яке прийме в ряди членів Католицької Акції місцевий Ординарій, та вкінці й інші особи покликані Ординарієм.

16. Завдання Епархіяльної Ради Католицької Акції є просліджувати потреби католицької справи та обговорювати проблеми, як рівнож і завдання Католицької Акції на терені Епархії.

17. Головою Деканальної і Парохіяльної Католицької Акції є запропонований Деканом або Парохом визначний католик, вибраний звичайно зпоміж предсідників місцевих католицьких організацій, а затверджений на протяг трьох літ Епархіяльним Інститутом Католицької Акції. Церковним Асистентом Деканальної згл. Парохіяльної Католицької Акції є Декан, згл. Парох.

18. Деканальні і Парохіяльні Католицькі Акції:

а) виповняють завдання поручені їм Епархіяльним Інститутом Католицької Акції,

б) підпомагають розвій католицьких організацій на своєму терені,

в) розбуджують апостольського духа та свідомість обовязку співпраці світських із церковною ерархією для справи Христового Царства,

г) витворюють католицьку опінію,

ґ) поширюють українські видавництва з ділянки Католицької Акції.

19. Деканальні і Парохіяльні Католицькі Акції кермуються правильником, затвердженим Епархіяльним Інститутом Католицької Акції.

20. Згуртовані в Деканальній і Парохіяльній Католицькій Акції католицькі організації обов'язані вишколювати своїх членів до світського апостольства, сповнювати поручені їм Католицькою Акцією завдання в обсягу тогож апостольства та брати участь у католицьких працях і маніфестаціях, які зарядить Католицька Акція. Поза цим католицькі організації задержують свою автономію та свобідно розвивають свою діяльність під проводом своєї влади на основі власних статутів.

ПРАВИЛЬНИК

Генерального Інституту Католицької Акції

(Арт. 5. Конституційного Статуту)

1. Генеральний Інститут Католицької Акції є підчинений Комісії гр. кат. Єпископату для справ Католицької Акції. Ця Комісія кермує і наглядає в імені Єпископату над діяльністю Католицької Акції на терені цілої Провінції по думці 4. арт. Конституційного Статуту.

До компетенції Комісії Єпископату належить між іншим ухвалювання змін Конституційного Статуту, встановлювання бюджету Генерального Інституту Католицької Акції і приймавання річного звіту з його діяльності та фінансів

2. Делегатом Комісії Єпископату є Генеральний церковний Асистент, який відповідно до 7. арт. Конституційного Статуту слідкує за діяльністю Генерального Інституту Католицької Акції і може брати участь у всіх засіданнях та сходинах начальних Органів Католицької Акції, як рівнож і вглядати у всю їхню діяльність.

Спори, що повсталиб через припинення ухвал начальних Органів Католицької Акції Генеральним церковним Асистентом, вирішує Комісія Єпископату.

3. Генеральний Інститут Католицької Акції є церковною інституцією з характером правної особи, яку покликала до життя Комісія Єпископату декретом з дня 3. січня 1931 р. по думці канонів 1489-1494 як також ХУІ. арт. Конкордату.

Місцем осідку Генерального Інституту Католицької Акції є місто Львів, а тереном ділання ціла галицька Провінція.

Офіційним органом Генерального Інституту Католицької Акції є неперіод. вид. Вістник Католицької Акції.

4. Генеральний Інститут Католицької Акції складається з:
а) Президента Генерального Інституту Католицької Акції,
б) Директора, в) Секретаря.

5. Президент Генерального Інституту Католицької Акції
а) проводить працю Генерального Інституту Католицької Акції по думці 6. арт. Конституційного Статуту, б) скликає Генеральну Раду Католицької Акції та проводить нею, в) іменує і відкликає на

внесок Директора урядовців бюро Генерального Інституту Католицької Акції, г) репрезентує Генеральний Інститут Католицької Акції назовні.

У своїй діяльності піддержує Президент безпереривний зв'язок з Комісією Єпископату для справ Католицької Акції та сповнює свої функції почесно, побираючи з каси Генерального Інституту Католицької Акції тільки реальні видатки, понесені при виконуванню свого уряду.

6. Директор Генерального Інституту Католицької Акції а) виконує під проводом Президента завдання Генерального Інституту, б) завідує його майном і фондами, в) приймає кореспонденцію та поштові пересилки, г) є бюровим шефом персоналу бюро Генерального Інституту Католицької Акції, ґ) бере участь у засіданнях Генеральної Ради Католицької Акції.

Директора іменує і відкликує гр. кат. Галицький Єпископат.

7. Секретар є виконуючою бюровою силою та є залежний безпосередньо від Директора, який визначає йому круг праці. Іменує його Президент Генерального Інституту Католицької Акції в порозумінні з Директором.

8. З початком календарного року предкладає Президент Генерального Інституту Католицької Акції Комісії Єпископату звіт зі своєї діяльності, фінансовий звіт за минулий рік, — а також прелімінар на біжучий рік.

9. Генеральний Інститут уживає печатки з написом „Генеральний Інститут Католицької Акції гр. кат. Галицької Провінції”. Правосильні зобов'язання і рішення Інституту будуть мати печатку і підпис Президента і Директора.

10. Генеральна Рада Католицької Акції в складі означенім 8. арт. Конституційного Статуту є органом дорадчим і виготовлює внески з обсягу потреб католицької справи та діяльності Католицької Акції на терені Гал. Провінції.

11. Мандати Членів є особові і вигасають що три роки, числячи від дня 3. січня року 1931.

Делегати краєвих католицьких Товариств уступають з Ради, оскільки перестають належати до тих Товариств. Заступство їх є недопустиме.

12. Засідання Генеральної Ради Католицької Акції відбуваються бодай раз у рік під проводом Президента, який їх скликає письменно або через оголошення в Вістнику Католицької Акції.

Вирішення наступають більшістю голосів приявних Членів без огляду на їх число.

Із засідань списується негайно протокол, який, по прочитанню його та прийняттю Радою, підписують під кінець засідання Президент і Директор.

13. На першому з черги Засіданні Ради відносного календарного року подає Президент Генерального Інституту Католицької Акції до відома звіт і прелімінар, про які мова в параграфі 8., та

повідомляє Раду про наміри Генерального Інституту Католицької Акції на будуче, про які Рада висказує свою думку.

14. Думки та внески Генеральної Ради Католицької Акції стають міродайними для Генерального Інституту Католицької Акції по затвердженні їх Комісією Єпископату, — якій пропозити їх Президент Генерального Інституту Католицької Акції.

15. Комісія Єпископату може розв'язати Генеральну Раду перед впливом її каденції та зарядити її поновний склад в означеному речинці.

(„Мета” ч.23, 1933)

ПРАВИЛЬНИК

Епархіяльного Інституту Католицької Акції

(Арт. 12. Конституційного Статуту)

1. Начальний провід як також нагляд над Епархіяльним Інститутом Католицької Акції і над цілою Католицькою Акцією в Епархії виконує Ординарій.

2. По думці 13. арт. Конституційного Статуту з рамени Єпископа Ординарія Церковний Епархіяльний Асистент слідує за тим, щоби діяльність Епархіяльного Інституту Католицької Акції як також і цілої Католицької Акції в Епархії була згідна зі засадами Католицької Церкви та зарядженнями Єпископа Ординарія.

Епархіяльний Церковний Асистент може брати участь у всіх засіданнях Епархіяльного Інституту та Епархіяльної Ради Католицької Акції і має право вглядати в цілу діяльність Католицької Акції Епархії.

Спори, що впливають у наслідок припинення через нього рішень та заряджень епархіяльних Органів для справ Католицької Акції, вирішує Єпископ Ординарій.

3. Епархіяльний Інститут Католицької Акції є церковна інституція з характером правної особи, покликана декретом Ординарія Епархії по думці канонів 1489 - 1494 як рівнож ХУІ. арт. Конкордату.

Діяльність Інституту Католицької Акції обіймає Епархію а його осідком є місто Діловим роком відносно справ звітів із діяльності та фінансів є календарний рік.

4. Епархіяльний Інститут Католицької Акції є провідною та організаційною владою Католицької Акції на терені Епархії і як така видає зарядження обов'язуючі цілу Епархіяльну Католицьку Акцію.

5. Побіч завдань означених 14. арт. Конституційного Статуту належить до компетенції Епархіяльного Інституту Католицької Акції:

а) дбати про те, щоби постанови Верховної Влади Католицької Акції виконувано на терені Епархії в спосіб узгіднений з її Ординарієм,

б) усталювати однозгідні засади організації, поступовання та метод праці в Парохіяльних і Деканальних Католицьких Акціях,

в) узгіднювати працю цих організацій, принятих до Католицької Акції, усувати непорозуміння поміж ними та боронити їх самоуправи в рамках устав принятих Єпископатом і Єпископом Ординарієм,

г) давати почин і переводити в життя спільні зовнішні виступи католицьких організацій в Епархії, як прим. спільні обходи, прилюдні католицькі маніфестації, однозгідна оборона моралі і т.д.

6. У склад Епархіяльного Інституту Католицької Акції входять:

а) Голова Епархіяльного Інституту Католицької Акції і

б) Епархіяльний Секретар Католицької Акції.

Обох їх іменує Єпископ Ординарій.

7. Голова Епархіяльного Інституту Католицької Акції:

а) проводить працями Епархіяльного Інституту Католицької Акції,

б) підписує важніші зобовязання, заяви та письма Епархіяльного Інституту Католицької Акції,

в) є провідником і репрезентантом Католицької Акції в Епархії,

г) іменує і відкликує в порозумінні з Епархіяльним Секретарем бюровий персонал Епархіяльного Інституту Католицької Акції.

8. Епархіяльний Секретар Католицької Акції виконує завдання Епархіяльного Інституту Католицької Акції в порозумінні з Головою, приймає кореспонденцію і всякі поштові пересилки, завідує майном Епархіяльного Інституту Католицької Акції і є бюровим шефом всього помічного персоналу.

Він бере також участь у засіданнях Епархіяльної Ради Католицької Акції з правом голосу.

9. Голова і Епархіяльний Секретар остають у безпереривному звязку з Єпископом Ординарієм, якого інформують про постанови Генерального Інституту Католицької Акції, про діяльність Католицької Акції в Епархії, і від якого одержують директиви та згоду на свої внески і проекти.

10. Епархіяльний Інститут Католицької Акції предкладає з початком календарного року Єпископові Ординарієві письмений звіт зі своєї діяльності, фінансовий звіт за минулий рік і прелімінар на біжучий рік.

Відпис цих звітів відсилається рівночасно до Генерального Інституту Католицької Акції.

11. Епархіяльний Інститут Католицької Акції вживає печатки з написом: „Епархіяльний Інститут Католицької Акції.....” —Правосильні зобов'язання та вирішення Епархіяльного Інституту Католицької Акції носять його печатку разом з підписом Голови і Епархіяльного Секретаря.

12. Епархіяльна Рада Католицької Акції зложена з Членів, яких передбачує 15. арт. Конституційного Статуту, є органом дорадчим і внескодавчим Епархіяльного Інституту Католицької Акції.

13. Мандати членів Епархіяльної Ради є особові та тривають через три роки числячи від дня року..... Мандати членів, вибраних Епархіяльними Католицькими Товаришеннями вигасають перед упливом трьохліття, якщо ті члени перестануть належати до цих Товаришень.

14. На засіданнях Епархіяльної Ради Католицької Акції, які повинні відбуватися бодай раз у рік, проводить Голова Епархіяльного Інституту Католицької Акції.

Засідання скликає Голова у порозумінні з Єпископом Ординарієм письменно або оголошенням в офіційному органі Католицької Акції, або епархіяльному часописі. Вирішення падають звичайною більшістю голосів без огляду на число приєднаних членів Ради.

Протокол із засідання списується сейчас, а після прийняття Радою підписують його під кінець засідання Голова і Епархіяльний Секретар.

15. На засіданні Епархіяльної Ради Католицької Акції, скликанім під кінець календарного року, Голова подає Раді точні інформації про прелімінар та річні звіти, про які мова в параграфі 10. і представляє свої наміри відносно діяльності і розбудови Католицької Акції у наступному році. Рада вискаже в тому напрямі свою думку, сформулює свої внески, які однак стають міродайними для Епархіяльного Інституту Католицької Акції щойно по заaproбуванні їх Єпископом Ординарієм.

16. Єпископ Ординарій може розв'язати Епархіяльну Раду Католицької Акції перед упливом її каденції та зарядити доповнення її в означеному реченні.

/“Мета” ч. 24, 1933/

Найбільшим досягненням нашої Католицької Акції в Галичині був величний релігійно-національний здвиг свято “Українська Молодь Христові” 1933 року у Львові.

РОЗДІЛ II

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВЯТА „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Ідея відбутися крайове свято української католицької молоді зродилася мабуть у 1932-ому році в наших найвищих церковних кругах. Заговорив про неї тоді Митрополит Андрей на одній з конференцій представниць Марійської Дружини, як згадує одна з її учасниць, Марія Янева.

Коли ж Святіший Отець Пій XI. проголосив 1933 рік Святим Роком, саме той рік вибрано на переведення того свята. Тоді то спочатком січня 1933 року наш Архиепархіяльний Інститут Католицької Акції оприлюднив таке **ЗВЕРНЕННЯ**:

Переживаємо важкі часи страшної кризи не тільки матеріальної, але й духової.

Само життя кидає нас у вир боротьби за або проти Христа.

Побідить у цих безприкладних в історії людства змаганнях цей, що здобуде душу молоді.

„Українська молодь Христові”!

— Оце наша в нинішній час відповідь нашим релігійним та національним ворогам, які докладають усіх зусиль, щоби заволодіти душею нашої молоді, — оце клич, який виписуємо в сьогоднішньому дні на прапорі, що під ним згуртувати хочемо молодь.

„Українська молодь Христові”!

Нехай же за оцим високим кличем слідують діла!

Зуміймо оживотворити цей клич! А разом з тим зуміймо вплинути в палкі серця нашої молоді стільки святого ентузіазму, щоби вона з радістю підняла високо цей прапор, а коли прийде рішучий момент, щоби не завагалася сміливо ставити чоло усім ворожим наступам та піти у бій в ім'я високих ідеалів Христа і добра Батьківщини.

Біжучий 1933 рік не є звичайний. Це рік Ювілейний, Святий Рік, це 1900-а річниця смерті Христа на Голготі, річниця відкуплення людського роду. Святіший Отець Пій XI в день 24. грудня м. р. проголосив це цілому світові, отворив для всіх у цій ювілейній році скарбницю благодати, щоби всі користали в особливий спосіб з неї, і запросив усі народи, щоби святкували цю 1900-літню річницю спасіння і відкуплення людського роду ціною пролитої Крови Христа. Нема сумніву, що й український нарід разом зі всіми піде за голосом Христового Намісника і буде старатися можливо якнайкраще відсвяткувати ту Велику Річницю, а наші Духовні Власти видадуть в тім напрямі відповідні зарядження й програми.

Певно, що найкращим способом святкування цього Ювілею буде обнова духовного християнського життя так в одиницях як і в родинях і цілій суспільності, закріплення і поширення Христового Царства на землі. Не міг мати іншого наміру Святий Отець в проголошенню цього великого Ювілею, як тільки те, щоби всі Християни як найбільше користали з тих жерел благодати, які отворив Спаситель, проливаючи на хресті Свою найсвятішу Кров за людей. Але цей Ювілейний Рік повинен бути також певним обрахунком, скільки то людей користує з Діла відкуплення, скільки признається до Христа Спасителя, скільки служить Йому як Цареві своєму, а скільки стоїть здалека від Него й не признається до Него. Такий рахунок повинен зробити кожний християнин, кожна християнська родина, кожний нарід, а zarazом повинен кожний прилюдно заманіфестувати свої почування зглядом Христа Спасителя. Бажаючи дати змогу українській молоді, щоби вона виявила свої щирі, християнські почування що тільки Христа вважає своїм Царем і Паном, Архієпархіальний Інститут Католицької Акції уладжує у Львові в днях 6 і 7 травня 1933 Свято Католицької Молоді.

Просимо, щоби деканальні і парохіяльні Уряди приготували молодь до цього Свята згідно з правильником, який буде пізніше оголошений.

**Від Архієпархіального Інституту
Католицької Акції у Львові**

Іван Бабій вр.
голова

о. Теофіл Горникевич вр.
секретар

(„Мета” ч. 2 (94), 1933)

У слід за тим, 13 січня відбуто **ПРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ**, що про неї читаємо в пресі („Мета” ч. 4 за 1933):

Дня 13. ц. м. відбулося в льокалю Ректорату гр.-кат. Малої Семинарії окреме засідання представників української католицької і національної преси, на якому редакції довідалися дещо докладніше про пляноване Свято.

Засідання відбулося під проводом Преосв. Кир Івана та в прияві голови АЕпархіального Інституту Католицької Акції дир. І. Бабія і голови Ділового Комітету Свята дир. В. Кузьмовича. Явилися представники „Ниви”, „Мети”, „Нової Зорі”, „Правди”, „Нашого Приятеля”, а далі „Діла”, „Нового Часу”, „Нашого Прапора”, „Неділі”, „Свободи”, „Народньої Справи”, „Дзвіночка”, „Світа Дитини” і всіх інших наших католицьких і національних часописів.

На конференції виголосив Преосв. Кир Іван вступне слово, в якому пояснив ціль і завдання Свята Молоді, яке відбудеться цього літа під гаслом „Українська Молодь Христові”, з нагоди проголошення Св. Отцем Святого Року 1933-34. Преосвященний підкреслив велику вагу цього Свята не лише в релігійному огляді, але й у національному, — і висловив надію, що католицька й національна українська преса всіма силами пропагуватиме це Свято і буде про него освідомляти український загаль.

Пізніше говорив дир. В. Кузьмович, який подав докладніші відомості про плян Свята і організаційну схему та звернувся до представників преси зі закликом, щоби наші часописи радо поміщували відповідні комунікати і статті, що їх подаватиме редакціям Комітет.

Цей Діловий Комітет працює в такому складі: голова дир. В. Кузьмович, заст. голови пані С. Фіголева, секретар Др. В. Лев, члени Секретаріату Др. Алиськевич, скарбник п. Яновичівна.

У довшій, річевій дискусії представники преси заявили готовість ставитися позитивно до пропаганди і підготовки Свята Католицької Молоді. У свій час має відбутися ще одна пресова конференція в цій справі.

Годиться ще згадати, що Свято задумане як масовий прояв — з'їзд десятків тисяч української католицької молоді з цілого краю до Львова.

Перед Діловим Комітетом станули незвичайно важливі до виконання завдання:

1. подбати про дозвіл державної влади на відбуття свята, що в умовах польської окупації не було легким до реалізації;
2. підготувати до свята цілий галицький терен у відносно короткому часі;
3. випрацювати і перевести в життя програму свята;
4. перемогти організаційні труднощі в готуванні свята;
5. успішно протидіяти ворожій у відношенні до свята пропаганді своїх (націоналістичний рух) і чужих (ліві елементи та польські шовіністичні круги).

Додати до того треба, що переведення в життя такого широкого пляну в умовах польської окупаційної дійсности та ще й у Львові, де все, що діялося в українському житті, було під пильним наглядом поліції і польської адміністративної влади, створювало важкі обставини для діяльності Ділового Комітету. Сьогодні, з перспективи часу, можна з подивом глядіти на тих, що не тільки взяли на себе важке завдання але й завершили його з повним успіхом.

В лютому 1933 року видано **ПРАВИЛЬНИКИ** парохіяльних і деканальних комітетів Свята УМХ. Передруковуємо їх з „Місіонаря”:

Комітет учасників свята „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Вступ: Святійший Отець Папа Пій XI. у своєму Різдвяному слові до народів оголосив з нагоди 1900-ліття Христових мук — „Святий Рік”, що триватиме від 2. квітня 1933 року до 2. квітня 1934 р.

Український Нарід, зокрема Українська Молодь, котра переживає історичну „Голгофту” мук свого існування, у „Святому році” заманіфестує свою любов до Христових Ідеалів публічно релігійною маніфестацією у Львові.

Це буде великий протест проти підривання основ релігії і релігійного життя у нас, і руйнування більшовиками релігії і релігійного життя на Великій Україні.

Щоби це одиноке в нашому народі свято гідно відсвяткувати, Архієпархіяльний Інститут Католицької Акції для Українців за благословенням і під протекторатом Високопреосвящених Владик Галицької Церковної Провінції, приступає до організації цього свята.

Запорукою такого Великого Свята є організація учасників.

Архієпархіяльний Інститут Католицької Акції запрошує всю організовану католицьку молодь української народности до активної участі. Зголошення прохається слати на адресу парохіяльного Уряду місцевости, де та організація існує.

Зокрема свідомі католики-українці як духовні, так і світські негайно приступлять до об'єднання молоді обох полів на це свято. За підставу об'єднання молоді на свято бере Аепархіяльний Інститут Католицької Акції Церкву і її організаційні одиниці: парохію і деканат.

А. Правильник для парохії

1. Назва: Парохіяльний Комітет Учасників (ниць) Свята: „Українська Молодь Христові”. — **2. Ціль:** Організаційно і морально приготувати молодь обох полів до свята: „Українська Молодь Христові”, котре відбудеться на весну 1933. року (точніша дата буде подана окремим обіжником). — **3. Провід:** в Комітеті бере участь гр. кат. парохіяльний Уряд: сам або через свого делегата. — **4. Члени:** Членом цього Комітету може бути лише католик української народности в літах від 14-25 року. До організації можна вписувати всю католицьку молодь української народности в поданих літах. — **5. Відзнака:** Відзнакою учасників (иць) свята є: (сине тло і жовті букви Х і Р), пришите на лівому рукаві повище ліктя. — **6. Праця проводу в парохії:** Провід займається організацією католицької молоді української народности. Окремо створить Комітет хлопців, окремо дівчат. На чолі цих Комітетів назначить провідників (провідниць). — До участі в святі належить вибрати найздоровіших членів Комітету. Кожний парохіяльний Комітет є обов'язаний дати щонайменше 10 учасників Свята (хлопців і дівчат).

Провід Комітету займається: а) вишколенням учасників свята (наука походу чвірками — точність і солідарність у днях свята, пере-стерігання програми свята на хвилини); б) вивченням „Католицького Гимну” (гл. співаник ОО. Василян з р. 1926., стр. 293. — „О спомагай нас...” першу й останню часть); в) приготуванням учасників до святої Сповіді й святого Причастя в день свята; г) безнастанним удержуванням звязку з Деканальним провідником Комітету свята: „Українська Молодь Христові” і з Централєю: „Діловий Комітет Свята” Львів, вул. Сикстуська 39а; д) приготуванням матеріяльних засобів (гроша) на подорож і поворот, звязані зі святом. (У цій справі вийде окремий обіжник). У деяких справах може провід виручуватися провідником (-ицею) Комітету. — 7. В ціли призбирання фонду зобовязати членів до добровільних грошових вкладок. У випадку недостачі фондів на перевезення залізницею учасників свята слід виховати їх у такому дусі, щоби підводами або пішки — прогульками вибралися на свято. — 8. Після зорганізування молоді і приготуванням учасників на свято здати письменний звіт через деканальний Комітет до Ділового Комітету Свята найдалше до кінця березня 1933. року. — 9. Парохіяльний Комітет учасників свята „Українська Молодь Христові” перед відходом згл. відїздом на свято, злучиться в „Деканальний Комітет Учасників Свята Українська Молодь Христові” (окремо хлопці, а окремо дівчата), і разом буде становити окрему одиницю в часі свята під одним прапором і одним провідником, якого вибере Деканальний Уряд у порозумінню зі всіми парохіяльними Урядами Деканату.

Б. Правильник для деканату

1. Провід Деканату: У місці осідку Деканату, Деканальний Уряд зорганізує провід „Деканальний Комітет Учасників (-иць) Свята Українська Молодь Христові”. — У склад проводу увійдуть: а) провідник хлопців-учасників свята; б) провідниця дівчат-учасниць свята; в) хорунжий для хлопців і хорунжа для дівчат; г) справник подорожі (обовязково священник); д) секретар — провадитиме діловодство звязане зі святом. — 2. Деканальний Комітет Учасників (-иць) свята „Українська Молодь Христові” справить на це свято прапор, окремий для Комітету дівчат, окремий для хлопців. Взір: сине полотно — вимір 150x100 см. на ньому ініціал Христа жовтою краскою: (подібний до відзнаки учасників). Прапор прикріпиться на окремому держаку, котрий буде нести хорунжий (-а). — 3. Провідник „Деканального Комітету Учасників Свята „Українська Молодь Христові” що місяця провірить по парохіях діяльність парохіяльних Комітетів і при кінці кожного місяця зложить звіт Архієпархіальному Інституту Катлицької Акції (Діловому Комітетові). — 4. Учасники краєвого свята: „Українська Молодь Христові” будуть поділені на 54 Деканальні Комітети, котрими провадитиме провідник „Ділового Комітету Свята”, з рамени Архієпархіального Інституту Катлицької Акції.

В. Кінцева постанова

Після скінчення свята організаційні одиниці як парохіяльні, так і Деканальні Комітети становитимуть підставу-субстрат до організації гр. кат. молоді української народности під назвою „Католицька Акція Української Молоді” (у скороченні „КАУМ”) у Польщі. Статут цієї організації, окремо для хлопців і окремо для дівчат, пригтовляється разом з правильником однострою для її членів.

Українська Молодь Христові

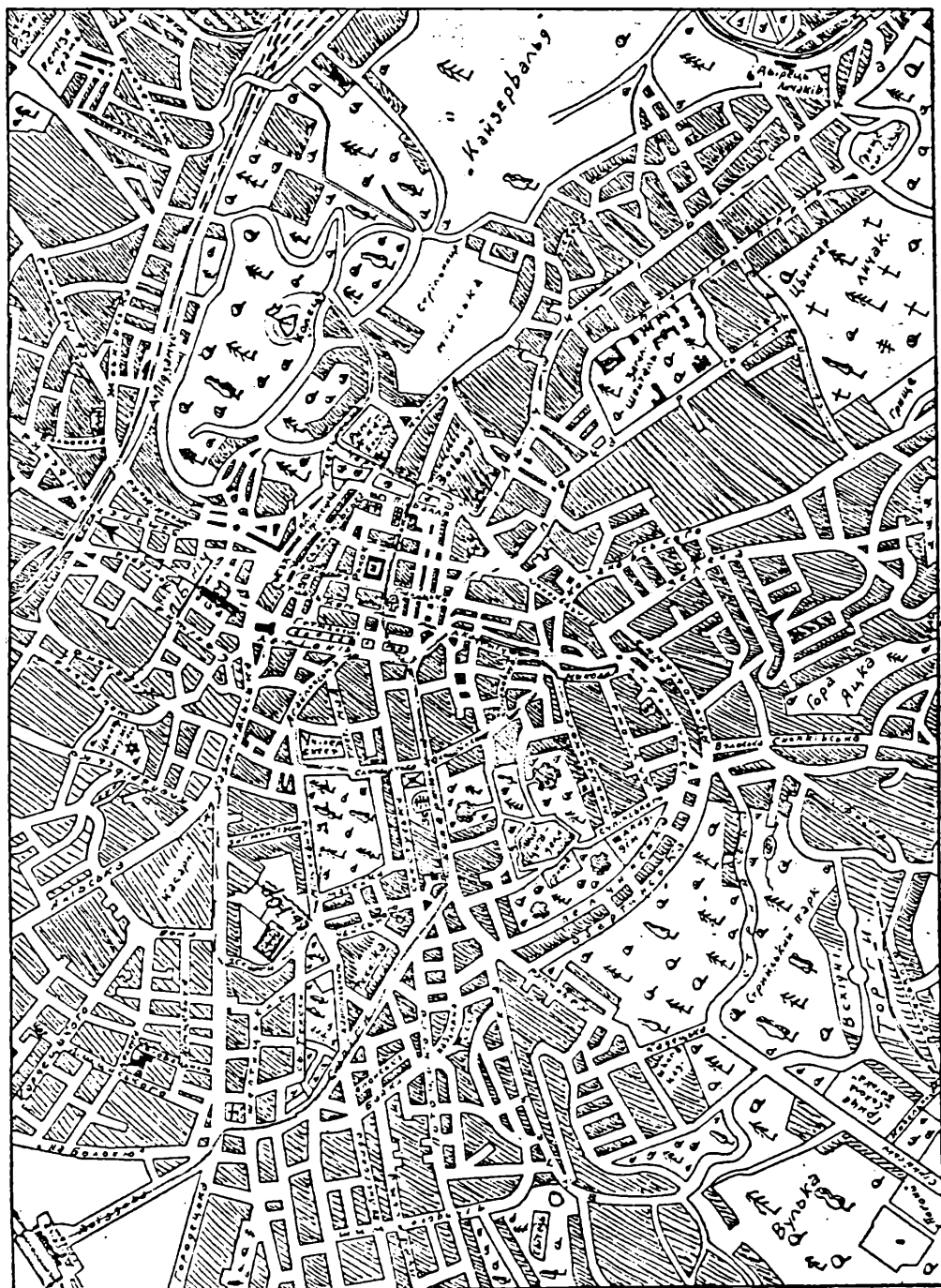
Ч. Виказка

.....

.....

Діловий комітет свята У.К.Хр:
Голова Секретар
Голова *Секретар*
Голова *Секретар*

Парохіальний комітет свята У.К.Хр:
Провідник

Плян міста Львова

Дня 1 березня 1933 року появилось на сторінках нашої преси Пастирське Послання Галицького Єпископату:

Дорогим во Христі Вірним Мир о Господі й Архієрейське Благословення

В честь Христа, нашого Царя, у 1900-ліття установлення Пресвятої Евхаристії і в честь животворної Христової смерті на Голгофі проголосив Святіший Отець Пій XI. 1933 рік — Роком Ювілейним.

Зараз після проголошення того Святого Року постановив Інститут Католицької Акції відсвяткувати його великою всенародною маніфестацією української молоді під кличем: „Українська Молодь Христові“.

Ми, Ваші Архипастирі, похваляємо постанову відсвяткувати це ювілейне свято Української Молоді, яке має відбутися 6-го і 7-го травня 1933 року, горячо його поручаємо молитвам і старанням усіх Наших Вірних, передовсім ОО. Душпастирів і Катехитів та запрошуємо всіх до участі згідно з програмою Нашого Ділового Комітету. Закликаємо всіх віддати якнайбільшу пошану і славу Господеві нашому Ісусові Христові, щоби цим святом виеднати як найбільше благодатей для самих учасників і для цілого нашого Українського Народу.

На щасливий вислід цієї рідкої і спасенної маніфестації уділяємо Вам усім, а нашій Молоді зокрема, Нашого Архієврейського Благословення.

Дано у Львові, Станиславові і Перемишлі. Дня 1. березня 1933. року.

† Андрей Митрополит
† Григорій Єпископ станиславівський
† Йосафат Єпископ перемиський
† Іван Єпископ Помічник львівський
† Йоан Єпископ Помічник станиславівський
† Григорій Єпископ Помічник перемиський

(„Місіонар Пресв. Серця Христового“, ст.78 за 1933)

Вслід за тим проголошено перший комунікат Ділового Комітету Свята „Українська Молодь Христові“:

КОМУНІКАТ ч. 1

Митрополичий Ординаріат іменував письмом з дня 11. II.1933 ч. 8/Орд. делегатом і представником Митрополичого Ординаріату в Комітеті Преосвященного Кир Никиту.

Епископський Ординаріат в Станиславові іменував письмом з дня 9.II.1933 ч. 927/5 делегатом Епископського Ординаріату в Комітеті Впр. о. Крил. Романа Лободича.

Епископський Ординаріат в Перемишлі іменував письмом з дня 6.II.1933 ч. 24/Орд. відпоручником Епископського Ординаріату до Комітету Впр. о. Ігумена Йосифа Лучинського, ЧСВВ.

Справа співпраці.

Для навязання тіснішого контакту з деканальними і парохіальними Комітетами свята „Українська Молодь Христові” проситься священників, котрі приїзджають до Львова, зайти до канцелярії Ділового Комітету.

Справа афішів.

Афіші про свято вислано до всіх Деканальних Урядів по 2 примірники для кожної парохії. На случай недоручення афішів, належить реклямувати в канцелярії Комітету.

Справа Католицького Гимну.

Текст Католицького Гимну з нотами на 4 голоси знаходиться саме в друку і ціна за 10 примірників виносить 1 зол. Гроші присилати через П.К.О. ч. 154.685 (Мала Духовна Семинарія).

Справа одягу учасників свята.

Учасники свята мають прибути на свято в місцевій народній ноші. На правім рамені має мати кожний(а) учасник(ця) свята відзнаку, пришиту до рукава верхньої частини одягу або до окремої опаски.

Справа прапорів.

Крім прапорів, котрі матиме кожна деканальна група, може мати прапор також парохіальна група з відповідним написом, якщо число її учасників буде виносити щонайменше 50 членів.

Справа місцевого свята.

Краєве свято має дати почин до створення організації „Католицької Акції Української Молоді”.

Тому крім краєвого свята в днях 6. і 7. травня 1933 — відбудуться в кожній парохії свята „Українська Молодь Христові” дня 14. травня 1933. Програму свят, у котрій обов'язково повинна бути Сповідь і св. Причастіє, опрацюють парохіальні Комітети відповідно до місцевих сил і обставин. Про переведення свята повідомляють парохіальні Комітети Діловий Комітет у Львові.

Справа потягів.

Діловий Комітет робить заходи в дирекції залізниць, щоби для учасників свята приготовлено спеціальні потяги. Точніші дати відносно цін білетів оголоситься пізніше; ціни не будуть вищі як 1/4 ціни білету III класи.

Одночасно теж появилася відозва Нічлігової Комісії:

ВІДОЗВА

„Нічлігова Комісія", з рамени Ділового Комітету свята: „Українська Молодь Христові" у Львові, звертається до всіх українських інституцій, товариств і приватних осіб з таким проханням:

В днях 6. і 7. травня ц. р. улаштовує Галицька Церковна Провінція під Протекторатом всіх трьох Високопреосвященних Ординаріїв маніфестацію української молоді...

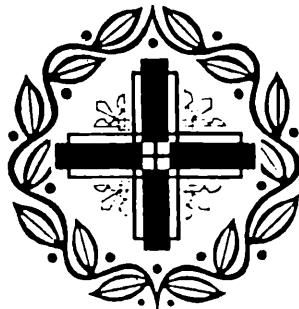
...Покликана до цього Нічлігова Комісія прохає всі українські інституції й приватні особи прийняти до себе на нічліг учасників. Іде про окремі кімнати, в котрих на долівці можна би примістити більшу кількість молоді (1 м² долівки на одну особу).

Прохаємо зголошувати нічліги в Парохіяльних Урядах у Львові або в канцелярії Нічлігової Комісії, Львів, вул. Сикстуська 39а I п. тел. 56-32 щодня від 3-ої до 6-ої попол. Окремі заяви зголошення мешкань можна одержати в Нічліговій Комісії та у делегатів тої Комісії.

На славу Христові — прохаємо жертви!

Нічлігова Комісія Свята У.М.Х.

(„Мета" ч. 10/102/з 12 березня 1933)

При кінці березня 1933 р. Діловий Комітет Свята видав докладні Інструкції, які передруковуємо з „Місіонаря”:

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” Львів. вул. Сикстуська 39а — Тел. 56-32

1. Відозва

Діловий Комітет Свята „Українська Молодь Христові” прохає отсим українську віруючу молодь і старших громадян Волині, Полісся, Холмищини й Підляшша взяти численну участь у Святі в честь Христа Господа і разом заманіфестувати наші спільні змагання до Церковної Єдності.

Зголошення прохаємо слати на адресу Ділового Комітету — Львів, вул. Сикстуська 39а. Інформації уділяє Діловий Комітет.

2. Речисень Свята

Подається до відома Деканальним і Парохіяльним Комітетам Свята „У. М. Х.” усіх трьох Епархій Галицької Церковної Провінції і запрошеним гостям, що Свято відбудеться у Львові в днях 6 і 7 травня ц. р. без огляду на погоду. Програму подається нижче.

3. Програма Свята

I.

Субота 6 травня 1933 р.

О год. 5-ій вечора вдарять дзвони в усіх наших церквах Львова. Рівночасно відбудеться на площі св. Юра привітання учасників Свята з такою програмою:

1. Посвячення прапорів Деканальних Комітетів Свята „У.М.Х.”
2. Католицький гимн.
3. Привітання учасників Свята (проповідь).
4. Молебен.

В часі й після Молебня Сповідь учасників Свята в усіх церквах Львова.

II.

Неділя 7 травня 1933 р.

О год. 7-ій рано на площі „Сокола Батька” полева Архиєрейська Служба Божа зі спільним св. Причастям і принагідною проповіддю.

Відтак похід до храму св. Юра. Коло церкви й на площі св. Юра уставляться учасники Свята в відповідному порядку. По поході відбудеться коло церкви св. Юра запряження Української Молоді на вірність Христові й торжественне закінчення Свята.

III.

О год. 4-йй відбудуться секційні засідання з рефератами для:

1. Високо-й середньошкільної молоді (в церкві Св. Духа).
2. Ремісничої молоді (в церкві св. Успення Пресв. Богородиці).
3. Селянської молоді (в церкві св. Юра і св. Спаса).
4. Молоді зорганізованої в Марійськiм Т-ві (гімназія СС. Василіянок, Длугоша 17).

IV.

О год. 7.30 Академія у Великому Театрі.

1. „Папський Гимн“ — Хор з оркестрою.
2. Промова.
3. Кишакевич: „Радуйся Мати“ — Хор з оркестрою.
4. Кравченко: „Хвала Христові-Цареві“ — Деклямація.
5. Вєдель: „Покаяння“ — Мішаний хор.
6. Мендельзон: „Христос“ (ораторія) — Хор „Бояна“ з оркестрою.

V.

Дня 14. травня в кожній парохії, а в дальших неділях травня в усіх дочерних церквах відбудеться місцеве Свято „У. М. Х.“ з відповідною програмою, в котру обовязково має ввійти запрясяження Молоді на вірність Христові.

4. Організаційні справи.

З покликом на організаційний правильник Свята „У. М. Х.“ під А, 3 (див. Архієп. Відомости ч. I, ст. 28, Вістник Станиславівської Епархії ч. I-III, ст. 9. і Перемиські Епархіяльні Відомости ч. IV, ст. 53) Діловий Комітет звиває Парохіяльні й Деканальні Комітети до зложення письмєнного зголошення числа учасників (ць) Свята найдальше до 14 квітня ц. р. на адресу Ділового Комітету. Для зголошення учасників висилається готовий формуляр.

В справі підвод і нічлігів Комітети отримають окремі вказівки по зголошенні учасників.

В основу організації учасників Свята класти якнайбільше число учасників, їх духовне приготування й карність.

5. Члєни Комітету.

Додатково до правильника під А, 3 подається до відома місцевим Комітетам Свята, що участь у Святі може брати молодь від 14—35 року життя.

Якщо в парохії зголоситься відповідна кількість учасників Свята старших віком, треба виділити їх в окрему частину.

Парохіяльні частини перед відїздом на Свято злучаться в деканальну одиницю, та під окремим проводом відпоручника Деканального Комітету Свята візьмуть участь у Святі.

6. Прапори.

В справі прапорів обов'язує організаційний правильник і комунікат ч. 1. Додатково подається до відома, що старші віком учасники Свята, як деканальна одиниця, мають виступити під одною таблицею (транспарент — формату 80 X 40 см.), на котрій має бути поміщена відзнака Свята*), клич: „У. М. Х.“ та назва Епархії й Деканату.

Якщо парохія зорганізує 50 учасників старших віком, можуть вони виступити під окремою таблицею, додаючи назву парохії. Прапори мусять бути старанно виконані, по змозі вишиті з обох сторін (блакитне тло — жовті написи й відзнака Свята), а таблиці з читкими написами. Прапори можна замовляти в „Доставі“ або робити власними силами.

Католицькі організації й товариства можуть виступити під власними прапорами.

7. Вивішування учасників

Кожний учасник Свята мусить взяти зі собою найконечніші речі щоденного вжитку, а то:

- а) наплечник;
- б) коц (ті частини, що отримають приказ приїзду в суботу);
- в) кубок до пиття;
- г) харчі на два дні.

Всі наплечники мають бути зроблені з небіленого полотна на зразок військових наплечників малого формату.

Священники візьмуть зі собою світлий епитрахиль і фелон.

8. Вишколення учасників

Провідники Свята вишколюють учасників Свята у зберіганні коєчних засад карности й підпорядкування приказам проводу. Анархістичні одиниці заздалегідь треба видалити з Комітету. Учасників Свята треба також повчити про горожанські й санітарні приписи, які обов'язують у великому місті (не переходити на узлах улиць на перехрест, правила всідання й висідання з трамваїв, обережність перед злодіями і т. п.). Зокрема треба приготувати учасників на різного рода провокацію і повчити, як в такому випадку поводитися (див. правильник Свята під А).

9. Залізнична знижка

Всі учасники Свята, молоді і старші, будуть користати із 75% знижки залізничних білетів на всіх лініях.

10. Фінанси

Фінансуванням Комітетів Свята мають зайнятися Парохіяльні й Деканальні Уряди. Всі видатки після Свята треба подати до Ділового Комітету, прокладаючи квіти за посередництвом деканального відпоручника Католицької Акції.

11. Однострої й відзнаки

В справі одностроїв обов'язує комунікат ч. 1.

Для хлопців: черевики або чоботи, темна маринарка, вишивана сорочка, крайка, кашкет (форма петлюрівки, краска темно-синя).

Для дівчат: місцевий народний стрій

Відзнаки для учасників Свята (на лівім рамені*), вимір 8 см, довжини) приготував, по ціні 25 сот. за штуку. Діловий Комітет, де треба звертатися з замовленням.

12. Католицький Гимн

В справі Католицького Гимну обов'язує комунікат ч. 1.

Замовлення слід робити лише через канцелярію Ділового Комітету Свята „У. М. Х.“ При більших замовленнях знижується ціну за 12 прим. на 1 зол. з оплачення порта.

Пересторога

При цій нагоді Діловий Комітет звертає увагу на недавні резолюції частини студенської академічної молоді, що поставилася негативно до Свята „У. М. Х.“, обосновуючи своє становище наскрізь фальшивими аргументами, як напр. приписуванням тому Святові політичного характеру, закидуванням католицькому рухові у нас якихсь шкідливих для народу тенденцій. Ми свідомі, що під тими вигаданими аргументами криється вороже наставлення частини нашої молоді до Божої справи, до віри й Церкви та тому перестерігаємо нашу віруючу молодь, щоби не дала себє відтягнути від участі в Святі „У. М. Х.“, яке має тільки ту одну ціль: з'ясувати публично перед небом і землею вірність для Христа і Його науки та присягнути, що український народ буде змагати до досягнення свого ідеалу тільки в злуці з Христом і в послузі для Його заповідей. Отже агітацію проти Свята „У. М. Х.“ треба вважати як безбожницьку пропаганду прибрану плащиком націоналізму.

Відображення відзнаки

Остаточний заклик до участі в Святі був проголошений у квітні 1933. Подаємо його за тижневиком „Мета” з 19 квітня 1933.

„УКРАЇНЬСКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

ЗАКЛИК

За Благословенням Високопреосвященних Владик Галицької Провінції приступив Діловий Комітет до організації Свята „Українська Молодь Христові”. Тим Святом започатковує українська католицька Церква і її Вірні Святий Рік, ювілей 1900-ліття установа Пресвятої Евхаристії, 1900-ліття Христових Мук, животворної Його Смерти і Світлого Воскресення. Високопреосвященні Владики Галицької Провінції запросили збірним пастирським Посланням з дня 1. березня 1933 усіх Вірних, а перш усього доростаючу Надію Української Нації, Молодь, до участі в Святі. На це запрошення і на вступні зазиви та приготування Ділового Комітету зголосилися десятки тисяч молоді і її родичів з усіх сторін Галицької Провінції.

У висліді тих вступних праць та для уможливлення плянового проведення самого Свята, Діловий Комітет подає в загальних зарисах до прилюдного відома програму Свята, яка в поданих точках уже дефінітивно обов’язує:

Субота 6. травня:

Від 5-ої години веч. посвячення прапорів, молебні і Сповідь учасників Свята у всіх церквах Львова.

Неділя 7. травня:

О 7. год. рано полева Архієрейська Служба Божа зі спільним св. Причастям на площі Сокола-Батька. Звідти вулицями Львова маніфестаційний релігійний похід, якого завданням буде відвідати чотири церкви: СС. Василянок при вул. Зибликевича, церкву св. Успення, Св. Спаса і церкву св. Юра. Коло церкви св. Юра заприсяження Української Молоді на вірність Христові і торжественне закінчення Свята.

О год. 4-ій після обіду секційні засідання з рефератами для делегатів молоді в церквах св. Юра, св. Успення, св. Духа, св. Спаса і в гімназії СС. Василянок. О год. 7:30 Академія у Великому Театрі.

Неділя 14. травня:

У кожній парохії Галицької Провінції і всіх земель, де живе український католицький нарід, заприсяження Української Молоді на вірність Христові.

Потрібні інструкції оголошується окремо.

У переломовій і повній трагічній поваги хвилині нашого існування присягне Українська Молодь свою вірність Христові і так в особливий спосіб віддасть поклін Небесному Цареві. Присягою запалить ентузіазм у своїх серцях та підбадьорить серця старших, втомлені довголітньою боротьбою за наше краще існування.

Хай у Святі „Українська Молодь Христові” об'єднуються всі віруючі Українці! Хай створять непоборну стіну для захисту Христової віри в життю Українського Народу, для скріплення релігійних і моральних основ його існування і для побідного проходження його історичної Голгофти!

Від Тебе, Українська Молоде, Твого запалу, солідарности і організованости залежить, чи релігійно-національна маніфестація 6., 7. і 14. травня додасть цілючої сили, так потрібної нашому Народові. Хай Твоя присяга, зложена на вірність Христові у 1900-ліття Його Мук, Смерти і Воскресення, буде присягою Твоєї вірної готовости понести жертву для Бога і Народу!

УКРАЇНЬСКА МОЛОДЕ, СТАВАЙ ПІД ПРАПОРИ ХРИСТА! З БОГОМ ГОТОВИСЯ!

ПОЧЕСНА ПРЕЗИДІЯ ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ:

† *ІВАН*, Єпископ-помічник Львівський.

† *ГРИГОРІЙ*, Єпископ-помічник Перемиський.

† *ІВАН*, Єпископ-помічник Станиславівський.

В. Кузьмович

Голова

Ю. Алиськевич

Секретар

† *НИКИТА*, Єпископ Патарський, делегат Львівського Митрополичого Ординаріату.

о. Крил. Лободич, делегат Станиславівського Єпископського Ординаріату.

о. Ізумєн Й. Лучинський, делегат Перемиського Єпископського Ординаріату.

о. М. Блозовський, о. А. Каштанюк, Б. Ластовецький, Р. Монцібович, Др. О. Надрага, о. І. Назарко ЧСВВ, о. Я. Перрідон, Е. Тишинська, С. Фіголева, Др. М. Чубатий, Др. К. Яновичівна, о. М. Хмільовський.

Афіша

Дня 10 квітня 1933 Діловий Комітет Свята УМХ видав тиражем 230.000 примірників **ЛЕТЮЧКУ** такого змісту:

СВЯТИЙ

РІК

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ!

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ згуртуйся, вся віруюча Українська Молоде, 6. і 7. травня ц.р. у городі князя Льва, а 14. травня у своїй парохії.

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ заманіфестуй у Львові 6. і 7. травня, а в своїй парохії 14. травня разом з цілим Українським Народом свою віру, надію і любов Бога та приналежність до одної, святої, соборної і апостольської Церкви!

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ запротестуй проти підкопування засад віри і моралі серед нашого народу, а перш за все проти нищення релігії на Україні!

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ присягни вірність Христові, Його науці, Його Церкві, та що з Христом стремітимеш до здійснення нашого національного ідеалу.

ПІД ЦИМ КЛИЧЕМ організуй свято за вказівками парохіяльних Урядів.

НАШ КЛИЧ: „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”!

З БОГОМ ГОТОВИСЬ!

33

1933

У вівторок, дня 25 квітня 1933 відбулася друга, дуже успішна **пресова конференція**. Про неї звітувала „Мета” ось так:

„Зійшлися, крім кількох членів Ділового Комітету, представники таких часописів: Діло, Новий Час, Нова Зоря, Мета, Дзвони, Нива, Наш Прапор, Неділя, Хліборобський Шлях, Правда, Народня Справа, Наш Приятель.

Засідання відкрив голова Ділового Комітету дир. В. Кузьмович — і на вступі повитавши приявних, попросив їх о поміч і зясував деякі актуальні питання, звязані зі Святом Молоді. Між іншими рішуче ствердив у імені Комітету, що Свято не має політичного характеру.

Інформативний реферат про підготовчу діяльність Комітету виголосив о. М. Блозовський. З черги редактори поодиноких часописів ставили запити і розвинули ширшу, позитивну дискусію, що багато причинилася до сконкретизування деяких звязаних зі Святом проблем.

Остання пресова конференція залишила у приявних радісне вражіння, що національно орієнтована преса ставиться до Свята дуже прихильно і по своїй змозі підтримує велику маніфестацію, на якій українська молодь присягне з нагоди Ювілейного Святого Року свою вірність Христові.”

В четвер, дня 27 квітня відбувся в приміщенні гр. кат. Малої Семинарії при вул. Сикстуській 39а З’їзд отців Деканальних Справників Свята УМХ усіх трьох епархій.

Одночасно з виснажною технічною підготовкою Свята, треба було поборювати важкі перешкоди, які ставила з одного боку польська влада, а з другого націоналістичне середовище нашої громади.

Польська окупаційна влада ніяк не хотіла дати згоди на Свято УМХ. Щоб виєднати дозвіл, прийшлось Преосв. Іванові Бучкові кількакратно їздити до Варшави. Щойно тиждень перед Святом вдалось йому за інтервенцією Апостольського Нунція одержати від віце-міністра внутрішніх справ Рачкевіча дозвіл на Свято з участю української молоді цілого краю. Сталось це щойно після заяви Владики, що приготоване Свято відбудеться за всяку ціну, навіть тоді, коли б польська влада на нього дозволу не дала.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ І ПОЛЬСЬКА ВЛАДА

Важливим для організаторів Свята УМХ було відношення польської влади до цієї маніфестації і тому цій справі присвятили вони належну увагу.

На домагання Львівського Городського Староства представники Ділового Комітету відбули два засідання (26 квітня і 2 травня) з представниками львівської та повітової влади та санітарного відділу для устійнення вимог влади до учасників Свята. Від виконання деяких вимог Львівське воевідство узалежнювало уділення своєї остаточної згоди на відбуття Свята УМХ. На цих засіданнях обговорено такі справи: траса походу; відшкодування за знищення травників і парків; занечищення міста, при чому представники міста зажадали складення грошевої кавції; збірні постої для приїзших підвод; вдержання порядку, безпека, санітарний нагляд, лікарська опіка. Зокрема спірною справою була справа траси походу. Староста предложив дві траси: 1/Кадецькою вулицею і далі найближчими вулицями на площу св. Юра, або 2/вулицями Стрийською і Пелчинською і далі просто до собору св. Юра. Представники Ділового Комітету, зі зглядів релігійних (доступлення повного відпусту учасниками Свята) домагалися траси: 1/попри чотири церкви (Сс. Василіянок, Волоську, Преображенську і св. Юра), або 2/після одержання від Єпископату звільнення від двох церков, вулицями Коперника, Словацького, під університет, Міцкевича, з включенням церков св. Духа і св. Юра. Діловий Комітет не погодився на трасу походу без відвідин щонайменше двох церков.

З уваги на труднощі, що їх робили постійно представники польської влади, Діловий Комітет рішив вислати делегацію до львівського воеводи, щоб „представити становище Комітету до вимог влади, вручити йому відповідний меморіал та поінформувати його про ті перешкоди чи недотягнення відповідальних чинників, які Комітет у своїй праці досі стрічав та стрічає, й особливо про ті, що в останніх хвиликах поставлені створюють технічно-непоборимі труднощі” /Нова Зоря, 7 травня 1933/.

Перешкоди з боку окупанта були зрозумілі. Одначе з болем прийшлося відбивати удари від рідних по крові. З огляду на глибину справи присвячуємо їй окремий розділ, який слідує.

Діловому Комітетові Свята „Українська Молодь Христові” вдалося без огляду на різні великі перепони зреалізувати за чотири // місяці величавий релігійно-національний здвиг, якого ніколи не видів княжий город Льва. За це належить йому великий подив і признання.

РОЗДІЛ III

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО І „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО І СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Належало було сподіватись, що велика релігійно-національна маніфестація української молоді в столиці Західної України найде повну підтримку теж у нашого студентства, однак, на жаль, так воно не було. Націоналістичні круги, побоюючись втрати впливу на загал української молоді, повели проти Свята УМХ завзяту акцію, мотивуючи її вдуманими угодницькими політичними його цілями.

На неділю 12 березня 1933 року скликано „у важній справі”, як було подано в оповістці, **„всестудентську анкету”** в Академічному Домі у Львові. Взяло в ній участь біля 250 студентів, в більшості тих, що мешкали або харчувалися в Академічному Домі. Студент Дмитро Штикало реферував про Свято української католицької молоді, що має відбутися в травні 1933 і з’ясував своє негативне становище до нього, обосновуючи його головню такими двома мотивами: 1. Націоналісти не можуть випустити молоді з-під свого впливу. 2. Свято УМХ має мати характер не так релігійний як політичний з угодницькою закраскою. У тому дусі запропонував він **резольюції**, які проголошували:

„Українське студентство признає, що християнська релігія взагалі, а католицька зокрема, має великі морально духові цінності, що можуть лягти в основу морального виховання українського народу, коли їх будеться розуміти й оцінювати під кутом добра української нації”.

При цьому стверджували, що:

„1) Ціль і характер цього свята є наскрізь політичні, мимо намагань його аранжувів представити це свято як чисто церковно-релігійне.

2) Воно є лише одним з виявів цілої сьогоденної української католицької акції, що є підпорядкована й узалежнена від чужих і у своїй більшості ворожих українській нації чинників.

3) Це свято за свою першу і найважливішу ціль має затягнення загалу української молоді до теперішнього католицького табору, є отже в першу чергу звернене проти українського націоналістичного руху...”

Вкінці резолюції вирішували, що:

„Українське Студентство ставить ся супроти такого свята „У.М.Х.” негативно, та буде йому протиставитися, зокрема у цьому святі участі не візьме”.

За цією резолюцією голосувало 137 студентів, проти 85, здержалося 10. Тоді академічний душпастир о. д-р Микола Конрад запропонував, щоб вислати делегацію студентства до Митрополита Андрія і засягнути у нього авторитетних інформацій про характер Свята. Чільні представники вправді кілька днів після анкети ходили потайки до Митрополита виправдуватися, але свого становища не змінили.

Жадні переговори не дали успіху. Ось як у листі з 18. 8. 1983 описує одну таку **місію** тодішній „парляментарист” Ігор Шпитковський, тепер душпастир в Аделяді, в Австралії.

Мені, як уродженцеві Львова і ще двом другим питомцям, наш тодішній о. Ректор Йосиф Сліпий, теперішній наш Блаж. Патріарх Йосиф, припоручив, щоби ми удалися до Академічного Дому у Львові та щоби ми переговорювали з нашою академічною-університетською молоддю, щоби для більшого торжества та значіння нашої єдності та національної свідомости, цю молодь наклонити, щоби вона також включилася в ряди і брала активну участь в цім здвизі.

І ми три пішли, вступили до залі в Академічнім Домі, де була зібрана в досить поважнім числі ця академічна наша „еліта” що так скажу. На самім початку переговорів, один з нашої трійки звернувся до зібраних нашою втертою християнською термінологією „Дорогі Браття і Сестри!”. Ну щож в цім злого? Так сказав як питомець, що готується стати колись священиком...

І це відразу запечатало неуспіхом нашу місію. Зі сторони студентів вибухнув, не скажу сатанічний, але немов якийсь діявольський регіт, що не міг через довгий час устати. Понеслись голосні кпини, жарти, насмішки зі сторони цієї „інтелігентної” а на ділі некультурної і виглядає безрелігійної молоді.

Історія записала, якою дорогою пішла ця „золота” молодь, вона цей здвиг збойкотувала. А шкода!

Не зважаючи на резолюції студентської анкети, на поклик академічного душпастиря зголосило свою участь у святі УМХ 105 студенток і 55 студентів, разом у числі 160.

За приклад зовсім явної ворожости до Свята УМХ хай послужить такий інцидент. Підчас докладу Донцова у Львові одна студентка здерла своєму тіточному братові з блюзки відзнаку Свята УМХ і кинула її на землю під ноги. Згодом пішла вона до монастиря.

Справа Свята УМХ виринула теж на **ІУ КРАЙОВОМУ СТУДЕНТСЬКОМУ КОНГРЕСІ**, який відбувся в днях 21 й 22 березня у Львові під проводом Володимира Янева. Уступаючий голова Студентської Репрезентації Союзу Українських Студентських Організацій під Польщею (СУСОП) Дмитро Штикало в своєму слові присвятив цьому багато уваги, при чому обстоював резолюції „студентської анкети”. Він завважив, що

Свято УМХ не тільки релігійно-церковне свято з ціллю скласти заяву вірності Христові, але що воно має дати початок КАУМ (Католицької Акції Української Молоді) — молодечої католицької організації подібної до Пласту.

При кінці Конгресу резолюційна комісія предложила до схвалення резолюції студентської анкети. На рішуче домагання делегата „Обнови”, Романа Монцібовича, комісія предложила теж резолюцію українського католицького студентства: *„Лишити свободну руку українським студентським організаціям і поодиноким студентам взяти участь у релігійній частині Свята”*. Делегат „Обнови” у довшому слові намагався переконати Конгрес, що студенти католики не можуть не брати участі в Святі УМХ. По цій лінії промовляв теж д-р Роман Зубик. При голосуванні резолюції студентські анкети одержали 70 голосів, резолюція „Обнови” 8 голосів, здержалось від голосування 4 студенти. Тоді делегат „Обнови” відчитав заяву, що українське католицьке студентство, не дивлячись на вислід голосування, візьме участь у Святі УМХ. Конгрес прийняв її мовчки без ніяких застережень. Її включено до актів Конгресу.

Завзята неперебірлива атака проти УМХ продовжувалась на сторінках націоналістичної преси, зокрема в часописі „Наш Клич”.

Гідну відправу необоснованим закидам дав академічний душпастир о. д-р Микола Конрад у своєму **зверненні** до Українського Католицького Студентства:

До Українського Католицького Студентства

Як Твій Душпастир звертаюся до Тебе, Українська Молоде, всіх вищих шкіл, у справі резолюцій, прийнятих більшістю студентства на анкеті й на конгресі „Сусопу” в березні ц.р., з ось такою заявою:

1. Ставити засади ідеології українського „націоналізму” як основу відношення Українського Студентства до християнської релігії взагалі і до католицької зокрема, і то в оцінюванні не по думці Католицької Христової Церкви, лише під кутом добра українського народу в розумінні тогож „націоналізму”, є явним безбожництвом; бо це значить ставити націю понад Бога, а не Бога понад націю, — для якої Він є Творцем, найвищим добром, імперативом і щастям.

2. Не є правда, що ціль і характер Свята „У.М.Х.” є „наскрізь політичні”, бо це не відповідає програмі Свята, котре має бути публичною національно-релігійною маніфестацією в честь Христа, а не виявом якогось „суспільно-політичного опортуністичного й угодовецького руху”, що з тим Святим не має нічого спільного, а якому надавати в резолюціях назву „сучасного українського католицизму” — є негідна інсинуація.

3. Це правда, що Свято „У.М.Х.” є лише одним з виявів сьогоднішньої Укр. Католицької Акції, котра однак не є

„підпорядкована й залежна від чужих і в своїй більшості ворожих українській нації чинників”, лише — як співпраця мирян в єрархічному апостольстві Католицької Церкви, для оборони засад віри і моралі, незалежно й понад політичні партії, в цілі обнови католицького життя в родині й громадянстві — є справою чисто церковно-релігійною, залежною безпосередньо від нашого Українського Католицького Єпископату з Галицьким Митрополитом на чолі.

4. Не є правда, що такий „націоналістичний рух”, котрий жадає негативно ставитися до Свята „У.М.Х.”, „органічно виріс з глибин душі української нації”, — бо українська нація з глибин душі наскрізь релігійна, і її національні ідеали й почування вирости з Христових засад правди, справедливості й гарячої любови Батьківщини, а не з безбожництва, що є нездоровим і шкідливим об'явом чужих, у своїй більшості ворожих українській нації чинників, — в першу чергу ворожого нам комунізму.

5. Не є правда, що в український націоналістичний рух внесуть оживчу й животворну струю чужі нашому народові, безбожницькі засади „націоналістичної” ідеології, бо лише здорові засади Христової віри й моралі можуть порушити широкі кола українського громадянства до масових змагань для здійснення нашої Надії і кращого майбутнього української Нації.

6. Українське Католицьке Студенство може ставитися позитивно лише до такого українського націоналістичного руху, котрий у своїх засадах і практиках не суперечить католицькій вірі й моралі.

7. З огляду на те, що участь в Святі „У.М.Х.” є справою релігійної совісти Українського Католицького Студенства — ніяка випадкова, ані навіть дійсна більшість не є компетентна давати обов'язуючі рішення, — тим більше, що нема сумніву, що чимало з голосуючих не здавало собі справи, як дуже протирелігійні є ухвалені резолюції.

Дорога Молоде! Представник Українського Католицького Студенства, зорганізованого в Товаристві „Обнова”, зложив на Конгресі прилюдну заяву, прийняту Конгресом мовчки, що Українські Студенти Католики візьмуть участь в Святі „У.М.Х.”.

Нехай ця заява буде заявою й ділом цілого Українського Католицького Студенства!

До Академічного Душпастирства зголосилося досі около двох соток Студенства до участі в Святі.

Душпастирство приймає дальші зголошення устні й писемні (Львів, Сикстуська 39 а).

Дорога Молоде! Участь у Святі — це вимога нашої віри, нашого характеру, нашої католицької й національної честі! Віддаймо прилюдну пошану Христові-Спасителєві!

На бік людські огляди та злобні інсинуації! Для Христа, а не для політики, це Свято!

Сказав Христос: „Кожного, хто визнає Мене перед людьми, визнаю і Я перед своїм Отцем, що на небесах. А хто відречеться Мене перед людьми, відречуся і Я перед Своїм Отцем, що на небесах” (Мат. 10, 32).

Будуймо нашу Надію не на піску чужого нашому народові, явного чи замаскованого безбожництва, лише на камені здорових Христових засад та ідеалів, з котрих вирости тисячі найкращих наших національних Героїв, і котрі велять нам віддати всі свої сили й життя для творчого буття Української Нації!

У Львові, дня 28. березня 1933.

о. Др. Микола Конрад,
акад. душпастир.

Ніщо не зрушило негативної постави до Свята УМХ великої частини української студентської молоді і вона повела в терені завзяту акцію проти нього. У зв'язку з тим появилась в католицькім тижневику „Мета” /ч. 16 за 1933/ стаття п.н. **„Проти розбиватства і крамоли”**, якої зміст такий:

„До нас дійшли з кількох місцевостей відомости, яким ми спочатку не хотіли дати віри: проти свята „Українська Молодь Христові” агітує по селах і агітувала головно в часі Великодних Свят частина української університетської молоді! Ось як використовувала та частина свої святочні ферії. Дійсно не хотілося би вірити, що в той спосіб вилаadowувала вона свою енергію і так „працювала” серед народу, якби не найавтентичніші факти. Були факти, що молоді люди збирали сільську молодь по читальнях „конспіративно”, щоби старші не знали, і відмовлювали їй від участі у святі. А якими аргументами відмовлювали? Ось, що до участі в святі запрошено Поляків, що поліція йтиме в поході, що на поїздах, які їхатимуть з учасниками свята до Львова, будуть dokonувані терористичні акти і т.д.

Цікаве далі ще одно: наші сумної слави розбивачі мали тут з двох боків підтримку. Подібно агітували проти свята комуністи; до попередніх аргументів додавали ще й той, що українське робітництво і селянство не повинно датися тягнути на паску чорної реакції, яким є „попівство”. Та ще агітував хтось. Читачі легко догадаються, хто: з цензурних оглядів не пишемо про тих других „союзників” наших збаламучених агітаторів...

Група студентів впорядників під час свята УМХ
Від ліва: Н.Н., Роман Данилевич, Мирослав Бурачинський, Богдан Ластовецький,
Н.Н, Н.Н., Н.Н., Н.Н., Н.Н., Марія Білинська, Анна Мрицівна, Н.Н.

Участь у святі „У.М.Х.” взяло загалом понад 200 студенток і студентів, не вчисляючи сюди санітарної служби, що її повнили студенти-медики.

В тиждень після величавого Свята української молоді в честь Спасителя сталося дивне диво — Провід СУСОП, що його очолював тоді Ростислав Волошин, виключив Т-во „Обнова” з організованого українського студентського життя. Реакцією на це був оцей комунікат:

КОМУНІКАТ

Рішенням Студентського Проводу з дня 14.У. 1933 Товариство Укр. Студ. Кат. „Обнова” за участь у Святі Українська Молодь Христові поставлено поза рямці організованого студентського життя. Годі назвати цей нечуваний у культурному світі факт властивим іменням. За участь у чисто релігійному святі відмовляється ідеологічному студентському католицькому Товариству членства в загально-студентській організації.

Мимо очевидної недорічності такого рішення, вважаємо вказаним зайнятися цією справою точніше і подати для загалу українського студентства оце вияснення.

Участь Товариства Українців Католиків — „Обнова” у Святі Українська Молодь Христові була найзвичайнішою консеквенцією його ідеології, яка чейже була добре відома провідним чинникам в студентському організованому житті. Це наскрізь релігійного характеру свято проголосили Зверхники Української Католицької Церкви, за яких голосом, у релігійних справах повинен іти кожний Українець-католик. Натомість резолюції в справі згаданого свята, видвижені студентською анкетною з дня 12. березня ц.р., а прийняті й одобрені Краєвим Студентським Конгресом, очевидно переступили межу своєї компетенції і тому не могли мати ніякої обов'язуючої сили. Вони заторкали справи релігійної совісті — і рішали в справах, що з природи річи належать до Зверхників Церкви. Надто ті резолюції, признаючи велику вартість релігійно-моральним цінностям Католицької Церкви, а одночасно протиставляючись поширенню цих цінностей, являються щонайменше парадоксальними...

Щож до обов'язуючої сили цих резолюцій у відношенні до Т-ва „Обнова”, то вони, поза всіма вище сказаними, не мали цієї сили ще й з таких причин: 1) вони не видвигали виразної заборони участі у святі, а тільки подавали теоретичні ствердження (до речі кажучи, зовсім софістичні), 2) „Обнова” через свого заступника на Краєвм Конгресі зложила заяву своєї участі у Святі У.М.Х. і цю заяву Конгрес прийняв мовчки — без ніяких застережень — до відома. Так само віднеслася до неї нововибрана Репрезентація, яка щойно два місяці пізніше видала своє дивне рішення.

В згляді цього це рішення є наскрізь безосновне і неправне. Воно дається пояснити хиба впливом тої нездорової атмосфери, яка починає чимраз більше втискатися в українське організоване студентське життя та його затроювати. Неминучою консеквенцією цього являється поділ, розбиття та занепад організованого українського студентського життя, а в парі з тим каригідне роздроблення енергії та ослаблення відпорної сили в боротьбі за життя Української Нації.

В надії, що загал нашого націоналістичного студентства зрозуміє очевидну шкідливість того рода потягнень Проводу, ми спокійно ждемо на здорову рефлексію провідних чинників, а ще більше на гідну і справедливую поставу майбутнього Конгресу в цій немилій справі.

Рівночасно звертаємося до всіх Українських Студентів Націоналістів, що в питаннях Віри не признають компромісів і

облудного опортунізму, з оцим горячим зазивом: Ставайте в наші ряди під святим кличем „ХРИСТОС І УКРАЇНА”!

За Виділ Товариства українських студентів-католиків
„Обнова”:

Богдан Ластовецький в.р.
заст. голови

Ірина Іванчук в.р.
секретарка

Виключення "Обнови" з організованого українського студентського життя не було ніколи анульоване.

Вимовним причинком до повище з'ясованих подій у зв'язку з УМХ на українському студентському форумі у Львові буде нотатка про тодішню поставу до УМХ нашого студентства в Кракові:

МИНУЛО 50 ЛІТ...

(Мала примітка під великим текстом)

Величава велелюдна маніфестація у Львові — Українська Молодь Христові. Напередодні цієї славетної історичної події, у випадковій зустрічі у вестибюлі Краківського університету, ми рішили з цієї нагоди вислати до Львова привітальну телеграму: Ми духом з вами! — Цей привіт підписало тоді троє студентів: Марійка Пшепюрська, Богдан Дзюбановський і Ярослав Заремба. (Чи ще хтось підписав пізніше, мені невідомо). Навдивовижу, цю телеграму прочитали на святковій Академії у Львові, а в дві чи три години пізніше в Кракові вже знали, що якісь студенти звідтіль поважилися післати до Львова привітальну телеграму...

Наступного вечора, на ширших сходинах Студентської Громади устійнювали програму вже раніш запланованої кампанії поширення української преси серед нашої тамошньої громади. Саме тоді, коли я реферував призначену мені частину, хтось енергійно застукав у двері. Дижурний вийшов і, вернувшись за хвилину, щось „на вухо” сказав відомому тоді там серед студентів 105-відсотковому активістові. Він поспішно вийшов на коридор. Після короткої розмови, як виявилось пізніше, з поворотцем зі Львова, що їздив туди для „спеціальних доручень”, він твердим кроком підійшов до катедри і, звертаючись до всіх, заявив: — Справа є дуже поважна! — І зараз же спитав мене, чи то я підписав телеграму до Львова. Діставши мою відповідь, він бундючно заявив, що я своїм вчинком виломився з одностайного студентського фронту, хоч мені, мовляв, було добре відоме становище „нашого проводу” в тій справі і його директиви. І не щадив мені за це своїх слів

похвали... Наприкінці ще й додав: ви вже не потребуєте кінчати вашого реферату, обійдемося без вас!

Мій голос твердістю ніяк не дорівнював голосові того прокурора й судді в одній особі, але моя відповідь була ясна: для мене наш найбільш авторитетний провід у цій сфері життя є у Львові, але не на вулиці Супінського, тільки на Святоюрській горі. Батьківський заклик Князя нашої Церкви, великого Митрополита Андрея графа Шептицького прийти і разом поклонитися Христові — без порівняння важливіший від ваших директив, заборон, чи наказу бойкотувати. Мені з вами не по дорозі! Відходжу звідсіль з піднесеним чолом. Але я певний, що колись не один із нас назве ганебною вашу теперішню поставу супроти чи не найбільшої релігійно-патріотичної маніфестації галицької України.

З при звичаєння спокійно зачиняю двері. Тоді зробив виняток.

Незабаром, за цю телеграму, як мене інформували, після бурхливого мітингу, виключили мене зі студентської корпорації. Але я і на цьому нічого не втратив. Усе це збагачувало мій життєвий досвід. Якби подібна історія повторилася, я знову післяв би подібну телеграму до Львова.

(яз)

/"Свобода" з 14 липня 1984/

Негативна постава більшості українського націоналістичного студентства, як можна було припускати, не була самочинна, але була зумовлена відповідними дерективами згори. Після 50-ти років розкриває становище до УМХ тодішніх **провідних діячів ОУН** один з них —Зиновій Книш, тоді бойовий референт Крайової Екзекутиви, у своїй двотомовій книзі „Варшавський Процес ОУН”, виданій 1986 року /т.II, стор. 367-370/. Цитуємо повністю:

“Українська Молодь Христові”.

Після нападу на поштовий уряд у Городку з пізнішим негайним процесом і засудом на смерть Василя Біласа й Дмитра Данилишина, українські легальні політичні й угодово настроєні кола почали думати про те, якими способами відтягнути молодь від ОУН. Церковні католицькі чинники заходилися творити організацію для молоді “Орли”, а щоб надати своїй акції ширший розголос та одночасно показати свої впливи в суспільності перед польською державною владою, постановили перевести у Львові великий народній здвиг під кличем: “Українська Молодь Христові”. Масовий з’їзд народу в маніфестаційному поході вулицями міста мав бути

свідомством, що українські народні маси стоять не за ОУН, тільки за легально організованим суспільно-політичним світом.

Це мало відбутися десь так у половині 1933 року.

Крайова Екзекутива ОУН радила, яке їй зайняти становище до цієї справи і звернулася з проханням до чільних членів ОУН, що перебували тоді в тюрмі в Дрогобичі, щоб подали свою думку.

В дрогобицькій тюрмі сиділи тоді: чотири учасники І Конгресу Українських Націоналістів д-р Юліян Вассиян, інж. Осип Бойдуник, д-р Олесь Бабій, Степан Ленкавський і бойовий референт Крайової Команди Зиновій Книш. У нараді брав участь теж тодішній староста українських політичних в'язнів Роман Мицик.

З листа від Крайової Екзекутиви набрали ми враження, що ОУН хотіла якимсь способом перешкодити тому святові, було бо очевидним, що націлене воно проти ОУН.

Мені доручено підготувати короткий реферат, як базу для дискусії, я це зробив з такими тезами й висновками.

1. Нема сумніву, що маніфестація під кличем "Українська молодь Христові" звернена проти ОУН, а вибрала собі таке гасло на те, щоб сминутися труднощі від польської адміністраційної влади з одного і для приєднання до неї найширшої публіки ніби повним її відполітизуванням, з другого боку.

2. ОУН має до вибору три постави:

А. Заявитися проти маніфестації сама й закликати до того других.

Б. Зігнорувати подію, поставитися до неї байдуже, стримавшись від декларації за, чи проти.

В. Включитися в неї і надати їй характер всенародньої української національної маніфестації, де беруть участь усі українці, без уваги на свої політичні погляди чи пов'язання.

До "А". Буде трудно умотивувати таку поставу перед широкою масою української суспільності.

Буде дуже тяжко перевести її практично, бо ОУН не розпоряджає явним людським апаратом і не має досвіду в протиставленні такій всекраєвій акції, не кажучи вже про великі зв'язані з тим фінансові витрати, а не сміє за ніяку ціну вдаватися до застрашування *фізичним насильством*. Явна агітація "проти" мусить виказатися легітимацією, від кого походить. А покликуватися на ОУН значило б давати

репресійним органам нагоду як не до арештувань, то для доповнювання картотеки новими назвищами.

При найбільших зусиллях не вдасться зовсім і навіть тільки в більшій мірі перешкодити тому, щоб така маніфестація відбувалася. Бо вистане вислати з кожної парафії священника, дяка, паламаря, членів братств і сестрицтв, членів "Католицької Акції", вийти на вулицю з корогвами, образами, церковними хорами, може теж з діворою львівських і підльвівських шкіл, — і маніфестація налічуватиме, з принагідними глядачами й тими, що приїдуть з цікавості, кілька тисяч осіб, а вони розтягнуться довгим походом з імпозантним виглядом. Перешкодити їй могла б тільки повна дощова погода.

Невдача ОУН буде певна, на те рахують аранжери маніфестації, щоб здискредитувати ОУН та показати її безсилість.

До "Б". При пасивній, неутральній поставі, для ОУН завжди буде можливість:

- при невдачі походу, пояснити тим, що за імпрезою не стала ОУН,

- при вдатності, пояснити це тим, що ОУН не заявила проти, бо коли б поставилася явно негативно й розгорнула на всю пару свій пропагандний апарат — маніфестація вийшла б блідо і з соромом для українців перед польською стороною.

До "В". Коли б включитися в неї, але без зайвого галасу перед і під час неї, втискаючися на впорядників, провідників тощо *на низах*, тоді після маніфестації заявити, що вона завдячує свій успіх тільки тому, що за нею стала ОУН, а коли успіх був би слабкий, то пояснювати його нездарністю тих, що задумали цю імпрезу і керували нею згори, і якби не ОУН, то з маніфестації вийшло б повне ф'яско.

Висновок: на нашу думку постава "А" — рішуче відпадає, рекомендували б поставу "В", а коли б це не було під силу в теперішньому моменті, тоді щойно поставу "Б".

Всі розпорядження й доручення видавати тільки через кур'єрів, зв'язкових і мужів довір'я, нічого *не робити в письмовій формі*, якщо буде потрібно — зробити це аж після імпрези і після відгуків неприхильної нам преси.

В разі постави "В" — все робити під кутом української, всенародньої національної маніфестації, показу української сили, залишаючи на боці гасла ініціаторів.

Дискусія була дуже цікава, відповідь Крайовій Екзекутиві прийнято у представленому вгорі змісті.

Від Крайової Екзекутиви не отримано ніякої вістки відносно наших рекомендацій. Як показалося пізніше, Крайова Екзекутива або не зайняла якоїсь одностайної позиції, або не вміла її перевести в цілокрайовому масштабі, в багатьох місцях членство було дезорієнтоване і хоч ОУН не скомпрометувалася, але й не винесла ніякої користі.

Крайова Екзекутива зовсім не взяла до уваги рекомендації провідних членів ОУН, ув'язнених у дрогобицькій тюрмі, але, навпаки, зайняла виразне вороже становище супроти Свята УМХ, яке було з'ясоване в „Комунікаті”, що його цитуємо з листа полк. Є. Коновальця до Є. Онацького з 14 травня 1933 р. („У Вічному Місті”, том 3, 1985, стор. 208). Текст його такий:

Комунікат.

З огляду на те, що і в останньому часі організатори імпрези “Українська Молодь Христові” поширюють вістку, начебто УВО приготувляла акти саботажу і терору для ударемнення цієї імпрези, і з огляду на те, що по звідомленнях нашої розвідки комуністи приготувляються до виступу в часі цієї імпрези, стверджуємо, що:

1. Наше відношення до свята “Українська Молодь Христові”, як політичної імпрези опортуністичного табору, є негативне, це значить, що націоналісти, як організовані, так і неорганізовані, в ньому участі не візьмуть.

2. Ніяких актів саботажу, ні терору, звернених проти цієї імпрези УВО виконувати не буде. і ніколи не плянувала.

3. Ніяких виступів націоналістів на т.зв.святі “Українська Молодь Христові” не буде.

4 травня 1933 р. Крайова Екзекутива ОУН на Західньо-Українських Землях. Обіжник ч. 5/33.

Постава ОУН до Свята УМХ не принесла їй ні користі ні слави, а частина ідейної націоналістичної молоді, яка дорожила християнськими засадами, відійшла від неї.

РОЗДІЛ IV

*Хочемо Бога, Він наш Батько,
Хочемо Бога, Він наш Цар.*

СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Немає найменшого сумніву, що свято "Українська Молодь Христові" (УМХ) належить до одного з найвеличавіших свят, що їх відночувала дотеперішня історія Львова. Величавість та історичне значення того свята особливі в тому, що мало воно всенародний характер і було першим святом Української молоді Галицької Землі в такому засягу.

Свято "Українська Молодь Христові", що відбулося у Львові в днях 6 і 7-го травня 1933-го року, можна в основному поділити на такі частини: Субота 6-го травня:

Відкриття в соборі св. Юрія в дні Храмового Празника.

Неділя 7-го травня:

Торжественна Архиєрейська св. Літургія на площі Сокола Батька — головна частина свята.

Релігійно-маніфестаційний похід з площі Сокола Батька до собору св. Юрія (з участю біля 80.000 зорганізованої молоді).

Святочна академія у львівському оперному театрі, якою закінчено свято.

Додати тут треба, що вслід за львівським святом УМХ, яке мало загальний характер, знайшло воно своє продовження у формі:

1. Місцевих свят УМХ по цілій Галицькій Землі.
2. Свят УМХ української шкільної молоді Галичини.

Завершенням тих свят, після їхнього відбуття, в цілому галицькому терені було творення клітин КАУМ (Католицька Акція Української Молоді). Докладніші дані про це у дальшій частині цього збірника.

Діловий Комітет назначив дні 6 і 7-го травня 1933 року офіційними днями свята "Українська Молодь Христові". До тих днів можна би ще долучити день 5-го травня, бо саме того дня діяльність Ділового Комітету перейшла зі стадії підготовки до реалізації намічених плянів, отож, саме того дня Діловий Комітет станув перед іспитом зрілості своїх організаційних спроможностей. Того ж самого дня заплановано прибуття до Львова перших груп молоді. У зв'язку з тим, в тому дні, урухомлено на всіх залізничних зупинках Львова інформаційно-реєстраційні станиці. Тоді розпочала також свою працю Нічлігова Комісія, а для першої допомоги прибуваючим до Львова почав діяти Санітарний Відділ.

Субота 6-го травня

Від ранніх годин наплив організованої молоді до Львова з цілої Галицької Землі зростав з години на годину, прибравши на інтенсивності головню в пополудневих годинах. Використовувано всі доступні в тих часах засоби транспорзації: залізничні шляхи, підводи чи то марші пішком. До вечора того таки дня інформативні станиці зареєстрували понад 25.000 учасників, що прибули групово залізницями. При такому інтенсивному напливі інформаційно-реєстраційні станиці не були в силі зареєструвати всіх прибулих. Годі було взяти також під контролю тих, що прибували підводами чи пішком.

Для ілюстрації треба подати, що на основі пресових повідомлень віднотовано прибуття понад 30 надзвичайних поїздів не включаючи тут поїздів нормальних, якими також прибували охочі взяти участь у святі. Преса віднотувала /"Мета" ч. 20/112, травень 1933 р./, що у підльвівських селах стояли постоем понад 4.000 підвод, які прибули з паломниками з дальших теренів Галичини. Віднотовано також декілька груп, які пройшли пішком понад 100 кілометрів. Для прикладу: села Августівка, Вишнівчик, Хоробрів, зібравши понад 300 учасників молоді на чолі з отцем парохом, вирушили зі своїх сіл вже в четвер 4-го травня пішком, а ночували в придорожніх селах /"Мета" ч. 20/112, травень 1933 р./. Наплив молоді продовжувався цілу ніч з суботи на неділю 7-го травня. Це, як також імпозантне число учасників свята в числі понад 100.000, доказує, що українське населення Галичини, не зважаючи на всі труднощі (важке матеріяльне положення, неприхильне наставлення до свята польської окупаційної влади, ворожа пропаганда), виявило подивогідну солідарність і карність та небувалий ентузіазм до свята Українська Молодь Христові.

Відкриття Свята

На передодні офіційного відкриття свята Митрополит Андрей Шептицький привітав українську молодь оцим Пастирським листом:

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Витайте у Львові!

Ви зїхалися, щоби доказати свою вірність і відданість Христови Спасителеви.

Як Митрополит сердечно Вас усіх тут витаю, тішуся дуже тим зїздом, що всьому світові доказує, як Ви, наша Молодь, привязані до Ісуса Христа, до св. віри наших батьків, до св. католицької віри і до св. католицької Церкви.

У Львові відновите приречення вірности Христови. Це приречення Ви складали вже у день св. Хрещення через хресних родичів. Це приречення Ви відновляли у кожній св. Сповіді, з приводу Місії, яка в неодному з Ваших сіл відбувалася. Так торжественно, так прилюдно, при стільки свідках Ви цього прире-

чення ще не складали. Нехай та хвиля глибоко запишеться у Вашій пам'яті! Будьте до смерті вірні цьому приреченню! Прирікаючи вірність Христови, Ви наново приймаєте обов'язки щодо Його св. Церкви й прирікаєте свято й вірно, по християнськи виконувати обов'язки Ваші супроти Українського Народу.

Ніхто Вас не змушував прийти до Львова на те свято. Ви добровільно й свідомо пішли за запрошеннями Ваших духовних Отців і тих світських щирях католиків, які своїми заходами й трудами причинилися до улагодження того великого торжества. Ці запрошення одобрив та повторив і я. Ви їх послухали і торжественно віддаєте Христови Спасителеви Ваш поклін богочинання і щирої вірності.

У сповненню того доброго діла Ви мусіли побороти не одну перешкоду, бо у сповненні добрих християнських діл, усе треба поборювати багато великих труднощів. Деякі люди представляли Вам різні небезпеки й хотіли в Вас вмовити недовіря до св. Церкви. Вони боялися того, що люди звичайно політикою називають, думали, що політики захотять того релігійного свята вжити для своїх цілей. Вони голосили, що сама св. католицька Церква має якісь політичні цілі, до яких хоче Вас затягнути. Вони були в блуді. Можу Вас усіх запевнити, що св. католицька Церква на нікого ніколи не накладала обов'язку якоїсь політики. Політика змінна, може бути кожної днини інша. Обов'язки св. віри і християнсько-католицької моралі незмінні — вічні.

Та католицька мораль дозволяє на всяку політику, непротиву Божим законам, — але ніякої політики ніколи людям не накладає. І ми, Ваші душпастирі у парохіях і я, Ваш зверхний душпастир, ніякої політики ніколи Вам не будемо накладати. Досить з нас, коли будете до смерті вірні Христови, — досить з нас, коли по християнськи, по Божому сповніте Ваші обов'язки зглядом родителів, рідні, зглядом українського Народу.

Нинішній день хай буде для Вас памятю на ціле життя! Хай буде початком кращого, вищого, більше християнського, більше Божого життя! Хай буде початком нового, — святого життя!

Стоячи над гробом, старець, що через ціле життя ділим серцем Вас любив, як батько рідні діти любить, бажаю Вам на цю дорогу обильного Божого Благословення!

Благодать Господа нашого Ісуса Христа й любов Бога й Отця і Причастя св. Духа нехай буде зі всіми Вами! Амінь.

† АНДРЕЙ, Митрополит

В суботу 6-го травня в год. 5-тій пополудні владыки Іван Бучко та Никита Будка при співучасті численного духовенства відправили торжественний Молебень, чим започатковано свято Українська Молодь Христові. Подвір'я перед собором св. Юрія, як і ціла святоюрська площа, були виповнені по береги прочанами, що поспіли прийти вже до Львова.

Владика Іван Бучко привітав усіх присутніх святочним словом, у якому підкреслив радісний факт, що не зважаючи на важкі обставини, українська молодь вже в першому дні свята прибула численно до Львова і до собору св. Юрія, чим доказала своє прив'язання до Христа Спасителя та до своєї Церкви. Після Молебня посвячено прапори вже прибулих до Львова груп. Відспіванням католицького гимну: "О спомагай нас Діво Маріє" закінчено інавгураційну частину свята, яка пройшла торжественно й була добрим уведенням до святочного й величавого маніфестаційного здвигу чергового дня.

**Собор св. Юра
в сяйві електричних світел**

Додати тут треба, що рівночасно, як почався Молебен, обізвалися могутньо дзвони св. Юрія, до яких долучилися спонтанно звуки дзвонів усіх п'ятнадцятьох церков Львова, що впродовж цілої години сповіщали мешканців міста про початок небувалої події — свята УМХ. У тому самому часі теж у всіх церквах цілої Галичини церковні дзвони проголошували радісну вістку, яка вийшла зі Свято-Юрської гори. Коли ж настав сумерк цього пам'ятного дня, собор св. Юрія засяв від блискучого світла рефлекторів та тисячів електричних світел з імпульсним освітленням хрестом, домінуючи над цілим містом. Освітлений собор св. Юрія став немов дороговказом для тих, що прибували до Львова вночі. Всі церкви Львова були відкриті в ту ніч для прибуваючих груп, з яких багато приступало до св. Сповіді.

Водночас, упродовж цілої ночі, на площі Сокола Батька продовжувалася праця над викінченням і прибранням чудового, виконаного в народному стилі престолу-каплиці за проектом мистця Коверка. Завершувалася також праця тих, що були відповідальні за приготування площі на черговий день свята.

Неділя 7-го травня

ТОРЖЕСТВЕННА АРХИЄРЕЙСЬКА СВ. ЛІТУРГІЯ

Вже раннім ранком при чудовій погоді травневого дня почали напливати зорганізовані групи прочан та мешканців Львова, які у скорому часі заповнили не лише простору площу Сокола Батька, але також і всі доступні місця довкруги неї. Можна з певністю твердити, що площа Сокола Батька ніколи за час свого існування не гостила такої маси народу.

**Президент Кость Левицький вітає Митр. Андрея Шептицького
на святі УМХ.**

Діловий Комітет подав такі інформації щодо кількості прочан /"Мета" ч. 20/112, рік 1933/: Площа помістила понад 80.000 паломників зорганізованих у групи. Крім того на межах площі, переходах, на насипах, незорганізованих прочан підчислено понад 5.000. В додатку, через брак місця, на площу не допущено понад 20.000 прочан. Для вдержання порядку при вході на площу Діловий Комітет мав до розпорядимости 357 впорядників, у тому 57 старших громадян, 190 студентів богословії, 80 студентів вищих шкіл та 30 членів ремісничої молоді. Крім того для скріплення порядку на площі св. Юрія під час дефіляди використано готовість трьох відділів "Лугу" в одностроях та учасників свята з підльвівських громад: Бродки, Мшана, Хоросно.

**Митрополит Андрей Шептицький на площі „Сокола Батька”
в розмові з Юліаном Павликовським і Андрієм Пал'єм.**

Виповнена багатотисячною масою народу площа творила імпозантну картину. При чудово прибраному престолі-каплиці з обох сторін маяли папські та українські прапори. Передні місця на площі зайняли члени української парламентарної репрезентації і представники українських центральних установ і товариств. Праворуч площі приміщено станиславівську, а ліворуч перемиську Епархію. За ними Львівська Епархія зайняла решту площі на цілу її ширину. Осталі ще вільні місця виповнили незорганізовані прочани. На площі приміщено гучномовці, які передавали св. Літургію, до якої могли прислухуватися також ті, що стояли далеко поза площею. В кількох місцях можна було завважити прапори Червоного Хреста, які маяли над санітарними станицями для першої помочі. В цілості це була картина непроглядних мас народу в пестрих народних строях, з численними прапорами й написами місцевостей поодиноких груп. Завдяки активній дії впорядників та карности членів груп всюди панував порядок.

В год. 7:30 ранком посвячено понад 150 прапорів поодиноких деканатів, а в год. 8-мій розпочалася Торжественна Архиєрейська св. Літургія, яку правили Владики Іван Бучко та Никита Будка, при співучасті о. Степана Решетила, протоігумена ЧСВВ, о. митр. Олекси Базюка, о. крилош. Юліяна Дзеровича, о. крилош. Василя Лициняка, о. крилош. Олександра Ковальського, о. крилош. Василя Лаби, о. крилош. Романа Лободича зі Станиславова, о. офіц. Олексія Пясецького та о. крилош. Василя Томовича. Діяконували: о. д-р Гавриїл Костельник та о. Омелян Горчинський. До св. Літургії співав хор питомців Богословської Академії під диригентурою студента богословії Володимира Жолкевича.

Посвячення прапорів на площі „Сокола Батька”.

Св. Літургія закінчилася біля 11-ої години та пройшла справді торжественно і величаво, будучи для всіх глибоким, зворушливим та одноразовим у своїй величчї пережиттям. Побожний і молитовний настрій, що панував на площі під час св. Літургії, був зрушений три рази голосом сурми, звук якої звертав увагу всім на важливіші її частини. Перший раз прозвучала вона перед читанням св. Євангелії, вдруге перед освяченням св. Тайн та третій раз перед св. Причастям і **проповіддю Владики Івана Бучка**. Текст цієї проповіді був такий:

Христос Воскресе!

Держайте, Аз побідих мир! (Іван, ХУІ 33).

Бодріться, Я побідив світ! Оті слова сказав Христос Спаситель тому 1900-літ напередодні Своєї жажливої смерти на хресті. Такі дивні слова міг сказати тільки Чоловік, що був відразу Богом, в одній особі. А нині, у 1900-ліття Смерти Великого Голготського Мученика, маємо щастя ствердити цю перемогу Христа над світом, маємо щастя брати участь у Великому Ювілею, проголошеному Святішим Отцем для цілого католицького світу. Нині 1900-літня річниця тієї найтрагічнішої події в історії всесвіту, що була zarazом найспасеннішою подією, бо в ній доконалося відкуплення і спасення людського роду.

Разом з цілим католицьким світом й український народ святкує величавий цей великий Ювілей, а виявом цього — нинішнє всенароднє свято, свято цілого українського народу. У серці Галицької Церковної Провінції зішлися Ви, Браття і Сестри, зі всіх закутин Галицької Землі, щоби тут, в княжому городі Львові, виявити свої щирі християнські почування, щоби засвідчити перед Богом і перед світом вірність Українського Народу Христові і Його Заповітам, щоби тішитися з Його перемоги.

Христос не побідив світу мечем, але вічною, безконечною Своєю любовю. Його Свята Особа, Його кожне слово, кожний віддих — це діло Його любови, діло нашого спасення. Своєю Божественною наукою просвітив нас, показуючи нам наш початок і наше призначення, дав вказівки, як жити, щоби досягнути остаточну нашу ціль, дав Благодать Свою в поміч, а вкінці пролив Кров Свою найсвятішу як ціну за нас і установив нас спадкоємцями Своїх безмежних заслуг. За ту Його безмежну любов, за довершене спасення, а перш усього за те, що Він остався між нами до кінця світу у Найсвятішій Тайні Евхаристії, складаємо Йому сьогодні, у 1900-літню річницю Його Смерти на Голготі, найсердечнішу подяку, найвищу славу і честь. Визнаємо Його нашим Богом і Царем, признаємо всі права, які Йому, як Богові, належаться. Зі всіх об'явів Богопочитання Христос домагається передусім любови і вірности. І ми сьогодні прилюдно виявляємо ту любов найвищу і беззастережну.

Та рівночасно в імені цілого народу протестуємо перед Богом і перед світом проти всіх, що відмовляють Христові належних Йому прав в життю людини, родини та суспільности. Перш усього протестуємо проти того зорганізованого царства антихриста за Збручем, що підносить на глум, знущається над християнськими почуваннями нашого народу на Великій

Україні. Домагаємося для Христа належних Йому Божих прав у всіх царинах людського життя. Домагаємося, щоби Христос був необмеженим Паном і Царем нашим, Дорогою, Правдою і Життям нашим.

Для запевнення Христові належних Йому прав треба буде звести бій з царством антихриста. Знаємо це, і ми готові до бою. Урядах Католицької Акції, під проводом Христового Намісника і нашої Єрархії станемо до того бою під прапором Христа, що запевнює нам перемогу. „Бодріться, Я побідив світ” — сказав Він колись до Апостолів, та це повторяє до нас і сьогодні. Він жадав для Себе найвищої геройської любови і дістав її від мільонів сповідників. Він заповів також, що разом з любов'ю переслідуватиме Його повсякчасно безмежна ненависть. Його пророцтво сповнилося. І тим Він Бог. Він люблений і зне-навиджений, почитаний і зневажуваний. Антихрист організує армію на знищення Його святого Імені. Намісник Христовий накликає до оборони й протинаступу. Хто вірить у Бога, хай стає в ряди. Хочемо Бога!

Ювілейне Свято, що його святкує сьогодні український народ — небувало в його історії. Це свято молоді. Воно має назву: „Українська Молодь Христові”, та має ціллю — з нагоди великої Річниці — присвятити Христові на службу цвіт і надію народу.

Ти, дорога Молоде, надіє наша, зложи сьогодні у стіп Царя царів на Його услуги всі свої найкращі наміри, свою молодечу охоту і запал. Покажіть, молоді хлопці і дівчата, що ви гідні діти Батьків ваших, які впродовж тисячлітньої нашої історії оборонювали християнську віру перед навалою поганців. Ніякий нарід у світі не приніс стільки жертв в обороні Христової віри, скільки їх приніс наш український народ, та особливо в останніх часах, там за Збручем, оборонюючи її перед наступом шаліючого антихриста.

Усіх вас, хлопці й дівчата, взиваю стати в організовані ряди Католицької Акції Української Молоді, яка починає своє існування у цілій нашій Церковній Провінції з нинішнім святом. Бо тільки з організованим протинаступом переможемо ворога. Присягнім Христові досмертну вірність, обіцяймо, що ніколи не відступимо від Його прапору.

А тепер звернім свої очі на полудне. Там, у Вічному Місті Римі, в столиці католицького світу, Христовий Намісник, Папа Римський Пій XI, ось у тій хвилі молиться за нас, благословить український нарід, а особливо українську молодь. Його серце радіє тою нашою величавою маніфестацією, Він тішиться дуже, що тут, на пограниччю царства сатани, український народ, той понижуваний, потоптаний, розшматований, безталанний народ не паде на дусі, а радше кріпшає вірою й надією на

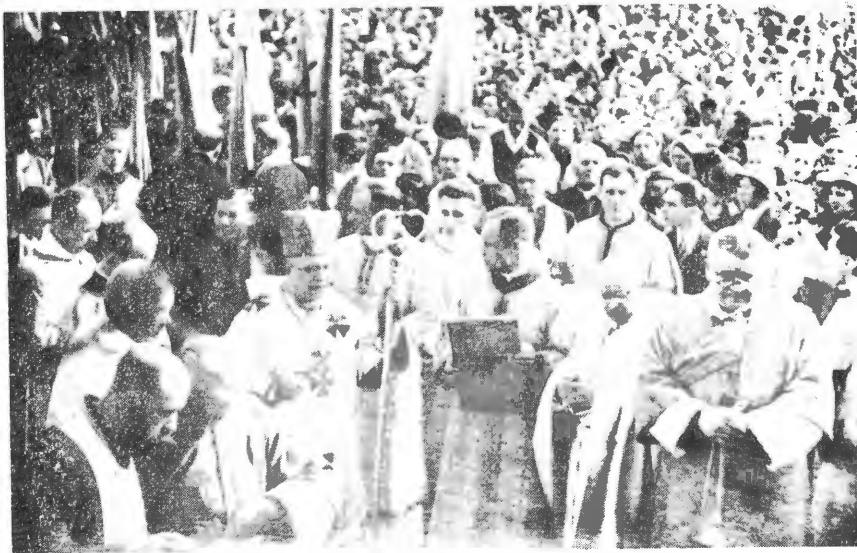
краще завтра та організує свою молодь у ряди оборонців Христової Правди.

Вчора, на адресу Його Ексц. Митрополита Кир Андрея наспіла телеграма від Святішого Отця з найсердечнішими побажаннями і Апостольським Благословенням для учасників свята. Ось слова телеграми:

„Святіший Отець передає Свої батьківські побажання для щасливо придуманої торжественної релігійної маніфестації української католицької молоді, побажання як найобильніших спасенних овочів. З цілого серця благословить Вашу Ексцеленцію, Епископат, Духовенство, Нарід і дорогу українську молодь, що є запорукою все живішого і пліднішого християнського життя. Особливо благословить наміри щодо Католицької Акції. Дає повний відпуст за звичайними умовами.”

Тому за Благословенням Святішого Отця піднесім руки до гори і зложім Христові присягу досмертної вірності, любови і привязання до Його святого Євангелія і Заповітів.

„Христе Спасителю! У 1900-ліття Твоєї Смерти і Воскресення прирікаємо Тобі досмертну вірність. Так нам Христе допоможи!”

Владика Іван Бучко після Богослужби на площі „Сокола Батька”: біля нього в першому ряді — о. д-р Степан Сампара, о. Омелян Ґорчинський, о. крил. Олександр Ковальський, о. д-р Гавриіл Костельник.

Возлюблені! Радіє небо і земля тою величньою хвилею, тим величавим виявом Богочинання. Нехай Бог благословить Вас усіх добром і дасть витривати у тих спасенних намірах! Та не забувайте, що вірність Христові маєте доховати у всіх Його Заповідях, а особливо в любові до Церкви святої, до свого святого обряду і свого народу. Нехай кожний з Вас буде готов сповнити як найвірніше свої обов'язки зглядом свого народу, нехай буде готов принести хоч би й найбільшу жертву!

Після проповіді Владика Іван провів зворушливе записання стотисячної маси прочан на вірність Христові Спасителеві. Непроглядне море піднесених в гору рук, могутній голос многотисячної маси людей, що повторяли за Владикою Іваном слова присяги: ХРИСТЕ СПАСИТЕЛЮ! У 1900-ЛІТТЯ ТВОЄЇ СМЕРТИ І ВОСКРЕСЕННЯ ПРИРІКАЄМО ТОБІ ДОСМЕРТНУ ВІРНІСТЬ, ТАК НАМ ХРИСТЕ ДОПОМОЖИ! — створювали відчуття хвилини, яку переживається раз у житті.

Св. Причастя, яке слідувало після переведення акту присяги, як подала преса, прийняло приблизно 20.000 прочан. Причащало около 30 священників. Для тих, що не поспіли прийняти св. Тайн в часі головної Богослужби, відправлено опісля другу рецитовану св. Літургію.

**Владика Іван Бучко у співслуженні священників
відправляє Службу Божу на площі „Сокола Батька”.**

КАТОЛИЦЬКИЙ ГИМН

*О спомагай нас Діво, Маріє,
В гірких терпіннях цих життя,
А в хвилі смерти наша надіє,
Наша Ти поміч, о Всеблага.*

*Прийми, о люба Ненько,
Цей віри наш серця дар.
Хочемо Бога, Він наш Батько,
Хочемо Бога, Він наш Цар.*

*Хочемо Бога в наших рідинах,
У душах наших діточок,
Щоб Бог бодрив їх в прикрих хвилинах,
І спомагав наших дочок.*

Прийми, о люба і т. д.

*Хочемо Бога у нашій школі,
Щоб Він навчав наших синів,
Свого права, Своєї волі,
Під благим сяйвом хреста лучів.*

Прийми, о люба і т. д.

*Хочемо Бога, нехай витає
Образ його в наших судах,
Супругів наших серця єднає,
У всіх терпіннях дасть много ласк.*

Прийми, о люба і т. д.

*Хочемо Бога у нашій війську,
Щоб борці наші молоді,
Для твого люба Вкраїно блиску
Життя віддали у боротьбі.*

Прийми, о люба і т. д.

*Хочемо Бога, наші бажання,
Хай сповнить, просим ласка Твоя,
А як потреба, то й на стаждання,
Завжди готова Твоя сім'я.*

Прийми, о люба і т. д.

*Хочемо Бога, закон єдиний
Його знайде нас всіх як борців
Готових, бодрих, неустрашених
Аж до останніх життя знаків.*

*Прийми, о люба і т. д.
Слабі, могутні, слуги з панами.
Де лиш звенить звук Божих слів,
Закличте з серця всі разом з нами:
Хочемо Бога! Це клич батьків.
Прийми, о люба і т. д.*

Цей католицький гімн музично аранжував визначний наш композитор о. Йосиф Кишакевич. Він опрацював ноти на три різні хори, а саме жіночий, чоловічий і мішаний.

Учасники Свята „Українська Молодь Христові” співали звичайно тільки першу строфку гімну з рефреном.

Молитовниця на площі „Сокола Батька”.

РЕЛІГІЙНО-МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

Після закінчення св. Літургії і короткої передишки, впорядники почали формувати похід при входовій на площу брамі. Початок походу очолювала процесія собору св. Юрія, за якою йшли Владики Іван Бучко й Никита Будка у супроводі численного духовенства, а за ними хор питомців Богословської Академії. За хором три юнаки несли прапор Ділового Комітету, за яким ішли члени Комітету, члени української парламентарної репрезентації та представники українських центральних установ і товариств.

За чоловою частиною походу машерували зорганізовані групи молоді і старших в такому порядку: Станиславівська Епархія, Перемишська Епархія і Львівська Епархія. Поміж поодинокі групи вплітано процесії з львівських церков.

Групи молоді машерували здебільша чвірками за виїмком Станиславівської Епархії, відділи якої йшли у вісімках. Поодинокі групи в подавляючій більшості відзначалися пестрими народними строями їхніх околиць. Серед груп було також багато хорів, а то й оркестр. Під час походу співали назагал релігійні пісні, а також дехто стрілецькі, що опісля стало причиною протесту польської адміністрації перед Діловим Комітетом. На чолі кожної групи ішов священик в епітрахилі, а за ним місцевий провідник групи, а далі несли спершу деканальний прапор і таблицю з назвою місцевості. По обох сторонах машеруючих груп берегли порядок впорядники Ділового Комітету.

За чоловою частиною походу слідувала Станиславівська Епархія на початку якої ішов Коломийський Деканат, а в слід за ним Косівщина (п'ять груп), вирізняючи себе чудовою пестрою гуцульською ношею. За ними машерував відділ "Лугу" в одностроях, а опісля йшли дальші групи Станиславівської Епархії. Особливе вражіння викликувала Богородчанська група жінок і дівчат у виїмково гарних вишиваних народних строях. Далі йшла Жидачівщина (кілька груп) і Делятин, а опісля процесія з львівської Преображенської церкви та ряд груп без написів місцевостей. В дальшому слідував Борщів з добрим хором та Скальський деканат також із хором і в чудових народних строях. Черговими були: численна група з Чортківського деканату, процесія з Волоської церкви та з церкви СС. Василіянок при вул. Зибликевича. За процесіями продовжували похід ряд груп Станиславщини, на жаль, з невиразними написами своїх місцевостей. Завважено лише напис Устецького деканату. Дальшими групами були: Станиславів, Печеніжин і ряд груп знову без написів, а за ними село Вербин з хором та процесії львівських церков з Клепарова, Левандівки, Баторівки, церкви св. Миколая — надвornoї церкви князя Льва та з церкви св. П'ятниць.

Чергову частину походу творила Перемишська епархія, найстарша епархія Галицької Землі. Першою ішла Бориславська група, після якої слідували: Турка, Рудецький деканат та жіночі і чоловічі групи з Ліська, парафія Дрогобич із своїм хором. Похід продовжували: парафія з Лужок

Долішніх, за нею процесія з львівської церкви зі Знесіння. В дальших групах Перемиської єпархії віднотовано Самбір — місто гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, Ярослав місто, Містковичі (повіт Самбір), Добромильський деканат, Перемишль місто, село Торки, Судова Вишня, Стоянці. Черговими йшли: Річичани (Мостиський деканат), Радимно (Ярославський деканат), велика група з Яворова, село Чернилява (Чесанівський деканат) з хором, велика група з Любачева, Рава Руська, Крехів та численна група із Сянока. (Тут треба відмітити, що сяніцька група була примушена зложити кавцію 5.000 золотих, щоб отримати спеціальний поїзд до Львова. Такої вимоги нормально не практиковано при замовлюванні надзвичайного поїзду. В тому випадку було це намагання польської адміністрації перешкодити виїздові групи до Львова. Під час подорожі члени групи приступали в поїзді до св. Сповіді та відспівали молебень.) Попереду сяніцької групи ішов відділ "Лугу" в одностроях.

В дальшій черзі походу слідували: Мости Великі, Комарно з хором, Черкаси, група з Кавська, а далі групи зі Сокальського і Белзьського деканатів, а в слід за ними велика група з Жовкви, кілька груп без написів місцевостей, село Скварява й велика група жінок і чоловіків з Равського деканату.

Останню і найдовшу частину походу виповнила Львівська Архiepархія, на початку якої йшла Глинянська група, а за нею Угринів із Сокальщини, а далі Турчанський і Куликівський деканати та кілька груп без написів місцевостей. Після них машерували Руданці з Львівщини та Германів (місце народження Владики Івана Бучка), відтак львівські Т-ва "Сила" і "Воля", за якими слідували: Бібрка, Глібовичі Великі, Лани Бобрецькі, група дівчат з Бобрецького деканату в гарних народних строях, групи з Перемишлянщини, село Раків, Лісиничі з Львівщини, група дівчат з Добрян, Красів із Львівщини, дівчата з Лісневич, Пустомити, Поляни та група дівчат з Наварії.

Юнаки в поході

Похід продовжувався групами зі Стрийщини, за якими слідували: Поршна, Букачівці, Колоколин та ряд невідомих груп, а далі Буртинський і Зборівський деканати в гарних народних строях дівочих груп і знову ряд невідомих груп, як також оркестра з невідомої місцевости. За нею йшов Городок Ягайлонський, за яким слідували знову невідомі групи, а опісля йшла процесія з церкви оо. Василіян при Жовківській вулиці та дівчата Марійської Дружини й Львівське Т-во ім. св. Йосифа, за ним Мшана, відділ "Лугу" в одностроях, Скільщина, Гребенів біля Скольного та ряд невідомих груп. За Гребеновом слідували Рудецькі села (Родоч, Мальчики та інші), Могильниця й Теребовельщина (деканат і місто).

Похід продовжувався групами зі Струсова, деканату Броди, група зі Старих Бродів, дівчата з Гаїв Дітковецьких, а далі села: Берлин, Пониковичі, Лішнів, Висоцько. За ними слідувало місто Олесько та цілий ряд безіменних груп. В дальшому йшли: Підкаменецький деканат, село Черниця та ряд груп без написів місцевостей. В черзі надійшла група дівчат з Радехівщини, місто Тернопіль, Микулинецький деканат, Перемишляни з добрим хором, Плетиничі, Борщівщина, а далі села Станислав, Туркотин, Утіховичі, Ушковичі коло Борщева, Меришів з Перемишлянщини і ряд невідомих груп, а відтак дівоча група з Коросна з Перемишлянщини, Гаї к. Львова, Жиравка, відділ "Лугу" в одностроях. Далі слідували: Унів, група дівчат з Підлізець, село Підберізці, дівчата з Шоломиїв в гарних народних строях і Звенигород (колись княжа столиця, за роками заснування старший від Львова).

За Звенигородом надійшли: Чижиків, Товщів, Чеперин, Камінка Струмилова, ряд невідомих груп, а далі Августівка з Бережанщини, Холоїв, деканат Підгайці, Зарваниця (славна на цілу Галичину, завдяки своїй чудотворній іконі Богоматері), Вишнівчик, Гайворонка, Стрілиська, Девятники, Бориничі та ряд інших сіл. Далі слідували: село Фрага к. Струсова, відділ „Лугу" в одностроях, а за ними княжий город Галич, (який під час свого розквіту

**Юначки з Мостів Великих в поході
під проводом о. дек. Євгена Боднара**

був одним із найбільших міст Європи, як подають історики, а його простір обіймав дев'ять годин ходу). За Галичем надійшов Галицький деканат, село Снович та ряд інших сіл. В дальшій черзі йшли: Бузький деканат, Збаражчина, оркестра з Дублян, Жидятичі, Яричівський деканат і села: Ляшки, Сороки, Грибовичі, Давидів, Зашків з гарною групою дівчат у вишивках та ряд груп без написів, а опісля Підбірці, Миклашів, Запитів, Глиняни, Куровичі, Погорільці.

Кінцеву частину походу творили групи: Ляшки, Полтва, Глинянський деканат, Задвір'я, а за ними Рогатин (місто Роксоляни). Рогатин був найкращою і найбільшою групою з понад 500 осіб. За Рогатином слідували: Золочів, Сасів, Новосільці, Милятин, Калуш і Долина. В дальшій черзі слідували: Болехів, Рожнітів, Войнилів, Перегінсько, Соломка та ряд безіменних груп, у слід за якими надійшла велика група з Миколаєва над Дністром, школа УПТ зі Скнилова та Журавно. Під сам кінець походу слідували групи зі Львова, а між ними гімназія Малої Семінарії, відтак Голосько, Якторів, Янів, Страдче, Стариська, Бірки Янівські, Вишенька Велика. Останні групи походу склалися з більших чи менших груп без написів місцевости походження.

Похід замикав хор Богословської Академії у Львові. Цей хор був на початку в чоловій частині походу, а дійшовши до церкви св. Духа при вулиці Коперника, відлучився від походу, щоб там разом з о. Ректором Йосифом Сліпим та з рештою питомців вітати маршуючі в поході групи. Хор прилучився знову до походу як остання група, прямуючи до площі св. Юрія.

**Ректор Духовної Академії о. д-р Йосиф Сліпий
враз із о. д-ром Левом Глинкою (зліва) і
о. проф. Степаном Рудем (справа) вітають
похід УМХ перед церквою св. Духа.**

Похід від площі Сокола Батька проходив вулицями Стрийською, Кадецькою, Коперника (попри святочно прибрану церкву св. Духа й Богословську Академію), Словацького, Сикстуську (попри зеленню прибрану Малу Семінарію), Уейського, аж до площі перед собором св. Юрія. Тривав він майже 4 години. Маршувало приблизно 80.000 зорганізованої молоді.

Духовна Академія і її церква св. Духа при вул. Коперника були чудово удекоровані цінними килимами, гірляндами, фестонами, папськими й національними прапорами. Побіч входових дверей церкви красувався великий образ Петра Холодного, найкращий твір мистця. Похід, що проходив мимо, вітав ректор Академії, о. д-р Йосиф Сліпий, у наші часи Блаженніший Патріярх і Кардинал, wraz із оо. професорами і питомцями.

**Митрополит Андрей Шептицький (вгорі по середині)
у супроводі духовенства і вдолі владика Іван Бучко і Никита Будка приймають
дефіляду молоді.**

Похід кінчився на площі перед св. Юром. Там стояла висока трибуна. На самій горі її на троні сидів в архиєрейських ризах в оточенні духовенства Батько українського народу, Князь Української Католицької Церкви, Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький. Внизу по середині засідали в оточенні питомців головний організатор Свята Владика Іван Бучко та Владика-ісповідник Никита Будка. З радістю в очах наш духовний Батько, приймаючи дефіляду, благословив кожну групу зокрема. Похід закінчився многолітством Митрополитові Андрееві та католицьким гимном "О спомагай нас Діво Маріє", що їх відспівав хор Богословської Академії.

Крізь цілу маршруту походу по обох сторонах вулиць, якими проходив похід, приглядалися йому тисячі народу, а число тих глядачів, як подала преса, сягало від 50-60.000. Крізь цілу дорогу походу можна було бачити ряд будинків прикрашених килимами з іконами чи портретами Папи й Митрополита Андрея та прапорами. Львів того дня мав не тільки святочний, але також і український вигляд, а по вулицях гомоніла українська мова.

**Митрополит Андрей Шептицький
на трибуні перед собором св. Юра.**

(Для опису походу використали ми довшу статтю, що появилася на сторінках "Нової Зорі" /чч.:33-38, 1933 р./ Автор статті, підписаної лише ініціалом "А"/, обсервував похід від початку до кінця з балькону помешкання о. Йосифа Кишакевича при вул. Кадецькій ч. 14).

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

Свято „Українська Молодь Христові” закінчилося Святочною Академією. Відбулася вона в цю ж неділю, 7-го травня, починаючи в годині 7-мій ввечорі, у виповненому по береги львівському Великому Театрі за такою програмою:

- I. ПАПСЬКИЙ ГИМН (італійською мовою) відспівав хор Богословської Академії, диригент студ. богосл. Володимир Жолкевич.
- II. СВЯТОЧНЕ СЛОВО виголосив студ. богосл. Роман Монцібович, голова Т-ва "Обнова".
- III. "ПОКАЯННЯ ОТВЕРЗИ МИ ДВЕРИ" А. Веделя відспівав мішаний хор: дівочий гімназії Рідної Школи й хлоп'ячий Малої Семінарії, диригент Дмитро Котко.
- IV. ФОРТЕП'ЯНОВЕ СОЛЬО: Фантазія д-моль В. Моцарта, Алегро зі сонати фіс-моль М. Клементі, — наддатки: Тарантелля зі сонати а-моль Й. Раффа, П'ята дитяча п'єса г-моль Ф. Мендельсона, Перша багателя г-моль Л. Бетховена — виконав 9-літній Северин Сапрун.
- У. КАНТАТА "РАДУЙСЯ МАТИ" о. Й. Кишакевича — виконав мішаний хор з оркестрою (у тому хор Учительської Семінарії СС. Василян), диригент проф. Ілярій Гриневецький.
- VI. РЕЦИТАЦІЯ — "ХВАЛА ХРИСТУ ЦАРЕВІ" Уляни Кравченко і наддатки: "Вам сказано..." О. Олеся, "Ми підемо широкими шляхами..." О. Олеся — виконав Юліян Геник-Березовський.
- VII. ОРАТОРІЯ "ХРИСТОС" /недокінчена/ А. Мендельсона — виконав хор "Боян" з оркестрою, диригент д-р Станислав Людкевич.
- VIII. "О СПОМАГАЙ НАС ДІВО МАРІЄ", католицький гимн Й. Кишакевича, виконали злучені хори з оркестрою, диригент проф. Ілярій Гриневецький.

Текст поеми Уляни Кравченко, що була написана спеціально на свято "Українська Молодь Христові", подаємо понижче:

ANNO SANTO

*В ризновесняне Свято Свят,
в це милостиве „анно санто” —
співає українська молодь
з глибин душі дзвінке осанна:
— Осанна — слава Христу — Цареві!
Осанна найсвятішій Владі влад!*

*У Христі — Господь.
Найвища Духа вершина!
Всеобіймаюча, всетворча,
Єдиносуща і спасення сила, небесний Масстат!*

*Сердець ударом кутий срібний дзвін
співає-дзвонить Христу-Цареві: — Хвала! Поклін!
А добру вість передає день дневі:
— Достойно і праведно єсть
поклонятися і Сину,
співати херувимську пісню: Свят! Свят! Свят!*

*А серцем викутий могутній дзвін
співає-дзвонить Христу-Цареві: Хвала! Поклін!
Христос — це Слово вічного життя —
Христос — це Правда і Любов!
А хоч скінчились би всі віщування,
а хоч замовкли би всі мови, — Його любови кінця нема.*

*Голгофга — місце страт — залита багром крові
і хрест — довічний проти зла протест —
це знак-символ для нас на всякий час . . .
Шлях саможертви — шлях до перемог . . .
В любові — діти ми Господні
і в небо перетворимо проклін безодні . . .
В любові з нами Бог —
як найсвятіша Влада влад . . .
Безсилі наступи ворожих лав . . .
Не поглотить нас сам червоний ад . . .*

*Серця у гору! У гору пісня!
Є з нами Той, що смертю смерть поправ!*

*Христа завітніх слів скрижали
закон — майно віків і поколінь. —
Скрижалі сяйвом світять нам із далі,
а мудрість цього світу — тільки тінь.*

*Слова Христа високі та святі,
ясніші зір — заповнюють простір,
музикою дзвенить у всій вселенній.
Слова великі, творчі і спасенні
ті — восьмикратно сказані Христом: — „Блаженні”.*

*— Хто відрікається у світі всього,
той в Божім царстві все на вік дістане;
в любові світ цілий для нього.
В мойй любові пробудете усі,
у радості великій, совершенній.
— Нема любови понад ту, як хто
за свого друга та положить душу.
— Любіть — любіть . . . а все проститься вам.*

Слова великі, творчі і святі,
дзвенять . . . ведуть нас там — до неба брам.

Христос учить нас нести хрест недоли, на гору Голгофту.
Христос — це вічна сила, що скріплює крила,
до творчого — нового лету.

Христос — рішив свідомо власну долю,
приймав сам чашу смутку й болю, наповнену у щерть.
В грізнім двобою, в боротьбі із тьмою
Христос сам жертвував собою, щоб покорити смерть.

І перед нами — молодим народом —
великострадницький відкритий шлях, увесь в тернах . . .
в тернах.

І на терезах важить зла судьба, чи бути — чи не бути нам.
Та ми — як воїни Христові,
як лицарі святого Граля —
ми — радісно на вершини підєм,
щоб Царство Боже силою добути, —
а Той, що протерпів за людськість страсти,
не дасть і нам у темноті пропасти,
не дасть, щоб нам вогонь життя погас;
Він — не покине нас.

В ранновесняне Свято Свят,
у рік цей милостивий,
скрижалі Битія розгорнені
неначе наново
і смерти зірваний саван.
Біліє цвітням сад і зеленіють ниви . . . хвилює ярий лан.
У проміні, що доторкає наших рук, чи чуємо привіт.
Цей промінь теплий, ясний з неба гість,
приносить радісну нам вість, могутній зов:
— Воскресла Правда на хресті розп'ята . . .
Христос і владу смерти поборов.
А вістка з роду в рід іде,
вже дев'ятнадцять сот Господніх літ
луною будить заскорузлий світ.
О, добрий брате, глянь: на гробі зілля.
Могил дернина зеленіє, вкриває гниль і труш.

До серця проміні вгорнім . . . Вгорнімо проміні до душ
на день воскресний та на день весілля.
Серця у гору! Всесвіт — це Божий дім!
А сяйвом сяє світові — Христос!

*По днях терпінь і гроз
Христос воскрес — і владу смерти поборов.
І крізь усі простори і віки звенить — лунає зов:
— Ходіть за мною!
І ми — ми молоді і радісні йдемо за Ним —
Учителем благим.*

*Хто зможе світлу дати стрим?
Окрилене створіння
до животворного летить проміння
і руки злі не зв'яжуть крил . . .
І не придавить камінь
життя обновлених, стихійних сил . . .
Живого духа вже не скрис гріб,
в гору злітає дух — до світла стін . . .*

*І дзвонить срібний дзвін:
— Великій тайні . . . життю воскреслому Хвала! Поклін!*

*В ранновесняне Свято Свят
до найсвятіших Твоїх рук, Ісусе Христе,
принос складаєм: серце чисте.
Прийми цей дар — як Володар — як Влада влад!
На труд — на бій благослови.*

*Світ жде на нас: на будівничих молодих, на геніїв добра.
Ти ободри і освяти, огнем огрій!
Дай в обороні Правди стати нам — як воїнам Твоїм.
У жертву Правді допоможи віддати все, хоч би й життя.
Твоя любов — всежертви чин — Твій зов —
нас на вершини хай веде — з тісних вузін, із темних ям,
аж там — до ясних брам —
на Монсальват — у світла храм.*

*Скріпи, допоможи, навчи, з'єднай!
Ти, що зійшов, Ти, що сказав нам про вічний рай,
любов'ю нас усіх з'єднай!*

*У єдності шукає дух сил до будови.
А Ти, о Христе, життя єдиний Будівник!
А наша ціль-мета: у світ добро ввесети — як владсть.
Благослови, а ми вознесемо свій храм, свій дім.
Дай тільки віри тої, що не хитається,
а з місця піднесеться, уступиться великий Гарізім.*

*З любови до Добра, із вільної душі,
Ісусе Христе, складаєм серце чисте.
Скріпи нас, ободри — до боротьби.*

*А в боротьбі дай зберегти нам чистість Херувимів. .
Ти нас веди почерез згарища життя любов'ю одержимих
на вершини осяйно білі.*

*Поглянь на серця дань, скріпи,
нехай не гасне яра грань — завзяття молоде!
Хай України юнаки і воїни Христові,
до оборони Правди будуть все готові.*

*І голуби й лелії хай будуть з нами.
Але ж і жар у серці розпали,
дай нам і гнів святий на злобу зла. —
Скріпи і ободри,
щоб в обороні, в захисті Добра ми стали львами . . .*

*Наш час — пора великих проб:
з безодні людських душ вилазить зло
і намагається увесь земний глоб покрити тьмою.
Не дай упасти нам у бою . . .
Любов Добра — це наша міць,
а хрест, що в вічність рамена простяг, — наш стяг!
Перед хрестом уступить світла враг.
Ти світ цей відкупив святою кров'ю,
ми не дамо його на власність
їм — Правди ворогам . . .
Ми світ повернемо у ясність.
Будь тільки з нами! Дай сили нам!
Скріпи і ободри!
Нехай освячує нас Граль,
як лицарів середовіччя,
щоб рвали ми спокуси сіть —
як Парсіваль.*

*Ісусе Христе,
благослови нас воїнів Твоїх, будь з нами!
Кудись — із Космосу вершин,
із віддалі ясної
з благословенням враз,
на боротьбу святу, на жертву — чин
плизуть-спливають словеса Христові,
цілющі ті слова святі:
Якщо ви з'єднастесь усі в любові,
якщо ви не покинете Мене,
Я не лишу вас без опіки: всі дні я буду з вами.
В ранновесняне Свято Свят сердець ударом кутий дзвін
співає-дзвонить: Христу-Цареві, найсвятішій
Владі влад — Поклін! Хвала — на віки!*

МІСЦЕВІ СВЯТА УМХ

Участь у львівському святі Українська Молодь Христові, беручи під увагу галицькі обставини 30-тих років, була справді імпозантна та виявила велику самопошану і вірність своїй Церкві. Однак тільки частина українського населення Галичини могла взяти в ньому участь. Щоб дати змогу решті населення Галичини заявити свою вірність Христові та й доказати всенародний характер того свята, вслід за львівським святом відбулися 14-го травня 1933 р. по парафіях Галицької Землі всіх трьох єпархій, Перемиської, Станиславівської та Львівської архієпархії численні місцеві свята "Українська Молодь Христові".

У зв'язку з тими святкуваннями Головний Діловий Комітет у Львові проголосив у нашій пресі окремий комунікат, в якому подано головні напрямні для місцевих свят, які включали: 1. св. Сповідь, 2. Торжественну св. Літургію та збірну присягу на вірність Христові. У ньому подано цей сам текст присяги, що зобов'язував під час львівського свята. В останньому реченні комунікату говориться, що: "...На основі урядових інформацій подаємо до відома, що решта програми має бути устійнена на підставі дозволу місцевої адміністраційної влади"... З цього можна робити заключення, що Головний Діловий Комітет був свідомий того, що організація і відбуття місцевих свят буде натрапляти на труднощі зі сторони місцевої влади і це в багатьох випадках потвердилося.

Місцеві свята в більшості відбулися в неділю 14-го травня, як було заряджено. Тільки в деяких випадках свято перенесено на пізніший реченець, звичайно у зв'язку з різними льокальними перешкодами. Програма місцевих свят в основному була плянована за львівським взором. Як подавала тодішня преса ("Мета", "Нова Зоря" та інші) у програму місцевих свят входили Торжественні св. Літургії (часто полеві) з проповідями, приймаанням св. Тайн та спільною присягою на вірність Христові. Після церковної частини свята відбувалися походи, а в деяких місцевостях, через заборону місцевої влади, тільки обхід довкола церкви. Після полудня свято продовжувалося у формі рефератів, академій, концертів чи театральних вистав, залежно від місцевих спроможностей. У деяких випадках кілька сіл лучилися разом, відбуваючи спільне свято, як також відбувалися окружні свята, головні по містах і містечках, з участю довколишніх сіл. В місцевих святах, як подавала преса, було від 1.000 до 10.000 учасників, а часом і більше.

Важко сьогодні подати повний список відбуху місцевих свят. Преса, переважана присиланими з тих свят звідомленнями, могла помістити їх лише частинно, вчислюючи в більшості лише назви місцевостей, де відбувалися такі свята. Також не всі місцевості присилали пресі свої звідомлення. На жаль Головний Діловий Комітет не видав збірника, який давав би повний перегляд відбуху свят "Українська Молодь Христові". З тих причин і наш виказ місцевих свят далеко неповний і ограничений тільки до місцевостей проголошених в доступних нам тодішніх часописах. До того преса, проголошуючи викази місцевостей,

не завжди подавала їхню адміністративну приналежність. Як відомо, ряд сіл в Галичині мали таку саму назву. У зв'язку з тим, у нашому поазбучному списку місцевостей, де відбувалися свята УМХ, можуть бути неточності щодо їх приналежності до поодиноких повітів, деканатів тощо. За пресовими виказами льокальні свята відбувалися в таких місцевостях:

А.

Августівка

Б.

Бабинці, Бабинці Долішні, Байківці, Барилів (пов. Радехів), Берездівці (пов. Миколаїв), Белзець, Березовиця Велика, Білоголови, Бзовиця, Бібрка, Бібшани, Бірки Великі (пов. Янів), Бишки, Боків (пов. Підгайці), Бориничі (пов. Бібрка), Болехів, Бортники, Борщів, Борщовиці, Бринці —парафія Вибранівка (пов. Тереховля), Броди, Бродки (дек. Щирець), Бруховичі, Букачівці, Бурштин, Бурканів, Буськ.

В.

Вербів, Веринь, Вибранівка (пов. Жидачів), Вістова, Вишенька Велика, Висоцько (пов. Турка), Вільшаниця (пов. Золочів), Вістова, Вовків.

Г.

Гаї б. Львова, Галич, Германів, Глиняни, Гніздів (пов. Жидачів), Голинь, Гогоче, Голосько Велике, Гологори-Воля (пов. Золочів), Городенка, Городиславичі, Городище Тернопільське, Гумниська (пов. Тереховля).

Д.

Дев'ятники (пов. Жидачів), Деревляни (пов. Камінка Струмілова), Дідилів (пов. Камінка Струмілова), Дідушинці Великі, Добротвір (пов. Камінка Струмілова), Домажир (пов. Янів), Дубівці, Дулібівці, Дуліби (пов. Стрий);

Ж.

Жеребки Королівські (дек. Скалат), Жидачів, Жидятичі (дек. Яричів), Жовква, Жовчів.

З.

Заболотці (пов. Броди), Завці, Задвір'я (пов. Буськ), Зананів, Зарваниця, Збараж, Залізці Нові, Зарудя, Зборів, Звенигород, Знесіння (пов. Тереховля), Золотники, Золочів.

І.

Іванчани, Івачів, Ігровиця.

К.

Камінка Струмілова, Княже (пов. Золочів), Козьова (дек. Сколе), Корчин (пов. Сколе), Корчмин (пов. Рава Руська), Красносільці (пов. Золочів), Креховичі, Крушельниця (пов. Сколе), Куровичі (пов. Золочів), Куропатники, Кутиші (пов. Броди), Куткір (пов. Буськ).

Л.

Лавочне (пов. Тухля), Ладанці (пов. Рава Руська), Лани (б. Стрия),

Лапшин (пов. Бережани), Левандівка, Лешнів (пов. Броди), Либохора, Лошнів, Литвинів, Ліщин, Лолин, Лучинці, Любинці (пов. Стрий), Ляцьке Велике (пов. Золочів), Ляховичі Зарічні (дек. Журавно), Ляшки Горішні (пов. Жидачів).

М.

Маркопіль (пов. Броди), Микулинці (пов. Тереховля), Межириче (пов. Жидачів або Сокаль), Могильниця Стара і Нова (пов. Тереховля), Мужилів.

Н.

Надітичі, Нараїв, Насташин, Неслухів (пов. Камінка Струмівська), Нінів Долішній, Нове Село (пов. Дрогобич?), Новиці (пов. Радеків), Новосілки Ліські (пов. Буськ?), Носів.

О.

Ожидів (пов. Буськ?), Озеряни, Озірна, Олесько (пов. Буськ?), Опорець (дек. Тухля), Орявчик (пов. Сколе), Острів (пов. Сокаль).

П.

Павлів (пов. Радеків), Падухів, Петранка, Пев'яки (пов. Броди), Підгірці (пов. Броди або Золочів?), Підгайці, Підкамін' (б. Бродів), Підліське, Підмихайля, Пісочна, Плетиничі (пов. Перемишляни), Покропивна, Поморяни (пов. Зборів), Порохник, Потік (дек. Рогатин), Потуртори (пов. Бережани), Псари, Пуків.

Р.

Радеків, Рип'янка, Рогатин, Розділ, Розвадів над Дністром (пов. Миколаїв).

С.

Саранчуки (пов. Бережани), Сасів (пов. Золочів?), Скварява (пов. Золочів), Сколе, Смільна (пов. Броди), Соколівка (пов. Буськ), Солуків, Сорока (дек. Городенка), Станислав (пов. Перемишляни), Старий Збарж, Стінка (дек. Городенка), Стегниківці, Стремільче (дек. Городенка), Стрілісько (пов. Миколаїв?), Стинава Вишня й Нижня, Стратин, Струсів (пов. Тереховля?), Струтинь (пов. Золочів).

Т.

Тейсарів (пов. Жидачів), Тереховля, Топорів (пов. Буськ?), Торговиця Пільна (дек. Городенка), Тухля, Тучне (пов. Перемишляни).

У.

Убиня (пов. Кам'янець або Камінка Струмівська?), Унів, Урлів (?) або Вірлів (?), Утіховичі (пов. Перемишляни).

Ф.

Фрага

Х.

Хильчиці (пов. Золочів), Холоїв (пов. Радеків), Хренів (пов. Камінка Струмівська).

Ц.

Цішки

Ч.

Чагорова, Чижиків (пов. Львів), Чижичі (пов. Тереховля), Чернихів (пов. Тернопіль).

Щ.

Щирець (б. Львова).

Я.

Явче (дек. Рогатин), Янчин, Яричів, Яричів Старий (пов. Камінка Струмілова), Ясенів, Ясенівці (пов. Золочів).

Окружне й шкільне Свято УМХ у Жовкві

МІСЦЕВІ СПІЛЬНІ ТА ОКРУЖНІ СВЯТА УМХ

Бірки Великі.

Свято відзначено спільно з участю сіл: Дичків, Романівка, Ступники, Чернилів. Після церковної частини свята відбулася Святочна Академія. У святі взяло участь 5.000 молоді і старших.

Большівці і Слобідка Большевецька.

Спільне свято обох названих сіл.

Городенка.

Окружне свято з участю сіл: Городниця, Королівка, Олієва, Пільний, Поточиська, Серафінці, Стрільче, Тишківці, Ясенів. Програма свята: Торжественна св. Літургія, посвячення прапорів і похід вулицями міста. Участь: 10.000 молоді і старших.

Должанка (пов. Яворів?).

Спільне свято з селом Домаморич.

Жуличі (пов. Золочів).

Спільне свято з селом Городилів.

Жовква.

Окружне свято з участю сіл: В'язова, Мачишин, Скварява. Торжественну св. Літургію відправлено на площі св. Тройці. Після св. Літургії відбувся похід вулицями міста з участю 2.000 молоді.

Залізці Нові (пов. Зборів).

Спільне свято з участю сіл: Вертелка, Залізці Старі, Мільно, Ратище, Репів, Чистопати.

Зарваниця (пов. Підгайці?).

Окружне свято відбулося 5-го липня 1933 р. з участю сіл: Вишнівчик, Вівсе, Гайворонка, Зубрець, Підгайці, Соколів та інші. Торжественну св. Літургію відправив владика Никита Будка. Після церковної частини свята відбувся похід. Участь у святі взяло 5.000 молоді і старших.

Камінка Струмілова.

Окружне свято відбулося 21-го травня 1933 р. з участю довколишніх сіл. Після церковної частини свята відбувся похід вулицями міста, а після полудня Святочна Академія.

Кійданці.

Спільне свято з селом Романове Поле.

Копичинці.

Спільне свято деканатів гусятинського й скальського Станиславівської єпархії відбулося в половині серпня 1933. (Опис його слідує.)

Корчмин (пов. Рава Руска).

Спільне свято з селами: Щавиця, Махнівок.

Лешнів (пов. Броди).

Спільне свято з участю сіл: Корсів, Піски, Шнирів. Участь у святі взяло 2.000 молоді і старших.

Маркопіль.

Спільне свято з участю сіл: Вербівчик, Орихівчик, Стиборівка.

Микулинці.

Спільне свято з участю сіл: Ладичин, Мишковичі, Лука Велика, Чорторіє, Лучка Воля.

Мшана.

Спільне свято з участю села Жуківці.

Оброшин (пов. Дрогобич).

Спільне свято з селом Бартатів.

Озеряни (пов. Скала).

Спільне свято з участю сіл: Жилинці, Козаччина, Ланвці, Пиляtkівці, Тарнавка. Участь у святі взяло 3.000 молоді і старших.

Опліцько.

Спільне свято з селом Мукале.

Пев'яки (пов. Броди).

Спільне свято з участю сіл: Більків, Звижень, Літовище, Лукавець, Шишків, Чепелі.

Перетин.

Спільне свято з селом Тешевчиця.

Пустомити.

Спільне свято з селом Лісневичі.

Рудно.

Спільне свято з селом Рісна Руська.

Сепечинів.

Спільне свято з селом Журавиці.

Солуків.

Спільне свято з селами: Яворів, Якубове.

Страдче.

Спільне свято з дооколишніми селами. Після св. Літургії відбувся похід.

Теребовля.

Окружне свято з участю дооколишніх сіл. Після Торжественної св. Літургії відбулася Святочна Академія.

Товщів.

Спільне свято з селами: Селисько, Підтепле, Ярославичі, Могилівка.

Виказ місцевих свят УМХ виготовлено на основі пресових повідомлень /"Мета", „Нова Зоря", „Місіонар Пресвятого Серця Ісусового" за місяці травень, червень, липень 1933 р./.

Можна припускати, що подібних місцевих чи окружних свят було куди більше. Усталити сьогодні повний виказ відбух свят УМХ неможливо.

ШКІЛЬНІ СВЯТА УМХ

До місцевих свят врахувати треба також Шкільні свята, що відбулися по цілій Галичині в суботу 20-го травня 1933 р. в усіх трьох епархіях. Хоча Головне свято у Львові, як також і Місцеві свята відбувалися під гаслом „Українська Молодь Христові” та були святом молоді, польська шкільна кураторія в Галичині, не зважаючи на офіційний державний дозвіл та релігійний характер свята, заборонила українській молоді державних шкіл брати офіційну участь в цих святах. Наслідком тої заборони тільки приватні школи, які не підпадали під компетенцію шкільної кураторії, могли брати офіційну участь у святі. До таких належала середня школа Малої Семінарії у Львові.

Після наполегливих заходів Ділового Комітету Свята УМХ таки вдалося видобути дозвіл на шкільні свята на суботу 20-го травня. У зв'язку з тим в пресі появилася в тій справі окремий комунікат Ділового Комітету:

„УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Комунікат у справі свята У.М.Х. по школах:

Подаємо до відома, що Діловий Комітет запропонував Кураторії Л.Ш.О. на відсвяткування свята У.М.Х. суботу, 20. травня. П. Куратор погодився звільнити на цей день українську молодь від шкільної науки і уповажнив Діловий Комітет подати це до прилюдного відома.

Обов'язковими складовими частинами свята є: Сповідь, яку слід відбутися в п'ятницю 19. ц.м. по обіді. Служба Божа 20. ц.м. зі спільним св. Причастям і приреченням на вірність Христові, зложеним у церкві. Решту програми свята повинна кожна школа виконати самостійно, відповідно до своєї спроможности. Діловий Комітет не робить тут ніякої пропозиції з огляду на автономність шкіл. Справа евентуального спільного відсвяткування свята кількома школами на терені одної місцевості повинна бути поладнана Управами шкіл у порозумінні між собою і в межах власних компетенцій. Врешті справу участі у святі української молоді польських шкіл повинні поладнати катехити згідно парохі даних місцевостей у порозумінні з Дирекціями тих шкіл.

(„Мета” ч.: 19/111/ за 6-го травня 1933 р.)

Шкільні свята відбувалися по всіх більших місцевостях Галичини за устійненим планом, в деяких випадках зі святочною академією після церковної частини свята. Також і в тому випадку ми маємо змогу виказати тільки частину місцевостей, де такі свята відбувалися, на основі проголошень в доступній нам тепер пресі. До найбільших шкільних свят треба зачислити свято у Львові, з якого репортаж подаємо за „Метою” ч.: 20 /112/ 1933 р.

ШКІЛЬНІ СВЯТА „У.М.Х.”

Як відомо, Кураторія не дозволила шкільній молоді брати корпоративно участь у загальному святі „Українська Молодь Христові” — і тому Діловий Комітет рішив зорганізувати у Львові і в краю окремі шкільні Свята „У.М.Х.”, призначивши для цієї цілі суботу, дня 20. ц.м. Кураторія звільнила на цей день українську шкільну молодь від науки — і всюди відбулися для наших менших і більших школярів Свята з аналогічною, як у днях 7. і 14. ц.м., програмою.

У Львові зібралася в суботу рано молодь українських шкіл на подвір'ї храму св. Юра. Зорганізованими своїми відділами заповнила ціле подвір'я. Преосв. Іван в оточенні оо. катехитів відправив читану Архієрейську Службу Божу, а перед св. Причастям виголосив палку проповідь і провів приречення на вірність Христові, яке шкільна молодь голосно і рівномірно повторила за Єпископом. Підчас проповіді і присяги, а потім вже аж до кінця Свята був приявний на тарасі палати Екск. Митрополит.

Після присяги Преосв. Іван і два оо. катехити причащали сотні шкільної молоді. Співав увесь час хор гр.-кат. Малої Семинарії під проводом п. Котка. По закінченню Служби Божої молодь відспівала католицький гімн і „Боже великий”.

Митрополит Андрей Шептицький серед дітвори під час свята УМХ.

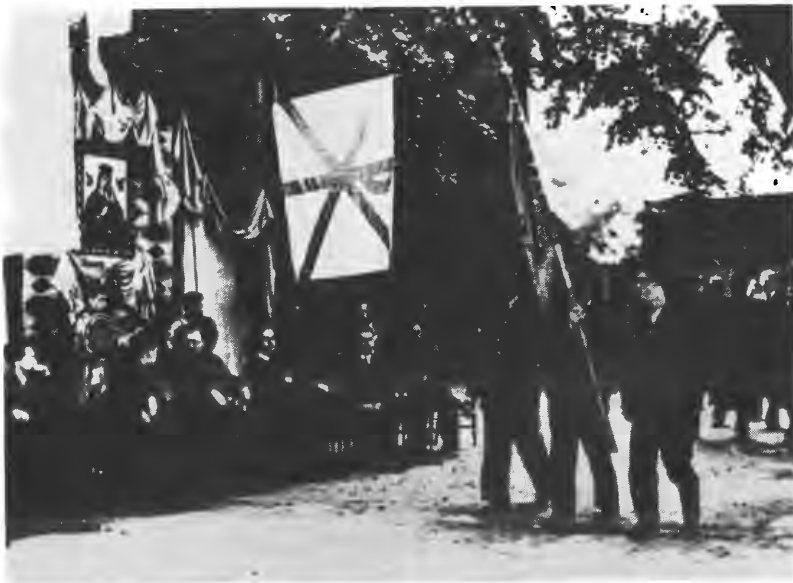
Потім відбулася у повному порядку перед Ексц. Митрополитом дефіляда молоді чвірками, яка тривала більш ніж пів години. Діти обкидали Архієрея цвітами, а Він благословив дефілюючу українську шкільну дітвору.

В цьому Святі взяло участь понад 3½ тисячі гр.-к. молоді з усіх народніх і середніх, приватних і державних, українських та польських львівських шкіл, під проводом своїх катехитів, учителів, а то й директорів. Шкільне Свято У.М.Х. у Львові було дуже милим і зворушливим закінченням та завершенням цілого ряду торжеств з приводу Свята „Українська Молодь Христові“, започаткованих ще в дні 6. ц.м.

Також на провінції відбулися в дні 20. ц.м. дуже численні шкільні Свята „У.М.Х.“, про які нам надсилають гарні дописи з місць. Таким чином також шкільна молодь з цілого краю мала змогу стати учасниками Свята і зложити своє приречення вірності Христові, у Ювілейному Святому Році.

Наша преса /"Мета", "Нова Зоря", "Місіонар Пресвятого Ісусового Серця"/ на своїх сторінках відноувала шкільні свята УМХ в таких місцевостях:

Болехів, Бродки (дек. Щирець), Вербова, Висинька Велика, Витвиці, Галич, Гологори-Воля, Городенка, Добротвір, Должанка й Домаморич, Жидятичі, Заланів, Руда, Жовква, Корчин, Козьова (пов. Сколе), Корчмин (пов. Рава Руська) з селами: Щавиця, Махнівок, Мучинці, Лапшин (дек. Броди), Лолин, Ляховичі Великі, Унів.

Свято УМХ у Малій Семінарії

СВЯТО УМХ І МАЛА СЕМІНАРІЯ

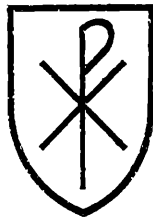
Визначну роль в підготові свята УМХ відіграла також і Мала Семінарія. В її приміщеннях при вул. Сикстуській 39а, Діловий Комітет підготовки свята відбув багато засідань. В праці Ділового Комітету члени Заряду й Учительського Збору Малої Семінарії взяли активну участь як: Ректор о. Яків Перрідон, о. Михайло Хавлюк, Директори — о. крил. Юліян Дзерович, о. дир. Микола Хмільовський, а з учительського збору: о. Всеволод Дурбак, мгр. Адам Антонович, д-р Роман Зубик, д-р Петро Ісаїв, д-р Василь Лев, проф. Юліян Редько, мгр. Іван Тесля та інші; також і секретар Малої Семінарії Юліян Алиськевич.

Також учні Малої Семінарії доложили багато труду в полагоджуванні різних орудок для підготовки свята, а на передодні свята доправляли групи прибуваючої до Львова молоді на місця призначення.

В день свята УМХ учні Малої Семінарії під проводом учительського збору взяли зорганізовано участь у святі і маніфестаційному поході. Мала Семінарія була здається чи не єдина середня школа, яка взяла зорганізовану участь у святі 7-го травня. У святочній Академії, що відбулася у львівському оперному театрі дня 7-го травня 1933 р., Мала Семінарія виступила в кантаті „Радуйся Мати” враз із хором Учительської Семінарії СС Василіянок під диригентурою проф. Ілярія Гриневецького.

Згідно з зарядженням Ділового Комітету відбувати місцеві свята після святкувань у Львові, в Малій Семінарії відбулося внутрішнє свято УМХ. З цією метою на просторій площі при будинку школи збудовано дерев'яну капличку на взір каплиці на площі Сокола Батька. Свято включало св. Літургію, після якої відбулася коротка програма, виконана силами учнів Малої Семінарії. Закінчилося свято дефілядою учнів. Знову ж дня 20 травня 1933 р., згідно з рішенням Ділового Комітету відбулося у Львові в соборі св. Юрія шкільне свято УМХ для всіх українських шкіл Львова, в якому взяла також участь і Мала Семінарія. До св. Літургії з цієї нагоди співав гімназійний хор Малої Семінарії під диригентурою маестра Дмитра Котка. Свято закінчилося дефілядою перед Митрополитом Андреем Шептицьким та його словом до молоді.

Після свята „Українська Молодь Христові” відзнакою учнів Малої Семінарії став щитик із знаком свята УМХ, спленими буквами ХР. Його носили учні на лівому рукаві блузки шкільного однострою.

ПРИВІТИ

У зв'язку зі святом Українська Молодь Христові на руки Митрополита Андрея Шептицького та Владики Івана Бучка, наспіли численні телеграми та привіти. Як подала "Мета", зареєстровано 89 телеграм та 47 привітів. Перегляд важливіших подаємо нижче:

I. Закордонні

1. Телеграма з благословенням і привітом від Папи Пія XI. Текст телеграми подано при описі торжественної Архиєрейської св. Літургії.
2. Телеграма від Кир Діонісія Няраді — Владики криживецького, Югославія:

„Католицькій Українській Молоді, маніфестуючій у Львові за Христа і Церков, Архиєрейське Благословення і щирий привіт. Няраді, Епископ.”
3. Дві телеграми з Ужгороду, Чехословаччина:
 - а. Василіянська Провінція ім. св. Миколая за підписом Протоігумена о. Булика.
 - б. Централя Марійських Конгрегацій в Ужгороді.
4. Привіт від Протоігумена Чину св. Василія Великого — Рим, Італія.
5. Привіт від Української Американської Католицької Молоді — Чикаго:

„Українська Американська Католицька Молодь у Шикаго з великою радістю приймає до відома цю велику новину, що Братня Українська Молодь в Старім Краю великим святочним здвигом під кличем „Українська Молодь Христові” заявляє перед Богом і людьми свою віру й непохитну приналежність до прихильників і борців Христа Царя, який перед 19 століттями зі Свого кривавого трону — хреста проголосив амністію всему людському роду.

У.А.К. Молодь у Шикаго розуміє, що ця вселюдна релігійна маніфестація Української Молоді у Львові є рівночасно виявом її найсвятіших переконань, а саме, що щастя одиниць, що дочасне й вічне добро Українського Народу можна добути й запевнити собі лише під прапором Христа—Царя, лише на святих основах Христової науки.

У.А.К. Молодь у Шикаго, перенята такими самими переконаннями й почуваннями, витає щиро-сердечно Всю Українську Католицьку Молодь, зібрану в Ім'я Христа на своїм святі у Львові, лучиться з нею духово й бажає Всім Молодим Учасникам першого в своїм роді торжества сповнення всіх її гарячих, спасенних бажань”.

6. Телеграма від Foyer Universitaire Slave в Лювені, Бельгія — за підписом о. Журдена, великого приятеля української студентської молоді.
7. Телеграма від проф. Володимира Залозецького — Берлін, Німеччина.
8. Телеграма від п. Миколи Граба — Брюссель, Бельгія.
9. Привіт від Українського Бюра в Женеві, Швейцарія:

„Вімені Українського Бюра в Женеві засилаємо свої щирі привітання для святочних сходин під кличем „Українська Молодь Христові“. Витаємо значний чин Отців греко-католицької Церкви, що як все, так і в цей тяжкий для нації час скликає під свій прапор вірну українську молодь. Віримо, що це свято єднання скріпить сили української молоді та спрямує її на певний шлях до досягнення великої мети”.

10. Привіт від Українського Бюра в Лондоні, Англія:

Ваша Достойносте!

Українське Бюро в Лондоні бажає на Ваші достойні руки зложити сердечні привітання Українській Католицькій Молоді, зібраній в одну велику Християнську Родину на Ювілейному Святі у Львові під гаслом „Українська Молодь Христові”.

Ми віримо, що це свято стане народинами могутнього союзу Української молоді, побудованого на трієких підвалинах християнського духа, глибокій любові до свого Народу та гарячій вірі в краще Завтра:

Прохаємо прийняти запевнення нашої найбільшої до Вас пошани.

11. Привіт від празького Заступництва Українського Бюра в Лондоні — Прага, Чехословаччина.

Празьке Бюро знова м.і. пише:

„Ми, перебуваючи на чужині, перебуваємо в душі з Вами на великім здвизі вірної української молоді і віримо, що він знайде відгук в мільонах українських сердець, зєднає їх та попровадить до нашого найвищого ідеалу Церкви і нації”.

II. Красьі

1. Привіт від Української Парляментарної Репрезентації:

„Українська Парляментарна Репрезентація, як умандатована представниця Українського Народу, свідомо величезного морального значіння Свята „Українська Молодь Христові”, вітає Вас у світлий день цього Свята і через Вас вітає ті тисячні маси народу і зокрема молоді, що зіхалися з цілого

краю, щоби засвідчити своє привязання до нашої рідної, української греко-католицької віри і до найвищих ідеалів Українського Народу.

Молодь — це майбутнє світу. Українська Молодь — це майбутнє Українського Народу. Але лише та молодь, що виховується в засадах віри і національної свідомости, що зрозуміє тернистий шлях і тяжкі завдання свого Народу, зготує світле й гідне майбутнє нації. Хай же це велике свято „Українська Молодь Христові” додасть нашій молоді віри у власні сили, хай оновить і скріпить її духа та приготує її до сповнення призначених їй великих завдань”.

Підписані під цим письмом д-р Д. Левицький як голова й Д. Великанович як секретар.

2. Телеграма від Городельських Уніятів з Холмщини, за підписом о. Йосафата Тедорика ЧСВВ.

3. Телеграма від посла Сергія Хруцького:

„Як представник Українського Народу, що належить до православної Церкви, маю велику честь вітати Українську Молодь Галицької Землі з нагоди великого Свята в її житті, коли вона складатиме присягу на вірність християнській католицькій Церкві й українському Народові.

Нехай це Свято причиниться до скорішого об'єднання Західньої та Східньої Церков на Українських Землях і духового зміцнення Українського Народу.

4. Привіт від Української Академічної Молоді у Кракові — за підписом Залуцького, Заремби й Гошовської.

III. Льокальні Привіти

5. Український Католицький Союз — Львів.

6. Український Католицький Академічний Сеніорат — за підписом о. крил. Ю. Дзеровича.

7. Священниче Товариство ім. св. Андрея — за підписом о. крил. Ю. Дзеровича і о. М. Лади.

8. Товариство Катехитів — за підписом о. Л. Лужницького й о. А. Бучацького.

9. Ігуменат Чину св. Василія Великого.

10. Ігуменат Чину св. Василія Великого в Жовкві.

11. Головна Управа Марійського Товариства Молоді — за підписом о. І. Назарка.

12. Марійське Товариство Пань — Львів.

13. Товариство Українських Студентів Католиків „Обнова” — за підписом Романа Монцібовича — голови, Богдана Ластовецького — заступника голови й Ірини Іванчук — секретаря.

14. Мала Духовна Семинарія — Львів.
15. Товариство ім. св. Йосифа — Львів.
16. Товариство Українських Робітниць „Будучність” — Львів.
17. Товариство Українських Робітників „Сила” — Львів.
18. Українське Технічне Товариство — Львів.
19. Редакція журналу „Дзвони” — Львів.
20. „Сільський Господар” — Львів.
21. Філія Товариства Охорони Воєнних Могил.
22. Товариство Вакаційних Осель — Львів.
23. Українське Кредитове Товариство — Львів.
24. Кружок „Рідна Школа” ім. короля Данила — Львів.
25. Читальня „Просвіти” жовківська дільниця — Львів.

IУ. Телеграми й привіти від місцевих свят УМХ.

Під час відбування місцевих свят УМХ по містах і селах Галицької Землі в неділю, 14 травня 1933 р., вислано з тої нагоди до Митрополита Андрея Шептицького і Владики Івана Бучка також телеграми та привіти. Як подала „Мета” (ч. 21/113, ст. 2 1933р.), зареєстровано 209 телеграм і привітів, перегляд яких подаємо нижче:

І так окремі телеграми прислали такі парохії:

Бабинці, Берездівці, Білоголови, Бориничі, Бортники, Букачівці, Буськ, Вербів, Висоцько, Германів, Гніздичів, Голинь, Городиславичі, Городище Тернопільське, Девятники, Домажир, Дубівці, Заболотці, Задвіря, Збараж, Івачів, Ігровиця, Креховичі, Куткір, Лавочне, Лани к. Стрия, Лешнів, Ліщин, Литвинів, Любинці, Могильниця, Мужилів, Мшана, Надітичі, Нараїв, Озірна, Підгайці, Потутори, Псари, Радехів, Розвадів, Рудно і Рісна Руська, Сколе, Соколівка, Стегниківці, Стрілиська, Стрий, Струсів, Теребовля, Тухля (від деканату), Фрага, Яричів, Підліське.

Знова ж привітальні письма надійшли від учасників місцевих Свят ось яких парохій:

Августівка, Бабинці долішні, Барилів, Белзець, Березовиця велика, Бзовиця, Бібрка, Бібщани, Бірки великі, Болшівці і Слобідка болшовецька, Борщів, Бринці церковні (парохія Вибранівка), Броди, Бродки, Бруховичі, Бурканів, Бурштин, Вербів, Веринь, Вільшаниця, Вістова, Вибранівка (матерна церква), Вибранівка (дочерна церква), Вишенька, Вовків, Гаї к. Львова, Гологори Воля, Голосько велике, Гумніська, Дідилів, Дуліби, Жидачів, Жуличі-Городилів, Залізці нові (зі спільного Свята сіл: Залізці нові, Залізці старі, Репів, Мільно, Вертелка, Ратище і Чистопади), Зарудя, Зборів, Звенигород, Знесіння, Золотники, Золочів, Іванчани, Кїйданці і Романове Село, Княже, Красносільці, Куровичі, Ладанці, Левандівка, Либохор, Лошнів, Ляцьке велике, Маркопіль (також від сіл: Вербівчин, Стибор,) ... ?, Межириче, Мшана з Жуківцями, Неслухів,

Нове Село, Новосілки Ліські, Оброшин-Бартатів, Ожидів, Олесько, Оплицько і Мукале, Острів, Ператин і Тешевчиця, Підгірці, Підкамінь к. Бродів, Підмихайля, Плетеничі, Покропивна, Поморяни, Пуків, Пустомити-Лісневичі, Рипянка, Рогатин, Розділ, Сасів, Семигинів і Жуличі, Скварява, Смільно, Станимир, Старий Збараж, Стинава вижня і Стинава нижня, Стратин, Струтин, Товщів зі Селиськими і Підтемним, Топорів, Тухля, Тучне, Убиня, Урлів, Хильчиці, Холоїв, Хренів, Цішки, Чижиків, Чижичі (парохія Вибранівка), Янчин, Яричів старий, Ярославичі з Монилівкою, Ясенів, Ясенівці.

РЕАКЦІЯ ПОЛЬСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Імпозантний успіх свята УМХ перейшов усі сподівання. Це дуже здивувало, а то й занепокоїло, польську адміністрацію в Галичині, яка побачила, як дуже безуспішною була пропаганда не тільки поляків, але й частини українського громадянства (націоналістичного руху). Реакція польської адміністрації виявила себе негайно в часі відбування місцевих свят УМХ. В багатьох випадках ставлено великі перешкоди для переведення тих місцевих свят. З деякими, що їх подала наша преса, хочемо зазнайомити читачів:

Бірки Великі, ("Мета" ч. 26/118/, стор. 4, 1933 р.):

На спільному святі з довколишніми селами, польська поліція заборонила хорів з Дичкова співати український католицький гимн "О спомагай нас Діво Маріє".

Броди:

Комітет для відбуття окружного свята УМХ був примушений свято відкликати у зв'язку з заборонаю, що її видав місцевий староста. Відбуття свята заплановано на день 28.У., а письмо з заборонаю доручено Комітетові дня 26.У., на два дні перед святом. В додатку, залю, де мала відбутися академія, польська поліція запечатала, подаючи аргумент, що заля грозить заваленням. Для кращої ілюстрації того випадку містимо фотостат тексту листа брідського старости:

Буськ, ("Мета" ч. 26/118/, стор. 2, 1933 р.):

Свято мусіло обмежитися лише до церковної частини, бо каменецький староста офіційним письмом заборонив похід, зазначаючи в письмі, що: "урочистосьць съцисьле релігійна може одбиваць сен тилько на територіїм церковним".

Brody, dnia 24. maja 1933.

Starosta Brodzki

Nr. B. 15 b.

Na pismo z 22. maja 1933.

L. 269,33.

Do
gr.-kat. Dziekanatu
w Brodach

na ręce Przewieleb. ks. Mykietiuła Grzegorza
w Gajach Starobrodzkich

Na zasadzie art. 4. i 7. ustawy o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932 /Dz. ust. Nr. 48. roz. 450/ zezwalam na urządzenie w dniu 28. maja 1933. swieta „Ukrainska Młodzież Chrystusowi” wedle przedłożonego programu z następującymi zmianami względnie zastrzeżeniami, wydanymi na zasadzie art. 11 i 27 wyz. powołanej ustawy:

1) zbiórka procesyj i odprawienie nabożeństwa pod golem niebem na boisku Tow. „Bohun” w Starych Brodach nie może mieć miejsca, gdyż boisko to graniczy bezpośrednio z placem ćwiczeń i strzelnicą 113 p.p.

2) procesje przybywające do Brodów z poszczególnych gmin powiatu będą prowadzone osobiście przez poszczególnych proboszczów, z których parafji procesje te pochodzą.

3) procesje mają iść utartym zwyczajem pochodów procesyjnych, a więc nie mogą iść zwartymi szeregami w czwórkach, względnie innym uszeregowaniu wywołującym wrażenie pochodu oddziałów zgrupowanych na wzór wojskowy.

4) uroczysć cała ograniczy się do obchodu czysto kościelnego, bez politycznych sztandarów, odznak i innych emblematów, bez świeckich śpiewów i t.p.

Przeciw niniejszemu orzeczeniu można wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu przez Starostwo Brodzkie w ciągu dni 14-tu po doręczeniu.

O wyborze nowego miejsca na zbiórkę poszczególnych procesyj i odprawienie mszy św. pod golem niebem proszę mię w czas uwładowic celem obopólnego porozumienia się i ustalenia trasy pochodu.

Starosta powiatowy
Dr. Kaczkowski, w.r.

Глиняни, ("Мета" ч. 26/118/, стор. 4, 1933 р.):

Місцеве свято УМХ не відбулося, бо староста заборонив полеву св. Літургію.

Деревляни-Спас, ("Мета" ч. 26/118/, стор. 4, 1933 р.):

Для звеличання свята УМХ молодь поставила пропам'ятний хрест з написом: "В Ювілейний рік 1933 здвигнула молодь". Польська поліція заборонила посвятити хрест. Заборону відкликано після закінчення свята.

Жовчів, ("Мета" ч. 21/113/, стор. 2, 1933 р.):

Польська поліція заборонила похід з нагоди місцевого свята УМХ.

Зущиці, ("Українське Юнацтво" ч. 7-8/51-52/, липень-серпень 1937 р.):

Переслідування за свято УМХ польською адміністрацією продовжувалися ще й у дальших роках. Доказом того нехай дослужить нижче подана новинка:

"Вимовну новинку подало „Діло” з 13. червня ц.р.: „Карають... Повітове староство в Городку карним наказом з 15. травня 1937, ч. 687/36 покарало Миколу Галичанівського, сина Миколи зі Зушиць, за те, що дня 18.4.1936 ходив з відзнакою У.М.Х., чим, мовляв, допустився проступку зі статті 6. Декрету През. Р.П. з дня 2.10.1935, "гривною" 3 дол. зі заміною за кару 1-денного арешту".

Журавно:

Шкільне свято УМХ не відбулося, бо управителі шкіл не дістали від місцевої влади повідомлення про дозвіл на свято.

Лешнів, ("Мета" ч. 21/113/, стор. 2, 1933 р.):

У часі відбування місцевого свята УМХ, поліція два рази задержувала процесії з довколишніх сіл.

Лошнів, ("Мета" ч.21/113/, стор. 2, 1933 р.):

Поліція заборонила похід після відбуття церковної частини свята.

Ляховичі Зарічні, ("Мета" ч. 26/118/, 1933 р.):

Шкільне свято УМХ не відбулося, бо, не зважаючи на дозвіл шкільної кураторії, управителі шкіл не дістали від своєї цивільної влади ніякого повідомлення.

Озеряни - дек. Скала, ("Нова Зоря" з 25.У.1933 р., стор. 4):

Як звітував о. парох Олександр Гуновський, село Ланівці не могло взяти участі у збірному святі УМХ в Озерянах, бо поліцист ч. 760, прибувши до о. пароха, повідомив його про заборону участі у святі, а в суботу вечером доручено о. парохіві заборону на письмі такого змісту:

Starosta Borszczowski

Borszczow, dnia 13 maja 1933 r.

Do Wielebnego ks. Huniowskiego Aleksandra
gr.-kat. proboszcza w Łanowcach

Doszło do mojej wiadomości, że Wielebny ksiądz proboszcz zamieża jutro t.j. dnia 14 maja 1933 r. urządzać pochód religijny z Łanowiec do Jezierzan. Pochody podobne dotychczas się nie odbywały, dlatego po myśli art. 27 punkt b./ ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach Dz. R.P. Nr. 47 poz. 450 wymagają zezwolenia władzy. Ponieważ Wielebny ksiądz nie uzyskał zezwolenia na urządzenie omawianego pochodu, dlatego po myśli art. 27 ust. 2 powołanej ustawy zakazyję jego odbycie ze względu na porządek i spokój publiczny, pod rygorem zastosowania 25 ustawy o zgromadzeniach.

Starosta powiatowy: *Wasiewicz*

Отець парох в неділю на св. Літургії повідомив вірних про заборону. Все ж вірні, без походу, одинцем вирушили до Озерян на свято УМХ. В поворотній дорозі на границі села поліція затримала ряд людей і переслухувала їх до пізньої ночі.

Опорець - дек. Тухля, ("Мета" ч. 26/118, стор. 2, 1933 р.):

Поліція заборонила відбуття місцевого свята поза церквою.

Оброшин-Бартатів, ("Мета" ч. 21/113, стор. 2, 1933 р.):

Під час спільного свята УМХ похід не міг відбутися, бо поліція, даючи дозвіл на свято, визначила шлях на похід повністю для походу непригожий.

Павлів - пов. Радехів:

У зв'язку з місцевим святом УМХ поліція заборонила похід з процесією. В додатку повітовий інспектор не повідомив управителів шкіл про дозвіл Шкільної Кураторії на шкільне свято УМХ дня 20-го травня 1933 р.

Пісочна:

Поліція заборонила поставити пропам'ятний хрест з нагоди свята УМХ.

Рудно:

Поліція заборонила похід після церковної частини свята.

Щирець к. Львова, ("Мета" ч. 21/113, стор. 2, 1933 р.):

Поліція затримувала кількакратно похід на вулицях, не впускаючи до церкви молодь, яка йшла чвірками.

Інші випадки ("Мета" ч. 21/113, 1933):

Учасники львівського свята УМХ Чортківського й Заліщицького деканатів у поворотній дорозі, їдучи поїздом ч. 519, виставили частинно через вікно їхнього вагону посвячені прапори. На залізничній зупинці Коростятин,

керівник поїзду з сердитою лайкою вирвав з рук жінки прапор та кинув його на землю, не зважаючи на знам'я хреста на прапорі. Подібне зробив він також у другому вагоні, вириваючи з рук папський прапор.

Отець Богдан Левицький — парох парафії ім. св. Марії в Мек Ейду, Пенсильвенія в ЗСА, в письмі з дня 16-го липня 1983 р. згадує про таку подію зі свята УМХ: "Будучи провідником і організатором груп Устецького й Товмачівського деканатів на свято УМХ у Львові, на залізничній зупинці в Галичі я стрінувся з вимогою начальника зупинки з місця зложити готівку, кілька тисяч злотих, бо в іншому випадку поїзд буде відкликаний. Начальник робив це з думкою не допустити до виїзду груп до Львова. Лише завдяки Союзові Кооператив в Галичі, який випозичив гроші, вдалося вийти зі скрутної ситуації".

Про наведені приклади — а знаючи відносини в Галичині під польською окупацією — можна твердити, що подібних випадків "акції" офіційних чинників польської адміністрації католицької держави у відношенні до релігійного свята, було куди більше. Згадані події говорять самі за себе і показують, у яких важких умовах приходилося організувати свято "Українська Молодь Христові". Однак не зважаючи на всі труднощі і перешкоди, українське населення Галичини доложило багато труду, посвяти та ентузіазму для підготовки відбуття свят, чим доказало свою вірність Христові, своїй Церкві й своєму Народові.

ВІДГУКИ У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ

Як можна було передбачувати, польська преса в подавляючій більшості зайняла неприхильне становище, подаючи у своїх звідомленнях про свято неточні, часто перекручені, а той фальшиві інформації. Важко сьогодні зробити повний перегляд польської преси у зв'язку зі святом УМХ, не маючи доступу до матеріалів.

Все ж таки, використовуючи деякі звідомлення про реакцію польської преси на свято УМХ, які появилися на сторінках української преси /"Мета", "Нова Зоря"/, можна до деякої міри зорієнтуватися в наставленні до свята УМХ так польської преси як і польського загалу, головню в Галичині. "Мета", український католицький тижневик, в числі 19 /111/ стор.: 6, з 6-го травня 1933 року, висловила думку, що для більшості статей в польській пресі, зв'язаних із святом УМХ, послужив комунікат польської пресової агенції "Всхуд", в якому подано найважливіші моменти "рускей маніфестації", де подано, що участь у святі взяло 40.000, а в поході 26-28.000 осіб. На основі того комунікату польська преса препарувала свої повідомлення, кожна на свій лад. Якщо йдеться про польську пресу у Львові, повідомлення мали приблизно такий характер:

1. **"Век Нови"**, щоденник, передав опис свята до певної міри об'єктивно, а число учасників у висоті 50.000 осіб.

2. **"Газета Поранна"** і **"Слово Польське"**, щоденники, обмежилися виключно до комунікату пресової агенції "Всхуд".

3. **"Хвіля"**, жидівський щоденник польською мовою, — повідомлення про свято подано в доволі об'єктивній формі, все ж, як основу для нього використано комунікат агенції "Всхуд".

4. **"Кур'єр Львовські"**, ендецький шовіністичний щоденник, представив свято в цілком викривленому світлі, неправдиво й тенденційно, подаючи "свій власний репортаж". За тим репортажем вулиці міста в часі походу були пусті, а далі, що лише завдяки польській поліції вдалося вдержати порядок в часі походу (тоді, коли насправді під організаційним оглядом і завдяки карності учасників походу, панував цілий час взірцевий спокій і порядок, а поліція була лише спостерігачем походу).

5. **"Кур'єр Віленьські"** в трохи кращому світлі помістив про свято УМХ передову статтю. Ось рецензія на ту статтю, яка появилася на сторінках "Нової Зорі" з дня 21-го травня 1933 р.

„Кур'єр Віленьські" в ч. 127 з 16. с.м. приніс передовицю п.з. „Українська маніфестація релігійна ве Львові". В ній п. Остоя, львів. кореспондент „К. В.", описує Свято „У.М.Х." доволі об'єктивно. Число учасників свята подає на 60.000. Тільки „Луг" се не „скавити", а т-во укр. кат. студентів називається „Обнова", не „Об'єднання". По описі свята „У.М.Х." пише п. Остоя так: „Я задержався нарочно довше над описом свята, щоби представити цілий його перебіг для оцінки читача. Що до вражінь зі свята, то коли йде про польське громадянство, елементи більше шовіністичні беруть за зле адміністрації, що дала дозвіл на се свято, решта громадянства попала в констернацію. Для него се була подекуди несподіванка, що Українці потрапили зорганізувати свято, дали докази своєї карності і своєї високої національної свідомости. Польське громадянство мало інтересується українським життям і влас- тиво не знає Українців, ні напрямів серед них, ні їх цілей. Для того такі збірні українські торжества не можуть не звернути уваги польського громадянства Червоної Руси, не можуть не вплинути на ревізію відношення до української справи, отже й на конечність уважати Українців за реальну силу, без втягнення котрої до державно-творчої праці відносини в сім краю не будуть управильнені. Для того також годі похвалити проєкт деяких львівських кругів уладити велике польське свято звязане з боями за Львів та удекорувати місто хрестами хоробрих.

6. **"Справи Народовосьцьове"**, польський журнал, видаваний у Варшаві, ч.: 2-3 за квітень-червень 1933 р., стор. 220-221, подає загальну характеристику свята УМХ, згадує про його підготову, перебіг, становище націоналістичного руху у відношенні до нього та реакцію на те

української преси ("Діло", "Мета"). Стаття написана доволі об'єктивно й до певної міри неутрально. Віднотовує вона події, зв'язані зі святом УМХ і є оперта на опінії української преси. Згадується в ній також і про місцеві та шкільні свята УМХ (промовчуючи заборону Шкільної Кураторії відносно участі шкільної молоді у головному святі УМХ, в днях 6-7 травня), а в основному займає протинаціоналістичне становище, підтримуючи радше лінію УНДО. Нижче подаємо переклад цієї статті на українську мову.

В дні 7-го травня ц.р. відбулося у Львові свято "Українська Молодь Христові", зорганізоване з нагоди 1900-ліття смерті Христа. Організацією свята зайнявся покликаний з цією метою комітет, до якого увійшли: Влад. Іван Бучко, Григорій Лакота, Іван Лятишевський, які творили "Почесну Президію Комітету", а в склад самого (Ділового, прим. ред.) Комітету увійшли В. Кузьмович, Ю. Алиськевич та ряд делегатів. Комітет видав відозву до українського народу, в якій закликав до численної участі й розвинув широку пропаганду і, між іншим, зорганізував пресову конференцію, в якій взяли участь такі представники української преси: "Діло", "Новий Час", "Мета", "Нова Зоря", "Наш Прапор", "Народна Справа", "Хліборобський Шлях", "Правда", "Нива", "Дзвони". Конференція вирішила уділити повну підтримку Комітетові дорогою пресової пропаганди, головнo з метою протидії акції націоналістичної молоді, яка, як відомо, збойкотувала свято, називаючи його "актом угоди" (з поляками, прим. ред.).

Свято, що до нього приготування тривало кілька місяців, випало величаво. Участь у поході-дефіляді, яка перейшла вулицями міста, взяло приблизно 50.000 молоді з цілого краю. Дефіляду приймав Митр. Шептицький, сидячи у спеціальній лектиці, благословив переходячих маніфестантів (машеруючі групи, прим. ред.). Біля Митр. Шептицького сидів президент УНДО д-р Дмитро Левицький. Треба підкреслити, що так сам похід, як також і відбуття цього першого численного з'їзду українців, відбувся у взірцевому порядку.

З нагоди свята українська преса помістила низку статей, описуючи перебіг свята та його значення, очевидно під кутом загально-народним, підкреслюючи рівночасно неуспішну кампанію студентів-націоналістів, що розвинули широку акцію по селах з метою застрашити людей перед участю в святі, поширюючи при тому неправдоподібні вістки. Не від речі буде тут зачитувати уривки з української преси відносно тієї теми, які особливо заслуговують на увагу. "Діло" в ч.: 110 з датою 12.У. ц.р., у статті "Хто має вплив на українські маси", підкреслює, що єдиною і найповажнішою організацією української спільноти є УНДО, про що свідчить число учасників і розмір свята як і маніфестації, що сталося завдяки пресовій пропаганді УНДО і твердить, що "всі ті елементи, які стоять поза тими твердинями українського народу (Церква і УНДО), показали себе на тлі недільної маніфестації безсильними, не маючи ніякого впливу на маси. В першу чергу це торкається тих, що явно виступали проти свята УМХ, вживаючи всяких способів, послуговуючись

невідповідними засобами, щоб здискредитувати ініціаторів та організаторів свята й довести до його невдачі. І ось нарід, у стислім того слова значенні, широкі народні маси перейшли над цією подією до денного порядку. Намагання, щоб довести до компромітації Церкви й УНДО, увінчалися повною невдачею авторів студентських "принципових" резолюцій, як також їхніх нездарних виконавців, які активно агітували по селах проти свята". "Мета" у статті з дня 28-го травня ц.р.: "На манівцях у змаганні за душу", займаючи становище відносно української молоді до свята, твердить, що націоналістична преса ("Наш Клич" та інші) не здобулася на лояльність у відношенні до свята, а зареагувала видумками. У зв'язку з тим "Мета" пише що: "лише вузький партійний егоїзм може радіти з компромітації т.зв. націоналістичного табору в його виступах проти свята. Кожний, що не в силі підвестися понад амбіції партійної групи, чи хвилевих результатів, мусить бачити тут не компромітацію, але трагедію. Трагедію тому, бо етичні засади, такі важливі для кристалізації народно-політичної ідеології в різних ситуаціях, які заходять у суспільних відносинах наслідком історичного й соціального розвитку. Такі засади провідників нашої молоді перестали обов'язувати".

Дня 14-го травня відбулися торжественні льокальні свята УМХ в багатьох парафіях, які за українською пресою мали також торжественний перебіг. Тут українська преса підкреслює, що села, які здержалися від висилки делегатів до Львова наслідком агітації націоналістів, зорганізували тепер у себе окремі свята. Крім того, дня 20.У. такі самі святкування відбулися для шкільної молоді.

ЗАКЛЮЧНІ МІРКУВАННЯ

Закінчуючи опис свята Українська Молодь Христові, цитуємо уривок зі статті, що появилася на сторінках "Мети". У ній зроблено такі висновки:

"... Твердження, що чверть мільйона української молоді зложило 7-го, 14-го і 20-го травня у Львові й у краю присягу на вірність Христові не є зовсім перебільшене, а навіть — воно дуже скромне. Круг самого заінтересування тим святом є очевидно далеко більший і ширший, Українська Католицька Церква віднесла новий тріумфальний успіх, а з нею все те, що складається на позитивні вартості громадського і національного життя.

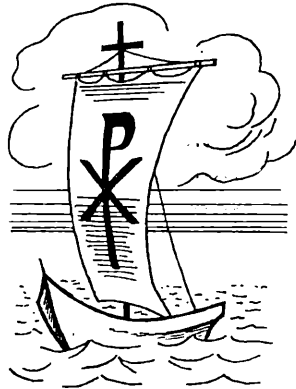
Дійсно, ми пережили на наших землях 7-го і 14-го травня відрух, якого щодо масовості, поваги й організованості не знає історія тих земель. Цей відрух прив'язання до своєї Церкви, засвідчення національної єдності, єдності клас і станів та спільноти релігійно-національних ідеалів, вкінці наявний показ високої культури і вироблення українських низів, переходить в українську історію як майже одинокий, радісний прояв українського національного життя в останніх десяти літах..."

До тих слів, з перспективи часу, можна б тільки додати, що свято Українська Молодь Христові щераз доказало, якою великою силою є об'єднана воля народу, як також і те, що лише під знам'ям Христа, об'єднані у своїй Помісній Українській Католицькій Церкві, можемо числити на успіхи в нашому церковному й національному житті.

Використані матеріали:

1. "Мета" - тижневик - Львів, ч.:19, 20, 21, 22, 28, 1933 р.
2. "Нова Зоря" - тижневик - Львів, ч.: 31-38, 1933 р.
3. "Місіонар Пресвятого Серця Ісусового" - місячник, ч.: 6-7, 1933 р.
4. "Справи Народовосьцьове" - журнал - Варшава, ч.: 2-3, за квецьень-червец 1933 р.
5. Світильник Істини - Торонто-Чікаґо, 1973 р.
Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи, Рим, том I.
6. Церковний Календар на Рік Божий 1983
Видавництво Братства св. Андрея Первозванного, Чікаґо, ЗСА.
7. "Екран" - журнал ч.: 123-125, 1983 р., Чікаґо, ЗСА.
8. Календар "Світла" за 1978 р., Торонто, Канада.

Декілька споминів, які слідують, будуть добрим доповненням повищого опису Свята.

ОБРАЗКИ ІЗ СВЯТА УМХ

Дійсно Христос наша Сила! Нема другого гасла, яке б в таких часах і серед таких обставин зібрало у Львові понад кількадесять тисяч селянської молоді. Рішуче нема!

Ціла громада Підберізі у святочному настрою. Кожна хата приготує вечеру і нічліг для паломників. Раз-у-раз прибігають діти до села і кричать: „Вже йдуть!” і дійсно цілий день ідуть гостинцем без упину. Такого руху, гамору, співу, крику, від великої війни ніхто не бачив і не чув на нашій дорозі. Але аж смерком надійшли наші гості. Всіх їх трошки понад 400 людей і кільканадцять підвод. Самі жваві, веселі, молоді. З католицьким гимном на устах входять у село, а наші всі їм на зустріч. Спільно наповняють по береги простору церкву, спільно відправляють Молебен і вечірні молитви. Під церквою, — аж серце радіє! Місцеві дівчатка запрошують паломничок до себе в гостину, так сердечно-простенько: „Сестрички, до мене нехай іде чотири”, „А я візьму три сестрички до себе”. „Прошу, ходіть, сестрички”. І обнявшись попід руки, як рідні сестри, вилітають з цвинтаря на село.

В однім моменті всіх розгостили. Наші хлопці знову занялися хлопцями. Ніхто тієї ночі ока не зажмурих. Наші громадяни розказували стороннім гостям: які в нашому селі громадянські установи, яка в них робота йде; як господарять і з чого найкращий прибуток мають; чим Батьківщині служать, та які надії в серцях леліють...

Гості своїм хваляться, або на свої недомагання нарікають; наші хати й господарства оглядають, до установ заходять.

Це була велика показова лекція з глибокою дискусією. Така взаїмна виміна думок мала напевно поважний вплив на психіку цієї молоді. Таке природно-сердечне зближення надихує молодь єдністю ідеї та запалом служби цій ідеї.

Великого труду піднявся Діловий Комітет Свята, але цей труд надсподівано оплатився, цей щасливий посів може українській Нації ще довгі літа родити обильне жниво.

Десятки тисяч української молоді прийшли на Свято Христа. Серед надзвичайно понурих обставин ішла та молодь на Свято. По селах кружляла вперто чорна вістка, що у Львові жде на молодь смерть. Казали, що ціла площа підмінована, що на похід будуть кидати бомби. А молодь таки збиралася та йшла. Матеріальна скрута так стиснула наше село, що не було за що найняти потягу, не було як купити на дорогу кусника сала, не було сотика при душі на склянку молока чи содової води. А молодь ішла десятками миль у голоді, задивлена в Христову поміч, як нестримна ріка пливе вижолобленим річищем.

Села Августівка, Хоробрів і Вишнівчик зібралися в силі 300 молоді і на чолі зі своїм о. парохом вийшли вже 4. травня нічю піхотою на Свято.

Перший нічліг в унівському монастирі. Там витають їх проповідю, в якій підкреслюють, що не всім паломникам доведеться вернутися зі Львова. Може більша частина удостоїться принести своє життя в жертві Христові. Ціла громада молодих паломників ридає, всі приступають через ніч до св. Сповіді і сповідаються — на смерть. Але ніхто не думає вертати додому. Рано суцільними рядами машерують пішком вперед, на Львів.

У громаді Пик. приготував молодь на Свято один укінчений гімназист. Справно лаштується молодь до дороги. Останнього дня голосить провідник парохів, що йому загрозили смертю, якщо буде проводити у Святі, і тому він зрікається проводу. Відійшов гімназист. Але вся організована молодь зі співом вирушила по півночі з суботи на неділю до Львова.

І одним і другим не страшно вмирати. Так кожне село, так кожна група паломників йшла майже на свідому жертву, — а таки йшли.

У кінці бачили ми похід мучеників на смерть за Нерона. Пригноблюючи вражіння робили вони, майже безпритомні, падали по дорозі до цирку, піддержували себе, їх спів сумний, смертельний, пригнітає слухача, рве серце, витискає сльозу у глядача. Яке інакше вражіння робили ряди української молоді! Спокійно і бадьоро ступає відділ за відділом. Весело лопотять злото-блакитні прапори. Могуче пливе релігійна пісня. Вогнем високої ідеї та готовости на смерть палають очі.

Ритмічним кроком лунає відгомін походу. Нічим не залякана, на найгірше приготована наша молодь спішить до Христа. Глядач з пошаною дивиться на безмежне море молоді. Радіє людське око, що та збідована і здорожена молодь стільки ідеї, стільки віри, стільки привязання до католицьких правд носить у своїй душі.

/"Мета" ч. 20(112) з 21 травня 1933/

Іван Фур

СЕЛО РОМЕНІВ ЗБОЙКОТУВАЛО СВЯТО УМХ

Моє родинне село Вацевичі, дрогобицького повіту, прибуло численно на свято „Українська Молодь Христові” у Львові й у його рядах був я учасником величавого торжества на площі Сокола Батька, а опісля маршував вулицями Львова на Святоюрську Гору й там приймав благословення Митрополита Андрея.

У той же час був я директором районної молочної ферми в селі Ременів. Це село налічувало понад 300 господарств і є віддалене всього 20 кілометрів від Львова. Його свідомі й патріотичні молоді однак не взяли участі в святі УМХ. Це й стало причиною довголітнього неприхильного ставлення до мене місцевого пароха о. Семена Круцька, голови Надзірної Ради Р.М., який підозрівав, що я був спричинником бойкоту свята УМХ ременівською молоддю й ніякі вияснення не могли переконати його про мою невинність. А було воно так:

Здається два тижні перед святом УМХ отець парох заповів у церкві, що в залі читальні відбудуться сходи громадян, для обговорення і підготовки участі парафії в святкуваннях УМХ. Просив, щоб молодь і старші прийшли на цю нараду. В означений день і годині до залі читальні прийшов тільки отець і церковні провізори. Молодь і парафіяни не явилися. Отець вислав до мене провізора зі зазивом, щоб я негайно прийшов до читальні. Був це якраз час достави молока до молочарні, а молочар захворів і я сам мусів його заступити. Кінчу працю і зараз там буду, сказав я. Коли я увійшов до залі, отець накинувся на мене, що я збунтував людей і вони не прийшли, хоча він їх просив. Мого оправдання, що я тут ніпричому, а чому люди не прийшли не знаю, отець не приймав, був поденервований, сварив на мене, але жадних доказів моєї вини не подавав. Щоб не продовжувати безвихідної дискусії, я повторяв що я не винен, а чому люди не прийшли, не знаю, і вийшов із залі.

В неділю проповідь у церкві була присвячена мені і моїй бунтівничій роботі. Пішли листи доноси на мене до Маслосоюзу і РСУК у Львові з домаганням, щоб мене негайно забрати зі села, бо я бунтівник, шкідник і комуніст.

Централі у Львові знали мою працю, кожного року перевіряли ревізори, звітували Надзірній Раді в селі і проводам централь у Львові. Вони їй відповіли, що не мають причини мене забирати, бо я свою працю виконую добре.

Був це щойно другий рік мого побуту й праці в селі. Я тоді цілковито був відданий праці в Р.М., організував села, кожного дня раненько, а часом і вечером, був у котромусь сусідньому селі, мав амбіцію якнайбільше зорганізувати і найкраще поставити працю молочарні, приєднати якнайбільше сіл і господарств, доставців молока, піднести продукцію кількісно та якісно і тому не мав часу слідкувати за подіями, що в тому часі відбувалися і нуртували в українському громадянстві.

Після того неприємного випадку я почав шукати причини, чому село збойкувало нараду, яку отець скликав. Виявилось, що в селі була добре зорганізована ОУН. До неї належала молодь села. Коли вона дістала наказ бойкутувати свято УМХ, повела акцію в селі проти й тому скликана о. парохом нарада не відбулася. Селяни казали мені довірочно, що хлопці намовили їх не йти на нараду.

Молодь села Ременів була дуже добре зорганізована в Товаристві Сокіл, яке об'єднувало в роках 1933-36 біля 250 членів, дівчат і хлопців. При належнім освідженні включити ту молодь в свято УМХ не було б жадних труднощів.

Ось так три тижні пізніше (28 травня 1933) взяли участь молодь і громадяни Ременова у відслоненні пам'ятника Іванові Франкові на личаківському цвинтарі у Львові. З села виїхало сімдесят возів, разом понад 700 осіб, молоді й старших громадян.

З ЛЮБІНЯ ВЕЛИКОГО НА СВЯТО УМХ

В місяці травні цього року проминуло 50 літ, як у Львові відбулося свято "Українська Молодь Христові". Радю згадую це свято, бо я особисто брала в нім участь і цю подію до кінця мого життя ніколи не забуду. Я і моя молодша сестра нетерпеливо очікували дня 6-го травня 1933 року, коли то ми поїдемо до Львова на здвиг свято "Українська Молодь Христові". Мій батько, бл. пам'яті о. декан Іван Фединський, вже кілька місяців перед святом заохочував молодь взяти участь у цьому святі. Батько був парохом і деканом в селі Любінь Великий коло Львова. Ось і прийшов очікуваний день 6-го травня 1933 р.; у цей день батько відправив молебен до Пречистої Діви Марії, на якому було багато людей, передовсім молоді, яка громадно приступила до св. Сповіді, по скінченні молебня, батько поблагословив усіх на щасливу дорогу до Львова. Молодь, хлопці й дівчата не лише з нашого села, але з присілка Любінь Малий, нас усіх було 80 осіб. Всі повбирані в народні строї, дівчата у вишиваних сорочках, в темно-бордових квітистих спідничках з вишитими запасками, а голови зав'язані темно-бордовими квітистими хусточками, хлопці були у вишиваних сорочках. Збірка всіх була коло нашої старої дерев'яної церкви святого Отця Николая о годині 11-ій ночі. Присутні заняли дев'ять підвод і точно в год. 12-тій опівночі виїхали в дорогу до Львова. Дорога далека 28 кілометрів, подорож тривала чотири години, настрої був веселий, ми цілу дорогу співали релігійні і народні пісні. Наші вороженьки страшили нас, що у Львові поляки будуть кидати на нас камінням і лляти гарячу воду з вікон, це нас не страхало. В неділю на годину 4-ту рано ми приїхали до села Скнилів під Львовом, де парохом був о. Коваль. Нас тут гарно привітали. Було тут уже багато молоді з інших місцевостей. Впорядники уформили похід. На переді синьо-жовті прапори й папські, церковні хоругви та таблиці з написами місцевостей. І так ми почали машерувати вулицями міста Львова зі співом релігійних пісень до площі "Сокола Батька" при Стрийській вулиці, щоб там зложити приречення вірності Христові.

СЕЛО ЛІТИНЯ НА СВЯТІ УМХ

Як колишній учасник З'їзду „Українська Молодь Христові” в 1933 році у Львові, подаю мій спомин про цей З'їзд. Я був 17-літній, наймолодший з групи, яка начисляла 19 осіб, що були згуртовані в товаристві „Відродження” при читальні „Просвіти” в селі Літиня, Дрогобицького повіту. Ми вирішили організувати при участі старших членів цього Товариства прощу до Львова на З'їзд "Українська Молодь Христові".

Молодь не вагалась їхати на З'їзд, хоч були застрашування, що поляки будуть робити різні перешкоди.

Ми їхали до найближчої залізничної станції. Вона була досить віддалена й це забирало багато часу, щоб до неї дістатись.

Приїхали ми до Львова один день перед початком З'їзду і переночували в якійсь гарбарні. Казали нам, що це є українська робітня, яка виправляє різні шкіряні речі на кожухи та інше.

В день відкриття З'їзду ми зібралися на площі „Сокола Батька”. Це був справді радісний день, коли ми побачили масу людей різного віку, а переважно молодь. Ця велика площа була вщерть заповнена народом. Пам'ятаю, це був гарний і гарячий день, так що санітарна обслуга мала багато роботи, бо були випадки, що люди вмлівали від спеки.

Після торжественної Богослужби з площі „Сокола Батька” ми рушили колонами за приналежністю до деканатів. Село Літиня, пов. Дрогобич, йшло за своїм Мединицьким деканатом. Перед нашим ішов інший деканат (не пам'ятаю його назви), хлопці з нього заспівали наш гімн „Ще не вмерла Україна”. Польська поліція, яка пильнувала порядку, розгубилась і не знала що робити. Але якось обійшлося без наслідків.

Маршували ми вулицями Львова майже чотири години. Вкінці дійшли ми до площі перед Собором Святого Юра. Там на підвищенні була наша церковна ієрархія, а по середині сидів наш Світлої Пам'яті Князь Української Католицької Церкви, правдивий Святець, Митрополит Андрей Шептицький, який нас благословив.

Пізніше ми ще оглядали наш улюблений Львів, якого ми не хотіли покидати. Пішли ми на Високий Замок, звідки можна бачити чудову панораму цілого міста. Зближалась пора до відїзду додому. Ми мусіли покидати Високий Замок і наш Львів. Нам лишився тільки спомин на ціле життя.

(*"Америка", 18 червня 1987*)

СПОГАД УЧАСНИКА СВЯТА УМХ

Був Ювілейний Святий Христовий Рік — 1933-й. З міста до міста, з села до села до кожної хати прилітали священні, проникливі слова: „Українська Молодь — Христові”. Пригадую, як до схід сонця, раненько з мого рідного села рушила валка возів, на кожному возі їхало по 9 осіб, молоденьких хлопців, або дівчат, та один фірман. Був початок місяця Цариці Травня, де в кожному селі, надвечір відбувався Молебень до Матінки Божої, так звана „маївка”.

Наша валка возів 5 чи 6 вїхала на гостинець, т.зв. „Цісарську Дорогу”, що прямувала до міста Львова. Минули Янчин, Перемишляни, Винники, наближалися до наміченої мети — до міста Львова. Цілісеньку ніч нас супроводжував густий дощ, греміла буря. У Винниках я вперше побачив пам'ятник, погруддя Тараса Шевченка, що всміхався до своїх синів-орлів, неначе похвалював наш замір, взяти участь у великому святі. Коли я побачив Княжий Львів мене огорнуло проймаюче тепле почуття гордості, радості і щастя, що на власні очі побачив наше місто, що його заповнив Король Данило, для свого сина Льва. Із цього великого свята в мене залишилось незатьмарене враження нашої української духовної краси і сили, зродилось бажання бути вірним своїй Церкві та Україні аж до останнього віддиху, на кожному кроці мого молодого життя. Я зробив собі постанову ще більше любити свій нарід, з палким завзяттям посвятитись та трудитись для Ісуса Христа, нашого Спасителя, під Покровом Преч. Діви Марії, та бути її добрим сином.

Повернувшись із Святочного Львівського З'їзду, я хотів свою радість поширити по всіх містах і селах. Мої перші враження я описав у моєму вірші п. н. „Українська Молодь Христові” та післав до редакції „Народна Справа”. Мій вірш був надрукований у „Народній Справі” аж за рік, у першу річницю цієї незабутньої події. І хоча минуло аж 50 років з того часу, хочу поділитись з читачами змістом цього вірша.

*На площі „Сокола Батька”
Мерехтять прапори,
Божий люд із України
Хвилює, як море.*

*Мають наші золото-сині
Стяги у Княжому Львові,
На честь Ненці-України,
На вірність Христові.*

*Божий люд у строях пишних
Цвіте, як цвіт в гаю:
Всі наші Владики вийшли,
Службу Божу правять.*

*На площі „Батька Сокола”,
На Свято-Юрській Гірці,
Зїхались до рідного Львова
Славні українці.*

*Гляньте! То йдуть галичани,
Довгими рядами:
Лемки, бойки, подоляни,
Стукли підківками.
Вітаю вас, мої діти!
Сповнені любови!
Церкви нашої квіти,
Лицарі Христові!*

*Вітаю вас сизокрилі,
Українські орлята!
Серцю Божому милі,
Хлопці й дівчата!
Вітай любий мій народе —
З Карпат та Поділля,
Спраглий правди й свободи
Як сонечка зілля.*

*Так то Кур Андрей — Князь Церкви,
До всіх промовляє:
За свій нарід Бога молить,
Всіх благословляє.*

(Наша Мета, ч.21(1564), з 25.У.1983)

Степан Кікта

УЧАСТЬ ЯРОСЛАВЩИНИ У СВЯТІ УМХ

Повітове місто Ярослав, положене 133 км. на захід від Львова, при головній залізничній, дворейковій лінії із сходу через Краків у західню Європу, — був третім щодо величини осередком у Перемиській Епархії. Заложив його в 1031 році київський князь Ярослав Мудрий на лівому березі річки Сян, 33 км. на захід від Перемишля, як забороло Руси перед ляхами.

В 1933 році в Ярославі жило 13,000 поляків римо-католиків, 120 протестантів (спольонізованих німців), 6,500 жидів і 3,500 українців греко-католиків, приналежних до єдиної парафії з величним собором Господнього Преображення (збудованим 1747 р., побільшеним 1912 р.) при вулиці короля Собеського, ч. 13.

Парохом Ярослава був від 1906 року о. крилошанин Кипріян Хотинецький (1866-1942), а сотрудниками о. Юрій Кікта (1907-1979) і о. Степан Гриневецький (1894-1970). Релігії в школах міста вчили два катехити о. Станислав Федорович (1872-1965) і о. Карло Гасько (1892-†?). Участь українців з Ярославщини (деканати: ярославський, радимнянський, порохницький і сінявський) у З'їзді "Українська Молодь Христові" 6-7 травня 1933 року приготувляли парафіяльні священики, і весною о. С. Гриневецький їздив як делегат Ярославщини до Львова на нараду представників з усієї Галичини, скликану головним Комітетом УМХ. Після того Отці почали організувати людей з повіту до виїзду на З'їзд та замовляти залізничний транспорт до Львова.

Одної неділі пополудні відбулося навчання співу Католицького гимну, який досі був незнаний у нас, — і його не було навіть у молитовнику "Да святиться ім'я Твоє", виданому Отцями Василіянами в Жовкві, в 1929 році. Ходили ми — яких 50 осіб, у великій більшості жіноцтво — довкруги собору й отці сотрудники вчили мелодію і слова гимну: „О спомагай нас...”

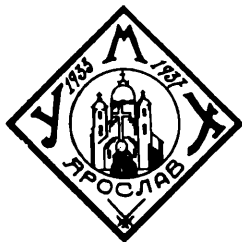
Комітет мав зарезервований один вагон і одержав від дирекції залізниць у Львові знижку ціни на 14 злотих за проїзд в обі сторони. Виїзд із залізничної станції в Ярославі при вулиці Словацького наступив з о. С. Гриневецьким як провідником, у неділю 7-го травня 1933 року раненько, а поворот перед північчю.

Друга група подалася до Львова на здвиг УМХ на роверах. Це були люди зі сіл Сінявщини й Лежайщини, для яких видаток 14 зл. був завеликий, а які хотіли бути учасниками цієї релігійно-національної маніфестації. Охочих організували два студенти: Володимир Боярський з Манастиря і Володимир Синенький з В'язівниці, і сільські молоді активісти: Йосиф Домчак, Володимир Кіц і Микола Шуль з Лежахова, та інші у своїх парафіях тих двох північних деканатів (Сінява, Добра, Пискоровичі, Теплиці, Дубно, Курилівка). Сорок вісім сільських наколесників зібралися в Читальні "Просвіти" в Лежахові (2 км. від містечка Сіняви) і ранком у суботу 6-го травня виїхали на схід та через Краковець і Янів надвечір прибули до Львова (ок. 150 км.).

В неділю ранком долучилися вони на головній залізничній станції у Львові до першої групи з Ярослава і разом помаршували на площу Сокола Батька, де влилися у стотисячну масу релігійного народу. Після архиерейської Літургії ярославська група маршувала за своїм керівником о. Гриневецьким вулицями Львова й маніфестувала вірність Христові і Його Церкві. До Лежахова роверисти повернулися в понеділок 8-го травня ввечері.

Пережиття на здвизі УМХ у Львові в 1933 році оставали живі в Ярославі і в його річниці правлено в травні Богослуження. В четверту річницю, в неділю 9-го травня 1937 р. сотрудник о. Юрій Кікта видав на картоніку спеціальну відзначку, запроєктовану місцевим інж. Євгеном Слишом: її припинали ми входячим до собору на врочистий молебень. В осередку рисунка, в колесі, був собор в Ярославі, а довкруги нього напис: "У 1933 М 1937 Х Ярослав".

Цим спогадом засвідчуємо участь у здвизі УМХ українців Ярославщини на Посянні, що в тій добі була етнографічним пограниччям з польським народом. Величавий здвиг УМХ значно скріпив національно-самостійницький дух населення всіх трьох епархій Галицької митрополії для самозбереження в Польській Речі Посполитій.

САНІТАРНА СЕКЦІЯ УМХ

Це здається вчора, а не двадцять років тому назад, ми перебігали вулицями міста Львова в швидких санітарних автах УМХ.

Так виразно повівали на них червоні хрести на білому полі, а над ними царювали сині хоруговки з золотим емблемом УМХ.

На це звертали увагу всі прохожі, бо це була незвичайна поява — оці санітарні авта УМХ.

А в них сиділи по двоє-троє санітарів і санітарок, з опаскою червоного хреста на рамени, з синьо-жовтою відзнакою УМХ на грудях, з полевою торбинкою першої допомоги крізь плече та ношами, призначеними для транспорту захворілих.

А обличчя санітарів і санітарок розяснювала дивна якась радість: це промінювало щастя, що випливало зі свідомости служби великому моментові.

Це ж було в навечер'я величавої української релігійно-національної маніфестації: Українська Молодь Христові, впередодні 100-тисячного здвигу української християнської молоді, що мала пропам'ятної неділі 7-го дня травня 1933 року, в час полевої Служби Божої на площі Сокола-Батька, зложити торжественну прилюдну присягу вірности Христові.

Вже в суботу, в день св. Юрія, сполудня напливали, як лявіна з гір, з львівських залізничних стацій і кількох підміських рогачок святково прибрані учасники Свята, під проводом своїх отців парохів, з церковними великими хрестами й хоругвами та зі співом на устах.

Було багато праці і треба було чимало підготовки до прийняття й розміщення цих мас, до влаштування площі для Свята, до імпозантного походу вулицями Льва города, вечірньої академії, та взагалі цілої великої програми Свята УМХ.

Повних кілька місяців ішла підготовна робота в різних секціях Ділового Комітету свята УМХ: організаційній, технічній, фінансовій, імпрезовій, нічліговій, санітарній... вже і назви їх всіх призабулись — під проводом Його Ексцеленції Кир Івана Бучка і при невсипущій співпраці о. митрата Якова Перрідона, тодішнього ректора львівської Малої Семінарії.

Нашу санітарну секцію очолював наш дорогий і незабутній провідник і приятель молоді, бл. п. проф. Маріян Панчишин. Йому до помочі були ближчі впорядники й інші члени санітарної секції, що мали зайняти окремі медичні пункти, наші лікарі, абсолювенти і студенти медичного факультету.

Кілько ж то ми відбули засідань, конференцій, делегацій до різних урядів з поданнями, проханнями, вияснюваннями, гарантіями: що

здоров'я і гігієна Львова не потерпить, що маси народу не подушаться і т. д. Як багато ми мали труднощів до поборення, щоб дістати якийнебудь урядовий дозвіл, скільки прикростей ми мали скрізь, скільки турбот при замовленні й зібранні медично-санітарного матеріалу!

Нашим завданням було: створити сітку медичних пунктів у цілому місті для всіх двірців і нічлігових станиць, створити павільони лікарської обслуги на святочній площі, запобігати і стежити за випадками перед Святом, в часі Свята і після Свята, допильнувати заховання гігієнічних приписів у час побуту й руху такої маси народу.

Члени нашої секції стрічались постійно і скоординовано працювали з членами других секцій, найбільше з технічною й нічліговою, та бригадою впорядників.

З перспективи двадцяти років можу об'єктивно сказати: Секції сповнили свої завдання, наша санітарна секція теж, а молодь і всі інші учасники здали іспит зрілості з карности, розуміння хвилини, зі співпраці і з точного виконання програми Свята. Маніфестація випала так імпозантно, що зачудувались навіть вороженьки...

Лікарська допомога була швидка, успішна й услужна. Похвалу зручності й сили здобула, між іншим, молоденька Уляна Сітницька, що з найгустішого натовпу винесла, по-"пластовому", перекинувши через плече, дорослу зомлілу людину й передала санітарям на ноші.

Білянс випадків був лише чисельно, а не якісно великий: не було ніодного поважнішого захворювання чи випадку. Були: зомління, чужі тіла в оці, невротично-серцеві припадки, соняшні попарення, носові кровотечі, дрібні покалічення тощо.

Та сильніший від усіх споминів залишився один із цього Свята: куди не глянеш, безмежне море голів, легко хвилююче у ярих променях золотого сонця, що неначе задержалось у своєму ході на синьому, дуже синьому небі, над ним десятки й сотки, золотом блискучих хрестів і хоругов, шовкових, багатих, різнокольорових, артистично розмальованих, вишиваних у прекрасні народні взори, пишно завітчаних; ось стихли голоси чудових хорів святочної полевої Служби Божої. Відлунали металеві дзвони, що сповістили прихід Евхаристійного Агнця. І море голів, легко хвилююче, знизилось, бо народ припав навколішки. І настала така тишина, як перед громовицею буває: тоді то з широкої підстави оцього легко хвилюючого живого моря зачав збиватись у синій простір один могутній голос, тремтячий вібраціями тисячів гарячих грудей, умів і сердець, зосереджених на Богові, а ритмічні слова визнання Христа, любови й вірності твердим гомоном передавались безмежним просторам.

Та це щось більше як спомин: Ми остались вірні Христові.

/"Християнський Голос", ч.20(227) з 17 травня 1953/

ВЕЛИЧАВИЙ ЗДВИГ „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В СТАНИСЛАВІВСЬКІЙ ЕПАРХІЇ

У Копичинецькому повіті містилися два деканати — гусятинський (чабарівський) і скальський (частина) — Станиславівської дієцезії. Містечко Копичинці належало у тому передвоєнному часі до над-граничної полоси поміж Польщею і Радянською Україною. Тому теж усякі маніфестації, включно з фестинами, були староством суворо заборонені. Релігійна імпреза "Українська Молодь Христові" стала доброю нагодою, щоб цю заборону обійти.

Ото ж у половині серпня 1933 року скликано українську католицьку молодь на з'їзд до Копичинець, повітового містечка. За спонукою отців парохів усіх церков повіту, зринули до Копичинець маси народу. Можна припускати, що було там біля 5000 тисяч осіб. Прибули вони підводами, на конях, а то й пішком і принесли з собою свої церковні хоругви та організаційні прапори (товариств "Луг", "Просвіта", "Рідна Школа", аматорські гуртки).

Була це неділя. У парку пана Баворовського відправлено в полудне, під голим небом, польову Службу Божу в наміренні українського народу. Відслужив її о. Анатоль Малиновський, декан Гусятинського деканату, при співучасті всіх священників обох деканатів. Палку патріотичну проповідь виголосив славний на всю округу знаменитий промовець о. Іван Брикович. Багато молоді прийняло св. Причастя. Після Богослужби склали маси молоді приречення вірності Христові. На закінчення відспівали всі могутнім хором "Боже Великий".

Тоді оформився величавий похід. На чолі його один юнак, в асисті двох умундированих луговиків, ніс хрест. За хрестом ішов у епатрихилі о. Павло Кришталович, з недалекого села Чорнокінці малі, за ним слідували церковні хоругви, прапори товариств, лави луговиків і луговичок в одностроях, а далі хлопці й дівчата в народних строях та непроглядні маси народу. Похід проходив зі співами релігійних, відтак і патріотичних, пісень вулицями містечка, довжиною коло двох кілометрів.

У першій хвилині польська поліція і вояки Корпусу Охорони Пограниччя (КПО) хотіли стримати похід і розігнати учасників, але коли побачили таку масу людей з хрестом і церковними хоругвами, не насмілились того зробити й, скаженіючи з люті, пропустили його. Похід прямував до Українського Народного Дому. Там на терасі стояла президія Свята, отже з о. деканом Малиновським на чолі, священники з усіх сіл і голови повітових українських організацій, і відбирала імпозантну дефіляду. Далеко поза містом розв'язувався похід і маси народу, піднесені на душі, роз'їжджалися до своїх сіл.

Була це незвичайно успішна релігійно-національна маніфестація, небувала в тій забороненій пограничній полосі за часів польської окупації Галичини. Я мав щастя бути одним з її учасників і організаторів і мав змогу, wraz з моїми друзями, пережити неповторні величні хвилини.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СЕЛЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

РЕФЕРАТ НА СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Великий день нині! За Благословенням наших найдостойніших Архієреїв, а на приказ Генерального Інституту Української Католицької Акції зібрався нині увесь квіт нашої молоді у Львові. Багатством і різнобарвністю української культури завітчалися всі вулиці і площі стародавньої, княжої столиці. Над сотисячами зорганізованої молоді весело повівають золото-блакитні прапори з могутнім гаслом: Христос іде! На наших очах безпощадно заломлюються здобутки безбожницької науки, валяться хороми протихристиянської економіки. Наглядно зростає увага світа на голос католицької Церкви. Народи зачинають розуміти спасительну науку Христового Євангелія. Зближається день Божого милосердя. Спаситель іде!

Також українське серце дрожить в цім Ювілейнім Році шляхотним почуванням туги за зближенням до Спасителя, Його святости і науки.

Передусім прагне здорового відродження українська католицька молодь нашого села. Молодь, яка все найбільше відчуває людську несправедливість і все найбільше жертв кладе на вівтарях вселюдських ідеалів. *Українська Молодь!* В часах духової руїни і господарської кризи Христос іде, спасіння несе!

Понурі часи довелося переживати нашій селянській молоді. Тіснота місця, брак якогонебудь заробітку, поділ господарства на грядки, аж надто великий відсоток безземельного і ніяким законом незабезпеченого перед нуждою селянина, — все це зродило нечувані злидні, які у безнадійнім одчаю топлять загал селянської молоді. Душиться морально і голодом примирає українське село. Розпаношується здичавіння, а безвиглядність веде до злочину. Безпосередній звязок тієї молоді з міською культурою через мійську службу, термінаторів, військо, а ще більше через часопис і книжку родять в душі молоді нові, вищі життєві вимоги, хоч криза росте. Нині вже годі селянській молоді вдоволитися в ноші і в розривці життєвою стопою батьків. Нема права заборонити їй цього, що дозволяється її мійським ровесникам.

Зле, що з тандитною культурою пхається на село безрелігійність, неморальність і придушує серед широких верств молоді національну ідейність. Гірше, що ніхто з нашого громадянства не реєструє тієї зміни в релігійно-національному світогляді селянської молоді, ніхто не студіює причин зневіри в релігійно-національну ідею.

А всеж таки українське село своєю чисельністю і традиціями становить ядро і суть теперішньої й майбутньої України. А всеж таки духа й обличчя майбутності якогось народу можна вчитати з чола його молоді. Дорога молоді є шляхом цілої нації в її майбутнє.

Куди ж провадить шлях нашої селянської молоді?

В католицьких краях Західньої Європи зрозуміла молодь, що відродити світ, стримати розклад, обновити в серцях і в практичнім життї моральні засади, привернути авторитети і допровадити людство до сповнювання правдивої ціли може тільки католицька Церква. Зрозуміла католицька молодь, що на Христовій науці та Його ідеалах треба оперти життя родинне і громадське.

Незабутні Папи Лев XIII., Пій X., а передусім теперішній Св. Отець Пій XI. закликають своїми енцикліками світських людей, згуртованих у світських, католицьких організаціях, стати, під проводом церковних Єпископів, апостолами царства Божого на землі.

Могутній вже нині цей католицький рух світських людей подає помічну руку Церкві в її змаганнях пронизати Христовим Євангелієм усі комірки зорганізованого життя людського товариства. Цей рух називається Католицька Акція. В рядах Католицької Акції невеличкої Австрії працювало в 1930 р. 49.000 католицької молоді. Дуже помічну роль відграє там саме католицька селянська молодь.

Німеччина поставила під прикази Католицької Акції аж 1½ мільона молоді — на 20 мільонів католиків взагалі.

Маленька Литва послугується в Католицькій Акції армією 70.000 селянської молоді. Також Польща густо засіяла цілу територію своєї держави гніздами католицької селянської молоді, які беззастережно підлягають церковній ерархії і реалізують кличі Католицької Акції.

Український нарід має своє Завтра будувати на селянській молоді. По перше тому, що вона числом найбільша. По друге наша сучасність і наша майбутність мусить з природи спиратися на рільниках і на рільництві. По третє, наша мійська служба, робітник, а навіть урядовець, це невільники машини чи хлібодавця, це душі без власного „я” в хвилинах національного ризику. Вкінці, нинішнє законодавство і життєві обставини дозволяють вже із зарання селянській молоді користуватися широкими правами і виконувати часто поважні громадянські обов'язки по різних сільських освітньо-культурних і кооперативно-економічних установах. Життя або смерть цих установ залежить від духової зрілості молоді. Тому саме треба навчити її користуватися з глибокою застановою цими правами, вміло та совісно виконувати взяті на себе обов'язки і поносити строгу відповідальність за розвиток чи занепад українського зорганізованого життя. На жаль, приходить ся ствердити, що ці неперебірчиві сили, які руйнували й руйнують християнський світогляд на Заході — ці сили закорінюються на українському селі та ставлять свій зловіщий знак запиту при кожному життєвому питанні релігійного чи народнього характеру. Зневіра і жорстоко насмішкувате мудрування або т. зв. „хлопська філософія” обнажують безсердечно кожний ідеал з його

величі та непорочності. Скрізь дошукується село чийогось інтересу, якоїсь ошуки. Це вказує безперечно, що замало вкладала українська еліта морально-релігійних цінностей в розбуяну душу селянської молоді, або дешеvu тандиту подавала цій молоді за правдиву культуру.

Вага завдань, які ждуть нашу націю, диктує українській еліті з більшим накладом праці та з більшою обережністю піклуватися нашою селянською молоддю, цим єдиною надійним елементом нашого релігійного та національного обличчя. Факт є, що селянська молодь переживає духову і матеріальну кризу. Чекає рятунку! Розумний зворот католицької молоді інших країн до життєдайних джерел католицької Церкви вказує нашій селянській молоді єдиною правильний шлях до дійсного рятунку. Потверджує це також віковий досвід української історії, що кожночасне наше національне відродження, розквіт нашої культури, а навіть матеріальний добробут тісно вязалися з впливами нашої Церкви на громадянство. А і нині кожний Українець, який втікає з рядів віруючих синів української Церкви, жорстоко нівечить наші духові цінності і традиції, перечеркує наше національне „я” та свідомо чи несвідомо стає поперек наших національних змагань. Тому підкреслюємо виразно, що нашу націю може ідейно та матеріально скріпити, і до кінцевої народньої цілі розумно допровадити тільки правдива віра нашої селянської молоді в Христа-Бога і беззастережний послух католицькій Церкві. Наша здатність до вільного життя залежить від цього, чи наше організоване і приватне життя схристіанізується поправді у всіх своїх проявах, чи ні? Інших доріг немає! Генеральний Інститут Української Католицької Акції, залежний виключно тільки від Апостольської Столиці та наших рідних Архипастирів, хоче започаткувати нинішнім святом „У.М.Х.” зовсім аполітичну, але вельми благословенну в наслідках працю над схристіанізуванням нашої селянської молоді.

Згідно з постановами і практикою всесвітньої Католицької Акції не думає Інститут Української Католицької Акції основувати нових організацій молоді на селі, але життя і діяльність вже існуючих, оскільки наші Єпископи признають їх католицькими, зробити тереном здійснювання завдань Української Католицької Акції.

Тим лекше в нас воно вдається, що провід і члени наших світських організацій майже поголовно є членами наших церковних брацтв, Марійських дружин, хорів і т.д. Вони й так під постійним впливом нашої Церкви і їх дасться виховати в потрібній кількості на здатних апостолів католицького духа в наших селянських організаціях, а за їх помічу обнови́ти католицьке життя в родині й громадянстві та розвинути пожиточну громадянську діяльність по наших парохіях.

Зазначаємо, що діяльність Католицької Акції в нічім не спиняє ані нічим не стісняє статутів завдань світських організацій.

Вже найближче майбутнє мусить нам дати селянських хлопців та дівчат, які будуть практикуючими католиками, свідомими завдань Католицької Акції, вірними виконавцями взятих на себе обов'язків, здібними до жертв, особами наскрізь характерними і охочими під

проводом наших Єпископів брати активну участь в апостольстві Церкви. Вони зачнуть негайно переорювати і цільним зерном релігійно-національного відродження засівати наш селянський обліг.

А змістом їх праці мусить бути релігійне поглиблення селянського життя.

Правда, селянська молодь родилася і жиє в християнській атмосфері. Скрізь по селах пишаються у нас хрести, статуї, каплички, стіни в хатах обвішані густо образами Святих, на грудях селян медалики, в руках молитвенники. Спрацьована рука хлібороба навіть рілю від дороги першим зерном густіше навхрест засіває, а свяченою лозою худібку весною на першу пашу виганяє; свяченим артосом перед слабістю захищає. Наші весілля, хрестини, обжинки — це суто релігійно-родинні свята. Нині ще українське селянство збитою масою признається до Христа-Бога і горнеться до своєї Церкви. Це все правда.

Але українське селянство не перебуло боротьби за свою віру, не набрало гарту в обороні своєї віри, не навчилося жити надприродним життям католицької віри; часто перемішує правду з фальшом, неморальність з чеснотою; задержує трохи старої віри, трохи приймає нової з газети, з сектярської книжки, чи від вільнодумця — і витворює у своїм мізку релігійний хаос, який легко переходить в релігійну байдужість, а в часах проби наступає духова руїна.

Сумний доказ подає Велика Україна, де не було благодатних впливів і праці католицької Церкви. І вона жила віками в християнській атмосфері. Але незагартована в обороні високих Христових ідеалів, опустила в часах допущу Божого християнські прапори, певно з болем серця, але без геройського спротиву, без зтяжної боротьби, — а слідом за релігійною програною полиняли також злото-блакитні стяги зі св. Михайлом і немилосердно зіла ржа святоволодимирівські тризуби. Запанувала повна руїна українського життя.

На українському селі безперечно є ще християнська атмосфера, але рішуче, навіть в нашій українській і католицькій Галичині за мало тісного та надприроднього звязку з релігією. Ще масово вчащає селянська молодь на Богослуження, але часто її поведення в церкві жалюгідне. Величаво ще святкує селянська молодь річні свята Різдва Христового, Великодня, чи храму, — але саме тоді найбільше випадків п'янства, бійки на ножі, зневаги Божої. Селянська молодь радо ходить на прощі, але сам нарід пятнує ці прощі твердим словом: „Кожний одпуст — це страшний розпуст”. Дуже бракує в життю цієї молоді християнської любови та християнської спільноти в громадській праці.

Отже Українська Католицька Акція хоче відновити духа селянської молоді, старається показати їй Христа-Бога як основу, дорогу, силу й остаточну ціль її шляхотних змагань.

На національній ділянці буде Українська Католицька Акція розбуджувати загальну обовязковість до народньої роботи та віру в окреме післанництво нашої католицької молоді на селі. Наша ідеольогія буде ідеольогією позитивного і конструктивного українського націоналізму.

Сам Божественний Спаситель недвозначно зазначив Своєю діяльністю Свою народню приналежність до Ізраїля. Св. Павло, найкращий знаток Христової науки, був гарячим жидівським патріотом. Він саме кличе: „Великий мені смуток і безустанний біль у моїм серці, бо я сам бажав би бути відлучений від Христа за братів моїх, рідних мені по тілу”. (Рим. 9, 2-3). То знова, бачучи упадок жидівства, кличе: „Браття, бажання могого серця і молитва йде до Бога за Ізраїля про спасення”. (Рим. 10, 1).

Навіть у небі — по словах євангелиста св. Івана — будуть різні народи оточувати престіл Сотворителя. Дослівно читаємо: „Поглянув я, і ось пребагато людей, котрих ніхто не міг перелічити з кожного народу і роду, людей і язиків стоїть перед престолом і перед Агнцем”. (Откр. 7, 9).

Католицька Церква, яка непомилково пояснює людству Божу волю, ясно навчає, що треба любити свій нарід навіть понад рідних родичів і треба бути карним членом рідного народу; треба ідейно працювати для нього, а як зайде справедлива потреба, тоді обов'язком кожного покласти жертву хоч би й власного життя на народніх жертвенниках.

Щоби спонукати католиків до ідейної праці для народу, ставить св. Церква їм за приклад життя і діяння старозавітних патріотів-суддів, пророків, Юдиту, матір Маккавейську, а з Нового Завіту хоч би селянку св. Жанну д'Арк — ще й для заохоти величає їх за народньо-релігійні труди св. Божими угодниками. Католицька Церква бере живу участь в народніх святах; настановляє покровителями народів їх рідних Святих; творить національні культури і помагає їм розвиватися; захищає перед винародовленням.

Зрештою, наглядним доказом, як по материнськи дорожить католицька Церква долею своїх народів, є наш національний піємонт в Галичині, та на жаль мало таки нами цінена діяльність пок. Папи Венедикта ХУ. і теперішнього Св. Отця Пія ХІ. для нашого многострадального народу.

Тому то український нарід, як кожний інший, походить від Бога і його природні права на самостійне життя і на розквіт коріняться не в посторонніх інтригах чи сусідських інтересах, але глибоко в католицькій релігії, в Христовій науці.

Українська Католицька Акція має виховати селянську молодь в переконанню, що для Українця-католика національна праця є не тільки чесною, але святим обов'язком, якого сповнювання по совісти виведує у Бога заслуги на вічне життя.

Отже національне хотіння і діяння є об'явом служби Божої, є актом прославлення Бога — і тому кожна несправедливість заподіяна народові противиться Богові і мусить стягнути на кривдника кару неба. Історія подає незбиті докази. Українська Католицька Акція уважає своїм завданням переконати селянську молодь, що не розхристаною і пристрасною ненавистю до других народів, а лише безупинною працею і особистим самовідреченням та непорочністю життя можна заслужити українській нації Благословенство Боже і волю, працю і хліб, почуття національної чести і відповідальности за кожний свій вчинок перед

Богом і рідною історією.

Українська Католицька Акція, оживлена високими мотивами Божими, в своїй національній роботі буде прямувати до створення якнайбільше одноцілого і якнайдіяльнішого фронту зі селянської католицької молоді та заставить її до жертвенної і видатної праці в користь рідного народу.

Кажуть, що кожна нація тому й тільки існує на світі, що має сповнити в слушний час призначене їй Богом післанництво.

Не буде гордістю, коли зговоримо про Боже післанництво нашої селянської нації. Світлі картини нашої бувальщини розказують виразно, що українське селянство, виховане на християнських засадах і захоплене духом християнського лицарства Заходу, зберегло вже раз своїм героїзмом цілу Європу для Христа перед варварськими наїздами степових орд і турецьких султанів. Це було українським історичним післанництвом і наш нарід виконав його блискуче, хоч не вмів його належно розрекламувати.

Новітнє поганство, повне цинізму і варварства, грозить страшним потопом заглади християнської Європи. Наше католицьке селянство заховало ще найбільше привязання до св. віри, ще найбільше жие християнськими традиціями, ще найбільше зберегло у своїй душі християнських культурних цінностей зпоміж селян середушої та східньої Європи. Хоче Провидіння, щоби наша католицька молодь розсіяла в слушний час скільчені на нашім національнім ґрунті ідеали Христової науки поміж сусідніми народами і своєю працею допомогла їм розвинутися у могутнє дерево, та зродити благословенний овоч Божого царства в цих частинах Європи.

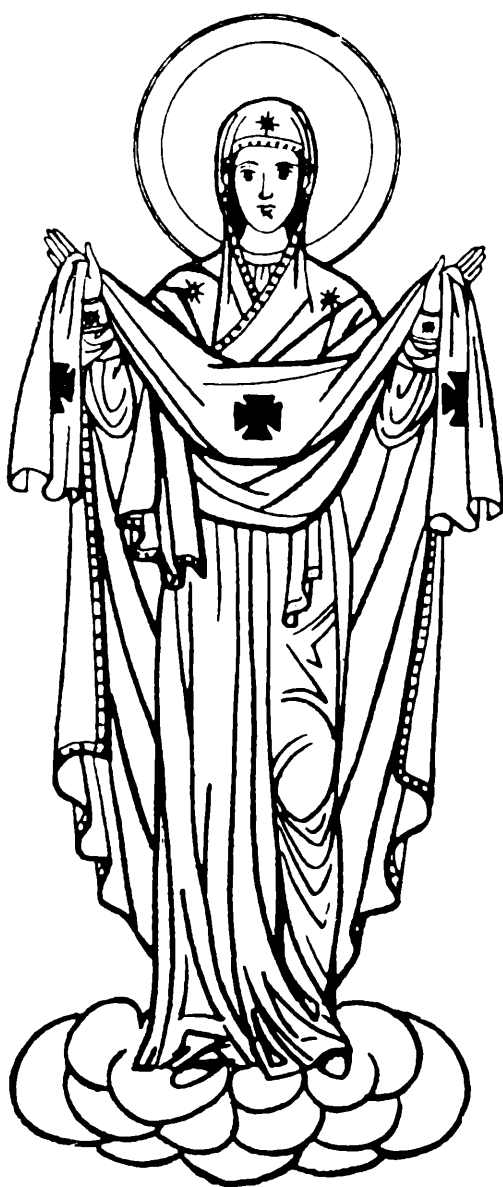
Бог хоче, щоби ми, ізбранный Його нарід, ще раз здобули апостольським ревнуванням Європу для Христа-Спасителя.

Це наше теперішнє післанництво. Достойно мусить його виповнити українська католицька селянська молодь.

Українська Католицька Акція попровадить нашу селянську молодь шляхом гідного виповнення цього Божого післанництва.

В поважних хвилинах Ювілейного Року зібралася ти, дорога наша Молоде, зі всіх закутків рідної землі до Христа-Бога, щоби світло народнього воскресення в Його серці знайти, новий, багатий зміст своєму життю надати. Всеціло віддала Ти себе нині всещедрому Ісусові та щиро обіцяла стояти при Ньому в щасливих, радісних хвилинах — і в понурих днях всенародньої скорби. Дотримай своїх обітниць вірно! Мужно стій при Католицькій Церкві! З Богом і посвятою працею для добра нації! А Спаситель прийде і струями Божої ласки та радісного щастя осінить ізбранный український нарід.

(„Мета” з 7 травня 1933)

„О спомагай нас, Діво Мар'є!”

Це слова гимну-пісні, які лунали під час
Свята „Українська Молодь Христові” 1933 року
спершу на вулицях города Львова, а опісля
й по всій галицькій землі.

РОЗДІЛ V

ГОЛОД В УКРАЇНІ

ГОЛОД В УКРАЇНІ

Тоді як молодь на Західній Україні прирікала вірність Христові, наш нарід на Східній Україні гинув з голоду, штучно створеного безбожним комуністичним режимом. Потресаючі вісті про те продісталися до нас вже після величавого свята "Українська Молодь Христові" у Львові.

Як зареагувала на те наша Церква?

Український Католицький Єпископат Галицької Церковної Провінції розголосив тоді цей нечуваний "ґеноцид" усьому світові соборним письмом з 24 липня 1933. Соборне послання Галицького Єпископату у тій же справі появилася 17 жовтня 1933 року, а в ньому проголошено день 29 жовтня 1933 днем національної жалоби й протесту.

За океаном відповідні пастирські звернення до своїх вірних видали в Канаді Владика Василь Ладика 13 грудня 1933, а в Америці Владика Константин Богачевський у грудні 1933, проголосивши 24 грудня 1933 днем молитви, милосердя та помочі для голодуючих на Великій Україні.

Виявом активного співчуття чужинцями нашому народові, було започатковане віденським кардиналом Архиепископом Теодором Інніцером створення міжнароднього й міжконфесійного комітету для рятування України від голоду.

Тепер знаємо, що в роках 1932-1933 жертвою голодового "ґеноциду" України стало щонайменше сім мільйонів невинних наших рідних по крові братів і сестер.

Тексти звернень наших єпископів передаємо в цілості без ніяких змін.

Григорій ХОМИШИН
Єпископ Станиславівський

Йосафат КОЦИЛОВСЬКИЙ
Єпископ Перемиський,
Самбірський і Сняцький

**УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОПАТ
ГАЛИЦЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ПРОВІНЦІЇ
В СПРАВІ ПОДІЙ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ
ДО ВСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ.**

УКРАЇНА В ПЕРЕДСМЕРТНИХ СУДОВОГАХ! — Населення вимирає голодовою смертю. Оперта на несправедливості, обмані, безбожництві та деправації, людодна система державного капіталізму довела багатий недавно край до повної руїни. Перед трьома роками Зверхник Католицької Церкви св. Отець Папа Пій XI енергічно протестував проти всього, що в большевизмі противне християнству, Богові та людській природі, перестерігаючи перед страшними наслідками таких злочинів — і цілий католицький світ, і з ним і ми лучилися з тим протестом. Днесь бачимо наслідки поступування большевиків: положення з кожним днем стає страшніше. Вороги Бога і людства відкинули релігію — основу суспільного ладу, відібрали свободу — найбільше добро людини, зі свободних горожан-селян — зробили невольників, і не мають досить розуму, щоби їх кормити за тяжку невольничу працю в поті чола.

На вид таких злочинів німіє людська природа, кров стинається в жилах.

Безсильні принести якунебудь матеріальну поміч конаючим братам звиваємо Наших вірних, щоби молитвами, постами, всенародною жалобою, жертвами і всіми можливими добрими ділами християнського життя випрошували з неба помічі, коли на землі нема ніякої надії на людську поміч.

А перед цілим світом знову протестуємо проти переслідування малих, убогих, слабих і невинних, та гонителів оскаржуємо перед Судом Всевишнього.

Кров робітників, що в голоді орали чорнозем України, кличе про пімсту до неба, а голос голодних женців дійшов до ушей Господа Саваота.

Усіх християн цілого світа, усіх віруючих в Бога, а особливо всіх робітників і селян, передовсім усіх наших земляків просимо прилучатися до цього голосу протесту та болю й розповсюдити його у якнайдалші країни світа.

Усі радіостачії просимо рознести Наш голос цілому світові; може дійде він і до убогих хатин конаючих з голоду селян.

Нехай перед страшною смертю серед лютих страждань голоду буде для них хоч малою потіхою гадка, що їх брати знали про їх страшну долю, над ними боліли і терпіли, за них молилися.

А Ви страждучі, голодуючі й конаючі Браття, призывайте Милостивого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа; люті терпите муки — приймайте їх за гріхи свої, за гріхи цілого народу й кажіть з Ісусом Христом: „Хай буде воля Твоя, Отче Небесний!“ Принята для Божої волі смерть це свята жертва, що, з жертвою Ісуса Христа злучена, принесе Вам Небесне Царство, а цілому народові спасіння.

Надія наша в Бозі!

Дано у Львові в день св. Ольги, дня 24 липня р.Б. 1933.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ Митрополит, — ГРИГОРІЙ ХОМИШИН Станиславівський Єпископ, — ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ Перемиський Єпископ, — НИКИТА БУДКА Патарський Єпископ, — ГРИГОРІЙ ЛАКОТА Перемиський Єпископ Пом., — ІВАН БУЧКО Львівський Єпископ Пом., — ІВАН ЛЯТИШЕВСЬКИЙ Станиславівський Єпископ Пом.

**Владика Никита БУДКА
Єпископ - Генеральний
Вікарій Львівський**

**УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОПАТ
ГАЛИЦЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ПРОВІНЦІЇ
З ПРИВОДУ ГОЛОДУ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ**

Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський,
Єпископ Камінця Подільського

Григорій ХОМИШИН

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Єпископ Станиславівський

Йосафат КОЦИЛОВСЬКИЙ

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Єпископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький

Григорій ЛАКОТА

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Єпископ тит. Данійський, Помічник Перемиський

Іван ЛЯТИШЕВСЬКИЙ

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Єпископ тит. Ададейський, Помічник Станиславівський

Іван БУЧКО

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу
Єпископ тит. Кадоєнський, Помічник Львівський

Всечесному Духовенству і Вірним Божий Мир і Архієрейське Благословення.

Протестуючи недавно проти злочинів большевицької влади на Придніпрянській Україні, а передусім проти злочинів поповнених на сільському населенні — Ми спільним письмом заохочували Вас до посту, жалоби, молитви, до добрих діл для випрошення з неба Божого милосердя для страждучих і умираючих з голоду наших братів.

Ціле українське громадянство нашого краю, послухало Нашого зазиву і Комітет Рятунку України установив по порозумінню з Нами на 29 жовтня — день національної жалоби і протесту, звертаючися до духовенства з проханням торжественних богослужень і відповідних проповідей на цей день.

Ідучи назустріч бажанню Комітету, відзиваємося знову тим спільним посланієм до вірних Нашої Церковної Провінції. Відзиваємося спільним посланієм до всіх, щоби всіх зеднати у любові для наших терплячих братів.

Йде про рятування нашого народу, мусимо бути злучені любовю до того народу Христовою любовю в одно. Ця любов розтягається далеко поза границі Нашої Церковної Провінції й обнімає всіх Українців і поза ними всіх терплячих, кривджених і вбогих. Вона обнімає і всіх незєдинених наших братів, що не мають великого щастя належати до Вселенської Церкви, до того Христом установленого, а по цілому світі розсіяного всесвітнього брацтва любови. Наша любов звертається з особливим співчуттям і глибоким болем до тих, що там за кордонами терплять невиносимі муки і вмирають з голоду. На вид того, що там діється, дрож грози і співчуття переходить майже ціле людство. Але те загальне співчуття не рятує голодуючих. Людська поміч при найліпшій волі мало може супроти страшної руїни. Ми майже безсильними свідками нечуваних і небувалих подій.

Всеж таки з великою вдячністю мусимо на цьому місці згадати ті спочування нашої недолі зі сторони многих людей і народів, викликані Нашим першим письмом. З особливою вдячністю вітаємо започатковану віденським Кардиналом Архієпископом Теодором Інніцером акцію для рятування України через створення у Відні інтернаціонального, між-конфесійного комітету.

А понад все віра кріпить Нас обітницею, що можемо упросити з неба Божого милосердя. Віра кріпить нас обітницею тріумфу правди і справедливости.

Ми віримо й надіємося, що „Воскресне Бог і розсиплуться вороги Його і втікатимуть від лица Його ті, що ненавидять Його. Як щезає дим так, і щезнуть, як тає віск від вогню. Так погинуть грішники від лица Божого, а праведники звеселяться”.

Першим нашим письмом Ми взивали Вас взагалі до молитви, жалоби й покути, а сьогодні вертаємо до того самого та заряджуємо, щоби в неділю 29 жовтня — в день, коли обходимо празник Христового Царства — відбулися по всіх церквах торжественні Богослуження, при яких буде відчитане те Наше письмо з відповідним поясненнями, притім додаємо ще усильну раду покутних діл, посту, сповіди й милостині.

Від травня відбуваються по парохіях торжества, при яких українська молодь прирікає Христові Цареві досмертну вірність. В надії, що та посвята Христові обійме усю нашу молодь — особливим покликком звертаємося до неї. „Много може молитва праведного” — каже св. ап. Яков. Ми тим словом звернемося до Тебе, Українська Католицька Молоде: много може молитва невинних і чистих сердець. Прирікаючи Христові-Цареві в день Його празника на ціле життя вірність і послух, памятай про тих, що конаючи в болях, не мають потіхи молитви, св. Тайн і християнського похорону. Ви, невинні душі молодих, приймайте на себе хоч малу частину їх терпінь. Своєю покутою й молитвами сплатіть справедливости Божій за них. Такий закон Церкви — Христового тіла: як Христос муками і смертю заплатив за наші провини, так і ми одні за одних можемо терпіти, надолужувати, жертвувати своє життя та тим приспішувати кінцеву славу перемоги Христа.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога Отця і причастя Святого Духа най буде зі всіми вами.

*Дано у Львові, Станиславові й Перемишлі
дня 17 жовтня Ювілейного Року 1933.*

†АНДРЕЙ
Митрополит

†ГРИГОРІЙ
Єпископ

†ЙОСАФАТ
Єпископ

†ІВАН
Еп. Пом. Львів.

†ІВАН
Еп. Пом. Станисл.

†ГРИГОРІЙ
Еп. Пом. Перем.

(„Мета” з 29 жовтня 1933)

Григорій ЛАКОТА
Єпископ-помічник
Перемиський

Іван ЛЯТИШЕВСЬКИЙ
Єпископ-помічник
Станиславівський

У ХВИЛІ НАРОДНЬОГО ГОРЯ
Пастирське слово до всіх вірних нашої
дієцезії в справі погибаючих братів на
Великій Україні.

ДОРОГІ В ХРИСТІ!

Вам усім без сумніву відомо, що Велика Україна переживає вже кільканадцять літ страшне лихоліття під тиранською владою безбожних комуністів. Московські наїздники, що багнетами насадили свою диктатуру на нашій землі, вже цілий ряд літ винищують наш нарід морально безбожництвом, матеріально — п'ятилітками й усею комуністичною господаркою.

Перед трома роками Голова Христової Церкви, Святіший Отець Папа Пій XI., протестував рішучо проти всього, що в большевизмі противне християнству, Богу та людській природі, перестерігаючи перед страшними наслідками несправедливості, обману, безбожництва й усіх убийчих большевицьких плянів. — Від того часу положення народів під большевицькою тиранією стало без порівняння гіршим. — Світ переповнений жахливими вістями про страхіття неволі-недолі, головню в Україні, поневоленій большевицькою владою. — Московські комуністи нищать найкращих синів українського народу розстрілами, мучать тюрмами і засланнями і масово виголоджують все населення України. — Листи наших братів, які приходять з Великої України до свояків і знайомих, словами розпуки розказують про страшну і болючу правду конання українського народу. — Численні втікачі з большевицької неволі оповідають нечувані досі річі про жахливе народне горе, про голод і людодство в найбогатшій колись країні Європи. — З усіх тих листів і оповідань, чується один розпучливий крик: „Ратуйте, бо загинаємо від насильства і голоду”.

Цей жахом проймаючий крик погибаючих від большевицької тиранії людей, почула наша Мати св. Католицька Церква і в Галичині вдарила у великий дзвін на тривогу. Всі наші найдостойніші Владики в Галичині виступили однодушно в обороні українського народу, винищуваного безпощадно демонськими большевиками.

Перед судом Всевишнього Бога вони обвинувачують гнобителів. Перед цілим світом протестують проти переслідування малих, убогих, слабих і невинних. Всіх вірних зазивають помагати погибаючим молитвами, постами, жертвами, всенародньою жалобою і всіми можливими добрими ділами, офіруваними Богу в намірі переслідуваних наших братів.

Василій ЛАДИКА
Єпископ Канадійський

А всіх християн цілого світу, всіх віруючих в Бога, зокрема всіх робітників і селян, а головню всіх наших земляків просять прилучитися до цього протесту і смутку та об'явити його цілому світові.

І ми зі свого боку прилучуємося до цього великого протесту наших Достойних Братів Єпископів у старім краю, та рівночасно закликаємо всіх вас, дорогі в Христі Брати і Сестри, як вірних нашої канадійської Дієцезії, щоби ви своїми благаннями і жертвами випрошували в Бога нашим Братям на Великій Україні, погибаючим у большевицькім царстві сатани, скорий ратунок, полекшу та відвернення страшного горя. Благаймо Всемогучого, щоби скоротилися дні народньої скорби і наші брати з Великої України могли чимскорше помолитися Богу на волі, під своєю рідною, українською владою, яка на місце большевицької безбожності і неволі неслаби всім горожанам української держави ліпшу долю і святу Христову правду.

Зокрема поручаємо всім вірним священикам Нашої Дієцезії, щоби по всіх парохіях і церквах старалися уладити в намірі терплячих братів окремі Богослуження з відповідними проповідями й участю вірних у св. Причастю в їх намірі.

А наймилосердніший Небесний Отець почувши нашу сердечну молитву, змилюється над нашим нещасним народом і скоротить дні народнього горя, як се обіцяв Сам словами св. псалмопівця: „Воззовет ко мні, і услишу его, с ним есьм в скорби і ізму его і прославлю его”.

Вінніпег, Ман., 13, вересня 1933

† ВАСИЛІЙ
Єпископ Українців Католиків Канади

(„Нова Зоря” з 30 листопада 1933 р.)

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕОСВ. КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО Єпископа Філядельфійського в ЗСА

З ПРИВОДУ ГОЛОДУ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

З донесень преси звісно Впр. і Всч. Отцям Духовним і всім нашим вірним про страшний допуст Божий, що спав на наших братів і сестер по крові і народности на т. зв. Великій Україні, у виді страшного голоду, спричиненого безбожною та нелюдською політикою большевиків з Москви. Наслідки безбожної політики большевиків відбиваються на нашій християнській, українській народі, на наших братах і сестрах по крові і народности, страшними фізичними терпіннями голоду і передчасною та болючою смертю мільонів невинних одиниць — старців, дітей і дорослих без розбору. Уважаємо нашим обов'язком як Пастиря Українців Католиків піднести і Наш голос та завізвати Вас, Дорогі Братя і Сестри, в ім'я Бога і Христа, Спасителя нашого, поспішити на ратунок нашим голодуючим та з голоду вмираючим землякам. Обов'язком християнським є "голодного накормити". Ніколи мабуть сей обов'язок не стояв перед нами у такій грозі та силі, як він стоїть сьогодні, в обличчю справжнього факту, що мільйони наших братів і сестер на Україні конають голодовою смертю. Ходить тут о ратування мільйонів наших земляків від голодової смерті. Ходить о сповнення християнського обов'язку, о діло християнського милосердя.

Заходить саме Пилипівка, час посту, та покаяння за гріхи. Милосерні вчинки є одним із засобів християнського покаяння та задосить учинення за гріхи. Нехай-же сей пістний час збудить у наших серцях милосердя і співчуття. Що вчинимо для голодуючих Христа Спасителя ради, се буде нам почислене за наші прогрішення перед лицем Всевишнього, Судді нашого.

Руководячись от сими думками, взиваємо Вас усіх, Браття і Сестри, поспішити з помічю голодуючим на Україні та заряджуємо, що слідує.

Неділю, день 24, грудня с. р. оголошуємо днем милосердя та помочи для голодуючих на Великій Україні.

В сю неділю, дня 24, грудня с. р. Впр. Отці парохі зволять відправити особливе богослуження (молебен) за голодуючих на Україні та спімнуть їх у своїх молитвах при престолі в часі Служби Божої.

В зв'язи з тим виголосять Впр. і Всч. Отці Парохі відповідну проповідь, у котрій з'ясують безбожні та нелюдські вчинки большевиків та горячо завізвуть вірних до жертв на поміч голодуючим.

Вкінці переведуть Впр. і Всч. Отці Парохи збірку у церкві чи в який інший спосіб, який на їх думку буде доцільний — а то з призначенням на голодуючих на Україні.

Зібрані датки належить переслати до Єпископської Канцелярії — Bishop's Chancery Office, 815 North Franklin Street, Philadelphia, Pa. а ся канцелярія вишле їх тою дорогою, котра буде найвідповіднійша, щоби сі жертви досягли тих, для кого призначені, як найскорше і найпевнійше.

Пам'ятаймо на слова Господа нашого, Ісуса Христа, що все, що вчинимо для страждуючих в Його святе Ім'я, вчинилисьмо для Него і буде нам почислене у книзі нашого живота. Христа ради подайте ложку страви та кусень хліба тим, що голодні. Амінь.

/"Епархіяльні Вісти" за грудень 1933/

Константин БОГАЧЕВСЬКИЙ
Архиепископ і Митрополит
Філадельфійський

РОЗДІЛ VI

КАУМ „ОРЛИ”

ЗАСАДИ УКРАЇНСЬКОГО ЮНАКА

Пам'ятай завжди й усюди, що:

I. Ти є сином Великого Бога, якому завдячуєш усе добро, що маєш. Бог є Твоїм Творцем, Законодавцем і Найвищою — вічною Ціллю. Він полюбив Тебе безконечною любов'ю, задля Тебе вмер на хресті та оснував святу Церкву, що в ній маєш усі засоби, щоб досягнути вічне спасіння, — Супроти Бога та св. Церкви мусиш сповнити ось такі завдання:

1. З вірою, надією та любов'ю послідовно виконуй Божу волю, висловлену в заповідях.

2. Пізнавай, люби й визнавай правди християнської віри та будь їх апостолом серед свого довкілля.

3. У цілому своєму житті наслідуй Христа та плекай у собі духа жертви, щоб Ти був спосібний до ідейних діл.

4. Як лицар Христа борони Його честі та прав св. Церкви в публичному житті.

II. Ти є членом славної Української Нації, що для її добра працювати є Твоєю найвищою дочасною ціллю. — Супроти своєї Нації мусиш сповнити ось такі завдання:

1. Пізнавай, люби й шануй усе рідне та стій на сторожі честі Української Нації.

2. Зберігай і плекай українську традицію (історію, культ героїв, обряд, звичаї, ношу, тощо).

3. На кожному місці вживай рідної мови.

4. Бережи та дбай за розвиток рідної культури (науки, мистецтва, освіти).

5. Пам'ятай, що джерелом моральної сили нації є її релігійність, тому молитвою, добрим прикладом та християнським чином дбай за релігійне відродження Українського Народу.

6. Дбай за фізичну силу Українського Народу й тому шири засади гігієни й культ тіловиховання.

7. Дбай за економічну силу, незалежність і самовистарчальність Української Нації й тому послідовно попирай рідну торгівлю, промисл, ремесло й т. і.

8. Пам'ятай, що непоборність нації в її зорганізованості, тож будь карним членом народних установ.

9. У кожній національній потребі спіши радо зо своєю поміччю й лептою та взагалі будь готовий для добра Української Нації принести всяку особисту жертву, а навіть жертву власного життя.

III. Щоб стати якнайкориснішим членом своєї Нації, мусиш змагати до всебічного самовидосконалення й тому:

- 1. Виробляй і стали свій характер — Твою моральну силу.*
- 2. Шануй і плекай своє здоров'я та виробляй фізичну справність — основу Твоїєї працездатности.*
- 3. Розвивай та досконали свої вроджені здібності.*
- 4. Добувай якнайосновніше загальне й фахове знання та уміння, щоб бути образованим чоловіком та мистцем у своєму званні.*

/Календарець "Усе Готовсь" на 1939 р./

Роман Дурбак

МИ МОЛОДІ

*Ми молоді, в нас серце-сталь,
У груді віра-криця,
Завзяття чисте, мов хрусталь,
Нам з віч вогнем іскриться.*

*Унас надія є свята
У Ясне волі свято:
Ми під прапорами Христа
Поб'ємо супостата.*

*Гей, хто лиш син вільних степів, —
Ставай у ряд із нами!
Ми полюбили гарт і спів
І волю до безтями.*

*Бо полишили заповіт
Нам предків славні тіні:
З іменням Божим в бій ідіть
За волю України!*

*...Дніпром поїдемо на степ,
Нас Чорне Море вмиє:
На трупі ката зацвіте
Барвінком рідний Київ!*

/ "Українське Юнацтво" ч. 9-10(41-42) за вересень-жовтень 1936/

КАУМ „ОРЛИ”

У тридцятих роках на Західніх українських землях виявилась пекуча потреба виховної молодечої організації, яка вела б нашу молодь на здорових християнських засадах. З розв'язанням Пласту 1930 року це стало особливо важливим.

Саме рік 1933-й, коли то великі маси української молоді заявили свою готовість бути вірними Христовій науці, став доброю нагодою, щоб згуртувати цю молодь під прапори Христа в ідеологічній організації, в якій вона мала б виховуватися всебічно на твердих основах християнської етики й моралі. Це можна було досягнути, завдяки Конкордатові з Апостольською Столицею в рамках Католицької Акції, без посягання по дозвіл у польських властей, які з настороженням неприхильно ставилися до кожного організованого українського життя. Ото ж і створено організацію під назвою Католицька Акція Української Молоді, в скороченні КАУМ.

Конституційний статут КАУМ виданий на основі I. арт. статуту Української Католицької Акції, по думці канонів 1488 — 1494 кпк та канону 100 кпк і арт. ХУІ Конкордату.

По словах статуту, осідком централі КАУМ є Львів, а область її діяльності — всі гр. кат. українські Епархії. Покровителем Т-ва є св. Архистратиг Михаїл.

Мету КАУМ визначає статут ось як: „На засадах, проголошених в Енцикліці Св. Отця Пія ХІ. „Про християнське виховання молоді” — виховувати українську мужеську молодь як під релігійним так і моральним оглядом на характерних, мужних і діяльних членів суспільности, перенятих жертвенною любов'ю до Католицької Церкви і Українського Народу”.

Далі слідуєть подрібні постанови про завдання КАУМ, про її організаційну схему та внутрішній устрій. Окремо обговорений теж устрій Епархіяльних Союзів, деканальних Союзів і парохіяльних Кружків КАУМ.

Цей конституційний статут КАУМ, виданий Митрополичим Ординаріатом у Львові в 1933 році, появилася друком брошурою в сіро-зеленавій обгортці. У доповненні статуту, уже під фірмою КАУМ, видрукувано у книжечках малого кишенькового формату правильник для парохіяльного Кружка й окремі правильники для його чотирьох залежно від віку відділів: новацтва, доросту, юнацтва і старших. Окремою брошурою появилися організаційні вказівки для Кружків КАУМ.

Організацію започатковано в Львівській Архієпархії, щоб згодом поширити її на дві інші єпархії. Для ведення її Митрополит Андрей погодився, щоб були іменовані: інж. Андрій Мельник як голова й члени Роман Данилевич (заступник голови), Василь Глібовицький (секретар), Леонтій Дяків (скарбник), Микола Грушкевич (таборовий референт), о. ректор Яків Перрідон, проф. Денис Петрів, проф. Юліян Редько й о. Роман Чайковський — члени. Церковним асистентом Ради був назначений о. д-р Осип Кладочний.

Організацію започатковано в Львівській Архієпархії, щоб згодом поширити її на дві інші єпархії. Для ведення її Митрополит Андрей погодився, щоб були іменовані: інж. Андрій Мельник як голова й члени Роман Данилевич (заступник голови), Василь Глібовицький (секретар), Леонтій Дяків (скарбник), Микола Грушкевич (таборовий референт), о. ректор Яків Перрідон, проф. Денис Петрів, проф. Юліян Редько й о. д-р Осип Кладочний.

Кожний з них одержав номінаційну грамоту, яка була така:

Ч:894I|33.-

До

В и с о к о п о в а ж а н о г о П а н а
Р о м а н а Д а н и л е в и ч а
ж у р н а л і с т а

у

Л ь в о в і .

Отсим запрошуємо Вас на ч л е н а АЕпархіяльної Ради Католицької Акції Української Молоді й поручаємо Вам сповняти ту функцію до часу найближчих Загальних Зборів АЕпархіяльної Організації КАУМ.-

Від гр.кат. Митрополичого Ординаріату

у Львові, дня 14 липня 1933.-

В короткому часі почали творитися кружки у Львові й при парафіях цілої Львівської дієцезії. Започатковано теж здолити діяльність КАУМ у Станиславівській дієцезії. Уже у вересні 1933 р. відбулися у самому Станиславові Конститууючі Збори Парафіяльного Кружка КАУМ, однак без підтримки місцевого Єпископа цей кружок не міг довго проіснувати й ідея КАУМ у цій єпархії не могла розвинути.

Першим офіційним виступом КАУМ було перше рокове свято організації 21 листопада 1933, у празничний день Покровителя Товариства св. Архистратига Михаїла. У Святоюрському Соборі у Львові архієрейську Службу Божу відправив Преосв. Кир Іван Бучко, а святочну проповідь виголосив о. прелат Леонтій Куницький. Опісля відбулися святочні сходи з участю членів Архиепархіальної Ради, представників місцевих Кружків КАУМ і запрошених гостей. Святочну промову виголосив Преосв. Кир Іван Бучко. Накінець учасники зложили поклін Високо-поєсвященному Митрополитові Кир Андрєєві.

Щоб започаткувати правильний розвій КАУМ, зорганізовано в днях 27-29 грудня 1933 у Львові в забудованнях Малої Семинарії триденний курс для церковних асистентів і провідників КАУМ. Число учасників досягало 120 осіб. Побіч священників, на чолі з Владиками Кир Іваном і Кир Никитою, які були в більшості, приблизно третину становили світські люди, переважно з молоді міської інтелігенції, але були теж представники сільської молоді. Участь взяло теж кілька жінок. Явилися теж гості з перемиської й станиславівської дієцезії. Курс започаткував прегарним словом Митрополит Андрей. У програму входили 10 рефератів і дискусія над ними. З доповідачів треба відмітити о. д-ра Гавриїла Костельника, о. сов. Йосифа Осташевського і д-ра Маркіяна Дзеровича.

Згідно з конституційним статутом КАУМ був подуманий тільки для чоловічої молоді. Скоро виявилось, що й жіноча молодь почала горнутися до організації й брати участь у зайняттях парафіяльних чоловічих Кружків. Щоб її окремо охопити, зайшла потреба дати їй провід. Ото ж для ведення жіночих Кружків КАУМ Митрополичий Ординаріат у Львові покликав весною 1934 тимчасову Архиепархіальну Радю Католицької Акції Української Жіночої Молоді (КАУЖМ). Головою її іменовано д-р Ксеню Янович, а членками Іванну Александрович, Мальвіну Грабович, Галю Захаріяевич і Ганну Струтинську. Церковним асистентом призначено о. сов. Йосифа Осташевського, пароха Підберізець.

КАУМ почала гуртувати в своїх рядах щораз більше ідейної молоді не зважаючи на контрпропаганду екстремного націоналістичного руху, який продовжував протидію розпочату перед святом УМХ, непристойними статтями на сторінках своєї преси як "Наш Клич" і "Пробоем".

Наша молода організація, що ставила перші кроки, дуже потребувала досвідчених організаторів, провідників і виховників. Поважні кадри їх виховав був Пласт, що його 1930 року розв'язала польська влада. Вони гуртувались тоді біля видавництва "Вогні". Товариство КАУМ могло бути добрим полем до попису, набутого у Пласті досвіду, однак загал

пластової братії ставився до КАУМ пасивно, а дехто навіть ворожо. На жаль, і провід тодішнього нелегального Пласту у Львові, без огляду на кількакратні заходи зо сторони Архієпархіальної Ради КАУМ, не хотів молодій організації подати дружню руку, посилити її провідницьким елементом, допомогти в її розбудові, а навіть відмовився співпрацювати з нею. Воно дивно, бо ж КАУМ не був ніяким конкурентом для Пласту. Пласт чейже навіть у легальні часи гуртував тільки вибрану молодь майже виключно в середніх школах, а КАУМ був у першу чергу для сільської молоді, по яку Пласт назагал не посягав. Всетаки горстка пластунів таки зразу включилася в працю КАУМ. Згодом все більше їх приступало до праці на місцях, чи то в ролі провідників чи духовних опікунів.

Загал провідників КАУМ це були спершу молоді недосвідчені люди доброї волі, яких треба було вишколити. Для цього й організовано інструкторські курси й табори. Перший інструкторський курс урядила Архієпархіальна Рада КАУМ у Львові в днях 19-26 травня 1934 р. Участь у ньому взяло шість десятків молодих людей, з кількома репрезентантками жіночого світу. У програму входило 27 рефератів, 3 гутірки про пресу й таборування, 2 показових сходин відділів Кружка КАУМ при Малій Семинарії та 2 прогульки до музеїв. Прелегентами були запрошені фахівці. На закінчення курсу учасники відвідали Високопреосвященного Митрополита Андрея, який завершив науки курсу своїм глибоким словом.

Того ж року влітку підготовляли теж перший інструкторський табір. Одначе щойно наступного (1935) року влітку вдалося його зреалізувати, що й продовжувалося опісля кожного літа.

Ідеологічному вишколові членів був посвячений місячник "Українське Юнацтво" (1933-39), а поглибленню релігійности місячник "Лицарство Пресвятої Богородиці". "Готовсь", Організаційний Листок КАУМ (1935-37), що виходив як додаток до "УЮ", давав матеріяли для сходин. Почавши від лютого 1938 на сторінках "Українського Юнацтва" поміщувано "Урядові Вісті Т-ва Орли", які в 1938-у році опубліковано 8-ми кратно.

Курс Церковних Асистентів КАУМ 1934 р. у Львові
У першому ряді: Леонтій Дяків, за ним Роман Данилевич, опісля
о. д-р Іриней Назарко, о. рект. Яків Перрідон, за ним
о. д-р Микола Конрад, о. Роман Чайковський, Василь Глібовицький,
Владика Никита Будка, Владика Іван Бучко, Євстахія Тишинська,
о. Василь Лициняк, за ним д-р Зенон Залуцький, о. Йосиф Осташевський,
Микола Грушкевич.

Верховним опікуном КАУМ від самого початку її існування був Преосвящений Кир Іван Бучко. В його гостинній палаті відбувалися спершу навіть засідання Архиепархіальної Ради КАУМ. У своїй доброті хотів він пригорнути всю українську молодь. При тому виявив він теж свою велику прихильність до Т-ва "Луг", вихваляючи його у проповіді, виголошеній під час посвячення лугової спортової площі, влітку 1934. Т-во "Луг" був підпорядкований контролі польського державного Уряду Фізичного Виховання й тому значна частина українського громадянства ставилася з застереженням а то й неприхильно до цієї "опортуністичної" організації. Ото ж і більшість членів Архиепархіальної Ради КАУМ з принципових оглядів уважала за вказане виступити проти такого надто прихильного ставлення Преосв. Івана до Т-ва "Луг". На знак протесту склали вони на руки Впреосв. Митрополита Андрея свою резигнацію. Для історії треба занотувати й цей один дисонанс в історії КАУМ. Наш Впреосв. Первоєрарх прийняв резигнації, розв'язав першу Аеп. Раду, і вкортці покликав другу з черги Архиепархіальну Раду КАУМ. До неї ввійшли з попередньої: голова інж. Андрій Мельник і члени Василь Глібовицький, Микола Грушкевич, Роман Данилевич і Леонтій Дяків. Ново іменовані до Ради були д-р Зенон Залуцький, проф. д-р Константин Чехович і о. дир. Микола Хмільовський.

Архiepархіальна Рада КАУМ 1936 року
Зліва: Леонтій Дяків, Василь Глібовицький,
о. дир. Микола Хмільовський, Інж. Андрій Мельник,
о. д-р Йосиф Кладочний, проф. д-р Константин Чехович, Роман Данилевич,
д-р Зенон Залуцький, Микола Грушкевич

Нова Рада взялася продовжувати організаційну працю на місцях, а одночасно зайнялася опрацюванням статуту самостійної організації української молоді з широким засягом діяння. З початком 1937 року вдалося добитися у польських державних властей затвердження статуту для Католицької Асоціації Української Молоді (КАУМ) "Орли". У статуті була накреслена така мета Т-ва:

„згуртувати українську молодь під прапор Христа, опікуватися нею від найраніших літ її життя та виховати її на засадах Христової науки як під релігійним, так і моральним оглядом на характерних, мужних та діяльних членів суспільности, перейнятих жертвенною любов'ю до Христа, Його Церкви й Українського Народу та готових ширити Христову науку й християнські засади в усіх ділянках життя”.

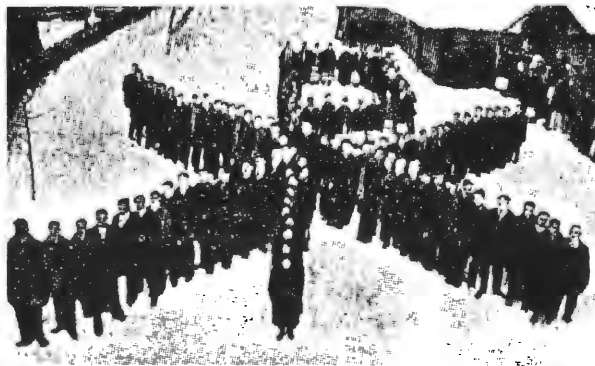
Для реалізації цієї мети статут забезпечував велику різноманітність засобів, яких під ту пору не мала ніяка українська організація молоді. Товариство передбачувало 4 організаційні шаблі: Централю, Облaсті, Окрyги і Крyжки. Найвищою центральною владою Т-ва був Загальний З'їзд Т-ва. Верховною правлячою владою була Головна Рада Т-ва у Львові. Виконним органом Централі була Головна Управа Т-ва у Львові.

Низовими організаційними одиницями були Кружки, окремо чоловічі, окремо жіночі. Членом Т-ва могла стати кожна особа української народности, що є практикуючим християнином, значить не конечно католиком. Долішня границя віку для членів була 14 років, а для звичайних членів, які правно відповідали за Кружок, 21 рік. Гаслом "Орлів" було: "За Христа й Україну". Члени вітали себе кличем "Готовсь!", а на знак привіту підносили праву руку скісно вгору, а звали себе братами й сестрами.

Конститууючі Збори Т-ва "Орли" відбулися 24 квітня 1937 р. На них вибрано першу Головну Раду. Головою Товариства став інж. Андрій Мельник, заступником голови ред. Роман Данилевич, секретарем ред. Василь Глібовицький, скарбником Леонтій Дяків; дальші члени Головної Ради: Микола Грушкевич, інж. Степанія Рудакевич-Базюк, Юрій Тершаковець, м-р Юрій Фединський і о. дир. Микола Хмільовський. Заступниками стали: Богдан Ганчерюк, д-р Зенон Залуцький і Іван Паук. В склад Провірної Комісії ввійшли: о. канц. Микола Галянт, проф. Денис Петрів і д-р Іван Рудницький; як заступники: Микола Кулицький і о. Роман Чайковський. Головним Духовним Опікуном Товариства іменував Високопреосвященний Митрополит о. д-ра Івана Гриньоха.

Високопреосвященний Митрополит Андрей такими словами привітав нашу організацію:

„Саме тепер вдалося унормувати справу статутів Т-ва КАУМ, що на будуче буде називатися Товариство „Орли” КАУМ. Вся наша молодь повинна бути зорганізована в цьому Товаристві, бо там вона виховується на засадах Христової науки на вірних синів Бога й дорогої Батьківщини. Тому Товариство „Орли” КАУМ щиро поручаю нашій молоді та заохочую вступати до него в члени. Одночасно цій Нам дорогій Організації бажаю якнайкращих успіхів на славу Божу, добро Української Нації та хосен дорогої української молоді.”

Один з Кружків КАУМ усталений у формі ХР.

За благословенням Патріярха нашої Церкви почало Т-во "Орли" свою відповідальну працю, яка покищо могла вестися тільки на терені Львівської Архиепархії. Молодь горнулася до організації, число членів і Клубів поступнево зростало.

Рік 1938 позначився для нас кількома важливими подіями.

В лютому того року польська преса повела завзятий наступ на нашу Українську Католицьку Церкву і її Первоєрарха Кир Андрея. Наша організація склала тоді таку заяву:

Заява Т-ва „ОРЛИ”

**Найдодостойнішому Владиці, Високопреосвященному
Митрополитові Кир Андреєві Шептицькому.**

Українська молодь, зорганізована в Товаристві „ОРЛИ”, КАУМ уважає своєю найпочеснішою повинністю в цей лютий час посиленого наступу на нашу українсько-католицьку Церкву зголосити Вашому Високопреосвященству свою готовість з цілим відданням та пожертвуванням стояти в обороні нашої святої Церкви та Вашої, цілому Українському Народові предорогої Особи.

Одночасно прохаємо ласкаво прийняти вислови нашої найщирішої вдячності за все неоцінене добро, що ним Ваше Високопреосвященство так щедро обдарили нашу Церкву й нарід і саме задля цього вже не раз зазнали великих прикросів та терпінь.

Хай Господь допоможе нам цю вдячність засвідчити чином.

Головна Рада Товариства "ОРЛИ", КАУМ

У тому ж році "Орли" почали щораз ширше розгортати свої крила. Особливо проявилось тоді посилення активності на тіловиховному полі. "Орли" беруть з успіхом участь у низці змагань у літніх і зимових спортах, конкуруючи з нашими спортовими товариствами, а в жовтні уряджують самостійні окружні спортові змагання у Львові.

Літні табори в 1938 році стояли особливо високо. Великим досягненням було зорганізування табору праці на Крилосі біля Галича. У ньому впродовж трьох літніх місяців наша молодь з чотирьох організацій (Орли, Сокіл, КЛК, УССК) дала свій вклад праці при розкопуванні фундаментів митрополичого собору, що його переводив археолог д-р Ярослав Пастернак. Літом відбулися на Соколі біля Галича ще три табори "Орлів". Крім інструкторського чоловічого табору, як це було минулих років, відбулися там вперше теж чоловічий ремісничий і жіночий.

У серпні 1938 року "Орли" відзначили враз із цілою нашою Церквою 950-ліття Хрищення Руси-України, що було заініційоване саме нашою організацією.

Полк. АНДРІЙ МЕЛЬНИК

У вересні 1938 року залишив нас наш голова інж. Андрій Мельник. На поклик ОУН подався він до Берліна, щоб обняти провід Організації після вбивства (25.5.38) полк. Євгена Коновальця. Короткою запискою передав він ведення "Орлів" своєму заступникові Романові Данилевичеві.

Щоб познайомити ширший загаль з Т-вом "Орли", уряджено в різних дільницях Львова три "анкети". Перша з них була на Знесінні 26 червня 1938, друга — 6 листопада 1938, а третя — 2 січня 1939 на Личакові.

У грудні 1938 року відбувся Загальний З'їзд Товариства "Орли". З огляду на те, що він був перший і останній, годиться подати докладне звідомлення з нього виготовлене Романом Данилевичем (рід), яке було поміщене в журналі "Українське Юнацтво" ч. 1(69) за січень 1939.

„ОРЛИ РОБЛЯТЬ ПЕРЕГЛЯД СВОЇХ СИЛ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД Т-ВА „ОРЛИ”

ПЕРЕД З'ЇЗДОМ

27. грудня 1938 р. зібралися у Львові відпоручники Кружків Т-ва „Орли” на свій Перший Загальний З'їзд, щоб як найвища влада Товариства зробити підсумки дотеперішньої праці та вирішити найважливіші справи.

9. година рано. В соборі св. Юра катедральний парох, о. прелат Леонтій Куницький приносить Безкровну Жертву в наміренні Т-ва „Орли”. Після Богослужби члени Провідних Органів Товариства, відпоручники Кружків та гості переходять до домівки Централі Товариства при пл. св. Юра 5, де має відбутися З'їзд. Стіна, що під нею уміщений президіальний стіл, прикрашена килимом, на якому пишається різьблений хрест та тризуб. На противній стіні світлини з таборів "Орлів", при ній уставлений стіл з виданнями. Крім цього розвішані карти, а також діаграми, що унагледнюють ріст Товариства. Бажаючи, щоб в початку нарад взяли участь і ті відпоручники, що з огляду на морозний і завійний час прибули до Львова з опізненням, початок З'їзду пересунено о одну годину пізніше.

Загальний З'їзд Т-ва „Орли” в грудні 1938 р.

**Спереду від ліва: о. дир. Микола Хмільовський, Владика Никита Будка,
Роман Данилевич /предсідник/, Василь Глібовицький /новообраний голова/.**

ПОЧАТОК З'ЇЗДУ

11. година. Приявні співають католицький гімн, після чого урядуючий заступник голови Т-ва "Орли", бр. ред. Роман Данилевич отвірає З'їзд. Ствердивши виповнення всіх приписаних формальностей, уряд. заступник голови у своєму привітальному слові вказав на ці особливі обставини, що серед них відбувається Перший З'їзд Т-ва „Орли”. Бесідник, нав'язуючи до 1938 року та до великих ювілеїв, котрі саме цього року обходить Український Нарід, підкреслив особливості в українській історії, що їх несе з собою „вісімка”, зачинаючи від пам'ятної дати 988 року, що записалася найбільшою подією Української Землі — прийняттям християнства. З черги передав він благословення для З'їзду від наших Владик, Високопреосвященного Митрополита Андрея та Преосвящених Єпископів — Кир Йоана й Кир Никити, привитав відпоручників Кружків і гостей, а зокрема о. прелата Л. Куницького, складаючи йому водночас подяку за відправлену Службу Божу в наміренні Товариства. Крім цього передав З'їздові привіт і побажання добрих успіхів від президента Генерального Інституту Католицької Акції гр.-кат. Галицької Церковної Провінції, д-ра Маркіяна Дзеровича. Даліше узасаднюючи, чому саме він започатковує З'їзд, згадав про резигнацію голови Товариства, бр. інж. Андрія Мельника, складаючи йому при тому подяку за його віддану працю для Т-ва „Орли”. Приявні повстанням з місць прилучилися до заяви урядуючого заступника голови. Вкінці зупинився він над справою особи предсідника З'їзду; пригадав, що згідно зо статутом Загальним З'їздом проводить голова або його заступник, однак бажаючи залишити Загальному З'їздові в цьому напрямі свободу рухів, просить запропонувати кандидата на предсідника. На однозгідне бажання приявних провід З'їзду залишився за бр. ред. Р. Данилевичем. На секретарів попросив предсідник бр. проф. Івана Теслю й бр. л-ря Юрія Тершаківця.

У тому часі на салью нарад ввійшов Преосвящений Єпископ Кир Никита, що його повитав предсідник та попросив зайняти почесне місце.

ЗАПОЧАТКУВАННЯ НАРАД

Після закінчення цієї вступної частини, приступлено до другої точки, а саме до відчитання протоколу з Основуючих Загальних Зборів Т-ва „Орли”. Протокол відчитав секретар Товариства, бр. ред. Василь Глібовицький, що його Загальний З'їзд прийняв до відома.

Дальшу частину З'їзду виповнив ідеологічно-організаційний реферат, що його виголосив бр. ред. Р. Данилевич. Референт заторкнувся проблеми формування нового обличчя сучасного світу на ідеологічних основах, згадав про те, як до цієї дійсности підготовляються панівні нації, а зокрема який вишкіл переходить сучасна молодь поодиноких народів, вказуючи при тому на такі організації молоді, як „Балілла”, „Гітлерюгенд” з одного, та „Комсомол” з другого боку. Даліше нав'язуючи до того вишколу, що його переходить мільйонна маса української молоді в рядах більшовицького „Комсомолу”, говорив він про konieczність оформлення душі цієї частини української молоді, що живе поза кордонами СРСР, в цілком протилежному дусі, а саме в дусі християнсько-націоналістичної ідеології. І саме це

завдання поставила собі організація української молоді КАУМ, що повстала в пам'ятних днях свята УМХ 1933 р. В дальшій частині свого реферату бесідник обговорив коротко історію розвитку цієї організації та вказав на ті труднощі, що в короткому часі станули на її шляху, створюючи konieczність переформити це Товариство на нових статутах, що мали б теж затвердження адміністраційної влади. Це остаточно й досягнуло позитивний вислід так, що розпочата виховна робота в КАУМ знайшла від квітня 1937. р. своє продовження в Т-ві „Орли” КАУМ.

На цьому закінчив передсідник першу частину свого реферату та піддав під вирішення Загального З'їзду вибір Високопреосвященого Митрополита Андрея на першого Почесного Члена і Члена Добродія Т-ва „Орли”, як вияв вдячності за батьківську опіку над Т-вом „Орли”. Внесок передсідника прийняли приявні гучними оплесками, після чого удалися всі до митрополичої палати на авдієнцію.

У МИТРОПОЛИЧІЙ ПАЛАТІ

У великій прийомній салі вже ждав Високопреосвящений Владика на учасників З'їзду. Тут промовив до нього передсідник З'їзду, дякуючи за дотеперішню батьківську як моральну так і матеріальну опіку та прохаючи в імені З'їзду прийняти скромний дар — вибір на першого Почесного Члена і Члена Добродія Т-ва „Орли”. Високопреосвящений Митрополит з питомою собі ввічливістю подякував за вибір, висказав свою радість з такої численної приявності на З'їзді та довше зупинився над потребою організації для молоді та завданнями „Орлів”. Зорганізовану молодь можна порівняти з карним військом, незорганізовану з купою піску, що його без найменшого труду можна сікти батогами — говорив Високодостойний Владика. Ця карність повинна якраз ціхувати молодь, що стоїть у рядах Т-ва „Орли”; члени „Орлів” повинні бути ідейні, здержливі від грішних пристрастей так, щоб кожного можна було брати на вагу золота.

Предсідник З'їзду подякував Високопреосвященому Митрополитові за такі глибокі й життєві слова, як також за ласкаве уділення авдієнції та попросив архієрейського благословення для всієї української молоді. Високодостойний Владика, уділюючи свого благословення для учасників З'їзду, усіх членів Т-ва „Орли” і цілої української молоді, побажав їй орлиного лету та висказав своє побажання, щоб вся вона знайшлася в рядах Т-ва „Орли”, де завдяки Христовій науці, що лягла в основу цього Товариства, може дістати добре виховання.

ДАЛЬШЕ НА САЛІ НАРАД

Після повороту з митрополичої палати до салі нарад, передсідник З'їзду продовжав другу частину свого ідеологічно-організаційного реферату. Прелегент обговорив виховну систему Т-ва „Орли”, вказуючи при тому на ширину виховної діяльності, що є обнята статутом цього Товариства: починаючи від релігійно-морального виховання, через культурноосвітнє та фахове формування до тіловиховання і спорту включно. Водночас Т-во „Орли” звертає теж увагу на економічну ділянку: бажаючи бути помічним

своїм членам при розбудові власних варстатів праці, ставить їм до диспозиції Касу Української Католицької Молоді. А це все має допомогти до того, щоб посеред української молоді виплекати якнайбільше крицевих характерів, що й є засадничим завданням Т-ва „Орли”.

ЗВІТИ

Після закінчення реферату прийшли на чергу звіти, а саме загальний звіт з діяльності Товариства складав секретар бр. ред. В. Глібовицький, касовий — бр. Леонтій Дяків і звіт Головної Управи — бр. Володимир Маланчук.

Звіт бр. секретаря обнимав справи загально виховні, організаційні, видавничі, тіловиховні, таборів. В організаційній ділянці Товариство виказує приєднання 4979 членів та зорганізування 189 Кружків, з того 164 мужеських і 25 жіночих. В цьому числі 14 Кружків є заквествіонованих, а один розв'язаний. Якщо візьмемо під увагу обмеження терену діяльності тільки до одної Львівської Архієпархії та короткий іще час існування Товариства (від квітня 1937 р.), то поширення організації в ширину вповні вдовольняє. Централь Товариства докладає старань, щоб організаційна праця теж поглиблювалася, тому влаштовувано організаційні поїздки, курси, анкети, табори, тощо. В таборівій акції „Орлів” вартій особливої уваги табор праці 1938 р., що його учасники впродовж 12 тижнів працювали цілком безкорисно біля археологічних розкопів митрополичого собору в Крилосі. Літні табори „Орлів”, що відбуваються в околиці княжого Галича, дають спромогу учасникам перейти як ідеологічно-організаційний, так і тіловиховний вишкіл. Спорт — ділянка, що незвичайно сильно притягає до себе увагу молоді, має в статутівих рамках Т-ва „Орли” можливість гарного розвитку. Впрочім дотеперішні осяги деяких членів і Кружків „Орлів” у спортовій ділянці є більш як вдовольнячі.

Розріст Товариства є також дуже залежний від доброї розбудови видавничої ділянки. „Орлам” стоїть до повної розпорядимости виховний журнал „Українське Юнацтво”, що ще від свята УМХ промощує серед української суспільности шлях — давніше для організації КАУМ, тепер для Т-ва „Орли”.

По звіті секретаря слідували звіти скарбника й Головної Управи та внесок Провірної Комісії на уділення абсолюторії уступаючій Головній Раді.

Дальші наради розпочались після одногодинної перерви о 14. годині. Заки зачалася дискусія над звітами, Загальний З'їзд вибрав Комісію Матку, що мала обдумати новий склад Провідних Органів Товариства. До Комісії Матки ввійшли: о. д-р І. Гриньох, бр. м-р І. Паук (Львів) і бр. Коцибала (Камінка Струмілова).

ДИСКУСІЯ

Перебіг дискусії був дуже річевий та стояв на високому рівні. Цей факт був тим іще замітніший, що відпоручниками Кружків були переважно молоді селяни. В дискусії забирали голос бр. проф. С. Конрад (Львів), бр. Коцибала (Камінка Струмілова), о. В. Дурбак (Львів), бр. Держко (Стрий), бр. Цап (Залуже), бр. С. Чорний (Стрий-Лани), бр. М. Щуровський (Львів), о. М.

Гаврилюк (Глиняни), бр. С. Жеребук (Керниця), бр. М. Мартинишин (Угерсько), бр. Т. Дзвоник (Верещиця), бр. Борис (Гніздичів), бр. Д. Чмир (Бертешів), бр. В. Сенік (Львів), бр. М. Павлишин (Зашковичі), бр. Гірний (Львів-Знесіння), бр. проф. Б. Кудрик (Львів).

Дискутанти порушили багато справ, в першу чергу з ділянки організаційної та видавничої. Одноголосно заявили за поширення її діяльності Товариства на терені двох інших дієцезій, зорганізуванням сітки інструкторів та посиленням видавничої діяльності.

СЛОВО ПРЕОСВЯЩЕНОГО

В часі дискусії забрав голос Преосвящений Єпископ Кир Никита. Достойний бесідник вказав на дуже важний чинник у житті людей, а саме радість життя, що її повинна плекати в першу чергу молодь. Між практичними вказівками поклав Преосвящений м. ін. натиск на конечність фахового вишколу членів Товариства. Своє слово, що його прийняли прихвально грімкими оплесками, закінчив Владика закликом: „Пізнайте правду, а вона вас освободить”.

ЗАКІНЧЕННЯ ДИСКУСІЇ

Під кінець дискусії давали відповіді та пояснення бр. ред. В. Глібовицький та організаційний референт, бр. ред. Р. Данилевич, що начеркнув образ праці поодиноких Кружків, ілюструючи конкретними даними. Референт порушив також справу вкладки, звертаючи увагу, що до правильної розбудови організації потрібно конче тяжкої фінансової бази, що її мусять створити самі члени.

Опісля відбулося голосування над внеском Провірної Комісії в справі уділення абсолюторії Головній Раді. Внесок, доповнений бр. проф. С. Конрадом, щоб висловити признання пробоевикам Т-ва „Орли”, — Загальний З'їзд прийняв одноголосно.

ВИБІР ПРОВІДУ ТОВАРИСТВА

Перед зголошенням листи кандидатів на членів Головної Ради і Провірної Комісії, предсідник подав до відома, що всі члени Головної Ради рішили віддати свої мандати до рук Загального З'їзду, хоч, щоправда, згідно з вимогою статуту мало б уступити тільки двох вильосованих. Перші Провідні Органи Т-ва „Орли” вибрали з-поміж себе члени-основники, тому члени Головної Ради бажають уможливити Загальному З'їздові вповні висказатися про склад Провідних Органів. Другою причиною було значне здекомплетування дотеперішнього складу Головної Ради.

Після того Комісія Матка предложила загальному З'їздові листу кандидатів на членів Головної Ради і Провірної Комісії. Тому що не вплинула інша листа, предсідник піддав листу Комісії Матки під голосування, яка й перейшла одноголосно. До Головної Ради ввійшли: бр. ред. В. Глібовицький, як голова, с. інж. С. Рудакевич-Базюкова, бр. ред. Р. Данилевич, бр. Л. Дяків, бр. Б. Лончина, бр. О. Поберейко, бр. проф. І. Тесля, бр. м-р Ю. Фединський,

о. дир. М. Хмільовський — як члени; заступники: бр. Б. Ганчерюк, с. Т. Глинянська, о. д-р П. Івахів. До Провірної Комісії вибрано як членів: о. кан. М. Галянта, с. Н. Семчишину і бр. д-ра І. Рудницького, а на заступників о. М. Гаврилюка і бр. М. Кулицького.

Нововибраний голова дякує за вибір, зазначаючи, що приймає його з почуттям великої відповідальності та просить президента в його заступстві проводити далі наради.

ВНЕСКИ І ЗАПИТИ

Після вибору прийняті ставили ще цілий ряд запитів на внесків. До голосу прийшов іще референт опіки над дітьми, о. дир. М. Хмільовський, що обговорив дотеперішні заходи Товариства відносно оснування дитячих садків. В кінцевих словах бесідники ставили особливий натиск на кончність розбудови видавництва та обов'язкової передплати й кольпортажі „Українського Юнацтва“, що й оформлено в одному з внесків.

Під кінець наради Загальний З'їзд прийняв предложений прелімінар бюджету на 1939 рік. З'їзд ухвалив також резолюції, що торкнулися найбільш актуальних справ.

Дружина „Орлів” св. Володимира:

**Від ліва вгорі: Леонтій Дяків, Володимир Сеньківський, Іван Паук,
д-р Микола Кулицький, Роман Данилевич, — сидять:
д-р Зенон Залуцький, Василь Глібовицький, Микола Грушкевич.**

ЗАКІНЧЕННЯ

З'їзд зближається до кінця. Добігає 18. година. Предсідник стверджує, що порядок нарад вповні вичерпаний та проголошує закінчення З'їзду. У своєму кінцевому слові реасумує висліди нарад, підкреслює їхній діловий характер, а водночас дружній настрій, що панував між приявними. Звертає увагу на світляні постаті в нашій історії, а в першу чергу на постаті св. Ольги і св. Володимира, що повинні присвічувати нам у наших змаганнях. Дальше, нав'язуючи до свята Християнської Родини —Христового Різдва, що саме зближається, говорить про духа спільноти, що його повинні ми плекати в своєму Товаристві. Вкінці прохає передати усім членам Кружкам „Орлів” побажання кріпкої віри й якнайкращих успіхів у праці та пращає всіх окликом „Готовсь”. Після цього виривається з грудей приявних бадьорий спів національного гимну.

Деякі учасники З'їзду спішно відходять, бо вже час їм в дорогу. Інші ще залишаються, щоб оглянути фільми з таборів „Орлів”. А всі прохають прислати спільну світлину, що на ній утривалено Перший Загальний З'їзд Т-ва „Орли”.

рід

*

Рік 1939 розпочався посиленням ростом ”Орлів”. Через брак документарних джерел з того часу не можна подати, як далеко цей ріст поступив. Статут ”Орлів” давав право на різнородну обширну діяльність, одначе польська влада все більше її ограничувала, стосуючи різні заборони й розв'язуючи Кружки. Табори ”Орлів” стали сіллям в оці наших ”опікунів”. У 1939 році заборонено табір праці на Крилосі біля Галича. Розв'язання вишкільних таборів ”Орлів” у липні того року — чоловічого в Страдчі біля Янева й жіночого в Михайлівцях біля Рогатина були черговим виявом посиленої нагінки на нашу організацію.

Члени Товариства ”Орли” теж ”втішалися” щораз більшою опікою польських державних чинників. Труси, арешти й різні кари ставали щораз частішими явищами серед них. В Бережанщині було навіть кілька випадків убивств членів Товариства.

Друга світова війна, а зокрема зайняття Галичини більшовиками, поклали кінець дії наших організацій там же, а при тому й мусіли перервати свій лет і ”Орли”. Одначе в бурхливий воєнний час таки мали вони відіграти деяку ролю. Ванда Васілевска, полковник советських (радянських) формацій НКВД, у своєму звідомленні про творення враз з німцями української військової формації для спільної боротьби проти СССР пише, що до цієї армії враз із такими молодечими організаціями як ”Луги” і ”Сокіл” включилися теж ”Орли” під проводом пор. Крохмалюка. Самому інж. Юрієві Тисові-Крохмалюкові, який був старшиною в штабі Дивізії, не відомо про таке його призначення. На ділі Дивізія не творилась на базі організацій. Все таки повища інформація свідчить, що ”Орли” стали вже силою, з якою теж більшовики рахувалися.

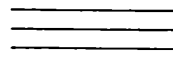
Вправді поважна частина членів Головного Проводу Товариства "Орли" опинилась на еміграції, однак внаслідок їхнього розпорошення та змінених обставин не вдалося реактивувати організації. Все таки Союз Слов'янських Орлів на своїй фірмі вшанував побіч чеських і югославських теж і українських "Орлів".

ČS. OREL V EXILU – SVATOVÁCLAVSKÁ ŽUPA
JUGOSL. ORLOVSKÁ ZVEZA V ÉMIGRACIJI
KATOL. AKCIJA UKRAJIN. MOLODI "ORLY"
NA ÉMIGRACIJI

SOJUZ SLOWIANSKYCH O R L I W
ZVEZA SLOVANSKEGA ORLOVSTVA
SVAZ SLOVANSKÉHO ORELSTVA

Христя Романенко

ЮНАЦЬКИЙ ГИМН

*Шалійть бурі, бийть громи,
Брязчіть кайдани залізні!
Завзяття силу бурі зломить,
Пірве кайдани на кусні.
Крізь темряву обид ворожих
До сонця вказує нам шлях
І стоїть волі на сторожі
Палка любов в юних серцях.
Чуєш, юначе, стогін брата?
О, сльози матері пливуть...
Дивись, лежить труп твого тата,
А ворон кіхтем поре груди.
Позір! Готовтєсь, юні друзі!
Червоний кат плює на хрест,
Рідний прапор стоптав в нарузі...
Рятуймо ж України честь!
Шалійть бурі, бийть громи,
Брязчіть кайдани залізні!
Завзяття силу бурі зломить,
Пірве кайдани на кусні.*

("Українське Юнацтво" ч. 2(34) за лютий 1936)

Марш „Орліб.“

на муж. хор.

Слова: В. Е.

Музика: Б. Кудрика

Маршево.

1. Ні сло ва про спо кій! Ні сло ва про вто му! Хай

мар ши лу на ють ба дьорі гуч ні, хоч ні чо бя га є та

I. в піть мі гли бо кі в же гра ють па ла ють до світ ні огні! Хоч

II. гра ють па ла ють до світ ні огні!

Орли і орлята! Бадьорі й завзяті!
Єднаймо відсталих плечем до плеча!
Гей, хто нам посміє шляхи замикати?
Горять наші очі, як вістря меча.

Ми вийшли давно вже у путь нам відому
Хай кулі ворожі назустріч летять,
Ні слова про спокій! Ні звуку про втому!
Умрем — а здобудем ключі до життя.

(„Українське Юнацтво” ч. 11-12, за листопад-грудень 1938)

ТАБОРИ „ОРЛІВ”

Таборування це один з дуже важливих засобів виховання молоді. Розвиток його на Західніх Українських Землях завдячуємо в першій мірі Українському Пластові. Хоч і не мав він на це формального дозволу, пластові табори набирали все більшого розмаху. Одначе в 1930 році прийшло розв'язання Українського Пластового Уладу польською владою, а в слід за цим мусіло зникнути зі слівника українського юнацтва слово „табір”.

Зарадити цій недостачі взялось в 1933 році засноване Товариство КАУМ, пізніше "Орли". Не пригадую собі, чи в першому конституційному статуті організації говорилось ясно про табори, одначе в другому, затвердженому в 1937 році адміністраційною владою, вдалось протиснути це слово „табір”, як один зі засобів діяння організації.

Мені довелося від самого початку до 1938 р. включно бути референтом і організатором таборів при АЕпархіальній Раді КАУМ, а пізніше при Головній Раді "Орлів" КАУМ. Вже в другому році існування Товариства, отже літом 1934, була спроба перевести перші табори. Чоловічий табір мав відбутися в часі від 21 липня до 12 серпня під Крилосом. За приміщення вибрано приватні незамешкалі забудовання кол. лісничого митрополичих дібр, пана Б., що лежали на краю діброви під Крилосом. Хоч пороблено приготування, президія АЕпархіальної Ради рішила в останній хвилині табір відкликати. Про це рішення одначе не в спіла вона повідомити в час усіх зголошених так, що м. ін. запрошений духовник як теж обозний і сам референт прибули на місце. Щоб всетаки започаткувати таборову акцію, таборував я таки ще з двома юнаками з Волині продовж тижня. У тому ж році проголошено теж на час від 2 до 20 липня жіночий табір у Микуличині. Він одначе теж не відбувся.

У 1935 році в липні відбувся вже табір там, де було заплановано в минулому році. Учасників було около 20, назагал студентська молодь. Духовником був о. Михайло Гаврилюк, провідником Василь Глібовицький, а „гострим” обозним Михайло Рушак. З досягнень цього табору слід відмітити академію в честь Митрополита Шептицького в Галичі й велику ватру. На закінчення табору відбулася прогулька до Підлютого з поклоном Митрополитові Андрееві з нагоди 70-ліття його життя.

У 1936 році, в часі від 4 до 28 серпня, уладжено чоловічий табір поблизу села Сокіл біля Галича, частинно в старій побережничівці, в митрополичому лісі, частинно під шатрами. На краю ліса, високо на горі, з якої є прекрасний вид на закрут Лімниці, в долині село Сокіл по цей бік і село Блюдники по той бік річки, розбито кілька шатер з мандрівних плахт. Не дивлячись на гарне положення місце виявилось непрактичне,

бо вітри дуже дошкуляли. Назагал погана дощова погода причинилася до того, що табір не надзвичайно вдався. Провідником був Василь Глібовицький, обозним Осип Галиш. До незабутніх хвилин цього табору належить рання і вечірня сурма. Звуки майстерно відіграних мелодій сурмачем, студ. богословії Михайлом Левенцем, неслися з гори Сокола далеко до княжого Крилоса й Галича по той бік Лімниці.

В часі від 20 червня до 12 липня 1936 організував о. Михайло Гаврилюк у Блідщині табори для сільської молоді, у Корсові для хлопців, а у Лешневі для дівчат.

**Перший табір КАУМ 1935 р. у дорозі до Підлютого
з поклоном Митрополитові Андрееві.**

Таборування поступнево розвивалося й набирало властивих форм. У черговому, себто 1937 році, подбали ми вже про відповідне приміщення табору. Наша увага була звернена завжди на ту саму околицю — на терен історичного серця Галицької Землі, в поблизу села Сокіл. Змагали ми теж, щоб якнайбільше зблизитися до річки. Для підбору місця зробив я з нашим головою, інж. А. Мельником, спеціальну екскурсію. Виказалось, що в митрополичих добрах не було відповідного місця, зате зараз в сусідстві знайшли ми прекрасне місце, що було власністю одного селянина, яке й ми винайняли на літо. Була це затишна поляна на березі самої Лімниці, бережена зі заходу митрополичим лісом та горбовиною. Місце було далеко від осель, а трудний доступ до нього забезпечував від частих відвідин непрошених гостей. На місці не було ніяких забудовань, тому й треба було подбати про належне приміщення. На ту ціль закуплено два гарні великі палаткові шатра, а в додаток ще кілька плахт.

Провід табору КАУМ 1936 р.
Від ліва: Микола Грушкевич, о. д-р Іван Гриньох, Василь Глібовицький,
о. Михайло Гаврилюк, Осип Галиш.

Провідник табору КАУМ 1936 р. Василь Глібовицький
вітає голову КАУМ інж. Андрія Мельника.

**День моря в таборі „Орлів” 1937 р.
Піднесення прапора чорноморської фльоти.**

**Табір КАУМ 1937 р.
Сидять від ліва: Микола Грушкевич, д-р Борис Кудрик, о. Омелян Квіт,
Роман Данилевич, Володимир Сеньківський, Адам Антонович;
внизу по середині: Інж. М. Самокішин.**

Для річної комунікації набуто один старий човен й визичено 2 каюки. Урядження табору було переведене працею рук таборовиків. Виконано отже такі піонерські роботи: будови шатер, кухні, каплички, криниці, їдального стола, машту, брами та сходів в долину до табору. Найзамітнішим досягненням цього табору був День Українського Моря. Розрекламовано цю імпрезу друкованими афішами. У програму м. ін. ввійшла інсценізація думи про Самійла Кішку, виконана вечером на воді та човнах і велика ватра. Цей табір тривав від 6 до 31 липня. Провідником табору був Роман Данилевич, а обозним інж. М. Самокішин. Проголошений на час від 18 до 27 грудня 1937 року зимовий лещетарський табір не відбувся.

До вершка дійшло таборування "Орлів" у 1938 році. Тоді успішно переведено чотири табори: на Крилосі тримісячний табір праці і над Лімницею перший чоловічий ремісничий, чоловічий інструкторський і перший жіночий табір.

Найбільшим досягненням таборування "Орлів" було зорганізоване й успішне переведення (при співпраці "Сокола" і КЛК) табору праці в Крилосі. Це була перша й єдина того роду спроба на Західніх Українських Землях. В поблизу церкви в Крилосі, під лісом, на площі власности пана Хмилевського, розбито три великі намети. Шатра були спеціально роблені на замовлення. Провід мав велике квадратове шатро з вікнами. Впродовж трьох літніх місяців (від другої половини червня до другої половини вересня 1938) кипіла праця при розкопах крилоської митрополичої катедрі під проводом археолога проф. д-ра Ярослава Пастернака, з асистєю інж. Степана Гели. Учасники табору змінюлися

В таборі праці „Орлів” на Крилосі 1938 р.
Археологічні розкопи собору.

назагал що два тижні. Брили в тих змінах члени товариств "Орли", "Сокіл", "КЛК" (Карпатський Лещетарський Клуб) і "УССК" (Український Студентський Спортовий Клуб). Була там селянська, середньошкільна й студентська молодь. Доповняли вони штаб ок. 15 найнятих робітників, які трудилися при розкопах від 1936 року. Головним завданням таборовиків був вивіз землі. Праця горіла. Лопали джагани й лопати, безнастанно тарахкотіли тачки. Хлопці змагалися, хто найбільше їх вивезе. Рекорд здобув Володимир Дейчаківський осягом около 130 тачок в одному дні. Провідниками табору праці були Василь Глібовицький, М. Самокішин, Адам Антонович, Тиміш Білостоцький, а обозними Т. Улицький і інші. Завдяки безкорисній завзятій праці рук українського юнацтва, вдалося доконати важких археологічних розкопів, відкопати з повністю підвалини митрополичого храму та віднайти гріб князя Ярослава Осмомисла. Рівночасно землю з розкопів використано на висипання гарної дороги до церкви. На Чесного Хреста, 27 вересня 1938 р., відбулося при співучасті "Орлів" святочне відкриття відкопаних і очищених фундаментів катедри.

Чоловічий виховно-інструкторський табір відбувся в липні 1938 року на давньому місці над Лімницею. Того року збагатилася "фльота" табору на два нові каюки й один великий перевозовий човен. Ця "фльота", доповнена старим човном і кількома визиченими каюками, понесла в день св. Володимира таборовиків на прогульку Лімницею в долину аж до Дністра, а далі Дністром до Галича. Учасники прогульки почувалися наче справжні запорожці на чайках зі своїм отаманом напереду, бракувало їм тільки ... чубів. Крім того згадують учасники ще милу пішу прогульку до одного старого полковника в околиці. Ще варта згадати про "напад" табору праці, який був у віддалі яких 4 кілометрів, який успішно відбито. Очевидно, польська поліція про це довідалася й узнала цю гру за військові маневри. Під час таборування почали до нас доходити "слухи", що польські "strzelcy" ладяться напасти на наш табір. Тому то згідно з наказом кожний учасник спав з добрим костуром. Обійшлося однак нам без сенсації. Провідником табору був Роман Данилевич, обозним Адам Антонович.

Перший жіночий інструкторський табір відбувся під шатрами над Лімницею, в часі від 1 до 16 серпня 1938, при скромній кількості учасниць, але був надійним початком. Були між ними й дві православні з Волині. Провідницею була Маруся Білинська. Замітною імпрезою табору було Свято Хрещення України.

Перший ремісничий чоловічий табір "Орлів" відбувся там же в часі від 26 червня до 3 липня. Взяло в ньому участь 15 юнаків зо Львова та різних закутків нашої землі. Опікуном був о. Іван Леськович. Заповіджений на час від 16 до 31 серпня жіночий ремісничий табір не відбувся.

В липні 1939 року відбувся табір "Орлів" у Страдчі біля Янова. Три намети — курені й одно командантське шатро розбито на узбіччі гори, серед шпилькового лісу, близько славних печер. Учасників було ок. 30.

Провідником був інж. М. Самокішин, обозним Богдан Пласкач. Табір був запланований на 3 тижні, однак польська влада розв'язала його вже після півтора тижня. Закінчено його пам'ятною нелегальною ватрою, яку можна вважати властивим закінченням таборування "Орлів".

Учасниці дівочого табору „Орлів” 1938 р.
Зліва о. Іван Леськович, сьома зчєрги Маруся Білінська /провідниця/.

Одночасно відбувся жіночий табір на терені монастиря сестер Василіянок в Михайлівцях біля Рогатина. Його теж передчасно розв'язано. Інтервенція в старостві в Рогатині при співучасті о. Николая Вояковського не мала успіху.

Табір праці в Крилосі не можна було повторити в тому році з приводу заборони польської влади.

Треба підкреслити, що розвиток таборування "Орлів" завдячуємо у великій мірі незабутньому приятелеві молоді Митрополитові Андрєєві Шептицькому. Завдяки його щедрій матеріальній допомозі на закуп виряду й таборову оплату для незаможних учасників, можна було започаткувати й розвинути належно таборову акцію.

Пляновано теж зимові лещетарські табои, та не діждались вони реалізації.

Поминаючи табір праці, який мав своє окреме завдання, у програму всіх інших таборів входили теоретичні і практичні зайняття. Велику увагу присвячувано релігійному вихованню. У кожному таборі була збудована руками таборовиків польова капличка, в якій таборовий духовник відправляв рано Службу Божу, а вечєром Молебєнь і проповідував Боже Слово. На таборові відправи часто сходилися люди з околиці. У неділі і

свята табір вирушав звичайно до поблизьких церков до Крилоса, Галича чи Блюдник. Таборовими духовниками були: о.о. Михайло Гаврилук, д-р Іван Гриньох, Іван Леськович, Омелян Квіт, Николай Вояковський. Тіловиховання було назагал добре проваджене, до цього причинився передусім Адам Антонович. Рання руханка і спорт, як легкоатлетика і відбиванка, плавання, каюкування займали поважну частину програми дня. Доволі уваги присвячувано плеканню співу (церковного й народного). Деякі табори мали щастя мати фахових диригентів як Тадей Андріїшин і Мирослав Антонович. Підготовка хорових виступів на різні торжества забирала доволі часу в програмі дня.

Святкування наших національних річниць у таборах "Орлів" відбувалися незвичайно вчисто при вечірній ватрі, на яку з'їздилися чи сходилися звичайно громадяни з ближчої й дальшої околиці. Піонерські праці при влаштуванні таборів причинилися багато до практичної заправи таборовиків. Гутірки на актуальні ідеологічні, виховні, здоровні й організаційні теми виповняли теоретичну програму таборів. Не можна не згадати теж "кулінарної" сторінки таборів. Від "голоду" рятував учасників все таборовий кухар. Спершу сповняв цю роль Антін Пула, а згодом безперерійно впродовж чотирьох років Петро Уласій. Лікарська опіка теж була звичайно на місці. Ця роль назагал припадала авторові цієї статті.

Хоч табори "Орлів" були статутowo залегалізовані, ставали вони все більше сіллю в оці польській владі. Дозволу на табір властиво не вимагалось, треба було тільки своєчасно табір зголосити у старостві. Обсервуючи велике виховне значення таборів на молодь та вплив їх на дооколичне населення, польська поліція все кривим оком дивилася на наші табори та видвигала все нові заборони й утруднення. Це почалося дошкульно відчувати в 1938 році. Спершу заборонили мандрівки з прапором, які ми радо влаштували, далі впоряд, а врешті публічні, а то й взагалі ватри. Коли інтервенції проводу табору не помагали, треба було дипломатично обходити заборону. Ось нпр. ватри уряджувано як внутрішньотаборові імпрези, а народ облягав довкола поза границями табору. В таборі праці в Крилосі перевела була одного разу поліція трус. Не найшовши нічого підозрілого, відійшли, та на нашу втіху забули торбу з документами. Очевидно, провід табору переглянув і простудіював записки, що торкалися кожного з нас, а опісля з "парадою" відіслав назад на поліцію. Іншим разом знову відбувся арешт всіх майже учасників табору праці. Взяли їх до Галича на переслухання та випустили пізно вночі. Розв'язання таборів 1939 року було завершенням переслідування таборів "Орлів".

Життя в таборах "Орлів" було закріплене на багатьох світлинах, як теж на фільмовій стрічці. Змонтований фільм передав я до вжитку вжитку Головній Раді. Воєнні події виказали потребу зберегти ту цінну пам'ятку, тимто й заховано цей фільм. здається, в безпечне місце. Як Господь дозволить нам повернутись колись на Рідну Землю, може вдасться віднайти цю цінність і знову бодай на полотні побачити ще раз наші

табори з-перед років, пригадати собі гарні юні хвилини з тих часів та наших друзів, з яких так багато вже розгубилось в останній світовій війні та яких ряди і далі ще щораз то рідшають в затяжній боротьбі на Рідних Землях і на наших скитальчих шляхах по широких світових просторах.

**Табір КАУМ 1936 р. на скалах Сокола.
Сурмач Михайло Левенець, прапороносець Богдан
Ганчерюк, палицею показує Роман Данилевич, з
самого переду сидить Інж. М. Самокішин.**

Відображення печатки

В ТІНІ КНЯЖОГО ГАЛИЧА

В одному з найкращих закутків нашої землі, на живописному просторі, оживленому, неначе жилами, трьома річками Дністром, Луквою та Лімницею, примістився старинний княжий Галич. Щоправда, не довелось йому зберегти цілої своєї величі та краси аж до наших часів, бо зв'язав свою долю з долею української держави, що її був він серцем — столицею. Та досі остала по ньому не тільки назва, але й поважні сліди його величі — історичні пам'ятники.

Як часто бувало в історії українського народу, найвитривалішим свідком давнього Галича остала церква, що стоїть на Крилоській горі. Неначе справжня твердиня, забороло прежньої слави та окличник світлого майбутнього піднімається вона високо в гору, якби хотіла дорівняти львівському Юрові та київській Софії...

Там, кругом крилоської церкви був сам осередок княжої столиці, просторі тереми, багаті скарбниці та маґазини, високі башти, засібні крамниці та всякі інші будівлі. Все це скрушив зуб часу та прикрив серпанком минушини. Тільки спомин остав... Спомин, як відгомін далекого дзвона. Але коли годі чути сам звук, то треба вдоволитись бодай його відгомонам...

І ось цей відгомін давньої слави, могутности й величі нашої землі приманив нас до себе та наказав там в тіні княжого Галича, недалеко від Крилоса, розложити наш перший табір. Бо земля, що на ній станув перший табір КАУМ, визначається такими особливими прикметами, що сама згадка про них наповняє душу вагітним змістом. Ця земля накармлена тілом непереможного українського лицарства, змита кровю настирливих ворогів, осяяна промінням радісної Слави. Дух цієї землі зберігав українське плем'я перед грозячою загрозою, воскресив 1. Листопад та засоромив і ще не раз засоромить ворожу злобу...

Гарячий липень, своїми довгими днями розпалював на літньому небі червоно-золоту кулю сонця. Саме тоді зібрались ми в наш братній гурт, що дістав назву „табор”. Для багатьох із нас був він новиною, бо тільки кількох могло похвалитися участю в давніх пластових таборах, а один мав відбуту „практику” в наймодернішому „таборі для державницького виховання”...

Розтаборились ми недалеко скель Сокола, під лісом у т. зв. Діброві. По одному боці бистротечна Лімниця, а з другого Луква. В далені видніє Галич, а побіч нього на ліво славна церква св. Пантелеймона (тепер у посіданні о.о. Францішканів — костел св. Станислава). Праворуч на горі чуває над нами крилоський Собор.

Яких двісті кроків від ліса стоять забудування п. Б., що в них ми закватуриувалися. Мешкальний дім, зложений з п'ятьох кімнат та кухні й просторої веранди був до повної нашої розпорядимости, тож розгосподарилися ми по нашій вподобі. Вже в часі двох днів перед початком табору поробили члени булави необхідні приготування так, що таборова братія не мала багато труду, щоб розміститись. Вистарчило три години після приїзду й таборове приміщення було упорядковане. Але не так легко пішло зо „зовнішнім" улаштуванням табору. Треба було зрівняти простору площу під лісом, де мала відбуватися головна частина таборового життя. Тут призначено місце для машту з прапором, тут мала стати капличка, тут мало бути спортове грище. Ця праця забрала кілька робочих днів та дала заняття для цілого табору. Не можна не пожалітись на вередливу погоду, що в перших днях нераз нам дошкулювала. Але про те ні бадьорість не пропадала, ні витривалість у нашій „майстерській" праці не ослабала. Часами й дощ був побажаний, бо відривав нас від фізичної праці та заставляв виконувати інші точки програми — слухати рефератів на різні вартісні теми, підготовляти інші таборові імпрези та вести оживлені гутірки.

Особливо радісним був для нас день як скінчили ми будову каплички та звигнули машт. Цей день мав наскрізь торжественний характер. Відбулося святочне відкриття табору. В нашій капличці заясніли два радісні вогники, що їх засвітив таборовий „паламар". Діброва, може вперше від століть, почула богослужебну пісню, що її слав наш табір до Небесного Батька, прохаючи благословення на почате діло. (Колись давно на цьому місці мала стояти боярська церква). Після молебня відбулося посвячення машту й прапору, а відтак перша таборова ватра.

На круглому насипі під маштом станули хорунжий з дижурним та розгорнули прапор. У цілій величі заяснів золотий знак „ХР" на блакитному тлі. Як простий і як змістовний цей символ! Як гарно виражає він наші найвищі ідеали — Христос і Україна. Здається, що вистарчить на нього поглянути, щоб розбудити в серці найвищу надприродну й природну любов, святий огонь завзяття та юнацького пориву до високого лету...

Таборний Духовник із повною повагою довершує акту посвячення. Неначе надиво падуть рівночасно зо свяченою водою легосенькі краплини роси з неба... Невже Господь у видимий спосіб посилає Своє благословення?...

І ось новий чудовий акорд до цього святочного настрою. Дзвінкий, мельодійний голос Духовника розсипає слова — перли, що западають глибоко в юні серця таборовиків. Золоті думки вичитує він із багатомовного символу нашого прапору та мережає ними свою прегарну промову. Здається, що це був перший мент, як таборна братія почула себе вповні свійською, близькою, рідною. Зв'язок крови заступила спільність ідеї...

Ще гомоніли в устах останні бадьорі слова промовця, ще думка ширяла на верхів'ях ідеалів, аж тут впав ядерний приказ: „Почесть дай"!

Стрепенулись таборовики.

Випрямлені „на позір” підняли правиці й очі в гору, а з повних грудей понеслось могутнє: „Ще не вмерла Україна...”

Неначе бистрокрилий орел знімався прапор все в гору та в гору, щоб там високо стати на сторожі своїх орлят та заохочувати й їх до високого лету...

Тепер прийшла черга на ватру. Це слово має свій особливий чар у таборовому житті. Приходиться сказати: мудрий був, хто її вигадав! Здається, що без неї було б у таборі так, як у хаті без печі і то в студену зиму. Справді вона варта того, щоб про неї окремо написати. Тому тут тільки скажемо, що вражіння з цієї першої ватри ніколи нам не забути.

Щиро бажаємо всьому українському юнацтву, щоб особисто зазнало цього вражіння та запалило свої серця тим святим вогнем, що загорівся в учасниках першої нашої ватри.

(“Українське Юнацтво” ч. 9(29) за 1935р.)

Служба Божа в таборі КАУМ 1935 р.

ВАТРА

Хоча таборове життя є таке живе, свіже, цікаве, що про якусь нудьгу, сіру буденність не може бути й мови, то всетаки піднеслі, святочні хвилини є й тут потрібні. Вони вносять у це життя своєрідне світло, викликають високовартісну атмосферу, що своїм животворним теплом якнайкраще пособляє ростові цієї ніжної й таємної квітки, що зветься братерською спільнотою. Бо не тільки окремі одиниці мають життя. Якесь життя й то вищого роду мають і людські збірноти — родини, товариства, нації. Щоправда, модерна цивілізація із своїм холодним раціоналізмом завдала смертний удар цьому життю, але знищити його не зуміли навіть найлютіші вороги — більшовики. Не вдалось їм і напевно ніколи не вдасться знівечити тих таємних, духових зв'язків, що лучать людей зо собою, чи будуть це супруги, чи рідні — батьки, діти, брати, сестри, чи други-побратими, чи вірні члени національної, а даліше церковної спільноти. Так, саме в цьому криється ціла злоба ворожих затій, що вони хочуть розчленувти національний організм, щоб у цей спосіб він уляг смерті. Тому все, що піддержує, зміцнює та розвиває це спільнотне життя, що робить його повнішим, кращим, багатшим, має велику вартість. З цього погляду також треба глядіти й на табір та ватру, що чи не найкраще узмисловлює цю тайну життя...

Не знаю, як воно сталося, що про нашу першу ватру дізналося так багато людей та аж із кількох дооколичних сіл і Галича прибула велика громада гостей. Це очевидно додало нашій ватрі ще й тої прикмети, що вона ще більше була зв'язана з рідним ґрунтом, із тою національною спільнотою, що її соками ми всі живемо.

Як тільки ангел ночі розтягнув чорний серпанок над землею, прийшла всіми довгоожидавана хвилина.

Рішучим кроком наблизилися таборовики до високого стіжка з зеленого й сухого галуззя. Трикратний поклик сурми заповів початок ватри.

В ожиданні чогось незвичайного втишилися навіть діти на руках своїх батьків.

Запанувала святочна тишина.

І ось із двох протилежних боків наближаються два ясні світла, неначе метеори в темну ніч. Це двох братів-таборовиків несе запалені смо-лоскипи, що від них має загорітись ватра від сходу й заходу... Ведені зором соток очей обходять вони тричі високий стіжок та на дзвінкий приказ провідника запалюють святочну ватру.

І знов приказ: „Почесть дай!”

Випрямлені таборовики підносять правиці в гору, а з їхніх свіжих грудей пливе бадьора пісня до Тої, що своїм святим покровом захищала впродовж століть улюблений український нарід та його славне лицарство. І вмить підхоплює зібраний нарід добре знану йому пісню ще з пам'ятного величнього свята УМХ у Львові...

Після відспівання гимну „О. спомагай нас, Діво Маріє” наступає: „Спочинь”. Таборова братія обсідає півколом радісну ватру, що своїм ясним полум'ям завзято змагається з темрявою ночі та добуває над нею перемогу.

На трьох великих пнях дерева засідають члени проводу.

Тепер слово за провідником.

Сильним, баритоновим голосом розсновує він думки, що неначе іскри із ватри падуть у серця слухачів та запалюють у них святий огонь великої Ідеї. Чим далі тим ясніше горить вогонь ватри, а з ним очі глядачів та слово промовця.

Недаром сам Бог уживав огню, як свого символу, чи то в виді горючого корча, чи огненного стовпа над старозавітним Кивотом, чи в появі огненних язиків, що апостолів у нових людей перемінили... Недаром наші славні лицарі при огні укладали свої задуми найкращі... Хто зна, чи колись давно ось тут не горіла ватра хоробрих галицьких князів, що розпалені її жаром доконували подвигів безсмертних. А може й тепер їхні тіні зібралися коло цієї ватри, щоб прислухатися до мови та надхнути високими думками своїх нащадків далеких...

— Хай огонь великої Ідеї розгориться в ваших серцях, а від Вас і в серцях цілої Нації, щоб вона була стальна й чиста — достойна свого величнього майбутнього. — Так закінчив провідник свою промову, а пошум молодого лісу підхопив покvapно останні його слова та поніс їх далеко-далеко...

Танцююче полум'я прикувало до себе роз'яснені очі приявних, а в чарівному мерехтінні іскристих язиків ввижались їм чудесні картини сподіваного майбутнього. — „Настане суд, заговорять і Дніпро і гори”... „І на оновленій землі не стане врага-супостата, а буде син і буде мати і будуть люди на землі”... — гомоніли на дні душі Кобзареві віщі слова.

„Нам допоможе святий Юр і Пречиста Мати” — самотетно вирвалося з грудей підбадьорених таборовиків. Рішучий ритм знаної пісні уділився цілій громаді. Здавалось, усі серця почали бити в один такт.

Стихає пісня, а останні її звуки підхоплює задумчива гітара та поважними акордами очаровує окрилені слова декляматора. А він відтворює з далекої бувальщини світлі картини, розмальовані геніальним автором „Слова про похід Ігоря.” Неначе живі стають перед очима хоробрі оборонці землі української, звенять шаблі харалужні, іржуть коні бистролети, свистять стріли каленії... А все це для лицарської честі, для слави Рідної Землі.

Ось таких дідів ми внуки! — тиснеться на тямку, а благородна гордість вступає в душу та напоює її новим завзяттям.

І знов пісня за піснею. Настрій стає чим раз живіший, радісніший, аж переходить у щирі, свободні веселощі, як то було колись і при козацьких ватрах. Хвилі грімкового сміху раз-у-раз стрясають нічною тишею та проганяють сон із очей малих діток, що весело герцюють на руках батьків. Може колись ці спомини виринуть їм із підсвідомости та стануть дороговказом на розстайних шляхах... Може тоді причується їм пісня „За Україну, за її волю, за честь — за славу, за народ” і поведе їх простим і ясним шляхом до високої Мети... Бо виховна вартість таких моментів дуже, а дуже велика.

(*“Українське Юнацтво” ч. 10(30) за 1935р.*)

О. Горлицвіт (о. Омелян Квіт)

НА КРИЛОС

- Ставай в ряд!
- Позір!
- Праворуч!
- Ходом руш!
- „З піснею на устах ми йдем до бою”...

Залунала пісня лісами, і брати з табору „Орлів” черствим кроком рушили в дорогу. Це на прогульку до Крилоса. Там побачити княжу катедру, княжу домовину, а може й самого князя Ярослава Осмомисла. Фантазія, мрія, казка, — а може й ні! А може й справді вдасться раз читати історію України не з книжок, а з живих слідів, пам’яток. Говорити зо свідками-людьми, хоч уже німими. Еге ж! Може...

Різні думки шибали в головах таборовиків. І йшли жваво серпентиною вгору, а далі лісом. Брат провідник ішов попереду, поруч нього брат обозний і лікар, за ними сурмач і хорунжий з прапором на плечах. А за ними рядом брати-таборовики гострими кроками в тяжких черевиках, то пісні співали, то грали на перцевих інструментах.

Ліс здригався, мовчазні дуби дивувались: що за орли налетіли? Давно вже тут лунали голоси ловецьких княжих золотих рогів. Давно вже прогула пісня боярських дружинників. І звірина може перевелась. Часами кудись стрілою майнула серна, лиш каня горою скигліла на дощ.

Пройшли таборовики лісом, а тепер полями.

— „Гей, там на горі Січ іде”...

Простували люди спина на нивках. Прикладали долоні над чолом і дивилися на доріжку. Хто б це? Звідки? Куди? Чути рідну пісню, рідне слово. Еге ж! Це ті, що там за лісом живуть у шатрах. І Службу Божу правлять, і жовто-блакитний прапор вивісили на щоглі аж під хмари.

- Слава Ісусу Христу. Дай Боже, щастя!
- Слава на віки! Дякуємо! Дай, Боже, і вам!
- Гей, гей...
- Гей, гей...

І з далека махали руками одні до одних. Всміхалися лица, всміхалися рідні поля. Пастушки покидали корів на межах, і бігли аж до доріжки подивитися.

Аж, ось і село. Підгороддя. Там даліше на горбі, де стрілиста смеречина вершками неба сягає, вже й город. Білілася серпентина вгору, а там і княжі терени, кріпость.

Увійшли таборовики з піснею в село. Люди виглянули з хат. Стояли на містках старці й малі діти.

- Хто це? Он, дивіться, й хрест на прапорі!
- І чотири орли з другого боку!
- Це наші!
- Засмалені і здорові хлопці! Маршем ідуть! Мабуть на Крилос!...

Пройшли таборовики-орли річку Лукву і перед ними виросла лісиста гора: на гору вужиком закручувала стрімка доріжка. Гладкі річні каменюки тримали доріжку, як на бетоні. Брати не знали втоми. Радість серце розпирала. Як бистроногі оленці пнялися вгору і зором шукали княжих теремів на боках. Тішилися, як діти, і весело гуторили.

— Гей, браття! Цією доріжкою колись княжі стопи походжали! Золоті карити заїзджали!

- Туди колись вертали княжі дружинники з ловів і походів!
- Туди й гості прибували й посли з чужих, далеких країв!
- І високо ж хитрі князі встановились! З гори в долах сікли ворогів на капусту!

— Але ж бо й видно звідси на кілька миль! — Кликнули ці, що були уже на горі.

Аж, ось і Крилос. Село тепер. Стоять хатки з боку, як звичайно всюди. І люде ці самі. Лиш не знати, чи знають вони, чиї вони діти? Може вони славного боярського роду? Не знати, що їм здається? Чи не лячно їм мешкати так близько княжих теремів? Чи не розказували їм коли дідусі й бабуні хоч казку про Осмомисла, чи Данила?

Нагло на закруті доріжки побачили таборовики перед собою велику церкву, складану з великих бльоків тесаного каменя. А біля церкви великі скирти наритої землі, гурток робітників і гурток якихсь людей-глядачів. Один по одному через браму й усі прогульковці вже стояли навкруги фундаментів княжої катедри.

Усі звернули свої очі на ковану з великого камінного бльоку домовину. Це княжа, мабуть Осмомисла. Ще до половини була в землі, і віко трохи надколоне й відкрите. Не знати, як у середині? Може що написане де? А он збоку біля саркофагу невеличка голова-череп. Це якоїсь княжни, бо з дядею на чолі. А там даліше долівка з алябастрових плит. Аж дивно. Два, три метри в глибині землі — долівка. Один брат не вірив, і скочив в

глиб пальцями дітнутись. Інші доторкались фундаментів, як найбільших святощів.

— А там, подальше, мають бути ще апсиди! — пояснював професор Пастернак. — Будемо розкопувати!

— Ех! Чому так поволі? Зараз! — шибнула думка в неодного. — Рити й рити, ще більше найти, усе найти, нараз!

— А там „Золотий тік!“ — показував професор-археолог рукою на недалечке селянське газдівство.

— Ану, на вали! Вали оглянути! — кликнув котрийсь з братів-таборовиків.

Оглянули ще різні черепки, посудини, останки зо свічників, чаш, бляхи, монет, замків, тощо, і рушили на вали. На гору і в яр, на гору і в яр, крутилася серпентиною доріжка. У ярах між деревами аж лячно було. Один з братів, частіший тут бувалець, пояснював:

— Туди горою ішов перший оборонний вал, тут був зводовий міст, а там яр, плила ріка, туди знову вали, а туди вели ворота... А чи помітили напрям дороги? Хитро її повели! Як підступали турки, татари, чи інші вороги, так усе мусіли йти праворуч. Як на лівій руці тримали щит, то правий бік був відкритий, і з замку можна було легко ворога побити, хоч би й каменяками. Усіх княжі дружинники клали покотом!

Оглянули вали, зійшли в якийсь яр, і знову на гору. Трошки полями, а там корчі і стрімке узбіччя високої гори. Село Підгороддя, як на долоні. Далеко, ген далеко було видно звідсіль. Зупинилися й любувалися гарним видом.

Сурмач затрубів і голос покотився над селом, полями, аж в далеких синіх лісах гомоном відізнавалось.

Тепер стежиною спускалися таборовики гусаком долину. І знову селом, і знову полями. Малі хлопчики супроводжали аж до лісу.

Пізнім ввечері вернули в табір. Після вечері відспівали молебень, зняли прапор зо щогли, і розійшлись по шатрах.

Уже давно перетрубіла сурма на спочинок, але таборовики ще довго не могли ока зажмурити. Перед їхніми очима пересувалися живі картини славної, бурхливої бувальщини України.

(“Українське Юнацтво” ч. 9(53) за вересень 1937)

БЛИЗЬКО ПРИРОДИ Й БОГА

Хто не знає таборового життя, цей не в силі уявити собі всіх його принад і радощів. Пригадую собі, як у нашому цьогорічному таборі „Орлів” одна наша гостя запитувала: а вам тут не нудиться? Вона не могла зрозуміти того, як можуть молоді хлопці не скучати за „світом” та вповні вдовольнятися твердим таборовим життям. Для неї виглядало навіть дещо дивачно кілька тижнів вести життя далеко від гамірного світу, в затишній долині між лісом і рікою. Але я певний, що наша таборова знайома говорила б цілком інакше, якщо б бодай коротенько засмакувала таборових благодатей. Можна сміло повторити знаний висказ: „прийди й подивися”, тоді напевно не треба буде аж вишукувати переконливих аргументів, бо дійсність говоритиме за себе.

Сучасний цивілізований світ відстав від природи й тому щораз більше скочується в пропасть. Безсумніву, що найздоровіша частина людства рільничий елемент, що держиться кріпко землі, що знає її таємну мову та розуміє кожний її подих. Одною з найбільших загроз, що їх несе більшовизм, є та, що він відриває селянина від землі, та робить з нього безвільну машину. Це й найбільша небезпека більшовицької системи для України, впрост діявольський план Москви, щоб раз-на-все зломати опір української стихії. Чого не могла досягнути царська Росія, хоче перевести червоний Кремль. Він добирається до самого українського коріння. Більшовизм, відриваючи український селянський елемент від рідної землі та рівночасно видаючи йому з серця віру в Бога, доводить до страшної пролетаризації України не тільки під матеріальним але й моральним оглядом. Насильна колективізація, що її переводять в Україні більшовики є куди страшніша від колишньої панщини, а вже впрост жахливою являється практика червоних: переселювати цілі українські села в підбігунові пустарі, а в Україну надсилати всякі монгольсько-московські племена. А щоб легше було їм робити таке безприкладне спустошення „молоком і медом текучої” української землі, закликають вони до помочі безбожництво, що має з культурного та глибоко релігійного українця зробити навіжену, а при тому безвільну звірюку.

Але щоб ці справи правильно розуміти, треба перш усього самому бути близько цих двох життєдайних джерел — природи й Бога. Зв'язати з ними всеціло своє життя це конечна вимога нашого великого часу. Саме завдяки тому, що українці, хліборобська нація, глибоко вросли корінням у рідну землю, та були вірні батьківській вірі й рідній культурі, змогла Україна перетривати вже неодне лихоліття. І з останньої всенародньої

„скорби” зможе вона вийти переможно, якщо в її синів і доньок і надалі буде живе прив'язання до рідної землі, якщо їхні душі буде окрилювати глибока віра в Бога.

Вид на табір „Орлів” на Соколі 1937 р.

На радість, це правильно відчуває своїм здоровим інстинктом український селянин. А мали ми нагоду про це переконатися в таборі „Орлів”. Кожний день таборового життя ми розпочинали й закінчували Богослужбою. Таборовий духовник відправляв в нашої польовій капличці вранці Службу Божу, а ввечері молебн. Наші сусіди-селяни з другого боку Лімниці, а то й з інших сіл не могли нахвалити собі цього гарного звичаю спільної молитви. Кожного ранку заходило до нас на Службу Божу бодай кількоро людей, то спеціально, то переходячи попри наш табір до пільної праці. Зате ввечері, як роботи покінчилися, переходили бродом до табору старі й молоді, щоб спільно з нами відспівати молебн до Матері Божої. Прегарне „За всіх молимося, Благая”, котилося по хвилях Лімниці далеко далеко в наддністрянську долину, розворушуючи може вже й збайдужнілі для Божої Правди серця деяких українців. Коли ж наш таборовий баритон на закінчення починав могутнє „Боже великий, Творче всесильний”, тоді відчувалося, як дрож зворушення пробігала по тілі й усіх приявних опановувало одне спільне святе почуття. Відчувалося, як в часі такої молитви кріпшає почуття спільноти, як наші душі з'єднуються в одну велику родину. Після цього й бадьорість росла й охота до праці ставала більша. А це ось і зараз було видно при радісному змаганні наших таборових перевізників з хвилями рвучкої Лімниці, коли вони після Молебну переправляли старших жінок і дітей чайками на другий бік ріки.

А вже справжнім празником у нашому таборі були неділі й свята. Громадно приходив тоді до нас народ на співану Богослужбу, щоб разом з таборовиками помолитися та приступити до св. Причастя. Гарний таборовий хор підносив святочний настрій душі й вона радо приймала слова проповіді нашого таборового духовника. З ясним обличчям, піднесені на душі пращали нас наші святочні гості. Великою радістю було для них те, що вони наглядно переконувалися про нашу віру, що св. хрест на таборовому прапорі є справді дійсним символом наших змагань. І ми живо відчували цю щирю радість наших селян і вона впевняла нас, що йдемо правильним шляхом

("Українське Юнацтво" ч. 11(55) за листопад 1937)

Степан Конрад

У ТАБОРІ „ОРЛІВ”

Таборовий гумор

Не обходиться тут без нього. Кожний таборовик й кожна таборова подія знаходить своє сатиричне наświetлення, що спочиває в руках „спеца” від гумористичного віршування бр. Грищишина. Літературну їхню вартість залишім на боці, а зазнайомімся з ними ось так цілком безпосередньо.

Обозний голосить ранішній звіт. До таборовиків: „На мій позір приказ”. До провідника: „Брате віник (брате провідник), голошу слухняно ранішній звіт: стан табору 2 (ніби нас двох) † 7 є 17, без двох 20, четверо троє, ще хворих двоє, але то ще не всі, бо деякі в вівсі”...

У таборі є й такі, що з ними багато клопоту. Один залізе в воду й перемерзне, інший калічить часто ноги:

„Вони також у таборі
Мають свою роль
Їх відсилають у кухню
Вбірають бараболю”.

Санітарні порядки теж тут заховані, це вже належить до дижурного:

„Дижурний тут то бідняга,
В поті цілу днину,
Як трохи вже часу має...
Йде білить л...”

Таборова дисципліна дуже гостра. Не тільки за знайдення в шатрі підчас перегляду одної соломки, але й за менші провини стається перед карний звіт:

„Которович, Романович, Сидор,
Лемех, Кіт
Стануть завтра рано вранці
Усі перед звіт.
Которович за те, браття,
Що до кухні так злетів,
Аж у наслідках дістав він
Грубий „набій” на п'яті.
Романовича провина,
Що у стіп він ночі,
Так підсадив собі каші
Що аж лізли очі.
А чим Сидір провинився?
Що в білім береті
Бере завжди перше місце
В таборній репеті.
Лемех Беркут стає вкінці
Вже під карний звіт,
Бо в час кожної гутірки
Спить твердо як кіт”.

Кухар є „гбур”, не „слухає й не хоче того варити”, що каже інтендант.

„Кухар, кухар,
Вари пироги!”
„Лепків, Лепків,
Не маю муки”!
„Тоді будеш ти варити,
Як буду я в пику бити!
Кухар, кухар, вари пироги!”

Цю пісню співають під кухнею на перевелику „втіху” кухаря. Він тоді прямо казиться, таборовикам загострюється апетит:

„Як з шатер до кухні
Табор „Орлів” злітає,
То в кожного б'є радість,
А кухар аж впливає”...

Такі й подібні їм пісні та сатири вказують на те, що процвітає тут гумор завдяки чому тверде таборове життя набирає ще більшої принади.

(“Українське Юнацтво” ч. 11-12 за 1938 р.)

Всі знімки з таборів „Орлів”, як теж поміщені на ст. 157, 158, 167, 218 і 232 зробив Микола Грушкевич.

„ОРЛИ” І СПОРТ

Рух і змаг притаманні молодій людині, тим то й у молодечій організації КАУМ „Орли” тіловиховання природно мусіло зайняти належне місце. Започатковано його в літніх інструкторських таборах, в яких руханка, легкоатлетика й спортові гри, а згодом і водяні спорти, як плавання й каюкування, входили в програму щоденних зайнять. Відбувалося воно під фаховим проводом. У перших двох таборах вів його мгр. фізичної культури Михайло Рушак, а опісля ще з більшим успіхом мгр. Адам Антонович. Ось як воно виглядало 1937 року:

В таборі ведено майже всі роди літнього фізичного виховання. Проваджено руханку, впоряд, сухопутні й водяні змаги. На тіловиховні зайняття в таборі призначено щоденно коло 5½ годин. День розпочинався ½ годинною руханкою, що після неї наступав купіль у ріці. Після сніданку було ½ години впоряду, пізніше 1 година трохи фізичної праці. Перед обідом 1½ години було визначено на соняшний купіль, купелі в ріці та водяні змаги; з водяних спортив розвивалося гарно плавання й каюкування. Над вечір було 2 години рухливих ігор і забав враз із легкою атлетикою. Відбиванка була улюбленою грою всіх таборовиків так, що нераз тяжко було їх від неї відірвати. Усі форми легкого дужання були в ужитті: з бігів 100-метрівка; скоки в довжін, у височін і жердкою; з метів: куля, кружок і ратище. Стріляння з лука відходило з таким запалом і завзяттям, що лук зроблений з найкращого дерева, аж тріс з великої напруги...

Перед ранньою руханкою в таборі „Орлів” 1937 р.

Рання руханка в таборі „Орлів”

Заправа в таборі довела учасників до доволі гарних вислідів. Для прикладу подаємо передові осяги в легкоатлетиці:

Біг на 100м. (не на біжні) — Мирослав Антонович 13.8". Скок в довжін з розбігом — Т. Старівський 4.89 м. Скок у височінь — М. Антонович 1.40 м. Скок жердкою — М. Антонович 2.30 м. Стусан кулею — Адам Антонович 9.91 м. Мет диском — В. Бордун 21.40 м. Мет ратищем — Е. Гринишин 35.80 м.

При кінці табору переведено проби до Відзнаки Фізичної Справности під наглядом затвердженої Спортовою Радою УСС комісією. Проби відбуло 16 учасників табору. Сповнили умовини проб груп: I в руханці 16 учасників, II в скоці 6 уч., III в бігу 9 уч., IV в меті 4 уч.; з У групи проб у вправах витривалостевих не перепроваджено.

Посиленого темпа почав набирати розвій тіловиховання в КАУМ після правного оформлення Тва „Орли” 1937 року. Тоді то перебрав референтуру тіловиховання при Головній Раді „Орлів” Богдан Ганчерюк. Вже спочатку 1933 року почали тут орли розгортати свої крила в усяких ділянках спорту, що проявлялося в поживавленій участі в різних змаганнях.

Взимку, 27 лютого 1938 у лещетарських змаганнях у Львові з нагоди ювілею "Просвіти", у яких взяло участь біля 200 лещетарів обох статей, гідно зарепрезентувала себе й десятка з „Орлів", а це 6 з Кружка при Малій Семінарії під проводом мгра Адама Антоновича й 4 з ремісничого Кружка ім. князя Ярослава Осьмомисла. Змагалися вони в бігу на 4 і 6 кілометрів. У бігу на 6 км. перше місце здобув орел Петро Климкович, член Кружка Ярослава Осьмомисла.

Ці змагання так описав Роман Данилевич (рід) в журналі "Українське Юнацтво" за квітень 1938:

„ОРЛИ” здобувають передове місце!

Неділя, 27. лютого 1938 року. У передполудневих соняшних годинах спішать у напрямі Личаківської дільниці Льва-города лещетарі в повному виряді. Деякі одинцем, інші в гурті, одні пішком, другі електричними возами. При останньому перестанку трамваєвого воза ч. 1 збирається щораз більше „гостей” різного полу, стану й віку; і то не тільки в лещетарському однострою, але й „цивілів”. Звідси прямують вони до недалеко положеної української Ремісничої Бурси, при вул. Пасічній. Незабаром подвір'я та городець заповнені прихожими. А розмова всіх на одну тему: кому пощастить найкраще побороти у сьогоднішніх лещетарських бігах дуже некорисні умовини траси та першому прийти до мети. Деякі, підбадьорені успіхами в лещетарських скоках попереднього дня, відважніше глядять у недалеке майбутнє...

Виходимо на вільне поле, що на ньому виростає ліс з лещет. Аж роїться від пестрого „лещетарського люду”. Вставляються у дворяд та готуються до звіту. Звіт відбувається у прияві представників Т-ва „Просвіта”, бо це лещетарські змагання з нагоди 70-ліття матері українських товариств.

Провідники поодиноких гуртків голосять стан. Юний лещетар з „орлами” на грудях звідомляє, що до змагань стає теж десятка членів Т-ва „Орли”.

Голова „Просвіти” у своєму слові підносить тричі „слава” українським лещетарам та вручає кожному учасникові відзнаку з датою лещетарських змагань.

Святочне відкриття закінчене. А тепер починається іспит справности м'язів, сили волі та рівноваги духа.

„Випускають” поодиноких змагунів. Одних до бігу на 16 км, других на 12, ще інших на 8, 6, 4, сеніорів на 2. Вибігають жінки й мужчини, старші й молодші, а то й цілком „жовтодзюбі”. Всі з одним бажанням: випередити одного, другого, десятого суперника та першому дійти до мети. Честь лещетарям-змагунам за їхні благородні наміри!

А ось і вилітають „Орли” на трасу 4 і 6 км. Щастя їм, Боже, у їхніх перших лещетарських змаганнях! Хай дадуть добрий початок, бо жде їх у житті не одна перешкода.

З твердою вірою беруть перший розмах. Добрий початок половина діла. Пігнались, але не самі, бо за ними наше збірне побажання, щоб добули перемогу.

Добігають! Вертають зо шістки. Як вихор пролітає перший.

— Хто це?

— Та хіба не бачите у нього „орлів” на грудях!

Так, це він, „орел”, перший дійшов до мети!

*

На весні, 10 квітня 1938 р. Клубок „Орлів” ім. Ярослава Осьмомисла у Львові зорганізував біг навпростець української ремісничо-робітничої молоді. Відбувався він у Львові на Пасіках, за личаківською рогачкою. До змагань стануло 30 членів львівських Клубків „Орлів” і 18 членів інших спортивних товариств. Було поміж ними 21 ремісників, 16 купців, 4 робітники й 7 інших. Юніори змагалися в бігу на 1500 метрів, сеніори на 2500 метрів. У бігу сеніорів два передові місця здобули орли, а саме Степан Козоріз (з Клубка ім. Миколи Голубця) і Петро Климкович (з Клубка ім. Ярослава Осьмомисла) — оба в часі 9.14.

*

На весні, 10 квітня 1938 р. Клубок „Орлів” ім. Ярослава Осьмомисла у Львові зорганізував біг навпростець української ремісничо-робітничої молоді. Відбувався він у Львові на Пасіках, за личаківською рогачкою. До змагань стануло 30 членів львівських Клубків „Орлів” і 18 членів інших спортивних товариств. Було поміж ними 21 ремісників, 16 купців, 4 робітники й 7 інших. Юніори змагалися в бігу на 1500 метрів, сеніори на 2500 метрів. У бігу сеніорів два передові місця здобули орли, а саме Степан Козоріз (з Клубка ім. Миколи Голубця) і Петро Климкович (з Клубка ім. Ярослава Осьмомисла) — оба в часі 9.14.

Перед цими змаганнями відпоручник Головної Ради „Орлів” Роман Данилевич вручив нагороди за участь у лещетарських змаганнях Клубкові ім. Ярослава Осьмомисла книжку „Berge im Schnee”, а першунову Петрові Климковичеві лещета.

*

З дописів довідуємося про такі змагання поза столичним городом на весні 1938-го року.

Клубок „Орлів” у Пукові відбув дня 17 квітня біг навпростець на 500 і 1000 метрів. Із сімох змагунів найкращі осяги мали на 500 м. Теодор Дубик 1,56 і на 1000 м. Семко Крупка 3,25.

Клубок „Орлів” у Керниці перевів у дні 30 квітня змагання в наколесництві, бігах і скоках. У наколесницьких змаганнях з участю на 20 кілометрів 8 змагунів перше місце здобув Петро Фостяк у часі 49,35. У бігу на 3500 метрів з-поміж 10 змагунів першуном був Петро Галамай з часом 11,56. У бігу на 1000 метрів з-поміж 5 змагунів вибився Степан Іваночко осягом 2,59. У скоку в далечінь з участю 8 змагунів найкращий осяг мав Петро Шандра 5.20 м. У скоку вгору з участю 6 змагунів першуном був Петро Шандра осягом 1.45 м.

Цей же Клубок відбув теж 17 травня біг навпростець на 3 кілометри. З-поміж 11 змагунів перше місце здобув Петро Галамай часом 9,43.

Дня 15 травня шістка орлів з Клубка ім. Миколи Голубця у Львові успішно дебютувала в бігу з перешкодами, зорганізованому руханковим товариством „Сокіл Батько”.

У червні 1938 „Орли” брали враз з іншими спортивними товариствами активну участь у українських тіловиховних днях у Львові.

У днях 11, 12 і 13 червня „Орли” були враз із товариствами “Сокіл Батько” і КЛК співорганізаторами й співучасниками окружних легкоатлетичних змагань.

Дня 19 червня „Орли” побіч чотирьох спортових товариств взяли участь у “Показовому дні українського тіловиховання”, що його влаштував Карпатський Лещетарський Клуб (КЛК) під кличем “Українські спортовці Просвіті”.

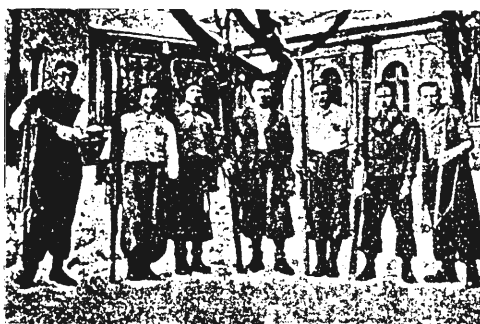
Референт тіловиховання „Орлів” видав влітку 1938 р. такий комунікат:

Комунікат ч.11/1938

Всі Кружки „Орлів”, використовуючи літній сезон, будуть переводити на своїх площах заправу в легкоатлетиці. Про свої осяги в цій ділянці тіловиховання повідомлять після закінчення цього сезону Централю Товариства.

Кожний Кружок відбуде в цьому літньому сезоні бодай одну прогульку, що дала б членам можливість пізнати якийсь замітніший об’єкт нашої Батьківщини. Кружки, що лежать в околицях Галича, повинні оглянути археологічні розкопи в Крилосі.

Свою тіловиховну діяльність 1938 року завершили „Орли” першими окружними змаганнями. Вони заслуговують на те, щоб про них докладно позвітувати.

**Учасники лещетарських змагань 27.II.1938,
члени Кружка „Орли”
при Малій Духовній Семінарії у Львові,
посередині Адам Антонович.**

ПЕРШИЙ САМОСТІЙНИЙ ЛЕТ „ОРЛІВ”

Перші окружні спортові змагання „Орлів” у Львові.

Після кількох виступів „Орлів” у спільних змаганнях з іншими українськими спортовими організаціями, зважилися Кружки „Орлів” Львова та львівської округи на самостійний лет, улаштовуючи власні спортові змагання на площі Сокола-Батька.

Перший самостійний лет це завжди небуденна подія, що спершу будить острах та почуття непевности, а відтак довір'я до власних сил та охоту до дальшого лету. Все це мали нагоду досвідчити теж учасники цих перших спортових змагань „Орлів”, що в числі 90 змагунів виступили в неділю 2. жовтня на спортовому майдані до різномірних легкоатлетичних конкуренцій. Участь у змаганнях взяло 9 Кружків „Орлів”.

Початок був назначений уже на 8. годину рано. Серед просторої площі зібрався гурт змагунів довкола полевого престолу, щоб щирою молитвою започаткувати своє діло. Службу Божу відслужив головний духовний опікун т-ва „Орли”, о. д-р Іван Гриньох.

У першій частині програми відбулись змагання у відбиванці, в яких взяло участь шість Кружків: з Малої Семінарії і при церкві Юра у Львові, з Богданівки, Дроздович, Збоїск і Пасічної. Доброю і сильною грою відзначилися Мала Семінарія, Богданівка й Дроздовичі з найліпшим грачем турніру Яворським.

Друга частина програми відбулася після полудня. Зачалася вона дефілядою змагунів перед членами Головної Ради т-ва „Орли”. Під бадьорі звуки оркестри з Керниці перемашерували стрункі ряди „Орлів”, що незабаром мали здати іспит своєї фізичної справности. На голос сурми піднесли правіці в гору, а роз'яснені очі супроводжали національний прапор, що злинув на машті високо в гору.

Після того коротка, ядерна промова відпоручника Головної Ради, ред. В. Глібовицького, що довершив святочного відкриття змагань.

З запалом виступили до легкоатлетичних суперництв змагуни Кружків з Малої Семінарії (М.С.) і від церкви св. Юра (Юр.) у Львові, Бартатова, Богданівки, Дроздович, Збоїск і Пасічної. Передові осяги були такі:

Біг на 100 м.: 1) Стахурський (М.С.) 13,0, 2) Помадин (Знесіння) 13,1, 3) Лєгінь (М.С.).

Біг на 800 м.: 1) Яворський (Дроздовичі) 2:24, 2) Яцуха 2:25, 3) Борецький 2:30.

Біг на 1,500 м.: 1) Олійник (Знесіння) 4:51,9, 2) Коваль (М.С.) 4:57,9, 3) Козоріс (Юр.).

Штафетовий біг на 400 м.: 1) М. Семінарія 54,8, 2) Юр 56,8, 3) Пасічна.

Скок угору: 1) Стахурський (М.С.) 1,49, 2) Лєгінь (М.С.) 1,43, 3) Мєринда (Пасічна).

Скок у даль: 1) Стахурський 5,33, 2) Волянський 4,88, 3) Лєгінь 4,85.

Куля: 1) Чмир (Бартатів) 9,10, 2) Волянський (М.С.) 8,32, 3) Бубєла (Богд.) 8,02.

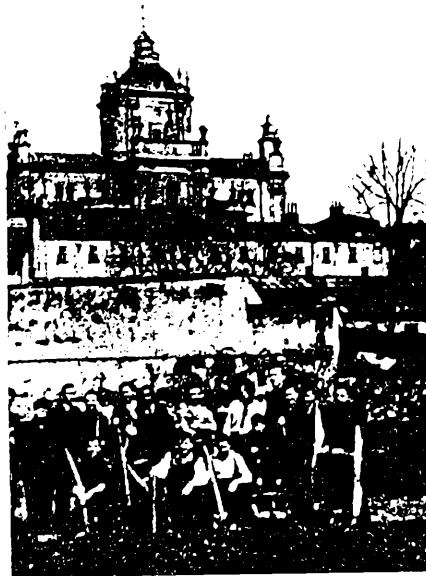
Новиною цих змагань був дружиновий марш на 10 км. з 12 кг. обтяженням. Відбувся він на площі та сусідній дорозі з таким вислідом: 1) Юр 1 год. 13 хв. 23 сек., 2) Знесіння 1:13,34, 3) М. Семінарія 1:13,43.

З огляду на пізню пору мусіли відпасти кінцеві точки програми, а саме перетягання ливою, мет диском і ратищем та стріляння з лука.

Змагання закінчились передачею мандрівної нагороди за дружинний марш. Цю нагороду уфундувала Головна Рада Т-ва, це гарний коліровий портрет ген. Мирона Тарнавського, кисти мистця В. Конаша. Крім того поодиноким Кружкам за кращі осяги признано похвальні грамоти.

На весні 1938 року, Т-во "Орли" винаймило при вул. Шептицьких у Львові гарне місце. Члени львівських Кружків вирівняли її й приспособили на спортову площу. Тої зими була на ній уже ковзанка.

Зимовий сезон 1938 започаткували "Орли" відкриттям свого ледовища. Про це довідуємося з репортажу **ЛЕДОВИЩЕ „ОРЛІВ”**.

Група „Орлів”
вирівнює спортову площу
біля собору св. Юра.

немає ще роздягальні й буфету — зате мегафон наповняє повітря милими звуками української хорової пісні. По площі увивається на совгах шкільна молодь, у неї якраз ферії, то й може весь вільний час провести на своїй площі на совгах.

В перших днях на площі майже самі учні та кількоро малих дітей: деяким неслухняні совги зсуваються з ноги й вони, стративши рівновагу, з розмахом товчуть під. Бракувало тільки старших спортсменів, отих, що

самі розуміють вагу спорту і його пропагують серед других. Можливо, що старші привикли до вигод і ждуть на роздягальню. а тоді вся площа заройється своїми совгунами... По кількох днях станула на площі роздягальня, а добірний буфет давав змогу заспокоїти голод навіть вибагливим смакунам. Але на площі даліше тільки середньошкільна молодь і то не в великому числі та наші найменші, що тішаться, як вдасться їм щасливо об'їхати площу. Тільки часом появляється двох-трьох з-поміж старших... Видно, воліють на чужих площах „ломати собі язик" і час до часу почути поздоровлення „кабане", як на своїй площі почуватися свobodно та не критися зо своєю рідною мовою. Що своя площа у Львові конечна, то кожний признає, але на пальцях можна почислити тих, що ділом і прикладом потверджують свої слова.

При великому вкладі праці і гроша влаштовано у Львові перше українське ледовище, бракує тільки ще покищо охочих, що здійснювали б клич „свій до свого", і то, на жаль, з-поміж тих, що повинні служити прикладом.

В.М.

**Учасники лещетарських змагань у Залужі
перед стартом 1938 р.**

З доступних нам джерел можемо занотувати в 1939 році тільки одну спортову імпрезу „Орлів", а саме лещетарські змагання, зорганізовані Кружком „Орлів" ім. короля Данила в Залужі. Відбулися вони 22 січня. Участь у них брало 8 місцевих орлів і 3 соколи з Рогатина. Змагались вони в лещетарському бігу на 6 кілометрів. Перше місце досягнув сокіл М. Сверида часом 40, а друге орел Т. Лобода часом 43,45. (Цей Кружок приготував теж спортові змагання в жовтні 1938, але староство на них не дозволило.)

Наш огляд тіловиховання "Орлів" очевидно неповний, бо загал Кружків не в спів похвалитися своєю тіловиховною діяльністю, а до того, почавши від кінця січня 1939 року, не маємо ніяких відносних звідомлень. Всетаки з повищого огляду можна прийти до висновку, що в "Орлах" скорим темпом виростала молода спортова сила, яка ставала поважним конкурентом для наших старших спортових товариств.

З ЖИТТЯ „ОРЛІВ“

Василь Петрів

КОЛИШНІЙ ЧЛЕН КАУМ ПИШЕ

Я називаюся Василь Петрів, народжений 1910 року, з села Надіїв, в Галичині. Село моє сусідує з повітовим містом Долина, давніше Станиславівської — тепер Івано Франківської області. Я колишній луговик під проводом генерала Романа Дашкевича у Львові.

В 1931 році, з огляду на т.зв. кризу, я повернув до рідного села. В Надіїві є пам'ятник Тарасові Шевченкові. Однак не було в селі ніякого українського спортивного товариства, бо польська влада не дозволяла. Єдиним товариством, що його можна було завести, був КАУМ, але багато людей не долюблювали цієї назви й критикували. Я пішов за порадою до д-ра Горбового, адвоката в Долині. Він сказав мені, що не є важним, як буде називатися організація, головне, щоб була вона українською!

Тоді я зорганізував Т-во КАУМ і був із нього задоволений. Товариство гарно розвивалося, було на високому національному рівні, було знане й популярне на цілий повіт і проіснувало аж до Другої світової війни. Я брав участь у здвизі „Українська Молодь Христові” у Львові в 1933 році, як провідник із нашого села Надіїва, а згодом теж провідник КАУМ.

Торонто, 2 жовтня 1983

КОЛИШНІЙ ДУХОВНИЙ ОПІКУН „ОРЛІВ” ПИШЕ

З приємністю прочитав я заклик колишнього Проводу Т-ва „Орли”, що в короткому часі існування на Рідних Землях так багато добра зробило для нашої Церкви. На перший зазив я зорганізував кружок у моїй парохії Петранка, Рожнітівського деканату, Калуського повіту. За допомогою 25 членів удалося мені вже в 1937 році зорганізувати першу в історії парохії св. Місію. Це вони, мої „Орли”, подбали про те, що людей на науках було так багато, що аж простора церква не містила їх. Це вони дали почин до церковного хору, який у короткому часі був знаний в околиці. З приходом наїзників вони були моєю охороною і захистом у тяжких хвилинах життя. Погляньте на знімку з 1937 р., а побачите вірність Церкві, прив’язаність до всього, що рідне, і готовість на жертву.

Камон, Франція, дня 10 жовтня 1958

о. Карп'юк

**Кружок „Орлів” у Петранці, Рожнітівського деканату.
По середині о. Карп'юк.**

КАУМ ПРИ МАЛІЙ СЕМІНАРІЇ У ЛЬВОВІ

Мала Семінарія у Львові була приватною середньою школою (гімназією) з класичним типом навчання. Заснував її Митрополит Андрей Шептицький і була вона під проводом Архієпископа Івана Бучка. Як така, не підлягала урядовій польській шкільній кураторії, і тим самим користувалася свободою в релігійно-національному вихованні молоді, будучи відповідальною тільки перед Митрополитом Андреем Шептицьким. Це було причиною, що була вона під пильним оком польської окупаційної влади, а польська поліція неоднократно складала свої „візити" чи в Ректораті чи в Дирекції школи.

Учнями Малої Семінарії була українська молодь не тільки з міста Львова і різних теренів Галичини, але також із Буковини, Закарпаття, Волині, Холмщини, Підлясся, а навіть з Бачки (Югославія). Була вона не лише українського католицького віровизнання, але й православного без примусу переходити на католицизм. У багатьох випадках Митрополит Андрей Шептицький покривав за них кошти удержання в школі та в бурсі при Малій Семінарії.

Проіснувала Мала Семінарія від жовтня 1930 року до 1939 року, а опісля аж до червня 1944 року, хоча під іншою назвою у зв'язку з заборонами нових окупантів вживати первісну назву. Все ж таки в мірах можливостей тих часів вона задержала свій основний принцип релігійно-національного виховання. Її останнім ректором був тодішній Митрополит Йосиф Сліпий.

З рядів учнів Малої Семінарії вийшла поважна скількість визначних постатей у церковному, культурному, громадському і професійному житті, згадати б тільки: Владика Мирослав Марусин — теперішній секретар Східньої Конгрегації, о. Павлович — ректор Духовної Семінарії в Загребі (Югославія), Андрій Гнатишин — композитор і диригент, Яків Гніздовський — маляр і графік, Теодор Курпіта — поет, Микола М. Палій — професор романських мов у ЗСА і письменник, брати Леонід і Ігор Соневицькі та інші.

Про визначну роль Малої Семінарії в підготові свята УМХ було згадано передше.

Коли після величавого свята Українська Молодь Христові постала організація молоді КАУМ, у Малій Семінарії з початком шкільного року 1933/34 почали творитися кружки КАУМ, окремі в кожній класі. В короткому часі було їх чотири. Перший кружок творили учні найвищої класи. Провідником його вибрано учня Ярослава Крив'яка. Кожний кружок мав свого опікуна і був ним переважно кожночасний господар

кляси. Опікуном першого кружка був проф. Юліан Редько. Духовним опікуном всіх кружків був на початку о. дир. Микола Хмільовський, а опісля о. Всеволод Дурбак і о. д-р Володимир Фіголь.

Після розв'язання Українського Пластового Уладу польською владою в 1930 р. серед молоді заіснувало почуття порожнечі. Забрало організації, як об'єднувала би її, виховувала і в якій молодь могла б себе проявити. Щоправда, деякий час проіснував ще підпільний Пласт, однак у скорому часі польська окупаційна влада обірвала ці намагання продовжувати життя молодечої організації. З тих причин створення молодечої організації КАУМ в 1933 р. було дуже на часі. Хоча Провід КАУМ-у поставив собі за мету організувати в першу чергу селянську молодь, у відміну до Пласту, членство якого походило в першу чергу із кругів середньо-шкільної молоді галицьких міст, все ж і по містах Галицької землі почали творитися кружки КАУМ, а це тимбільше, що програма діяльності КАУМ, крім основного релігійно-національного виховання, включала також багато дечого із виховної програми Пласту.

З тих причин творення кружків КАУМ в Малій Семінарії проходило без більших перешкод. Приступали до КАУМ і учні православного віровизнання, хоча ніякого примусу не було. Після створення перших кружків праця розвивалася швидким темпом. Кружки діяли самостійно, співпрацюючи між собою при різних нагодах. Одногодинні сходи відбувалися раз у тиждень, звичайно після шкільної науки. В програму включене було в першу чергу релігійно-національне виховання, на яке в Малій Семінарії зверталася особливу увагу. В програму сходив входили теж такі ділянки як теренознавство, картографія, мандрівництво, фізкультура, перша поміч. Кружки КАУМ при Малій Семінарії були в тому щасливому положенні, що для виконання широкої програми на сходинах, були до диспозиції кваліфіковані сили з учительського збору, які радо допомагали кружкам у їхній праці. При таких догідних обставинах на весні 1934 р. пройшов з успіхом іспит першої проби, що його провели учителі Малої Семінарії.

Великим підйомом для членів кружків був факт, що в приміщеннях Малої Семінарії відбулися два інструкторські курси, в яких взяли участь також і провідники кружків. Перший вишкільний курс відбувся від 27-29 грудня 1933 р., а другий від 19-26 травня 1934 р., під час якого учасники курсу мали змогу бути присутніми на показових сходинах кружків при Малій Семінарії.

Дуже успішно розвивалася також і праця у спортивній ділянці. У скорому часі зорганізувалися ланки відбиванки, копаного м'яча, легко-атлетики, мандрівництва. Маючи до диспозиції площу при шкільних забудованнях, була змога вправлятися у згаданих спортивних ділянках під проводом учителів Адама Антоновича і Едварда Жарського. Вислід був такий, що в окрешніх змаганнях, що їх організували КАУМ „Орли” 2 жовтня 1938 р. у Львові на площі Сокола Батька, „спортові аси” кружків КАУМ при Малій Семінарії зайняли в більшості передові місця.

Хоча в тодішній нашій пресі віднотовані вони як „Мала Семінарія”, в дійсності це були члени поодиноких кружків „Орлів”.

Також ланка копаного м'яча відбула з успіхом ряд змагань в довколишніх місцевостях Львова. В ділянці теренознавства і мандрівництва організовано ряд прогулянок і теренознавчих екскурсій під проводом мгр-а Івана Теслі. Подібно в таборах КАУМ „Орли” біля Галича брало участь кілька членів кружків при Малій Семінарії зі своїм учителем Адамом Антоновичем.

Годиться ще згадати, що під проводом д-ра Василя Лева виготовлено вертеп з рухомими ляльковими фігурами та вокальними продукціями, на взір вертепів з ХУІІ ст. З вертепом виступали учні по різних школах, а навіть під час педагогічної вистави Рідної Школи у Львові в 1939 році. Хоча ці виступи були під фірмою Малої Семінарії, все ж виконавцями були члени кружків „Орли” КАУМ.

На закінчення опису діяльності кружків КАУМ при Малій Семінарії у Львові, доводиться згадати про один незабутній момент. В 1938 р. Мала Семінарія, а в тому і члени кружків КАУМ, відбула триденну прогулянку в підкарпатські околиці, завершуючи її прощеною до знаного в Галичині храму в Гошеві з чудотворною іконою Бого-Матері. З того часу пройшло 50 років із жахливими наслідками воєнних і післявоєнних часів. В 1988 р. один із колишніх членів першого кружка КАУМ при Малій Семінарії, тепер доктор ветеринарії в Україні, вирішив у 50-ліття згаданої прощі відвідати Гошів. Свої враження описав він у довшому, зворушливому листі, що його отримано при кінці 1988 року. Цитуємо декілька уривків із згаданого листа:

„...Посилаю додаток про моє (і наше спільне) святкування 50-ліття з нагоди наших відвідин гошівського храму в 1938 році. Наші хлопці йшли тоді пішком, ціла наша гімназія. З вірою, любов'ю, повною відданістю Пресвятій Марії приступали ми до своєї присяги на вірність Їй. Отримавши св. образок Пресвятої Діви Матері, Неуступаючої Помочі, ми з молитвою поверталися домів... Маючи в серці Пресвятую Опіку, йшли ми в життя, ламаючи усі перешкоди на своєму тернистому шляху. І я повернувся щасливо у рідне гніздо. Зашита в блюзці св. Ікона хоронила мене від десятків випадків смерті, голоду, небезпек... Я молився вдячно, що Мати Божя не дала мені зблудити у вірі, хоронила від гріха, пімсти і вела мене по правильному шляху та додавала мені сили, віри і я в день 50-ліття дякував Їй Святій, у Її храмі в Гошеві, що стоїть знищений, обдертий... Направду, я був щасливий, що дожив 50-ліття і знову зустрівся зі своєю Святою Матір'ю. Вона однаково благословила католиків і православних, молилася за нас грішних. Вона у трудні хвилини нашого життя була все разом із нами і осталась Покровителькою на віки. Свою подорож до Гошева я посвятив Вам, моїм щирим друзям, за яких я все щиро молюся...”

Ось яку неоцінену вартість має правдиве релігійно-національне виховання. У тому й велика заслуга молодечої організації „Орли” КАУМ.

Євстахій Загачевський

СВЯТОЮРСЬКИЙ КРУЖОК „ОРЛІВ”

Провідником Святоюрського Кружка був магістер Леонтій Дяків (популярно знаний „пан Льоньо”), якийсь фаміліянт о. прелата Куницького, мешкав у святоюрських забудованнях, згинув в концентраційному таборі Освенцім в 1943 р. за участь в українському підпіллі.

Адміністрація місячника „Українське Юнацтво” містилася в одноповерховому будинку при вул. Петра Скарги, що належав до святоюрських забудовань. На поверсі була редакція й адміністрація та житлові приміщення, а на партері мав свій склад кахлів і будівельного матеріалу кахляр Галібей. Кожного місяця при експедиції журналу помагали члени Кружка і пізно вночі везли попаковані журнали візком пана Галібей до поштового уряду біля Головного Двірця.

З часом наш гурток зріс чисельно так, що ми дістали домівку в домі на розі вул. Петра Скарги і площі св. Юра. Там, здається, мешкав проф. Березовський. У трикутнику вул. Шептицьких, площі Юра та вул. Петра Скарги була незабудована площа, на якій містився заїзд-корчма, популярно відома під назвою „Максимівка”. Туди кожного року осінню приїжджали селяни з митрополичих дібр і привозили на зиму різні земні плоди, а часто і опалове дерево для святоюрських жителів. Цю незабудовану площу отримав в користування наш Кружок. Власними силами ми знівелювали площу і зробили грище для відбиванки...

**Святоюрський Кружок „Орлів” у Львові
Зліва від прапора Леонтій Дяків.**

Тут мимоходом накреслю кілька силуеток членів Святоюрського Кружка „Орли”, про долю котрих я мав змогу довідатися, будучи на відпустці у Львові в 1942 та в 1943 р. При вулиці Ліщинського, в кам'яниці, що мала перехідну браму на вулицю Коротку, жили три брати Кушнірі. Найстарший віком Степан, десь із 1912 р., цілий час був у роз'їздах із театральною трупкою Й. Стадника. Загинув в часі війни. На рік від мене молодший Михайло ходив до тої самої школи, що і я, і став першим членом нашого Кружка, сам завзятий пінпонгіст. Призваний більшовиками в Червону Армію, згинув десь у Фінляндії. Молодший від Михайла Осип, також пінпонгіст і боксер, по закінченні школи вчився на друкаря в якійсь українській друкарні. Згинув, розстріляний німцями на Кракеданах весною 1943 р., разом з кількома іншими друкарями, в мешканнях яких знайдено друковані ними протинімецькі відозви.

Пригадую собі також двох братів Козорізів, „личаківських хлопців”, що завзято тренували бокс на нашій площі. З кінцем 1942 року подалися на Волинь і там згинули в рядах УПА на весну 1943 р.

Марно згинув Іван Мосс, можливо, що його прізвище, яке він писав через два сс, було причиною, що в часі німецької „лапанки” німці запроторили його в жидівський табір і вивезли з жидами до Лисинич, на піски, при ліквідації жидівського гетта у Львові в 1943 р.

„Виховався” якимось Петро Дац і тепер живе на еміграції.

(„Народна Воля” ч. 26 за 28.6.1979)

Кружок КАУМ у Дібринові, пов. Рогатин.

**Спереду посередіні: о. сов. Михайло Скальків, по його правиці:
Федір Заставний /голова/, Іван Федьків, Іван Мельник, — по лівиці отця:
Познак /заступник голови/ і Павло Юрків.**

ТАК УЧИТЬСЯ УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ

Їду на закінчення іспитів Кружка КАУМ до села Язлівчика, пов. Броди. В читальняній домівці засіла іспитова комісія, перед нею в лавках члени відділу Прихильників Доросту. Хоч Кружок складається з 53 членів, до іспиту приступило лише 30, решта не допущена.

„Позір!” Всі стають до молитви. Після цього починається іспит. До іспиту приступають чвірками. Починає питати інструктор п. Петро Радкевич, місцевий інтелігент. Та це лише так спочатку. Вкоротці й інші члени іспитової комісії починають також ставити питання. Вив'язується гутірка. Вдоволення пробивається на молодих обличчях. Кожний рад почванитися своїм знанням. І справді мають чим. Згідно з правильником Кружка КАУМ іспит відбувається з таких предметів: релігія, коротка історія й загальне землезнання України, виїмки з української літератури, загальні відомості з природознавства й гігієни, знакування. Крім цього кожний член виготовив кілька письмєнних вправ. Видно спеціальне заінтересування до рідної історії.

Іспитовані відповідають відважно. Не в'яже їх присутність чужих людей, ані цікавість їхніх односельчан, що громадно зібралися біля читальні, щоб крізь відчинені вікна прислухуватись до іспитів. Впрочім це Зелені Свята, то й вільний час від праці.

На закінчення предсідник комісії проголошує вислід іспитів. Загальна радість між членами Кружка: від нині вони вже дійсними членами відділу Доросту.

Після цього промовляє делегат з централі зі Львова. Він вказує на гарні вислиди систематичної праці Кружка та при цьому зазначає, що саме знання не є ціллю цієї праці, але лише засобом, щоб осягнути в першу чергу таку цінність, як правдивий характер. Дальше вказує на великі завдання членів згаданого Кружка зогляду на близькість нашої Волині. Прикінці підчеркує вагу хвилини: бо от зараз члени Кружка, що зложили приписаний іспит, мають приступити до торжественного приречення. Відчувається поважний настрій. Після спільної молитви пісня закінчує іспитову частину.

Іспит у Кружку КАУМ в Язлівчику

Інструктор переводить впоряд і двійками переходять члени Клуба до місцевої церкви. За ними майже ціле село. В церкві уставляються в ряди. Провідник держить прапор, по боках стоять дві юначки. О. М. Гаврилук з Бродів, Дек. Церковний Асистент, і о. І. Татаринський з Гаїв Дитковецьких, член Дек. Ради КАУМ, відправляють спільно молебен. Після цього о. М. Гаврилук говорить про значення приречення та вказує на великі завдання члена КАУМ. Опісля відчитує над приклякнувшими членами екте́нію за призначення св. Духа. Після екте́нії члени з піднесеною рукою стають до торжественного приречення. Проводить Дек. Церк. Асистент.

...,першзавсе прирікаю — виразно чути дальшу частину приречення — молитвою і християнськими ділами дбати про оживлення релігійного й національного життя Українського Народу,

працювати для добра й слави Українського Народу,

та — якщо цього вимагатиме хвилина — принести й найбільшу жертву за Христа й Українську Націю.

Христе Спасителю! Допоможи мені гідно додержати цього приречення!"

Католицький гімн закінчує ту частину свята.

Виходимо на церковний майдан, де влаштована стрілецька могила. Довкруги неї стає процесія. Члени Клуба КАУМ в рядах з прапором. Священики відправляють зеленосвяточну панахиду за полеглих за Волю України. З грудей усіх присутніх видобувається могутнє „Вічна Пам'ять".

Після скінчення церковної частини спільна знімка. А підчас цього щира гутірка. Найважлишою темою нинішнє свято Клуба КАУМ. Видно вдоволення у язлівчан, що їхнє село перше в бродській окрузі. Активний о. М. Гаврилук заохочує заложити дитячий садок. Підбадьорені мами заявляють готовість вписати до нього своїх дітей.

Просять залишитися ще на вечір на виставу „Страшна пімста", але мені й моїм співтоваришам дороги спішно, бо хочемо відвідати ще один поблиський Клубок.

— Юначе, що ж скористали Ви дотепер в Клубу КАУМ? — питаю на прощання одного члена.

— Багато. От, хоч би то, що цей папір, що висить на стіні та зветься картою, мені вже нечужий, як дотепер; я тепер іншими очима дивлюся на нього та завдяки йому пізнаю ближче рідну землю.

— А чи Ви вже цим вдоволені — питаю його.

— Ніяк, таж ми вже почали готуватись до наступного іспиту, щоб можна було перейти до відділу Юнацтва.

— То славно, тільки будьте витривалі та послідовні в своїй праці.

— Цеж головнo повинно ціхувати члена нашої організації, що прямує до вироблення характеру — закінчив мій співбесідник.

Ще кілька питань і відповідей, ще кілька поспішних слів і ми остаточно від'їжджаємо.

— „Готовсь"!

Грімке „Гаразд!“ прощає нас на дорогу.
— Така праця в Клубі КАУМ може започаткувати наші народні університети — почала розмову п-і Ж., що була присутня на іспиті Клуба.

Це нас усіх займало так, що ми за живою гутіркою навіть не спостерігались, як бистрі коні добігали вже до Бродів.

/„Українське Юнацтво“ ч. 7-8(27-28) за липень-серпень 1935 р./

Клуб КАУМ у Жидачеві.

**Курс „Орлів“ у Зборіві у вересні 1937 р. По середині сидять
о. дек. Кулик і о. Грот та головний предсідник В. Глібовицький**

ФІНАНСОВА УСТАНОВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

У листопаді 1933. р. заснували основники організації КАУМ теж кооперативу дрібної ощадности та кредиту під назвою: „Каса Української Католицької Молоді у Львові”. Ціллю цієї каси мало бути: економічне виховання української молоді та грошева допомога у виді позичок як для організації КАУМ, так і для поодиноких її членів.

Заснування цієї фінансової установи вказує, що ініціатори забиралися до організаційної праці поважно та з щирим планом. Виходили вони з заложення, що навіть скупі, але добре наладнані фінанси Організації, є запорукою здорового її розвитку. При тому були свідомі того, що добрий організатор не завжди одночасно мусить бути добрим фінансістом. Тому теж Ревізійний Союз Українських Кооперативів занявся тільки ідеологічними й організаційними справами в кооперації, а фінансування кооператив передав окремій фінансовій інституції, Центробанкові. І цей мудрий розподіл праці у верхівці кооперації приніс їй гарні успіхи.

Подібно й у нашій організації КАУМ „Орли” заіснував подібний розподіл праці у верхівці. Ідеологічно-виховними і організаційними справами займається Т-ва „Орли”, а фінансові справи переняла на себе окрема інституція „Каса Української Католицької Молоді у Львові”.

Ця кредитова кооператива існує вже 3½ року. 31 грудня 1936 р. мала вона 261 членів. Її капітали до обороту доходили того ж дня до суми 1.495.41 зол., в тому 857.39 зол. власних, а 638.02 зол. чужих. З цього капіталу віддано на організаційні потреби Т-ва КАУМ „Орли” 553. зол. у формі позички.

Хоча капітали „Каси Української Католицької Молоді” є невеличкі, то є однак надія, що рівночасно із розвитком Т-ва КАУМ „Орли” вони збільшаться та будуть вповні заспокоювати потреби нашої молоді Організації. Рівночасно й каса зможе поширити свою працю, про що іншим разом.

Жіночий Кругок КАУМ у Рожнітові
По середині о. Василь Костюк

РОЗДІЛ VII

ВИДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

ВИДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Забезпечити українську молодь здоровим друкованим словом поставив собі за завдання гурт ентузіястів у Львові. Він то й взявся видавати в першу чергу ідеологічний місячний журнал "Українське Юнацтво" (1933-39), а крім того суто релігійний місячник "Лицарство Богородиці". Видавано теж щороку підручний календарець українського юнацтва "Готуйсь" (1935-39).

Годиться теж згадати про видання Товариством "Орли" в 1938 році картини "Володар Галицької Землі Ярослав Осьмомисл" кисти мистця Василя Конаша. Цей багатоколіровий образ був у розмірі 33х45 см.

Роман Данилевич

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

ЖУРНАЛ „УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО”

Гурт членів "Обнова", до якого в поазбучному порядку належали: Василь Глібовицький, Роман Данилевич, Леонтій Дяків, Роман Монцібович (?) і о. Роман Чайковський, на деякий час перед Святом "Українська Молодь Христові", задумав приступити до видавання публікації в християнсько-націоналістичному дусі, а це тижневика п.н. "Перемога". Вже було розплановане перше число, були намічені автори та усталені теми статей. (Пригадую собі, що я мав подати оцінку фільму про Христові Страсти, який висвітлювали тоді, перед Великодніми Святами, у львівських кінотеатрах.) Однак, коротко перед появою того запланованого тижневика, передумавши ще раз основно, вирішили починати свою видавничу діяльність не від тижневика, а від місячника. Так і прийшло до появи виховного журналу української молоді "Українське Юнацтво".

Перше число "Українського Юнацтва" появилoся у Львові, Західня Україна, у місяці травні 1933-го року, саме напередодні Свята "У.М.Х.". Його піднаголовок у п'ятьох перших річниках, крім першого числа, звучав: Ілюстрований журнал української молоді. Починаючи від першого числа шостого річника, він мав піднаголовок: Виховний журнал української молоді. Два перші річники мали формат малої шістнадцятки, дальші — великої шістнадцятки. П'ять перших річників мали по 16 сторінок з додатком 4 сторінки задрукованої обгортки, з винятком першого числа 1933-го року, якого друга і третя сторінки не мали тексту. Шостий і сьомий річники мали по 24 сторінки, включно з обгорткою. П'яте число 1938-го року мало 32 сторінки.

Два перші річники (1933 і 1934) журналу на першій сторінці обгортки мали віньєту роботи графіка Михайла Осінчука, що зображає святого Архистратига Михаїла. Три наступні річники (1935-1937) прикрашувала віньєта, що її виконав графік Павло Ковжун. На цій віньєті бачимо чотирьох юнаків у поході. Перший з них на самому переді несе розвинений папірус, другий держить розгорнутий прапор, третій — меч, а четвертий — горючий смолоскип. Віньєта двох останніх річників (1938 і 1939 — останній неповний) унагляднює двох вершників-дружинників, з яких один держить прапор з візерунком святого Архистратига Михаїла і контурами храму, другий вершник зі щитом, на якому є хрест, на його шоломі видніє тризуб, а в піднесеній руці — меч. Вдолині дати: Р.Б. 988-989, роки Хрищення Руси-України, бо в 1938-1939-их роках Україна відзначувала 950-річчя офіційного прийняття християнства. Ця віньєта належить графікові Святославі Гординському (на ній зазначені тільки його ініціали С.Г.).

На останній сторінці обгортки сімох чисел журналу "Українське Юнацтво" 1933-го року подано: Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Роман Монцібович. Від восьмого числа 1933 включно до четвертого числа 1935 зазначено: Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Роман Данилевич. Від п'ятого числа 1935 включно до 9-10 чисел 1938-го року інформація звучала: Редагує Колегія. Начальний редактор: Василь Глібовицький. Відповідальний редактор: Роман Данилевич. На четвертій сторінці чисел 11-12 1938-го року читаємо: Редактор Василь Глібовицький. Видавець Леонтій Дяків. Знову ж на першому числі цього журналу 1939-го року зазначено: Редагують — Василь Глібовицький і Роман Данилевич. Видавець: Леонтій Дяків. А на другому числі того самого року подано: Редактор — Василь Глібовицький. Видавництво "Наша Майбутність" — Л. Дяків і Р. Данилевич.

Журнал "Українське Юнацтво" був весь час під пильним оком цензури і у висліді того на 70 випусків 67 підпало конфіскації. Остаточнo в липні 1939 року польська влада закрила видавництво. Число 2(70) за лютий 1939 року останнє, що його маю. Правдоподібно, що після нього появилoсь ще кілька, але про це тепер нічого певного не можу розказати.

Журнал "Українське Юнацтво" користав з таких друкарень у Львові: Перші його чотири числа 1933-го року появилoся з печатні "Бібльос", вул.

Японська 7. Від п'ятого числа того ж року включно до дванадцятого числа 1937-го року у друкарні Старопігійського Інституту, що була в піднаймі З. Медичного, вул. Бляхарська 9, а від першого числа 1938-го року аж до кінця появи того журналу в цій самій друкарні, що була в аренді Івана Тиктора.

По офісній другий нагляд

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО

М. Осипчук

Ч. I.

Травень 1933.

Р. I.

Початкова адреса Редакції й Адміністрації "Українського Юацтва" за місяці травень і червень 1933 була: Львів, Ринок 10/II, пізніше Львів, вул. Петра Скарги 5.

№ 2.

Ukrajinske Junactwo

Luty 1939

"Українське Юнацтво" як виховний журнал української молоді підбирав матеріал, що відповідав би його завданню. Відповідний матеріал, самозрозуміло, вимагав і відповідних авторів. Крім редакційного складу круг сталих чи то принагідних співробітників був доволі широкий. Це легко усталити, бо, кінцеве число кожного річника має індекс, крім першого і другого, 1933-1934, для яких індекс був спільний, як також 1939-го річника, який був незакінчений. Індеси, що їх виготовив студент медицини Микола Грушкевич, мали в основному такі відділи: 1. поезії (також пісні); 2. оповідання, нариси, фейлетони, спомини; 3. статті, з підвідділами: а/ програмові й виховні, б/ принагідні, в/ історичні, г/ суспільні, ґ/ про рухи молоді, д/ географічні, е/ літературні, є/ тіловиховні та здоровні, ж/ з мистецтва, з/ технічні, и/ з медицини, і/ різні; 4. хроніка з підвідділами: а/ репортажі та звідомлення, б/ з життя "Орлів", в/ з життя української молоді, г/ на українських землях, ґ/ що діється у світі, д/ українці на чужині, е/ посмертні згадки, є/ комунікати і заклики, ж/ нові видання, з/ грошові пожертви, і/ протоколи конфіскації (що засадничо появлялися на другій сторінці обгортки); 5. дрібна всячина; 6. ілюстрації.

Редакція журналу „Українське Юнацтво”
Зліва: о. Роман Чайковський, Леонтій Дяків, Василь Глібовицький,
Роман Данилевич, Микола Грушкевич

"Українське Юнацтво" мало поважне число співробітників. Згадаймо важніших: Марія Білинська, Богдан Ганчерюк, о. д-р Іван Гриньох, Василь Глібовицький /П. Бистрозір, В. Гармаш, В. Грім, Орел?, В. г., вг, В.П.Г., ПГ/, Микола Грушкевич /М.Г., Медик/, Роман Іван Данилевич /рід, Родан, д., Р.Д./, д-р Іван Іванець, Володимир Дзюба /Ар. Подільський/, Роман Дурбак, д-р Роман Зубик, Богдан Казимира, Богдан Катамай, о. Омелян Квіт /О. Квіт, О. Горицвіт/, Степан Конрад, о. д-р Гавриїл Костельник, д-р Борис Кудрик, Микола Кулицький /М.К./, Богдан Лончина, Роман Монцібович, Ярослав Олійник, Денис Петрів, П. Пахольчук /П. Серпенко/, Омелян Прицак, Юліян Редько /Ю. Р-ко/, Степана Рудакевич, Дарія Сіяк, Омелян Тарнавський /В. Ч-ий/, Ярослава Тарнавська /Хр. Романенко/, Юрій Тершаковець /Ю.Т./, о. Роман Чайковський /Р. Ольгович, ОР, О.Ч./, Іван Шендрик /Ів. Ш./, митр. Андрей Шептицький.

З матеріалів поміщених в журналі "Українське Юнацтво" годиться відмітити серійні, які розтягалися на низку чисел. Того рода оповідання були: Дениса Петрова "Серед куль" (1933), д-ра Івана Іванця "Двадцять літ тому" (1935-38). — Циклі статей були такі: Микола Грушкевича "Характер" (1933-34) і "Шляхом до здоров'я" (Медик, 1933-35), Богдана Казимири "Про рухи молоді" (1936-37), о. Омеляна Квіта "За українське місто" (1936-37) і "Форми культурного поведіння" (1938-39), Степана Конрада "Листи до молоді" (1935-37) і "Суспільна праця" (1938-39), о. д-ра Гавриїла Костельника "Змагання нової генерації за новий лад" (1935), Миколи Кулицького "Картографія" (М.К., 1934, опісля вийшло окремою відбиткою), Івана Шендрика "Наша столиця" (Ів. Ш., 1937-38).

В роках 1935-1937 появлявся як додаток до журналу "Українське Юнацтво" **Організаційний Листок КАУМ "Готовсь"**. Перше його число було за березень 1935. На чотирьох його сторінках були поміщені в першу чергу матеріали для сходин кружків. Спеціальні молитви митрополита Андрея надавали їм особливої вартости.

МОЛИТВИ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

МОЛИТВА НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Єдинородний Сине Бога живого, правдивий Божє, котрого Божим Словом і Божим Сином й Божою Мудрістю називаємо — Ти, що для нашого спасіння, з любови до нас схотів прийняти людську природу в лоні Пресвятої Невісту-Пречистої Діви Марії. І приймаючи людську природу зійшов з неба на землю, стаючи правдивим чоловіком, щоб нас спасти. З убогими пастирями і з ученими мудрцями поклоняємося Твому святому Народженню з Пречистої Дівиці в Вифлєемі у вертєпі. Віддаємо Тобі поклон Богочитання та дякуємо Тобі цілим серцем за ту безконечну Твою любов, що привела Тебе до нас нужденних. Дякуємо Тобі за всі неоціненні дари, що їх Ти нам з неба приніс, за науку св. Віри, за св. Таїнства, за св. Церкву, за Божу благодать; за надприродні чесноти, що їх впливаєш в наші душі, за кожне добре натхнення й добре діло нашого життя. Бо те, що видається нашим добрим ділом, є більше Твоїм Божим даром. Вкінці благаємо Тебе, Спасителю Христє, спаси нас від гріха й від смерти, від злого й від нещастя, спаси нас у вічному спасінні й у щоденному милосерді, що його вказуєш у християнському житті. Благослови і спаси наш нарід, благослови всі наші родини, нашу молодь, усі наші товариства, братства, інституції й організації й дай нам бути добрими й вірними дітьми св. Твоєї католицької Церкви, дай нам ті прикмети та ті чесноти, що їх нам треба до сповнення Тобою даного нам післанництва. Дай нам сповнити для цілого людського роду, для усіх наших братів, усіх народів світа те, що Ти нам призначаєш. Дай нам це наше післанництво розуміти, любити та цілим життям виконувати. Амінь.

(„Готуйсь” за січень 1936)

МОЛИТВА НА СТРАСТІ ХРИСТОВІ

Ти великий Господи, Сотворителю неба й землі, чудні й великі Твої діла й ніяка мова не може Тебе достойно хвалити, але всі Твої діла перевищує безконечна велич Твого милосердя.

Ти з неба прислав нам на землю Твого Єдинородного Сина. Він для нас став чоловіком, народився з Пречистої Діви Марії і гріхи наші взяв на себе, за нас зранений умер на хресті, щоб нас спасти.

Поклоняємося мукам Твоїм, Христе, поклоняємося Твоїй доброті, Твоєму милосердю й нічого не бажаємо більше, як Твоїєї святої благодати. Дай нам усе цінити її як треба й так жити, щоб ми її не тратили, а заслужили на вічне блаженство у Твоєму Царстві.— Амінь.

(„Готуйсь” за квітень 1936)

**Портрет Митрополита Андрея
пензля Михайла Мороза**

МОЛИТВА НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Дякую Тобі, Всевишній Боже, що Ти дав нам діждатися того Великого Посту з пасхальною Сповіддю і св. пасхальним Причастям. У Сповіді очистиш нас з усіх наших гріхів, а в Пресвятій Евхаристії прийдеш до нас, завітаєш у наших серцях. Світлом Твоїм просвітиш темряву наших душ, силою Своєю скріпиш слабости нашої людської природи, Своєю наукою і пресвятою благодаттю спрямуєш нас на дороги християнської праведности, що ведуть до неба. Якже Тебе зустрінемо, чим привітаємо, як прийнемо, як дякуватимемо за всі Твої дари?.

Ти з високого неба Всевишній Сотворитель вселенної, Предвічне Слово Боже і правдивий Бог, Цар Царствуючих і Господь Господьствуючих. Ти, що сотворив світ і рядиш цілим світом, що пануєш над ангельськими й архангельськими хорами, Ти, якому служить ціла вселенна, якого слухають усі сотворіння на небі й на землі. Ти з любови для нас хотів зійти з неба на землю, умалити й понизити себе, приймаючи нашу людську природу, Ти, Вседержителю Боже, приходиш до нас у тій людській природі й у Пресвятій Евхаристії приносиш нам жертву Свогого Найсвятішого Тіла і Своєї Найсвятішої Крови. Що ж віддамо Тобі з вдячності за такі дари? Ось будемо Тебе бодай в маленькій частині наслідувати: як Ти з любови до нас приніс жертву з Свого життя, так і ми з любови до Тебе принесемо жертву з нашого життя. Не хочеш нашої смерти, але хочеш, щоб ми були кожної хвилини готові хоч би і на смерть, щоб прославити Твого Небесного Отця в наших ділах і причинитися до добра і спасення наших ближніх. У святому пасхальному Причастю принесемо Тобі отцю жертву: намірення серця й бажання душі жити і вмирати в любові ближніх, — в любові нашого народу. З любови до Тебе та до ближніх хочемо віддати життя на працю, на труди, а як така буде Твоя воля, й на смерть. А Ти, Христе Спасителю, прийми цю нашу волю, поблагослови нашої жертві й дай витривати у святих постановах до смерти. Амінь.

(„Готовсь” за березень 1936)

МОЛИТВИ НА ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ

Воскресення Твоє, Христе Спасе, славлять Ангели на небесах, а нам на землі дай ласку чистим серцем Тобі величати і славити.

Ми покланялися хресту Твоєму, Христе, й мукам, сьогодні святе Воскресення Твоє славимо. Прийдіть усі вірні в усіх наших містах і селах і ті, що їм наказано гонителями бувати в церкві, всі без виїмку поклонімся Святому Христовому Воскресенню. Се Ним стала радість всьому світові, в Ньому й надія нашого воскресення. Воскресення з гріхів і воскресення тіл у вічності. Христос наш Спаситель і Вожд потерпів розп'яття, смертю поконав смерть.

(„Готовсь” за травень 1936)

Воскресення день просвічує нас, вірних дітей Твоїх, Христе Спасителю! Це день Пасхи, Твоїї Пасхи, Ісусе! Як у Старому Завіті пасха була переходом з єгипетської неволі до Обіцяної Землі, так Твоя Пасха, Христе Спасителю, перепроводжує нас від смерті до життя, із землі в небеса. Бо смертю для чоловіка є гріх і пристрасть і життя поза Божим законом. Та Ти з цього життя, а радше з цієї смерті випровадив нас Своєю благодаттю, наукою, життям, смертю та Своїм Воскресенням. Тому в пасхальному часі співаємо побідну пісню, пісню перемоги — „Христос воскрес із мертвих”. І цією побідою тішимося, бо Ти нас нею вирятував і вічно рятуєш від тої смерті. Очищуєш почування, даєш вірою бачити Тобі, осяяного неприступним світлом воскресення. З Твого воскресення небеса веселяться й земля радіє і празнує весь світ видимий і невидимий, бо „Христос воскрес — веселість вічна. Нині все наповнилося світлом, небо й земля й ад і святкує всяке сотворіння Воскресення Христове, що в ньому знаходимо утвердження. Вчора ми з Тобою зійшли в гріб, сьогодні встаємо з Тобою воскреслими. Вчора ми були прибиті до хреста покаяння, Ти Сам, Христе Спасителю, прославиш нас у Свійому Царстві”. Амінь.

(„Готовсь” за квітень 1936)

МОЛИТВА НА ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА

Коли Ти, Христе Спасителю вознісся на небо, Ти обіцяв Своїм Апостолам й Ученикам зіслати з неба Утішителя Святого Духа, що мав їх навчити всякої правди. Ти сповнив, Христе, ту обітницю. Ти зіслав з неба Святого Духа на св. Своїх Учеників й Апостолів. І ми в торжественний день Сошествія Святого Духа обходимо ту світлу й велику пам'ятку цієї великої і святочної хвилини. Вона для нас не чужа й не далека, бо кожний з нас стається також учасником цього небесного Дару. Ми приймаємо Свого Святого Духа у св. Тайні Миропомазання, ми приймаємо Його в кожному побільшенні освячуючої благодати. Тоді Ти зіслав Свого Святого Духа видимим способом, у виді огнених язиків, але невидимим способом зсилаєш Його на нас усіх при кожному доброму ділі, при кожній молитві, а передовсім тоді, коли з освячуючою благодаттю, з любов'ю дітей звертаємося до Отця Небесного й Дух Твій Святий проливається в наші серця любов'ю до Бога й любов'ю до ближніх. Через те наші тіла й наші душі є храмом Святого Твого Духа. Твій Дух з нами перебуває й наставляє нас на праві дороги християнського життя. Віднови в наших душах той храм Твого Святого Духа. Віднови в наших душах те перебування його Божою любов'ю. Хочемо бути Твоїми вірними слугами, хочемо сповнити Твої заповіді, хочемо до смерти витримувати у святій вірі й у любові до Бога й ближніх. Як у щоденних молитвах, так і сьогодні про це просимо: „Серце чисте сотвори в мені Боже й Дух правий обнови в утробі моїй. Не відкинь мене від лиця Твого й Духа Твого Святого не відійми від мене. Віддай мені радість спасення свого й Духом владичним утверди мене” (Пс. 50). З тим самим проханням звертаємося й до Святого Духа кожної днини в році, а особливим способом в Його великий і світлий празник. Того Небесного Царя, Утішителя, Духа Правди взиваємо щодня: Прийди і вселися в нас й очисти нас від усякої скверни і спаси, Святий Душе, наші душі, відкуплені Христовою кров'ю. Амінь.

(„Готовсь” за червень 1936)

МОЛИТВА ЗА ГРІШНИКІВ І ТЕРПЛЯЧИХ

Всемогучий, безсмертний Божє, Отче Господа нашого Ісуса Христа. Ти страшний в гніві Твоїм, але безконечно добрий в милосерді Твоїм. Ти зсилаєш на наш грішний людський тяжкі досвіди й тяжкі терпіння. Ти й на наш нарід зіслав такі терпіння, що їх не знали наші батьки. Сотки тисячі людей прямо гинуть голодовою смертю і зносять найстрашніші, найболючіші переслідування від тих, що себе самі безбожниками сміють називати зо страшною зневагою Пресвятого Твого Імени. А й усіх людей досвідчаєш тяжкою нераз бідую. Ми усі мусимо гірко трудитися, щоб здобути насущний хліб. Надіємося й віримо, що тяжкі ті досвіди Ти зіслав на людський рід як досвід, а не як кару. Грішних синів Своїх Ти від Себе не відтручуєш, не відвертаєш Свого Пресвятого Лиця від їх долі, бо не хочеш смерти грішника, а його навернення і спасіння. Тому надіємося, що всі терпіння, що їх приходитьсь нам у житті зносити, приходять з милосердної Твоєї волі, є нам дані для нашого добра. Ми віримо й надіємося, що покаванням, щирою молитвою й щирим приймаанням Найсвятіших Тайн св. Кат. Віри можемо заслужити на те, що скоротиш час досвіду й терпінь, що милосердним оком поглянеш на синів Своїх, що даш їм витривати з благодатю в злиднях теперішнього життя і всемогучою Твоєю волею положиш край нашим терпінням. Через Кров Твого Сина бажаємо Тобі задоситьучинити за всі гріхи наші, й за гріхи наших батьків і братів, Тобі жертвуємо через руки наших священників Безкровну Жертву Пресв. Евхаристії що є повторенням і відновленням хресної смерті Твого Сина й Бога, Спасителя нашого — Ісуса Христа. Прийми цю Жертву задоситьучинення за всі гріхи людей, прийми наші благальні прохання о милосердя й ту святу благодать. Умилосердися над всіми тими що терплять, дай їм гірку долю терпеливо зносити і через терпеливість заслужити на пільгу в терпіннях і перемогу у тому смертному житті та на блаженство вічності — Амінь.

(„Готовсь” за листопад 1935)

КАЛЕНДАРЕЦЬ "ГОТОВСЬ"

Невідступним товаришем і дорадником української молоді був календарець українського юнацтва "Готовсь". Появлявся він впродовж п'ятих років (1935-1939) у видавництві "Наша Майбутність". Кожний з них містив найнеобхідніші для юнака актуальні інформації в скондензованій формі. Це була свого роду маленька підручна кишенева енциклопедія. Для прикладу хай послужить зміст останнього У-го річника, з 1939-го року:

ЗМІСТ

Не марнуймо українського гроша	3
Інформації про мене	4
Передмова	5
Рік 1939 у різних рахуках часу	6
Здогадний характер 1939 р.	6
Термінарник	7
Календаріум	8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30
Астрономічний календар, Здогадна погода,	
Термінарник	9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31
Церковний календар	32-34
Жидівський календар	35
Важніші українські річниці в 1939 р.	36-37
Двадцять п'ять літ тому — 1914 рік	37
Двадцять літ тому — 1919 рік	38
Поштові оплати	39-46
Залізничні оплати	43-46
Стемплеві оплати	47-49
Засади українського юнака	50-52
Під знаком великого ювілею	53-54
Карпатська Україна	55-59
Історія Української Церкви в датах	59-62
Владики київсько-галицької митрополії	63-64
Віри світу	64-65
Шануймо свої святощі	65-67
Святощі християнства	67
Українські національні символи	67-68
Краски європейських національних прапорів	68-69
Гроші важніших держав	70-71
Герби держав	72
„Орли“ КАУМ	73-74
Закон про збори	74-76
Гігієна рухових вправ	76-79
Засадничі міри людського тіла	80-83
Мої поміри	84
Найкращі сучасні спортові осяги	85-87
Мої спортові осяги	88-89
Розклад занять	90-91
Оголошення	92-95

Календарець мав кожного року іншу гарну заголовну віньєту відомих українських мистців: Павла Ковжуна (1935), Сергія Литвиненка (1936), Святослава Гординського (1937 і 1938) і Василя Конаша (1939).

Всі п'ять календарів опрацював Андрій Гарячий. Заінтересувалась ним була польська поліція й навіть приходила до редакції "Українського Юнацтва" розпитувати за ним. Однак редактори не зрадили, що під тим псевдом криється студент медицини Микола Грушкевич.

Попит на цей календарець по містах і селах був великий, так що приходилось у декількох роках друкувати другий наклад. Ціна його була всього 15-20 сотиків. Останній річник на 1939-ий рік підпав був конфіскації. Ото ж прийшлося його перередаговувати й перевидати під дещо зміненою назвою "Усе Готовсь".

КАЛЕНДАРЕЦЬ

УСЕ ГОТОВСЬ

РОЗДІЛ VIII

БРАТНІ МОЛОДЕЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

БРАТНІ МОЛОДЕЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

На вступі належить згадати Товариство Українських Студентів Католиків "**Обнова**", основане в 1930 р., яке було предтечою рухів української католицької молоді й відіграло визначну роль в успіху свята "Українська Молодь Христові", що стало запалом до творення організацій української католицької молоді в різних країнах світу.

Товариство **КАУМ** — Католицька Акція Української Молоді зродилася зараз таки після Свята. Згодом у 1937-му році переорганізувалось воно на "**Орли**" — Католицька Асоціація Української Молоді.

Того самого року у відгук на Свято "УМХ" американська молодь створила **Лігу Української Католицької Молоді**. Перший її конгрес відбувся 19 серпня 1933 року в Чикаго. Коли її члени стали старші, змінили назву на Ліга Українців Католиків.

В 1936-му році постало на Закарпатті в Ужгороді Товариство Українських Католицьких Студентів "**Борці Христа**". Маємо відомість, що о. д-р Августин Волошин заснував мабуть в 1939 році католицьке молодече товариство "**Орли**".

В 1938-му році українська католицька молодь у Бачці в Югославії згуртувалася в організації "**Хрестоносці**" й діяла під гаслом "За Христа й Україну".

Врешті в тому самому 1938-му році на терені Канади засновано організацію "Українське Юнацтво", яка опісля змінила назву на "**Українське Католицьке Юнацтво**". Колискою її був Саскатун, де відбувалися перші конгреси.

В 1946-му році підчас мандрівки на чужину в одному переселенчому таборі в Німеччині старші пластуни заснували пластовий курінь "**Орден Хрестоносців**" ім. Митрополита Андрея Шептицького.

В 1989-му році заіснувала в Україні "**Християнська Спілка Української Молоді**".

ОБНОВА

Початком ідеологічного руху української католицької молоді в Галичині можна вважати 1921 рік, коли у Львові появилася орган цього руху „Поступ”, видаваний для гімназійної й студентської молоді. Виходив він до 1926 року. Успішну діяльність у цьому напрямі можна було розгорнути щойно, коли постало статутове Товариство Українських Студентів Католиків (ТУСК) „Обнова”. Її засновано у Львові 1930 року. Головною метою „Обнови” було поглибити серед українського студентства засади християнського світогляду за принципами Католицької Акції „Обновити все в Христі”. Вслід за особистим ідеологічним виробленням йшла в ній праця на українському студентському й загально громадському полі згідно з християнськими засадами. Завершувала діяльність „Обнови” активна участь у міжнародних католицьких рухах.

Саме „Обнові” прийшлося відіграти визначну роль у святі „Українська Молодь Христові” 1933 року у Львові і врятувати честь українського студентства.

З-поміж біля двох тисяч українських студентів у Львові належало до „Обнови” кілька десятків, у кращих часах число членів переходило сотню. Першим головою був Петро Ісаїв, а головою Контрольної Комісії Володимир Янів. Дальшими головами Товариства були Роман Монцібович, Богдан Ластовецький, Микола Грушкевич (коротко), Володимир Сеньківський, Іван Паук і Богдан Лончина. Духовним опікуном був академічний душпастир о. д-р Микола Конрад.

Учасники студентських реколекцій
з провідником о. Маркевичем, ЧСВВ
у Митрополита Андрея Шептицького

ТУСК „Обнова” перестала діяти з вибухом війни 1939 року, а відновилася в 1946 році на еміграції в Мюнхені. Звідтіля вона поширила свою діяльність скоро на інші університетські центри не тільки в Німеччині, але й за її кордоном, як Інсбрук (слідую окрема стаття), Лювен і Мадрид в Європі, а згодом і на заморські країни Америку, Канаду й Австралію. У 1948 році перетворилася вона у Федерацію Товариств Українських Студентів Католиків (ФТУСК) „Обнова”, яка в 1949 році начислювала 427 членів. Першим її головою був Євген Перейма. У Мюнхені функцію духовного асистента сповняв академічний душпастир о. Василь Мельник.

Побіч студентської федерації створено для сеніорів Українське Католицьке Академічне Об'єднання (УКАО) „Обнова” ім. Митрополита Андрея Шептицького. Статут цього Об'єднання визначував такі його цілі:

- 1) гуртувати українців з академічною освітою,
- 2) шукати в християнській Правді та в українській національній традиції християнської розв'язки для всіх проблем нашого життя, а зокрема соціальних,
- 3) відповідною акцією оперти проблеми нашої професії, науки, мистецтва чи життя на основах християнської віри і моралі,
- 4) розвивати і поглиблювати католицьку думку серед українців з академічною освітою та працювати в тому напрямі, щоб вона промінювала своїм впливом на українське громадянство, зокрема на академічну молодь,
- 5) працювати для добра української високошкільної молоді, зокрема виконувати індивідуальний патронат над нею,
- 6) віддати всі інтелектуальні і моральні засоби Об'єднання на службу української спільноти і міжнародної співпраці в душі християнської любови і справедливого миру.

Просфора ТУСК „Обнова” 1937 р.

Першим головою Об'єднання був Василь Глібовицький, а другим безперерійно до 1985 р. Роман Данилевич. Останній теж заступав „Обнову” в світовому масштабі на міжнародньому полі у „Пакс Романа”.

З переїздом за океан „Обнова” активізується в першу чергу на терені Америки. Організацію УКАО „Обнова” започаткували у Стемфорді проф. д-р Микола Чубатий wraz із д-ром Богданом Лончиною. У 1951 році осідком краєвої централі (управи) став Нью Йорк, а головою її обрано д-ра Василя Ленцика. У 1958 році головство перейняв проф. д-р Петро Ісаїв і тоді централю перейшла до Філядельфії. У 1973 році головство перебрав д-р Володимир Бачинський. На терені ЗСА були зорганізовані відділи в Стемфорді, Нью Йорку (голова спершу д-р Василь Ленцик, а опісля рад. Богдан Ластовецький), Чікаго (д-р Теодосій Гаєцький), Рочестері (д-р Годованець), Дітройті (активісти д-р Чавс і інж. Атанас Мілянйч) і Клівленд (голова ред. Іван Ставничий).

В Канаді створено в 1957 році Канадську ФТУСО „Обнова” під протекторатом Митрополита Максима Германюка. Там же у Вінніпеґу під його проводом був виготовлений проєкт статутів „Обнови”, який передано конференції наших Владик у Римі для схвалення.

Виявами діяльності товариств „Обнова” були сходи членів з доповідями, академічні вечори, студійні дні й семінарі, дні обнови, а на міжнародному форумі участь у конгресах. З діяльності „Обнови” у Львові слід згадати влаштування в 1939 році циклу доповідей під назвою „Соціяльний Тиждень”. З маркантних активностей у післявоєнний час слід згадати студійні дні „Обнови” в замку Гогеншав у південній Баварії з доповідями на суспільні теми та в Римі (1953), як теж семінарі в духовній семінарії в Гіршберґу в Баварії і в Куленборґу в Голляндії. Кілька разів відбули члени „Обнови” дні обнови в реколекційному домі біля Мюнхену під проводом німецьких катехитів. Були це дуже корисні, будуючі й незабутні дні для студентів учасників. Ньюйорський відділ УКАО „Обнова” влаштовував реколекції під проводом о. д-ра Михайла Ваврика і доповіді для членів та гостей.

Важливою ділянкою життя „Обнови” є її зовнішня, закордонна діяльність. Вона нарівні з організаціями державних народів є повноправним звичайним членом Міжнародного Руху Студентів Католиків „Пакс Романа” та Об’єднання Слов’янських Католицьких Студентських Федерацій „Слєвіа Католика”, яке готувало на 1940 рік з’їзд слов’янських католицьких федерацій у Львові. „Обнова” після війни є співосновником Об’єднання Емігрантських Студентських Католицьких Організацій Центральної й Східньої Європи „Катунітас”, як теж Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів (засн. 1947 р.). Перед війною ТУСК „Обнова” брала через своїх делегатів кількакратно участь у конгресах „Пакс Романа”. Передостанній до війни відбувся в 1938 році в Югославії і про нього слідує обширний допис. Останній був у Нью Йорку, ЗСА, з участю проф. М. Чубатого й Б. Лончини. Після війни делегати „Обнови” брали участь у з’їздах „Пакс Романа” у таких місцевостях: Фрайбург (Швайцарія), Амстердам (Голляндія), Матрай під Інсбруком (Австрія), Лімбург в Надренії (Німеччина).

Належить згадати, що член сеніорату „Обнови” проф. д-р Микола Чубатий був, почавши з 1936 року, кількакратно вибраний директором підсекретаріату „Пакс Романа” для справ Східньої Церкви „Про Орієнте”, а в 1939 році ввійшов у склад Проводу „Пакс Романа”. Знову ж на з’їзді „Пакс Романа” у Відні 1958 року обрано було Україну, що її репрезентувало УКАО „Обнова”, до Ради Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів, побіч вісьмох інших націй (Австрії, Еспанії, Індії, Італії, Канади, Лівану, Південної Африки й Швеції).

CONCILIUM CONVENTUUM NATIONALIUM SOCIETATUM
CATHOLICARUM ACADEMICARUM UCRAINORUM
„OBNOVA”
SOCIUS TITULARIS NATIONALIS: „PAX ROMANA”

Почавши від 1949 року появлялися впродовж кількох років бюлетені „Обнови” щомісячними додатками до тижневика „Християнський Голос” у Мюнхені, що його редагував Роман Данилевич, а з 1964 р. на сторінках тижневика „Нова Зоря” в Чикаго. Появилось теж кілька брошурок і збірничків „Обнов'янин”.

Богдан Лончина
голова Т-ва "Обнова"

ХІІ КОНГРЕС "ПАКС РОМАНА" у серпні 1938 р.

Величава концепція містичного Тіла Христа, що лучить вірних усіх країв у цій самій спільноті віри, знайшла своє частинне зреалізування в Міжнародному Секретаряті католицьких студентських організацій "Пакс Романа". Дати католицькій молоді всіх країн, а передовсім тих, що донедавна були собі ворогами, можливість порозуміння й співпраці передовсім у тих страшних кількох перших післявоєнних роках — ось первісне завдання цього Секретаріату, що постав у 1921 р. в Швейцарії, де й досі має свій сталий осідок. 17 літ уже бореться "Пакс Романа" за свої ідеали. Реалізує вона їх при допомозі щорічних конгресів, що на них з'їжджаються представники поодиноких організацій, яких уже тепер начисляється 46. Слід згадати, що до "Пакс Романа" належать організації по національній, а не по державній приналежності, та що всі вони мають однакові права.

Від кількох літ членом цього Міжнародного Секретаріату є й Т-во Українських Студентів Католиків "Обнова" у Львові, що бере теж участь у щорічних конгресах "Пакс Романа". Цього року такий конгрес, 17-ий уже з черги, відбувся в Югославії, на запрошення словінської організації католицьких студентів, від 22 до 30 серпня. Темою його була: "Постава католицького студента супроти комунізму".

Почався він т. зв. студійними днями в літничім осередку Роґашка Слятіна. Кожного дня Служба Божа й масове св. Причастя розпочинали програму дня. Опісля, по вступному рефераті, ділилися всі учасники на групи, де мали нагоду основніше передискутувати поодинокі проблеми, зв'язані з темою конгресу. Коли була мова про поширення комунізму

серед студентства, українці мали нагоду з приємністю ствердити, що в нас студентів комуністів майже зовсім немає. На заході й на полудні Європи ця справа інакше представляється. Там студенти комуністи сильні. Вони завзяті й агресивні, ведуть сильну пропаганду в середній школі й між робітництвом і мають осяги. Тому католицький студент повинен зареагувати на це: піти між комуністів, нав'язати контакт з ними, освідомити їх. Одначе, щоб він міг працювати з успіхом, мусить сам вперід добре інтелектуально оформитися, пізнати суспільну доктрину Церкви, як також комуністичну, бо інакше праця його буде даремна. Спеціально щодо праці між робітниками, то тут поділився своїм досвідом зо студентами о. Кардайн з Брукселі. Знаменитий бесідник, творець католицької робітничої організації т. зв. ЖОК-у, о. Кардайн дуже велику увагу звертав на потребу світського апостоляту інтелігенції — лікаря, адвоката, хлібодавця, що розуміли б робітника (в наших умовах передовсім селянина), та помагали йому в потребі для Христової Ідеї.

Чотири дні тривали студійні дні — дні правдивої інтелектуальної праці. Всі учасники конгресу мали тут нагоду добре себе пізнати і зрозуміти. Настрій був дуже сердечний. Перед виїздом, поодинокі федерації здавали ще звіт із своєї діяльності; в імені т-ва "Обнова" промовляв Б. Лончина.

26 серпня виїхали всі делегати до Бледу, на властивий конгрес. Чудова місцевість, люксусові забудування, в яких мешкали конгресисти, присутність єпископів та міністрів на святочнім відкритті, все те надавало конгресові багато блиску й сили. Тут стрінули делегати "Обнови" представників Ліги Української Католицької Молоді Півн. Америки, п.п. Дудяка й Маскалика, що вперше репрезентували на конгресі Лігу, яка до "Пакс Романа" належить від двох літ. І на відкритті конгресу привіти аж двох українських організацій зробили помітне вражіння.

Українська делегація на XVI Конгрес „Пакс Романа” в Зальцбурзі 1936 р. Зліва: Іван Паук, о. д-р Іван Гриньох, четвертий: проф. д-р Микола Чубатий

Служба Божа, реферати (по-французькому, німецькому й англійському), прогульки — ось програма днів на Бледі. Для нас дуже важливий був день 28 серпня. Того дня відбулося засідання підсекретаріату "Пакс Романа" для справ Східньої Церкви, "Про Орієнте". Директором цього підсекретаріату вибрали в минулому році в Парижі проф. д-ра М. Чубатого зі Львова, що виголосив на згаданому засіданні доповідь п. н. "Справа церковного об'єднання в СРСР за останніх 20 років". Прелегент згадав про вороже наставлення б. царської Росії до гр.-кат. Церкви, про арештування й вивезення Ексс. Митрополита Шептицького та його унійну діяльність, після чого перейшов до переслідування українських католицьких священників більшовиками, та подав свої думки про вигляди унії на сході Європи. Жива дискусія й резолюція, що їх запропонував о. д-р І. Гриньох — закінчили це гарне засідання, вірцево переведене.

29 серпня Преосв. Нярді, єпископ югославянських українців, відправив для усіх учасників конгресу нашу Службу Божу в співслуженні свого капеляна о. Іл. Тимка й болгарина о. архим. Паскалефа. Понад сто осіб приступило тоді до св. Причастя під двома видами, вважаючи це собі за велике щастя. Преосвященний Нярді був теж присутній того дня на пленарному засіданні, де промовляв по-латині, захоплюючи всіх учасників глибиною висказаних думок.

На закінчення конгресу удалися усі делегати до Любляни, де їх оваційно вітало місцеве населення.

Сміло можна сказати, що конгрес удався дуже гарно. Велика заслуга в тому словінців, що zorganizували його в 100% добре. Словінці, народ невеличкий (2½ мільйона), однак словінські студенти католики zorganizовані в них знаменито. Від них можемо багато навчитися. Вони теж наші великі приятелі. Приязнь ця датується ще з часів діяльності їхнього великого організатора Крека. Вони перші переклали на свою мову Шевченка. А на конгресі, то вже вітали нас дуже щиро. — Ах, українці приїхали, — голосно висказували свою радість. Видно, здобули ми собі в них тривку симпатію.

Українська делегація на ХІІ Конгрес „Пакс Романа” в Югославії 1938 р. Зліва о. д-р Іван Гриньох, (за ним Богдан Лончина), владика Діонісій Нярді, проф. д-р Микола Чубатий.

Взагалі можна сказати, що українці добувають собі щораз більше пошани за кордоном. Вже хоч би факт, що проф. М. Чубатого вибрали вдруге директором підсекретаріату "Про Орієнте", може найкраще свідчить про це. До цього причиняється в великій мірі відповідний такт українських делегацій на згаданих конгресах, завдяки чому підноситься між чужинцями авторитет не тільки Т-ва "Обнова", але взагалі українців.

/ "Українське Юнацтво" ч. 9-10(65-66), 1938/

Ярослав Крив'як

ТУСК „ОБНОВА” в ІНСБРУКУ

Під кінець та із закінченням Другої світової війни в 1945 році в Австрії на терені Тиролю з його столицею Інсбруком і в сусідньому Форальбергу проживало велике число українських біженців, у тому й багато студентської молоді. В 1946 році тільки на медичному факультеті в Інсбруку доходило до числа 700 українських студентів. Воно з роками поступнево зменшувалося, а в 50-тих роках спало нижче сотні.

Студентська громада зорганізувалася в Українському Студентському Об'єднанні Інсбруку (УСОІ). Воно спершу проявляло живу діяльність, яка одначе вкортці через партійні непорозуміння послабла. Щоб започаткувати конструктивну працю, частина українського студентства взялася за створення ідеологічної студентської організації на засадах християнського благочестя. Ото ж за ініціативою студентів медицини Володимира Білинського, Ярослава Крив'яка і ще одного, що його прізвище призабулось, в порозумінні й за згодою Проводу Федерації Товариств Українських Студентів Католиків „Обнова” в Німеччині, засновано в Інсбруку ТУСК „Обнова”. Першим його головою вибрано Володимира Білинського.

В початках діяльність нового Товариства була доволі квола і обмежувалася до виконання релігійних практик, доривочних сходин, контакту з австрійською студентською католицькою організацією. Основною причиною того стану був мабуть факт „гарячки” серед біженців з наміром переходу на терен Німеччини, як також початок еміграції в заморські країни. Наслідком того і голова Товариства у скорому часі покинув Інсбрук. Тоді провід його перейняв заступник голови Ярослав Крив'як. На чергових Загальних Зборах головою вибрано Іллю Ткачука.

Перед новою Управою заіснувало важке завдання: скріпити Товариство організаційно, поширити членство, придбати домівку для упорядкованої систематичної праці. Після наполегливих зусиль членство зросло до понад 60 осіб. Також справу домівки розв'язано з успіхом. Делегація в складі: Ілля Ткачук і Ярослав Крив'як відвідала

духовного опікуна австрійської студентської молоді монаха о. Сусо-Бравна, який поставився дуже прихильно до проблем Товариства, обіцяючи свою допомогу і даючи нам до диспозиції гарно влаштовану, простору кімнату в приміщенні австрійської студентської організації.

Полагодивши пекучі проблеми, діяльність ТУСК „Обнова” почала з успіхом розвиватися. Започатковано регулярні сходи, організовано доповіді, дискусійні вечори, в основу яких лягли проблеми християнського, студентського життя. Впродовж довшого часу ред. Олександр Мох провадив на сходинах лекції історії України з християнської точки зору, базуючи їх на творі о. Теофіла Коструби. Під час Великого Посту зорганізовано перші однотижневі духовні вправи для української студентської молоді, в яких могли брати участь і нечлени Товариства. Провід над реколекціями був у руках професора інсбруцького теологічного факультету о. Мінки. Після спільної молитви в каплиці, реколекційні науки відбувалися у приміщенні теологічного факультету Канізіанум, в просторій конференційній залі. Після науки кожний з учасників мав змогу ставити проповідникові питання. Такою новою в тих часах формою духовних вправ учасники були захоплені. Подібні духовні вправи продовжувано і в чергових роках.

В початкових місяцях 1948 року одержано від ФТУСК „Обнова” повідомлення про запланований Європейський З'їзд ПАКС РОМАНА в гірській місцевості Матрай біля Інсбруку з дорученням зробити підготовку до участі. Доручення виконано і з Інсбруку взяло з З'їзду участь біля 30 членів. З Німеччини прибув голова ФТУСК „Обнова” Євген Перейма. У З'їзді взяли участь делегати студентських католицьких організацій з різних країн Європи. Присутнім був також основник Пакс Романа о. А....., швайцарець, а у відкритті взяв участь Єпископ Тиролю П. Руш. З'їзд тривав три дні.

Для української групи було несподіванкою, що президентом студентської Пакс Романа був тоді студент права Помпе — голяндець, з яким автор того спогаду заприятелював під час Високошкільних Тижнів у Зальцбургу в 1947 році. Відкриваючи З'їзд президент висловив своє задоволення з приводу участі численної української групи, зазначаючи, що до 1947 року про Україну знав він дуже мало і уважав її частиною Росії.

Після З'їзду інсбруцька ТУСК „Обнова” запросила делегатів поодиноких країн, що брали участь у З'їзді на прийняття, під час якого виступали зі словом основник Пакс Романа о. А....., президент студентської Пакс Романа Помпе та голова ФТУСК „Обнова” Євген Перейма.

В початкових місяцях 1949 року на одних сходинах інсбруцької „Обнови”, присвячених згадці про свято Українська Молодь Христові (УМХ) у Львові в 1933 році, виринула думка зорганізувати подібне свято, хоча б у мініатюрній формі, в Інсбруку. Після дискусії вирішено не обмежувати свято виключно до студентської молоді, а надати йому характер свята цілої Української Громади в Тиролю під назвою „Український Католицький День”. Хоча були противні голоси навіть із

сторони української центральної організації на Тироль, яка uważала, що проект надто важко реалізувати, і у висліді палкої дискусії залишила ініціативу в руках ТУСК „Обнова”. Управа Товариства з пляну не зрезигнувала. Вибрано організаційну групу у складі: Ілля Ткачук, Володимир Конрад і Ярослав Крив’як — усі студенти медицини, які взяли на себе обов’язок підготувати свято. Важке це було завдання, яке ставило Товариство перед іспитом зрілості. Лише сильна віра в успіх додавала сили в поконуванні всіх труднощів підготовки.

Відбуття свята назначено на місяць травень 1949 року. Від Архiepіскопа Івана Бучка в Римі одержано благословення і слова заохоти для реалізації задуму. Єпископ Тиролю П. Руш погодився прийняти Патронат над святом. Велику прислугу виявив нам згаданий вже о. Сусо-Бравн, виеднавши нам в приміщенні теологічного факультету Канізіяnum дарове ужиття залі на Академію, що приміщувала до 500 осіб. До участі запрошено відомий хор „Ватра”, для якого виеднано від французької адміністративної влади даровий переїзд до Інсбруку.

Свято відбулося, як заплановано, в травні 1949 року. Започатковано його Торжественною св. Літургією в костелі ОО. Редемптористів при вул. Постгассе. До св. Літургії співав хор „Ватра”. Проповідь виголосив німецькою мовою о. Пилипець з Мюнхену, нав’язуючи її до переслідування Української Церкви в Україні. Костел був виповнений по береги з участю великого числа австрійців. Присутніми були також духовенство, професори університету та представники місцевої австрійської влади.

Після полудня в переповненій залі Канізіяnum відбулася святочна Академія з виступом хору „Ватра” під диригентурою Є. Садовського. Святочні промови виголосили о. Сусо-Бравн, накресливши тернистий шлях Української Католицької Церкви та д-р Юрій Фединський, опікун української студентської молоді. Обидва промовці згадали, що свято зорганізовано заходами ТУСК „Обнова”. Серед численної і добірної чужинецької публіки можна було бачити духовенство, професорів університету, представників французької та австрійської місцевої влади і австрійську студентську молодь.

Успішність свята підтвердили дуже позитивні відгуки в австрійській пресі, як: „Тіролер Таґесцайтунг”, „Зальцбургер Нахріхтен”, „Вінер Курієр”, як також в австрійських католицьких часописах. Свято „Український Католицький День” було найбільшим успіхом ТУСК „Обнова” в Інсбруку за час його існування та піднесло престиж Товариства.

З кінцем 1949 року, як також у чергових роках, почалася масова еміґрація біженців у заморські країни. Тому лише невелика кількість біженців і студентів, що були в кінцевій фазі своїх студій, залишилися ще в Інсбруку чи в таборах (Ляндек, Куфштайн). У висліді число членів „Обнови” помітно зменшилося до приблизно 20 членів. Покинув Інсбрук і голова Товариства Ілля Ткачук, а тоді на Загальних Зборах вибрано новим головою д-ра Володимира Конрада.

Не зважаючи на такі ускладнення товариство „Обнова” надалі продовжувало свою діяльність, а будучи тоді вже єдиним українським студентським товариством, в Інсбруку перебрало опіку над цілістю місцевого українського студентства.

З інших важливіших виявів цієї діяльності ТУСК „Обнова” в Інсбруку слід відмітити такі:

— В місяці серпні 1950 року група членів Товариства взяла участь у Високошкільних Тижнях у Зальцбургу, що їх організує кожного року місцевий теологічний факультет під час цілого місяця серпня. Тематикою їх були виклади з ділянок теології, соціології, економії та інших знань з християнської точки зору. Викладачами були звичайно визначні професори університету різних країн Європи.

— Зорганізовано прощу до відпустового місця в Альтетінгу в Німеччині, в якій взяло участь 12 членів. Була це загально українська проща під проводом Архиепископа Івана Бучка.

— Чергову прощу відбуто до відпустового місця в місцевості Сольбад Галь біля Інсбруку під проводом о. прелата Мирона Горникевича, генерального Вікарія для українців в Австрії. В цій прощі взяли також участь члени української громади в Інсбруку.

— Покликано до життя малий церковний хор під директурою студ. мед. Дмитра Павлишина. Хор цей співав кожної неділі до св. Літургії.

— Впродовж кількох років улаштовано під час свят Богоявлення Господнього студентський Щедрий Вечір. В одному з них взяв участь о. Севастіян Сабол, ЧСВВ.

— Французька адміністраційна влада в Інсбруку в 50-тих роках відкрила для обмеженого числа студентів втікачів харчівню. ТУСК „Обнова” виєднала місце для українських студентів і в ній вони діставали обильний обід і вечерю за дуже низькою оплатою.

— **Студійні дні ТУСК „Обнова” в Римі** заслуговують на окрему увагу. Відбулися вони в половині грудня 1953 року, рівночасно з науковою сесією НТШ, за стараннями і фінансовою допомогою Архиепископа Івана Бучка. Від інсбруцького ТУСК „Обнова” взяли участь: Дмитро Павлишин, Ярослав Крив'як (колишні члени КАУМ при Малій Семінарії у Львові) та Зенон Бойчук.

Студійні Дні тривали три дні, а чергові три дні були призначені для наукової сесії НТШ під проводом проф. Володимира Кубійовича. В Студійних Днях взяли участь делегати з Німеччини, Австрії, Франції і мабуть з Еспанії. Відбувалися вони в приміщенні „Домус Пачіс” на периферіях Риму. Там приміщено всіх делегатів, а кошти побуту оплачував Архиепископ Іван Бучко.

Програма Студійних Днів починалася кожного дня ранком св. Літургією, а після сніданку починалися виклади з дискусією. Після обідньої перерви продовжувано програму аж до вечері. З доповідачів пригадую собі о. др-а Івана Хому, о. др-а Іринєя Назарка, ЧСВВ, д-ра Володимира Янева та тоді ще студента Василя Маркуся. Виступав також з доповіддю один наш православний науковець (прізвища не пригадую),

який висловив цікаві думки щодо наладнання співжиття з нашими православними братами. Темою викладів були м. ін. проблеми християнських засад у житті українського студента, завдання ТУСК „Обнова”, звідомлення про діяльність поодиноких осередків ТУСК „Обнова”.

Під час Студійних Днів на науковій сесії НТШ учасники враз із членами української громади в Римі взяли участь у спільній аудієнції в папи Пія XII. Була це для всіх зворушлива хвилина, як папа переходячи біля нашої групи задержався благословляючи нас і вітаючи. Грімке „Многая Літа” було нашою відповіддю.

Другу аудієнцію під проводом Архієпископа Івана Бучка відбула ціла група в тодішнього Префекта Східньої Конгрегації кардинала Тіссерана, на руки якого Владика Іван Бучко передав у подарунку для папи книжку про короля Данила, видану з нагоди річниці його коронації.

Останні три дні, в яких відбувалася наукова сесія НТШ, учасники Студійних Днів мали вибір — брати участь у сесії як слухачі чи використати ці дні на оглядини історичних пам’яток Риму. Приємною вісткою для нас учасників на передодні нашого від’їзду була вістка, яку подав о. д-р Іриней Назарко, ЧСВВ, що заряд Чину ОО. Василіян в Римі улаштує для нас цілоденну прогульку по Римі автобусом. Таким чином мали ми змогу оглянути всі важливіші історичні пам’ятки Риму, включно із катакомбами перших християн.

Студійні Дні в Римі пройшли з великим успіхом і були корисним вкладом для дальшої праці в поодиноких клітинах Товариства. Остали вони незабутніми для всіх учасників. Закінчено їх товариським вечором, у якому при співі пісень, приємній гутірці провели учасники свій останній вечір у Римі.

Роки 1954 і 1955 були останньою фазою переселення біженців з Австрії у заморські країни. У наступстві того і членство ТУСК „Обнова” в Інсбруку все далі зменшалося. На початку 1955 року переслано весь архів Товариства до Риму на руки Архієпископа Івана Бучка. В тому ж часі виїхало ще декількох членів. Коли залишився на місці тільки голова д-р Володимир Конрад з кількома членами, в початках 1956 року „Обнову” в Інсбруку розв’язано.

Майже 10-річне існування ТУСК „Обнова” в Інсбруку, не зважаючи на складні і важкі повоєнні роки, виказало замітну та конструктивну діяльність та з успіхом виконувало реалізацію ідей і напрямних свята „Українська Молодь Христові” у Львові.

ХРИСТОВІ БОРЦІ НА ЗАКАРПАТТІ

Між двома світовими війнами — 1918-1939 — Закарпаття творило одну цілість із 730,000 мешканцями русинами-українцями в Чехословацькій республіці.

Адміністративно були це дві відмінні частини: автономна Підкарпатська Русь із центром в Ужгороді, яка мала гарантовану автономію, але тільки гарантовану, а друга частина, т.зв. Пряшівщина, яка стала складовою частиною Словаччини з центром у Пряшеві, що не мала ніяких виглядів на якунебудь автономію.

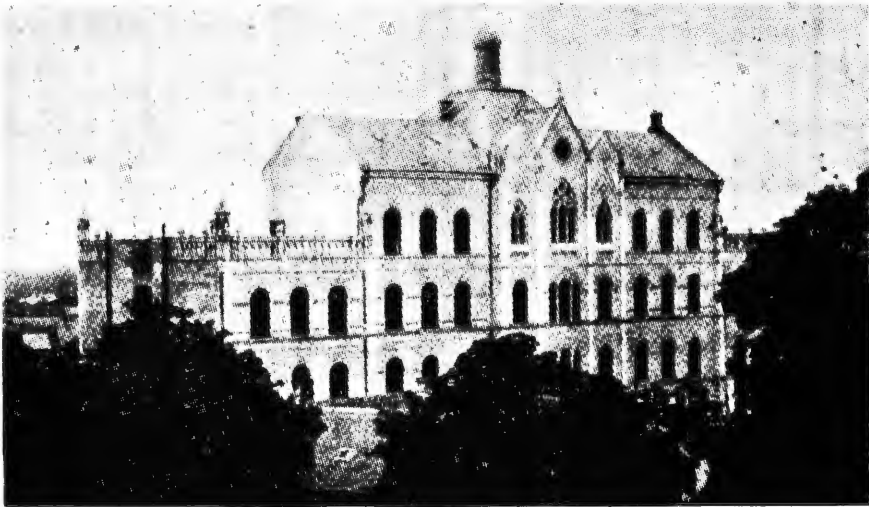
Церковно Закарпаття було поділене на дві гр.-кат. епархії. Мукачівську, якої початки сягали сивої давнини княжої Руси-України, та Пряшівську, яку створено 1818-го року та на яку складалися найбільш на захід висунені парафії Мукачівської епархії, переважно з лемківськими вірними. Пряшівська епархія в дійсності розтягалась на захід на всю Словаччину, Моравію та Чехію силою факту, що в головних містах тих складових частин Чехословаччини, як Братислава, Брно та Прага — поселювались наші гр.-кат. робітники та студенти як із Пряшівщини так і з Підкарпатської Руси. В самій тільки чеській Празі перебувало около 500 студентів.

Молодь Закарпаття, силою політичних обставин, жила своїм окремим життям, штучно відсепарована від своїх братів і сестер у сусідній Галичині. Чеський уряд (чехи завжди були великими москвофілами!) мав тайну умову з Польщею, щоб не допускати закарпатську молодь до Галичини, яка була під володінням Польщі. Тому сьогодні тяжко говорити про впливи української молоді в Галичині на молодь Закарпаття.

Але молодь на Закарпатті мала свої церковно-релігійні організації, що поволі ставались релігійно-національним чинником, яким виявила себе релігійно організована молодь у Галичині, стихією, яка охоплює маси народу.

Отці Василіяни, які на початку 20-их років прибули на Закарпаття з сусідньої Галичини, щоб там обновили монаше життя в майже опустілих монастирях, застали на Підкарпатській Русі, як також і на Пряшівщині непересічний рівень духовного життя тамошньої студентської молоді, зорганізованої переважно в Марійських Дружинах. Молодь у тих Дружинах відбувала свої регулярні сходи, практикувала часті сповіді, недільні св. Причастя, річні реколекції, отже дбала головно про своє власне освячення. Один раз мала також і свій великий здвиг 25 квітня 1931 року на Чернечій Горі біля Мукачева, на празник Благовіщення Пресв. Богородиці. Була це прилюдна демонстрація закарпатської молоді проти замаскованих спроб чеського уряду насаджувати безбожництво в державних школах на Закарпатті. Такі з'їзди Марійської Дружини потім стали традицією закарпатської молоді.

Подібно Марійські Дружини в Пряшівській єпархії влаштували великий з'їзд української молоді в Младій Болеславі, біля Праги, здається 1936-го року, коли там відбувався т.зв. Маріянський Євхаристійний Конгрес Марійських Дружин цілої Чехословаччини. В тому Конгресі взяв участь пряшівський єпископ, Преосв. Павло Ґойдич, ЧСВВ, велике число єпархіяльного та чернечого духовенства і багато університетської української молоді з Ужгороду. До студентської молоді долучилась і значна група молоді української інтелігенції з поблизьких міст. Архиєрейська Служба Божа в нашому обряді й хоральний спів нашої молоді — були своєрідною атракцією того Конгресу серед моря молодечих організацій римо-католицьких чехів.

Манастир оо. Василіян в Ужгороді

Отці Василіяни при своєму монастирі в Ужгороді мали великий хлоп'ячий інтернат. І коли 1935-го року настоятелі Чину назначили палкого о. Христофора Миськова префектом інтернату, то до року там постала нова організація молодих студентів, головню державної гімназії та горожанської школи, під назвою "Борці Христа", зі своїм статутом та організаційною структурою. Автор цих рядків у співпраці з о. Христофором виготовив статuti для нової організації, але сьогодні, по стільки роках, тяжко пригадати собі подробиць тих статутів, одне тільки остало в пам'яті, а саме, що члени "Борців Христа" зобов'язувались бути чинними апостолами в своєму оточенні, притягати до участі в недільних Службах Божих тих, що занедбувались у тому християнському обов'язку, притягати до частоті сповіді та св. Причастя, поширювати духовну літературу (з тією метою створено окрему бібліотеку на випозичування книжок у місті й поза містом), кожного року брати участь у замкнених реколекціях для молоді, організувати доповіді з дискусіями, тощо.

Назва й ідеї молоді юнацької організації "Борці Христа" швидко сталися відомими також і по інших осередках української студіюючої молоді. Сьогодні тяжко сказати, чи і в якій мірі зросло число членів тієї організації поза містом Ужгородом, хоч вплив гасел "Борців Христа" показався дуже швидко.

**Отець Христофор Миськів, ЧСВВ
організатор Т-ва „Борці Христа”**

Коли ОО. Василіяни 1936-го року відкрили в Ужгороді класичну гімназію з українською викладовою мовою, настоятелі Чину 1937-го року вислали о. Христофора Миськова, ЧСВВ, на вищі студії в Празі, де він мав спеціалізуватися в фізиці та математиці, щоб опісля мати право викладати ті предмети в класичній гімназії. Отець Христофор, завжди непосидючий, зразу почав робити рух між українською молоддю, що студіювала на різних факультетах Карлового університету та в політехніці. Хоч багато тієї молоді вже належало до Марійських Дружин, що їх уміло провадив тодішній парох при церкві св. Климента, о. Василь Гопко, то сама молодь, уже вправлена в Марійських Дружинах, швидко приєднувалась також і до ідеї о. Христофора, щоб створити Товариство Українських Католицьких Студентів (ТУКС) у Празі на зразок Львівського Товариства Української Католицької Молоді КАУМ. Була це організація, якої завданням було не тільки культивування особистого духовного життя, але й динамічна апостольська діяльність назовні через поширювання християнського світогляду серед високошкільної академічної молоді. До того мали послужити тижневі академічні вечори з

відчитами на історичні, філософичні, соціальні та політичні теми. Чеська академічна молодь, яка під релігійним оглядом стояла на дуже високому рівні, була дуже гарним прикладом для нашої студіюючої молоді.

В роках 1935-1939 швидким темпом зростала національна свідомість між шкільною молоддю по всьому Закарпатті. Масовою московською еміграцією поширюваний і чеським урядом підтримуваний дух москвофільства все більше занепадав, а насильно придушуваний до того часу народній-український напрям почав рвати греблі й повинню переливатись по всіх закарпатських містах і селах. Рік 1938-ий був переломовий у житті Закарпаття, бо тоді почала творитись Карпато-Українська Держава й на той рік припадав також і історичний ювілей, 900-ліття незабутньої історичної події в історії Української Церкви, коли то київський князь Ярослав Мудрий, перший володар у всьому християнському світі, прилюдно посвятив свій край і свій нарід Пресвятій Богородиці, небесній Цариці українського краю. Той момент підхопили ОО. Василяни на Закарпатті, обговорювали його два роки наперед на своїх нарадах, і навіть удалось їм позискати прихильність Владики Олександра Стойка, який погодився, щоб святкування 900-ої річниці "Цариці Руського Краю" переводити під його патронатом по всіх парафіях Мукачівської єпархії. На жаль, Владика згодом відкликав свій патронат. Молодь домагалася, щоб святкування відбувалися під гаслом "Марія — Цариця України". Назва "Україна" насторожувала всіх москвофілів та мадярофілів, а урядовим чинникам, як показалось пізніше, здавалась вона загрозовою для безпеки держави.

Час вакацій у соняшному Закарпатті 1938-го року чудово надавався на широко заплановані маніфестації. Отець Христофор Миськів, ЧСВВ, уже в Празі приготував академічну молодь до того, щоб вона влітку разом із Марійськими Дружинами та Борцями Христа на місцях виготовила програми святкувань 900-ліття "Цариці України". В багатьох парафіях уже від празника Благовіщення, отже ранньою весною, відбувалися величаві релігійні врочистості, в яких брали участь нараз кілька парафій, отже маси народу. Великими здвигами народу відзначались особливо більш свідомі громади гр.-кат. парафій у Перечині, Невицькому та Великому Бичкові, що їх організував сам о. Христофор з допомогою католицького студентства, особливо ж Борців Христа. З такої нагоди побожні вірні приступали до св. Тайн, правили величаві Молебні, відбувалася посвята народу Пречистій Діві Марії "Цариці Руського Краю, Цариці України", йшли не раз довгі процесії з синьо-жовтими прапорами, на яких виднілась ікона Пресвятої Богородиці з написом "Марія Цариця України", або "Марія Цариця Руського Краю".

Для тих ювілейних святкувань також виготовлено медалики з іконою Пресвятої Богородиці та написом "Марія — Цариця України" на одному боці, а на другому викарбоване скорочене ім'я "Марія" в одній літері "М". Взірець такого медалика виготовив покійний мистець, д-р Василь Королів-Старий, близький приятель ОО. Василян. Цю сторінку медалика чеська жандармерія, а потім і державний прокуратор суду, підхопили як

доказ державної зради з боку організаторів тих святкувань, бо, як обернути той викарбований напис "догори ногами", то в ньому справді можна було доглянути український державний знак — тризуб.

Особливо пам'ятними стали святкування 900-ліття "Цариці України", які відбувались одної неділі в серпні 1938-го року у близькому до Ужгороду культурному та національно свідомому селі Невицькому, де парохом був посвячений з Монс. Августином Волошином о. Дутко. Там зібралось кілька сот студентської молоді із середніх шкіл Ужгороду, Перечина, Малого та Великого Березного, деякі навіть із Мукачева. Після великого Молебня, що його відправив о. Дутко в церкві з участю кількох священиків, усі учасники пішли походом на велику площу за селом, де на трибуні була одна промова, а потім деклямації кількох віршів у честь Пресвятої Богородиці та кілька хоральних точок. Усе було тісно пов'язане з історичною подією, яка 900 років тому відбулась у Києві, коли то князь Ярослав Мудрий після остаточної перемоги над ордою печенігів побудував величавий храм св. Софії на подяку Богові за благословення в боротьбі, пам'ятник християнської культури й мистецтва княжої України, а в день посвячення того храму, 1038-го року, віддав український нарід під опіку Пресвятої Богородиці.

Святкування річниці тієї історичної події відбулось гідно по цьому боці Карпат у селі Невицьке, у піднесеному дусі, справді релігійно, побожно, хоч і під дивною охороною чеських жандармів, які всьому пильно приглядались. Отець Христофор, ЧСВВ, потім о. Дутко і його дочка, а накінець і автор оцих рядків, дістали письмове завізвання з'явитись в жандармерії в Ужгороді кожний у іншому часі на вислух у справі протидержавної змови на святкуваннях у Невицькому.

Головні питання на вислухах були: Чому святкування Цариці України, коли Україна — це чужа держава? Чому тризуб на медаликах Божої Матері, коли це державний герб Петлюрівської України? Все те, мовляв, пахне іредентою, змаганням відорвати Підкарпатську Русь від Чехословаччини, отже це зрада держави.

Нікому з нас ніколи не приходило на думку відривати Закарпаття від Чехословаччини, або щоб невинний медалик Божої Матері вжити до політичних, чи націоналістичних цілей. Ми явно признавались до українства, явно писали й говорили про те, що Закарпаття — це українська земля, а населення Закарпаття — це український нарід, отже чеський уряд знав про це, може не любив того, але нікого не переслідував за українство. Тому тепер закид про зраду держави показався дуже поважним і небезпечним. Однак о. Христофор не дав себе залякати. При вислухах він пішов до протиатаки й отверто говорив: "Панове, якщо ви досить інтелігентні, тоді ви повинні знати, що нарід Підкарпаття тисячу років тому саме з українських земель прийшов на цей бік Карпат і тому Україна йому завжди дорога. Але чейже не думаєте, що ми, священики, хотіли б відорвати Підкарпаття від Чехословаччини, де існує свобода віровизнання і прилучити його до безбожницької України Леніна-Сталіна. А що торкається медалика Матері Божої, що його

вважаєте доказом якоїсь нашої зради, то підіть до католицького костела в Ужгороді, чи до котрогобудь католицького костела в республіці, а там певно побачите на хоругвах Пресвятої Богородиці таку саму літеру М, що є монограмом імени Марія. Римокатолицький костел в Ужгороді є костелом католицьких чехів і мадярів, а не українців. Чи ж скажете, що ужгородські чехи й мадяри мають виставлений у своїй церкві український тризуб?

Подібно відповідали й інші завізвані до головної команди жандармерії, але все це нічого не помагало. Полковник жандармерії, якого аж із Праги вислано до Ужгороду, щоб переводити це слідство, далі твердив, що буква М на медалику Пресвятої Богородиці певно мала політичне значення, бо в моїй промові за селом на поляні я кілька разів згадав Україну та українського князя Ярослава.

Закид про зраду держави — завжди важкий закид і небезпечний. Та на щастя всіх нас, запідозрілих у зраді — восені 1938-го року, під натиском Гітлера Чехословаччина почала тріщати й так започатковані поліційні доходження припинено.

Потім прийшло до розподілу Чехословаччини на три федеративні держави Чехів, Словаків і Українців, проголошення самостійности Карпатської України, після чого слідувала окупація Закарпаття мадярською армією, а, накінець, прилучення Закарпаття до безбожницького Советського Союзу, в якому сьогодні певно вже немає жадних Марійських Дружин, ані організації українського студентства — Борців Христа.

"ОРЛИ" В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

За інформаціями, поданими в 1958 році св. п. Миколою Вайдою, з ініціятиви о. д-ра Августина Волошина було зорганізоване на Закарпатті молодіжне Товариство "Орли".

Ніяких уточнень цієї організації, без огляду на розшуки, не вдалося нам устійнити. Можна припускати, що була вона започаткована в учительській семінарії в Ужгороді, де М. Вайда навчався.

„ХРЕСТОНОСЦІ”

У Бачці в Югославії постала в 1938 році організація української католицької молоді "Хрестоносці". Про її початки доносить звіт про діяльність поміщене в часописі "Рідне Слово" ч. 3, з 10 лютого 1938, видаване в Руській Керестурі. Там у відділі "З наших осель" під місцевістю "Дев'ятин" поміщений допис, що його передруковуємо дослівно:

Товариство для молодіжи "хрестоносці". На новий рік відбулися в нашій парафіяльній Читальні основуючі збори товариства для молоді — хлопців і дівчат під назвою "хрестоносці" (по хорватськи "кріжарі"). Участь на зборах була дуже велика. Товариство хрестоносців має ціль виховувати українську молодь в добрім християнським дусі, щоби вона стала мила Богу, добра своїм родичам, щоб честь і пошану принесла українському народу.

Зі щирим запалом і серцем перший говорив голова Читальні Андрій Кутний про потребу організації "хрестоносців", про хосенність їх праці, котру він мав нагоду оглядати в організаціях хорватських "кріжарів".

Місцевий парох о. Юрстий виголосив виклад про моральне зіпсуття і упадок нинішнього світу. Нинішній світ тяжко хворий, а виздоровіти може лише при допомозі єдиного і певного: коли наверне назад до Христа, коли люди стануть знову жити правдивим християнським життям. Світ може відновитися лише в Христі. В тім змаганні за відродженням у Христі перед веде добра і християнська молодь, до котрої прилучається ось і українська молодь в Дев'ятині. "Вже зоріє і день приближається — говорив о. парох. Всі як один маємо поборювати всі нечисті, Богу і нашому народу противні сили, доки не вийдемо побідниками. Боремося за високі вічні правди. Єдино наповнені духом Божим будемо могли працювати для ліпшої будучности свого народу".

Зараз вписалося 71 член. Провідником вибрано Андрія Головчука, першим його заступником Івана Загородного, другим заступником Антона Мицика.

За прикладом дев'ятинської молоді треба, щоб наша молодь по всіх парахціях організувалась при Читальнях в товаристві "хрестоносців", подібно як наша молодь в Галичині організуєсь в Христ. товаристві "Орли". — Редактор.

Про діяльність і розвій Т-ва "Хрестоносці" не маємо ніяких відомостей. Можна припускати, що з огляду на недалекий вибух Другої світової війни, воно не мало часу належно розвинутися.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ

Величавий здвиг "Українська Молодь Христові" в травні 1933 року на рідних землях став поштовхом до активізування української католицької молоді теж за океаном, в Америці. Світова Вистава в тому ж році в Чикаго стала підходящою нагодою, щоб зібрати там нашу молодь. Ініціативний комітет під проводом Віри Шпікули скликав і зреалізував перший Конгрес Української Католицької Молоді в Чикаго дня 19 серпня 1933 року. Відбувся він з участю біля 100 делегатів з Америки й Канади. Овоцем його була організація під назвою "Ліга Української Католицької Молоді", покликана до світського апостоляту. Почесний Комітет її очолив Преосвященний Константин Богачевський, а першим головою Екзекутиви обрано Богдана Катамая. Схвалено статут, виготовлений новообраним головою. Вже в травні 1934 року започатковано видавати організаційний місячник "Українська Молодь", спершу українською та англійською мовою, під редакцією Богдана Катамая; англomовним співредактором була Віра Шпікула.

Другий Конгрес Ліги Української Католицької Молоді відбувся з великим успіхом у Нью Йорку, 13 і 14 липня 1935 року. Взяло в ньому участь біля 200 делегатів. На голову Екзекутивного Комітету вибрано тоді Еву Піддубчишин. — Третій Конгрес Ліги відбувся 17-19 липня 1936 року у Філядельфії з участю вже біля 500 представників молодечих товариств цілої Америки. Головою Екзекутиви переобрано Еву Піддубчишин. Другий день цього конгресу був першим „Днем Українського Спортівця" в Америці. — Про ці три початкові конгреси української католицької молоді докладніше розкажуть репортажі Богдана Катамая, які передруковуємо з журналу "Українське Юнацтво".

„Ліга Української Католицької Молоді" постала й росла зусиллями групи наших юних ентузіастів при допомозі старших мирян і духовних отців. У початкових роках духовним опікуном був о. Е. Теодорович, ЧСВВ. У першій декаді Ліга дістала тверді основи і розрослася феноменально. Складено статут і правильник, намальовано відзнаку, видавано місячний організаційний журнал, щорічно перепроводжувано конвенції (конгреси) завжди в інших містах, членство зростало з року на рік. При тому очевидно не обійшлося без боротьби з сумнівами, індиферентизмом і опозицією, в якій Ліга вийшла переможно.

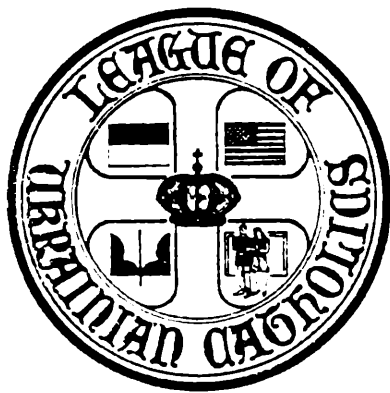

Третім з черги головою Ліги був обраний в 1940-му році Іван М. Киселиця. Вибух Другої світової війни послабив її активність і унеможливив відбувати річні конвенції й вибирати новий провід. Після війни діяльність Організації поступнево оживилася, паралельно зі зростом в Америці українського населення, священників і церков. Щорічні конвенції Ліги відновилися 10-тим Конгресом, який відбувся 27 листопада 1948 року в Нью Йорку, під проводом Едварда Орінкавича. У 1950-му році головою стала Марія Барнич, у 1951-му Михайло Паздрій, у 1952-му Едвард П. Орінкавич, у 1953-му Геррі Кани, у 1955-му Юрій Т. Міштал, у 1958-му Вілліам Мигальський, а в 1960-му році Дональд М. Білий.

Беручи до уваги, що загал членства Ліги Української Католицької Молоді пошився в роки й перестав зачислятися до молоді, зайшла потреба змінити назву організації на "Лігу Українців Католиків", яка має об'єднувати українців католиків різного віку (молодших і старших) і різного стану (неодружених і одружених) ідеями вірності Христові й своєму Народові. Наступило це в 30-му році існування Ліги, на 24-ій конвенції в 1962 році (23-26 серпня) в Клівленді, за головування Дональда М. Білого, після якого президентом став Михайло Білон. Нова назва почала обов'язувати від 1 січня 1963 року. Так то Ліга Українців Католиків стала покровителем українських католицьких організацій Америки.

З огляду на те, що ми присвятили цю книгу українській молоді, тут закінчуємо наш історичний нарис молодечої Ліги. Годиться на закінчення сказати, що Ліга Українців Католиків даліше держить високо прапори, піднесені молодими руками пам'ятного 1933 року. Ця нова Ліга продовжує щорічні конвенції, задержуючи давню їх нумерацію. У 1983 році відбулась у 50-ий ювілей успішно 45-та конвенція в Тревазі, Пен., що на ній обрано президентом Геррі В. Макара, який очолював Лігу впродовж п'яти років. Остання 50-та ювілейна конвенція Ліги відбулась в днях від 30 вересня до 2 жовтня 1988 року в Клівленді. На ній президентом іменовано Марію Паньчак.

Сподіємось, що в 1000-річчя Християнства України українська католицька молодь з новим ентузіазмом знову захопить прапор Ліги у свої дужі юні руки.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ В ПОЧАТКОВИХ РОКАХ

Серед ідейної української молоді в Америці, в м. Шікаго зродився 1933 року замисл скликати перший на американському ґрунті конгрес української католицької молоді з Америки й Канади. Спонукою та заохотою до цього був величавий успіх свята „Українська Молодь Христові” у Львові, а реалізацію його прискорила відповідна нагода — Світова Вистава в Шікаго. В червні 1933 р. повстав ініціативний комітет під головуванням п-ни Віри Шпікули. Пресову пропаганду за конгресом провадив Богдан Катамай. 19 серпня того року відбувся конгрес, що на ньому явилось 100 делегатів із різних місцевостей Америки й Канади. Відповідні реферати виголосили о. ігумен Е. Теодорович. ЧСВВ, о. місіонар Андрій Трух, ЧСВВ, о. М. Кузьмак, п-а Віра Шпікула, п-а Степанія Бліда і Богдан Катамай, всі з Шікаго, брат Методій, Чина Християнських Шкіл, з Канади, о. Василь Тремба з Вунсакет, Р. Ай, і Василь Матковський з Честер, Па. Богдан Катамай предложив конгресові проект організації, що об'єднала б у собі всі місцеві релігійні, культурно-освітні, спортові й товариські клуби та кружки. Конгрес одобрив цей план і рішив дати цій організації назву: „Ліга Української Католицької Молоді”.

**Учасники першого Конгресу Ліги Української Католицької Молоді
в Чікаго 19 серпня 1933 р.**

До проводу нової організації покликав конгрес два комітети: почесний і екзекутивний. До першого належали: український єпископ в Америці, Преосв. Кир Константин Богачевський, канадійський український єпископ, Преосв. Кир Василій Ладика, о. міс. Андрій Трух, ЧСВВ, о. Василь Тремба і брат Методій, а до другого: Богдан Катамай, голова, Віра Шпікула, м. гол., Василь Іваськів (з Канади), м. гол., Олена Багрій (пізніше Кость Скоропад), Стефанія Бліда й Іван Канюк (пізніше Анна Пишна), кореспонденційний, протоколовий і фінансовий секретарі та Марія Дзявроник, скарбничка.

Зачалась організаційна праця. Одобрено виготовлений головою статут, поведено акцію за членством. Зараз дався відчутти брак своєї власної преси, тому в травні 1934 р. започатковано видавництво організаційного місячника „Українська Молодь” (Ukrainian Youth) в мовах українській і англійській. Редактором цього журналу був від заложення аж до березня 1936 р. Богдан Катамай.

Щоб ідеї й завдання Ліги не остали чужими нікому, голова організації вибрався в січні 1935 р. в організаційну поїздку по всіх містах, де є українські католицькі громади. Як вислід цієї поїздки відбувся з величезним успіхом в Нью-Йорку, у днях 13. і 14. липня 1935. другий конгрес Ліги.

Нью-Йоркський конгрес зачався Архієрейською Службою Божою в храмі св. Юра. Владика Кир Константин виголосив гарячу промову до зібраних делегатів, а Преосв. Кир Ладика й Такач прислали привіти. Наспіли теж листи від Святішого Отця Пія XI. і від ВПреосв. Митрополита Кир Андрея Шептицького. Делегатів було цим разом удвоє більше, а заступали вони утрое стільки місцевостей в порівнанні до першого конгресу.

Програму конгресу започаткував о. сов. Филимон Тарнавський молитвою, що її він спеціально на цей конгрес написав. Реферати виголосили: о. д-р Степан Тиханський, о. д-р Василь Федаш, м-р Степан Мамчур, проф. Михайло Нагірний, Ева Піддубчишин, Розалія Гринишин, Євгенія Шовська, ред. Степан Шумейко й ред. Богдан Катамай. До почесного комітету Ліги додатково вибрано о. сов. Льва Сембратовича й о. д-ра Василя Федаша. До екзекутивного комітету ввійшли: Ева Піддубчишин, голова, Павло Гиса й В. Іваськів, м. голови, Розалія Лисяк, Марія Кальбурн і Розалія Олексин, секретарки й Марія Лисяк, касієрка. Духовним директором став о. сов. Ф. Тарнавський, духовним організатором о. д-р С. Тиханський, а головним організатором і редактором журналу Богдан Катамай.

І знову праця закипіла й то ще живіше. Журнал „Українська Молодь” перейшов виключно на англійську мову¹. Організаційні поїздки відбувалися далі. На Листопадове Свято, Ювілей Митрополита Шептицького й на Шевченківське Свято централі Ліги висилала до всіх товариств і клубів, що є членами, відповідні реферати й допоможності референтів. Також посилається до кожного товариства організаційний „Бюлетень”, що подає вказівки, поради й напрямні праці по місцевостях.

¹ На жаль, українська молодь в Америці в своїй більшості куди краще володіє англійською, як українською мовою так, що для багатьох читати по-українському є справжньою трудностю.

УКРАЇНЬСКА МОЛОДЬ

Офіційний Орган Ліги Укр. Католическої Молоді

Рік I.

Шикаго, Іл. Травень, 1934.

Ч. 1.

З ВІРОЮ В МОЛОДЬ

ЩО, хто, коли, як і нащо?

Так спитаєте себе, кожний наш Дорогий Читачу і кожна Дорога Читачко, беручи в руки цей журнал. І в ньому Ви шукатимете відповіді на свої питання, а ми, знаючи Вашу жажду пізнання його й лишаючись вірними до прийнятого й традицією освяченого звичаю, радо даємо відповідь на ці питання.

Друкуємо журнал. Ми, українська молодь, друкуємо журнал для української молоді. Сповняємо бажання всієї нашої молоді, висловлене її представниками, около сто делегатами, що на першому на американському континенті Зізді Української Американської й Канадської Католицескої Молоді в Шикаго, дня 19. серпня, 1933. року, вложили це загальне своє бажання в резолюцію Зізду. Сповняємо одну з головних вимог статуту Ліги Української Католицескої Молоді, зорганізованої на вище згаданім Зізді, членами котрої є різні клуби, товариства й організації української католицескої молоді з цілої Америки й Канади.

Бажання родить потребу. Отже потреба цього журналу лишається поза рамцями диспуту. Бажання було й то таке загальне й сильне, що зробило цю потребу konieczною.

Випускаючи в світ перше число цього журналу, ми почуваємося незмірно щасливі, що ми можемо задовольнити цю потребу; що ми можемо задовольнити бажання тисяч нашої дорогої молоді; що ми можемо післати усміх радості сповнення їхніх надій на багато тисяч старечих облич.

Прощаючи цей журнал у подорож до Вас, ми сподіємося, що він стане Вашим добрим приятелем: що він Вас потішить, розважить, порадить, научить, що він поглибить Ваше знання й розуміння людей; що він зближить брата до брата, сестру до сестри, братів до сестер, дитину до матері й батька, а батьків до дітей; що він посилить ріст золотих ниток зв'язи дітей із їх батьками, з приятелями їх батьків, з землею, на котрій їх батьки родились, з цілим краєм, з котрого їх батьки прийшли; що він допоможе цим дітям пізнати, чому їх батьки такі бідні, чому край, з котрого вони втікли, у чужих руках, у неволі; що він допоможе цим дітям нізнати, що їх батьки терплять лише ізза своєї доброти, щирости і що одинока їх вина хіба в тому, що вони не зробили тої своєї доброти досить відпорною і воюючою, щоб вона могла звести побідний бій зі загальною світовою злобою й ненаситністю; що він допоможе цим дітям за лахами мізерії й терпіння цілого цього поневоленого народу відкрити завязки на блискуче його завтра — діямант, що при скинненні цих лахів убогости й ярма неволі засвітить й блиском своїм засліплять і очарують цілий світ; що він збудить у цих дітях почуття приналежності до цього поневоленого народу їх батьків і до його долі — сумної, чи радісної, теперішньої, чи майбутньої, а з цим і сором цим ярмом і тверду, невилікову постанову скинути його з себе; словом — що він виховає лицарів-вигнів своєї Батьківщини — України.

„О, так, великі це надії“ — скажете Ви.

Одинокі, для котрих ми працюємо й будемо працювати! Інших не знаємо й не шукаємо!

А засоби?

Віра в Вас усіх і в себе; віра в добре діло, добрий шлях; віра в сім'ю й у життя; віра в блискуче завтра нашого народу; віра в нашу стійкість при цій вірі навіть у найчорніші хвилини нашої й нашого народу і

молитви до Всевисшнього, щоб допоміг нам устояти при цій вірі.

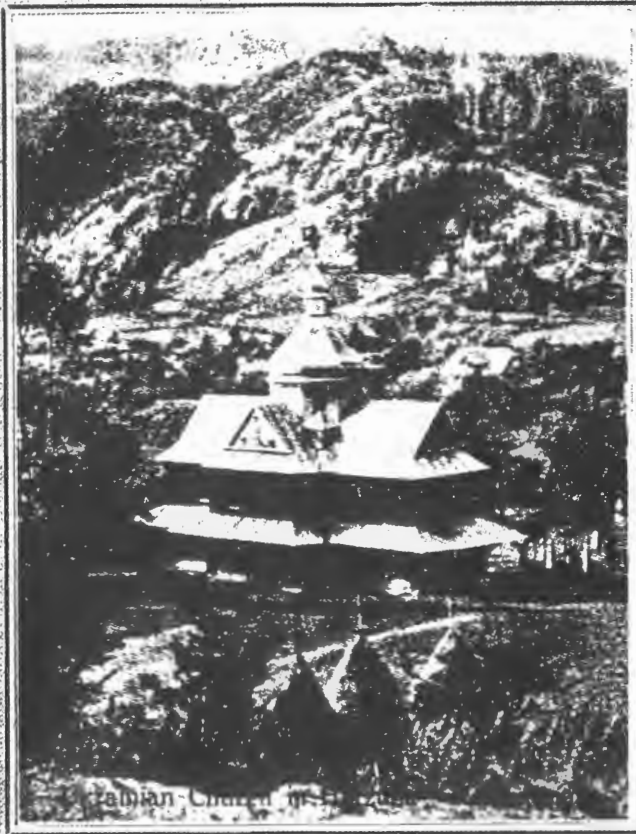
Редакція.

May 1937

Ten Cents

Ukrainian Youth

Ukrainian Church in Chicago

Вже цього року Ліґа скликала кілька окружних з'їздів: в Нью-Йорку 2. лютого, в Філядельфії 9. лютого, в Пітсбургу 26. квітня, в Сиракузі 30. і 31. травня, у Вотервліт 6. червня. Всі ці з'їзди тішилися великим успіхом, головню пітсбурський. Подібні мають відбутися ще цього року в Скрентон, Шікаґо, Сейнт Луїс, Бофало, Клівеланд, Шемокін, Детройт, Рочестер, Нью-Гейвен і інших містах.

Третій конґрес Ліґи відбудеться в днях 17., 18. і 19. липня ц. р. в Філядельфії. Другий день цьогорічного конґресу буде присвячений всеціло спортовим змаганням наших американських і канадійських спортовців. За найкращі осяги в усіх змаганнях будуть роздані відповідні нагороди. Підчас конґресу відбудеться вистава українських вишивок роботи українських дівчат в Америці й Канаді. Найкращі вишивки будуть також нагороджені.

Так у короткому нарисі представляється зовнішня праця Ліґи. Внутрішня її праця ще живіша. На кожному кроці при допоміж всіх засобів, що не противляться християнській етиці, провадиться систематично виховна праця серед заокеанської молоді. Вживається всіх старань, щоб в душах доросту, що народився вже на чужому ґрунті, плекати почуття спільноти з рідним корінням — з Батьківщиною-Україною й її св. Церквою. Бажані успіхи в цьому напрямі осягається через відповідні реферати, концерти, вистави, академії, анкети, імпрези, змагання, а навіть звичайні товариські гри, забави, прогульки й танки. Окрему прислугу віддає преса, радіо й відповідна література. Величезне значення для цієї справи має чинна співпраця відповідних людей, що до них Ліґа мала досі велике щастя. Побіч осіб, згаданих уже в цій статті, треба згадати ще о. сов. Володимира Лотовича, о. міс. Максима Маркова, ЧСВВ, д-ра Льонгина Цегельського, д-ра Семена Демидчука, о. Романа Крупю, ред. „Америки” — В. Лотоцького, о. канцлера Олександра Пика, о. С. Семчука з Канади, автора „Пророків”, „Фанфар” і ин., а з-посеред молоді й генерації Ірену Тарнавську, Івана Орляка, Степана Стефаніва, Олександра Яремка, Естер Кіт і Василя Чопика. Ці й багато ще інших людей, як старших так молодих, зробили й далі роблять для Ліґи великі прислуги. Розвиток, розмах, поширення організації й поглиблення змісту її праці — це джерело морального задоволення й нагорода для всіх, що з Ліґою досі співпрацювали й тепер її помагають.

Епископ К. Богачевський такий задоволений працею й здобутками Ліґи, що особисто поручає її в кожній парохії підчас своїх щотижневих місій. На вжиток організації відступив він 120 акрів лісу в горах Адірондек, в нью-йоркському степіті. Є це дуже здорова околиця — місце багатьох літниць — і там Ліґа має розбудувати своє літництво, а разом базу для українського спорту.

Треба сподіватися, що цьогорічний конґрес Ліґи буде знову великим здвигом і виявом живучости нашої молоді. Як на кожному дотеперішньому конґресі й окружному з'їзді Ліґи, так і на цьому конґресі буде представлений стан і положення Української Нації в усіх займанщинах і будуть ухвалені відповідні резолюції й протести: резолюції, напрямні

для дальшої акції, протести, слово до світа; перші мають поряdkувати й гартувати всі творчі сили, другі підготовляти публичну опінію в потрібному напрямку. Вся ж праця, всі почини й потягнення Ліги — це один ланцюх приготувань, до триумфу Христової правди на Українській Землі й остаточної перемоги Української Нації.

Тризуб на хресті в золотому промінні сходячого сонця — це символ, що під ним Ліга Української Католицької Молоді йде певною ходою на стрічу світлого майбутнього своєї Батьківщини-України.

/“Українське Юнацтво”, ч. 7(39), липень 1936/

Богдан Катамай

ТРЕТІЙ КОНГРЕС ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ

Третій Конгрес „Ліги Української Католицької Молоді”, став черговим етапом у розвитку організаційного життя української еміграції в Америці.

В день 17. липня ц. р. до „міста братньої любови” — Філядельфії прибуло 500 представників молодечих українських товариств з цілої Америки. На вулиці Френклін рух. Тут осередок громадського життя філядельфійських українців. Тут і катедра й резиденція Преосв. Константина Богачевського, і Сиротинець СС Василянук, і Народній Дім, і українська школа, і дім заповогово-обезпеченого товариства „Провидіння”, і редакція та друкарня українського часопису „Америка” (виходить тричі в тиждень). Вулиця тоне в тінях українських і американських прапорів, а українська катедра й інші дома пишуться в зеленій, пестрій, святочній прикрасі. А понад усім великий електрично-світляний напис: „Витайте”.

Рано Служба Божа в катедрі. Після полудня загальні сходи в найбільшому готелі міста „Бенджемін Френклін”. До президії покликані: п-а Ева Піддубчишин з Джерзі Ситі, Евген Каськів з Нью-Йорку, п-а Дикан з Філядельфії, п-а Іванна Сп’як з Вотервліт і п-а Розалія Лисяк з Перт Ембой.

Наради зачалися відчитанням довгого ряду привітів, що наспіли з різних сторін Америки та Європи. Їх бадьорі слова викликали очевидну радість у приявних та ввели додатній настрій, що протривав до самого кінця.

Після привітів слідували промови та реферати. Перший промовляв о. рад. Лев Сембратович з Детройту, великий приятель молоді, автор розвідки в англійській мові п. н. „Чужинці в наших брамах” (про українців і їхню Церкву). Темою його промови була „Католицька Акція”. Відтак промовляли п. Михайло Тиханський, професор Вищої Української в Стемфорді, н. т. „Українська історія й культура”, п. Павліна Шовська з Нью-Берфорт н. т. „Віра”, Стефан Стефанів з Філядельфії та студ. медицини Евген Каськів н. т. „Організоване таборництво”.

Над виголошеними рефератами відбулася вичерпуюча дискусія, що нею закінчився перший день Конгресу.

Другий день — це День Українського Спортівця, перший того роду на американській землі. Рано на спортовому майдані відправилась Архієрейська Служба Божа. Співали злучені хори з Нью-Йорку й Йонкерс, під проводом п. Онуфрика. Проповідь виголосив о. місіонар Шашкович з Канади.

Після полудня зачалися спортові змагання, до яких стануло около 150 змагунів. Змагання мали офіційальний характер. Американська „Атлетична Аматорська Унія” прислала 19 своїх урядників, що стежили за тим, щоб змагання велись згідно з усіма спортовими засадами і приписами.

Змагунів поділено на три групи: дівчата (без огляду на вік), сеніори (вище 16 літ життя) й юніори (нище 16 л.). У першій групі визначилась змагунка Анна Ліба з Нью-Йорку, що здобула п'ять перших нагород (25 точок). Інші визначні змагуни були: Володимир Наконечний з Френкфорд 24 т., Володимир Лотович з Джерзі Ситі 20 т., а з-поміж юніорів Лев Лотович, брат Володимира, 22 т.

Змагання велися ціле пополудне. Були вони настільки цікаві, що представники трьох місцевих американських денників — Бетті Гардесті („Поблік Леджер”), Арт Морров („Інквайрер”) і Майк Девіш („Рекорд”) пильно їм приглядалися цілий день і того ж дня подали довгі описи цього першого Дня Українського Спортівця в Америці під цілосторінковими наголовками та з ілюстраціями українських змагунів в акції.

Третій і останній день Конгресу припав у неділю. Рано удалися всі учасники до катедрального храму на Службу Божу, що її відслужив духовний директор Ліги, о. сов. Ф. Тарнавський. Усі делегати приступили до св. Причастя. Співав український хор з Перт Ембой під управою п. Львівського.

Після спільного снідання в Українському Народньому Домі зібралися учасники Конгресу в „Бенджамін Френклін” готелю на організаційну нараду. Старий Виділ склав точне звідомлення з діяльності, а відтак відбувся вибір нового Виділу. Вибрано поновно тих самих людей: Ева Піддубчишин — голова, Стефан Стефанів — 1. заст. голови, А. Качмар з Судбیری в Канаді — 2. заст. гол., Марія Лисяк — скарбник, Розалія Олексин — рек. секр., Ірина Тарнавська — фін. секр., Розалія Лисяк — коресп. секр.; Провірна Комісія: М. Нагірний, Ол. Тиханський та І.Фединишин. Цей поновний вибір попередніх виділових є вимовним признанням за їхню успішну працю. Треба надіятися, що на майбутнє ця праця видасть ще кращі овочі.

При кінці цього засідання ухвалили ряд резолюцій, що з'ясовують напрямні, змагання й ідеали української молоді, родженої в Америці.

Після організаційного зібрання делегатів та короткої перерви відбулися ширші сходи при участі не тільки делегатів, але й громадянства. На цих сходинах виголосили промови: асист. Ёйлського університету, соціолог Ст. Мамчур на тему: „Друга генерація”, о. др. Ст.

Кнап н. т.: „Чи важне є, в що віримо?, адвокат Марсель Ваґнер: „Історія української католицької Церкви”, Ст. Стефанів: „Комунізм і його гроза” та Ева Піддубчишин: „Ліґа, її значення, дотеперішня праця та вигляди на майбутнє”. Всі реферати викликали живе зацікавлення та причинилися до пропаганди Ліґи.

Конґрес закінчився в неділю вечером бенкетом та балем. До бенкету засіло понад 600 осіб, між ними багато визначних своїх і чужих гостей. Підчас бенкету відбулася роздача відзначень для спорт. дружин і поодиноких змагунів. Спортова репрезентація м. Френкфорду, що здобула перше місце, одержала трофей Ліґи — прекрасну чашу. Змагуни діставали золоті, срібні та мідяні медалі. Ці відзначення роздавали Преосв. Богачевський та Ол. Яремко, організатор Дня Українського Спортівця. В часі бенкету був ряд промов, що їх виголосили свої й американські гості.

Вже з цього короткого опису згаданого Конґресу Ліґи можемо зробити радісний висновок, що Ліґа Української Католицької Молоді в Америці гарно розвивається та щораз ширше розгортає свою діяльність. Вона стає поважною організацією наших заморських братів з великими можливостями. Якщо зуміє вона якспід використати ці можливості та виконати завдання, що їх видвигає сучасне положення Української Нації, то її роля буде мати далекосягле значення та буде окремо відзначена в історії України. Ця свідомість повинна стати провідною зорею в дальшому розвитку Ліґи Української Католицької Молоді на землі Вашингтона.

/“Українське Юнацтво”, ч. 12(44), грудень 1936/

РЕЗОЛЮЦІЇ ІІІ. КОНґРЕСУ ЛІґИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ.

1. Ми, молоді американські українці, вповні свідомі нашої української національності й вірні нашій католицькій вірі, українському обрядові й українській Церкві, заявляємо з цілою повагою, що вважаємо нашим святим обов’язком і найвищим ідеалом заховати всі наші національні й релігійні цінності, гордитись ними, пильно працювати для них і передати їх грядучим українським поколінням на цьому континенті.

2. Будучи американцями з уродження, прив’язані горожанством і синівською любов’ю до нашого славного краю, ми водночас відчуваємось зобов’язаними супроти нашої Батьківщини — України й висловлюємо наше глибоке переконання, що обов’язком кожного американського українця допомогти своєму народові в Україні здійснити його найвищий національний ідеал.

3. З особливою вагою заявляємо, що тільки виховання на християнських засадах є запорукою здорового й нормального суспільного ладу, поступу й свободи, а також особистого щастя й вдоволення в житті. На нашу думку й погляд кожне відступництво від нашої католицької віри та її принципів шкідливе для морального життя кожної одиниці, громади й цілого народу.

4. Закликаємо всю українську молодь остатись вірними українській католицькій Церкві, а через неї й українській культурі й цілій Нації.

5. Тому запрошуємо всю українську молодь, що живе на цьому континенті, вступити в ряди „Ліги Української Католицької Молоді” й працювати для її розвитку, сили й впливів та в цей спосіб причинитися до єдності, сили й здорового розвитку українського громадського життя в Америці.

6. Вважаючи плекання українських культурних вартостей, оділичених нами, за конечне й потрібне в нашому особистому і громадському житті, закликаємо всі відділи „Ліги Української Католицької Молоді” організувати в себе українські хори, драматичні гуртки, культурно-освітні секції та проявляти якнайживішу діяльність у ділянці української культури серед своїх і чужинців.

7. Розуміючи виховну й організаційну вагу спорту, закликаємо всі відділи нашої організації, організувати свої спортові дружини й проявляти своє життя в спортових змаганнях.

8. Вдячні нашому ВПреоств. Кир Константину Богачевському за щедрий дар ліса на сталий табор „Ліги Української Католицької Молоді”, взиваємо всі відділи нашої організації творити свої окружні табори.

9. Щоб тим успішніше плекати любов до Рідного Краю серед американської української молоді, поручається Проводові Ліги організувати масові прогульки молоді до Рідного Краю й першу таку масову прогульку поручається зорганізувати вже в найближчому часі.

/”Українське Юнацтво”, ч. 1(45), 1937/

УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ ЮНАЦТВО

В Канаді здавна відчувалася потреба зорганізувати та зцентралізувати українську католицьку молодь з метою виховати її на характерних громадян. Щоб це стало дійсністю, треба було подиху з рідного краю. І ось 12-го липня 1937 року прибув з Галичини до Канади, wraz із п'ятьома іншими молодими місіонерами, о. Михайло Горошко, недавно висвячений (30 травня 1937) канадським Владикою Василем Ладикою, ЧСВВ, у Жовкві. Він то учасник пропам'ятного свята "Українська Молодь Христові" 1933 року у Львові, член Товариства "Орли" КАУМ у Галичині, випусник одного табору КАУМ, і перейнятий його ідеями, став промотором і організатором української католицької молоді в Канаді.

Дня 10-го жовтня 1938 року відбувся в Саскатуні З'їзд "Братства Українців Католиків Канади" (БУК) і "Ліги Українських Католицьких Жінок Канади" (ЛУКЖ) провінції Саскачеван. Там виступив з промовою о. М. Горошко й своїм палким словом заохотив делегатів З'їзду до створення організації української католицької молоді. У висліді того вибрано для реалізації того діла Організаційний Комітет у такому складі: о. Михайло Горошко — голова, учит. Антін Яремович — заступник голови, студ. права Андрій Кіндракевич — писар, студ. філос. Степан Дідич — фінанс. секретар, студ. Марія Лупій — член. Контрольорами Комітету обрано: Петра Воробця й Івана Мудрого.

Учасники першого З'їзду Українського Католицького Юнацтва Канади
в Саскатуні в жовтні 1938 р.

У висліді дискусій і нарад намічено статутову комісію в складі: о. Н. Дрогомирецький, о. М. Горошко, Б.Л. Корчинський і А. Яремович. Вони вели наради в Геффорді 3 і 4 січня 1939 р. і на основі проєктів виготовлених о. М. Горошком, А. Яремовичем і Б.Л. Корчинським опрацювали статут. Назву організації встановлено однодушно "Українське Католицьке Юнацтво" (УКЮ), згідно з внеском Ст. Дідича. Намічено: а) Зорганізувати й згуртувати українську католицьку молодь Канади. б) Виховати під оглядом релігійним, національним, культурним, суспільним та фізичним — на характерних українців католиків Канади.

Преосвященний Кир Василій Лади́ка скоро затвердив статут УКЮ, і тоді негайно почалася акція організації відділів. Рушієм УКЮ був о. М. Горошко, який уже взимку 1938 р., а з повним розмахом на весні 1939 р. відбув організаційні поїздки по Саскачевані. Він відвідав усі парафії та місії, у висліді чого виростили все нові, живі й здорові клітини УКЮ. Отці душпастирі та ідейні вчителі помагали в тому на кожному кроці. Перший відділ УКЮ постав у Ріджайні, 22 січня 1939. Одним із перших (заснований 23 лютого 1939) був відділ у Геффорді, який вже зразу налічував понад 100 членів. У тому ж Геффорді відбувся під проводом о. Нестора Дрогомирецького й о. Михайла Горошка величавий перший Окружний З'їзд УКЮ у днях 1-2 липня 1939. Участь у ньому взяло поверх 300 юнацтва, яке у першому дні маршувало перед трибуною під звуки оркестри під проводом учителя Павла Юзика. Оба дні започатковувано Службою Божою. В суботу, 1 липня, відбулися спортові змагання. День закінчено великою забавою. В неділю, 2 липня, після Служби Божої відправлено панахиду за Героїв Карпатської Січі, а тоді відбувся історичний перший бенкет у честь новозаснованого "Українського Католицького Юнацтва". Після обіду відбулася пленарна сесія З'їзду, на якій виголошено низку промов на актуальні теми. Головне слово мав адвокат з Прінц Альберт Ілля Івасюк на тему "Большевизм ворог української молоді". Ввечорі був контекст красномовства, у якому змагалось 15 юнаків і юначок. Закінчено день контекстом солістів і виступом місцевого хору.

Три місяці пізніше, 10 жовтня 1939, відбувся в Саскатуні спільний з'їзд трьох організацій БУК, ЛУКЖ і УКЮ, яке вперше виступило як самостійна організація. Тоді й відбулися перші Загальні Збори УКЮ. Звіти виявили існування кільканадцятьох відділів та загальне зацікавлення цією новою організацією. Збори обрали до Головної Управи УКЮ ті самі особи, що були рік тому вибрані до Організаційного Комітету, з о. Михайлом Горошком як головою. Вибух Другої світової війни при кінці того року не остався без впливу на діяльність УКЮ. Праця одначе не зупинилася й розріст організації поступав.

Головний Заряд УКЮ змагав до того, щоб УКЮ стало всеканадською організацією. Молодь Манітоби на своєму з'їзді у днях 25-27 травня 1940 р. схвалила приступлення до УКЮ. Дня 14 жовтня 1940 року відбувся в Саскатуні другий Загальний З'їзд УКЮ. На ньому вибрано нову саскачеванську Головну Управу, яку очолив учитель Антін Яримович.

Беручи до уваги великі організаційні потреби, о. М. Горошко вирішив посвятитися всеціло тій справі як всеканадський організатор УКЮ. Він поробив заходи приєднати до УКЮ Альберту, а згодом Онтарію, а в самому Торонто подбав про заснування трьох відділів, з яких один був найбільший на Сході Канади. Молодь Альберти включилася до УКЮ на своєму з'їзді 30-31 січня в Едмонтоні 1943 року. Прихильна настанова оо. Василіян причинилася до того, що УКЮ стало всеканадською організацією. Головний організатор о. М. Горошко доконав діла, за яке взявся.

На З'їзді 13 жовтня 1941 р. вибрано головою Головної Управи УКЮ о. Антоніє Цимбалістого. На черговому З'їзді 12 жовтня 1942 р. вибрано почесним головою о. М. Горошка, який у минулому році повернувся до Саскатуну після кільканадцятимісячної відсутности, а головою УКЮ був обраний Мирослав Голота.

У п'ятиліття організації скликано "Перший Конгрес Українського Католицького Юнацтва". Відбувся він у Саскатуні в днях 4 і 5 липня 1943, з участю 103 делегатів з різних провінцій Канади. Торжественна Служба Божа в неділю, 4 липня вранці, з проповіддю о. Івана Бали, ЧНІ, була благодатним введенням у Конгрес. Конгрес офіційно розпочався того ж дня після полудня. Відкрив його почесний і діючий голова УКЮ, о. М. Горошко. На предсідника покликав він Б. Л. Корчинського, принципала середньої школи з Рами, Саск., а згодом йому до помочі Михайла Гриневича. Наспіло багато привітів в листах і телеграмах, які відчитувано підчас обох днів. Декілька привітів складено усно. Вітали Конгрес ядерними промовами англійською мовою теж канадські чужинецькі гості, а саме: Бриг. Трудо, посадник міста Саскатуна П. МекЕкєрн, професор Дж. В. Симпсон — історик Саскачеванського Університету й прем'єр Саскачевану Петтерсон. Львину частину Конгресу присвячено доповідям, а були вони такі: Антін Яримович "Церква, демократія і молодь", брат Методій "Наше походження", о. Михайло Горошко "Ідеологія УКЮ", Анастасія Жук "П'ятилітня історія УКЮ", Мирослав Голота "Таємниця організації", О. Цебрівський "Добрі й шкідливі чинники організації", о. П. Криворучка "Скріплення праці в організації", В. Комарницький "Організаційний Фонд", Б. Л. Корчинський "Канцелярія й організатор". В міжчасі виголошено ще декілька промов. Найбільш зворушливе було ідеологічне слово о. Нестора Дрогомирецького.

Конгрес вибрав Головний Заряд Домініяльного УКЮ в такому складі: о. Нестор Дрогомирецький — почесний голова, о. Михайло Горошко — голова, Катерина Яремович — заступниця голови зі Саскачевану, о. В. Пасічник, ЧСВВ — заступник голови з Манітоби, Геня Гамерник — заступниця голови з Едмонтону, Анастасія Жук — секретарка, Марія Музика — заступниця секретарки, Василь Комарницький — касир, Б. Л. Корчинський — пресовий референт. Контрольну Комісію обрано таку: о. П. Криворучка, Марія Карпець і Михайло Турчиняк.

Конгрес схвалив такі резолюції, опрацьовані Резолюційною Комісією під проводом шкільного інспектора лт. Петра Воробця:

1) Конгрес УКЮ складає глибокий поклін і заявляє чувства синівського прив'язання до Вселенського Архиєрея Папи Пія XII.

2) У хвилях розгару страшної тотальної війни, УКЮ, зібране на своєму Конгресі в Саскатуні, заявляє сильну і незломну вірність Їх Величеству Королеві Юрієві VI., та прирікає пожертвувати всім для перемоги ідеалів Бритійської Імперії.

3) Конгрес УКЮ складає свій синівський привіт Їх Екс. Кир Василюві і Кир Нілеві, та молить Всевишнього наділити Їх ласками і благословенством.

4) УКЮ гордиться так великим числом української молоді в рядах канадійської армії, та радіє її посвятою і героїзмом в боротьбі для перемоги Канади.

5) УКЮ заявляє, що вірить в традиційні принципи демократії Бритійської Імперії, та рішуче осуджує всі радикальні течії, як нацизм, фашизм і комунізм.

6) Конгрес УКЮ кличе українську молодь Канади до живої участі в суспільному політичному житті.

7) УКЮ заявляє свою готовість виконати призначену їй працю в будучій відбудові повоєнній реконструкції Канади.

8) УКЮ апелює до компетентних властей, запровадити у школах, головно середніх, навчання української мови як предмет навчання.

9) Конгрес УКЮ звертається до українського загалу, а головно до Батьків о моральну піддержку організації УКЮ.

10) Конгрес УКЮ звертається до свідомої української молоді по всіх закутинах Канади, щоб ставала в ряди УКЮ, та організувала відділи УКЮ.

11) Конгрес УКЮ радіє успіхами Всеукраїнського Конгресу скликаного Комітетом КУК в днях 22, 23 і 24 червня 1943, й складає глибокий поклін Президентові КУК Всеч. о. др. Кушніреві.

На закінчення першого дня відслужено панахиду за упокій о. Маркіяна Шашкевича, а після неї відбувся вокальний концерт з доповіддю о. Івана Бали, ЧНІ. На другий день вечером, на закінчення Конгресу, відбувся баль у найкращій залі найбільшого готелю Бессборо. Провадив його майстерно лт. Петро Воробець. Атракцією був вибір королеви Першого Конгресу УКЮ. Цеї почеси удостоїлась Анна Шабага.

Після цього Першого Конгресу, що був одночасно Першим Домініяльним З'їздом УКЮ, праця поживавилася. Постали нові відділи в Новій Шкотії, Ванкувері, Онтаріо, Альберті. При кінці 1943 року було вже 75 відділів. Отець Михайло Горошко продовжував свої організаційні поїздки з успіхом. Він брав участь у низці окружних з'їздів — у Саскачевані, Манітобі, Альберті і відвідував поодинокі відділи УКЮ.

Вже в рік після Першого скликано Другий Домініяльний З'їзд УКЮ. Відбувся він у днях 22 до 24 липня 1944 в Саскатуні. Проходив він під знаком війни й виїзду значної частини молоді на європейський воєнний фронт. Голова о. М. Горошко був ще в травні назначений Владикою Василем Ладикою капеляном для українців католиків у Канадських Збройних Силах в Європі. Цей З'їзд був ще величавіший від попереднього. Приїхали делегати від усіх відділів з різних просторів Канади. Значне число їх було у вояцьких одностроях. Головою обрано теж вояка Мирослава Голоту, касу передано в руки Павла Харка. Програма з релігійно-національним духом була багата й незвичайно цікава.

Коли закінчилася війна, капелян о. М. Горошко повернувся до Канади спочатком 1946 року. Турбуючись улюбленою організацією, він відбув наради з провідними членами УКЮ та владиками Василієм Ладикою та Нілем Саварином. Беручи до уваги, що голова Мирослав Голота зрезигнував, на його місце іменовано шкільного інспектора кап. Петра Воробця. Рішено, що централія УКЮ буде у Вінніпезі, а черговий з'їзд УКЮ відбудеться під час спільного Українського Католицького Конгресу. Такий Конгрес відбувся 2-4 липня 1946 року.

Після війни настали великі організаційні зміни в нашій Церкві в Канаді. Висвячено нових єпископів, а одночасно створено окремі екзархати, які опісля стали єпархіями і зросли до числа п'ять. Так то наступив тоді поділ передтим одного екзархату. УКЮ зустрілось з новою дійсністю. Єпископи зразу схвалили, щоб домініяльні з'їзди УКЮ відбувалися разом із з'їздами БУК і ЛУКЖ, щоб сини й доньки радили одночасно з батьками. Вслід за тим наступила децентралізація всіх трьох українських католицьких організацій БУК, ЛУКЖ і УКЮ. Поділено їх на автономні єпархіяльні організації. Це не скріпило, але, навпаки, послабило Організацію. Запал перших років розквіту погас і зацікавлення УКЮ-ом значно зменшилося.

В початках УКЮ почав виходити в Саскатуні, редагований студентами, журнал "Дзвін". У 1946 році започатковано видання в Едмонтоні місячника "Юнацтво". Був він тоді добре й цікаво редагований. Згодом, однак, перебрала його торонтонська делегація, щоб примінити його до вимог часу. У висліді "Юнацтво" перейшло майже в цілості на англійську мову. Під впливом II-го Вселенського Собору запанував у ньому ліберальний дух. По кількох роках перестав цей журнал виходити.

З гаслової Енциклопедії Українознавства довідуємося, що в 1980 році централія УКЮ була в Торонто. Головою її тоді був Р. Дусановський. Там виходив короткий час журнал "Вісник Молоді", а згодом появлялася англомовна сторінка УКЮ в часописі "Будучність Нації".

Про діяльність Українського Католицького Юнацтва на терені Канади в останніх чотирьох десятиліттях років не вдалося нам добути докладніших відомостей. З гаслової Енциклопедії Українознавства довідуємося, що в 1980 році централія УКЮ була в Торонто. Президентом її був тоді Р. Дусанівський. Там і виходив через недовгий час журнал „Вісник Молоді”, а згодом появлялася англомовна сторінка УКЮ в часописі „Будучність

Нації". Деякі загальні інформації, що їх понижче подаємо, одержали ми від Ніля Слободи, організатора УКЮ Едмонтонської єпархії.

Українське Католицьке Юнацтво у провінції Альберта особливо процвітало при кінці шістдесятих і сімдесятих років і мало сильні клітини майже в кожній католицькій парохії Едмонтонської єпархії, що й задержалось по сьогоднішній день. У парохіях при катедрі, св. Василія і Мондер, число членів часто переступало сто осіб. Клітини УКЮ відбувають організаційні щодвятижні сходи, організують духовні семінарі-конференції, культурні майстерні, прощі, спортові змагання. Останньо, 22 травня 1988, УКЮ перевело З'їзд „Українська Молодь Христові”. Нещодавно створило воно Єпархіяльну Комісію Молоді для служіння Церкві.

Про УКЮ в інших єпархіях Канади знаємо дуже мало. Під сучасну пору має воно діяти найсильніше у Вінніпезькій архієпархії. У Саскатунській єпархії, яка була колискою УКЮ, ця організація доволі активна. У початковій організаційній стадії знаходиться УКЮ у Ново-Вестмінстерській єпархії. Перестало діяти УКЮ у Торонтонській єпархії. Там активна українська католицька молодь у русі Українська Молодь Христові.

Українське Католицьке Юнацтво Канади діє тепер за статутом, схваленим 14-ою Краєвою Конвенцією в 1983 році. Довідуємося з нього, що патроном його є св. архангел Михаїл, як це було й у Т-ві „Орли” в Галичині. Мета УКЮК така: В рамках нашої Української Католицької Церкви виховувати духово українську католицьку молодь на добрих громадян канадської спільноти, що в ній вони проживають. Долішньою границею віку членів є 13 років.

Найвищим виконним чинником УКЮК є Краєва Управа. Вона міститься тепер в Едмонтонській єпархії. Президентом її є Жанета Козак. В єпархіях очолюють УКЮК Єпархіяльні Управи. Їм підпорядковані окружні, підокружні й місцеві управи.

Краєві Конвенції УКЮК відбуваються що три роки, звичайно ротаційним способом, завжди в іншій єпархії. Остання була в 1986 році в Саскатуні, а наступна підготовляється на 1989 рік у Ванкувері. Єпархіяльні Збори відбуваються що два роки, а окружні щороку.

Належало сподіватися, що Українське Католицьке Юнацтво Канади, яке з великим розмахом започаткувало свою діяльність у 1938 році, п'ятдесят років пізніше буде процвітати й визначатися кількістю членів і діяльністю. Тимчасом під тим оглядом воно залишилося позаду інших українських молодечих організацій. Одначе маємо надію, що як подих з Рідного Краю, у 950-ту річницю Хрещення України, запалив був нашу молодь Канади до створення УКЮ, так і тепер дух Тисячоліття Християнства України з-над Дніпра збудить приспане канадське українське католицьке юнацтво до посиленої дії.

Як бачимо, свято "Українська Молодь Христові" в 1933 році у Львові спричинило рухи української католицької молоді не тільки в Україні, які дали почин догуртування молоді у відносних організаціях. Організації ці силою обставин перестали діяти в Україні й тому конечно скомпензувати це на чужині в діаспорі.

Як бачимо з повищого, свято "Українська Молодь Христові" в 1933 році у Львові спричинило рухи української католицької молоді не тільки в Україні, які дали почин догуртування молоді у відносних організаціях. Організації ці силою обставин перестали діяти в Україні й тому конечно скомпензувати це на чужині в діаспорі.

З жалем приходить ся ствердити, що вільному Новому Світові, в Америці й Канаді, молодечі українські католицькі організації, які зродились і процвітали в 30-тих роках, поступнево затратили свою активність. Треба сподіватися, що Тисячоліття нашого Християнства збудить їх зо сну до нового повного життя.

Перший Головний Заряд Українського Католицького Юнацтва Канади з деякими делегатами на Конгрес.

Сидять зліва: о. Йосиф Пасічник, ЧСВВ, Микола Турчиняк, о. Павло Криворучка, о. Михайло Горошко (голова), Марія Музика, о. Никола Дрогомирецький, Настя Жук, Василь Комарницький.

Стоять у першому ряді зліва: Н.Н., Геня Гамарник, о. Іван Бела, ЧСВВ, капелан о. Ніль Пелех, Н.Н., капітан Петро Вороч, Марія Карпець, Н.Н.

Третій і четвертий ряд зліва: Н.Н., шостий Мирослав Голота, сьомий В.Л. Корчинський.

ПЛАСТОВИЙ „ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ”

„Хрестоносці” це пластова організаційна одиниця, що постала в 1946 році на скитальщині в Німеччині, спершу як старшопластунський курінь. У третю річницю існування, себто в 1949-ому році, схвалив він під впливом книжки академічного душпастиря о. Василя Мельника „Українські Хрестоносці”, „Деклярацію Ордену Хрестоносців”, з якої годиться зацітувати такі важливі постанови:

Офовмившись в пластовий Орден і прийнявши як свою основу принципи християнського світогляду, чинного патріотизму по відношенні до нашої Батьківщини — України та елементи пластової і лицарсько-хрестоносської духовости, вважаємо закінченим трьохрічний період шукання шляхів та формування себе, як старшопластунської клітини.

Нас з’єднала до Ордену Хрестоносців ідейна програма, що її випусав Український Пласт на своєму прапорі: „Бог і Україна”. В ім’я цих величних і вічних вартостей ми зобов’язалися служити великим ідеалам: Добра, Краси, Правди й Любови. Пластовий виховний ідеал справжньої гармонійної людини — доброго християнина, гідного сина своєї Батьківщини, людини альтруїста з усіма моральними чеснотами, людини, що з оптимізмом й усмішкою сприймає життя та включається в його формування, — цей ідеал став нашим спільним ідеалом, до якого хочемо змагати спільно.

В процесі довгих розважань, у висліді нашої дружньої співпраці, ми постановили скріпити дужче нашу спільноту, зробити її зовнішнім (організаційно) та внутрішнім (ідейно) монолітом, тісно в’яжучи особисте зі спільним. Ми постановили напру в’гоїстичности, автоматизації, умасовлення та впарі з тим замкнености людських осібників і спільнот в сучасному світі, творити вужчу, дружню сім’ю старших пластунів з глибокою ідейною підбудівкою, накресленою метою в пластовому і позапластовому середовищі та з певним призначенням.

В цих наших намірах присвічувала нам з Провидіння Божого обрана для окреслення нашої пластової частини історична назва „Орден Хрестоносців”, та приклад середньовічного лицарства й ідея хрестоноства. В своїй назві знаходимо

найкращий вияв служіння високим ідеалам багатьох людських поколінь. Традиція хрестоносських орденів, їхньої героїчної боротьби проти поган в обороні Господнього Гробу, впоює в нас духа чинного християнізму та патріотизму. Середньовічне лицарство стає нам зразком до наслідування в боротьбі за нашу мету. Ідею новітнього хрестоноства розуміємо як активне включення в процес духового відродження сучасного світу на християнських основах.

Змагати до принципів Христового Євангелія на всіх відтинках життя, сприяти поглибленню християнського світогляду в себе самих та в своєму оточенні, довести до володіння духових вартостей у нашому житті, усуваючи перевагу практичного й теоретичного матеріалізму наших днів, — це велика мета новітнього хрестоносця.

х х х

У своєму життєвому шляху, який торуватимемо засобами нашого символу: хреста на оборонному щиті і меча, при-свічуватиме нам світла постать нашого Великого Патріота, Князя Української Церкви, пок. Митрополита Кур Андрія Шептицького. Його вічно живий дух у наших серцях і чинах вестиме нас його слідами до служіння Богові й Україні.

На дальшому етапі нашої праці й життя в лицарській службі Церкві, Батьківщині, Українському Пластові й нашому Ордені хай нам допоможе Бог!

Дано, в місці Великої Ради,
Року Божого 1949, дня 14 березня.

За студентських часів у Європі поважне число членів ОХ було провідними діячами ТУСК „Обнова”, а згодом її академічної вітки, УКАО „Обнова”. Шість членів основників студіювали богословію. Деякі з них брали участь у вишкільних скавтських таборах для студентів богословії в Швейцарії (1950, 1951). З рядів ОХ вийшло кілька священиків.

Значна частина хрестоносців здавна й досі є активна на церковно-релігійному полі. Часто ставали вони співініціаторами важливих акцій та імпрез у церковно-релігійному житті української діаспори, як нпр. створення Християнського Руху, святкування роковин хрещення св. Ольги й хрещення України, акція за патріархат, і брали активну участь у важливих його подіях. На цьому полі найбільше відзначилися проф. д-р Василь Маркусь і проф. д-р Мирослав Лабунька.

Під сучасну пору „Орден Хрестоносців” гуртує в двох організаційних одиницях, 5-му курені Уладу Старшого Пластунства (УСП) і 20-му курені Уладу Пластового Сеніорату (УПС), 127 членів. Хоч вони розсіяні на теренах Європи, ЗСА, Канади, Аргентини й Австралії, але з'єднані спільними ідеями, з'ясованими в „Деклярації Ордену Хрестоносців”, прийняті духом християнського месіанізму.

ХРИСТИЯНСЬКА СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

В Україні засновано організацію Християнська Спілка Української Молоді (ХаСУМ), що діє в тісній співпраці з Українським Християнсько-Демократичним Фронтом. Створено її на Пластовому З'їзді, що відбувся 30 вересня 1989 р. в Долині, Івано-Франківської області. Беручи до уваги, що Пласт на рідних землях обмежує свою виховну працю у високо моральному християнському й національному дусі тільки до дітей віком від 7 до 16 років, створено товариство ХаСУМ для старшої молоді, в першу чергу студентської, у віці від 16 до 30 років.

Завданням Спілки є змобілізувати молодь до активної участі у процесах національної та релігійної обнови. В її програмі подано, м.ін., таке: „Поряд із вірою в Бога, однією з основ, що визначають діяльність і членство в ХаСУМ, є любов до рідної землі України: і тому одним з головніших політичних завдань Спілки є боротьба демократичними мирними засобами за здобуття суверенітету України й відновлення української державности”. Українсько-католицьке вчення становить світоглядові позиції Спілки.

ХаСУМ старається нав'язати співпрацю з іншими молодечими християнсько-демократичними організаціями світу. Першим кроком до цього є зорганізована Спілкою в жовтні 1989 р. в Києві зустріч з представниками молодечих християнсько-демократичних товариств Грузії, Естонії і Литви.

Провід ХаСУМ становлять: Іван Лой (Львів) - голова, Леся Левків (Львів) - секретар, Іван Скорняк (Городок), Іван Курило (Івано-Франківське), Володя Боднар (Івано-Франківське), Мирон Кріль (Івано-Франківське), Ігор Хорошилов (Львів) - члени.

Вже початок діяльності ХаСУМ позначився проявами мучеництва. Кілька тижнів після її заснування, 17 жовтня 1989, відбувся бандитський напад на її голову, Івана Лоя, при чому його тяжко побили. Це свідчить, що ця організація не є мила ворогам нашого народу й релігії та є доказом її вартости.

РОЗДІЛ ІХ

**СВЯТО ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ
1938 РОКУ**

ВІД ЛЕГЕНДИ ДО РЕАЛЬНОЇ ДІЙСНОСТІ

Свято Християнської України

1938-го року минуло 950 літ від часу Свят-Володимирівського Хрищення Руси-України. Відзначення цього ювілею проходило під назвою: Свято Християнської України. Почин до цього відзначення дала організація української молоді „Орли”. Ця організація постала в Західній Україні після свята „Українська Молодь Христові” (УМХ), яке відбулося у Львові, 6 і 7-го травня 1933-го року, в 1900-ліття Смерти й Воскресення Христа Спасителя. Весною 1937-го року появився в українській пресі заклик Головної Ради Товариства „Орли” наступного змісту:

„Під увагу українській молоді й усьому українському громадянству.

„Зближається незвичайний ювілей в історії нашого народу — 950-ті роковини Хрищення України. Гідне відсвяткування такої події є не тільки нашим обов'язком, але теж Богом даною нагодою, щоб здати іспит нашої релігійної й національної зрілості, збудити новий подійом українського духа, дати належну відповідь ворогам Христа, що топчуть святу Українську Землю.

За благословенням Патріярха нашої Церкви, Високопреосвященного Митрополита Кир Андрея Товариство „Орли” — КАУМ піднімається ініціативи перевести в діло відсвяткування цього ювілею під назвою „Свято Християнської України”.

З нагоди Христового Воскресення та в IV. річницю відсвяткування Його 1900-ліття пам'ятним святом „УМХ”, що дало початок нашій Організації, звертаємося до українського громадянства, а зокрема української молоді всіх країв та континентів з гарячим покликом доложити всіх старань, щоб якнайкраще відсвяткувати це Свято”. (Передрук з журналу *Українське Юнацтво*, Львів, травень, ч. 5, 1937).

Про дальшу дію в напрямі відготовки цих ювілейних святкувань читаємо в цьому ж журналі (ч. 4 1938) у статті-інформації „Свято Християнської України” наступне:

„Слідом за цим першим пресовим комунікатом почало Т-во „Орли” робити дальші заходи, щоб видвигнена думка про ювілейні обходи набрала більш конкретних форм. Цій справі присвятила Головна Рада „Орлів” кілька засідань. На них подрібно передискутовано всі справи, злучені з цим ювілеєм, устійнено час, що в ньому мали б відбутися ювілейні свята та намічено їхню програму. Черговим етапом цієї підготовчої акції було запрошення на 24-го грудня 1937 р. представників українських католицьких товариств на конференцію у справі дальшої організації цих юві-

лейних обходів. День перед тим справа ювілею була порушена також на конференції Єпископату Галицької Церковної Провінції, під час якої теж рішено цю подію торжественно відсвяткувати; завдяки цьому ініціатива Т-ва „Орли” набрала повного одобрення. На згаданій конференції представників українських католицьких товариств, що її скликала Головна Рада Т-ва „Орли”, був приявний Преосвященний Кир Никита, як заступник Митрополитського Ординаріату. На цій спільній нараді справу ювілею реферував, з рамени Головної Ради Т-ва „Орли”, ред. Роман Данилевич. Референт, підкресливши велике історичне значіння події Володимирського хрищення, виказав, що сучасне положення Української Нації ставить до нас вимогу в особливий спосіб відсвяткувати 950-літній ювілей цієї світлої події в житті Української Землі. Дальше зазнайомив він приявних з випрацьованими проєктами щодо речинця ювілейних обходів, їхньої організації, як також з проєктом програми ювілейних свят. На основі цього реферату переведено дискусію та в її висліді вибрано Ініціативно-Діловий Комітет. У склад цього Комітету ввійшли: д-р Маркіян Дзєрович,¹⁾ як голова, ред. Роман Данилевич, як секретар, а як члени: о. кан. Юліян Дзєрович, о. Іриней Назарко і проф. д-р Микола Чубатий.

Цей Ініціативно-Діловий Комітет незабаром перетворився в Діловий Комітет, куди ввійшло багато більше громадян і громадян, що почали працю в поодиноких його секціях . . .”

У висліді наради наших Владик у Львові, 23-го грудня 1937-го року, яка відбулася під проводом Митрополита Андрея Шептицького, вийшло Пастирське послання. Наша Ієрархія в цьому Посланні поручила працю Ювілейного Ділового Комітету Духовенству й Вірним та заохотила до творчої дії, щоб ювілейні торжества принесли якнайбільше духової користі для Українського Народу. Для виконання цього великого завдання створилися також окружні і місцеві ювілейні комітети.

Діловий Комітет Свята Християнської України розпрацював модрібну програму ювілейних святкувань. Вони мали тривати від місяця серпня 1938-го року до серпня 1939-го року. Але вже 24-го липня 1938-го року, в роковий празник святої Ольги, першої християнської володарки Київської Руси, і 28-го липня того ж року, в день святого Володимира Великого, мали впродовж 15 хвилин опівдні гомоніти дзвони по наших церквах. В навечеря початку великого ювілею, 13-го серпня 1938-го року, півгодинний гомін церковних дзвонів — теж опівдні — мав сповістити усім, що Україна бажає залишитися вірною великому Свят-Володимирівському заповітові і надалі змагатися за своє краще майбутнє під Христовим знаменем. У бюлетені „Свято Християнської України”, липень 1938 м. ін. читаємо:

„Голос наших дзвонів понесеться ген на Схід до наших Братів, які під пануванням антихриста не мають змоги явно святкувати Великих Роковин. Нехай і вони почують той голос дзвонів і разом з нами з'єднаються в тихім молитовнім сокупленні. Нехай цілий нарід соборно віддасть поклін пам'яті великої події”.

14-го серпня 1938, в день щорічного відзначування пам'яті Свят-Володимирівського Хрищення Руси-України, — згідно з програмою — мали вийти процесії з церков, перейти на води, де мало відбутися, подібно як у свято Богоявлення — водосвяття. Празник Воздвиження Чесного і Животворячого Хреста, 27-го вересня 1938 був передвиджений як день вкопування біля церков ювілейних дубових хрестів, що мали бути „тривалою пам'яткою для парохії про Ювілейний Рік. Щоб наша віра в Христа й вірність своєму народові була кріпка й сильна як дуб” (гл. вище згаданий Бюлетень). Діловий Комітет подав розміри таких ювілейних хрестів з видовбаним написом: 950-ліття Хрищення Руси-України.

У згаданому вже Пастирському посланні нашої Ієрархії, яке появилось 1-го березня 1938-го року, було м. ін. сказано:

„Митрополичий Ординаріят дуже поручає Всечесному Духовенству в усіх Службах Божих випрошувати з неба потрібні для цілого народу ласки для утвердження його у св. вірі, збереження його у св. Божій благодаті й духового поступу в католицькому житті”.

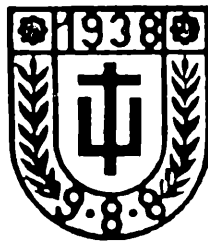
Щоб причинитися до духового оновлення і поступу в християнському житті, впродовж Ювілейного року мали відбуватися в поодиноких місцевостях місії, проповідники мали поглибити серед вірних знання всіх правд віри, що відносяться до нашої Церкви й до святого діла помирнення Церков, щоб довести до їх з'єдинення. Товариство Отців Катехитів у Львові розписало конкурс на 5 проповідей для молоді, згуртованої в релігійних організаціях. Ці духовні науки мали творити цілість та мали порушувати актуальні теми, зокрема тему ювілею Хрищення Руси-України. Було в пляні оприлюднити їх друком. Реченець надсилення рукописів був день 30-го вересня 1938-го року.

Діловий Комітет видавав переріодичний бюлетень „Свято Християнської України”, який інформував українське громадянство про акцію підготовки і влаштування ювілейних свят. Інформативно-пропагандивну роботу виконували комунікати в пресі, ювілейна відозва, ювілейна афіша. Накладом Ділового Комітету появилися такі видання: *Нова радість*, ювілейний молебень, що його зладив о. Ст/ефан/ Р/удь/ — у цій книжечці поміщені також дві пісні композитора д-ра Бориса Кудрика. *Пісня до св.*

Володимира Великого, слова о. М. Дороцького, і *Кант Хрищенню України*; ювілейні проповіді; О. Горицвіт: *Світло з неба в Україні* — пам'ятка 950-ліття Хрищення Руси-України (короткий нарис введення християнства в Україну); „З нами Бог”, підручник для влаштування ювілейних академій з нагоди 950-ліття Хрищення Руси-України. Крім цього, появились 2 образи Свят-Володимирівського Хрищення Руси-України, один кисти знаного маляра Василя Дядилюка, другий — Сагайдачного (не Євгена); ювілейна відзнака мистця Галини Захаріяевич (ця відзнака поміщена нижче); ноти з ювілейними піснями; медалики; наліпки на вікна.

Діловий Комітет Свята Християнської України у Львові спрямував свою працю в напрямі, щоб святкування 950-ліття Хрищення Руси-України мали український всенародний характер. І, справді, ці ювілейні святкування були проведені в такому дусі. А на доказ того, що не лише Галицька Земля відзначала цей великий Ювілей, згадаю хоч би дві публікації, що появились поза її границями. Одна з них появилася в Кременці, на Волині, 1938-го року, авторства протоієрея Михаїла Тучемського: „Життя й діяльність святого Рівноапостольного князя Володимира та охрещення при ньому Русі-України, 988-1938”, з малюнками, накладом видавництва „Церква і Нарід”. Друга публікація, видана в Нью-Йорку, ЗСА, теж 1938-го року — це „Пісня в честь 950 річниці Хрищення Руси-України”, музика Павла Печеніги, слова о. С. Мусійчука (накладом книгарні „Сурма”).

(« Дзвіоні » ч. 2 (109) Р. 1979)

СВЯТОМУ АНДРІЄВІ

*Іздерті з хрестів софійські бані,
Продерте серце наше до нутра...
Прилинь з висот, Андрію Первозванний,
І стань щераз над берегом Дніпра!
Могучий гóрод по пророцтву виріс
І вирости святині золоті.
...Могучий город тоне в кровнім вирі,
Глядять святці зажурено зо стін.
А де ж твої слова, о, учню Спаса?
А де ж хрести, де срібло вівтарів?
У Києві, на світляних терасах
Кат лічить гріш, а трупів — трупарі!
Прилинь до нас, Андрію-старче, знову!
Твоє пророцтво ворог взяв на глум,
Над Києвом, мов страстна тінь Христова,
Народній смуток бродить, чорний сум...
Хай гнів тебе огорне, гнів вогнистий,
Кинь лютий беззаконникам проклін
І над Дніпром хрест другий застроми ти,
Непереможний вічний хрест, амінь.*

/„Українське Юнацтво”, ч. 7-8(63-64), липень-серпень, 1938/

**Отець Іван Леськович освячує води Лімниці
під час дівочого табору „Орлів” 1938 р.**

УРЯДОВІ ВІСТІ Т-ва „ОРЛИ”

Рік видання II (IV) — липень - серпень 1938 (VIII)

ч. 6 - 7 (26 - 27)

КОМУНІКАТ ч. 10/1938

СВЯТО ХРИСТІАНСЬКОЇ УКРАЇНИ

1938 р. припадає 950-ліття Хрищення Руси-України. Ще в травні минулого року Головна Рада т-ва „Орли” виступила з ініціативою відсвяткування цього небуденного ювілею під назвою „Свято Христіанської України”. Відтак у грудні м.р. передала вона цю ініціативу окремому Діловому Комітетові, що почав свою діяльність за благословенням цілого українського Єпископату.

Згідно з зарядженням Ділового Комітету ювілейні торжества мають зачатися 14. серпня ц.р. і триватимуть до 14. серпня 1939 р. Як підготовка до ювілею будуть свята св. Ольги, 24. липня і св. Володимира, 28. липня ц.р. В цих днях крім Богослуження з відповідними ювілейними проповідями буде відбуватися по всіх українських парохіях ¼ години дзвонення, від год. 12 — 12:15. Подібне дзвонення, але вже ½ години попередить початок ювілею, а саме відбудеться воно 13. серпня ц.р. від год. 12. — 12:30. В сам день початку ювілею 14. серпня ц.р. в полудне після Служби Божої відбудеться у всіх місцевостях на українських водах ювілейне водосвяття з відповідною проповіддю.

27 вересня ц.р., в день Воздвиження Чесного й Житворящего Хреста відбудеться у всіх українських парохіях вкопання ювілейного хреста, супроводжене ювілейною проповіддю. Форма й напис цього хреста є точно заповідані в бюлетені Ділового Комітету.

Впродовж цілого ювілейного року відбудуться в цілому краю духовні вправи й місії. Крім цього кожна місцевість як також кожна більша округа влаштує ювілейний концерт чи академію. Повна програма таких концертів і академій є заповідана в спеціально виданому підручнику п.н. „З нами Бог”.

В зв'язку з ювілейними торжествами видає Діловий Комітет цілий ряд ювілейних видань, а то: відзнаки, медалики, наліпки на вікна, 2 образи Хрищення Руси-України, історичну книжечку, підручник, як улагоджувати ювілейні академії, ноти з ювілейними піснями, ювілейні проповіді й молебні.

Про ювілейні обходи звіdomлятиме український нарід ювілейна відозва, пропагандивний афіш, бюлетен Ділового Комітету та комунікати в українській пресі.

Кружки „Орлів” доложать усіх старань, щоб ювілейні торжества випали в їхніх місцевостях якнайбільш величаво. Старшини Кружків допоможуть своїм душпастирям зорганізувати місцеві ювілейні комітети, що мають зайнятися переведенням цілої ювілейної програми. Найбільше завдання жде членів т-ва „Орли” в поширенні ювілейних видань. Кожний Кружок „Орлів” повинен наложити на кожного свого члена обов'язок розпродати певну кількість вище вчислених видань. Від усіх ювілейних видань призначає Діловий Комітет місцевим ювілейним комітетам 30% провізії. Одержані гроші за кольпортажу повинні місцеві ювілейні комітети призначити на якусь найбільш потрібну в даній місцевості ціль. Чистий дохід з всіх видань призначає Діловий Комітет на здвигнення якогось тривалого всенародного пам'ятника.

Допомогти до якнайкращого переведення торжеств з нагоди 950-ліття Хрищення Руси-України це одно з найпекучіших завдань т-ва „Орли”, про що мусять тямити всі члени Товариства.

Референт організації

(“Українське Юнацтво” ч. 7-8 (63-64), липень-серпень 1938

Ю. Дараган

КИЇВ

*Над містом в темряві — вогнистий хрест
Знявсь догори, як сяєво пожвежі,
Вечірніх ліхтарів протест —
Що ніч загарбала барвисті межі,
Схилила день за виднокруг, за Брест...
Над містом в темряві — вогнистий хрест.*

*Вогнистий хрест, накреслений над містом,
Оповідає всім, що ні, не вимер
Наш славний рід! Людських осель намістом
Керує до тепер Великий Володимир.
І в небі символом яскравим і вогнистим
Палає хрест, накреслений над містом.*

У ВЕЛИКІ РОКОВИНИ

Не кожне українське покоління мало те щастя, що саме припало нам. А щастям повинні ми вважати *наше духове відродження*, що його саме переживає в сучасну пору наша українська нація.

Годі тут широко доказувати цей радісний факт, що його свідками та учасниками є саме ми, тимбільше, що він ще далеко не завершений, що властиво ось на наших очах здійснюється. І нема сумніву, що це велика ласка Божого Провидіння, що саме в цей важний та переломовий час у житті нашого народу припадає небуденний ювілей найбільшої події української історії. Саме цього року минає дев'ять і пів століття від цієї пам'ятної хвилини, коли Русь-Україна прийняла св. Хрест, обновила свою душу в чудотворній купелі св. Хрищення та стала учасницею Христового Царства. Нове світло з неба освітило Українську Землю і його животворне проміння розбудило нове життя, воскресило в українському народі нового лицарського духа, який зродив у нашій історії довгий ряд славних лицарів-героїв, що не перевелися й до сьогоднішнього дня.

Роздумуючи над такою великою подією, як хрищення цілого народу, насувається стільки глибоких та вагітних думок, що насправді годі в короткому слові бодай частинно їх вичерпати — з'ясувати. Тому мусимо обмежитися тільки до деяких головніших.

Мабуть ще недавно був у нас такий сумний стан загального затемнення людських умів, що навіть серед т.зв. освічених людей — і то переважно серед них, — панували зовсім хибні погляди на такі переважні справи, як релігія, Церква, християнство, християнська культура. Ще недавно білими круками були ті, що не зо звичайної привычки чи там загально прийнятого звичаю, але свідомо і з переконання, явно й славно виступали в прилюдному житті як християни. Тоді це було дуже немодне, а навіть ризиковне, бо зовсім інакший був дух часу. Цей дух мав на собі зовсім інакшу печать, печать вільнодумства та як не явної, то бодай скритої боротьби з Богом, Церквою та християнством. І треба було аж цієї жахливої дійсності, що її створили безоглядні визнавці того ж вільнодумства комуністи більшовики, щоб у цілій повноті виявилася правда про неоцінену вартість християнства. Так, треба було аж жахливих пожарів більшовицької революції, щоб відкрилися очі засліпленим, треба було аж сорок тисяч жорстоких розстрілів невинних жертв, щоб відчинилися уші глухих на Боже слово. І щойно на жахливому досвіді, що його перевели й ще даліше переводять безвірки-більшовики, стало людям ясно, що значить усунути християнські засади з суспільного життя. Бо ніщо інше, як здорові засади Христової науки є тою

непохитною основою, найтривалішим фундаментом, що тільки на ньому можна безпечно ставити важку будову суспільного життя. Пригадаймо собі тільки, що сталося з родиною ось там у більшовицькому „раю”. Батьки, діти та й взагалі рідня між собою стали найтяжчими ворогами, що не раз залюбки себе взаємно винищують та ще й чваняться тим. А зграї бездомних дітей, що всі свої найкращі весняні-юні сили віддають на службу гріхові, проступкові, злочиніві — чи ж не є тим найякішим доказом, що так звана безбожницька культура це справжня руїна — пекло на землі!

І ось на цьому вже прикладі ми можемо зрозуміти, яке великанське значення має християнство і яке велике діло було те, що його 950 літ тому довершив св. Володимир Великий. Додаймо ж ще до того ті неоцінені добра, що ними збагатила нова християнська віра наше національне життя, вносячи в нього *почуття національної єдності та покликання до особливої ролі*, що її призначило Українській Нації Боже Провидіння, то насправду не зможемо вийти з подиву для нашого преславного князя Володимира, що мав щастя довершити цього великого діла.

Але якось воно так є вже мабуть у самій людській природі, що людина часто доти не цінить скарбу, доки його не втратить. Знана річ, що справжню ціну здоров'я знає тільки той, хто перейшов важку недугу, хто бодай на час був позбавлений цього великого природного добра. Таксамо найбільшу любов Батьківщини має той, хто потерпів за неї, хто власною душею досвідчив її великої ціни. Щось подібне було в нас і з цим неоціненим духовим скарбом, що ним є християнство. Доки цей скарб збагачував ціле суспільне життя, що саме завдяки йому буйно цвіло, доти не застановлялися над тим, що буде, як цього скарбу не стане, як його прогайнують або й викинуть на смітник.

Мимоволі насувається на думку славна Христова притча про блудного сина, що добровільно з бутної сваволі покинув достатній батьківський дім і зо своєю пайкою майна пішов на вільну чужину. І щойно розтративши все майно, пізнав він його ціну та зрозумів цілу вартість добра, що його зазнавав у батьківському домі. Щось подібне приключилося було з християнськими народами Європи, що в 19 столітті майже зовсім занепали всі скарби християнської релігії та опановані духом вільного лібералізму й безбожницького соціалізму зійшли на шлях блудного сина. На жаль, не остерігся перед цими манівцями й наш український народ, бо й серед нас не бракувало ложних пророків, пропагаторів соціалістичного радикалізму, вільнодумства та безвірства. Свідків цього сумного явища ще досить між живими, тому зайве докладніше змальовувати цю темну сторінку нашого недавнього минулого. Славити Господа, що це вже поза нами, що шлях блудного сина вже закінчився і прийшло спасення протверезіння, поворот до батьківських хоромів — *нове релігійне відродження*. Безповоротно минув уже час, коли наші прегарні церкви світили пусткою, коли Христос в Україні був майже опущеним сиротиною. Щоправда, тут і там ще чуємо про появу якихсь недовіроків-комуністів, але це вже тільки відокремлені факти, бо цілий український загаль по цей

б'ік Збруча ясно і рішуче визначив своє становище під переможним прапором Христа-Царя. Це далекосягле рішення Української Нації за Христом поглиблюється з року на рік, з дня на день. Вистарчить пригадати наскільки воно поступило продовж 5-ти останніх років, від пам'ятного свята „Українська Молодь Христові”. Направду годі здержати надміру почувань радості, що з цього приводу захоплює кожного з нас! Нова надія родиться в наших душах на саму згадку, що провід над українським народом знову поверне до рук Того, що Йому передав його славний володар української землі св. Володимир Великий. Як 950 літ тому, так і тепер Христос знову царює в Україні й наділить її могутністю, величчю та славою!

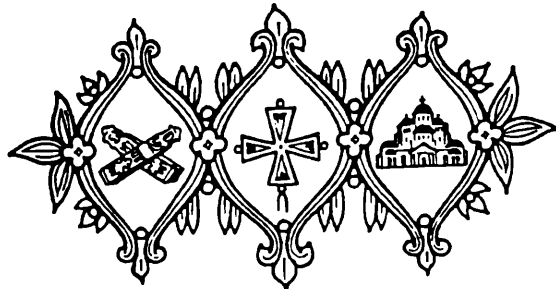
І навіть коли наші очі глядять он туди на схід, на золотoverхий Київ і бачать цю жахливу дійсність, що там тепер панує, то не огортає нас чорна зневіра та безнадійність. Хто вміє бистріше приглядатися та уважніше прислухуватися, той мусить завважити це радісне явище, що й там існує непереможне змагання українського народу визволитися з жорстокої московської неволі та вернутися до повновартного життя, опертого на Христових засадах. Чи ж треба кращих доказів на те, як свята кров тисяч борців мучеників за Христа й України?!

Тому в цю святочну хвилину величного ювілею 950-ліття Хрищення Руси-України треба нам глибоко вірити в цю вічну правду, що кров мучеників — це найкращий посів, що Голгота — це за порука світлого Воскресення. Те, що переживає український народ під сучасну пору є ніщо інше, як друге хрищення — *хрищення крові*. А сила його невимовно велика! Бо сам Бог його приймає та вінчає вінцем вічної слави.

А з ким Бог, той певно переможе!

(„Українське Юнацтво” ч.7-8(63-64), липень-серпень 1938)

Передрук святочної промови з підручника „З нами Бог”, виданого Діловим Комітетом Свята Християнської України для владжування ювілейних академій з нагоди 950-ліття Хрищення Руси-України.

950 ЛІТ ТОМУ

**Вступне слово на святі Хрещення Руси-України
дня 20.XI.1938 у Кракові.**

950 літ тому збулася на наших землях подія, одна з найбільших і найтривкіших, великий князь Володимир, признаний святим і рівноапостольним князем, охрестив свою державу.

Таким чином Він не лиш дав нашим предкам замість неоформлених вірувань поганських кріпкі закони Христової Віри, не лиш впровадив наш народ в сімю культурних народів європейських, не лиш навязав трівкі звязки з Візантією і Болгарами, але якраз тією одною спільною Христовою вірою і свідомістю державною, ніби золотим обручем звязав до купи численні волості своєї імперії і єї племена численні. Цей золотий обруч остався в деякій мірі до нині. До нині, хто тримається нашої віри святої, цей наш чоловік, а хто відцурався від неї звичайно пропадав для народу.

950 літ! Скільки громів прогуло за цей час над нашою землею, скільки теремів княжих і кріпких твердинь розлетілося у дребезги, скільки сіл і городів виросло і щезло з лица нашої землі, як високо не знімалися ми у славі і як низько не скочувалися в діл, які народи не нападали на нас, не нищили й не грабували нас, а Київська Софія збудована сином Володимира, стоїть по нині день і по нині день на непорушній стіні красується монументальна мозайка Премудрости Божої, сумна, бо до неї теперішні наїздники червоні не пускають її дітей, щоб кріпилися духом.

Але осталася вона, і нам теж не пропасти!

І не тільки те Володимирове діло прямо чуда творить. Бо як раз на передоднях теперішнього свята, як Лазар з гробу, добулися з землі фундаменти другої величної святині, Крилоської катедрі. І мов на прощу до святого місця пливуть люди тисячами в неділі і свята, щоб дихнути подихом колишньої, славної минувшини. І приїхав сліпий батько селянин зі своїми синами і казав себе провадити по драбині в діл, бо хоч коли я очима бачити не можу, то най хоч руками доторкнуса до кам'яної домовини, в котрій лежали кости нашого великого князя.

Скептики і недовірки скажуть, що це припадок а мудрагелі докинуть, що це от так собі збіглися події до купи, але ми віримо кріпко, що це видимий знак невидимої благодати, що це палець Господній доторкнувся до найбільше обумерлих очей і вони узрять.

950 літ! Святуємо ті роковини так, як можемо. Як же вони далекі від того, що 950 літ тому назад. Але не забуваймо, що за 50 літ приїде тисячеліття. Ми, старші, його не доживемо. Але ти дорога молоде і ви кохані діти будете учасниками того великого свята. Дайже Вам Боже, щоб ви відсвяткували його в почуттю колишньої величчї і в блеску нової слави.

Христос у Києві

Драматична поема з часів князя Володимира Великого в трьох картинах.
(У 950-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ).

I КАРТИНА.

(Двір княжий, зала аудієнцій. По стінах висить зброя, роги турів, по середині — золотокованний трон, над ним угорі тризуб. На троні сидить князь Володимир Великий).

Князь Володимир (замислюючись):
В душі моїй нова, свята новина.
Хтось запалив у серці щастя свічі,
Хтось отворив широко княжі вічі,
Хоч княжі вічі — вічі поганина.
Ненависть до богів (я їх покрушу!)
Хтось положив у поганина душу,
В мою грішну, жорстоку, просту,
[хвору, —
Як зник мені казати отець Григорій.
Не винен я, лише отець Григорій
І Анна, християнське світло Боже,
Що я плюю на вас, боги-потвори,
Свароже, Хорсе, Перуне, Дажбоже!
Христє, Христє, що вмер у лютих муках
За всіх людей, і правих і неправих!
Дитя, яке беруть мами на руки,
І велитню, що світом правди правиш!
Як тяжко в тебе є для поганина
Повірити, що правда Ти єдина!
А сумніви, мов гостролетні п'єрці,
Ранять моє тривожне, щире серце...
(Глибока задума, а згодом):

Один народ, один їх князь потуги
І Бог один-єдин!.. Я повен туги
За днем, коли і я і всі князи
І весь народ — будемо християни.
Та ще не час... Ще треба підготовки.
Ще й так цілком не знане є нікому,
Що князь учиться Божих слів здорових
В отця Григорія пустельнім домі...
(Із двірського подвір'я чути гамір. Входять по черзі розсерджені Добриня й Путята. Гамір не шапає).

Добриня:
О, князю, горе! Київ у скорботі!
Юнак якийсь, з очима, якби з жару,
У Перуна ломакою ударив,
Розбивши срібен вус і вічі злоті!

Путята:

Він, князю, із жрецем був на розмові
І про богів страшенні речі мовив!

Добриня:

Щенюк і богобієць мусить вмерти!
Для християн нема у нас пощади!

Князь Володимир:

А хто ж він, цей юнак, що винен смерті?
Чи всі, Добрине, християни — гади?

Добриня:

Усі! Чого ж дивуєшся, наш князю?
О, глянь! Юрба благає в тебе кари
Для богобійця! Князю наш, приказуй!

Юрба (з подвір'я):

Ми помсти хочем! Смерти для варвара!
(Бігає Вуєфаст):

Вуєфаст:

Ні! Ласки, князю, ласки для хлопчинів.
Що задля кпин жреця забув, що чинить?
Путята (до Вуєфаста):

Чи й ти запродав серце християнам?

Вуєфаст:

Не можу я дивитися на рани
Хлопчини цього й на сваволю люду!
Князь Володимир:

Для нього я, князь, оборонцем буду!
(На лицях прихвнних здивування).

Його карати смертю не позволю,
А дам йому трисвітлу, щасну волю.
В моїй Державі воля, честь і право!

Вуєфаст:

Князеві мудрому по віки слава!

Князь Володимир (до Вуєфаста):

Приклич тут хлопця, хай покаже рани!
(Вуєфаст іде, за хвилину вертається з окри-
павленим хлопцем).

Князь Володимир (до хлопця):

Ти хто?

Хлопець-християнин:

Я Правдолюб, син Добровоя,
Купця з-під Києва, ми — християни!

Князь Володимир:

Чи хочеш ти з богами вести бої?

Хлопець-християнин:

О, князю! За слабкі боги-немови,
Щоб ми із ними вели бої люті.

Вони лиш дерево, без духа й кресту,
Ім — у вогні, а не богами бути!
Я це сказав жрецеві твого двору,
Бо він могого Бога упокорив,
Назвавши грецьким дурнем мого Бога!

Князь Володимир:
Ти вольний, хлопча любий та від-
[важний!
(Хлопець, кланяючись низько, відходить
з Вуефастом).

Добриня (до князя Володимира):
Не добре робиш, князю, й нерозважно!
Путята:

Це, князю, наша щира осторога!
Князь Володимир:
О, не грозить, бо я і сам не винен,
Що так змінився я, ваш вожд поган-
[ський!

Я добре чиню, чуєте? бо чиню
По людськи, з серцем...
(Входять отець Григорій і, перебиваючи,
додає):

Отець Григорій:
... І по-християнськи!
(Добриня й Путята здивовані німіють. Отець
Григорій до князя):

Вже час іти нам, князю, на вечірню!
Князь Володимир (до воеводів):
Пождіть на мене, воеводи вірні,
Я йду шукати для душі обнові...
За хвилину вернусь і буду готовий
До справ державних, Добрине й Путята!

Добриня:
Будем на тебе, як на сонце, ждати!
(Князь відходить направо з Григорієм. Із кня-
жої каплиці чути дзвінок. Із ліва переходить
попри воеводів із почотом дружини — княгиня
Анна).

Добриня й Путята (кланяючись):
Вітай, княгине, наша ясна зоре!

Княгиня Анна (зупиняється):
Чи проходив сюди отець Григорій?
Путята:

Щойно, щойно, з князем твоїм, княгине!
(Княгиня з почотом іде направо, куди пішов
князь із Григорієм. Добриня й Путята німіють,
якийсь час, а згодом):

Добриня (до Путяти):
Чи може й князь наш вже християнин є?
Кінець першої картини.

ІІ. КАРТИНА

(Здає нарад у княжій палаті. В кутку на троні —
князь, а на стільцях, що йдуть обабіч трону —

бояри, старші, воеводи — між ними Добриня,
Путята, Добровий, Вуефаст і отець Григорій.
Стіни густо побиті кіпцями).

Князь Володимир:
Сьогодні я до себе вас закликав,
Щоб речі об'явити вам великі.
Як плив я з вами по вінок красуні,
Княгині Анни, і по славу Русі, —
Я, браття, охрестився у Корсуні
І Богові одному вже молюся.
(На залі здивування).

Це тому рік, у тайні перед вами,
Я кумирі покинув деревляні.
Сьогодні часть із вас теж християни,
Та мовчите із боями, як камінь.
Путята, не дрижи! І ти, Добрине,
Христовий вождє мій, не бійся кари!
Вже йдуть на край наш хмари чорносині
І грім у Перуна німого вдарить!
(На залі порушення).

Я вірю, що коли б мій батько любий
Не мав одного Бога у погорді,
Води із черепа його не пили б
Прокляті в віки печеніжські орди!..
(Князь у задумі, а згодом):

Сьогодні вас закликав я в палату,
Щоб справу ще одну важну рішати.
Є кілька в світі вір в одного Бога,
Але найкраща — християнська віра.
Хотів би я, щоб край мій в неї вірив,
Бо лиш Христос до щастя всіх дорога!
Бо лиш Христос пішле моїй Державі
Трівку перемоги, честь і вічну славу!

Отець Григорій (роз'яснюючим тоном):
Христа наука всюди є однака,
На Заході й на Сході, в Царгороді,
Та трохи йнакший обряд у народі:
Є інший в німця, інший є у грека.

Князь Володимир:
Сьогодні саме повернули княжі
Послушні післанці з країв чужинних,
Що під розвагу нам усім розкажуть,
Як Бога прославляти ми повинні.
А ми будемо раду мати згодом,
Яку нам віру вибрати для себе.
Хай Бог надхне наш ум у цій потребі,
Щоб вибір був спасенний для народу.
Всі (повторяють):

Хай Бог надхне наш ум у цій потребі,
Щоб вибір був спасенний для народу!
(Входять по черзі, кланяючись низько,
післанці).

1. післанець:
Я від волжан, що вірять у якогось

Пророка, хоч в одного Бога вірять.
Це повна труду, повна смутку віра,
Зневіри віра, гейби духа злого.
Ім вин не можна пити соковитих,
Ні велповини дотикать не можна.

Добриня:

Погана віра ця і певно ложна,
Бо Русі є вино весело пити!
(Всі широко сміються).

2. посланець:

Я від жидів хозарських, що шлють
[жертви]

Одному Богові, що їх не любить.
Це нарід злий і обичаїв грубих,
Він Сина Божого є винен смерті.

Доброй:

Зла віра тих, що, віддані покусам,
Убили Сина Божого, Ісуса!
(Всі притакують).

3. посланець:

Я в німців був, западнім краснім краю,
Що Бога правди красно вихваляють.
Христових там храмів, як маком сіяв,
А всі храми високі та стрункі є.
У цих храмах залізні труби грають
Статечні нуті Божим вищим силам,
Та не веселі ці храми, без сяєв,
Без золота, без співу, без кадила.

4. посланець:

Я в византійськім храмі, повнім злота,
Софійськім храмі був на Службі Божій.
Зо всіх сторін світла горіли гожі
І спів лунав до Бога Саваота.
Мов голуби, жреці старезні, сизі,
У срібних та діамантових ризах.
Справляли Богові в Софії храмі
Правдиву жертву в хмарі тім'ямів —
І спів лунав зо всіх сторін гремучий,
Від труб ще кращій, бо з душі пли-
[вучий,

А пильний зір собою наситили
По стінах пишні грецькі мальовили.
Народу тьма у храмі на колінах
Молилась Богові під звуки дзвонін.
А я не знав, чи в зёмських я країнах,
Чи в небі при самім Господнім троні!
Як дивно там, могутчо та чудово!
Лиш грецька віра правдою єдина!
(На лицях приявних помітив захоплення. Бояри
роблять місце на стільцях для посланців).

Князь Володимир:

Тепер будемо мислити хвилину
І скажемо своє рішальне слово.
(Всі в задумі, згодом):

1. боярин:

Найкраща й величава грецька віра,
А наша теж Держава не убога:
Зложім всьо злото Богові в офірі
І величамо величаймо Бога!

2. боярин:

Не трублять греки в труби, у залізні,
Лиш співи мелодійні шлють до неба,
А ми, народ-приятель щирий пісні:
Нам теж в піснях хвалити Бога треба!

Путята:

Багаті люди — греки, і не труси,
Із ними варта довго жити в мирі.

3. боярин:

Хрестилась славна Ольга в грецькій вірі,
Тож віра ця правдива бути мусить!
(Всі притакують головами).

Отець Григорій:

Це правда, князю наш! Твоя бабуся
Була мудріша від усіх в Державі;
До неї, що заснула в ясній славі,
Як до святої, я щодня молюся.
Хрести ж поганський нарід твій і про-
[стий]

В княгині Ольги вірі одинокій,
Розбий божків із міді та опоки,
Нехай Христос зійде в твій край у гості!

Вуефаст (до князя Володимира в захоп-
ленні):

Хрести наш край, могутчий і свобідний,
А Бог над ним чуватиме по всі дні!

Всі:

Великий князю наш, о, наше сонце ясне.
Хрести наш край, щоб славний був
[і щасний!]

Князь Володимир:

Як ваша воля, то і завтра можна б...

Всі (встають, радісно):

Князеві слава слав непереможна!
(Виходять, кланяючись низько князеві, всі.
Князь задержує Добриню):

Князь Володимир:

Добрине! Завтра по усіх усядах
Прикажеш порубать ідоли воям
І вдар ще нині Перуна у груди,
У Перуна двірського, за стіною,
Щоб чув я, князь великої країни,
Як гине слід демонів злої тіни
В мойй Державі, Русі-Україні.
Сповни приказ, мій вірний боярине!
Добриня (випрямившись, із запалом):
Якстій сповню! Хай ворог світла гине!
(Добриня виходить! За хвилинку чути могутчі
удари сокирами із двору. Крики, сміхи, гамір).

Князь Володимир (добуває хрест з груді і цілує його):
Почалося! Христє, допоможи нам!
Князь другої картини.

III. КАРТИНА

(Зали аудієнцій, та, що в картині першій. З по-
двір'я чути спів, гамір, оклики. Згодом хор)

Хор (за княжим двором):
Радій наш краю, сонцем нині
І небом веселися ясным,
Бо в цій одній, святій годині
Вся злоба злого духа гасне.
Від нині ми усі Христові,
Христа носитимемо в груді:
Нас не залле поганська повіль,
І біс од нас тікати буде.
О, князю наш, Володимире!
Моли Христа, щоб нас ласкаво
Беріг по віки в щасті й мирі
І в славі слав твою Державу!
(Входять князь Володимир з хрестом на грудях,
за ним княгиня Анна, бояри, воєводи — Добри-
ня, Путята й інші, вожди, дружинники, свяще-
ники — між ними Григорій і Настас. Оклик
з гурту хором):

Хор:
Князеві нашому й Державі
По віки вічні честь і слава!
(На дворі дзвонять кампани. Князь засідає на
троні, біля нього княгиня Анна, а решта
установлюється обабіч князя, півколом).

Князь Володимир:
Щастливий день сьогодні дуже,
По віки день святий, щастливий:
Від нині наш народ вже служить
Науці Божій та правдивій.
Христові наші всі офіри
За найясніше світло віри!

Отець Григорій:
Ідолів повні наші ріки,
На берегах хрести дубові:
Від нині Бог бере в опіку
Твій, князю, край снятий, чудовий!
А ти, що край хрестити мовив,
Благословенний будь на віки!

Отець Настас:
О, що було б, коли б народ наш
Не мав князя християнина?
Минала б ласка нас Господня,
Дичив би наш народ і гинув.
Тому тобі, наш князю правий,
Великий князю, вічна слава!
(Кланяється низько князеві, а за ним і всі)

Добриня:
Великий наш Володимире!
Уста мої — уста народу:
Серця любови повні й щирі
Прийми від нього в нагороду.
Народ твій тішиться, аж плаче,
Що у житті його і в душу
Ввійшов Христос. А я найпаче,
Старенький дід, радіти мушу,
Що ще над гробом, перед смертю,
Я встиг з душі поганство стерти...
(Зворушення схлипує).

Князь Володимир:
Складайте Богові офіру
І священству із Царгороду
Подякуйте, що для народу
Привезли найкраснішу віру,
А не мені. Це Боже діло,
Що наше серце звесело,
Що над Дніпром підносить крила
Великий хрест святої сили!
Княгиня Анна (держачи руки, як до мо-
литви):

Яка щаслива я сьогодні!
Як мило жити є у краї,
Де люди Бога вихваляють
І де народ і князь і вої
Одної віри є святої!

Путята:
Які щастливі ми, Ісусе!
А серце з радощів аж п'яне:
Бо княжать в нашій славній Русі
Князь і княгиня — християни.
(Грають на дворі кампани).

Під удар сердець і гуку дзвонів
Ми присигнем, Христовий нарід,
Що Богові і княжій парі
Будемо вірні аж до скоу.
(Кампани не мовляють грати).

Всі (піднявши руки вгору, крочисто при-
сигають):

Ми Богові і княжій парі
Будемо вірні аж до скоу!

Князь Володимир (благословить хрестом,
вставши із трону):

Благословлю вас вірні діти
Одного Бога й Батьківщини,
У ласку Господа одіті!
Хай Божий Дух на вас всіх злине!
(Всі кланяються і зносять руки до молитви).

Отець Григорій:
Охрещений народ могучий
Кріпи при злиднів чорній тучі,
А в дні щастливі, ясні, гожі.

Помножуй нашу радість, Боже!

Князь Володимир (стаючи, із хрестом у руках):

Щасливий нині ти, народе,
І Київ, руських місц прамати,
Бо нині сам Христос заходить
До нього в гості, як приятель.
Приймім його до серця свого
І присягнім на хрест і тризуб,
Що на злих духів гордий визов
Підемо в бій за свого Бога,
Що не схитнемося у бою
За віру, за князя, за славу,
Хоч ляжсм в полі головою.
Захистимо свою Державу!

Всі (врочисто):

За Бога, за князя, за славу
Підемо і в огонь і в море:
Всіх волі ворогів поборем,
Бо ми могутча є Держава, —
Правдивого не кинем Бога,
Бо з Ним лиш певна перемога!

Князь Володимир:

Благословлю тебе, народе!
За вірність Богові на небі
Діждешся певно нагороди.
І помочі в важкій потребі.

Ти вже ніколи не пропадеш,
Тебе не знищить біс, ні повінь,
Ні бурі, тучі, громи, гради,
Бо ти на віки вже Христовий!
І хоч попав би ти в неволю,
Нові, ще дужчі покоління,
Борці Христа, своїй країні
Привернуть славу, честь і волю,
Бо воїнів Христа і чести
Не зможе біс зо світа змести...

Всі:

Ми вже ніколи не пропадем,
Не знищить нас ворожа повінь
Ні тучі, бурі, громи, гради,
Бо ми на віки вже Христові!

Князь Володимир:

Не покорають нас супостати
Ні наші вольні покоління,
Бо з нами Бог і Божа Мати!
Хай Бог живе і Україна!

Всі:

Не покорають нас супостати
Ні наші вольні покоління,
Бо з нами Бог і Божа Мати!
Хай Бог живе і Україна!

(Всі, клячучи, підносять вгору руки, а князь Володимир одну руку держить на груді, другою підносить вгору хрест і дивиться на небо. Житий образ).

Кінець картини третьої й останньої.

(*"Українське Юнацтво", ч. 7-8(63-64), липень-серпень 1938*)

ПОМИНКИ

Непроглядні маси народу залегли площу перед Десятинною церквою. Серед тисяч київських міщан і селян-кметів із пригородніх сел, одягнених у білі, льняні сорочки та липові постולי, кидаються ввічі багаті шуби заможних купців та парчеві юпки й саджені самоцвітами золоті чільця їх жінок. Вони зайняли кращі місця, при дорозі, побіч городської старшини; що теж нетерпляче поглядає в напрямі княжих теренів... Обабіч вулиці станули рівні ряди війська. Лискучі, гострі шоломи додають грізного вигляду обвітреним, а деколи й пошрамованим обличчям; кольчуги і панцирі творять разом із червоними щитами непорушну стіну, що за нею навшпильки мусять підніматися ті, що конче хочуть глянути на дорогу.

На дорозі вправді нічого ще нема й нема на що дивитися, але всі знають, що незабаром — от може за хвилинку, а може таки зараз — роздасться дзвінкий цокіт підків і вихром пролетить княжа коляса, супроводжена вершниками. Спізнишся хвилину — й нічого не побачиш. Тому всі витягають шиї та штовхаються ліктями, щоб стати по змозі найближче гострого гребіня вояцьких шоломів.

— Куди ж ви, бабко, пхаєтеся? Не бачите, що нема місця? — обурюється якийсь огрядний купець, що стоїть при самім шляху, зараз за плечима дружинника. День гарячий, а проте він надягнув на себе багату шубу з бобровим коміром, криту перською узорчастою тканиною, а на голову насадив велику шапку з кун: треба показатися в такий день перед народом!

— О то! „Куди пхаєтеся“! — передразнювала його перекупка: — Заступив цілий світ своїм черевом та ще й свариться! Та яка я тобі бабка? Та що на мітлі на Лису гору їздить — то твоя бабка, а не я!

Довкола почувся сміх, купець почервонів ще дужче з досади та замовк, а перекупка переможна втиснулася до першого ряду та ще далі приказувала:

— Дивіться, люди добрі! То йому, пузатому, можна в першому ряді стояти, а мені старій зась! У таке велике свято щоб я нічого не бачила... А не дочекаєш ти!

— А яке ж то свято сьогодні, дядино? — питав молодий парубок у личаках, з топором за поясом.

— Не знаєш? А звідки ж ти хлопче, що не знаєш?

— Я здалека, мамуню. Прийшов сюди на заробітки, бо чую, що князь наш Ярослав задумав великі роботи, кажуть, що цілий город перебудувати хоче. А я тєся, своє діло знаю, то й прийшов до Києва. А тут бачу не робота, а празник. Що воно таке, мамуню?

— Так і кажи, що ти не тутешній. То, сину, поминки справляємо. Якраз тридцять років минає, як поховали ми нашого батька найліпшого, нашого

опікуна сердечного, князя Володимира Святославича. Тебе, сину, ще й на світі не було! Де-де! Я сама ще дівчиною була, може мала стільки років, що ти тепер, а може й то ні. Але пам'ятаю, як сьогодні. Тут у цьому храмі його похоронили! На санях привезли сюди його тіло й там у мармуровій домовині сховали. Тож-то, сину, був плач у народі! За рідним татом діти так не плачуть, як плакав увесь Київ, — ба що кажу Київ, — як плакала вся Руська земля за своїм ясним сонічком, за князем Володимиром! Добрий був пан, правдивий батько! Голодних кормив, нагих одягав, сиротами опікувався, беззаконників карав, за бідними заступався... Казав: так мені моя віра приказує! Про те й на Страшнім Суді Господь наш Ісус Христос буде мене питати! Так говорив наш князь небіжчик, дай йому, Боже, царство небесне! Ото ж бачиш, хлопче, йдемо помолитись за його душу...

Бабуня хотіла ще далі говорити, але в тому моменті залунали труби, пролетіли вулицею вершники на вороних та осадили коней під самою церквою. За ними мчала шестірнею чудових білих арабів золочена княжа коляса. В ній старий уже, сивобородий князь Ярослав із княгинею та ріднею. Спінені коні задержалися при вході, де на ступні вийшов вітати господаря руської землі митрополит із священниками. Князь із родиною повагом увійшов у храм, а перед входом задержувалися щораз нові коляси, що їхали слідом за княжою, це були найвищі державні достойники та представники чужих держав.

З церкви лунав уже чудовий спів катедрального хору. Ніде в цілій Європі крім славного Царгороду нема такого хору, ані такої пишної святині. Не диво: покійний князь Володимир призначив на її вивінування цілу десятину своїх доходів, а вже ж відомо, яка це головокружна сума: десятинна доходів володаря цілої української землі!

За княжою родиною й державними достойниками ввійшли в церкву всі, хто тільки міг втиснутися. Інші мусіли вдоволитися тим, що стоять на площі перед храмом та чують здалека гомін чудової відправи.

Та ось і спів затих. На проповідальниці напроти мармурової домовини Володимира Великого появилася висока, аскетична постать архі-катедрального проповідника отця Іларіона.

Втихло, хоч маком сій. Знали всі, що такої проповіді, як отця Іларіона часто не почуєш. Його кожне слово на вагу золота, — кожна думка — дорогий жемчуг, тож лови їх заподливно, слухай уважно, бо хто зна, чи скоро знов доведеться його слово почути.

Отець Іларіон говорить...

Про давню віру й нову... Про закон і ласку Божу... Про незмірну любов Бога, що Сина Свого Єдинородного дав для спасіння народів... Про те, що й до народу нашого, руського дотекло євангельське джерело та наводнило землю...

„Хвалить похвальними голосами римська країна Петра і Павла, що через них повірила в Ісуса Христа, Божого Сина; Азія й Ефез і Патм величає Йвана Богослова, Індія — Тому, Єгипет — Марка... Всі країни, городи й люди почитають й славлять кожного свого вчителя, що їх навчив доброї віри. Похвалімо ж і ми, по силі нашої, хоч малими

похвалами того, хто довершив великих і славних діл, нашого вчителя й наставника, великого князя нашої землі Володимира, внука старого Ігоря, а сина славного Святослава! Вони в роках свого володіння здобули собі великої слави в багатьох країнах, де й до сьогодні їх пам'ятають. Бо ж не в убогій та не в невідомій землі вони володіли, але в руській, що її знають і чують усі кінці світу!

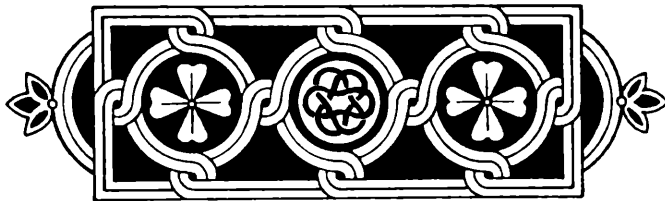
Скільки ж хвалити тебе треба, Володимире, що не тільки сам визнавав Христа Сина Божого, але й у цілій своїй державі установив Його віру та над землею своєю поставив Його Хреста!

Отся церква, Блаженний, де тепер спочило твоє хоробре тіло, — це теж свідок твоєї побожності. Такий же свідок твій син Ярослав — Юрій, що його Господь учинив наслідником на твоїм престолі... Він не порушує, але зміцнює те, що ти установив, докінчує те, чого ти не встиг докінчити... Поставив дім Божий Премудрости Святої на прикрасу городові твоєму та прикрасив його й золотом і сріблом і самоцвітами так, що такого храму не знайти ніде в сусідніх краях на цілій півночі від сходу до заходу. Як вінцем обложив величчю славний город твій Київ і віддав народ твій і город в опіку святій, всеславній, скорій на поміч християнам Богородиці!

Встань, чесна голово, з домовини своєї! Встань, отряси сон, підведи очі, щоб ти побачив, якою честю наділив тебе Господь та як пам'ятає тебе та шанує твій син! Подивися й на город, що сяє величчям, на церкви, що процвітають, на християнство, що розростається й те все побачивши, радій і веселися й похвали доброго Бога, того всього Будівничого..."

Лежить у домовині Великий Князь. Не підведе своїх тілесних очей навіть на палкі заклики отця Іларіона. Але проте всім, що зібралися над його домовиною, здається, що його праведний дух уноситься над ними, все те, про що отець Іларіон говорить, бачить, їм дякує та на дальшу дорогу благословить...

("Українське Юнацтво", ч. 7-8 (63-64), липень-серпень 1938)

ПІД ЗНАКОМ ВЕЛИКОГО ЮВІЛЕЮ

Подібно як 1938 рік, так і 1939 проходило під знаком одного з найбільших ювілеїв Українського Народу — 950-ліття Хрищення Руси-України. Попереднього року звершилось 950 літ від тої історичної хвилини, як великий київський князь св. Володимир завів Христову віру в Україні (988). Цього ж року знову минає 950 літ від другої великої історичної події, а саме як св. Володимир Великий удержавнив християнську релігію в княжій Українській Державі (989).

У зв'язку з 950-літнім ювілеєм цих великих історичних дат українське громадянство, де це тільки можливо — влаштовує ювілейні торжества. Їх започатковано минулого року ювілейним дзвоненням і всенародними Богослужбами в днях великих пробоевиків християнства в Україні — кн. св. Ольги і кн. св. Володимира В. (24. і 28.УІІ.). Властивий ювілей, — що його заповіло третє з черги ювілейне дзвонення, — розпочався в неділю 14. серпня 1938 р. ювілейним водосвяттям на українських водах. День 21. вересня м.р., свято Воздвиження Чесного Хреста, був призначений на вкопання ювілейного хреста у всіх наших місцевостях. З нагоди свята Христа-Царя відбулися 30. і 31.Х. та 1.ХІ. м.р. триденні ювілейні молебні до св. Володимира В. Подібні триденні Богослуження відбулися також 10., 11. і 12.ХІІ. м.р., а в день свята св. Андрея Первозванного відправлено в українських церквах співану Службу Божу. Крім цього в грудні м.р., а саме в днях від 11. — 18., вікна українських домів були прикрашені ювілейними наліпками. З нагоди Ювілейного Року в багатьох місцевостях відбулися духовні вправи, а навіть ювілейні місії, що відновили духово тисячі українців. Багато сіл, містечок і міст відбуло вже й ювілейні концерти, академії, тощо. Поширено також чимало ювілейних видань, як коротка історія християнства в Україні („Світло з неба в Україні”), ювілейні молебні, хрестики, медалики, ювілейні образи. Впродовж попереднього року утривалено вже в деяких місцевостях пам'ять 950-літнього ювілею Хрищення України, виливаючи ювілейний дзвін, розмальовуючи церкву, розпочинаючи будову Божого храму, християнського народнього дому, тощо.

Хай і 1939 р. буде цим великим часом, що в ньому пам'ять про найбільшу подію української історії ще дужче закріпиться в найширших масах Українського Народу. Хай цей рік урочисто засвідчить перед цілим світом, що Український Нарід як у своєму минулому, так і тепер є готовий не тільки боронити Христової Правди, але і здобувати для неї щораз нові і свіжі простори.

/Календарець „Усе Готовсь” на 1939 р./

БРАТАМ У НЕВОЛІ

Лист до синів Холмської й Підляської землі

Рік, що в ньому живемо, це радісний рік для цілого українського народу. Святкуємо в ньому пам'ять 950-ліття християнства на наших землях. Коли повернути думками в ці давні часи, то справжньою радістю наповнюються наші серця, бо ж у цій давнині зникали з Української Землі поганські божки та ідоли, а на їх місці повставали церкви — храми правдивого Бога. Христова правда починала царювати на Україні, світло Христового Євангелія проганяло темряву поганства з наших земель, а на Київських горах двигнувся хрест, знам'я правдивої віри. Сповнилося пророцтво св. Андрія й легенда стала дійсністю.

І саме цього року всі ми одними устами й одним серцем віддаємо Богові хвалу та вдяку за Його велику благодать.

Та на перевеликий жаль до цієї радості ювілейного року вкрадаються в наші українські серця примари тривожної дійсності. Не можемо відсвяткувати цього великого ювілею в матері українських городів, золотoverхому Києві. Не пролунає там похвальний, радісний гимн, не вийдуть численні процесії над беріг Дніпра, не замають над місцем хрищення наші церковні та національні прапори, не збереться ввесь вірний український нарід довкруги свого князя й митрополита, як колись у дні Хрищення. Жорстока дійсність на це не дозволить!

А Ви, браття з Холщини й Підляшша, крім цього смутку, переживаєте в ювілейному році ще інший біль та великі скорби. Доходять до нас тривожні вісти, що храми Ваші одні зруйновані, другі відібрані. Ще недавній той час, коли діди і прадіди Ваші переживали важку руїну Ваших релігійних цінностей з рук царської Москви. Тоді московський наїздник насиллям виривав Вам Вашу віру, руйнував храми, молитись не дозволяв по своєму, по рідному, не дозволив занести в Божих храмах своїх благань, жалів і скарг перед престол Всевишнього. Хотів вирвати віру з душ Ваших предків.

А сьогодні знову повторяється подібна історія. На Ваших очах відобрається нова трагічна драма, неписана драма Холмської землі. І Ви переживаєте цю драму. Ви не тільки глядачі у ній, але Ви ці, що безпосередно берете участь у ній. В ювілейному році в багатьох Божих храмах, де молилися Ваші батьки, не залунають радісні благодарні пісні. По одних сліду не остане, а другі будуть стояти тільки як видимі знаки кривди.

І саме цю недолю Холмської землі ми, Дорогі Браття, теж до глибини душі переживаємо, ми, українці, з'єдинені з Апостольською Столицею, ми, що завжди молимося за здійснення ідеї єдності Христової Церкви на землі. І віримо, що ця ідея, якої так багато навіть тих, що звуть себе християнами — католиками, не розуміє, затріюмфує

на наших землях. Та ми здаємо собі з цього ясно справу, що такої великої ідеї не можна зреалізувати шляхом несправедливості, кривди й насилля. Дорога до здійснення ідеї єдності християнських Церков — вимагає від усіх перш за все любови; тої любови, що не кривдить, тої любови, що прощає, тої любови, що понад усе любить Христа й людські душі, а не себе й матеріальні добра.

Вірте, що увесь католицький український нарід співтерпить морально з Вами. Ваше горе є також його горем. І сьогодні ми молимо Всевишнього, щоб дав Вам сили витримати в часах народної скорби, щоб Ваша віра не хиталася й кріпшала і щоб Ви серед таких важких ударів, що їх одержуєте від хрищених таки людей, не зневірювалися в саму велику ідею єдності Християнських Церков. Нехай заповіт Христовий „да всі єдино будуть"... буде Вам дорогий, як дорогий він є також для нас. Нехай людські діла не затьмарять у Вас великих Божих думок.

Ми духом з Вами, бо для нас цінні Ваші душі й ми цінимо Ваше прив'язання до Христа й до Церкви й подивляємо Ваші зусилля, щоб рятувати свої релігійні цінності. Для нас віруючим християнином є той, хто боронить св. храму, не той, хто його руйнує; для нас рідним є той, хто боліє над зневагою релігійних цінностей, а не той, хто їх зневажає.

І коли вихри ворожі і хвилі розбурханого моря людських пристрастей вдаряють в корабель Вашого релігійного життя — не тратьте віри в Христа. Він прийде до Вас, як колись до апостолів на Генезаретському озері, і серед Вашої тривоги прикаже вітрам і хвилям успокоїтися, Він їх прожве, а до Вас закличе: „Чого ж сумнівається? Кріпіться, Я з вами!"

./„Українське Юнацтво", ч.7-8(63-64), липень-серпень, 1938/

РОЗДІЛ X

**СВЯТО
„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”
В ПЕРСПЕКТИВІ ЧАСУ**

20 РОКІВ ПІЗНІШЕ — 1953 РІК

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

ВЛАДИКИ ІВАНА БУЧКА

Високопреподобні й Всечесні Отці,

Дорогі в Христі Браття й Сестри!

Похвальний це звичай вшановувати торжественними річницями деякі незвичайні історичні події, світлі вони, чи сумні і трагічні у своїх наслідках для цілого народу, чи й для цілого людства. Всі культурні народи світу прийняли й завжди заховували цей гарний звичай та ще й як корисний для життєвої мудрости. Велику правду сказав старинний поганський римський мудрець Цицерон, що історія — це вчителька життя. Та правда є важна також і для християнських народів, що вправді черпають зі скарбниці Божого Об'явлення, а зокрема з Христової Євангелії найважливіші й вічні життєві правди, але з бігом історичних подій і на примірі історичних осіб учаться життєвої мудрости, як практикувати християнські засади, чого виминати, а чого триматись в житті одиниці і в житті спільноти, щоби сповнити найважливіше життєве завдання прослави Бога й досягнення вічного спасення. І в Божому Об'явленню у св. Письмі заохочує нас Дух Святий до згадки з пошаною й похвалою історичних осіб і подій, бо така згадка мила для Бога і корисна для нас. Ось у книзі Премудрости Ісуса Сина Сірахового (44, 1-2) виразно призиває Дух Святий словами: «Восхвалим оубо мужи славни і отци наша в битті, многу бо славу созда Господь в них величєм своїм от віка». Свята Матір Церква хвалить цей гарний звичай торжественного святкування річниць і дозволос на окремі Богослужби при таких нагодах, бо це починається до скріплення релігійних почувань в християнських душах.

Торжественними річницями можна вшановувати не тільки пам'ять про світлі сторінки історії, але й пам'ять про сумні сторінки історії, записані в хвилинах все-народної скорби. Такі світлі й сумні сторінки історії нашого народу приходить нам пом'янути в біжучому

1953 році і винести з того користь насамперед для наших безсмертних душ, а відтак і для нашого дочасного добра. Що ж то за користь має бути для наших безсмертних душ? Користь насправду буде дуже велика, що вийде рівночасно й на добро цілого народу, якщо ми, згадуючи з пошаною світлі сторінки історії нашого Українського Народу, будемо старатись виявити в особливий спосіб нашу всенародну вдячність для Милосердного Бога за те добро, що ним благословив наш нарід, зокрема за те, що післав нам мудрих, світлих і могутніх Провідників, чи Батьків народу.

Згадуючи сумні й трагічні події всенародної скорби, ми насамперед схилюємо голови перед зарядженням Божого Провидіння, що допускає нераз, щоб діялись богопротивні речі на шкоду народу, чи й цілого людства. Ми не можемо зрозуміти, чому Бог допустив те, як і взагалі не можемо зрозуміти, чому Бог допускає зло в світі, бо ми знаємо, що Він — всемогучий міг би завжди перешкодити й недопустити зла, бо проти Його волі нічого не станеться. Але ми теж знаємо, що Бог — це безконечна Премудрість, що все знає, а при цьому й сама Любов безконечна, отже віримо, що допущення зла мусить бути згідне з недослідимим Божим наміром-планом, а Його Любов безконечна й Всемогучість може й зло обернути на добре. Тому, й бачучи нераз перемогу зла над добром, погоджуємося з Божою святою волею і кажемо: «Хай буде воля Твоя» і в той спосіб найкраще сповнюємо наш найважливіший обов'язок релігійного богочитання.

Тисячелітня історія нашої любої Батьківщини — України з маленькими перервами це радше один ланцюг трагічних переживань всенародної скорби впродовж цілих століть. Татарське лихоліття, Велика Руїна, московсько-більшевицька неволя — це найтяжчі допустити, що ними Боже Провидіння досвідчало й досвідчає наш Український Нарід. Та не бракує на сторінках нашої історії записаних і світлих подій і світлих людей, що їх варто згадувати час-до-часу торжественними річницями. Одна з таких подій нашої старої світлої давнини, з-перед 700 літ, що повинна остатись назавжди в нашій пам'яті, це вивищення й відзначення королівським вінцем нашого Галицького Князя й Володаря Данила.

I

700-ЛІТТЯ КОРОНАЦІЇ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Звичайно ми радо вшановуємо торжественними річницями тільки світлі сторінки нашої історії, тому і радо приготуємося, щоб навіть у тяжких умовах нашої скитальщини на чужині можливо найгідніше вшанувати в найближчому місяці грудні велику, бо 700-літню ювілейну річницю коронації нашого Короля Данила, що про нього можемо справді сказати вищенаведеними словами св. Письма, що він один з історичних «отців наших», та й що він один з тих, що «Премудрость їх повідят людіє, і похвалу їх ісповість церков» (Сір. 44, 14). Наша пресумна історія має дуже мало таких світлих сторінок, що могли б рівнятися зі сторінкою, що на ній записана історична подія в місяці грудні 1253 р. Тоді то наш славний Галицький Князь Данило Романович дістав і прийняв від св. Апостольського Престолу в Римі, точніше від Папи Інокентія IV, королівську корону як особливе відзначення за шляхетні змагання звільнити нашу любу Батьківщину з-під татарського ярма, закріпити соборність українських земель, скріпити опір проти монгольських орд і врятувати від заглади християнську цивілізацію. Це правда, що король Данило, не маючи крім св. Апостольського Престолу ніяких інших союзників (ніні те саме повторюється в боротьбі проти безбожного московсько-большевицького ярма), у своїх змаганнях не міг мати й особливих наглядних досягнень, а все ж можна сказати, що західньо-європейські народи могли в міжчасі здвигати свої величаві катедри й могутні пам'ятники високої культури також завдяки тій обставині, що опір, ставлений азійсько-монгольським ордам на Українських Землях, заломлював монгольську похідну силу. І в тому слава нашого Короля Данила, а це й наша слава. Вшановуючи пам'ять про коронацію Данила, ми вшановуємо його велику ідею й чин, а зокрема сповнимо наш обов'язок винадгородження йому за ту кривду, якої він дізнав і досі дізнає від деяких фальшивих науковців-істориків чужих, чи може й деяких своїх, що, ведені почуттями неохоти або й ненависти до св. Апостольського Престолу, намагаються обезцінити особу того великого нашого Володаря, представляючи його в некорисному світлі.

Свята Церква, наша добра Матір, що супроводить і благословить своїх вірних дітей у всіх виявах релігійного а й національного життя, радіє кожною нагодою, щоб їх піднести на душі, щоби скріпити в них

релігійні почування й заігри та й заохотити до вправи і зросту в чеснотах, а серед тих чеснот має своє місце й любов до своєї Батьківщини. Зрештою ніхто так добре не вчить любити Батьківщину, як це робить св. Церква Христова, що заохочує вірних і до геройської любови, а героїв каже шанувати в особливий спосіб. Свята Церква наказує шанувати й зберігати прадідні традиції, бо це ушляхетнює ум і серце людини. Та й слушно, бо людина, що затратила любов до своєї Батьківщини, це дивогляд, що навіть чужинцям не подобається і не заслугує на довір'я.

Тому й радо не тільки дозволюємо, але й заохочуємо наше Всечесне Духовенство й наших вірних Українців у краях Західньої Європи, щоб гідно пом'янули торжественними обходами 700-ліття коронації нашого Короля Данила. Заряджуємо, щоб по відчитанні цього нашого Письма в місцях осідку наших Генеральних Вікаріятів, а окремо по наших Душпастирствах, створено на те відповідні Комітети, що займуться приготуванням торжеств річниці в місяці грудні ц. р.

На відправу Ювілейної Богослужби призначуємо першу неділю місяця грудня 1953 і поручаємо нашим Отцям Душпастирям в ту неділю відправити торжественну св. Літургію, благодарственну на подяку Милосердному Богові за могутню опіку Божого Провидіння над Українським Народом продовж цілої нашої історії, що мимо всіх трагічних переживань захоронив його від загибелі. В своїх проповідях О.О. Душпастирі заохотять вірних, щоб подякували Богу за те, що давав нашому народові світлих провідників, які своїм мудрим проводом вказали, куди має йти шлях цілого народу. Зокрема маємо дякувати Божому Провидінню за «мужа славна і отца нашего в битіи» Короля Данила, що в хвилинах тяжкої загрози для нашої Батьківщини з боку поганців старався скріпити зв'язок нашого народу з св. Апостольським Престолом у Римі, зв'язок, що в дійсності ніколи не був зірваний, а тільки послаблений в наслідок впливів Візантії, що від двох соток літ відкололась від Риму. На цю обставину О.О. Душпастирі звернуть особливу увагу наших вірних, заохочуючи їх, щоб йшли слідами прадідів великих св. Володимира, Королів Данила, Льва й Юрія, наших Преосвященніших Владик, що час-до-часу намагались особливими торжественними чинами обновляти і скріпляти зв'язок українського народу з св. Апостольським Престолом, слідами св. Священномученика Йосафата, що за ту справу життя своє віддав і кров мученичу пролляв, слідами Гетьмана Пилипа Орлика, а вкінці Великого Митрополита Андрея Шептицького, що так

дуже бажав об'єднання в вірі цілого Українського Народу, бо знав, що без об'єднання в вірі не може бути й мови про національне об'єднання. Маємо справді добру нагоду серед тих торжеств випростуватись і скріпитись у нашій св. вірі католицькій і в прив'язанні до св. Апостольського Престолу, бо ж нам ясно, що наші діди і прадіди великі, наші батьки народу, були тої самої думки, що тільки у зв'язку зі св. Апостольським Престолом можна зберегти правдиву й непомильну правду християнської віри, а рівночасно забезпечити існування українського народу перед загрозою з боку ворогів. При цьому стане ясна усім нашим вірним фалш і облуда ворогів Українського Народу, що для своїх загарбницьких цілей намагаються поширити серед нашого народу неохоту й недовір'я, а навіть ненависть до св. Апостольського Престолу, бо це найлегший спосіб позбавити наш нарід сили опору проти чужого ярма. Тоді стане теж ясно нашим вірним, чому з Москви йдуть такі тяжкі напасти на св. Апостольський Престіл. Правда, для декого все ще останеться загадкою те, що й дехто зі своїх навіть не вагається уживати нікчемних засобів провокацій, відмовляючи українцям католикам патріотичних почувань, або таки називаючи їх просто зрадниками своєї прадідної віри. Але ту загадку легко розв'язати.

Знаючи «ціну» тих нападів, ми, скріплені у нашій правді, з правдивою християнською любов'ю до тих, що нас ображають, скажемо словами Розп'ятого: «Отче, відпусти їм, бо вони не знають, що творять» (Лук. 23, 34) і не знають, що говорять. А враз із тим, боліючи над тою пропастю, що ділить нас, і над тою сумною дійсністю, що вказує, як далекі ми ще від сповнення заповітів батьків наших, а зокрема від заповіту Христового: «да вси будуть єдино» (Ів. 17, 21), ми побачимс конечність помножити наші благання й наші жертви щоб виблагати в Бога той так дуже побажаний даг правдивої єдності в одному Христовому стаді під одним верховним Пастирем.

II

РІЧНИЦЯ ЗДВИГУ СВЯТА УМХ

Попри світлу річницю коронації Короля Данила припадає в біжучому 1953 році ще одна річниця менша, бо тільки 20-літня, двох особливо важних сторінок історії нашого українського народу, одної світлої сторінки, а другої сумної-пресумної, але обі вони такі важні, що їх треба пом'янути особливими торжествами й вшанувати релігійним чином. Перша — це 20-та річ-

ниця величавого всенародного українського здвигу у Львові з нагоди Великого Ювілею 1900-ліття Смерті й Воскресення Спасителя нашого, Ісуса Христа. Цей всенародний здвиг відбувся в днях 6 і 7 травня 1933 під кличем «Українська Молодь Христові» і знаний під назвою в скороченні «Свято УМХ», бо Український Нарід хотів з нагоди ювілею принести в ювілейному дарі для Божественного Спасителя те, що має найціннішого, свій квіт і надію — Українську Молодь, щоб вона була на завжди Христова, бо тоді напевно буде й надією народу. На жаль, не цілий український нарід мав змогу святкувати торжественно той Великий Ювілей Христа Спасителя, бо східня вітка Українського Народу в тому часі переживала найстрашніше лихоліття під безбожним московсько-большевицьким ярмом, а в найтяжчих муках приносила Христові Спасителю не тільки символічну жертву Української Молоді так, як це робила західня вітка Українського Народу, але віддавала таки правдиву криваву жертву мільйонів українських синів і доньок, що впали в наслідок голоду, придуманого і штучно викликаного з боку безбожного московсько-большевицького уряду.

Слушно випадає нам пом'янути обі згадані незвичайні події особливими торжествами й Богослужбами, бо згадка кожної з них на свій спосіб напевно причиниться до оживлення наших релігійних почувань і скріплення в нас довір'я до Божого Провидіння. Ми вже сказали вгорі, з якими почуваннями насамперед вдячності для Бога маємо згадувати світлі сторінки історії нашого народу. Всі, хто мав щастя бути учасником того величавого всенародного Здвигу у Львові дня 7. травня 1933 р., мусів ствердити наглядну особливу Божу поміч і опіку над Українським Народом, що в час такого лихоліття так величаво зумів виявити свої релігійні й національно-патріотичні почування. Хто був учасником, знає добре, скільки треба було побороти труднощів і перешкод з боку окупаційної влади, що, з одного боку, зв'язана постановами конкордату з Апостольським Престолом, не могла відмовити дозволу на урядження ювілейної релігійної маніфестації, але з другого боку всіма можливими засобами намагалась не допустити до неї. Тільки Божому Провидінню треба завдячувати, що понад 100.000 учасників mimo всіх труднощів і перешкод встигли з'явитись у престольному городі Львові і виявити в організований спосіб свої релігійні почування вірності й любови для Христа Спасителя та ще і ствердити прилюдною всенародною присягою ті релігійні почування й віддати Христові в Ювілейному дарі Українську Молодь, що є не тільки квітом і надією народу, але й життєрадісною дійсністю

і скарбом. Не тут місце описувати те всенародне одушевлення, що ним сповнилися серця наших вірних в незабутньому торжестві УМХ. Те одушевлення дало привід до повторення таких самих торжеств під тим самим кличем впродовж Ювілейного Року 1933 по всіх округах, а навіть по всіх селах на Західніх Українських Землях. Справді з подивом треба було глядіти на той небувалий запал Української Молоді в уряджуванні торжеств УМХ, а найкращі наслідки тих торжеств виявлялись в обнови релігійного життя серед найширших кругів нашої спільноти і це було наявним доказом, що Милосерний Господь благословив наш нарід, приймав з уподобанням його жертву і кріпив надію на світле майбутнє. Свято УМХ ще й тим важне в житті нашої Церкви й народу, що воно дало нагоду до започаткування організації Католицької Акції Української Молоді (КАУМ), цебто одної з підставових клітин загальної вселенської діяльності християн, що співпрацюють з Церковною Ієрархією у сповнюванні тяжкого завдання поширити й закріпити Христове Царство на землі. Саме тоді, коли по той бік Збруча московсько-большевицький уряд втягав Українську Молодь у ряди безбожних «комсомольців» для знищення Христового Царства на землі, Західньо-Українська Молодь з могутньою піснею на устах «ми хочемо Бога, Він наш Батько, хочемо Бога, Він наш Цар» ставала в ряди багатонадійної організації КАУМ «Орли», щоб під Христовим прапором звести боротьбу зі Сатаною за Христові заповіді любови й справедливости, за свободу й незалежність своєї любої Батьківщини від безбожних ворогів.

А хоч страшна друга світова війна здавалося б знищила назовні всі найкращі овочі Свята УМХ, зокрема організацію КАУМ, то ми можемо бути певні, що саме з рядів КАУМ вийшли найкращі борці нашої славної УПА, що засвідчуючи геройськими трудами й жертвами свою безмежну любов до Батьківщини й уповаючи на Божу поміч, рішилися на одчайдушну боротьбу, щоб здобути для своєї Батьківщини — України згідно з Божим і людським правом свободу й незалежність.

Слушно повинні ми згадати торжественну 20-літню річницю незабутнього Свята УМХ і подякувати Милосердному Богові за те, що дозволив нам в неволі пережити таку світлу сторінку нашого релігійно-національного життя. На святочні спомини про Свято УМХ серед наших скитальчих громад, по краях Західньої Європи, призначуємо найближчий місяць травень з тим, що в неділю дня 10. травня ц. р. всі наші Отці Душпастирі відправлять, по головних душпастирських

осередках,Благодарственну Службу Божу, а в проповідях заохотять наших вірних до вдячності супроти Божого Провидіння, а також до обнови всенародної присяги на вірність Христовим Заповідям, зложеної перед 20 літами прилюдно народними масами і повторюваної величною піснею: «Ми хочем Бога».

Львівський всенародний Здвиг, у якому брали участь наші Браття й Сестри з Волині, Холмщини й Підляшшя, а також повторені торжества УМХ по цілому Краю, були рівночасно всенародним протестом проти безбожного московсько-большевицького ярма над східньою віткою Українського Народу, що саме в ту хвилину складав пайтяжчу жертву майна й крові, мільйонові жертви життя в наслідок страшного голоду.

III

РІЧНИЦЯ СТРАШНОГО ГОЛОДУ В СХІДНІЙ УКРАЇНІ

В тому самому місяці травні ц. р. годиться торжественно згадати й ту сумну-пресумну сторінку історії нашого народу, записану страшними темними буквами на Східньо-Українських Землях в тому самому часі перед 20 літами, під час страшного голоду. Ми вже сказали вгорі, з якими почуваннями треба святкувати сумні річниці подій, що називаються в нашої літературній мові «временям всенародної скорби». Ми мусимо скоритись перед таїнством Божого Провидіння і святкувати сумну річницю в душі християнської покорі, терпеливості й любови. Не сміємо нарікати на Бога, ані дорікати Богу, чому Він таке допустив на наш нарід, ані сперечатись, яка була б краща доля народу. Ми не сміємо забувати на наше відношення до Бога — Творця й Господа нашого, що каже через Пророка Ісаїю (55, 8): «Мої гадки не є ваші гадки; ані ваші дороги мої дороги — говорить Господь. Бо як високо небеса над землею, так високо мої дороги над вашими дорогами і мої гадки над вашими гадками». Ніякий людський розум, ані навіть ангельський розум не є всилі зглибити таїнство Божого Провидіння. Правда, ми можемо, а навіть повинні досліджувати це Боже таїнство, бо це може допомогти нам знайти деяку відповідь, що дала б заспокоєння нашому розумові й нашому серцю. Наш розум, просвічений християнською вірою, знає, що Бог — це безконечна Мудрість, Справедливість, Всемогучість, а надівсе Любов безконечна, що як найліпший Батько чуває над усім, що діється в світі так, що проти Його волі ані воробець з даху не впаде, ні

волося з голови людини. Він «щедрий і милостивий Господь» (Пс. 102, 4) тільки добра-щастя хоче для нас і то не якогобудь щастя, але вічного щастя. Як же ж погодити з Божою добротою й безконечною любов'ю стільки терпіння і зла на світі, зокрема ту вікову неволю Українського Народу? Як це пояснити, що Український Нарід від віків страдає стільки кравди від чужих займанців, а Милосердний Господь те все допускає? Наука св. християнської віри, оперта на словах св. Письма, зокрема на словах і примірі Ісуса Христа, хоч не дає нам розв'язки питання про існування всякого зла й терпіння у світі, бо Премудрий Господь захотів, щоб Боже Провидіння осталося таїнством перед нашим розумом, все ж таки дає таке пояснення, що повинно вистачити для кожного християнина, щоб в хвилині терпіння не падати на душі, а радше зі скріпленою надією очікувати кращого майбутнього. Якою ж то потіхою є слова Святого Духа в Соломонових Притчах (3, 4): «Кого Бог любить, того досвідчає». А біблійна історія вибраного народу наглядно свідчить, що завдання, доручене вибраному народові, приготувати прихід Спасителя світу, було одним пасмом тяжких історичних переживань. Те все повинно бути й для нас усіх відрадою, потіхою в нашому всенародному горю. Ми можемо слушно догадуватись, що дуже правдоподібно Милосердний Господь призначив нашому Українському Народові сповнити якесь особливе завдання на Сході Європи, чи радше на пограниччі Європи й Азії, тому й приготував його такими тяжкими досвідченнями, допускаючи навіть тяжку кривду з боку людської злости, хоч та злоба є рівночасно найбільшою образою Його Божого Маєстату. Ми ж бачимо, що ті всі страдання впродовж нашої історії не ослабили духа Українського Народу. Той нарід, обдарований Богом особливими таланами, живе й діє мимо всіх пережитих трагедій, він навіть розвивається і збільшує та й помножує свої природні скарби — Богом дані талани, а навіть збагачує культурну скарбницю цілого людства. Ми можемо слушно надіятись, що і для нашого Українського Народу виб'є година, призначена Божим Провидінням, година відзискання Богом даних прав на самостійну й від нікого незалежну свою Державу. Не сміємо ніколи падати на душі, а пам'ять про всенародні нещастя радше нехай скріпить наше довір'я до Божого Провидіння.

З такими то почуваннями святкуймо, Дорогі в Христі, цього року ту сумну-пресумну 20 річницю страшного голоду в Україні. Згадаймо в наших покірних молитвах ті мільйони невинних жертв, що впали в на-

слідок голоду серед найстрашніших терпінь, і в покірному довір'ї до Божого Провидіння благаймо Милосердного Бога, щоби прийняв ту всенародну жертву за кращу долю нашого народу. Багато з нас тут на чужині пам'ятаємо добре ті хвилини всенародної скорби, коли то всі наші українські католицькі Владики, з великим Митрополитом Андреем на чолі, звернулись скремим спільним Пастирським Посланням до цілого народу, а навіть до всіх християн світу, з візванням до всенародних благань про Боже Милосердя для Українського Народу, про приспішення хвилини визволення з-під тяжкого московсько-большевицького ярма. Такими самими покірними благаннями відзначимо, Борогі Браття й Сестри, й 20 річницю, впродовж місяця травня ц. р., благаючи небесної нагороди для невинних мільйонів жертв, що впали в наслідок голоду і в наслідок усього насилля безмежної ворожої злоби.

Зокрема поручаємо нашому Всечесному Духовенству, щоб ті всенародні благання зв'язати з Поминальною Богослужбою Суботи П'ятьдесятниці перед Празником Сошествія Святого Духа, коли по звичаю нашої св. Церкви, молимося за всіх усопших християн. Крім цього в сам Празник Сошествія Святого Духа по вечірних коліноприклонних молитвах Отці Душпастирі відправляють торжественні Панахиди за всіх, що впали жертвою ворожого насилля. Такі Богослужби повторять Отці Душпастирі по всіх душпастирських осередках, заохочуючи вірних до покірних благань про Боже милосердя для нашої Батьківщини. У своїх принагідних проповідях Отці Душпастирі звернуть особливу увагу вірних на безумовну конечність оживлювати при нагоді таких річниць релігійні християнські почування довір'я до Божого Провидіння, непохитної надії на Боже Милосердя, безмежної любови до Бога й до ближнього. Зокрема при святкуванні сумних річниць всенародної скорби, завданої нам людською ворожою злобою, є небезпека, що над релігійними християнськими почуваннями можуть взяти верх поганські почування ненависти до ворогів. Якщо ми дозволили б на те, щоб в таку торжественну хвилину нас опанували нехристиянські почування ненависти, це був би новий тріумф Сатани, може ще більший, як був тоді, коли він зорганізував на наших Рідних Землях страшний голод, що спричинив смерть яких 6-8 мільйонів людей. Був би більший його тріумф, бо тоді бодай ворожа ненависть не діяла в супроводі Богослужб, а наші торжественні поминки жертв мають відбутися в супроводі Богослужб. Як же ж було б можливе, щоб наші Богослужби виблагали

в Бога милосердя для нас і нашої Батьківщини, якщо ми християни в тому самому часі потоптали б першу й найважливішу Божу Заповідь про любов Бога й ближнього. Ніякий викрут не допоможе нам, Дорогі Браття й Сестри, в тій справі, бо Христова Заповідь про любов ближнього навіть ворога така ясна, що ніхто не може бути оправданий, якщо не мав би в серці широкої всеобіймаючої християнської любови навіть супроти ворогів. Не тільки в приватному, але й у громадському й політичному житті християнин не сміє ненавидіти навіть і найзавзятішого свого ворога. Можна і треба боронити себе, чи своїх дітей, чи цілий нарід перед ворогом, але не можна допустити до ненависти ворога, бо Христос виразно вимагає від нас навіть любови ворогів, кажучи: «любіть ваших ворогів і моліться за тих, що вас напастують і переслідують, щоб ви стались синами Отця вашого на небесах, що своєму сонцю каже сходити і світити на добрих і на злих, а дощ зсилає на праведних і неправедних» (Мат. 5, 45). Знаємо добре, що треба звести тяжку боротьбу зі самим собою, щоб поклати порив ненависти до ворога, але саме в тій боротьбі є наша велика заслуга й доказ, що ми правдиві християни. «Яка ж заслуга ваша, — каже Христос в Євангелії (Лук. 6, 32-34) — якщо ви любите тих, що вас люблять і добре робите тим, що вам добре роблять. Та ж навіть поганці і грішники так роблять». Ненависть — це затрата християнського духа, це причина релігійного упадку, причина великих і численних злочинів і в житті одиниці і в житті народів, як це зрештою бачимо в цілому світі, що стільки кривди й несправедливості діється через те, що загас огонь християнської любови. Тому й остерігаємо вас, Дорогі Браття й Сестри, перед ненавистю, бо хто допустить до серця хоч би й каплю ненависти, стається чужий для Бога, для Христа, для Церкви і про нього можна сказати словами св. Івана в Откровенію (3, 17), що він нещасливий і бідний, і сліпий і нагий, бо ненависть засліплює й обрабовує людину зі всіх чеснот.

Не сміє бути в нас ненависти ні приватної, ні прилюдної, ні громадської, ні політичної, і то не тільки у відношенні до своїх, але й у відношенні до чужинців, навіть до ворогів, бо того вимагає Христова Заповідь любови. Нехай ніхто не думає, що великий патріотизм — це рівночасно велика ненависть до ворога, бо можна любити геройською любов'ю свою Батьківщину без ненависти до ворога, а то тимбільше, що ненависть протиставляється Христовій Заповіді, а ми ж називаємося християнами, отже й будьмо християнами в житті і в смерті.

**Благодать Вам, Браття, мир і любов від Бога Отця
нашого й Господа Ісуса Христа. Амінь.**

Дано в Римі, дня 28/15 квітня 1953.

**† ІВАН, Єпископ
Апостольський Візитатор**

**Архиепископ ІВАН БУЧКО
при праці у своєму кабінеті в Римі**

/ "Християнський Голос", рік У, ч. 20(227), з 17 травня 1953/

3 ПЕРСПЕКТИВИ 20 РОКІВ

1933-ий рік перейшов до історії України, як рік великого всенародного горя. Багата, молоком та медом текуча, українська земля, стала того року гробом мільйонів її синів та дочок. Родючий український чорнозем тяжким чорним рядом покрив мільйони виголоднілих кістяків своїх дітей, що жадні окрушини хліба, серед жахливих фізичних та моральних страждань та мук, передчасно сходили з цього світу. За словами Тараса Шевченка скажемо: Тисяч дев'ятсот тридцятого третього року голод чума з лопатою по Україні ходила та гробовища рила та рила....

Большевицька Москва, бажаючи остаточно розправитися зі спротивом України проти її насильних колективізаційних плянів, вирішила голодом змусити українського селянина покоритися її волі. Вона, визута з найбільш примітивних людських засад, веліла жорстоко відняти від уст прадідних власників української землі останню скибку хліба та цілими полосами вимирати їм з голоду. Рятуючись від неминучої смерті, українські селяни, опухлі з голоду, йшли до великих міст, куди вивезено працю їхніх рук, застеляючи шляхи своєї останньої мандрівки рясним трупом. Большевицькому ненаситному молохові віддала Україна тоді на пожертву яку шосту частину свого населення. Україна 1933 року стала одною Голготою, що покрилась великими братськими могилами, на яких і хрестів не можна було ставити.

Західня вітка українського народу, що була поза межами того пекла на землі, піднесла проти цього большевицького жахливого терору перед цілим світом грімкий голос протесту. Найяскравіший його вияв був у часі стотисячного здвигу у столиці Західньої України, який перейшов до історії під назвою свята УМХ (Українська Молодь Христові). Західні українці включились того року, що був Ювілейним Роком, у святкування християнським світом 1900-ліття Смерти та Воскресення Спасителя та масово зібрались у Льва-городі, щоб засвідчити свою вірність великим християнським ідеалам. Вони водночас винесли протест проти нечуваних звірських метод, якими большевики пляново винищували український нарід. І вправді, це був могутній голос протесту!

З повним вдовільням, а то й гордістю, можемо дивитися на незабутні травневі дні 1933 року, що їх пережили Західні Українські Землі. У час великої Голготи Східньо-Українських Земель, українці західніх областей, святкуючи великий ювілей Христової Голготи, звертали свої очі на наступну дію, яка послідувала після Мук та Смерти Христа та стала угольним каменем християнської віри, — на Христове Воскресення. Згадка на цю найбільш величну подію мала увілляти в українські душі

тверде переконання того, що шлях до воскресення веде через Голготу, та наставити їх під тим кутом розцінювати страшний шлях України. Попри могутній голос протесту мала це бути нагода зачерпнути свіжих духових сил з вічного джерела Христової Науки та бути водночас показом непереможної настави українців, помимо крови та масової смерті, не зійти зо шляху, що веде до воскресення України.

Думка, щоб той великий ювілей проходив під прапором української молоді, належить до Високопреосвященнішого Владики Івана Бучка. Молодь, майбутнє народу й від її правильної духової настави залежить майбутній шлях кожної людської збірноти. Коли на широких східніх просторах України українська молодь була затроювана безбожницькими ідеалами, йшлося про те, щоб західня її вітка, що була поза межами цього морального розкладу, виразно зайняла протилежні вихідні становища. У противагу комсомольській молоді треба було поставити молодь, виховану на засадах Христової віри та моралі. Замість історичного матеріалізму, в основу виховання треба було покласти ідеалістичний світогляд. Свято УМХ мало дати також початок новій ідеологічній організації української молоді, опертій на християнському світогляді. Потребу такої організації відчувалось на ЗУЗ дуже дошкульно.

По цілому краю пішли живі приготування до великого здвигу, який мав відбутися 6 та 7 травня у Львові. Цілу роботу координував Ювілейний Комітет Свята УМХ у Львові, якому підлягали подібні окружні та місцеві Комітети, що густою сіткою покрили цілий край. Роботи було безмірно багато. Треба було поборювати великі труднощі, що станули на шляху до здійснення цього пляну. Польська державна влада ніяк не хотіла дозволити на таку українську релігійно-національну маніфестацію та ще й в добавок в столиці Західньої України. Майже до останньої хвилини стояла небезпека заборони того свята. Тільки завдяки великому духовому авторитетові Митрополита Андрея Шептицького, який обняв протекторат над святом УМХ, вдалося в основному перебороти незмірні труднощі. Щоправда, не обійшлося без різних обмежень, і то вже в останньому моменті, як хочби відмова залізничного транспорту для збірних переїздів, що змушувало багато груп, навіть з подальших околиць, пішком мандрувати до Львова, зміна траси походу, що мала проходити головними львівськими вулицями, та багато, багато інших перешкод. До цих зовнішніх труднощів долучилися труднощі внутрішнього характеру, що були, якщо не більші від перших, то куди болючіші. Це прийшов до слова, як не раз уже в історії України, голос розперезаного українського степу, нерідко підсичуваний дуже вміло замаскованими ворожими підшептами. Саме цей степовий голос велів добачувати у Святі УМХ чужу ворожу руку. У висліді прийшла неперебірчива, докраю демагогічна, агітація, ведена з великим запалом. Було витягнуто з арсеналів різних калібрів гармати, що мали спаралізувати цілу акцію. Різні, злобно видумані вістки, що їх поширювалось по цілому краю, мали обезславити організаторів Свята УМХ та в кривому дзеркалі представити їхні наміри та пляни. Передавані з уст до уст різні

панічні поголоски мали притупити великий розмах та святий запал, з яким цілий край взявся до підготовки масової участі у ювілейному святі у Львові. Але здоровий український загаль не дав себе збаламутити. Впрочім, пішла й жива протіакція, що поставила забороло тій впрост погубній дії. На студентському відтинку, де вона була чи не найсильніша, виступила в обороні Свята УМХ ідеологічна група "Обнова". Вона змобілізувала з-посеред студентства не тільки палких оборонців самої ідеї ювілейного свята, але й поставила до диспозиції його організаторів цілий ряд студенток та студентів, що з юнацьким запалом та з великою посвятою проробили чималу роботу при організації та при переведенні Свята УМХ. З сьогоднішньої перспективи можемо сміло сказати, що Товариство Українських Студентів-Католиків "Обнова" своєю активною та твердою постановою в часі Свята УМХ врятувало добре ймення українського студентства.

Чорні хмари, що збирались в час підготовки до Свята УМХ, розійшлися у ясних травневих днях, в яких відбувалася величава українська маніфестація у Львові. Освітлений хрест та вежа львівського Святоюрського собору, що сяли сотнями електричних світел ніччю з 6 на 7 травня 1933 року, заповідали світові перемогу Христа в Українській Землі. Символом цієї майбутньої перемоги був св. Юрій, що в своє рокове свято, зокрема того року, пишався у повній своїй величч на цьому соборному храмі.

А в неділю 7 травня масове св. Причастя учасників Свята УМХ на торжественній Архієрейській Богослужбі на площі Сокола-Батька говорило про живий містичний зв'язок українських душ з Христом. Посвячення прапорів, пламенна промова Високопреосвященнішого Владика Івана, записяження ним учасників Свята на вірність Христові та проголошення створення виховної організації української молоді КАУМ попередили величавий здисциплінований похід (керма якого спочивала в руках о. ректора Олександра Малиновського) сотиссячних українських рядів вулицями міста Львова на святоюрську гору, щоб віддати поклін представникам української Церкви під проводом Митрополита Андрея Шептицького. Це доказувало готовість українських мас, а в першу чергу української молоді, стати під прапори Христа до боротьби за відвічні права України. А водночас був це палкий привіт західних українців своїм Братам і Сестрам з-над Дніпра, що за вірність Христові та Україні аж до мученичої смерті були морені голодом.

Після величавого здвигу у Львові пішли ювілейні святкування по цілому Краю. В їхньому висліді постала густа сітка Кружків Товариства КАУМ "Орли", що розгорнуло живу виховну працю серед української молоді. За час своєї шостирічної діяльності, помимо чималих перешкод з боку польської влади, Товариство "Орли" виказалось великими досягненнями та вповні себе виправдало перед українською громадою. Великі ідеали цієї організації української молоді залишилися панівними в українських душах і після її розгрому з приходом большевиків на ЗУЗ. Саме за них іде тепер боротьба на життя і смерть в цілій Україні.

/"Християнський Голос", Рік У, ч.20(227), з 17 травня 1953/

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

Сьомого травня 1933 року в нас — у Львові — було свято, велике свято української молоді. Це було свято таке спонтанно могутнє, таке маєстатично гарне, що сколихнуло всім українським народом.

Оце на межі двох світів: католицького Заходу й большевицького Сходу українська молодь заявила свою непохитну вірність Христові. Владика Іван прийняв тверду присягу української молоді на вірність Христовим заповітам, а великий Митрополит Андрей перебрав маніфестаційний поклін, що його квіт українського народу складав Христові. "Українська Молодь Христові" — це девіза цього незабутнього свята, що відбулося в столичному городі князя Лева перед двадцяти роками. Чотири години твердо вдарили в брук кроки української молоді в зразковому поході, з юних грудей линула пісня, дзвони дзвонили радісну мелодію, а вітер ніс її на крилах аж туди, "де на всіх язиках все мовчить". Це свято виявило всім, що українська молодь живе ідеалами Христа і Його св. Церкви.

Мимохіть насувається питання: На якому ж тлі виринули так ядро ці ідеали? Що становило, так сказати б, духову почву, на якій вирости такі багатонадійні плоди?

I.

Немає сумніву, що в тридцятих роках нашого століття якийсь таємний і глибокий зворот до Христа ворухив сильно душею молоді західних народів. Може це була психічна реакція молоді здорової душею проти цього трійла, що його поширювали в СРСР комсомол, в Італії фашистська "Балілла", а в Німеччині вже "Гітлерюгенд". А кузнями, в яких dokonувалася ця дивна переміна молодечої психіки, були ті численні католицькі організації, що до них тоді так радо горнулася молодь. На доказ цього твердження наведу тільки кілька прикладів з різних країн.

У **Німеччині** крім численних Марійських Дружин, що гуртували в першу чергу шкільну молодь, дуже гарно розвивалося "Об'єднання мужеської молоді" (Jungmännerverband) з осідком у Дюссельдорфі. 1933 р. число членів тієї юнацької організації доходило до 600.000. Для дівчат існувала подібна теж централь у Дюссельдорфі. Централь видавала чотири знаменито редаговані часописи для хлопців, а два для дівчат. Окремої згадки заслуговує інший католицький рух німецької молоді т.зв. Wandervoegel з Quickborn, Jungborn і з Junge Schaar. Члени тих організацій тікали від трійливої атмосфери великих міст, переходячи цілі

провінції з вервицею в руках і клунком на плечах, немов ті перші Франціскани.

У **Франції** гарно розвивалася між студентами університетів "Католицька асоціація французької молоді" (Association Catholique de la Jeunesse Francaise). Один тоді визначний масон сказав, що французька молодь у більшості "клерикальна". Найяскравішим прикладом цього був факт, що 1932 р. понад 13.000 молоді вищих шкіл приступило до великоднього св. Причастя. Гарно розвивалася практика замкнених реколекцій. Католицька молодь видавала два добре редаговані часописи в Парижі й один у Ліль.

В **Англії** одною з найбільших організацій молоді було "Об'єднання католицьких організацій студентських" з 2.500 активними членами. Крім цього гарно розвивалися Марійські Дружини.

В **Іспанії** на окрему увагу заслуговує могутня організація молоді т.зв. "Пропагандистів", що взяла свій початок з Марійської Дружини студентів у Мадриді. Ця організація перевела дуже успішну пресову кампанію проти усунення релігії зі шкіл. "Пропагандисти" мали свій знаменитий щоденник "Ель Дебате", що його начальним редактором був Геррера — пізніший президент Католицької Акції в Іспанії. Вони заснували пресову агенцію "Логос", вели журналістичну школу, заснували славу "Акціон Популяр", що розбила найсильнішу досі партію соціаліста Азани. 1933 р. "Акціон Популяр" здобула 115 послів у парламентах. В 1932 році "Пропагандисти" заклали ще суспільно-робітничий інститут "Ізо". Це була школа робітничої еліти, що закладала католицькі синдикати.

Не згадую про живучість католицького руху молоді в **Голландії, Бельгії, Австрії, чи й Польщі**, бо розміри часописної статті не дозволяють на це. Однак на мою думку — цей загальний зворот молоді до католицизму в Європі, впливав могутньою струєю в ряди української молоді, впливав на оформлення її засад і світогляду та розбудив замітний рух католицький, що виявив себе світло в незабутньому Святі УМХ.

II.

Найсильнішою католицькою організацією української молоді, що поглибила внутрішнє життя молоді нашої, було тоді Марійське Товариство Молоді у Львові. Воно постало в переломовій добі нашої історії в 1918 р. Створив його на тривких основах о. д-р Й. Маркевич, ЧСВВ, з пляном організування головної молоді середніх шкіл. Правдива й розумна релігійність, чистота характеру, плекання вищих ідеалів, католицький активізм — це завдання Марійських Товариств. Засобами є: щире почитання Богоматері, часте приймаючи св. Тайн, спільні реколекції, сходи членів, реферати, дискусії, академії і т.п. Перед II світовою війною Централь об'єднувала понад 270 організацій з 21.000 членів. Уже не було ніякої гімназії на Західних Українських Землях без Марійської Дружини. Марійське Товариство видавало кварталник "Вісник Марійських Товариств", місячник "Наш Приятель", "Правду",

"Цікаві оповідання" і "Бібліотечку Нашого Приятеля". Кількість поширених книжечок і брошур значно перейшла два мільйони примірників.

1930 року засновано Товариство українських студентів католиків "**Обнова**". Це товариство поставило собі ціллю: поглибити католицький світогляд серед членів, плекати товариське життя й вести харитативну акцію серед членів. "Обнова" брала участь в конгресах католицьких слов'янських організацій студентів — Slavia Catholica, співпрацювала з „Рах Романа", відбувала часті сходи з доповідями й дискусіями, займалася організацією великодніх реколекцій для студентів, а передусім славно записалася на сторінках українського католицького руху своєю чинною участю в Святі УМХ.

Як жива і тривала пам'ятка величавого Свята УМХ, постала нова організація молоді під назвою **Католицька Акція Української Молоді "Орли"**. Завданням цієї організації було: зберегти українську молодь для Христа, виховати молоде покоління фізично й духовно, що стануло б у рядах світських апостолів та причинилося до духової обнови української нації на засадах Католицької Церкви. В липні 1933 р. постала окрема АЕпархіяльна Рада КАУМ для мужеської молоді, а згодом окрема для жіночої молоді. Від квітня 1937 р. організацією "Орли" КАУМ проводила Головна Рада, спільна для окремих Клубів мужеської й жіночої молоді. Рухливий провід організації, до якої від самого початку м.ін. входили В. Глібовицький, Р. Данилевич, сл.п. Л. Дяків (який загинув у німецькому концтаборі), видавав добре редагований журнал "Українське Юнацтво" з окремим додатком "Готовсь". "Орли" успішно паралізували руїницьку роботу деструктивних елементів.

Українська молодь сповняла те, до чого накликував її колишній голова "Обнови", а пізніший священик, на величавій академії Свята УМХ: "Нашою девізою мусить бути: побіджати зло добром, творити добро по Божому закону під проводом св. Церкви в рядах її борців. І нема ні одної хвилини до втрати. Хрестоносний похід зачався і ми всі, як один мусимо найтися в його рядах. Ми мусимо чим скоріше розвинути в собі свідомість тісної злуки з Христом, мусимо чим скоріше навчитися „sentire cum Ecclesia". — Не диво, що така настанова душі української молоді хотіла себе виявити назверх і публічно заманіфестувати свою вірність Христові. І це виявилось маніфестацією "Українська Молодь Христові".

III.

Щоб ще краще зрозуміти цей похід тодішньої молоді до Бога, треба собі з'ясувати його важніші, характеристичні прикмети.

Перша прикмета тієї молоді — це була повна **відданість** без ніяких застережень. "Як довго не віддамо всього — нічого не віддамо" — так говорив один з тих ідейних юнаків. Ця молодь заправлена в спортових грах, загартована у фізичних змаганнях, хотіла жити рвучко й гаряче, навіть з ризиком, коли цього треба. Ця молодь гидуvalа тим усім, що

неповне й половинне, а бажала того, що повне й звершене. На з'їзді католицької французької молоді в Парижі один молодий промовець серед бурі оплесків своїх друзів кликав: "Геть з усякою мірнотою і половинністю! Ми хочемо того, що повне й беззастережне. Ми хочемо цілого Христа, а не штучно обкраяного. Ми хочемо бути святі!" На першому конгресі мужеської молоді середніх шкіл у Львові один Марійський дружинник у дискусії над прекрасним докладом д-ра П. Ісаєва казав: "Посмію звернутися до наших Отців Провідників і просити їх, щоб вони нас провадили більше твердо, щоб від нас більше вимагали, щоб не вдоволялися тим, що ми зберігаємо Божі заповіді, але щоб нас вели на самі шпилі святости. Отці, вчіть нас аскези, вчіть нас щоденного розважання, щоденного іспиту совісти, пам'яті на Божу прихильність і т.п.". Сл.п. д-р О. Назарук, що чув ці слова цього дружинника, був ними глибоко зворушений і сказав до підписаного, що вже для того одного, щоб почути таку пламенну заяву української молоді, варто було скликати цей з'їзд. Хіба ж не та сама ідея одушевляла цю студентку Марійську дружинницю зі Львова, що її в 1941 році примушували вписатися до комсомолу, а вона відважно заявила, що як Марійська дружинниця не сміє належати до таких організацій. Вислід був такий, що її усунено з університету, вона мусіла важко працювати, а згодом зовсім зникла з міста. Її другині говорили, що її вивезено на Сибір.

А яка дивна **простота** тих юних душ у їхньому змаганні до Христа пробивалася з усього їхнього життя. У їх серцях не було місця на довгі розумування й досліди. Нінащо їм здалися всякі аналізи й вагання. Вони хотіли Бога і до нього змагали просто та з усіх сил. Ці молоді серця немов відкидали це багатство засобів спасення, що їх витворили довгі століття, а ішли просто до Того, що сказав: "Я дорога, правда і життя". Живий Христос — це ввесь зміст, це найглибша тайна їх внутрішнього життя. І мимохіть пригадуються слова Рабіндраната Таґоре: "Як ключ журавлів летить просто до своїх гнізд, так усе моє життя змагає просто до Тебе, мій Боже".

Відвага вияву католицьких переконань — це чергова прикмета тієї молоді. Ця молодь виявила, що вже безповоротно минулося те покоління "змінливих хамелеонів", що зміняло свої переконання та модифікувало свою ментальність відповідно до обставин. Ця молодь зрозуміла слова Христа: "Хто не зі мною, цей проти мене!" Тому ця молодь погордила всяким людським зглядом, виступила проти всяких гнилих компромісів і конкубінатів правди з неправдою. Щобільше, ця молодь станула безстрашно в обороні католицької правди, наражаючи не тільки свою кар'єру, але й своє життя.

Ось так наставлена молодь чином доказала, що вона живе ідеалами Христа і Його св. Церкви. А тим чином було Свято "Українська Молодь Христові" 7 травня 1933 р.

/"Християнський Голос", рік У, ч. 20(227), з 17 травня 1953/

25 РОКІВ ПІЗНІШЕ — 1958 РІК

ЗВЕРНЕННЯ У 25-РІЧЧЯ СВЯТА „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” І ПОСТАННЯ Т-ВА „ОРЛИ” КАУМ

Ювілейного Року 1933 у Львові, столиці Західньої України, відбулось Свято „Українська Молодь Христові” — УМХ. Величний стотисячний здвиг у днях 6. і 7. травня 1933 року у Льва-Городі був відзначенням 1900-річчя Смерти і Воскресення Христа Спасителя.

1933 рік був також роком великої Гологоти східних областей України, де — у висліді штучно викликаного голоду московсько-комуністичним режимом — загинули мільйони Українців. Релігійно-національна маніфестація УМХ була водночас і протестом західньої вітки українського народу проти большевицького терору у Східній Україні.

У висліді Свята УМХ та пізніших, подібних йому ювілейних святкувань на західніх землях, постала організація „Католицька Акція Української Молоді” — КАУМ, яка пізніше, прийнявши змодифікований статут, діяла під назвою „Орли” КАУМ (Католицька Асоціація Української Молоді). Початкове організаційне оформлення Т-ва „Орли” КАУМ, яке мало згуртувати українську молодь під прапором Христа та виховати її на характерних мужніх і діяльних членів української спільноти, повязане з датою 14. липня 1933 року, коли то письмом Греко-католицького Митрополичого Ординаріату у Львові покликано Архиепархіяльну Раду КАУМ, що діяла до конституючих загальних зборів, на яких саме переформовано Т-во КАУМ на „Орли” КАУМ.

Свято УМХ дало спонуку до постанови й інших молодечих українських католицьких організацій, що діяли чи й далі діють на тих самих ідеологічних założеннях, а саме (в хронологічному порядку): „Ліга Української Католицької Молоді” у ЗДА і Канаді, „Борці Христа” в Карпатській Україні, „Хрестоносці” в Бачці (Югославія) та „Українське Католицьке Юнацтво” в Канаді.

Ми, члени Проводу колишнього Т-ва „Орли” КАУМ — усіх його каденцій, що перебуваємо поза Рідними Землями звертаємось — за благословенням наших Високопреосвящених Владик: Митрополита Кир Максима Германюка, Митрополита-Номіната Кир К. Богачевського, Архиепископа Кир Івана Бучка — духовного Батька Свята УМХ і Т-ва „Орли” КАУМ, Єпископа Кир Амврозія Сенишина, Єпископа Кир Ніля Саварина, Єпископа Кир Ісидора Борецького, Єпископа Кир Андрія Роборецького і Єпископа Кир Йосифа Шмондюка — до наших Земляків і Землячок, які брали участь у Святі УМХ, і тих, що стояли в рядах виховної

організації „Орли” КАУМ, а тепер живуть на скитальщині в різних краях світу, як також до братніх по ідеї інших організацій, з покликом у своїй громадянсько-суспільній та політичній, а передусім у виховній праці активно, цілковито й беззастережно заступати правди християнської віри й моралі, які повинні лягти в основу відбудови Української Держави.

Закликаємо усіх, кому й далі дорогі ідеологічні заложення Т-ва „Орли” КАУМ та його братніх організацій, відзначити — впродовж часу до 7. травня 1959 року — 25-річчя Свята УМХ. Участю у Богослужбах, приступленням до св. Тайн Сповіді і до Святого Причастя, сходами —запланованими теж для ширшого загалу українських громадян, з програмою, залежною від місцевих обставин — зазначім нашу духову пов’язаність з великими травневими днями Ювілейного Року 1933 та з Т-вом „Орли” КАУМ і іншими молодечими організаціями, що діяли на засадах християнської віри й моралі.

Придбанням історичного матеріалу — споминів, світлин, документів тощо причинімся до видання запланованої пропам’ятної книги про Свято УМХ та молодечі українські католицькі організації, які постали у висліді того Свята.

Хай ця книга закріпить у пам’яті грядучих українських поколінь згадку про Свято УМХ, що було виявом глибокої релігійної настанови Українців у тисячдев’ятсотріччя Кровної Жертви Христа Спасителя на Голготі та Його Світлого Воскресення, в воднораз було доказом братнього духового зв’язку західних Українців із східними, яких — за мужне відстоювання релігійних та національно-державницьких традицій і прав Українського Народу — голодом винищувала большевицька Москва.

Хай ця пропам’ятна книга звеличить наших Високопреосвященних і Преосвященних Владик, на чолі з Божим слугою Митрополитом Андреем Шептицьким — що в час їхнього служіння Церкві й Народові відбулось величне Свято УМХ та повстало Т-во „Орли” КАУМ і інші молодечі українські католицькі організації — з яких багато вмерло вже мученичою смертю, а інші з них, разом з Митрополитом Йосифом Сліпим, ще далі караються в большевицьких тюрмах та концтаборах.

Відзначім цією книгою пам’ять тих, що організували Т-во „Орли” КАУМ та інші братні організації і стояли в їх проводах, та тих, що виховувались у здисциплінованих рядах тих товариств і які з волі Божої відійшли вже у вічність, а зокрема тих, що зазнали смерті з рук окупантів України.

Появою цієї пропам’ятної книги складім признання тим, що — неохитні у зложеній присязі на вірність Христові, в обличчі мук та небезпеки смерті — відстоюють Божі і природні права свого народу в Україні чи на засланні. Хай ця книга буде документом боротьби Українського Народу за Християнську Україну.

У всіх нас, що живемо на скитальщині у великій тузі за Рідним Краєм, хай це ювілейне відзначення скріпить наш давній запал до вічних ідей, висловом якого було Свято УМХ, та які лягли в основу Т-ва „Орли” КАУМ і інших братніх організацій. Це змінить нашу духову пов’язаність з нашою поневоленою Батьківщиною, а постійний зв’язок з Христом утвердить

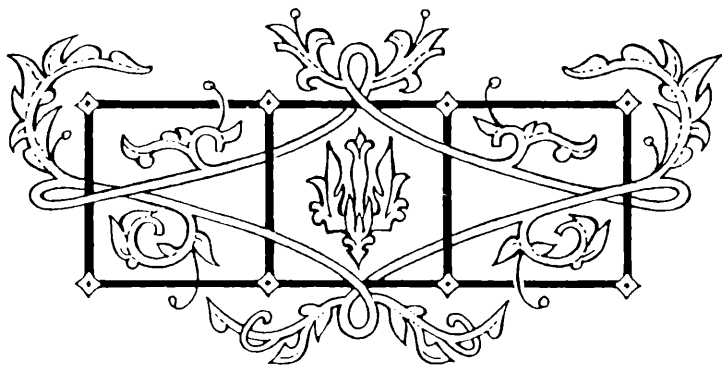
нашу віру у відбудову Божого Царства на вільній Українській Землі, до чого конечно потрібна активна і скоординована дія всіх Українців, незалежно від місця їх перебування. Хай гасло „За Христа й Україну”, виписане на прапорах Т-ва „Орли” КАУМ, буде й надалі нашим життєвим дороговказом!

Європа — ЗДА — Канада, 14. липня Божого Року 1958.

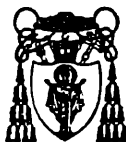
Підписані (поазбучно):

*о. Михайло Гаврилюк
д-р Микола Грушківч
Роман Данилевич
д-р Богдан Лончина
о. мітрат Яків Перрідон
інж. Стефанія Рудаківч-Базюк
проф. д-р Юрій Тершаковець
д-р Іван Тєсля
д-р Юрій Фєдинський
д-р Ксєня Янович-Лєбєдович*

/”Шлях”, ч. 34, з 27 серпня 1958/

**ПРИВІТ
АРХИЄПИСКОПА КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО**

Archbishop's Chancery Office
818 NORTH FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

12.липня 1958

До Високоповажаного
П.Романа Данилевича

Високоповажаний Пане!

Дякую за листа з дня 3 ц.м. та текст звернення, який задумуєте проголосити в пресі з приводу 25-ліття від часу владштування Свята УМХ та постанов Товариства "Орли-КАУМ", як вислід величної маніфестації української католицької молоді, що відбулася у Львові 1933 року.

Вітаю Бат задум та бажаю якнайкращих успіхів у наміченому ділі. Бо, справді, служба Христові і Його св. Церкві - це найкраще завдання кожного віруючого християнина, а зокрема християнина-католика. Приємно мені довідатись, що своїми стараннями бажаєте причинитись до того, щоб українську католицьку молодь згуртувати під прапором Христа та виховати її на характерних, мужніх і діяльних членів нашої Церкви та української спільноти. Вітаю Бат заклик, щоб українська молодь у своїй щоденній праці активно, всеціло й беззастережно заступала правди християнської віри й моралі, бо тільки через такий підхід до справи наша молодь може причинитись до відбудови Божого Царства на землі, а зокрема на більшій Українській Землі.

З побажанням Божих ласк й успіхів, пересилаю Архидієцєське благословення та

залишаюсь в Христі Господі

Архидієцєскоп
Апостольський Екзарх

IM/

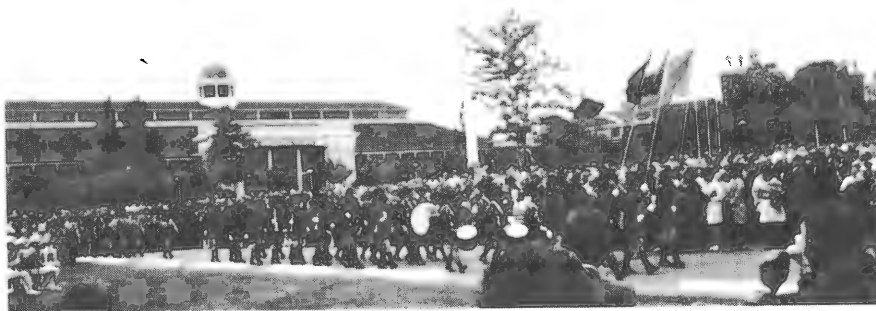
30 РОКІВ ПІЗНІШЕ

о. Петро Хомин

СВЯТО „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ТОРОНТО 1964 р.

В неділю, 14 червня 1964, відбулись традиційні Святкування роковин нашої Торонтонської Епархії, які цього року більш, чим попередніми роками, були присвячені проблемі релігійного і національного виховання української молоді в загальному, а в нашій Епархії зокрема. Ця наша молодь складала в рамках цих Святкувань поклін невмірущому духові Великого Митрополита, Слуги Божого Андрія Шептицького та прирікала свою вірність Христові і Його Церкві. Тому то й сьогорічні Епархіяльні Святкування стояли під гаслом "Українська Молодь Христові — у 20-річчя смерті Слуги Божого Митрополита Андрія".

Роковини молоді Торонтонської Епархії, величчя і вічно жива Постать Великого Митрополита Андрія і найцінніший скарб української спільноти — оце головні ідеї Святкувань, що так величаво і з таким могутнім духовим під'ємом пройшли на великому і святочно завітчаному тисячами учасників майдані Всеканадійської Вистави, в неділю, 14 червня ц.р.

Пластуни в поході під час Свята УМХ в Торонті 1964 р.

Господь Бог поблагословив нас того дня чудовою, соняшною і теплою погодою, а високі ідеї Святкувань і кількомісячна жвава пропаганда Централі Українців Католиків під проводом її енергійного й працьовитого президента, д-ра М. Кушпети, що в її руках спочивало складне і нелегке технічне переведення великої імпрези, стягнули на велетенську

площу над озером Онтаріо тисячні маси учасників, як молоді, так і старших. Всіх учасників було яких вісім тисяч. Найбільше радувала серце велика кількість молоді, від тієї найменшої, що виховується у Дитячих Садках, почерез дівчорі Рідних Шкіл, аж до молоді Курсів Українознавства, Дівочої Академії та Університету. Молодь явилася у зорганізованих лавах своїх шкіл чи своїх молодечих організацій (Пласт, СУМ, Бой Скавти). Вся молодь виступила у своїх кольоритних народніх строях, в одностроях своїх шкіл, чи своїх молодечих організацій.

У Святкуваннях взяли участь високі церковні Достойники (три Архиреї), багато священників, Сестри Служебниці, представники Торонтонської дієцезії латинського обряду (о. монс. Й. МекДона) і Онтарійського Уряду (Дост. Міністер І.Яремко), відпоручники всіх наших українських установ та організацій домініяльного засягу і маси наших добрих і вірних своїй Церкві і своїм національним святошам громадян. Між присутніми було теж багато наших православних братів, а між ними і такі визначні громадяни, як маєстро Василь Авраменко і ген. Олександр Кузьмінський.

Із високої сцени т. зв. Бенд Шелу, із стіни за престолом, при якому правилась Божественна Літургія, глядів з великого портрету Великий Митрополит Андрей у глибокій задумі, а в його ясных, блакитних очах горіла батьківська любов, до всіх, що й тут, далеко від Рідної Землі, так святочно зібрались, щоб зложити йому свій поклін і приречення, що ні вони, ні їхні діти, не зійдуть із тих шляхів, що ними Він вів їх ціле своє життя до нашої найвищої мети. Дух Великого Митрополита, оцього нашого Свяця і Праведника вітав над розмоленою масою дітей України та зсилав з небесних висот своє Батьківське Благословення на них і на їх змагання — зберігати в родинах своїх і серед цілої спільноти своєї святу спадщину предків своїх і рідну мову та славні традиції України тут, далеко від Землі Рідної.

Привітання Владик і процесійний похід

Святкування складались із двох частин: Перед полуднем частина чисто релігійно-церковна, а по полудні частина II. — концертна, у якій головну ролі виконувала українська молодь, як Торонта, так і з-поза нього (Анкастер, Велланд, Киченер).

В годині 10:30, як велетенська площа заповнялась що раз то більше учасниками, удекорованими при входах ленточками і мистецькими відзнаками з портретом Слуги Божого Митрополита Андрея, і хвилювала наче море, численне духовенство у світлих ризах і ще численніша асиста Вівтарних Дружинників у світлих дальматиках та Лицарі Колумба у своїх одностроях і з добутими мечами удались у процесійний похід, проміж виструнчені ряди Пластунів, Сумівців, Бой Скавтів, Дітей Марії та інших молодечих організацій, що творили шпалір, — аж до входу на площу, на привітання Високопреосвященних Владик — Митрополита Канади Кир Максима з Вінніпегу, Єпископа Кир Ярослава з Шикаго і нашого Владику-Господаря Кир Ісидора. Коли Високопреосвященні Владики

взяли на себе архиерейські мантиї і мітри, тоді сформувалась чудова й кольоритна процесія, що її не часто можна бачити: на переді Вівтарні Дружинники, за ними чотири диякони, далі духовенство, а за ним Високодостойні Владики, Князі нашої Церкви з Лицарями Колюмба по боках.

Чудова й незабутня картина! Проміж масу учасників, що тисячами залягли велику площу, широка стежка-перехід, обрамована з одного і другого боку стрункими рядами молодечих організацій у своїх одностроях, що здоровлять Владик піднятими до чола правими руками, посувається процесія Владик і духовенства. Блистять на сонці золоті і срібні мітри на головах Архиєреїв, фіолетні мантиї, блискучі ризи священників, а усталений на сцені хор церкви св. о. Николая співає могутнє і величнє "Буди ім'я Господнє благословенно от нині і до віка".

Перша частина Епархіяльних Святкувань, релігійно-церковна, пройшла з незвичайною урочистістю, на яку наша Літургія така багата. І на цю незвичайну урочистість склалось багато, теж небуденних чинників: перш за все три Архиєреї, що відправляли св. Літургію, сім священників, що співслужили з ними, і чотири диякони, всі в багатих і розкішних літургічних ризах, та велика асиста вівтарних дружинників, теж у приписаних богослужбових дальматиках. Майстром церемоній цього урочистого архиерейського богослуження був парох церкви св. О. Николая, о. д-р Б. Липський, а йому до помічі стояв секретар Єпископської Канцелярії, о. М. Берко.

Співав, як уже було сказано, мішаний хор церкви св. О. Николая під управою проф. І. Ковалева.

*

Другу частину Епархіяльних Святкувань становив Концерт, що його виконувала українська молодь нашої Епархії, в першу чергу молодь Торонта.

Велика площа перед „Бенд Шелом” виповнена святочною публікою може ще в більшій кількості, як рано. Гаряче червнєве сонце пече немилосердно і не ховається час-до-часу за хмари, як було в часі Архиерейської Служби Божої. Учасники заслонюють, чим тільки можуть, свої голови перед його яскравим промінням. Щастя, що легкий вітрець приносить на своїх крилах приємну, хоч і недостатню прохолоду з недалекого озера.

Секретар Епархіяльного Братства Українців Католиків, п. Василь Дідюк, що сповняв роль господаря-впорядчика концертної частини, попросив до Почесної Президії в першу чергу всіх трьох присутніх Високопреосвящених Владик і Достойних Гостей — відпоручника Торонтонського Архиєпископа кард. Дж. МекГвігена, Всесв. о. монс. МекДона, та представника Уряду Онтарія, Міністра громадянства І. Яремка з його дружиною, а далі Голів поодиноких католицьких і світських організацій доміняльного засягу.

Перед тією Почесною Президією і перед тисячними масами батьків, виховників, учителів і учасників Святкувань, а передусім перед портретом Слуги Божого Митрополита Андрея, що висів високо на сцені над головами Почесної Президії та глядів на тисячі святочних гостей, що прийшли, щоб побачити і налюбуватись своєю дітворою і молоддю, отим квітом і надією нашої прабатьківської Христової Церкви і нашої Матері-України — відбулась Дефіляда Молоді.

Почесна Президія займає свої місця, тисячні маси людей хвилюють як море на велетенській площі, усі чекають нетерпляче на початок концерту.

Впали слова команди і зі західньої сторони площі з'явився перший відділ Урочистої Дефіляди, який пройшов святочним кроком перед Портретом Митрополита Андрея, перед Князем нашої Церкви і Почесною Президією і врешті перед своїми батьками, учителями й виховниками, перед тисячними масами народу — щоб перед ними всіми скласти заяву вірності Христові і приректи Духові Великого Митрополита йти в житті тими шляхами, що їх Він і їм, і всій українській молоді вказував — і вказує також тут, поза межами України.

СУМ в поході під час Свята УМХ в Торонті 1964 р.

Урочиста Архиєрейська Служба Божа

Владики і духовенство входять на обширну сцену, де посередині побудовано великий престіл для відправи св. Літургії.

Наступає чудова літургічна частина — одягання усіх трьох Архиєрів у їх архиєрейські й літургічні ризи, на Предложенні з лівого боку престола священник відправляє Проскомидію, Владики і сімох священників уставляються довкола престола, диякони просять головного Служителя, Митрополита Кир Максима, благословити кадило, після чого обкаджують престіл, Архиєрів і священників та вірних і починається Божественна Літургія.

Ціла площа виповнена вірними. Порядку беруть члени молодечих організацій в одностроях, перед сценою, на якій правиться Служба Божа відпоручники тих організацій з прапорами, сонце сипле з неба своє гаряче проміння, над головами присутніх отвираються парасолі... На щастя, на небі появляються час від часу білі хмаринки, що заслонюють гаряче сонце, а з озера тягне приємна прохолода.

Урочисту Архирейську Службу Божу відправляє Високопреосвященний Митрополит Кир Максим в сослуженні Владики-Господаря Кир Ісидора і Владики-Гостя Преосв. Кир Ярослава та сімох священиків (п'ятьох торонтонських — оо. Філевич, Каменецький, Хомин, Руснак ЧНІ і Прийма ЧСВВ — та двох гостей — о. прал. Кушнір з Вінніпегу й о. прал. Паска з Шикаґо) і чотирьох дияконів (оо. Жолкевич, Набережний, Сиротинський і Кравчук ЧНІ).

Співає прекрасно хор церкви св. О. Николая з Торонта під управою проф. І. Ковалева. Третю стрічку „Трисвятого“, призначену літургизуючому Архиреєві, і то по-грецьки, відспівав своїм незвичайно милим голосом, гарно й урочисто, Преосв. Кир Ярослав, а сольо в „Отчєнаші“ на тлі хору співав у незвичайно мистецькій, голосовій та інтерпретаційній подачі наш оперовий співак Йосип Гошуляк, чим іще більше підніс урочистість хорового оформлення св. Літургії.

По св. Євангелії виголосив Високопреосв. Митрополит Максим коротку, але незвичайно глибоку, як своїм релігійним, так і патріотичним змістом, проповідь, що запала глибоко в серця тисячів слухачів та своєю бадьорістю підняла, а зір їх спрямувала у світле майбутнє.

До св. Причастя, що його роздавав Преосв. Кир Ярослав, приступило ок. 200 вірних, а в часі причащення хор з великою бравурою відспівав Велике Славословіє.

На закінчення св. Літургії Високопреосв. Кир Максим вніс Многоліття Св. Отцєві, Первоєрархові нашої Української Католицької Церкви Митрополитові Кир Йосифові, обом співлітургизуючим Владикам, священикам, вірним і всьому українському народові на Рідних Землях і в розсіянні суццому, а Владика Ісидор вніс Многоліття Митрополитові Кир Максимові.

Після того духовенство відпроварило Високопреосвященних аж до виходу з площі, а вірні одні поспішили до Колізею, де можна було дістати перекуску, другі ж поїхали скоро додому, щоб на час прийти на пополудневу частину Святкувань — Великий Концерт молоді.

Започаткувала Дефіляду Рідна Школа і Садочок української дітвори — меншої і більшої — із Скарборо. На чолі походу в руках юнака в гору піднята та квітами і лєнтами закосичена ікона, а за нею дітвора в народних одягах, з синьо-жовтими прапорцями в руках, — „цвіт України і краса“, як співається у пластовій пісні.

Зірвалась буря оплесків, а всіх огорнуло справжнє захоплення на вид отих найменших, що вже від дитячих років виростають під опікою української Церкви.

З цим першим відділом Дефіляди пішли далші, менші і більші, деякі навіть дуже великі. — Всі вони учні й учениці торонтонських Рідних Шкіл, повбирані в кольоритні народні строї, жваві й бадьорі, — несли з собою соняшну радість, і молодечу буйність, і чарівну красу України, підносячи вгору серця присутніх та витискаючи сльози радості з очей.

І йшли в Дефіляді майже всі Рідні Школи Торонта — св. Василія в Північному Торонті, св. Йосафата — цілоденна і Рідна Школа, св. О. Николая, Пресвятої Евхаристії, а далі здисципліновані ряди Курсів Українознавства св. О. Николая (учениці в гарних вишиваних блузках), далі школа з Велланду зі своїм о. Парохом та з Кичинер із великим транспарентом (дівчатка в гарних блакитних пелеринках, хлопці з синьо-жовтими прапорцями), за ними велика і карна група студенток Дівочої Академії з Анкастер у скромних, але елегантних одностроях. За школами довгі ряди Пластунів і Пластунок у своїх одностроях з прапорами, а на кінці СУМівці і СУМівки теж у своїх одностроях і з своїми прапорами — в карних і виструнчених лавах.

Всі Відділи маршували трійками й у всіх них начислено ок. 1,500 дітвори й молоді.

Ця урочиста дефіляда української молоді нашої Епархії, виховуваної у вірності Богові, в бажанні служити Канаді й Україні, зробила незвичайне враження на присутніх. Вже тої одної точки, Дефіляди, вистачало, щоб побачити, що наша Церква, наші національні організації і наші учителі-виховники пильно дбають про те, щоб наша дітвора і наша молодь росла і виховувалася в релігійно-моральнім і національнім дусі, щоб вона — як сказав про це наш національний пророк — „і чужого научалась і свого не цуралась”. І коли з тією національно-виховною працею Церкви і Рідної Школи співпрацюватимуть родичі дітвори й молоді, тоді не будемо мати страху за майбутнє української спільноти в Канаді, а з наших дітей виростатимуть не тільки добрі українці, але й зразкові канадійці.

КОНЦЕРТОВА ПРОГРАМА

Президент Централі Українців Католиків нашої Епархії, д-р Микола Кушпета, відкрив цю другу частину святкувань, що мала назву „Українська Молодь Христові” у 20-річчя смерті Слуги Божого Митрополита Андрія”, вітаючи Високопреосвященних Владик, усіх Достойних Гостей і тисячі Громадян, що прийшли на свято, щоб бути свідками того всього гарного й величнього, Божого й національного, чим наливається серце української молоді у своїй Церкві і в своїх рідних школах і побажанням, зверненням до молоді, започаткував концерт.

Після того промовив до молоді найвищий церковний достойник української Церкви в Канаді, Митрополит Вінніпеґу, Високопреосвященний Кир Максим, який благословив всю молодь і побажав їй, щоб її життя було повсякчас просякнуте великою і благородною думкою Великого Митрополита, щоб любов цього Слуги Божого до Бога, Церкви

й Українського Народу осінювала всі змагання, мрії і задушевні бажання української молоді. „Хай шлях вашого життя довершить те велике діло, за яке стільки крові пролито і за яке і ви відповідаєте перед Богом!“ Закликом „Будьте завжди вірними Христові!“ закінчив ВПреосв. Митрополит своє „Слово до Молоді“.

**Відкриття Свята „Українська Молодь Христові“ в Торонті 1964 р.
Відкриває д-р Микола Кушпета. Перший ряд зліва: о. д-р Б. Липський,
Г. Поворозник, Владика Ізидор Борецький, Митроп. Максим Германюк,
Владика Ярослав Ґабро, о. шамб. В. Паска, о. монс. Й. МекДона, о. М. Прийма**

Слідували такі точки концерту:

„НАЧЕ ПОВНИЙ ГОЛОС ДЗВОНУ“ — аранж. і інстр. проф. І. Ковалів

„КОЛИСЬ НАШУ РІДНУ ХАТУ“ — З. Лисько

Відспівав збірний хор Рідних Шкіл міста Торонта в супроводі
струнної оркестри Інституту ім. М. Лисенка,
диригент проф. І. Ковалів

ПРОМОВА — Владика Ярослав Ґабро

„БОГОРОДИЦЕ ДІВО“ — молитва

„ПРЕЧИСТЕ СЯЙВО“ — церковна пісня

Відспівав дівочий хор Академії Преч. Діви Марії в Анкастер, диригент
сестра Лорета, фортепіановий супровід Г. Кушпета

ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТА КУК — о. д-р Василь Кушнір

„НА ЧЕСТЬ МИТРОПОЛИТА” — рецитація учнів Рідної Школи Св. О. Ніколая. Виконавці: Марта Вітер, Андрій Цибульський, Мстислав Федак, Христина Свергун

„ТЕБЕ БЛАГАЄМО СПАСЕ ХРИСТЕ” — М. Завадівська

Монтаж у трьох частинах у виконанні учнів Української Цілоденної Школи Св. Йосафата. Рецитації: Т. Бабяк і М. Дудаш, покажчиця Ар. Дудник, фортепіяновий супровід Х. Гарасовська

„КОСАР” — відспівав збірний хор Курсів Українознавства міста Торонта в супроводі струнної оркестри Інституту ім. М. Лисенка, диригент З. Лавришин

СЛОВО — Владика Ісидор Борецький

„БОЖЕ ВЕЛИКИЙ ЄДИНИЙ” — спів усіх учасників у супроводі струнної оркестри Інституту ім. М. Лисенка, диригент проф. І. Ковалів

(„Наша Мета”, чч. 25/710/ з 20 і 27 червня 1964). Концертovu програму доповнено з програмки свята (прим. Редакції).

Владика ІСИДОР БОРЕЦЬКИЙ
Єпископ Торонтонської Епархії

35 РОКІВ ПІЗНІШЕ — 1968 РІК

ПОНОВНА СПРОБА ЗНЕСЛАВИТИ СВЯТО УМХ

Українське Видавництво (Мюнхен-Лондон-Нью Йорк) видало 1968 року перший том „Нарису історії Організації Українських Націоналістів”, що його автором є *Петро Мірчук*. Цей том появився за редакцією Степана Ленкавського при співпраці Данила Чайковського і Дмитра Штикала. Книга на 639 сторінок охоплює роки 1920-1939. У ній на стор. 330 находимо розділ, що з нього відповідну частину наводимо:

СПРАВА ІМПРЕЗИ «УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ»

Голосним відгомонам серед українського громадянства відбився був свого часу конфлікт ОУН з українсько-католицькими колами, які в рамках «Католицької Акції» зорганізували були 7 травня 1933 року маніфестаційну імпрезу «Українська Молодь Христові». КЕ ОУН неприхильно поставилася до тієї імпрези й доручила своїм членам та симпатикам не брати в ній участі. З того приводу проти ОУН піднялася була в неприхильній до націоналізму українській пресі кампанія із закидами, що, мовляв, українські націоналісти почали боротьбу проти католицької Церкви.

А тим часом справа була в чому іншому й нічогісінько з ставленням ОУН до католицької Церкви чи релігії взагалі не мала. Вся справа полягала в політичному аспекті імпрези: організатори свята погоджувалися на те, щоб у почесній президії, перед якою мали дефілювати тисячі української молоді, сиділи також офіційні представники польської окупаційної влади та польського єпископату, проти чого запротестувала ОУН. Крайова Екзекутива ОУН висунула вимогу, щоб організатори імпрези в дипломатично чемній, але цілком рішучій формі відкинули пропозицію про присутність польських представників у почесній президії. При цьому КЕ ОУН обіцяла, що коли ця вимога буде сповнена, то мережа ОУН активно ввімкнеться в підготовку величного здвигу. Коли ж організатори імпрези відкинули вимогу КЕ ОУН і далі погоджувалися на офіційну присутність польських представників, ОУН висловилося проти імпрези.

Організатор Свята УМХ Впр. Архiepіскоп Іван Бучко зареагував на ті неправдиві інформації таким листом до автора, д-ра Петра Мірчука:

Рим, дня 7 серпня 1969

АВ. 4278/69

Високоповажаний Пане Докторе,

Цими днями вспів я прочитати Вашу об'ємисту книгу "Нарис історії Організації Українських Націоналістів" (Перший том за роки 1920-1939), видану Українським Видавництвом Мюнхен-Лондон-Нью Йорк в 1968 р. Як український католицький Єпископ я мав би дуже багато слухних застережень проти багатьох сторінок тієї об'ємистої книги, але в цьому письмі не вважаю за вказане видвигати всі мої застереження. Не сумніваюсь, що те зробить хто інший і на іншому місці. Оце нинішнє моє письмо, заадресоване до Вас, Пане Докторе, радше є спрямоване до Хвального Проводу ОУН з рішучою вимогою заперестати вже раз поширювання видуманих і з ґрунту фальшивих наклепів проти української католицької церковної Єрархії у зв'язку з нашою найсвітлішою історичною подією званою під назвою "Свято УМХ" (тобто Свято під кличем "Українська Молодь Христові"), що відбулось в Ювілейному 1933 р. у Львові з приводу всесвітнього святкування 1900-річчя Смерті й Воскресення нашого Божественного Спасителя Ісуса Христа. При цьому є само-зрозуміла вимога справедливості, щоби Ви Пане Докторе, вкупі з Проводом ОУН знайшли спосіб направити кривду, заподіяну поширюванням наклепів на українську католицьку Церкву, зглядно на нашу Церковну Єрархію, зокрема на організаторів Свята УМХ.

На стор. 330 Вашої книги, т.зв. Історії ОУН, Ви, Пане Докторе, бажаячи оправдати жалюгідну й згіршаючу нехристиянську поставу Крайової Екзекутиви ОУН в 1933 р. до справи "Свята Українська Молодь Христові" поважилися по 35 роках, що проминули по тій найсвітлішій нашій історичній події за останні десятиріччя повторити ті самі злобні видумки, що їх поширювала Ваша Організація ОУН в 1933 р., щоби не допустити до участі української молоді в тому Святі і кажете, "що вся справа полягала в політичному аспекті імпрези, бо організатори свята погоджувалися на те, щоб у почесній президії, перед якою мали дефілювати тисячі української молоді, сиділи також представники польської окупаційної влади та польського єпископату". Що

більше, Ви додаєте ще й такі слова: "Проти того запро-
тестувала ОУН". Ви навіть кажете, що "К.Е. ОУН висунула
вимогу, щоби організатори імпрези в дипломатично чемній,
але цілком рішучій формі відкинули пропозицію про при-
сутність польських представників у почесній президії. При
цьому К.Е. ОУН обіцяла, що коли ця вимога буде сповнена, то
мережа ОУН активно ввімкнеться в підготовку величнього
здвигу. Коли ж організатори імпрези відкинули вимогу К.Е.
ОУН і далі погоджувалися на офіційну присутність польських
представників, ОУН висловила протест проти імпрези".

Дозвольте, Пане Докторе Мірчук, пригадати Вам, що в
одній Вашій полемічній статті (мабуть у "Шляху Перемоги")
Ви кілька разів запевнювали, що Ви пишете історію ОУН
згідно з правдою, бо Ви навіть нездібні до фальшування
історії ОУН. А тимчасом я з дуже великою прикрістю мушу
Вам заявити, що читаючи Вашу "Історію ОУН", а зокрема
330-у сторінку я ствердив чорне на білому, що в Вашому
оправдуванні постави ОУН до Свята УМХ нема ні слова
правди, а те все, що Ви говорите, це безвідповідальні злові-
дудки, поширювані в 1933 році і легкодушно повторені
Вами в 35 років по тій найсвітлішій історичній події, що мала
місце в нашому релігійно-національному житті в столиці
Західної України під польською займанщиною.

Як самотній живий ще з тодішніх українських церковних
Єрархів, що патрунували над тим Святом УМХ і як орга-
нізатор того Свята від хвили його проголошення в пре-
стольному храмі св. Юрія у Львові під час проповіді на
закінчення старого 1932 року з почуванням тяжкого обов'язку
совісті боронити добру славу нашої тогочасної церковної
Єрархії перед усякими напастями, а заразом з почуванням
повної відповідальності за кожне моє слово, що його пишу в
цьому письмі до Вас, я вважаю за вказане заявити Вам ось що:
Не було дуже дивне те, що перед 35 роками ворожій окупаційній
чинники, а зокрема чинники безбожницької більшовицької
підлазки, щоби не допустити до гуртування української
молоді під Христовим прапором, вдумали й поширювали
зловий наклеп, що українські церковні чинники стягають
українську молодь до Львова на те, щоби дефілювала перед
представниками польської окупаційної влади і тим замані-
фестувала свою лояльність. Зручне поширювання таких
наклепів могло склонити й деяку частину Організації ОУН до
тихої нагінки і впертої агітації проти участі української
молоді в тому Святі УМХ. Але повторювання таких наклепів
по 35 роках по відбуттю того історичного Свята, що
відбулося так величаво дня 7 травня у Львові, в столиці
Західної України без ніякої участі представників окупаційної

влади, чи навіть польського єпископату, а згодом впродовж цілого 1933 року повторювалось в менших розмірах, але завжди з великим релігійним і національним підйомом по всіх округах, у містах і селах цілого нашого Краю, оце вже така тяжка загадка глибокого патріотизму Шановного Автора Історії ОУН, що аж страх збирає назвати ту загадку правдивою назвою.

Пане Докторе Мірчук! У нашій пресі ми часто докоряємо чужинцям, що вони поширюють наклепи на наші визвольні змагання і кажемо, що ті наклепи дозволяють Москві постійно кривдити нас. Але рівночасно ми самі вдаряємо ножем у спину тих українських патріотів, що своїми нераз геройськими вчинками відбивають ворожій напасті спрямовані на знищення нашого народу.

Прикро мені, що виступаючи оцим письмом в обороні доброго імені організаторів Свята УМХ я виступаю і в моїй власній обороні, але через те мої застереження проти наклепів поширюваних в "Історії ОУН" не мають якого особистого намірення. Дуже жаль мені, що приготована до друку дуже повна "Історія Свята УМХ" не встигла з'явитися друком у Львові перед останньою війною, а рукопис остався у Львові в друкарні "Біблос" і може й запропастився. Якщо була би появилася друком та наша "Історія Свята УМХ", напевно Ви, Пане Докторе Мірчук, не були би важилися повторювати у Вашій "Історії ОУН" такі видумки, як та про намічену участь представників польської окупаційної влади, чи польського єпископату і про майбутню дефіляду української молоді перед тією президією. З "Історії УМХ" Ви були би знали, що польська окупаційна влада краєва ані чути не хотіла про Свято УМХ і що я мусів кілька разів вдаватися до Варшави, щоби при допомозі інтервенції Апостольського Нунція у Варшаві здобути від Міністра внутрішніх справ Рачкевича¹ на один тиждень перед наміченим Святом УМХ бажаний дозвіл на урядження у Львові Свята УМХ з участю української Молоді з цілого Краю. З „Історії Свята УМХ" Ви знали би, що міністер Рачкевич дав вправді цей дозвіл і зарядив, щоби галицькі воеводи не перешкаджали в урядженні Свята але це сталося тільки тоді, коли Пан Міністер з уст українського Єпископа почув заяву (повторену Апос. Нунцієм), що Свято УМХ вже приготоване й відбудеться навіть без дозволу польської влади, але тоді буде воно також проти польської влади на вічну ганьбу Польщі.

¹Рачкевич був віцеміністром внутрішніх справ — заввага Редакції.

Уявляю собі, Ваше, Пане Докторе Мірчук, клопітливе положення, якщо Ви згідно з вимогою справедливості схочете направити кривду заподіяну нашій Цеконній Єпархії, а зокрема Організаторам Свята УМХ. Ви ж не можете не мати в руках ніякого документу на ствердження Ваших фальшивих тверджень про політичний аспект справи, ані якогонебудь документу про яконебудь заперотестування збоку К.Е. ОУН проти присутності представників польської влади в почесній президії, бо ідею такого протесту видумали деякі члени К.Е. ОУН щойно по відбутім Святі УМХ, щоби в деякий спосіб оправдати жалюгідну, нехристиянську поставу ОУН супроти Свята УМХ. Така сама видумка тих самих членів ОУН про поставлену збоку К.Е. ОУН вимогу, щоби організатори Свята УМХ відкинули польську пропозицію про присутність офіційних представників окупаційної влади в почесній президії, а також така сама видумка про те, що організатори ту вимогу К.Е. ОУН відкинули. Вкінці також вже по величавому відбутті Свята УМХ з участю 117.000 української молоді ті самі члени К.Е. ОУН видумали те, що вони обіцяли Організаторам УМХ співпрацю в урядженні Свята УМХ, якщо буде сповнена їхня вимога про недопущення офіційних представників польської влади у почесній президії. Такої обіцянки К.Е. ОУН нікому не давала й не могла давати, бо відразу з хвилею заповідження Свята УМХ поставилась проти ідеї такого Свята, що мало гуртувати українську молодь під Христовим прапором.

Щераз і щераз запевнюю Вас, Пане Докторе Мірчук, що підчас приготувань Свята УМХ, а зокрема підчас моїх інтервенцій у чинників польської окупаційної влади краювої, чи центральної, я ніколи не чув якогонебудь натяку на їхнє домагання, щоби в Почесній Президії Свята УМХ сиділи також офіційні представники польської окупаційної влади. Хіба не схочете підозрівати, що Організатори самі добровільно бажали собі участі офіційних представників в почесній президії. А якщо ні одне ні друге не мало місця, то на якій підставі виринула неприхильна постава ОУН до Свята УМХ?

Неприхильну поставу ОУН до Свята УМХ і кривдячі напасті на те Свято прийняв наш український католицький загаль як болючий вияв наших внутрішніх невзгодин ізза релігійних моментів на тлі сумнозвісного "декальогу". Величезна участь української молоді на Святі УМХ була могутнім виявом непохитної вірності Христові, Христовій Церкві й Христовим заповітам. Напасті ОУН на Свято УМХ були би пішли в забуття, якщо по минулих уже десятиріччях їх не повторювали би такі книги, як "Історія ОУН", або такі періодичні

видання як "Визвольний Шлях" (гляди: ч. 2/69, стор. 147), де автори намагаються оправдати жальогідну поставу ОУН у відношенні до Церкви й Католицької Акції і не вагаються згідно назвати опортуністичною Організацію КАУМ під проводом Полк. Андрія Мельника. Тє все було дивнє й болючє в 1933 р. з уваги на тє, що напасті на Свято УМХ мали місце в часі, коли творилась ОУН, а націоналістична ідеологія Донцова недвозначно вдаряла й п'ятнувала релігійний індіферентизм української інтелігенції тих часів, заражені московським чадом тих часів і вимагала від провідників Народу, щоби усвідомили собі вагу релігії у світовідчужанні нації. На жаль провідна верства української інтелігенції у своїй великій частині в церковно-релігійних справах щє й досі заражена агностицизмом, ані не хоче зрозуміти, щο очорнювати свою Церкву і кричати проти Москви, щє в дійсності бути союзником Москви.

Моє письмо до Вас, Панє Докторє Мірчук, вишло занадто довгє тільки для того, щο я щиро бажав влєкшити Вам можливість вийти з честю з тієї дуже немилої справи. Припускаю, щο Ви самі особисто не були в рядах протаконістів, щο організували нагінку на Свято УМХ, а Ваші інформації про тє Свято, видруковані в "Історії ОУН" походять з другої чи третьої не дуже чистої руки. Отжє, маючи в руках оцє моє письмо, писанє радше кров'ю мого серця, Ви схочєтє взяти його до уваги, хоч воно й дуже прикрє для Вас й вимагає деякої жертви з Вашого боку, бо справедливість вимагає направити кривду заподіяну ближньому. Я сподіваюсь, щο Ви знайдєтє спосіб на тє впродовж наступного місяця верєснє бїжучого 1969 року відповідною заявою у нашій національній прєсі.

Цє моє письмо висилаю у відписі також до ВПов. Пана Провідника ОУН, а рівнож до Голови Редакційної Колєгії, ВПов.П.Проф. Стєпана Ленкавського, бо моя вимога направити кривду — спрямована також до них.

При цьому я приневолений одержаними від деяких поважних осіб з різних країв нашого поселєння в світі заявити, щο на випадок не сповнєння згаданої вимоги про направу кривди до кінця верєснє 1969 р. буду мусіти відкликєтись до прилюдної опінії нашої української спільноти в т.зв. вільному світі.

Поручаючи Вас опіці Прєсвятої Богородиці, нашої Нєбєсної Нєньки, і запєвнюючи Вас про мої молитви на всі Ваші святі намірєння остаюсь з висловами належної пошани —

відданий Вам у Христі Господі

†Іван, Аєп., А.В.

Д-р Петро Мірчук зовсім зігнорував цей лист і не зволив відповісти на нього нашому всіми шанованому високому церковному достойникові, Архипастиреві Скитальців. Він теж ніде не відкликав вповні видуманих, нічим необоснованих, закидів супроти організаторів свята „Українська Молодь Христові”. У своїй же черговій книжці, виданій у 1987 році, „Револуційний Змаг за УССД” на стор. 249 другого тому написав він такі слова:

„Основною прикметою дійсного науковця є — абсолютна пошана правди. Учений шукає правду і її інтерпретує. В інтерпретуванні і ставленні своїх тез він має повну свободу, але при абсолютному шануванні відомої правди. Якщо ж він явно заперечує правду і свідомо фальшує її для своїх цілей, тоді це не науковець, а фальшивник і шарлятан.”

15 місяців пізніше в часописі „Шлях Перемоги” появилася обширна стаття *Степана Ленкавського*, в якій він покликуюється на повищого листа Впреосв. Кир Івана Бучка. Цю статтю наводимо повністю.

СВЯТО „УКРАЇНЬСКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” У 1933 РОЦІ ТА СТАНОВИЩЕ ОУН ДО НЬОГО

Ця подія викликала була свого часу контроверсійні становища і гарячі дискусії. Крайова Екзекутива ОУН поставилася була негативно до організування цього свята, вбачаючи в цьому намагання відтягати українську молодь від участі в революційно-підпільній діяльностіта побоюючися, що польська окупаційна влада до почесної президії, що мала відбирати дефіляду української молоді надішле своїх офіційних представників чи представників польського єпископату, що вів політику перетягування українців на римо-католицизм, щоби при-явністю своїх делегатів в самій основі зіпсувати і спотворити характер цієї великої української релігійно-національної маніфестації. Одначе на таке провокаційне порушення українських релігійно-національних урочистостей поляки не відважилися піти. Святкування УМХ вдалося — не в смак окупантам — величаво як могутня релігійно-національна маніфестація української молоді.

Історичним фактом залишається, що ОУН доручила була своїм членам і симпатикам не брати участі в святкуваннях УМХ з вище наведених мотивів національно-політичного характеру. Але саме таке негативне становище ОУН до УМХ викликало полеміку. Як це часто — а може й переважно — буває, дві полемізуючі сторони під час конфліктів і полемічних дискусій, не вникали надто глибоко в мотиви, якими керувалася друга сторона, актуально важливішим для них було в даному часі переконувати громадську думку про правильність власних позицій і помилковість позицій другої сторони. Це було роблене обидвома сторонами завзято і — коли розцінювати з віддалі 35 років — зовсім зайво. Зайво тому, бо передбачення Крайової Екзекутиви ОУН, яка добре знала нахабство фальш-демократичного і фальш-католицького окупанта, не здійснилися: урядові представники

польської окупаційної влади не відважилися провокативно явитися на свято української молоді в характері інтрузів, польський єпископат збойкотував релігійну маніфестацію української католицької молоді, тому що це була українська робота, а зрештою — і це найважливіше — ні одні ні другі не були з українського боку ніким запрошувані до участі, а в характері непрошених гостей і польським єпископам і чомусь навіть представникам польських воевідств, що були окупаційними "короленятами" на ЗУЗ, на цей раз було незручно влізти на свято. Така несміливість чи "делікатність" з боку нахабного окупанта була винятковою новиною і, як виняток, виходила поза межі нормальних політичних передбачень Крайової Екзекутиви ОУН.

В критиці негативного становища ОУН організатори свята УМХ підносили закиди про антирелігійну акцію, про нехристиянську поставу Крайової Екзекутиви ОУН, а навіть про впливи большевицьких агітаторів, яким залежало на тому, щоб перешкодити українській молоді гуртуватися під прапорами нашої Церкви. Перед такими закидами ОУН боронилася аргументами, які частково наведені в "Нарисі історії ОУН" (на 330 стор.), в такій формі як вони кружляли в середовищах ОУН у 1933 році. Аргументи видвингані обидвома сторонами були сперті на гіпотетичних здогадах про мотиви другої сторони, а не на пізнанні фактичних інтенцій чи на дійсному знанні заходів і старань другої сторони. Велика шкода, що такий важливий для історії джерельний матеріал, як повна "Історія Свята УМХ", що була перед самою війною здана до друку, не встигла з'явитися і факти про заходи та старання організаторів свята УМХ не були для історика доступні.

Від Високопреосвященнішого Архієпископа Кир Івана Бучка прийшли спростування й доповнення, які в великій мірі причиняються до відтворення історичної правди про цю подію.

Наперед подаємо його доповнюючі дані про саме свято.

Свято "Українська Молодь Христові" було проголошене в храмі св. Юра у Львові на закінчення старого року 1932 з приводу всесвітнього святкування 1900-річчя смерті і воскресіння Ісуса Христа. Патронами свята були українські церковні ієрархи, з яких самотнім у живих остався Архієпископ Кир Іван Бучко, якого польська окупаційна влада постаралася позбутися з України за його енергійну релігійну й патріотичну діяльність. Він же і був організатором того свята. Головні святкування відбулися в столиці Західної України у Львові, дня 7 травня 1933 р. з участю 117.000 української молоді і "без ніякої участі представників окупаційної влади, чи навіть польського Єпископату, а згодом, впродовж цілого 1933 року святкування продовжувалися в менших розмірах у містах і селах цілого нашого Краю... Це була найсвітліша наша історична подія за останні десятиріччя..."

Отже неприязність польських представників не дала приводу до того, щоб українська молодь мусіла дефілювати перед ними і щоб тим заманіфестувала свою лояльність, що передбачувала ОУН і проти чого вона з національно-політичних, а не протирелігійних мотивів застерігалася.

Заходи про дозвіл на влаштування урочистостей УМХ не були відомі ані Краєвій Екзекутиві ОУН, ані тим, які збирали матеріяли до історії

ОУН. Тому друкуємо вперше після 35 років свідчення організатора того свята Архiepіскопа Кир Івана Бучка:

"Польська окупаційна Крайова влада ані чути не хотіла про Свято УМХ і я мусів кілька разів вдаватися до Варшави, щоб при допомозі інтервенції Апостольського Нунція у Варшаві здобути від міністра внутрішніх справ Рачкевича на один тиждень перед наміченим Святом УМХ бажаний дозвіл на урядження у Львові Свята УМХ з участю української молоді з цілого Краю... Міністер Рачкевич дав, щоправда, цей дозвіл і зарядив, щоб галицькі воєводи не перешкоджали в урядженні Свята, але це сталося тільки тоді, коли пан міністер з уст українського Єпископа (тобто Кир Івана Бучка — ред.) почув заяву, повторену Апостольським Нунцієм, що Свято УМХ вже приготоване у відбудеться навіть без дозволу польської влади, але тоді буде воно також проти польської влади на вічну ганьбу Польщі".

Крім цього важливого доповнення до історії є в "Нарисі Історії ОУН" три ствердження, які вимагають виправлення: 1) що організатори Свята погоджувалися на те, щоб у почесній президії (що мала приймати дефіляду) сиділи також офіційні представники польської окупаційної влади та польського єпископату, 2) що КЕ ОУН домагалася, щоб організатори Свята відкинули пропозицію про приєднання польських представників у почесній президії і тоді ОУН підтримує організування здвигу, 3) що організатори імпрези відкинули це домагання і далі згоджувалися на офіційну приєднання польських представників, а тоді ОУН висловила проти імпрези".

Впреосв. Владика Іван Бучко опрокидує, як неймовірно припущення підозрівати, щоб організатори Свята намічували, або щоб "самі добровільно бажали собі участі офіційних представників упочесній президії". Більше того: "Під час приготувань Свята УМХ, а зокрема під час моїх (тобто Кир Івана Бучка — ред.) інтервенцій у чинників польської окупаційної влади крайової чи центральної, я ніколи не чув будь-якого натяку на їхнє домагання, щоб у Почесній Президії Свята УМХ сиділи також представники польської окупаційної влади".

Що організатори Свята УМХ не бажали участі польських представників на українському великому святі — про це не було ніякого сумніву в КЕ ОУН, як це зрештою додатково підтверджує і декілька живучих ще членів тодішньої КЕ ОУН, але не було відомо, чи в останній хвилині вони не надумуються — згідно з своїм стилем — нахабно явитися на святі УМХ проти волі організаторів.

Щодо висилки делегації ОУН, їхніх домагань, обіцянок і пропозицій, ставлених організаторам Свята УМХ та відкинення організаторами тих домагань, то Впреосв. Кир Іван Бучко стверджує, що ніяких протестів чи переговорів з боку КЕ ОУН не було, а згадані члени тодішньої КЕ ОУН підтверджують, що ОУН, як підпільна Організація ніяких офіційних делегатів до організаторів Свята УМХ на переговори не висилала. В тодішній час обобічної полеміки кружляли різні коментування, поголоски і вигадки, які залишилися в пам'яті людей, що подавали свої матеріали до історії того періоду і в такій формі, як вони тоді знали, їх зафіксовано в „Нарисі Історії ОУН”. Епізод про висилку делегації ОУН до організаторів Свята УМХ і про зміст переговорів, належить до дороблених вигадок такої самої якості і категорії, як

доброблена вигадка, що ОУН в часі організування Свята УМХ підняла була антирелігійну кампанію під впливом або на користь большевицьким агітаторам.

Вміщаючи ці доповнення і виправлення до дразливої колись дискусії про становище ОУН до Свята УМХ, ми складаємо Високопреосвященішому Кир Іванові Бучкові щирю подяку за те, що допоміг усунути історичні невірності і устійнити об'єктивну правду. Також дякуємо за те, що Він своїм мужнім і погрозовим виступом переломив у польського міністра заборону святкувати українцям велике релігійне Свято та онесмілив представників окупантської влади домагатися запрошень для них.

За редакційну Колегію

С. Лєнкавський

/"Шлях Перемоги" ч. 46(843), з 15 листопада 1970/

Лист Впрсв. Архиепископа Івана Бучка до редактора Романа Данилевича хай буде дальшим причинком до порушеної теми.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР УКРАЇНЦІВ У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

ч. АВ. 754/71

Рим, дня 10 березня 1971.

Високоповажаний і Дорогий Панє Редакторє,

Дуже дякую за цінне письмо з дня 24 лютого ц.р. і за Вашу дальшу ласкаву увагу для справи нашого незабутнього Свята УМХ з 1933 р. Ви бажали би знати мою думку відносно наміру оприлюднити в пресі мого листа до д-ра Пєтра Мірчука і відносно наміченого Д-ром Грушкєвичом видання, тепєр вже можна б сказати, ювілейної книги про Свято УМХ у Львові.

Відносно першої справи, то вона виглядає вже не зовсім на часі, бодай не під наміченим наголовком. Щє в минулому році в ч. 46 "Шляху Перемоги" з дня 15 листопада 1970 появилася довша стаття на цю тему під наголовком "З матеріалів до історії ОУН". В цій статті Проф. Лєнкавський досить вичєрно подав моє спростування, а крім цього дав мені знати посередньою дорогою, що щєраз до тої справи він повернєтьсє, а при цьому обіцяє, що в другому виданні "Історії", кривда вчинєна для УМХ будє направлена. Отжє думаю, що було би невѣторопно оприлюднювати тепєр листа під наголовком "Лист, який не удостойсєя відповіді", бо дотичнє сєредовищє дало бодай дяку відповідь, хоч не дав її

сам нещасний автор. А все ж можна на цю тему писати статтю, а навіть більше статтей, щоби дати читачам ясний погляд на справи зперед близько 40 років. Власне це наш великий брак, що т.зв. наша католицька преса не реагує змісця на наклепи і на брехню, от хоч би й тепер на ті напасти на св. Апостольський Престол, немов би йшли торги між Ватиканом і Москвою на шкоду українській католицькій Церкві.

Щодо другої справи, тобто видання книги про Свято УМХ і "Орлів", то це одне з найважливіших завдань Вашої 11-тки Членів кол. Проводу "Орлів" та інших членів наших католицьких Організацій, що їм прихід большевиків у Рідному Краю вкоротив життя. Запевнюю Вас, що молю Мило-сердного Бога, щоби допоміг Вам завершити намічене діло. Думаю, що Ви знали про те, що вже в 1934 р. був майже викінчений скрипт (на яких 400 сторінок), зложений п.проф. Кузьмовичом про Свято УМХ, але т.зв. добрі люди, що мали немалий вплив на справи організації катол. "Союзу", а зокрема на справи друкарні "Бібльос" робили все можливе, щоби справу друку відсувати, або й ударемнити, бо їм не на руку було би деяке підкреслення труду організатора УМХ. Маю надію, що цей скрипт врятувався, але нині ще годі те справдити.

Користаю з нагоди, щоби вже нині з близьким уже Світлим Празником св. Пасхи привітати Вас, Дорогий Пане Редакторе, моїми найкращими побажаннями і з цілого серця благословенням на все добре. Христос воскрес! Направду воскрес!

відданий Вам як завжди
у Христі Господі брат і слуга

† Іван Аєп. А.В.

50 РОКІВ ПІЗНІШЕ — 1983 РІК

Рік Золотого Ювілею свята "Українська Молодь Христові" позначився низкою звернень і листів. Для історії поміщуємо найважливіші з них.

ІЗ СОБОРНОГО РІЗДВЯНОГО ПОСЛАННЯ ІЄРАРХІЇ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Ювілейний рік — роком об'єднання

1983-ій рік, у якому завершується 1950 років від спасительної смерті і воскресення Господа нашого Ісуса Христа, проголосив Римський архиєрей надзвичайним Святим Роком. Цей ювілейний Святий Рік Христового спасення людства має спонукати християнський світ до об'єднання в любові довкола Христа — Спасителя. Хай буде це ще одною спонукою також для нашого українського об'єднання в християнській любові.

Нагадується попередній, 1933-ій, надзвичайний Святий Рік, у 1900 — і роковини Христового спасення та цей велетенський релігійний підйом, який викликав він серед українського населення Західньої України, зокрема серед української галицької молоді. Здви́г молоді 1933 року під кличем „Українська Молодь Христові“, що зібрав у Львові нашу молодь з усіх закутків Галичини, був такою могутньою маніфестацією українського об'єднання довкруги Христа та Його Церкви, якої, мабуть, ще ніколи в історії не бачив княжий город Льва. Той релігійний здвиг української молоді став для неї могутнім духовним приготуванням до грізних років Другої світової війни.

Тепер півстоліття, два покоління, пізніше, хай цей новий надзвичайний ювілейний рік хреста і воскресення знов поведе всіх українців, а зокрема теперішнє нове покоління нашої молоді, до об'єднання довкруги Христової любові. Хай тепер, п'ять років перед 1000-літнім ювілеєм помісної Києво-Галицької Церкви, ювілейний Святий Рік згуртує всі українські духовні сили довкруги Христової Церкви і приготує всіх українців, а зокрема українську молодь, на гідну зустріч грядучого другого християнського тисячоліття України.

Молодь — надія об'єднання в любові

Цим нашим різдвяним закликом до християнської загальної обнови в любові, звертаємося в окремий спосіб до нашого молодшого покоління, перед яким відкривається повнота життя. Наше старше покоління дивиться радше в своє минуле,

його переживає, у ньому знаходить себе та часто в ньому й замикається. Натомість молоде покоління бачить дорогу перед собою і хоче бути творцем чогось нового, чогось великого, гарного, хоче бути творцем щасливого життя для себе і для дальших майбутніх поколінь.

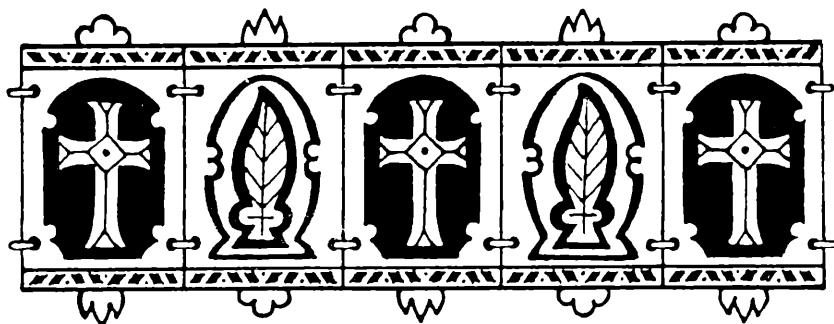
Пам'ятай, дорога наша молоде, що тільки з Христом Богом можна здійснити ці великі ідеали, бо саме тому Бог став людиною і постійно перебуває посеред нас людей у своїй Церкві, щоб усе в собі обновити, щоб усіх у Бозі ушасливити, „щоб ми могли одягнутись у нову людину, створену на подобу Божу, у справедливості й у святості правди” (Еф. 4, 24).

Дорога наша молоде, шукай все більше Христа Бога у своїй рідній Церкві. Віддайся з довір'ям Христовій любові в Христовій Церкві, а Христос Бог усіх ушасливить. Вглиблюйся в щасливі початки християнства Києво-галицької Церкви Руси — України, щоб відновити її серед нашого народу по тисяча роках її історії. Ми, пастирі помісної Української Церкви з великим довір'ям і надією дивимось на наше молоде покоління, вбачаючи в ньому носіїв обнови Києво-галицької помісної Церкви та об'єднання довкруги тої Церкви всього українського народу в душі київського християнства світлих часів духовного народження за св. Володимира Великого і Ярослава Мудрого.

Різдво Христове 1982-83

† Йосиф, Патріярх і Кардинал
всі Єрархи Помісної УКЦ

/“Свобода” ч. 243 з 23 грудня 1982/

Клівленд, дня 17 січня 1983

*Їх Блаженство Патріарх Йосиф,
Голова Синоду Ієрархії Помісної
Української Католицької Церкви
Рим, Італія*

Ваше Блаженство!

Осмільюємося переслати на руки Вашого Блаженства наше звернення до Отців Синоду нашої Церкви з приводу 50-ої річниці Здвигу "Українська Молодь" у Львові з проханням внести його на порядок нарад.

Під цим письмом покищо тільки два підписи, членів першої Архиепархіяльної Ради Католицької Акції Української Молоді, що зродилась після Свята УМХ. Сподіємось, що всім Отцям Синоду будемо могли вручити його з підписами теж інших членів колишніх головних проводів КАУМ, які проживають на терені ЗСА і Канади.

Нам лежить на серці дві справи, а це поновне відбуття Свята УМХ у всіх вільних країнах нашого поселення і видання пропам'ятної книги Здвигу УМХ. Сподіємось, що всі наші Ієрархи зможуть перевести Свята УМХ у своїх країнах. Що торкається пропам'ятної книги, то ми її приготуємо об'ємом около 200 сторінок друку більшого формату. Було б найкраще, якщо б її видав Український Католицький Університет або Центральний Комітет Святкування Тисячоріччя Хрищення України. Ми віримо, що Ваше Блаженство нам у тому допоможуть.

*З висловами нашої глибокої пошани
віддані у Христі Господі*

члени першої Архиепархіяльної Ради КАУМ

Роман Данилевич

д-р Микола Грушківч

Такі ж письма були вислані теж до наших Архиепископів — Митрополитів Кир Максима Германюка у Вінніпегу, Канада й Кир Стефана Сулика у Філадельфії, ЗСА. Відповідь прийшла тільки від Блаженнішого Патріарха Йосифа і її поміщуємо.

Одночасно вислано звернення до Отців Синоду нашої Церкви, яке слідує:

Клівленд, дня 18 січня 1983

Синод Ієрархії Помісної
Української Католицької Церкви
на руки Блаженнішого Патріярха Йосифа
Рим, Італія

Ваше Блаженство й Високопреосвященні Владики!

Входимо в новий Надзвичайний Святий Рік, що його проголосив Святіший Отець Іван Павло Другий для відзначення 1950-річчя Смерті й Воскресіння Христа Спасителя і саме в цьому році припадає 50-ліття пам'ятного Свята "Українська Молодь Христові" (УМХ), що відбулося в днях 6-го і 7-го травня 1933 року у Львові в попередньому Надзвичайному Святому Році.

Оце вдруге прийшла відповідна нагода, щоб зрушити українську молодь і скликати її під прапор Христа. Поновний здвиг українського юнацтва під гаслом "Українська Молодь Христові" у всіх вільних країнах нашого поселення буде найкращим передвісником гідного відсвяткування 1000-літнього ювілею Хрищення України, а одночасно протестом проти пониження Христа в нашій Батьківщині та достойними ювілейними поминками мільйонових невинних жертв штучно створеного більшовиками голоду в Східній Україні п'ятдесят років тому. Ваша, наші Високодостойні Владики, згадка в останньому Соборному Різдвяному Посланні про величчє Свято УМХ з-перед 50-ти років це вступний крок до соборного повторення його у вільному світі, щоб в ім'я одної Ідеї об'єднати всю нашу молодь, у міру можності тяж різних віровизнань.

Нам, активним учасникам Свята УМХ у 1933 році, а заразом членам головного проводу Католицької Акції Української Молоді що була овочем Свята УМХ, і згодом Католицької Асоціації Української Молоді — "Орли", лежить дуже на серці, щоб вогонь розпалений у душах нашої молоді п'ятдесят років тому на рідних землях був переданий теперішній нашій молоді на чужині.

На нас тяжить це несповнений обов'язок залишити нашим майбутнім поколінням документацію пам'ятних подій з-перед років, для вшановання їх і наслідування. Тому тяж враз із іншими учасниками Свята УМХ заходимося в цьому році з вшанування пропам'ятної книги. Це очевидно пов'язане з поважними коштами й тому до Вас, Високопреосвященні Владики, звертаємось за помічною рукою та прохаємо про матеріальне забезпечення цієї ювілейної публікації.

*Ми віримо, що за Вашим благословенням і допомогою історія
Свята УМХ з 1933 року буде забезпечена в гідній книзі, а
п'ятдесята річниця його буде вшанована поновним Здвигом
української молоді у вільному світі.*

*З висловами нашої високої пошани
віддані у Христі Господі*

За колишній Головний Провід КАУМ

ред. Роман Данилевич

д-р Микола Грушкевич

Патріарх І Кардинал ЙОСИФ СЛІПІЙ

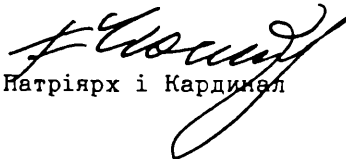
Ватикан, дня 12 лютого 1983

До Високоповажаний Членів
Першої Архиспархіяльної Ради КАУМ

Високоповажані Панове !

Дякую Вам за Вашого листа в справі відзначення Ювілею галицького здвигу молоді під гаслом "Українська Молодь Христові". Це шляхотна думка і її треба зреалізувати відповідно в рамках Святого Року і нашої підготовки до Ювілею тисячліття нашого охрещення. Справу внесли на Синод наші священники Товариства св.апостола Андрея і її наші Владики продискутують в рамках нарад про наш Ювілей хрещення Руси-України. Без огляду на це можна вже укладати пляни таких паломництв, або одного великого, нашої Молоді до Риму чи різних місцевих імпрез духовно-релігійного характеру для молодих душ, щоб вони якнайбільше скористали з цього Року спасення і готовились до Ювілею Хрещення своєї Батьківщини. Благословлю всі ці почини !

Благословення Господнє на Вас !

Патріярх і Кардинал

ІЗ ЗВЕРНЕННЯ ВЛАДИК СВЯЩЕНОГО СИНОДУ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ДО ВІРНИХ

У цей Ювілейний Святий Рік нашого спасіння, апелюємо до нашої молоді, щоб і вона всеціло об'єдналася під прапор Христа-Спасителя. Мимохить згадаємо Святий Рік у 1933 р., коли в днях, 6-го і 7-го травня у Львові, вся українська католицька молодь у Галичині зібралася і з'єдналася під гаслом: „Українська Молодь Христові!”.

Дано в Римі, дня 12 лютого 1983

Для історії публікуємо письмо Редакції цієї книги до Блаженнішого Патріярха і Його відповідь на нього.

Клівленд, 12-го квітня 1983.

Ваше Блаженство, Блаженніший Патріярше!

Дуже дякуємо за ласкаву відповідь з 12-го лютого 1983 на наше письмо й благословення наших починів для відзначення 50-річчя Свята "Українська Молодь Христові".

Ми спроможні виконати тільки один з них, а це виготовити пропам'ятну книгу в золотий ювілей цього Свята. Працює над нею вже від пів року редакційна колегія, в якій склад крім нас двох входять ще д-р Ярослав Кривяк і д-р Богдан Лончина.

У залученні дозволяємо собі переслати виказ змісту цієї книги. Передбачуємо об'єм її щонайменше на 12 аркушів (192 сторінки) друку більшого формату з багатьома ілюстраціями.

Вважаємо, що ця запланована публікація про важну історичну подію заслуговує на те, щоб її видав Український Католицький Університет. Ото ж звертаємося до Вашого Блаженства ласкаво забезпечити її появу в цьому нашому науковому видавництві.

Сподіємося приготувати матеріал до друку впродовж цього року. Нашим бажанням є, щоб побачила вона світ перед закінченням цього Ювілейного року. Воно узалежнене від видавництва й у тому покладаємо надію на допомогу цінну Вашого Блаженства.

**Будемо вдячні за ласкаву відповідь на цього нашого листа.
Залишаємося з висловами нашої високої пошани та
християнським привітом**

віддані у Христі Господі

**За Редакційну колегію пропам'ятної книги УМХ
члени колишнього Головного Проводу "Орли" КАУМ**

д-р Микола Грушкевич

Роман Данилевич

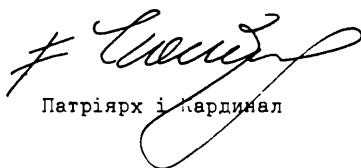
Слава Ісусу Христу !

Ватикан, дня 28 квітня 1983

Високоповажані Панове !

Дякую Вам за листа і повідомлення, що складасте Збірник з нагоди 50-ліття З'їзду Української Молоді у Львові під кличем "Українська Молодь Христові". Це добрий задум і збірник матиме значення для дослідника історії нашої Церкви, духовости і наших християнських рухів. Годжуся цей Збірник видати в серії видань Українського Католицького Університету. Прохаю тільки зладити його солідно, не в стилі популярних публікацій і приготувати до друку так, щоб можна було матеріал зразу здати до друкарні.

Благословення Господнє на Вас !

Патріарх і Кардинал

До Хвальної Редакційної Колегії
ПРОПАМ'ЯТНОЇ КНИГИ УМХ
Клівленд, Огайо, США

ЗВЕРНЕННЯ

У 50-РІЧЧЯ СВЯТА УМХ І ПОСТАННЯ Т-ВА "ОРЛИ" КАУМ

У місяці травні 1983 року минає 50 років від величавого свята, що пройшло під кличем "Українська Молодь Христові" (УМХ). У пам'ятні дні 6-го й 7-го травня 1933 року зринуло до Львова, столиці Західної України, поверх сто тисяч української молоді, щоб заявити свою вірність Христові у 1900-річчя Його Смерти й Воскресіння.

Свято УМХ стало одночасно протестом проти пониження Христа у Східній Україні, а відбулося воно саме в часі спричиненого московсько-комуністичним режимом великого голокосту українського народу, штучного голоду, що його жертвою впало около 10 мільйонів наших Братів і Сестер.

Про пам'ятну річницю Свята УМХ згадувала вже двічі наша церковна Ієрархія, у своєму Різдвяному Посланні 1982/83 і у Зверненні Священного Синоду Помісної Української Католицької Церкви в Римі з дня 2-го лютого 1983 року.

Ми, члени колишнього Головного Проводу Товариства "Орли" КАУМ, усіх його каденцій, що перебуваємо поза Рідними Землями, за особливим благословенням нашого Блаженнішого Патріярха Йосифа, звертаємося, подібно як перед 25-ти роками, до всіх, що брали участь у Святі УМХ, і до тих, що стояли у рядах Товариства "Орли" КАУМ, а тепер живуть у різних країнах світу, як теж до членів інших братніх по ідеї українських організацій, з покликом надалі всеціло й беззастережно заступати правди християнської віри й моралі у всій своїй громадській, суспільній і політичній, а зокрема виховній праці. Одночасно закликаємо всіх, кому дорогі християнські й українські національні принципи, при тому особливо нашу молодь, в часі цього надзвичайного Святого Року відзначити здвигами молоді під прапорами Христа духову пов'язаність з світлими травневими днями 1933-го Святого Року, а водночас і спом'янути неповинні мільйони жертв великого голодомору України.

Щоб пам'ять про ці величні дні з перед п'ятдесяти років збереглася для грядучих поколінь підготовляємо видання Пропам'ятної Книги про Свято УМХ і Товариство "Орли" КАУМ, з належною згадкою теж про інші українські молодечі організації у світі, що постали у висліді того величавого Здвигу української молоді у Львові. Надіємося зустріти підтримку цього нашого видавничого задуму в усіх українських людей доброї волі.

Ми прагнемо, щоб вогонь розпалений у душах нашої молоді п'ятдесят років тому в Україні загорів знову в серцях теперішньої української молоді на чужині, а початкові слова пісні, що гомоніла підчас Свята УМХ,

"Хочемо Бога, Він наш Батько" й гасло "За Христа і Україну", що було виписане на прапорах "Орлів", були її незмінним життєвим дороговказом.

ЗДА й Канада, дня 7-го травня 1983 Божого Року.

*інж. Стефанія Рудакевич-Базюк
д-р Микола Грушкевич
Роман Данилевич
о. д-р Павло Івахів*

*д-р Ксеня Янович-Лебедович
проф. д-р Богдан Лончина
проф. д-р Юрій Тершаковець
д-р Іван Тесля*

З РЕЗОЛЮЦІЙ

Десятого Звичайного Крайового З'їзду Делегатів Українського Патріархального Товариства в ЗСА у Філадельфії, Па, ЗСА — 16 квітня 1983 року.

6) Зібрані Делегати по-братньому завзивають усіх українців спільно й гідно спом'янути цього року неповинні мільйонові жертви великого голоду в Україні 1932/33-их років, що його штучно спричинив московсько-комуністичний режим, з наміром зламати стрижень українського селянства й тим самим Українського Народу.

7) 1983-го року припадає також 50-ліття великого Здвигу у Львові, Західня Україна, що перейшов до історії під назвою Свята "Українська Молодь Христові" (УМХ). Саме тоді українська молодь віддавала поклін Христові Спасителеві в 1900-річчя Його Смерти та Воскресення і водночас була в духовому зв'язку з нашими Братами і Сестрами в підсоветській Україні, які там загинули від великого голодомору. У зв'язку з Святом УМХ Учасники З'їзду звертаються з закликом до всіх відсвіжити в нашій пам'яті ті великі травневі дні 1933-го року та висловлюють глибоке побажання, щоб клич "За Христа й Україну", виписаний на прапорах організації української молоді "Орли", що постала після того Свята, став дороговказом для сучасних, як також для майбутніх українських поколінь.

8) За п'ять років здійсниться 1000-ліття загального Хрищення Руси-України, тому Делегати З'їзду Українського Патріархального Товариства в ЗСА звертаються з гарячим проханням до всього Українського Божого Люду відсвяткувати цей Великий Ювілей соборно й однодушно.

Резолюційна Комісія:

*Роман Данилевич, голова
ред. Василь Пасічняк, член
проф. Леонід Рудницький, член*

СВІЖИЙ ЗАКИД „РУСОФІЛЬСТВА” ОРГАНІЗАТОРАМ СВЯТА УМХ

Дивно, що після пів сторіччя від пропам'ятного свята "Українська Молодь Христові" ніхто з тодішньої Крайової Екзекутиви Організації Українських Націоналістів, помимо запитань, не те що не спромігся признатися до помилки в 1933 році, але навіть не пробував спростувати невірних обвинувачень організаторів Свята. Зате ще й досі дехто з ідеологічних послідовників пробує надалі знеславити те свято новими баламутними інформаціями. Одною з таких була вістка в статті "На маргінесі З'їзду 'Українська Молодь Христові' ", підписаній ініціалами /імб/, поміщеній у тижневику "Шлях Перемоги" ч. 35 (245) з 6 вересня 1987. В ній находимо свіже, ніким досі незгадуване, ревеляційне, що для його видумання треба мати буйну фантазію, виправдання негативного становища ОУН до свята УМХ 1933 року у Львові. Для історії цитуємо дане місце повністю:

1930-ті роки в Галичині — це був час організаційного росту й ідейного становлення українського націоналістичного руху — ОУН, який охопив широкі кадри української молоді. Виразні самостійницькі й національно-визвольні позиції ОУН не завжди співпадали з настановою деяких світських і духовних кіл, для яких назви українець і Україна була стороннім, поняттями, а рідними були — "русин" і "Росія", як батьківщина слов'янських народів. Таких русофілів у Галичині звали "кацапами". ОУН гостро виступала проти таких русофільських настроїв і на цьому тлі зарисувалася контрверсія щодо з'їзду УМХ в 1933 р., яка мала національні, а не релігійні спонуки. Українська молодь була глибоко релігійна й прив'язана до своєї Церкви, а ОУН очолювали в цьому часі сини українських священиків, і з обидвох сторін були намагання прихилити українську молодь до своїх кличів та ідей. Ніхто з української націоналістичної молоді не виступав тоді проти релігії чи Церкви і цей епізод був короткотривалий.

Сугерувати якесь русофільство нашим Єпископам чи організаторам Свята УМХ це ревеляційне твердження, а одночасно нісенітниця, в яку ніхто повірити не може. Сама вже назва "Українська ..." це виключає.

Сподіємось, що ця наша документальна пропам'ятна книга покладе раз на завжди кінець всяким спробам обезславити те найвеличавіше Свято Християнської України.

ЯК ЗАСІЯЛА БЛАГОДАТЬ
БОЖА НА ГОРАХ
КИЇВСЬКИХ І ЯК
ПРОСВІТИЛА НАС

РОЗДІЛ XI

**„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”
В ДІЯСПОРІ**

„УКРАЇНЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ДІЯСПОРІ

Золотий Ювілей свята „Українська Молодь Христові” 1933 року в рідному краю спонукав українську молодь далеко від рідної землі піти слідом своїх батьків і вступити в ряди борців Христа. У п'яти роках підготовки й святкування Тисячоліття Християнізації України відбулися майже в усіх країнах нашого поселення у вільному світі з'їзди під кличем „Українська Молодь Христові”.

Майже у кожному з них взяло участь назагал кілька сотень молоді. Очевидно не могли вони з огляду на розсіяння навіть усі разом наблизитися числом до матірнього здвигу УМХ 1933 року. Характер цих з'їздів був тяж відмінний. Коли свята УМХ в краю мали масовий маніфестаційний релігійно-національний характер, сучасні менше чисельні з'їзди УМХ були радше контемплативними зібраннями для глибшої застанови й духової обнови в Христі Господі, з включенням товариської розваги, при чому рідна мова назагал була менше вживана.

ХРОНОЛОГІЯ СВЯТ І З'ЇЗДІВ „УКРАЇНЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

1933, 6-7 травня	Львів, Галичина, Західня Україна
1959, травень	Інсбрук, Австрія, Європа
1964, 14 червня	Торонто, Онтаріо, Канада
1983, 29 травня	Парма, Огайо, ЗСА
14 серпня	Кук Крік, Манітоба, Канада
27-29 серпня	Рим, Італія, Європа
11 вересня	Парма, Огайо, ЗСА
11-13 листопада	Чікаго, Ілліной, ЗСА
1984, 9-11 листопада	Омага, Небраска, ЗСА
26-27 квітня	Шпірзее, Німеччина, Європа
1985, 28-30 червня	Стемфорд, Коннектікут, ЗСА
6-8 вересня	Анкастер, Онтаріо, ЗСА
1986, 9-11 травня	Вінніпег, Манітоба, Канада
27-29 червня	Парма, Огайо, ЗСА
29 серпня - 1 вересня	Анкастер, Онтаріо, ЗСА
7-9 листопада	Саскатун, Саскачеван, Канада
1987, 26-28 червня	Філядельфія, Пенсильванія, ЗСА
15-17 травня	Анкастер, Онтаріо, Канада
15 серпня	Канберра, Австралія
1988, 6-7 лютого	Прудентополіс, Парана, Бразилія
22 травня	Едмонтон, Альберта, Канада
29-31 липня	Чікаго, Ілліной, ЗСА
7 серпня	Дімерінген, Франція, ЗСА
25 грудня	Мельборн, Вікторія, Австралія
1990, 8-10 червня	Кергонксон, Нью Йорк, ЗСА
8 вересня	Львів, Галичина, Україна

ТОПОЛОГІЯ СВЯТ І З'ЇЗДІВ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ”

Європа

Інсбрук, Австрія травень 1959
Рим, Італія 27-29 серпня 1983
Шпірзее, Німеччина 26-27 квітня 1985
Дімерген, Франція 7 серпня 1988

З'єдинені Стейти Америки

Чікагська єпархія св. Миколая
Чікаго, Ілліной 11-13 листопада 1983
Чікаго, Ілліной 29-31 липня 1988
Омага, Небраска 21 червня 1984
Стемфордська єпархія
Стемфорд, Коннектікут 28-30 червня 1985
Кергонксон, Нью Йорк 8-10 червня 1990
Пармська єпархія св. Йосафата
Парма, Огайо 29 травня 1983
Парма, Огайо 11 вересня 1983
Парма, Огайо 27-29 червня 1986
Філядельфійська архієпархія
Філядельфія, Пенсильванія 26-28 червня 1987

Канада

Вінніпегська архієпархія
Кукс Крік, Манітоба 14 серпня 1983
Вінніпег, Манітоба 9-11 травня 1986
Торонтонська єпархія
Анкастер, Онтаріо 6-8 вересня 1985
Анкастер, Онтаріо 1 вересня 1986
Анкастер, Онтаріо 15-17 травня 1987
Саскачеванська єпархія
Саскатун, Саскачеван 7-9 листопада 1986
Едмонтонська єпархія
Едмонтон, Альберта 22 травня 1988

Бразилія

Прудентополіс, Парана 6-7 лютого 1988

Австралія

Канберра 15 серпня 1987
Мельборн, Вікторія 24-26 грудня 1988

Україна

Львів, Галичина 6-7 травня 1933
Львів, Галичина 8 вересня 1990

ЕВРОПА

З'ЇЗД „ УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В РИМІ

П'ятдесят років тому — 6-7 травня 1933 р. у Львові відбувся величавий з'їзд, на якому зібралося понад сто тисяч української молоді, щоб заявити свою вірність Христові і своїй рідній Церкві.

Цього року — пів століття пізніше — українська молодь в Європі, хоч не так численно, але не менш щиро, відновила цю свою відданість Спасителеві З'їздом "Українська Молодь Христові", який відбувся в днях 27-29 серпня 1983 р. в Римі у приміщеннях гостинниці "Домус Пачіс".

З цієї нагоди прибуло до Риму 72 учасників, переважно з країн Західної Європи, хоч були і представники зі ЗСА і Канади. Щасливим збігом обставин перебували тоді в Римі пластуни зі ЗСА і Канади (понад 40 осіб), молодіжний камерний хор давньої й церковної музики при церкві Отців Василіян у Варшаві (17 осіб), як рівнож сестри Служебниці, які в цей час відбували свій з'їзд; а якщо додати ще тутешню українську громаду, сестер Василіянок і сестер Катехиток св. Анни, то на З'їзді, бодай частинно, брали участь понад двісті осіб.

З признанням треба відмітити, що Владика Михайло Гринчишин — Апостольський Екзарх для українців у Франції — брав участь у всіх сесіях З'їзду від початку до кінця. Він був наче вухом ієрархії Помісної Української Католицької Церкви, піддавав молоді цінні уваги та думки, а молодь передала на його руки, як Головному Секретареві Синоду Владик нашої Церкви, свої побажання. В поодиноких сесіях брали участь і Протоархимандрит Отців Василіян о. д-р Ісидор Патріло, ЧСВВ і Отці Салезіяни. Провідником З'їзду був о. д-р Іван Дацько, а з духовенства активну участь брали о. Ректор Іван Музичка, о. Митрат Микола Матичак, о. Крип. Павло Когут, о. Радник Микола Іванців і о. Євген Небесняк — Салезіянин. Великий вклад у технічній підготові З'їзду вложили монахи Студитського Уставу.

З'їзд відкрив о. д-р Іван Дацько в суботу, 27 серпня, о годині 16-ій молитвою, вітаючи всіх присутніх і відчитанням привіту Блаженнішого Патріярха Йосифа. Великим бажанням всіх учасників було зложити синівський поклін Блаженнішому; мало це відбутися в сам празник Успення Пресвятої Богородиці. На жаль недуга Патріярха не дала нашій молоді змоги його побачити, одначе учасники жертвували свої молитви, працю і труд за його видужання. Що більше, тринадцять учасників З'їзду удалися до поліклініки "Джемеллі" і жертвували свою кров, яка була тоді Патріярхові потрібна до трансфузії. Гарний і вимовний жест нашої доброї молоді, який зафіксовано таким письмом до Блаженнішого:

"Учасники З'їзду "Українська Молодь Христові" в Римі Р.Б. 1983, з виявом любови, пошани і вдячності своєму Патріярхові, дарують кров для трансфузії в поліклініці "Джемеллі". Рим, 1 вересня 1983. Андрій Сімків (Мюнхен-Німеччина), Андрій Захарків (Мюнхен-Німеччина), Маркіян Панчук (Мюнхен-Німеччина), Тиміш Монджейовський (Австралія), Євген Малдрик (Англія), Євген Дида (Англія), Михайло Мандзій (Манчестер-Англія), Роман Яцків (Стокпорт-Англія), Петро Мартинюк (Англія), Дарка Мартинюк (Англія), Оля Кміть (Кіхлей-Англія), Наталка Щур (Кіхлей-Англія), брат Михайло (Студіон, Рим)".

Та й Патріярх не забув і за своїх молодших духовних дітей і з ложа болізни звернувся до них своїм батьківським словом:

Дорога в Христі Молоде!

Ви прибули до Риму в цій Святій Ювілейній Році нашого спасення, щоб не тільки скористати з духовних благ цього Святого Року, але коротко відбутися кілька днів призадуми над важними духовними проблемами, які турбують сьогодні молодь в світі. Ви приїхали, щоб згадати подібний З'їзд Молоді у Львові в 1933 році, який також був тоді Святим Ювілейним Роком. В той спосіб Ви неначе долучились до цього великанського Здвигу Ваших ровесників, які заманіфестували тоді у Львові перед моїм попередником Слугою Божим Митрополитом Андреем свою вірність Христові, Церкві і Україні. Хоч у малій кількості це Ви зробили тут у Римі, але зробили Ви це в імені своїх побратимів з Європи і з цілого світу. Ви є тут представниками всієї нашої української молоді в світі. Спасибі Вам, що прибули, помолились за свою страдну Церкву, за свій закований Нарід і за його щасливу майбутність.

"Ісус Христос вчора й сьогодні — той самий на віки" (Євр. 13,8). Він між нами той самий, коли був дитинкою у Вифлєемі, той самий, коли жив невідомий тридцять літ у Назареті, той самий, коли три роки мандрував по своїй землі і вчив та проповідував, той самий, коли висів на хресті ради нашого спасення, той самий, коли світло воскрес і переміг смерть для нашого вічного життя. Він серед нас у Пресвятій Евхаристії, Він серед нас своїм спасенням, яке приніс нам своїм життям, смертю і воскресенням. Немає в світі іншого спасення від нікого крім Нього. Це пам'ятайте! Найперше це Його спасення є для нашого життя вічного з Ним у Його славі. Але Він також спас нас від неправди, злоби, неволі, заблукання, непевності, несправедливості, бо, як Він це сам сказав: „Я є дорога, правда і життя" (Ів. 14,6). Дорога до правди, справедливості, добра, волі веде єдино через Нього, бо Він єдино має слова життя вічного (Ів. 6,68).

Над тим, мої Дорогі, завжди міркуйте і роздумуйте. Христос є Ваш Спаситель і Господь, в Ньому і з Ним Ви все переможете, знайдете, пізнаєте правдиво і здобудете, бо таки Христос переміг світ, навіть той, що Його важився відкинути. Історія на це є доказом.

Ви готуєтесь жити, творити, боротись. Затягніть великі слова св. Апостола Павла, що бачив світ наче велику будівлю і її наріжним каменем є Христос: "На ньому вся будівля міцно споєна, росте святим храмом у Господі, на ньому ви теж будете разом на житло Бога в Дусі" (Еф. 2,22).

Нехай Бог благословить Вас на Вашу життєву дорогу. Бережіть свої душі від лихого, здобуйте здорову науку, живіть для своєї Церкви і Народу, будьте готові для них і на жертву і не лякайтесь нічого, бо Христос переміг світ і Ви все зможете досягнути у Христі, що Вас укріплює (Фил. 4,13).

Благословення Господнє на Вас!

†ЙОСИФ

Патріярх і Кардинал

Рим, дня 27 серпня 1983 Р.Б.

Після відчитання Патріяршого привіту, програмову доповідь виголосив о. Ректор Іван Музичка, накреслюючи мету і зміст цього З'їзду: пізнати краще себе і Христа, щоб Йому служити, головню серед обставин сучасного світу, в якому наша молодь виростає й виховується. Сьогодні в Україні панує безбожницька система, але молодь шукає Бога, і завданням нашим буде нести вогонь віри в Бога у наші рідні землі.

Після доповіді учасники розійшлися по гуртках праці, які становили головні теми до дискусій і постанов З'їзду. Таких гуртків було шість. Ними провадили о. Ректор Іван Музичка, о. Євген Небесняк, Салезіяннин, бр. Михайло, Студит, Андрій Онуферко, Борис Гудзяк і Мирослав Ціздин, а теми були: Молодь і атеїзм, Релігія в житті молоді людини, Літургічна молитва й духовне життя, Святе Письмо, Покликання і Проблема духовного проводу.

По закінченні праці гуртків поодинокі референти підсумовували на пленарній сесії провідні думки й висновки дискусій, на основі яких стверджено, що переважаюча більшість молоді не вистачально підготовлена в деяких ділянках церковного життя, як літургія, читання Святого Письма, питання віри і т. п. Отож постановлено вглибитися в цю проблематику під час другої сесії.

По вечері о. д-р Іван Дацько відслужив литію з нагоди празника Успення Пресвятої Богородиці. Співали учасники під проводом о. Ректора Івана Музички, монахів Студитів і питомців Колегії Святої Софії.

У неділю, 28 серпня, Владика Михайло Гринчишин, у сослуженні отців Миколи Матичака, Павла Когута, Миколи Іванцева, Євгена Небесняка (дияконував о. Іван Дацько), відправив Архидієрейську Святу Літургію. У своїй проповіді Владика сказав, що ювілей 1000-ліття Християнства Руси-України вже недалеко, і що завданням української молоді має бути пізнання самого себе, знайти свої коріння, щоб жертвенно віддатися служінню Христові, своїй Церкві і своєму Народові.

По Літургії всі учасники (около 200 осіб) поїхали автобусами до Кастель Гандольфо, щоб отримати Апостольське Благословення Папи Івана Павла II. Святіший Отець в окремий спосіб звернувся до української групи такими словами: "А тепер звертаюсь до Вас, дорогі українські Юнаки, що прийшли сюди з різних сторін світу, з нагоди Ювілейного Року Відкуплення. До Вас спрямовую мій щирий привіт і гарячу подяку за Вашу присутність, для віддання пошани Столиці Петра. З цілого серця висловлюю Вам побажання і заохоту, щоб за заступництвом Пречистої Діви ці Ваші побожні відвідини Риму збагатили Вас силою і переконанням у засвідченні Вашої християнської свідомості. Благословлю з цілого серця Вас і Ваших Дорогих та всю українську католицьку Спільноту". Спонтанно відспівала тоді українська молодь "Многая Літа" Вселенському Архидієреєві. Після того Святіший Отець у приміщеннях своєї літньої резиденції приватно прийняв дванадцятьох представників З'їзду і пластової молоді, очолені Владикою Михайлом і о. Дацьком. Під час розмови Папа Іван Павло II в окремий спосіб запитував про Блаженнішого Патріярха Йосифа, тішився покращанням його стану здоров'я і передав йому свій щирий привіт і благословення. Представники Пласту подарували Папі книжку про життя і творчість Василя Курилика, а Папа всім присутнім подарував вервиці. Зустріч з Папою задокументовано пропам'ятною фотографією.

В обідню пору учасники вдалися до недалекого монастиря монахів Студитів, де їх привітав брат Олександр, з'ясовуючи історію, завдання і працю братів Студитів у житті української Церкви.

Пообідавши і трохи відпочивши, учасники мали змогу оглянути монастир, його приміщення і хоч у якійсь мірі пригланутися монашому життю.

Від Студіону всі поїхали до Собору Святої Софії, де Владика Михайло, в сослуженні о. Крип. Павла Когута і о. д-р Івана Дацька, відправив Молебень до Богоматері і виголосив проповідь про потребу материнства для кожної людини, а зокрема Богоматеринства для всього людського роду. Згідно з нашим прадавнім звичаєм, Владика посвятив, з нагоди Празника Успення, квіти і зілля. Вкінці зроблено спільну знімку.

Як уже згадано, в тому часі перебував у Римі Молодіжний камерний хор давньої й церковної музики при церкві Отців Василіян у Варшаві. Члени хору, в віці між 14 і 18 років — це діти наших лемків і бойків, тепер поселенців Польщі. Цей хор постав 1977 р. Його директором є о. Протоігумен Йосафат Романик ЧСВВ, а диригентом відомий маєстро Ярослав Полянський. Цей хор у вечірні години дав концерт релі-

гійно-церковної і народної музики. Молоді хористи виконали такі твори наших клясиків, як "Чертог Твой", "Скажи ми Господи" Дмитра Бортнянського, "Покаянія отверзи ми двері" Артема Веделя та інші. Вони присвятили свій концерт Блаженнішому Патріярхові Йосифові як молитву за його скоре видужання. В другій частині концерту виконали цілий ряд українських народних і лемківських пісень.

На концерті були присутні Владика Кoad'ютор Мирослав Любачівський, Архиепископ Мирослав Марусин — Секретар Священної Конгрегації для Східних Церков, Владика Василь Лостен, Владика Михайло Гринчишин, вся українська громада Риму — разом понад 300 осіб. Учасники широко оплескували молодих виконавців, а пластуни вручили маестрові Полянському квіти.

У понеділок, 29 серпня, о годині 7.30 вранці, зібралися учасники перед Святими Дверима базиліки св. Петра, щоб відмовити покайну молитву і одержати повний відпуст з нагоди Святого Року. При співі покайних стихир і Символу Віри переходили всі вірні через Святі Двері. Відтак ішли всі процесійно центральною навою до головного престолу, де змовлено "Отче наш", а звідтам всі перейшли до вітаря св. Василя Великого, де спочивають мощі св. Йосафата і там відслужено соборну архиерейську Святу Літургію. Правив Архиепископ-Кoad'ютор Мирослав Любачівський в сослуженні Владик Василя Лостена і Михайла Гринчишина та отців Протоархимандрита Ісидора Патрила ЧСВВ, Митрата Миколи Матичака, Протоігумена Йосафата Романика ЧСВВ, Крил. Павла Когута, Ректора Софрона Мудрого ЧСВВ і Радника Миколи Іванцева. Дияконував о. Іван Дацько, проповідь виголосив о. Іван Музичка.

Вернувшись до гостинниці, учасники відбули другу сесію гуртків праці, а відтак на пленарній сесії, під час дискусії, наглядно було видно, як українська молодь хоче пізнати Христа, Церкву і церковне, літургічне і духовне життя і як потребує духовного проводу своїх священників і єпископів.

Прийняті постанови й висновки, які друкуємо окремо, передано Владиці Михайлові до Синоду Владик Української Католицької Церкви.

Під кінець о. д-р Іван Дацько, подякувавши всім за участь і працю, попросив Владику Михайла закрити З'їзд молитвою.

Слід ствердити, що З'їзд був успішним, що українська молодь хоче нести духовну спадщину своїх батьків і предків, і варта застановитися над тим, щоб у майбутній підготові до 1000-ліття Хрещення Руси-України відбувати подібні з'їзди на єпархіяльному і міжєпархіяльному рівні.

ВИСНОВКИ І ПОСТАНОВИ З'ЇЗДУ "УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ" В РИМІ

1. Учасники З'їзду "Українська Молодь Христові", який відбувся в Римі в днях 27 до 29 серпня 1983 Р.Б. під час надзвичайного Святого Року у цьому самому дусі З'їзду української молоді, що відбувся у Львові в травні 1933 р., відновляють свою вірність і відданість Христові-Спасителю і Його Святій Церкві.

2. Учасники З'їзду заявляють свою відданість Святішому Отцеві Римському Папі Іванові Павлові II, і Блаженнішому Патріярхові нашому Йосифові, як Главі і Отцеві нашої Помісної Української Католицької Церкви.

3. Учасники З'їзду в імені української католицької молоді з подивом і молитвою переживають героїство мучеників та ісповідників Церкви Руси-України і беруть собі їх за високий взір до наслідування у вірності Христові, Його Святій Церкві і своєму Народові-Україні.

4. Учасники З'їзду висловлюють своє творче бажання і готовість співпраці, щоб якнайкраще відзначити Ювілей 1000-ліття хрещення Руси-України, головню тим, щоб Українська Церква на чолі зі своїм Патріярхом і Синодом Єпископів скріпилася, розвивалась та була собою і стала для нас молодих Виховницею і Провідницею в Христі для майбутности нашого Народу і спасення наших душ.

5. Учасники З'їзду бажать, щоб подібні З'їзди Молоді в такому самому дусі і з таким самим змістом відбувались періодично по єпархіях і на міжєпархіальному рівні чи по континентах нашого поселення.

6. Учасники З'їзду бажать враз із своїми молитвами скорого видужання Блаженнішому Патріярхові Йосифові і прохать Президію З'їзду вислати листовно ці побажання і вислови відданости для Патріярха в шпиталі.

Рим, 29 серпня 1983 Р.Б.

бр. Михайло, Студит
секретар

о. д-р Іван Дацько
предсідник

УВАГИ І ВИСНОВКИ ДИСКУСІЙНИХ ГУРТКІВ З'ЇЗДУ "УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ" В РИМІ

1. Молоді учасники З'їзду були щиро вражені, що вперше в житті могли практично з друзями і з відповідними духовними провідниками дискутувати, питатись, почути про різні питання своєї віри, життя Церкви, деяких важливих питань життя. Цей досвід відкрив їм новий спосіб, яким можна пізнати себе перед Христом, пізнати Його самого — нашого Господа і у світлі Його Євангелії дивитись на проблематику життя. У цьому засобі, яким для них став З'їзд, вони побачили новий вид і методу апостоліату серед молоді, важну можливість контакту молодих душ із своїми отцями, духовними провідниками та єпископами.

2. У зв'язку з цим досвідом молоді учасники виявляють бажання до духовенства обновили свої душпастирські методи і мати перед собою потреби, ментальність і духовну спрагу сучасної нашої молоді. Молоді душі є відкриті для духовного проводу, цікавляться Особою Христа, але немає кому поставити їм ці великі вартості життя вічного в реальний, конкретний і практичний спосіб.

3. Учасники З'їзду погоджуються з тим, що і з їхньої сторони немає акції в сторону праці наших Отців душпастирів, які внаслідок свого давнішого вже виховання самі не знаходять доріг до сучасної молоді. Подібні З'їзди, як цей, могли б активізувати молодь і виховувати серед них апостолів праці серед своїх ровесників для добра нашої Церкви і Народу.

4. Багато учасників вперше мали нагоду відчувати велике і пекуче питання духовних покликань. Це питання не повинно бути невідомим для молоді. Молодь мала нагоду під час дискусійних гуртків почути про особистий досвід декого з них про своє покликання, яким Христос покликав їх до Своєї служби. Це була цікава і жива дійсність, над якою молодь не застановляється, або не має до цього відповідної нагоди. Це показує як важливим є духовний провід для молодих і які шкоди справляє брак такого проводу по парафіях та єпархіях.

5. Молодь є занадто віддалена від свого священника і єпископа й не знає їх та їхньої ролі у власному житті. Виникає питання, хто від кого віддалений. При дискусіях можна спостерегти, що молодь відкриває дві ролі священника — пастиря і адміністратора, і ця остання є виключно акцентована, на чому терпить, власне, духовно-пастирський провід, якого молодь хоче і пішла б йому назустріч. Священник, як адміністратор, стався неактуальним в їхньому житті.

6. Серед нашої української молоді немає помітного явища теоретичного атеїзму. Немає навіть виїмків воюючого безбожництва. Однак дуже поширений є індиферентизм до віри, брак практики своєї віри. Але в багатьох видно бажання ліпше пізнати свою віру і жити нею, і це вщепили молодим наші родини, спеціальні обставини життя на чужині, наш окремий обряд, рідні звичаї і традиції. До них повертаються навіть ті, що на якийсь час їх покинули.

7. Є велике зацікавлення нашою Літургією, коли її в живий і цікавий спосіб пояснити, показати її зміст, символіку, історію і значення в духовному і практичному житті. Молоді люди не люблять формалізму, незрозумілих форм богочитання.

8. Особливим засобом для пізнання Христа є Святе Письмо, яке, на жаль, є мало відомою книгою для молодих людей. Немає кому їм дати її в руки з поясненням. Заохочується творити при парафіях гуртки для спільного читання і дискусії Святого Письма.

9. Загальним вислідом дискусійних гуртків було: хочемо пізнати Христа і всі середники нашої рідної християнської культури, які про Нього говорять і до Нього провадять. Релігія є притягаючою вартістю для молоді української людини, раз вона її пізнає в особистий і життєвий спосіб.

Рим, 29 серпня 1983 Р.Б.

бр. Михайло, Студит
секретар

о. д-р Іван Дацько
предсідник

(За „Українським Пресовим Бюром” у Римі)

Церква св. Софії в Римі

ЗУСТРІЧ НАШОЇ МОЛОДІ В НІМЕЧЧИНІ

П'ятнадцятеро наших хлопців і дівчат відбуло з приводу дня молитов за духовні покликання в днях 26-27 квітня 1985 року студійну зустріч над Шлірським Озером (Шлірзее) на узгір'ї Альп, 60 км. від Мюнхену.

У п'ятницю, 26 квітня, висвітлено фільм про св. Тому Мура, який за вірність ученню Церкви заплатив своїм життям в 1535 році (саме 450 років тому). День закінчився спільною молитвою у стіп Євхаристійного Христа.

Субота, 27 квітня, розпочалася Службою Божою, що її відправив о. М. Мольчко. Програму дня достосовано до слів Христа: „Як мене переслідують, так і вас будуть переслідувати“. Головна конференція-розповідь отця душпастиря була присвячена нашій мовчазній Церкві. Слідувала праця в гуртках. Старші опрацьовували історичні деталі деяких наших прикладних священиків, про що опісля реферували на заключному засіданні. Молодші виготовляли таблицю на тему: „40 років від насильної ліквідації Української Католицької Церкви“. Після полудня відбувся ще короткий семінар на тему 1000-ліття Хрещення Руси-України. Ввечорі учасники зустрічі повернулися до Мюнхену.

В неділю, 28 квітня, у дні молитов за духовні покликання, молодь wraz із старшими мирянами взяла участь в архиерейській Службі Божій, що її відправив Владика Платон Корниляк у співслужінні о. Й. Джуджара й о. М. Мольчка. Владика виголосив проповідь про покликання до священицького й монашого стану.

Святий Юрій — графіка Віктора Цимбала

„СПІЛЬНИЙ ДЕНЬ МОЛОДІ” У ФРАНЦІЇ

Українська молодь Франції відсвяткувала Тисячоліття Хрещення України „Спільним Днем Молоді”. Була ним неділя 7 серпня 1988, а місцем святкування було містечко Дімерінґен, недалеко німецького кордону і поблизу української колонії у Маквілері. Всі наші молодіжні організації Франції доклали всіх зусиль, щоб причинитися якнайкраще до гідного відзначення цього нашого великого релігійно-національного ювілею.

Святочний День розпочався архиерейською Службою Божою, що її відправив у церкві в Сар Унійон, дев'ять кілометрів від Маквілері, Владика Михаїл Гринчишин, ЧНІ, у співслуженні отців В. Василика, Я. Салевича та П. Холодилі з Бельгії. Дияконував о. П. Когут, а хором диригував о. Євген Небесний, салезіянин. Владика виголосив проповідь українською мовою, а о. Борис Хайневський, православний душпастир на Східню Францію, французькою. В церкві було понад 600 богомольців з різних сторін Франції.

Післяполуднева програма відбулася в Дімеріґені. Молодь представила в драматичній формі різні етапи історії України. Кожну добу опрацювала інша група молоді. „Рідна Школа” з Парижа, за підготовою сестер Романи, Єлисавети і Анни Основич, зарепрезентувала поганську — передхристиянську епоху. Християнізацію і час раннього християнства України показала молодь з оселі Маквілері, під керівництвом Івана Матвієва. Школа з Мецу й Страсбурґу, під проводом теж І. Матвієва, відтворила зруйнування Києва татарами й ріст Галицько-Волинського князівства. Козацьку добу представили члени ОУМУФ з оселі „Чорногора”. Школа Нормандії показала добу після зруйнування Січі Катериною II-ою. Сумівський табір „Верховина” дав образ сучасної доби за роки 1917-1933, закінчуючи трагічним голодомором України. Цю останню частину підготував о. Є. Небесний. Ця унікальна програма тривала три години. Закінчилася вона відспіванням усією шкільною молоддю „Боже Великий”.

Цим небуденним святом показала наша молодь у Франції, як вона дорожить гаслом „За Христа й Україну!”.

З'ЄДИНЕНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ

ЧІКАГЬСЬКА ЕПАРХІЯ СВ. МИКОЛАЯ

о. Мирон Панчук

ПЕРШИЙ З'ЇЗД „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ЧІКАГО

11 - 13 ЛИСТОПАДА 1983 р.

Наша чикагська молодь під проводом свого Владики Кир Іннокентія та за ініціативою митрофорного протоєрея о. Маріяна Бутринського, настоятеля Собору Святих Володимира й Ольги в Чикаго, організувала в жовтні 1982 р. Комітет Молоді, щоб розглянути всі можливості відмічення такого свята — „Молодь Христові”. До Комітету ввійшли представники: Братства Молоді Святих Бориса і Гліба (Парафія св. Володимира і Ольги), Братства „Українська Молодь Христові” (Катедра св. о. Миколая), Братства Молоді св. Кирила і Методія (Парафія св. Йосифа), Братства Молоді св. Софії (Парафія Непорочного Зачаття, Палатайн). Також долучилися представники молоді із Парафії Різдва Пресвятої Богородиці й Парафії св. Йосафата (Манстер, Індіана). На своїх перших зборах Комітет вибрав мгр. Олю Попіль на головну передсідницю цього Комітету, а мгр. Адріану Пілецьку і питомця Мар'яна Івахова на головних секретарів. Оформлено референтури (програмову, фінансову, господарську, пресову, реєстраційну і розвагову), розподілено працю на цілий рік і зроблено старання, щоб знайти належне місце на таку імпрезу. Наша молодь взялася до великого і трудного проекту.

Комітет З'їзду УМХ в Чикаго 1983 р з Владикою Іннокентієм Лотоцьким, ЧСВВ

В п'ятницю, 11-го листопада 1983, українська молодь із усіх сторін Північної Америки зголошувалась до нашого готелю „Бест Вестерн — Лейкшор“, щоб зареєструватися на З'їзд. Члени референтури реєстрації терпеливо вписували гостей і робили всі старання, щоб знайти приміщення для тих, хто пізно вписався. Подаємо неповний виказ числа учасників і з яких околиць вони приїхали: Чікаго (100), Дітройт (55), Торонто (50), Клівленд (20), Вінніпег (18), Оттава (17), Омага (16), Пітсбург-Карнегі (15), Мінеаполіс (12), Нью-Йорк (9), Денвер (8), Стемфорд (7), Філядельфія і Милвокі (по 5). А також приїхали з Лос Анджелес, Саскатуну, Гамільтону (Онтаріо), Фініксу, Бостону, Вашингтону та Вест Вірджинії. Коли включити вільних слухачів, то прибуло понад 500 молодих людей.

**Молитовний похід із свічками під час З'їзду УМХ
в Чікаго 1983 р.**

Сам З'їзд розпочався Загальною Сесією, в якій взяли участь всі учасники. Цією сесією проводив о. Андрій Чировський, який старався своїм гумором заохотити учасників й уможливити їм пізнання нових приятелів. Опісля члени Комітету роздали всім свічки й оформили учасників у молитовний похід, який ішов від готелю по вулицях Огайо, Мічіген, Чікаго й Стейт до Римокатолицької Катебри Пресвятого Імени. У співпраці із Громадським Комітетом для Відзначення Голодомору,

молодь рішила відзначити ці сумні роковини тим молитовним походом-процесією вулицями міста Чикаго. У міжчасі біля катедри зібралося понад півтора тисячі українців із запаленими свічками. Наш Превосвященний Владика Іннокентій привітав усіх при дверях цього історичного храму й запровадив процесію до нутра катедри. Під проводом о. Мирона Панчука відбулася окрема молитовна маніфестація у наміренні жертв голоду. Прибули на свято достойники: Їх Емініція Йосиф Кардинал Бернардин, Превосвященні Владики Кир Іннокентій Лотоцький, Кир Ізидор Борецький, Кир Василь Лостен, Кир Славомир Міклош (гість із Югославії) і Кир Владимир Тарасевич (Єпископ для білорусинів католиків). У відсутності Архієпископа Кир Константина прибув його представник митрофорний прот. о. Орест Кулик від Української Православної Церкви. До молитовної програми приєдналися представники інших церков і віровизнань, а саме: від Єпископальної Церкви — представник Єпископа Прімо, о. Джон Кеверн; від Методистів — пастор Елен Дил; від Латвійської Лютеранської Церкви — пастор Біліс Варсбергес. Від клиру нашої Української Католицької Церкви запрошено о. Володимира Климчука і о. митрата М. Бутринського. З причин слабого здоров'я о. Климчук не міг прибути.

Замість проповіді, — Їх Емініція Кардинал Бернардин виголосив глибоке змістом слово, в якому порівнював те зло, що спричинилося до великого голоду, до темної зимової ночі. А серед тої темноти народився сам Христос — Спаситель Світу. Таким порівнянням Владика Архієпископ хотів підкреслити, що власне через темноту і терпіння пізнаємо Христа й самого Бога.

В імені громадських і етнічних груп з окремим словом виступили Едвин Судеські й Давид Рот. Як представник Американсько-Жидівського Комітету, згаданий пан Рот говорив на тему добрих взаємин між українцями й жидами, бо вони спільно переходили свої „голокости”. Міську прокламацію про голод на Україні прочитав наш Мирон Куляс, представник Легіслатури Стейту Ілліной. В імені Громадського Комітету з окремою подякою виступив д-р Юліян Куляс.

Після цього Владика Іннокентій виступив із окремою проповіддю, зверненою до молодих учасників З'їзду. У цій надзвичайно глибокій і сильній проповіді Владика підкреслив потребу всецілої відданості Христові та Його Церкві. При цій нагоді переведено присягу Христові, а учасники голосно повторяли слова присяги. Всі присутні були глибоко зворушені словами: „Христе, я люблю Тебе!” Цю молитовну програму закінчено співом: „Вічная пам'ять” і „Боже Великий”.

У суботу, 12-листопада, наради З'їзду розпочалися Божественною Святою Літургією. Служили Владики Кир Іннокентій, Кир Ізидор, Кир Славомир і Кир Василь. Проповідь по-українськи виголосив Кир Славомир, а по-англійськи Кир Василь. Владика Кир Василь, зворушений великою присутністю молодих, сказав: „Сьогодні Ви велика сила, прийдіть і служіть Господеві”. Опісля відбулось снідання і загальна сесія для всіх учасників.

Загальну Сесію відкрив о. Петро Галадза. Із співом побожних пісень розпочато цю Загальну Сесію під назвою — „Особисте відношення до Ісуса Христа”. Учасники глибоко відчували присутність Святого Духа та з радістю в серцях слухали проповіді трьох визначних отців: о. Ярослава Дибки — Редемпториста із Торонта; о. Пет Бренана — директора Бюра для Євангелізації Чикагської Архідієцезії; і о. Вейна Руджгі — священика нашої Епархії, професійного психолога. Кожний провідник дав свою цікаву й глибоко продуману перспективу до цієї основної для всіх християн справи.

Протягом пополудневих годин відбувалися чотири окремі малі сесії, під час яких учасники мали змогу брати участь у так званих гуртках праці. Такі малі сесії тривали по п'ятдесят хвилин, і майже всі відбулися двома мовами. Темі доповідей і доповідачі були такі: "Тисячолітня Українська Християнська Духовість" — о. Петро Галадза (Чикаго), "Ікони й Іконографія" — о. Юрій Куто (Торонто), "Релігійні мотиви в сучасних фільмах" — о. Мирон Панчук (Чикаго), "Навіщо Літургія?" — о. Гліб Лончина (Рим), "Питання статевої етики" — о. Михайло Кузьма (Чикаго), "В чому контрверсія про Патріархат?" — о. Тарас Лончина (Вашінгтон), "Вільна і суверенна Україна: Християнська перспектива" — о. Андрій Чировський (Чикаго), "Будуємо Християнську спільноту" — Сестра Доротія (Стемфорд), "Як жити із своїми недомаганнями?" — о. Вейн Руджгі (Дітройт), "Молитва — Яка користь з неї?" — о. Ярослав Дибка (Торонто), "Життя для ближнього — Служіння любови" — о. Тома Умбрес (Чикаго), "Алькоголізм і наркоманство — християнський відгук" — Труді Ейбел Пітерзон (Н.-Йорк), "Християнське подружжя" — д-р Мирон і Леся Куропасі (Чикаго), "Переслідування християн у Советському Союзі" — пастор Іван Шеп (Медісон, Виск.).

Учасники З'їзду висловили своє загальне задоволення із цих Гуртків праці. Вони були цікаві, актуальні й користувались фільмами і прозірками. Учасники мали змогу користуватися каплицею, що була відкрита під час цілого дня для молитви і сповіді.

Після закінчення сесій о. Іван Кротець відслужив Вечірню. Співали усі учасники під проводом о. Петра Галадзи. Для багатьох — це перший раз, що вони були присутні на такій відправі.

Після одногодинної перерви учасники зайшли до головної залі на бенкет і забаву. При звуках струнного квартету та під милими враженнями цілого дня праці й молитви наша молодь радо прислуховувалась до гумору о. Андрія Чировського. Отець Андрій, знаний як добрий тостмайстер, вміло проводив бенкетом. Із головним словом виступила сестра Доротія, директор Апостоляту Молоді при Стемфордській Епархії. Тут слід підкреслити, що сестра Доротія з третього покоління американка українського походження. З приємністю учасники слухали її слово, виголошене по-українськи: "Майбутність Української Церкви".

Вечір закінчився забавою при звуках оркестри „Водограй”.

В неділю раненько, 13 листопада, вже було чути шум учасників, які пакувалися і спішили до автобусів, щоб вирушити до Собору Святих

Володимира і Ольги. Тут при Соборі учасники З'їзду разом із делегацією учасників першого З'їзду у Львові оформили святочну процесію. Під проводом о. Михайла Кузьми та з участю духовенства і Преосвященного Владика Кир Ізидора торжественна процесія "Українська Молодь Христові" ввійшла до Катедри св. о. Миколая. При співі "О спомагай нас" Владика Ізидор почав служити Архиєрейську Святу Літургію. Владика виголосив проповідь по-українськи і по-англійськи, в якій підкреслив важливу роль молоді у віднові нашої Української Католицької Церкви.

Після Літургії учасники зайшли до шкільної кафетерії на сніданок і Закриття З'їзду, якими проводив о. Андрій Чировський. З головним словом виступив о. митрат Маріян Бутринський. Отець митрат говорив по-українськи і по-англійськи. Він закликав нашу молодь до дальшої активної праці у нашій Церкві. Українська Молодь Христові — це рух нашої молоді 80-тих років і гідна підготовка до відзначення 1000-ліття. Після цього секретар Комітету Адріана Пілецька відчитала Резолюції.

Із кількома заключними думками та із врученням квітів провідникам цього З'їзду, Олі Попіль, Адріані Пілецькій і о. Миронові Панчукові закрито З'їзд "Українська Молодь Христові" — 1983. З великим духовним піднесенням учасники З'їзду попрощалися і роз'їхалися додому.

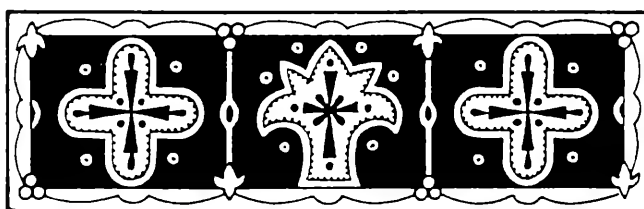
/ "Церковний Вісник", ч. 21(353) з 4 грудня 1983/

Редакція доповнила звіт про звіт доповідачами й темами доповідей.

Учасники З'їзду УМХ в Чикаго 1983 р.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ЧІКАГО 29 - 31 ЛИПНЯ 1988 р.

На заклик чикагської групи „Українська Молодь Христові” з'їхались молоді люди до готелю Меріот з різних міст нашого поселення (Вінніпег, Нью Йорк, Дітройт, Омага), щоб взяти участь у конференції, яка відбувалась у рамках святкувань нашого Тисячоліття в Чикаго. Конвенція тривала три дні, а програма кожного дня представляла особливу мету.

Перший день, 29 липня 1988 року, проходив під гаслом „Призадумайся”. Призадумайся над часом десятих століть, поглянь на пройдений шлях твоїх предків і знайди себе серед чудових надбань культури; поглянь на історичні подвиги твого народу і будь гордий із твого походження.

Серед таких роздумувань відкрито конвенцію драматичним виступом „Подорож віри”. П'єса (в якій брали участь студенти університетів і гайскулів) під наголовком „Хрещення Руси-України”, базована на „Повісті временних літ”, немов би перенесла нас у далеке минуле.

Велике враження зробила на мене постать Володимира Великого в чудовому золотому костюмі, що для мене символізувало знищення ідолів і прийняття християнства, яке, немов ясне сонце, озолотило душі українських людей. Роллю Володимира дуже добре відіграв Павло Марушка, який уже від малої дитини прикрашував різні програми своїм надзвичайним хистом. Роллю княгині Анни з великим відчуттям відіграла Марта Кокорудз. Наталка Кокорудз вив'язалася вправно з обов'язків розповідача.

Їхні чудові строї, як також стрій княжого лицаря, проєктувала й пошила знана із свого мистецького хисту пані Анна Кульчицька.

Приємно було зауважити, що всі три брати Павло, Петро та Андрій Гури причинилися до успіху п'єси в ролях грецьких імператорів Константина і Василя та їхнього писаря Климентія. Виступали також Степан Букачик (посол Володимира), Марко Яцків, Борис Боднарук, Оксана Саєвич, Оксана Букачик, Рената Палаш, Христя Яцків.

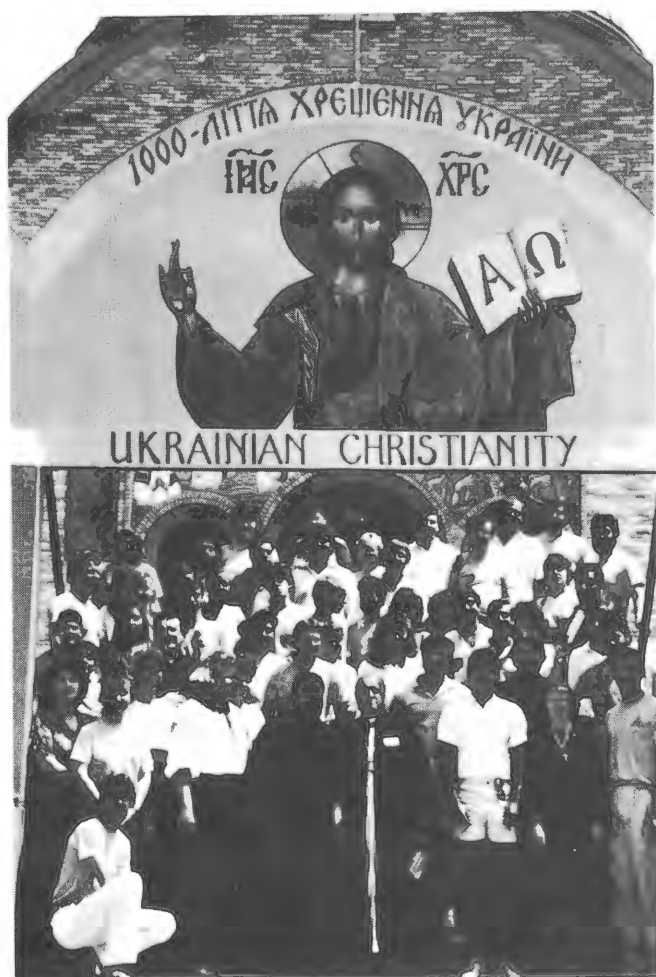
Крім молоді, що подивляла виступ наших „артистів”, присутніми на залі були Високопреосвященний Митрополит Максим Германюк та Преосвященний Владика Іннокентій, ЧСВВ.

Після програми в Меріот, якою проводив Всеч. о. Мирон Панчук, відбулася барвіста (середньовічні костюми виконавців п'єси і жовті сорочки учасників конвенції) процесія до церкви св. Йосифа, де відправлено Молебень, під час якого Владика Іннокентій, ЧСВВ, привітав ширими батьківським словами учасників конвенції. Крім Владика Іннокентія, Молебень правили — Митрополит Германюк, о. В. Білінський, парох, та священники українського і латинського обрядів.

Після Молебня влаштовано аґапе на площі біля церкви св. Йосифа.

Тут учасники з'їзду мали нагоду погоститись, поговорити та познайомитись. Отець Андрій Чировський увів усіх у веселий настрій дотепними сміховинками, а на кінець почали те, що питоме українській молоді: співали українські пісні під супровід гітар.

Надійшла ніч, але наш день не був завершений. Автобусами поїхали ми до катедри св. о. Миколая. Немов у темінь катакомб ми ввійшли зі свічками в катедру, де не було ніякого іншого світла. Тут ми молилися за братів і сестер наших в Україні, де вірні не можуть свobodно визнавати свою віру, де церква в катакомбах.

Учасники З'їзду УМХ в Чикаго 1988 р.

Зі свічками в руках ми перейшли процесійно до храму свв. Володимира і Ольги. Деякі учасники конвенції несли портрети мучеників за віру. Ми стояли й читали про їхнє життя, пам'ятали про них, пригадували над їхньою незломною вірою і молилися... Парох свв. Володимира і Ольги, о. митрат М. Бутринський, змалював нам картину мучеництва нашої Церкви.

Слідуючий день — субота — проходив під кличем „Відродися”. У нашій програмі були ось такі слова: „Ті ж, що на Господа вповають, відроджують сили: немов орел, здіймають крила, ідуть вперед, не знемагають” (Іс. 40:31).

День почався Божественною Літургією, яку відправив Митрополит Максим Германюк, а співслужили Єпископи Іннокентій Лотоцький і Василь Лостен, який під час своєї проповіді заохочував молодь відродитись і стати життєдайними членами Церкви.

По сніданку ми прослухали головну промову Всеч. о. Василя Джулі, який говорив про нашу віру й про те, що наша надія у Христа скріпить наше життя. Ми зможемо здійснитись у простори, немов орел, і не буде нам важко боротись із проблемами, коли надія в Бога буде жива. Отець сказав також, що ми стаємо іконами Христа, коли відроджуємось у Христі.

Після обіду відбулися моління за збереження віри в Церкві в діаспорі. Ми молились за українців у інших країнах. Злучившись руками в духовний ланцюг, ми святкували наше тисячоліття у молитвах за глибшу віру, сильнішу надію та більшу любов до ближнього. Під час цієї сесії промовив до нас наш Преосвященний Владика.

Після короткого відпочинку ми поїхали автобусами до катедрі св. о. Миколая, де о год. 4-тій відправлено Вечірню і відбулося посвячення іконостасу.

Хоч день був дуже гарячий і парний, людей це не відстрашило. Прийшли численно і разом з молоддю чудово відспівали Вечірню.

Під час відправи зчинилася велика буря. Світло в катедрі згасло, мікрофони не працювали. Може це був якийсь знак: після бурі й темноти приходить ясність. Так і сталося. Сонечко вийшло!

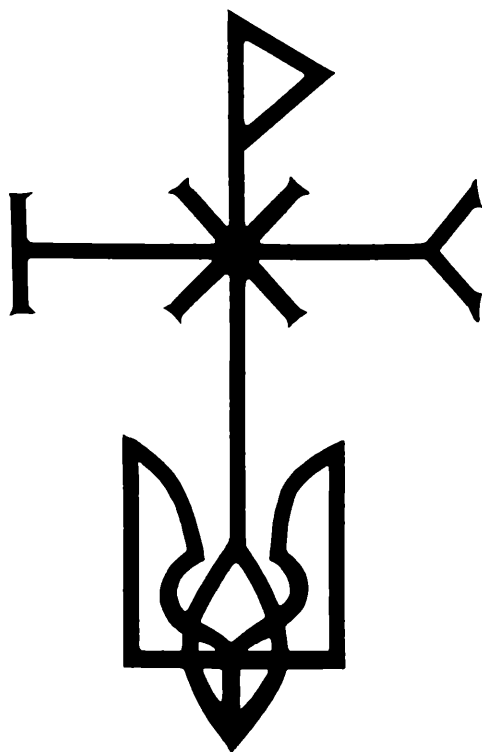
День закінчився вечерею і забавою на кораблі на озері Мічігән.

Неділя проходила під гаслом „Розвеселися”. У програмці знаходимо такі слова: „Радуймося і веселімося і віддаймо славу Йому” (Од. 19:7). Це був час виявити всією силою Добру Новину: Христос є Бог і світло нашого життя. Це був день урочистостей нашого Тисячоліття, це був день, щоб пригадати й запам'ятати багатство нашої духовної і культурної спадщини.

Після Утрени відправлено в катедрі, при здвизі народу, Архиєрейську Божественну Літургію з участю численних Владик і священників. Співав збірний хор українських католицьких парафій метрополітального Чикаго. Це була чудова молитва на славу Всевишньому. Тоді всі пішли до кафетерії школи св. о. Миколая на смачну перекуску, а молодь мала прийняття у залі свв. Володимира і Ольги.

Закінчення нашої конвенції відбулося в Алві парку, де зібралися тисячі українського народу різних віровизнань, щоб радіти, пригадати й призадуматись. Відправлено Молебень. Були промови. І був виступ молоді й дітей, які ввійшли в воду круглого озера, коли Володимир Великий (Павло Марушка) проводив молитву, а всі присутні за ним її повторяли, відтворюючи те, що сталося тому тисяча років.

Мушу з одушевленням сказати, що тих величних святкувань я ніколи не забуду.

„ХРИСТОС ПОСЕРЕД НАС”

З'їзд УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ В ОМАГА

9 - 11 ЛИСТОПАДА 1984 р.

З'їзд Української Католицької Молоді в Омага, Небраска, відбувся в днях 9-11 листопада 1984 під кличем "Христос посеред нас".

Ініціатором і духовним керівником цього З'їзду був душпастир Омазької громади, настоятель парафії Успення Пресвятої Богородиці, о. Іван Кретець, селезіянин. Ідея З'їзду зродилася 21 червня 1984 і тоді створено Комітет, що його очолила Степанія Болюбаш, а членами стали Василь Дмитрів, Марійка Войцеховська, Христина Репіховська, Олександр Продовус, Мирон Воробець, Михайло Дуркалевич і Анна Сематчин.

З'їзд цей був присвячений сотим роковинам Української Католицької Церкви в ЗСА, пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького в сорокову річницю відходу Його у вічність, і пам'яті недавно спочилого Глави Української Католицької Церкви Блаженнішого Отця Йосифа Сліпого.

Понад сто молодих людей прибули з різних стейтів, а саме: з Іліной, Каліфорнії, Кольорадо, Коннектикут, Мишиген, Міссурі, Пенсильванії і, очевидно, з Небраски. Приїхали вони до "Рамада Інн" в Омага, щоб відбутися триднівку застанови й молитви.

З'їзд цей мав за мету дати молоді напрямні й вказівки, як їй слід причинитися до росту наших парафій, як краще служити Богові в нашій Українській Католицькій Церкві. Для цього були запрошені численні доповідачі.

**Комітет З'їзду УМХ в Омага, Небраска 1984 р.
Посередині о. Іван Кретець**

З'їзд розпочався в п'ятницю, 9 листопада. Офіційно відкрила його Степанія Болюбаш, президент Комітету З'їзду, відповідним словом. Після неї промовляв о. Іван Кротець. Він і з'ясував історичні події, яким цей з'їзд присвячений. Слідували ще дві привітальні промови, о. Джеймса Бравна і Кейсі Кеннелі. Після обіду відбувся розваговий вечір із співами й танцями. Програму заповнила християнська співуча група "Серце того".

Субота, 10 листопада, почалася Божественною Літургією з проповіддю о. Василя Джулі. Опісля почалися доповіді. Спершу була загальна сесія з двома рефератами: "Запал до служби молоді в Українській Католицькій Церкві" — о. Мирона Панчука з Чикаго і "Візія служіння молоді" — о. Джеймса Бравна з Омаги.

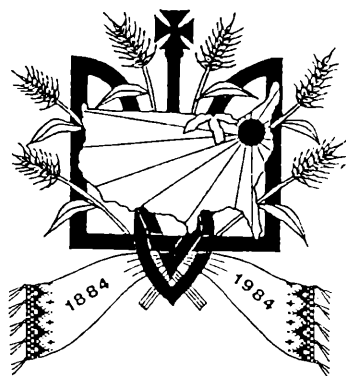
Слідували групові сесії. Учасники поділилися на три частини. Було 15 майстерень (доповіді з дискусіями), по п'ять для кожної групи. Обговорено такі теми: "П'ять криків молоді" — о. Джеймс В. Бравн, "Образ Бога" — Д.Й. Кейсі Кеннелі, "Навчання життя у вірі молоді" — Тереса Монаген, "Завдання юности" — Бані Вере, "Молодь сучасної Церкви" — Йоанна Вебер, "Приготуй шлях для Господа" (Місія Тисячоліття, Євангелія і ти) — о. Роберт Міллер, ЧНІ, і Степан Грициняк, "Чому ти не чуєш, що я говорю?" — д-р філ. Павло Г. Монковський, "Зробіть цілість з розбитого світу: внесок до сьогоднішньої візантійської духовости" — о. Микола Нітлер, ЧСБ, "Добре тілесне самопочуття" — о. Джеймс П. Шольц, "Живе Боже слово: що Бог говорить до нас?" — о. Вілліам С. Вілян, "Злі речі трапляються добрим людям: Дар терпіння" — о. Михайло Кузьма з Чикаго, "Як найкраще використати кінець тижня: Богослужіння в Українській Церкві" — о. Петро Галадза з Чикаго, "Муж усіх часів: Патріярх Йосиф" — диякон д-р теол. Андрій Онуферко, "Стěžки відкриття і потреби молоді" — о. Мирон Панчук з Чикаго, "Слухайте Божого поклику!" — о. Михайло Українець.

Вечір закінчився бенкетом, що в ньому взяли участь усі молоді учасники З'їзду, як теж члени поблизьких парафій. Оркестра "Водограй" розважала гостей.

У неділю, 11 листопада, вранці відбулася заключна сесія на тему "Поклик до служіння", координатором її був Кейсі Кеннелі. Вона дала багато зворушливих моментів. Були питання і треба було відповідати. Учасники опрацювали групами різні ідеї і опісля реферували їх на загальній сесії. Чимало було розмальованих афішів, які унаглядновали заключні ідеї.

Після цієї кінцевої сесії була Архиєрейська Служба Божа, що її відправив Преосв. Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, єпископ Епарії св. Миколая в Чикаго. У своїй прощальній проповіді підкреслив він вагу служіння молоді в епархії.

Молодь роз'їдилася у свідомості, що вона становить сучасність Церкви і на ній буде збудоване її майбутнє.

СТЕМФОРДСЬКА ЕПАРХІЯ

Михайло Мурин

ЗДВИГ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В СТЕМФОРДІ 28 - 30 ЧЕРВНЯ 1985

Тема „Живімо разом з Христом” гомоніла у пісні і слові під час всіх зайнять на здвизі Української Молоді в червні ц.р., що його zorganizував Апостолят молоді Стемфордської дієцезії. Більше як 500 учасників у віці приблизно від 18 до 30 років з'їхалися із трьох епархій ЗСА, з Канади і інших країн до Стемфорду, щоб задемонструвати своє віддання віри Христові і стати живими свідками української спадщини й обряду.

Здвиг, що був за програмою визначений на 28-го — 30-го червня ц.р., почався богомільним походом із запаленими свічками у руках маршуючих та із співом релігійних пісень із гостинниці Марріотт у центрі міста Стемфорду, прямуючи до обителі Української католицької семінарії.

У поході, йдучи із духовенством на чолі, учасники зупинялися в означених відстанях і відмовляли короткий молебень за всіх наших 14-ох Владик, що життя своє віддали за віру Христову. Відправа почалася молитвою за канонізацію Слуги Божого Митрополита Андрея, а відтак слідували поминальні молитви за інших 13-ох Ісповідників віри, що їх ув'язнили й опісля замордували советські опричники у 1945 році, коли окупували вдруге Західню Україну, зліквідували нашу Католицьку Церкву і на своїм соборі насильно включили її до Московської Церкви.

По прибутті до семінарії, богомольців привітав Владика Василь, почесний господар здвигу, а з черги відправлено Акафіст до Матері Божої у співслуженні єпископа Іннокентія із Чикаго, що також виголосив зворушуючу проповідь до молоді, закликаючи її посвятити своє життя Христові. Архиепископ Степан із Філадельфії був почесним пристоящим цієї відправи. По відправі була перекуса, приготована стемфордським відділом Ліги Українських Католиків. Виступала музична група, що репрезентувала популярну духовну музику у модерній формі.

У суботу, 29-го червня, о. Роман Мірчук, головний бесідник Конвенції, виголосив загальну проповідь, в якій закликав молодь стати палкими поклонниками Христа і усвідомити собі, що жити з Христом — це найвищий поклик молоді людини, яка має стати активним і корисним членом української Церкви у майбутньому.

Слідували дискусійні панелі, що розвивали теми духовного, соціального та індивідуального покликання молоді, що його треба їй доконче виплекати під теперішню пору. Були три сесії доповідей (11-12:15, 1:45-3, 3:15-4:30). Відбувалися вони одночасно у вісьмох кімнатах. Вживали англійської мови. Темі доповідей і панелів та доповідачі були такі: "Християнське подружжя" — д-р Мирон і Леся Куропасі, "Християнське становище у сексуальному питанні" — о. Мирон Панчук, "Духовість в українській традиції" — о. Петро Галадза, "Самітні дорослі" — Євген Калужнянський, "Молитва" — о. Стефан Джулі, "Іконографія" — Андрій Мадай, "Війна і мир" — д-р Іван Мандзій, "Роля жінок в Українській Католицькій Церкві" — Рома Гайда, Маріянна Грубець і Текля Вергун, "Християнські покликання" — Франціс Догерті, Марія Анна Ксеня Догерті, сестра Йоанна Сослер, ЧСВВ, "Надуживання наркотиків і алкоголю" — Христофор Белл, "Св. Тайна покаяння та душевне оздоровлення" — о. Лев Голдейд, ЧСВВ, "Самогубство" — д-р Джордж і д-р Меделін Розенбавм, "Модерні способи комунікації в відношенні до Церкви" — Василь Лев, "Християнська тематика в сучасній музиці" — о. Іван Терлецький, "Літургічна музика в Україні" — Йосиф Роль, "Громадське життя по парафіях" — о. Тарас Галонжка, "Духовна обнова" — о. Альберт Гораєб, "Поради для сепарованих і розведених" — о. Вілліам Мирфі й Ольга Борис, "Відчуття Божої присутності в щоденному житті" — о. Василь Джулі. В доповідях і панелях обговорено 19 різних тем.

Субота, надто ділова, працювана і гамірна, закінчилася приємно бенкетом і забавою при звуках оркестри „Іскра”.

В неділю, 30-го червня, кульмінаційною точкою Здвигу була Архирейська Служба Божа на площі в павільйоні семінарії з участю Архиепископа Степана і всіх трьох Владик та численного духовенства. Учасниками цієї величавої відправи стали також наші вірні-миряни із довколишніх парафій, що заповнили площу. Архиепископ Степан у своїй глибоко продуманій проповіді висказав радість і задоволення, що наша зріла молодь стає вірною своїй Церкві, плекаючи ревно свій обряд та заховує прекрасну спадщину своїх предків, що є доказом великої

гордості і любові до свого народу. По закінченні Літургії о. Іван Терлецький провів приречення у складенні обітів Христові, що його молодь, повторюючи, прийняла у зворушливому настрої.

Неабиякою радістю всіх учасників стало випущення сотень кольорових бальонів, що понесли у небесні простори заховану в них вістку про долю наших замучених Владик і Голгофу нашої нескореної Церкви.

Конвенція прийняла резолюції, зложені під час цього Здвигу як напрямні майбутньої праці „Української Молоді Христові 1985”, як явний історичний документ, що його передається майбутньому Синодові наших Владик, як доказ віддання і посвяти „Української Молоді Христові” для своєї Церкви і народу.

Ось так урочисто і піднесено закінчився цей „Здвиг Української Молоді Христові 1985”, а дієцезія св. Йосафата у Пармі, Огайо, перейняла місію організації наступного здвигу у 1986 році.

Сама підготовка до здвигу зайняла 18 місяців наполегливої праці і планування, — при участі численних безіменних, але ентузіастичних працівників, що їх громаду очолювала Христина Калюк, — дієцезіальної організаторки Апостоляту молоді Стемфордської дієцезії сестри Доротеї Міхалко та дорадників о. Івана Терлецького, о. Василя Джулія, о. Романа Големби та активістки УМХ, Віри Мацелюх. Безперечно це була найбільш динамічна планувальна група, що знаменито вивела всю визначену їй програму і дала доказ незвичайної посвяти і любові у цьому релігійному здвизі української молоді.

(„Свобода” з 2 серпня 1985)

Редакція доповнила статтю темами доповідей і панелів.

Учасники З'їзду УМХ у Стемфорді 1985 р.

Другий З'їзд „Українська Молодь Христові” Стемфордської єпархії відбувся в днях 8-10 червня 1990 р. на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу, в Кергонксон, Н. Й., з участю понад 100 осіб. Проходив він під гаслом „Ви є світлом світу”.

ПАРМСЬКА ЕПАРХІЯ СВ. ЙОСАФАТА

У 50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВЯТА УМХ

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В ПАРМІ

29 ТРАВНЯ 1983 р.

Братство св. Юрія Переможця при парафії Покрова Пресвятої Богородиці ПУКЦ в Пармі, Огайо відзначило в неділю, 29 травня 1983 р. 50-літній Ювілей свята „Українська Молодь Христові” святочними сходами. На них д-р Ярослав Крив’як виголосив прегарну доповідь - спомин. Вона появилася вкортці після того у формі статті в кількох наших періодиках як „Патріярхат” (ч. 7-8 за липень-серпень 1983), „Церковний Вісник” Чикагської єпархії (ч. 19 з 6 листопада 1983), „Поступ” Вінніпегської архієпархії.

УКРАЇНСЬКА ЗУСТРІЧ У ПАРМІ

11 ВЕРЕСНЯ 1983 р.

Парафія св. Андрія в Пармі відзначила 50-ту річницю свята „Українська Молодь Христові” під час річної Української Зустрічі в неділю, 11 вересня 1983. Отець шамб. Лев Тимків приготував на цю нагоду спеціальну відправу з відновою визнання віри й приреченням вірности Христові. Відправа відбулася в год. 3-ій в парафіяльній церкві. На жаль дуже мала кількість молоді взяла в ній участь, хоч о. декан шамб. Михайло Федорович розіслав був запрошення до місцевих молодечих організацій. Після відправи була відповідна програма на розваговій площі ім. св. Петра й Павла.

З'їзд „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ПАРМІ

27 - 29 ЧЕРВНЯ 1986 р.

Продовжуючи традицію З'їздів "Українська Молодь Христові", започатковану в Чикаго в 1983 р., опісля у Стемфорді в 1985 р., черговий З'їзд 1986 року припав на Епархію в Пармі, Огайо. Вже осінню 1985 р., за спонукою Владики Роберта Москаля і під його духовним проводом, покликано до життя Комітет для відбуття З'їзду на літо 1986 р.

Головою Комітету став Джеф Смолило, секретарем Іванна Кіндрат, від Епархії дорадниками були сестра Варвара Дойч, ЧСВВ, і о. шамб. Іван Ставинський, який сповняв теж функцію скарбника. До ексекутиви Комітету належали ще такі особи: Деніса Романович, Естер Лобур, Патріція Романович, Мирон Антонів, Віра Гернага, Катя Крутигорова і Юліан Клек. Представниками в Комітеті від різних парафій стейтів Огайо і Пенсильванії, які допомагали ексекутиві Комітету, були: о. Орест Балабан, Марійка Кловер, Роман Думич, Марія Дутко, Марія Анна Грим, Вілліам Качмарик, Андрій Клек, Іван Клек, Наталка Кріслата, Марія В. Ліщак, Рік Маєрс, Сестра Христина Палюх, ЧСВВ, Анна Плакс, Христина Шранк, Оксана Семерак і Наталія Смолило. Слід відмітити, що, крім вище названих осіб, у принагідних справах брали активну участь понад 30 осіб.

Після створення Комітету з включенням представників парафій, першим завданням було накреслити програму, устійнити час і місце відбуття З'їзду та його переведення. Відбувалися періодично засідання Комітету, на яких обговорювано всебічно справи й остаточно на весні 1986 р. програма була виготовлена й апробована Владикою Робертом, духовним покровителем З'їзду.

"Я є виноградина, а ви гілки" (слова із Св. Письма) було провідною темою З'їзду під гаслом: "Злука в Христі". Відповідну емблему для З'їзду графічно оформила Оксана Семерак.

Черговим завданням було запрошення визначних доповідачів, духовного й мирянського світу, які мали б розпрацювати теми викладів для З'їзду.

З'їзд "Українська Молодь Христові" відбувся у Пармі згідно з програмою в днях 27-29 червня 1986 р. Біля 600 молодих людей взяло в ньому участь. Прибула на нього молодь з різних місцевостей Америки й Канади. Побіч місцевої молоді найчисленнішою була понад 50-тичленна група з Філядельфії під проводом о. Йосифа Корінчака. З Пенсильванії прибула теж 12-тичленна делегація з Варінгтон. Були гості з далекого Лос Анжелос, але з найдальшого закутка, з Лейквуд в Колорадо, прибув один представник. Більша частина З'їзду діялася в Роксайд Голідей Інн, де відбувалася реєстрація й де мешкали приїжджі гості.

Розпочався З'їзд у п'ятницю, 27 червня, перед вечером в аудиторії парафії св. Йосафата, що її настоятелем є о. шамб. Михайло Ревтюк. Там привітав учасників З'їзду Преосвященний Владика Роберт Москаль, єпископ УКЦ Епархії св.свщм. Йосафата в Пармі, Огайо. Він і перевів акт Відновлення Благодаті Святого Хрищення. Слідував процесійний похід учасників, одягнених у з'їздові сині сорочки, і гостей із спеціально виготовленими червоними й синіми ляппадами. Співаючи релігійні пісні, промаршували учасники чотири міські блоки з аудиторії до владичого собору. Там відбувся молебень, що його відправили Владики Роберт Москаль, Василь Лостен і Єфрем Кривий, при співучасті 32-ох священиків. Співав церковний хор. Проповідували англійською мовою Владика Василь Лостен із Стемфорду й українською мовою Владика Єфрем Кривий із Бразилії. На закінчення молодь відновила свою вірність і відданість Христові. Опісля учасники повернулися до аудиторії на товариську зустріч з перекусом, музикою і танцями. Це була добра нагода познайомитися й започаткувати дружні зв'язки.

Субота, 28 червня, розпочалася св. Літургією, на якій проповідував о. шамб. Петро Скрінкоський. Багато молоді приступило до св. Сповіді і Причастя. Слідував сніданок, на якому майстри церемонії Зірка і Петро Шокалюки привітали гостей. Після сніданку о. Ярослав Дибка, ЧНІ, виголосив вступну головну промову на тему "Любов — шлях до злуки з Христом". Час від год. 11-ої ранку до 4-ої пополудні, з перервою на полуденок, був виповнений обильною програмою, груповими сесіями, які відбувалися одночасно в десятих різних кімнатах з 20-ма різними темами. Більшість із них була англійською мовою, тільки три були українською мовою. Ось вони:

"Розмова з Єпископами"— Митр. Степан Сулик, Єп. Іннокентій Лотоцький, Єп. Василь Лостен і Єп. Роберт М. Москаль, "Життя Українців Католиків у Бразилії"— Єп. Єфрем Кривий ЧСВВ, "Віддай себе кожночасно молитвам"— монах Роберт В. Грейс, "Українська християнська духовність і твоє життя"— о. Петро Галадза, "Християнство в комерційному світі: Чи в ньому може розвиватися наука Святого Письма?"— о. диякон Люїс М. Войтон, "Чому я як підліток мушу бути залюблений? Огляд цього віку і статева дилема"— о. Мирон Панчук,

"Український Католицький Обряд як частина Католицької Церкви: Перспективи ролі обряду"— о. Абрагам Міллер ЧСВВ, "Християнське подружжя: Тайна звичайної злуки з Христом"— о. Юрій Перейда, "Примирення"— о. Володимир Вансик, "Мирянський Апостолят та його засяг"— о. Ричард Семінак, "Чи ти чуєш, що я чую?: Християнські вартості й сучасна музика"— о. Іван Терлецький, "Українські святі"— о. Мартин Канаван, "Святе Письмо: Боже Слово поміж нами"— о. Тарас Лончина, "Євангелізація: Голосити християнську благовість за допомогою східньої Церкви у світі"— о. Альберт Гораєб, "Виздоровлююче Служіння: Гоєння душі і її свободи"— о. Бенно Г. Корнелій, "Джерела й риси нашої християнської духовости"— о. д-р Іван Тилявський, СДБ, "Християнський життєвий стиль": панель і дискусії— о. Лев Моско, сестра Йоанна Сослер ЧСВВ, Євген Калужняцький, подружжя Мирон і Леся Куропасі, д-р Володимир Базарко— модератор, "Пізнай Ісуса Христа із Святого Письма"— сестра Тома Гриневич, "Жіночий Апостолят як дар нашої Церкві"— сестра М. Кекилія Юрасінська ЧСВВ, "Як радіти з духового християнства в самотньому житті"— д-р Сузанна А. Мутто і "Релігія і комунізм: знайдення Бога для безбожників"— проф. д-р Юрій Кульчицький.

Учасники 3Тзду УМХ у Пармі, Огайо 1986 р. у церкві св. Андрія

Передвечірній час (год. 4-6 попол.) був призначений для засягання приватних порад і примирення. Ввечорі, від год. 7-ої, відбувся у великій бальній залі готелю бенкет. На ньому промовляв голова Комітету Джеф Смолило, а Зірка і Петро Шокалюки зробили підсумки З'їзду і прочитали резолюції, які прийнято. Після бенкету молодь забавлялася до пізньої ночі танцями при звуках знаменитої оркестри "Нічні мелодії" з Рочестеру.

У неділю, 29 червня, о год. 10-тій ранку, була відслужена Архирейська Свята Літургія в церкві св. Андрія в Пармі, в якій настоятелем є о. Лев Тимків. Церква, що нараховує 1400 сидячих місць, була виповнена по береги. Всі учасники брали активну участь, співаючи самоїлкою. Проповідь українською мовою виголосив Митрополит Степан Сулик з Філядельфії, а англійською мовою Владика Іннокентій Лотоцький з Чикаго. Після проповіді Владика Іннокентій прийняв від учасників З'їзду приречення вірності Христові. На завершення церковних відправ Владика Роберт висвятив у священники диякона о. Петра Васла.

При прощальному сніданку З'їзду УМХ у Пармі, Огайо 1986 р.
Сидять зліва: Митрополит Стефан Сулик, Владика Єфрем Кривий,
Владика Роберт Москаль, с. Варвара Дойч, ЧСВВ, Джеф Смолило,
о. шамб. Іван Ставінський. Стоять члени Комітету.

Формальне закінчення З'їзду відбулося під час снідання в готелі. Там голова Комітету і провідник З'їзду Джеф Смолило передав молоток З'їзду до Філядельфії, для провідника чергового З'їзду УМХ в 1987 році. Наділено грамотою призначення Марію Гординську, яка перша зареєструвалася, Романа Колтунюка з Колорадо за приїзд з найдаліше віддаленої місцевості і сестру Марину з Філядельфії за привезення найчисленнішої репрезентації. Заклучні прощальні слова виголосили Владика Роберт Москаль, о. шамб. Іван Ставінський і сестра Варвара Дойч ЧСВВ. Пані Патриція Романович передала о. шамб. І. Ставінському

від Комітету З'їзду ікону— емблему З'їзду, роботи Дарії Кульчицької, з вдячності за його всесторонню допоміжну працю при організації й перебігу З'їзду. Сестрі Варварі Дойч передано символічну "Китицю молитов", які відмовив у її наміренні кожний член Комітету. Пані Патриція Романович склала спеціальну молитву за опікунів і дорадників З'їзду. Накінець учасники кожного стола взяли за руки й відмовили молитву, складену на це святкування. Торжество закінчилося, як і почалося, засвіченням свічок усіх учасників, що їх вони опісля піднесли вгору, і співом "Вітай між нами". Перед від'їздом нововисвячений священник о. Петро Васло благословив молодь, яка приступала до нього.

Всі відправи Богослужень, проповіді, сесії на різні теми сучасного християнського життя, товариські зустрічі, дискусії, взаємні пізнання, нав'язання дружніх зв'язків, спільна знімка— мали великий вплив на збагачення всебічних християнсько-моральних вартостей і на духовне піднесення. Молодь роз'їхалася до своїх парафій, щоб застосовувати в практичне життя ті науки, які дав їй цей З'їзд "Українська Молодь Христові".

*Амінь, О Христе!...Хай так буде,
Щоб радістю Твого буття між нами
Опромінилось все довкруги мене...
Хай надія, що подаєш її у час скорботи,
Зміцнить моїх друзів, що близько мене.
Хай мир, що Ти приносиш,
Панує у душі моїй,
Коли життя стає важким.
Торкнися кожного, що біля мене.
Хай Твоя мудрість
Відлунням стане у моїм мовчанні -
Як також у слові моїм.
Держи мене у злуці із Собою,
Бо Ти є Світло;
Дозволь, щоб відбиткою став я
Твого світла.
Ти є правда;
Дозволь мені, щоб став я Твоїм свідком.
Ти є Дорога;
Держи мене повік на Твоїй стежці.
Ти - Виноградина,
А я - Твоя галузка.
Амінь, о Христе! Хай так буде
Від нині назавжди в моїй душі!...*

Молитву склала Патриція Романович

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА АРХИЕПАРХІЯ

З'їзд

„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

26 - 28 ЧЕРВНЯ 1987 р.

На заклик Владик Філядельфійської Митрополії прибуло до Філядельфії біля 300 молодих людей із різних сторін Америки й Канади. Приїхали теж усі єпископи Митрополії, декілька священників і багато сестер-монахинь. З'їзд відбувався у готелі Веллі Фордж Гілтон, коло Філядельфії. Тема його була "Один Господь, одна віра, одне хрещення".

Святкування "Українська Молодь Христові" почалося в п'ятницю, 26 червня, вечірню, що її відслужив у готелі о. Яків Мельник. Після неї Митрополит Степан Сулик виголосив привітальне слово та поблагословив присутніх покрощенням свяченою водою. Програму вечора заповнили концерт ансамблю "Маєстат" і товариські гутірки.

Субота, 27 червня, розпочалася молитвою зі сходом сонця. Вранці о. Іван Терлецький відслужив Божественну Літургію, в якій взяли присутні активну участь своїми співами. Він і проповідав про ролі Марії в нашому житті. Після сніданку о. Данило Троян виголосив ключеву промову святкування. На закінчення, на його заклик, усі подали собі руки, замкнули очі, а отворили свої серця для ласки Ісуса Христа. Опісля відбулася перша сесія під гаслом "Один Бог". Тему розвинув о. Френсис Мартін, враз із своєю музичною групою з Вашингтону. Словом і співом накреслив він історію спасіння й спонукав слухачів створити собі власний концепт особистого зв'язку з Ісусом Христом як нашим Паном і Братом. Після полудня відбулася друга сесія, присвячена гаслу "Одна Віра". Про східню духовість і Тисячоліття Християнства в Україні говорив о. Альберт Гораєб. Слїдувала третя сесія під гаслом "Одне Хрещення". Тут о. Роман Мірчук (українською і англійською мовами) й о. Степан Шафран обговорили спадщину української католицької віри та спосіб життя, до якого тайна хрещення зобов'язує молодь. Тоді учасники поділились на 18 груп, які під проводом священників або сестер-монахинь обговорювали актуальні питання з життя молоді та її активність у Церкві. Вислідом дискусії було виготовлення поодинокими учасниками творчих молитов. Накінець відбулася пленарна сесія для зресумовання всіх відбух гутірок і основного обговорення актуальних справ української Католицької Церкви.

Після того відбулася церковна відправа, на якій кожного учасника помазано освяченою оливою і наділено іконою Ісуса Христа, як теж металевим ланцюжком Матері Божої Америки. Вечером відбувся бенкет, на якому були присутні всі Владики Філядельфійської Митрополії.

Почесними гостями були два учасники Здвигу "Українська Молодь Христові" 1933 року, а саме проф. д-р Богдан Гнатюк і мгр. Іван Скочилиас. З цього приводу мгр. І. Скочилиас виголосив відповідний привіт. Головним промовцем на бенкеті був Владика Роберт Москаль, який пригадав про обов'язки кожного члена Української Католицької Церкви вірно служити Богові. Після бенкету відбулася для молоді забава з танцями.

Учасники З'їзду УМХ у Філадельфії 1987 р.
під час молебня у митрополичому соборі

В неділю вранці, 28 червня, всі переїхали до прикатедральних забудовань. Відтіля, після спожиття сніданку, вирушили учасники з засвіченими свічками процесією до собору Непорочного Зачаття. В полудні Митрополит Степан wraz із трьома Владиками, Іннокентієм, Василем і Робертом, і в співслуженні о. шамб. Томи Саюка, о. Івана Філдса, о. Йосифа Корінчака і о. Степана Шафрана відслужив Архирейську Божественну Літургію. Дияконував о. диякон Павло Макар. Співав хор питомців Семінарії. Владика Іннокентій виголосив проповідь українською мовою і прийняв від молодих учасників приречення вірності Христові. Владика Василь проповідав англійською мовою. Молодь масово прийняла Пресвяту Євхаристію. Після Богослужби учасники зібралися на площі собору й випустили в повітря кілька сотень кольорових бальонів. Тоді відбувся прощальний обід у залі парафіяльної школи. На ньому координатори З'їзду оо. Осип Корінчок і Іван Філдс мали заключне слово, при чому представили всіх членів організаційного комітету З'їзду. Закрив З'їзд Митрополит Степан Сулик закликом зберегти вірність Українській Католицькій Церкві та поблагословив на щасливий поворот додому.

Учасники З'їзду УМХ у Філадельфії 1987 р.

КАНАДА

ВІННІПЕГЬСЬКА АРХИЕПАРХІЯ

СВЯТО

„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В КУКС КРІК

14 СЕРПНЯ 1983 р.

Для української молоді Вінніпегської Архиепархії, неділя 14 серпня 1983 року буде незабутнім днем у їхньому житті. Цього ж дня, у відпустовій місцевості Кукс Крік, біля Марійської "Степової Катедри" (20 миль на схід від Вінніпегу-доп. Редакції) величаво відбувся здвиг молоді з нагоди Святого Року Відкуплення та в 50-річчя Свята-здвигу "Українська Молодь Христові" у Львові.

Ювілейний Комітет під проводом Владики Кир Мирона Дацюка, ЧСВВ, довго і солідно приготував ці святкування. Не приходило не легко, бо ж знаємо, що теперішня молодь у Вільному Світі є трохи інша від молоді в 1933 році в поневоленій Україні.

В Канаді маємо теж багато ідейної української молоді, тільки треба вміти знайти дорогу до неї та зрозуміти її. Доказом цього була релігійна маніфестація в Кукс Крік, яка пройшла дуже успішно. Глибоко релігійна і національно свідомо українська католицька молодь, пішла за покликом Митрополита Кир Максима і Єпископа-помічника Кир Мирона, щоб виявити свою вірність Христові в цей Ювілейний Святий Рік Відкуплення.

В неділю, 14 серпня 1983 року, о годині 11:30 перед полуднем, у парку Бирдс Гілл біля Вінніпегу, формувалися колони молоді, готові до маршу до Степової Катедри в Кукс Крік. Митрополит Кир Максим промовив до молоді словом заохоти і поблагословив їх в дорогу. Треба пройти 6 кілометрів "з гаком". Сонце піднімається вище і припікає. Температура сягає до 37 ступенів Цельсія. Попереду колони юнак несе хрест, а за ним, трійками, йде молодь: СУМ, Пласт в одностроях, з прапорами, даліше УКЮ, Вівтарні Дружинники, Діти Марії, молодь, священики, монахині, диякони.

Вирізняється досить чисельний гурток молоді зі своїм прапором з міста Брендону (160 миль від Вінніпегу). Всі співають релігійні пісні та Акафисти.

Марш тривав понад дві години. На опалених від степового вітру і сонця лицьях, покритих порохом, — не завважувалося втоми. Можна було відчутти і побачити радість і вдоволення молоді, що відбули прощу.

Біля Гроти Люрдської Божої Матері в Кукс Крік, Митрополит Кир Максим і Єпископ Кир Мирон виголосили для молоді привітальні промови. Владики висловили свою радість, що так багато молоді взяло свою участь в поході та ґратували їм за витривалість, ентузіазм і віру в

свої сили. "Ви повинні бути завжди вірні Христові та Українському Народові!", — закликали Владики.

Парохом Степової Катедри в Кукс Крік є о. канцлер Іван Шолдак, який переводив протягом трьох днів Свято-успенський відпуст в Кукс Крік.

Після обідньої перерви, в годині 3:00 по пол., почалась в Грото біля Катедри Архиєрейська Служба Божа. Служили: Митрополит Кир Максим Германюк, Владика Кир Мирон Дацюк, о. Григорій Борецький, ЧСВВ, і о. Леонард Вац. Дияконували: Нестор Яківчук і Михайло Крочук та Гордон Мендрес. Співав молодіжний хор під диригентурою Михайла Ричака. Проповідь по-українськи виголосив о. М. Вівчар, ЧНІ, а по-англійськи — о. Христофор Заяць, ЧСВВ. У своїх духовних проповідях вищезгадані отці пояснили значення Святого Року Відкуплення і згадали про золотий ювілей великого здвигу "Українська Молодь Христові" в 1933 році у Львові та по цілій Галичині, як також згадали про те, як Москва в 1933 році замучила голодом понад сім мільйонів українців.

Святе Причастя прийняли сотні української молоді та зложили приречення на вірність Христові: "Христе Спасителю! У 1950-річчя Твоєї Смерти і Воскресення, прирікаємо Тобі досмертну вірність. Так нам, Боже, допоможи!"

Популярно кажучи, Свято "Українська Молодь Христові" у Вінніпегській Архиепархії, — ВДАЛОСЯ! Праця підготовчого Комітету за благословенням Митрополита Кир Максима, під проводом Єпископа Кир Мирона, увінчалася повним успіхом.

/ "Поступ" ч. 34(1223) з 4 вересня 1983 р. /

Похід під час З'їзду УМХ Вінніпегської Архиепархії 1983 р.

ЗДВИГ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” У ВІННІПЕґУ

9 - 11 ТРАВНЯ 1986 р.

Здвиг української католицької молоді Вінніпегської Архиепархії 1986 року під гаслом "Українська Молодь Христові" став дійсністю завдяки молодим Сестрам Службеницям і молодим священикам, які співпрацювали з Діловим Комітетом Молоді. Були ними сестри Юріянна Якимишин, Христина Опалінська й Черил Зиник та отці Лаврентій Кондра, ЧНІ, Степан Сорока, Данило Вач і Андрій Вач.

Здвиг відбувся 9-11 травня 1986 року у Вінніпегу, в залі парохії Покрова Пресвятої Діви Марії. З'їхалося на нього понад триста (302) молоді з усіх закутин Манітоби. Тема цього здвигу була: "Я Світло для світу" (Ів. 8:12). Духовним провідником був о. Альберт Ґораєб з Нью Джерзі, молодий священник візантійсько-мелхітського обряду. Він перевів свого роду реколекції — модерні духовні вправи, достосовані до потреб сучасної молоді.

У п'ятницю, 9 травня, вечером о. Альберт лагідним підходом перевів молодь з групи індивідуальностей до збору людей з'єднаних з Христом. Опісля з'ясував він тайну Пресвятої Тройці.

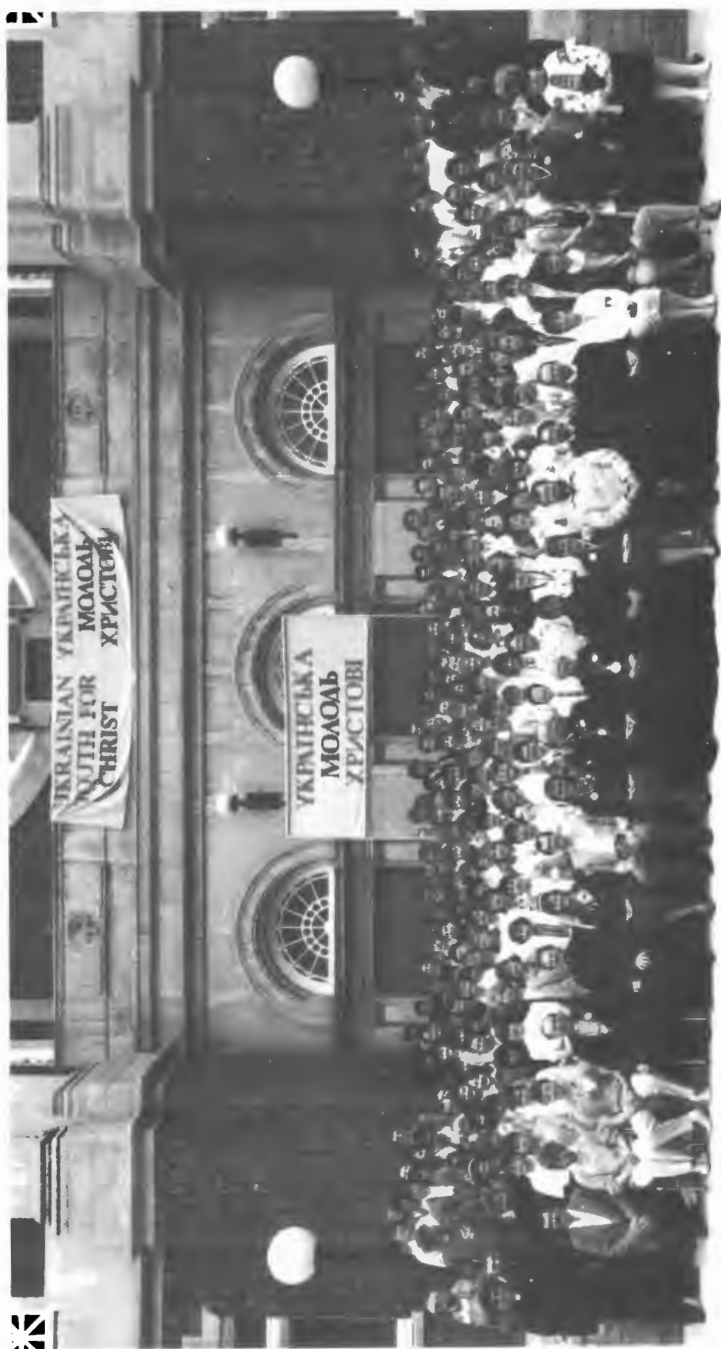
В суботу, 10 травня, вранці о. Альберт продовжував проповідувати про Ісуса Христа, його слово і життя. Тоді теж закликав він до дбайливості й повного любови підтримування один одного й про вимогу бачити Ісуса в кожній особі, що з нею зустрічаємося. Після полудня всі учасники поділились на 23 дискусійні групи, в яких кожний мав нагоду висловитись, чим Ісус був і є в його житті. Кожна група виготовила афіш на цю тему. Вечером була покаюнна відправа, щоб приготувати молодь до особистої сповіді. Опісля відправлено прегарну вечірню, яку приготувало й виконало кільканадцять учасників з'їзду. Особливістю цієї вечірньої відправи була церемонія засвічення свічок. Опісля молодь із Селькірку запрезентувала й подарувала для Здвигу кілька чудово розмальованих ікон, виготовлених нею під керівництвом о. Андрія Вача. На закінчення дня відбулася "весела вечірка талантів", на якій кожний мав змогу особисто або групово пописатися своїми здібностями співом чи танцями та різними вмілостями.

У неділю, 11 травня, всі зібралися в катедральному храмі свв. Володимира й Ольги. Там наперед виголосив проповідь до молоді о. Альберт, а опісля Митрополит Кир Максим відслужив Святу Літургію. Після зроблення групової знімки всіх учасників і смачної перекуски, відбувся процесійний похід до Парку Святої Родини. Молодь маршувала з прапорами й різноколіровими бальонами разом із прегарним парадним возом, на якому їхали музиканти. У тому ж парку відбулися заключні церемонії, переплітані веселими піснями. При тому випущено в піднебесні простори колірні бальони з написом "Українська Молодь Христові". Молодь прощалась одні з одними з сльозами в очах.

За великий успіх цього здвигу-обнови молоді належиться подяка в першу чергу її духовному провідникові о. Альбертові Гораєвові, усім священикам, які взяли участь та слухали сповідей, сестрам, які прибули, й трьом сотням учасників, а врешті всім, що жертвами гроша, часу й праці несли поміч. Особливе спасибіг належиться для Високопреосвященного Митрополита Кир Максима Германюка за його надхнення, терпеливість під час планування й підготовки цього здвигу та за його батьківську участь у ньому. Організатори заслужили собі на признание за dokonання великого доброго діла.

**Митрополит Максим Германюк, ЧСВВ, прощає учасників
З'їзду УМХ Вінніпегської Архиепархії 1983 р.**

Учасники З'їзду УМХ у Вінніпегу 1986 р.

ТОРОНТОНСЬКА ЕПАРХІЯ

ПЕРШИЙ З'ЇЗД „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ" В АНКАСТЕР

6 - 8 ВЕРЕСНЯ 1985 р.

Коли Владика Ізидор Борецький, одушевлений З'їздом "Українська Молодь Христові", який відбувся в Чикаго в листопаді 1983 року, а в якому взяло участь біля 55 представників з його єпархії, повернувся з нього, вирішив започаткувати рух духовного відродження серед молоді Торонтонської Єпархії. Тому за його спонукою постав Керівний Комітет, до якого належали сестри-служебниці, священники, питомці й миряни, а очолив його о. Юрій Куто. Цей комітет старався розбудити приспане духове життя в Торонті й околиці, влаштовуючи зібрання, зустрічі, дискусії, вечірки, церковні відправи з проповідями, відпусти. Особливу увагу звернено на молодь, яку не легко було заактивізувати до дії в ім'я Христа. Першим зовнішнім виявом готовності молоді йти з Христом було її вітання папи Івана Павла II у вересні 1984 року в Торонті з вимовним транспарентом "Українська Молодь Христові".

„Українська Молодь Христові" вітає Папу Івана Павла II
в Торонті 1984 р.

Конкретних форм набрав започаткований рух "Українська Молодь Христові" у 1985 році, "Році Молоді". В лютому того року за благословенням Владики Ізидора постав тричленний зав'язок ядра руху в складі: о. Тарас Карпюк (тоді ще диякон), сестра Марія Бельська, СНДМ і сестра Каліста Дячинська, СНДМ. Доповнено його десяткою молодих людей: Ганя Філь, Оріся Якимчук, Павло Дзядик, Марко Цюпка, Олександра Ващук, Марійка Кузьма, Олег Бих, Ігор Карпюк, Сенді Чопяній, Христина Шалаган. Вкортці членство цього ядра зросло до числа понад 25. Ганя Філь виготовила епархіальну відзнаку — "Христос Учитель". Вирішено зорганізувати перший З'їзд "Українська Молодь Христові" в Торонтонській Епархії під кличем "Я — Дорога, Правда і Життя".

З великим ентузіазмом почалися плянування й підготовка. Впродовж травня члени організаційного комітету відбули низку поїздок по парафіях Епархії, зі закликом до молодих людей взяти участь у запланованому З'їзді, що й увінчалось успіхом. Овочем численних нарад і підготовчих праць був успішний З'їзд.

Учасники З'їзду УМХ в Анкастер, Онтаріо, 1985 р.

Відбувся він 6-8 вересня 1985 на Марійській Горі в реколекційному домі в Анкастер. Учасників було понад дві сотні. Прибули вони теж з-поза Торонтонської Епархії, як з Вінніпегу, Оттави, Філядельфії, Ро徹стеру.

Головним провідником того з'їзду був о. Стефан Войціховський з Вікторії (Брит. Колумбія). Йому допомагали: с. Марія Бельська, СНДМ,

Дін Барекка (католицький євангеліст з Торонта), о. Юрій Куто і Рекс Барджер (релігійний виховник з Кіченер). Евхаристійна співуча група була під вмілим проводом о. Івана Сіянчука, ЧНІ. Тереса Корчинська скомпонувала пісню англійською мовою "Я є Дорога, Правда й Життя".

З'їзд розпочався в п'ятницю 6 вересня. Започаткував його о. С. Войціховський гутіркою "Чому ми тут?". Тоді слідувала перша сесія на тему "Що це є віра?", ведена Діном Барекка. На закінчення дня відбулася процесія зі свічками до надвірної каплиці Божої Матері, де відправлено частину утрени, яку відспівали семінаристи з Оттави, під проводом о. Ю. Куто.

Суботу 7 вересня, як і черговий день, започатковано ранньою молитвою в каплиці, приміщеній серед прекрасної природи. Програмою дня було гідне приготування до тайни св. Сповіді. Відбуто три сесії на такі теми: "Що таке Церква?", "Хто є Ісус Христос?", "Яка це добра новина?". Після пленарних сесій відбувалися гутірки в менших групах, українською чи англійською мовами, якщо вимагала потреба. Відбулася теж обширна дискусія над проблемою нинішньої молоді в парафіях. Сесії закінчилися фільмом "Прощення й примирення". Час після вечері призначено на застанову й відбуття сповіді. Сповідало одинадцять священників. "Поворот блудного сина" відсвятковано о півночі фієстою —ватрою.

У неділю вранці 8 вересня Владика Ізидор відслужив Архиєрейську Службу Божу, а асисті о. Стефана Войціховського й о. Андрія Дидика, з дияконом о. Романом Дусановським. Владика виголосив надхненну проповідь до молоді. На закінчення відслужено панахиду за упокій душі Патріярха Йосифа Кардинала Сліпого.

Заклучна церемонія відбулася в каплиці. Там було відновлення обітів хрещення, а тоді випущено в повітря численні бальони з написом "Я —Дорога, Правда і Життя". Молоді люди поверталися додому оновлені й зворушені.

Продовженням і докінченням єпархіяльного З'їзду "УМХ" 1985 року було зібрання з участю понад 80 молодих людей на закінчення 11-го Конгресу Українців Католиків Канади Торонтонської Єпархії. Тоді то 30 листопада зібралася наша молодь у Торонті, в залі Української Католицької Церкви св. Евхаристії, під кличем "Особисто зблизитися до Христа та до церковної родини й знайти місце в цій родині". Програма була цікава й старанно підготована молоддю. Сесії були на такі теми: "Відданість Христові у щоденному житті" (Роман Хабурський), "Молитва —свята розмова" (Андій Щука), "Свята Літургія — вінда до неба" (Богдан Чолій), "Сучасність заклику Богородиці в появах в Україні" (Петро Гуменний), "Моє відношення до підпільної Церкви" (Зенон Хабурський). Отець диякон Роман Дусановський дав цікаву розповідь про свою працю в шпиталі з дітьми "які чекають на смерть", як теж про старших людей у лікарнях і старечих домах. Зупинився він теж над потребою плекати рідну мову. На нарадах меншість говорила українською мовою, більшість володіла тільки англійською мовою. Тому теж були зорганізовані

паралельні сесії у двох різних мовах. Над усіма доповідями були довгі живі дискусії.

Преосвящений Владика був гостем цих сесій. Після їх закінчення відправив він св. Літургію, в асисті отців, під час якої багато учасників прийняло св. Причастя. Співав добре підготований молодіжний хор церкви св. Миколая в Торонто, під диригентурою молодого Романа Гурка.

Після вечері молодь розважалася при звуках оркестри "Одночасність".

ДРУГИЙ З'ЇЗД „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В АНКАСТЕР

29 СЕРПНЯ ДО 1 ВЕРЕСНЯ 1986 р.

Другий З'їзд "Українська Молодь Христові" Торонтонської Епархії відбувся від 29 серпня до 1 вересня 1986, знову в реколекційному домі на Марійській Горі в Анкастері.

Беручи до уваги, що Об'єднані Нації проголосили рік 1986 "Роком миру", цей З'їзд відбувся під гаслом "Мир залишаю вам, мій мир даю вам" (Іван 14:27). Двоє членів Управи УМХ скомпонували відповідні пісні англійською мовою, а саме Брайн Байда, ЧНІ, "Мій мир це дар для тебе" і Тереса Корчинська "Прийди, Святий Душе!". Композитори відспівали їх при відкритті З'їзду.

Панове Вейн Білий і Андрій Баранич виконали ілюміновану ікону Христа Вчителя — відзнаку епархіяльних з'їздів "УМХ". Її приміщено недалеко надвірної каплиці на Марійській Горі.

В п'ятницю вечером був початок З'їзду. Зареєструвалось тоді біля 150 учасників. Більшість з них була очевидно з Онтаріо: Анкастер, Бурлінгтон, Віндзор, Гамільтон, Грімсбі, Кіченер, Лондон, Миссисага, Оттава, Ошава, Ст. Катеринс, Су Сейнт Марі, Торонто. Були також представники інших ближчих і дальших місцевостей Канади: Едмонтону і Калгарі в Альберті, Монреалу в Квебеку, Саскатуну в Саскачевані, а зі ЗСА з Стемфорду і Філядельфії. До молоді долучилося кілька десятків дорослих осіб. Були це священники, монахи Редemptористи, сестри Службениці, семінаристи, кантор, дорадники й помічники, багато добровольців, які виконували різні функції під час З'їзду.

Головним провідником З'їзду був о. Альберт Гораєб, мелхіт Візантійського католицького обряду з Нью Джерзі, ЗСА. Допомогали йому сестра Марія Бельська, СНДМ і Рекс Барджер. Розпочато з'їзд молитвою і піснями. Отець провідник започаткував програму вступним словом на ключову тему "Мій мир є даром для всіх". День закінчено процесією зі свічками до нової надвірної каплиці Богоматері та вечірньою молитвою.

В суботу 30 серпня перед полуднем виведено динамічні слухово-зорові покази, названі "В пошукуванні сонця" і "Скажи, що це неправда". Після них відбулася оживлена дискусія на високому рівні. Після-

полуднева пора була присвячена артистичним активностям. День закінчився товариськими розвагами, включно з танцями.

В неділю 31 серпня вранці о. Тарас Карп'юк у співслуженні о. Альберта Гораєба відправив співану Службу Божу. У своїй проповіді о. Гораєб підкреслив важливість читання Божого Слова в щоденному житті. По св. Літургії отець поблагословив видання Св. Письма Нового Завіту, які роздано всім присутнім.

**Комітет З'їзду УМХ у Торонті 1986 р.
Посередині Владика Ізидор Борецький**

Післяполудневий час був призначений на затіснення приятні й придбання собі "побратима" або "посестру". Вечером обов'язувала мовчанка; при звуках відповідної настроєвої музики відбувалися розважання й примирення з Богом і ближніми. Отець провідник дав науку про тайну сповіді. Слухало сповіді десять священників. День закінчився ватрою зі співами народніх пісень. Завершили її бенгальські вогні (фаєрверки).

Останній день, понеділок 1 вересня, як і попередні, започатковано утрєнею українською й англійською мовами з участю Співучої групи парохії св. Евхаристії, під проводом о. Івана Сіянчука. Святочне закінчення З'їзду відбулося при участі Владика Ізидора та представників Епархіяльної Управи й різних організацій. Владика в сослужєнні студита о. архимандр. Любомира Гузара, Генерального Вікарія Львівської Архиепархії, о. Матвія Берка з Миссисага, о. Віктора Сороки, ЧСВВ з Гримсбі й о. Юрія Перейди, ЧНІ з Торонта відслужили архиєрейський молебень до Богоматері.

Учасники З'їзду УМХ в Анкастер, Онтаріо, 1986 р.

Після молебня, Кир Ізидор поблагословив ікони "Христа Учителя", придбані Комітетом УМХ і роздані всім учасникам. Тоді теж Владика поблагословив учасників З'їзду й завізав словом і ділом проповідувати мир, справедливість і душевну свободу.

Накінєць відбулася процесія до каплиці. Учасники З'їзду несли білі й сині бальйони з посланням миру й на даний знак випустили їх у синє небо. На пам'ятку цього З'їзду "Українська Молодь Христові" в році миру, засаджено біля надвірної каплиці дерево миру — липу. Опісля, за спеціальним церемоніялом у супроводі відповідних молитов, випущено понад 50 голубів, щоб рознесли заклик миру по всьому світу. Відспіванням многоліття і промовами з подяками закінчено цей З'їзд.

Усі оновлені в Христі, піднесені на душі, зворушені до сліз прощалися й нерадо поверталися додому. З собою взяли вони на пам'ятку символ мира — білого голуба з оливковою гаузкою, виготовленого мистецькою рукою Гані Філь з губчастої пластики, та мініатюрну Євангелію — дарунок від старших.

**ТРЕТІЙ З'ЇЗД
„УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В АНКАСТЕР
15 - 17 ТРАВНЯ 1987 р.**

Третій З'їзд "Українська Молодь Христові" Торонтонської Епархії приготувляла заповідливо впродовж місяців Управа УМХ під проводом Олега Хомина. Була вона на 1986/87 р. у такому складі: голова Олег Хомин, заступник голови Павло Дзядик, секретарка Христина Шалаба, скарбник Вейн Білий, духовний опікун о. Іван Сіянчук, ЧНІ, координатори о. Тарас Карп'юк, с. Марія Бельська, ССДМ, і с. Каліста Дячинська, ССДМ та члени Віктор Білик, Ганя Філь, Павло Кіпа, Коні Корчинська, Ярослав Криса, о. диякон Браєн Байда, ЧНІ, Катя Свиначин, Степан Шиманський, Роман Василик, Оля й Оріся Якимчук.

Цей З'їзд відбувся 15-17 травня 1987, як і попередні, в реколекційному домі на Марійській Горі в Анкастері. Біля 70 молодих людей з Торонтонської Епархії, з декількома гостями зі Саскатуну й Вінніпегу, зібралося, щоб глибоко призадуматися над словами Христа "Коли я був чужинцем, ви прийняли мене" (Матей), що й було темою вибраною Об'єднаними Націями на 1987 рік.

Учасники З'їзду УМХ в Анкастер, Онтаріо, 1987 р.

Мистецька рука Гані Філь подбала про те, щоб стіни коридору були оздоблені копіровими малюнками, які відтворювали тему З'їзду. Завдяки заходам Коні Корчинської видруковано книжечку з гімнами українською і англійською мовами. Слова до пісні на тему З'їзду "Ви прийняли мене" написала Христя Шалаба, а музику скомпонував Роман Василик.

Духовними провідниками благодатних днів З'їзду були: о. Іван Сіянчук, ЧНІ, ректор дому оо. Редемптористів у Торонто, о. Мирон Татарин, сотрудник парафії св. Івана в Ст. Катерінс, с. Ірина Гайовська, ССДМ. Українською мовою навчали о. Тарас Дусановський, парох церкви св. Петра і Павла зі Скарборо, й о. Іван Барщик, сотрудник церкви Святої Опіки в Торонто. Групу провідників доповнив ще о. Рекс Барджер з Кіченер. Десятка дорослих приятелів З'їзду молоді мала нагляд над порядком і служила поміччю.

У програму З'їзду входили доповіді, групові гутірки, покази фільмів, процесія до Марійської каплиці, співи, ранішні молитви при Марійській каплиці.

У суботу 16 травня після полудня учасники відвідали місцевий дім для інвалідів, немічних і старців. Так молодь мала можливість перевести в діло ідею З'їзду: прийняти чужинців до свого серця. Ці відвідини дали обосторонньо багато сильних зворушливих переживань.

Того дня вечером с. Марія Бельська, ССМД, перевела приготування до тайни помирення. Св. Сповідь і помазання оливою було для багатьох великою благодаттю. Сльози покаяння й смуток замінив сердечний сміх і радість, коли день кінчився танцями при звуках музики.

В неділю 17 травня вранці Владика Ізидор Борецький відслужив архиєрейську Святу Літургію. Співслужителями були о. Іван Барщик і о. Тарас Карп'юк, а дияконував о. диякон Ришард Гладьо з церкви св. Димитрія в Торонто. Вівтарні хлопці були з парафії Святої Родини в Торонто. Владика у своїй проповіді заохочував молодь йти за голосом покликання до священничого й монашого стану та висловив признання організаторам З'їзду.

Післяполудневу пору присвячено сесії для обговорення різних аспектів участі молоді в житті парохії. Порушено такі питання: Що означає наша приналежність до парафії? Чи конечний конфлікт між рухом УМХ і молодіжними організаціями? Чому більше молоді не бере участі у з'їздах УМХ? Як належить провадити майбутні наші з'їзди?

Опісля учасники, освітлені промінням весняного сонця, з копіровими бальйонами в руках відбули процесію до Марійської каплиці, співаючи гімн до Божої Матері. Тоді Владика Ізидор відправив молебень. Після молебня слідувала посвята молоді Божій Матері, українською і англійською мовами, на згадку посвяти їй України 950 років тому. Як знак зобов'язання йти за прикладом Марії і двигати хрест у світі пошукання правди, добра, любови й миру кожний із учасників склав живу рожу перед іконою Богоматері, що її виготовили члени Управи. На закінчення всі випустили колірні бальйони в небесні простори.

Молодь поверталася додому з піднесеним серцем, повним вдячності за те, що досвідчила значення прийняття чужих і бути прийнятим другими.

Репрезентанти руху УМХ взяли участь у 13-му Конгресі Українців Католиків Канади. Найбільш активними виявились Павло Дзядик, Оксана Ярош і Ярослав Криса. Вони підготували для Конгресу ділові рєзольюції руху УМХ, а двоє останніх брали участь у панелі на тему "Перевірка проробленого й намічення напрямних і методів праці", при чому дали обширне експозе українською і англійською мовами.

**Учасники першого Свята УМХ у Львові Іван Бойко й Оксана Микитюк
враз із Владикою Ізидором Борецьким випускають голубів
під час З'їзду УМХ в Анкастер, Онтаріо, 1986 р.**

САСКАЧЕВАНСЬКА ЕПАРХІЯ

З'їзд „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В САСКАТУНІ 7 - 8 Листопада 1986 р.

У днях 7-9 листопада 1986 року відбувся в Саскатуні, в Осередку Молоді, З'їзд "Українська Молодь Христові". Прибуло на нього поверх 200 молодих людей. Більшість з них була з Саскачевану, але крім тих були теж представники з провінцій Альберти, Манітоби й Онтаріо, як теж гості з Бостону, ЗСА.

Темою З'їзду була "Моя Духова Спадщина". Основною метою було дати молодим людям погляд на духові, культурні та історичні коріння Української Католицької Церкви, на її традиції й спосіб богочитання.

В п'ятницю 7 листопада, після молитви і вступних завважень, учасники поділилися на дві групи для передискутування таких двох важливих питань: "Ким є українець католик?" і "Чому я є українцем католиком?". Це була вихідна точка всіх гутірок і доповідей, які слідували в наступних днях.

Учасники З'їзду УМХ у Саскатуні 1986 р.

У суботу 8 листопада вранці, після молитовних співів, які запевнили повне пробудження, учасники заслухали три більші доповіді. Тома Нагачевський дав погляд на історію Східньої Церкви. Отець Ренді Якимець говорив про подібності й різниці між східніми й західніми католиками. Отець Марко Байрок з Ред Дір з'ясував різні частини св. Літургії і їх значення.

Після полудня відбувалося одночасно в різних кімнатах 12 повторних "малих" півгодинних сесій на такі теми: "Християнські Церкви на сьогодні: їхній розвиток", "Дванадцять свят", "Вплив священничих риз на відношення до мирян", "Тайна замирення", "Тайни", "Ікони й іконостас", "Роля жінок у Церкві", "Єрархія Церкви", "Старий і новий календар", "Різні релігійні чини Церкви", "Церква і наші діти". Кожний учасник міг вибрати собі з цього шість підхожих йому тем і слухати їх, переходячи до відповідної кімнати. Кожна доповідь спонукувала до запитів і дискусії. Для відпруження можна було тоді розважатися півгодинною грою у відбиванку.

В суботу вечером відбувся бенкет. Головним промовцем на ньому був о. Ренді Якимець. Він говорив на тему "Чи можна мати східню духовість у сучасному світі". Після бенкету була вечірня у катедральному храмі, а тоді танці в Осередку Молоді.

В неділю, 9 листопада вранці, о. М. Байрок дав науку, як належить брати участь у св. Літургії. Після того висвітлено прозорки, виготовлені Джефреєм Стефанюком в пошану Тисячоріччя нашого християнства. Слїдувала співана Служба Божа в катедрі св. Юрія, в якій учасники З'їзду брали активну участь. При кінці її відбулося благословення ікон, виготовлених спеціально для учасників з'їзду. Після спільної знімки, сестра Дарлін Пелехата дала ще поучення, як бути ліпшим членом нашої Церкви.

Цей успішний з'їзд промостив дорогу для майбутніх.

*За звітанням Проводу Саскачеванської Групи
"Українська Молодь Христові"*

/ "Поступ" з 15 лютого 1987, ч. 7(1316)/

ЕДМОНТОНСЬКА ЕПАРХІЯ

За Нілем Слободою

З'їзд „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ЕДМОНТОНІ 22 ТРАВНЯ 1988 р.

В неділю, 22 травня 1988 р. відбувся в Едмонтоні, провінція Альберти, Канада, З'їзд „Українська Молодь Христові”. Поверх 250 молодих людей західньої Канади взяло в ньому участь. Зорганізувало його Українське Католицьке Юнацтво Едмонтонської єпархії.

Крім молоді з усіх дев'ятох парохій Едмонтоу прибули на нього молоді люди теж із таких осередків єпархії: Верміліой, Мондер, Вегревіл, Смоки Лейн і Кальґарі. Взяли в ньому участь також молоді представники з єпархії Вінніпегу й Саскатуну під проводом своїх президентів.

Поодинокими групами З'їзду проводили Дін Горин, єпархіяльний президент УКЮ і Марина Шпак, його заступниця, враз із іншими членами Управи, з допомогою священників і сестер монахинь.

Провідною темою було „Жити в сучасному світі згідно з хрещенням”. Головними промовцями були сестра Чериль Зиник, СНДМ, і о. Ренді Якимець. Сестра Зиник є координатором служіння молоді Вінніпезької архієпархії, а о. Якимець духовним директором молоді Едмонтонської єпархії.

Започаткував З'їзд Владика Димитрій Ґрещук, доктор богословії, привітальним словом, називаючи цей З'їзд прокладеною дорогою до ближчого спілкування з Христом.

Першу сесію провадив о. Р. Якимець, обговорюючи значення хрещення. Він з'ясував ріст особовости через п'ять посівів: фізичний, інтелектуальний, психологічний, соціальний і духовний. Після того учасники, поділені на групи, під проводом провідників, вели гутірки над особистим досвідом відчуття хрещення. Сесія закінчилася відправою з відновленням обітів хрещення, що її перевели о. Р. Якимець враз із о. Йосифом Роєром. На відправу складалися: засвічення свічок, розважання, відречення сатани, змивання рук водою, при чому всі учасники співали: „Ми в Христа хрестилися, в Христа зодягнулися. Алилуя, Алилуя, Алилуя.”

Другою сесією проводила сестра Зиник. Вона говорила про живучість нашого хрещення і навчала, як жити у свідомості присутнього Бога, закликаючи жити згідно з нашою вірою, а не тільки проповідувати її.

Учасники 3'їзду УМХ в Едмонтоні 1988 р.

Сестра Зиник вела теж третю й останню сесію, що в ній вона приготувала до святкування Божественної Літургії. Вона заохотила до особистих намірень і прохань під час Богослужби і звернула увагу на красу прошення „Господи, помилуй”.

При кінці З'їзду до молоді долучилися дорослі. Заключна Соборна Архиєрейська Божественна Літургія в Агріком, присвячена Тисячоліттю нашого Християнства, була відслужена при участі біля 4000 мирян.

Цей З'їзд був для молоді доброю нагодою збагнути вплив нашого Тисячоліття на кожного особисто. Учасники його вглибилися в українську віру й пізнали історію нашого прегарного обряду. В додатку до відновлення обітів хрещення, молоді люди пізнали себе взаємно, що й являється важливим кроком для розбудови нашого майбутнього суспільства.

День 22 травня 1988 року був завершенням першої фази святкувань Тисячоліття Християнства Едмонтонської єпархії.

БРАЗИЛІЯ

о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ

XV КОНГРЕС УКРАЇНСЬКО-БРАЗИЛІЙСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРУДЕНТОПОЛІ

6 - 7 ЛЮТОГО 1988 р.

У Прудентополі в днях 6 і 7 лютого 1988 року в рамках святкувань 1000-ліття Хрищення України відбувся ХУ Конгрес Українсько-бразилійської Молоді. У першому дні Конгресу взяло участь 600 учасників-делегатів, які репрезентували 80 українських осередків у Бразилії. У другому дні Конгресу число учасників дійшло до двох тисяч. Молодь з'їхалася з різних околиць та міст Парани, Санта Катарина, Сан Павльо й Ріо де Жанейро. Були також представники молоді зі ЗСА, в особах Ярополка Кульчицького, голови Центрального Союзу

**Почесний стіл під час відкриття ХУ Конгресу Української Бразилійської Молоді
у Прудентополіс 1988 р. Посередині Владика Єфрем Б. Кривий, ЧСВВ**

Українського Студентства (ЦЕСУС), і Ліди Чорної, референтки міжнародних зв'язків цього Союзу, з Нью Йорку та молодь Товариства "Просвіта" з Аргентини.

Конгрес відкрито в суботу, 6 лютого, о год. 10-тій рано, у приміщеннях Соціального Центру Парафії св. свщм. Йосафата, в присутності Преосвящених Владик Кир Єфрема Кривого, ЧСВВ, Кир Єроніма Химія, ЧСВВ з Ванкуверу, Канада, Кир Албана Каваліна, єп. Гварапуави, посаджика і судді міста Прудентополя та інших цивільних і церковних властей та представників організацій.

На вступі виголошено низку промов членів президії та представників влади, з яких головне було слово проф. Евальда Подолана, уступаючого суперінтендента фондепару. В пообідній порі були різні доповіді: Першу доповідь мав о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ, на тему "Тисячоліття Хрищення України", в якій насвітлив він, що хрещення це покликання до християнської діяльності: обов'язку, до праці і до змагання. Чергову доповідь мала письменниця і проф. Університету в Ріо де Жанейро Віра Селянська (Віра Вовк). Відтак проф. Віра Лозова з'ясувала важливіші напрямні для побудови особовості українського юнака і формування української молоді взагалі. В кінці доповідав п. Діонісій Опушкевич, який в окремий спосіб підкреслив працю Української Церкви в Бразилії зокрема священників, сестер і катехиток, які своєю жертвенною працею вміли підтримати й попровадити наш нарід аж по нинішні часи.

Під час нарад ХУ Конгресу Української Бразилійської Молоді у Прудентополіс 1988 р.

Після доповідей учасники поділилися на 10 груп для обговорення заторкнених доповідями питань та знайдення способів і намічення програми для цього: щоб зберегти християнську віру і в ній зрости; щоб зберегти моральні цінності, передані нашими предками; щоб зберегти українські звичаї, традиції, культуру; щоб зростати інтелектуально, професійно, культурно, політично й не затрачуватись для свого народу.

Після двогодинних дискусій молодь виготовила такі постанови:

- 1. Плекати в собі і розповсюджувати любов до своєї мови, своєї Церкви, обряду, культури, звичаїв, традицій.*
- 2. Молодь має змагати до освіти, старатися обзнайомлювати себе з українською культурою, щоб могли краще себе зберегти, як український нарід.*
- 3. Працювати спільними силами з Церквою, у молодечих організаціях, добиваючись до різних становищ у релігійній, культурній, політичній і професійних ділянках.*

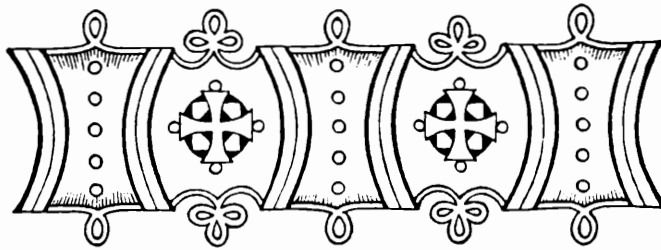
**Учасники ХУ Конгресу Української Бразилійської Молоді 1988 р.
під час св. Літургії**

Суботній день Конгресу завершено мистецькими виступами. О год. 21-ій виступила прудентопільська фолкльорна група "Веселка", а опісля фолкльорна група Товариства "Просвіти" з Буенос Айрес, Аргентина. Виступи вдалися прекрасно. Молодь мала нагоду заізнатися з українськими танцями. Після мистецьких виступів молодь зібралася ще на українську забаву.

Програма другого дня Конгресу, в неділю 7 лютого, мала відбутися на оселі ім. Володимира Великого, в околиці Ліня Інспитор Карвальо, недалеко Прудентополя. Того дня мало відбутись посвячення цієї парафіяльної оселі, яка збудована з нагоди 1000-ліття Хрещення України і на відбуття ХУ Конгресу Українсько-бразилійської молоді. Одначе вже в ночі почав падати дощ і цілу програму треба було змінити. Торжественна Служба Божа була в церкві св. Йосафата. Правила її Владики Кир Єфрем Кривий, ЧСВВ і Кир Єронім Химій в сослуженні 15-ох священників. Під час св. Літургії вся молодь і цілий нарід присутній в церкві та злучений хвилями Радія Есперансе, яке передавало відправу на цілу околицю, відновили обітничі св. Хрещення. По Службі Божій відбулася торжественна посвята Божій Матері: формулу посвяти прочитав Владика Єфрем, а молодь, клячучи, слідувала за нею тихою молитвою.

Після обіду була програма в спортивій гімназії міста, де ще раз виступила фолкльорна група "Просвіти" з Аргентини. Присутніх було поверх 3.500 людей.

Тим і закінчився ХУ Конгрес Українсько-бразилійської Молоді, в році нашого великого 1000-ліття. Молодь повернулася до своїх осередків з вірою, що те все, що було представлене й обговорене на Конгресі у зв'язку з Ювілеєм Тисячоліття Хрещення нашого народу, стане дійсністю та в великій мірі причиниться до оновлення релігійного й національного життя українського народу в Бразилії.

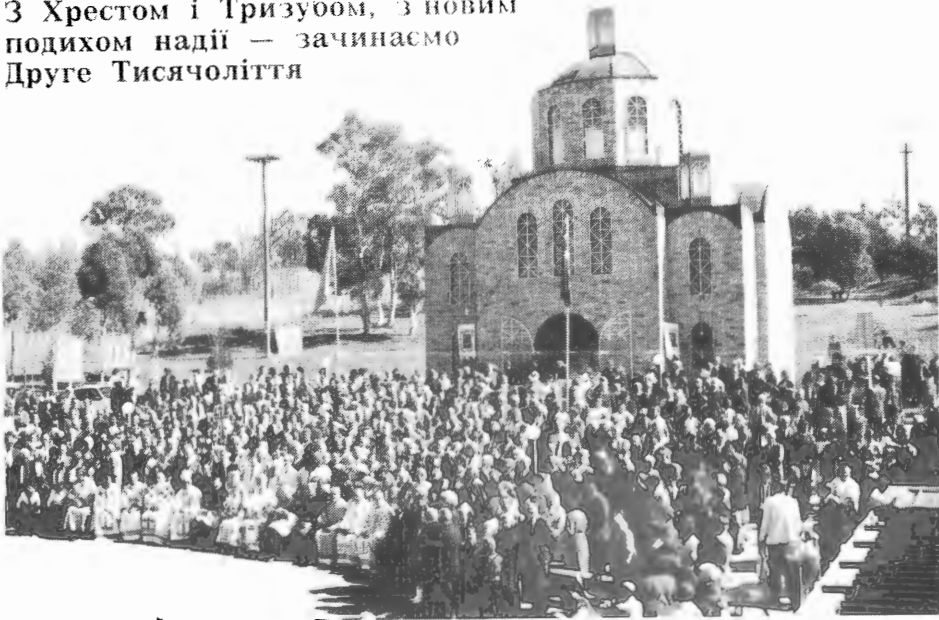
АВСТРАЛІЯ

За Зоричем

ЗДВИГ „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В КАНБЕРІ 15 СЕРПНЯ 1987 р.

Крім цілого ряду льокальних святкувань у підготові до Ювілею Тисячоліття Християнства України, в Канберрі — столиці Австралії, в днях 14-15-16 серпня 1987 р. розпочалися величаві ювілейні святкування організовані Епархіяльним Комітетом за благословенням Преосв. Владики Івана Прашка, з участю Високодостойного Гостя Владики Степана Сулика, Митрополита Української Католицької Церкви в Америці. Понад тисяча мирян УКЦеркви взяли участь в моліннях вдячності за дар Християнства в Україні з проханням, щоб Мати Божа мала Україну та нашу страдальну Церкву у Своїй Опіці. В цей спосіб відзначено також 950-ліття віддання князем Ярославом Мудрим Українського Народу під опіку Пречистої Діви Марії.

З Хрестом і Тризубом, з новим
подихом надії — зачинаємо
Друге Тисячоліття

**Учасники Епархіяльного Ювілейного Святкування 14 - 16 серпня 1988
в Канберрі, Австралія, на тлі храму-пам'ятника св. Володимира**

У програму цих ювілейних святкувань був включений в суботу, 15 серпня, здвиг „Українська Молодь Христові”. Учасниками його було біля 300 дівчорі й старшої молоді. Були це члени Марійських Дружин, молодечих хорів з парафій Сіднею і Мельборну, молодечих організацій СУМ-у і Пласту. Побіч загалу католицької молоді взяли участь теж понад десять православних. Цей здвиг зосередився на Молебні молоді, який відправлено в год. 4-тій попол. в храмі св. Володимира.

З Марійським гимном „Станьмо згідно” увійшла процесійно молодь до храму-пам'ятника. Під час Молебня, який відправляли Владики з духовенством, присутня молодь відновила приречення, що їх при хрещенні складали за неї хресні батьки.

Владика Іван, після слова про започаткування Ювілейних Святкувань, перевів акт відновлення віри: „Чи відрікаєшся сатани...?” — „Відрікаємося!” — покотилася гомоном відповідь присутніх.

Владика вручив горючу свічку найменшому хлопчині: „Прийми оцю горючу свічку і старайся в усьому житті твоєму просвічуватися світлом віри і добрих діл, щоб, коли прийде Господь, ти міг світло вийти назустріч його із всіма святими й увійти беззаборонно у чертог небесної слави його і царювати з ним в безконечні віки, амінь.”

Під час загального „Вірую в єдиного Бога” горіли вже сотні свічок в поклоні Триєдиному Богові.

Після Євангелія проповідував Митрополит Степан Сулик. Він подякував нашому Владиці за запрошення до участі в Ювілейному Святкуванні, передав нам привіт від мирян з Америки і з батьківською ласкавістю вказував молоді на тернистий шлях українського народу і його Церкви, яка стала твердиною національного життя народу, що пішов у мандрівку століть з її печаттю. „Ювілей це час подяки Богові за дар віри, дар нашої Церкви. Вдячність нашу докажимо чиним — вірністю Церкві, що була ненарушимою остоею для нас. Не забудьте сьогоднішнього дня — за вас ваші хресні молилися і присягали, сьогодні ви самі, перед свідками, відреклися сатани. Вступаючи в друге Тисячоліття майте тверду віру в Божу правду, хай вашою зброєю буде любов, у якій має розвиватися українська родина й виховуватися молодь. Оце любов до Бога і народу, якою відзначалися і відзначаються оборонці Божої і національної правди в Україні.”

Зворушливі були моління молоді до Пречистої Диви Марії, щоб мала їх в опіці на трудних життєвих рохдоріжжях. Багато батьків, зі сльозами в очах, були свідками твердого „Вірую” їхніх дітей, яке луною розносив вечірній вітер понад Канберру з лопотом ювілейних прапорів, розвішених на площі Католицького Центру.

Незабутнє враження — на чужій землі, завдяки пожертв батьків — в храмі-пам'ятнику, українська молодь прирікає вірність Богові, своїй Церкві й збереження нашої української ідентичності. Якже ж тоді не повернутися думками до далекої поневоленої батьківщини, до міста Києва, на ріку Дніпро, де 1000 років тому князь Володимир охрестив Україну, а тепер... не чути вже там навіть української мови!

ЗДВИГ МОЛОДІ В МЕЛЬБОРНІ

24 - 26 ГРУДНЯ 1988 р.

У циклі закінчення австралійських святкувань 1000-ліття Хрещення України відбувся в рамках 6-го Здвигу Українців Австралії в днях 24-26 грудня 1988 р. у Мельборні Здвиг Молоді. Взяла в ньому участь пластова й сумівська молодь.

Для Української Молоді в Христі присвячено особливо неділю, 25 грудня 1988р. Програма була зрізничкована відповідно до віку: 7-10 років, 11-14 років і вище 15 років. Виповнили її в першу чергу доповіді достосовані до віку. Для найстаршої групи були вони такі: „Багатокультурність і народність” — Джордж Пападоповлос, „Культурна ідентичність” — д-р Марко Павлишин, „Багатокультурність і ідентичність” — Л. Бубнюк, „Роля молоді в українському суспільстві”, „Історія української Церкви”, „Хто це український християнин?”, „Українська Церква в Україні та наші обов'язки супроти неї”.

У доповненні відбувалися молодечі табори під знаком 1000-ліття. Пластові табори відбулися від 27 грудня 1988 до 2 січня 1989 р.: Загальний табір Крайовий (крім юнацтва) під кличем „Слідами св. князя Володимира” на пластовій оселі „Сокіл” і крайовий мандрівний юнацький в лісах Вікторії. Дня 1 січня 1989 р. відбулося урочисте посвячення каплички ім. св. Юра, пам'ятника Хрещення України, на пластовій оселі „Сокіл”. Посвячення довершив Владика Іван Прашко з отцями З. Хоркавим і В. Подригулею від УАПЦ. Спілка Української Молоді Австралії відбула свій Крайовий Табір ім. Володимира Великого з виховним кличем „З Богом за Україну” на сумівській оселі „Карпати” у Вікторії від 27 грудня 1988 до 4 січня 1989 р.

УКРАЇНА

З'ЇЗД „УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” У ЛЬВОВІ 1990 р.

Дня 8 вересня 1990 року відбувся у Львові другий з черги здвиг „Українська Молодь Христові”. Він був включений у програму „Тижня Християнської Культури” й проходив під гаслом „Шукаю Христа”.

Взяло в ньому участь біля сорок тисяч молоді, не зважаючи на погану дощеву погоду. Здвиг розпочався процесійним походом від собору св. Юра, церкви Преображення Господнього і церкви св. Онуфрія до стадіону „Україна”. Торжественно започатковано Здвиг спільною молитвою усіх зібраних учасників. Тоді Митрополит Володимир Стернюк поблагословив багатотисячне зібрання та відчитав привіт від Папи Івана Павла II.

Від Львівської Обласної Ради вітав З'їзд її голова В'ячеслав Чорновіл. Слідував Молебен до Богородиці, що його відправив Митрополит Володимир у співслуженні шістьох єпископів. Опісля була євангелізаційна програма, що її перевів о. Андрій Чировський з Оттави. У ній виступали з особистими свідченнями колишній довголітній політичний в'язень Юрій Шухевич і колишній моряк, тепер богослов, Мирослав Медвідь. Програма, скорочена із-за зливи, була докінчена на стадіоні наступного дня, в неділю 9 вересня.

Тривалим овочем З'їзду являється постання організації „Українська Молодь Христові”, якої завданням буде вести молодіжний Христовий апостолят в Україні.

РОЗДІЛ XII

НАШ ПОМ'ЯНИК

НАШ ПОМ'ЯНИК

Накінєць годиться спом'янути тих активістів і прихильників руху "Українська Молодь Христові" тридцятих років, що їх Господь покликав до себе. Постараємось по змозі подати їхній виказ, хоч і свідомі ми, що він далеко неповний.

БАБІЙ ІВАН (* 6.III.1893 в с. Добромірка, пов. Збараж — † 25.VII.1934 вбитий у Львові), поручник УГА, педагог, директор Академічної Гімназії у Львові, викладач у Богословській Академії у Львові, католицький діяч — голова Архиепархіального Інституту Католицької Акції, один із головних організаторів свята УМХ у Львові 1933 р., за протиставу дії ОУН серед середньошкільної молоді став жертвою атентату.

Єпископ БОГАЧЕВСЬКИЙ КОНСТАНТИН (* 17.VI.1884 в с. Манаїв, пов. Золочів — † 6.I.1961 у Філядельфії), доктор богословії, військовий духовник у 1916-17рр., префект Львівської Духовної Семінарії, парох Перемишля, Екзарх Української Католицької Церкви в ЗСА від 1924 р., архієпископ від 1954 р., а від 1958 р. перший митрополит УКЦ у ЗСА, покровитель Ліги Української Католицької Молоді від 1933 р., меценат українських католицьких інституцій, музею і преси, ініціатор цілоденних парафіяльних шкіл, видав протест проти голодомору в Україні 1933 р., вислав письмо з благословенням у 25-річчя свята УМХ у Львові.

Єпископ БУДКА НИКИТА (* 7.VI.1877 в с. Добромірка, пов. Збараж — † 1.X.1949 в Караганді, Казакська РСР, на большевицькому засланні), рукоположений 1905 р., доктор богословії, перший український католицький Єпископ у Канаді 1912-27 рр., опісля Генеральний Вікарій Львівської Архідієцезії, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, сигнатор пастирських листів у справі голодомору в Україні 1933 р. Ісповідник віри.

Єпископ БУЧКО ІВАН (* 1.X.1891 в с. Германів б. Львова — † 21.IX.1974 у Римі), доктор богословії, ректор Малої Семінарії у Львові, від 1929 р. Єпископ помічник Львівської Архиепархії, головний організатор і член Почесної Президії Комітету свята УМХ 1933 р. у Львові, сигнатор пастирських листів у справі голодомору в Україні 1933 р., верховний духовний опікун КАУМ, у 1939 р. Апостольський Візитатор у Бразилії, опісля Єпископ помічник Філядельфійського Екзарха, від 1942 р. у Римі, від 1946 р. Апостольський Візитатор українців у Західній Європі, Архієпископ від 1953 р., "Архипастир Скитальців", професор Богословської Академії у Львові, меценат науки, почесний член НТШ, почесний доктор УВУ і УТГІ, вельми заслужений релігійно-національний діяч.

о. шамб. д-р ВОЛОШИН АВГУСТИН (* 17.III.1874 в с. Колечин на Закарпатті — † 11.II.1945 у Москві, замучений у тюрмі Лермонтово), рукоположений 1897 р., душпастир в Ужгороді, директор Учительської Семінарії в Ужгороді, визначний педагог, автор шкільних підручників і п'єс, редактор газет, провідний культурний і громадсько-політичний діяч, названий Батьком Закарпаття, посол до чехо-словацького парламенту, прем'єр, а опісля президент Карпатської України 1939 р., основник Т-ва "Орли" на Закарпатті, професор УВУ в Празі. Ісповідник віри.

о. ВОЯКОВСЬКИЙ НИКОЛАЙ (* 12.УІ.1899 в с. Богданівка, пов. Скалат — † 12.У.1972 в Брукліні, ЗСА), четар артилерії УГА, рукоположений 1925 р., душпастир у с. Страдче б. Янева, проповідник, автор, духовник табору "Орлів", Апостольський Візитатор у Німеччині 1945-46рр.

о. ГАВРИЛЮК МИХАЙЛО (* 18.XI.1905 в с. Зарваниці — † 11.У.1966 в Монреалі, Канада), рукоположений 1931 р., парох у Старих Бродах, а опісля в Глинянах, невтомний церковний і громадський діяч, організатор КАУМ і її таборів у Брідщині, духовник табору КАУМ на Соколі, делегат "Обнови" на Конгрес "Пакс Романа" в Парижі, заступник члена Головної Ради Т-ва "Орли".

ГАНЧЕРЮК БОГДАН (* 1912 в Галичині — † поч. вересня 1944 у Відні, Австрія, загинув під час летунського налету), студент Політехніки у Львові, скрипаль, учасник таборів КАУМ, заступник члена Головної Ради Т-ва "Орли", співробітник журналу "Українське Юнацтво".

ГЛІБОВИЦЬКИЙ ВАСИЛЬ (* 1904 в Галичині — 1947 пропав без вісти в Мюнхені), абсолювент богослов'ї, журналіст, передовий католицький діяч, ідеолог християнського націоналізму, член Архиепархіяльної Ради КАУМ, згодом член і останній голова Головної Ради Т-ва "Орли", командант таборів КАУМ, редактор журналів "Українське Юнацтво" й "Лицарство Пресвятої Богородиці", перший голова УКАО "Обнова", ген. секретар УЦК в Кракові.

о. крил. ГОРНИКЕВИЧ ТЕОФІЛ (* 1891 в Галичині — † 2.X.1969 у Відні), духовник польових лічниць УГА в Бережанах, катехит гімназії у Львові, Секретар Архиепархіяльного Інституту Католицької Акції, проектодавець свята УМХ 1933 р. у Львові, директор архіву УКУ в Римі, душпастир у Відні.

о. ГАЛЯНТ МИКОЛА (* 1875 в Галичині — † 1945 в тюрмі у Львові, замордований більшовиками), рукоположений 1930 р., почесний крилошанин, гімназійний катехит у Львові, канцлер львівської Митрополичої Консисторії, голова Перевірної Комісії Т-ва "Орли". Ісповідник віри.

ДАНИЛЕВИЧ РОМАН (* 15.IX.1903 в с. Печенія пов. Перемишляни — † 24.III.1985 застрілений у Торонто, Канада), абсолювент богословії, журналіст, католицький діяч, член Архиепархіяльної Ради КАУМ, а згодом член Головної Ради Т-ва "Орли", комендант таборів "Орлів", співредактор журналів "Українське Юнацтво", "Лицарство Пресвятої Богородиці" і "Молоді Робітники" у Львові, делегат ТУСК "Обнова" на з'їзди "Пакс Романа", від 1951 р. незмінний голова УКАО і ФТУСК "Обнова", редактор тижневика "Християнський Голос" у Мюнхені і тижневика "Поступ" у Вінніпегу, кільканадцять років працював в університетській бібліотеці в Блюмінгтоні, ЗСА, останніх 10 років проживав у Клівленді, ЗСА, активний у патріархальному русі, секретар Українського Патріархального Світового Товариства, член Редакційної Колегії цієї книги.

д-р мед. ДЗЕРОВИЧ МАРКІЯН (* 4.XI. 1899 у Львові — 30.I.1987 у Відні), лікар, католицький діяч, президент Генерального Інституту Католицької Акції в Галичині, засуджений більшовиками як "ватиканський шпигун" і "диверсант", відбув 10 років поневіряння в різних тюрмах і таборах СРСР (1945-55), відзначений папою Іваном XXIII орденом лицаря св. Григорія.

ДЯКІВ ЛЕОНТІЙ (* 1905 в Галичині — † 10.I.1942, убитий в німецькій концентраційній таборі в Освенцімі), абсолювент богословії, студент права, працівник Львівської Архиепархії, член Архиепархіяльної Ради КАУМ, а згодом член Головної Ради Т-ва "Орли", адміністратор журналу "Українське Юнацтво", провідник святоюрського кружка "Орли".

д-р філ. ЗАЛУЦЬКИЙ ЗЕНОН (* 3.I.1904 в с. Балинці б. Городенки — 7.XII.1967 в Галичині), учитель середніх шкіл по географії, член Архиепархіяльної Ради КАУМ, а згодом заступник члена Головної Ради Т-ва "Орли", співробітник журналу "Українське Юнацтво" під час війни організатор з рамени УЦК фахового шкільництва в Галичині.

ЗАХАРІЯСЕВИЧІВНА ГАЛИНА, заміжня ЛИПА (* 1912 в Галичині — † 12.VI.1968 у Львові), дружина д-ра Юрія Липи, малярка, член Архиепархіяльної Ради КАУЖМ.

д-р філ. ІСАЇВ ПЕТРО (* 26.VI.1904 в с. Ліски, пов. Коломия — † 23. I.1973 у Філядельфії), історик, педагог, гімназійний учитель, журналіст, автор, провідний пластовий активіст, католицький діяч, перший голова ТУСК "Обнова", голова УАКО „Обнова” в Америці від 1959 р., редактор журналів "Молоде Життя" 1927-29 рр., "Дзвони" 1931-39 рр. і "Рідна Школа" 1942-43 рр. та тижневика "Шлях" 1949-63 рр., дійсний член НТШ, професор УКУ в Римі.

о. КАШТАНЮК АНТІН (* 1891 в Галичині — † 1944 на Словаччині, згинув мабуть з рук партизанів), крилошанин львівської капітули, парох церкви св. П'ятниць на Замарстинові у Львові, педагог, громадський діяч, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові.

о. КВІТ ОМЕЛЯН (* біля 1906 у м. Поморяни, пов. Зборів — † 17.IX.1981 у м. Поморяни), душпастир у Камінці Струмівій і Мшані б. Львова, опікун української робітничої молоді у Львові й Городку, духовник табору КАУМ, співробітник журналу "Українське Юнацтво", автор книжок для молоді, маляр, священник католицької катакомбної Церкви в Україні, відбув 10 років большевицької каторги на Сибірі.

о. КИШАКЕВИЧ ЙОСИФ (* 27.X.1872 в Лежайську — † 18.IV.1953 у Львові), польовий духовник австрійської армії, професор Духовної Семінарії у Львові, музиколог, диригент і композитор, скомпонував м.ін. католицький гимн "О спомагай нас".

о. д-р КОНРАД МИКОЛА (* 16.V.1876 у с. Струсові, Тернопільської обл. — † 23.VI.1941 у с. Страдче б. Львова, замордований большевиками), рукоположений 1899 р., катехит гімназії в Тернополі, радник львівської Митрополичої Консисторії, професор філософії, а згодом і декан філософічного факультету Богословської Академії у Львові, академічний душпастир у Львові, духовний опікун ТУСК "Обнова". Ісповідник віри.

о. д-р КОСТЕЛЬНИК ГАВРИЇЛ (* 1886 у Руськім Керестурі у Бачці в Сербії — † 20.IX.1948 у Львові, скритовбитий большевиками), рукоположений 1913 р., катехит середніх шкіл, професор Богословської Академії у Львові, педагог, автор, письменник-філософ, співробітник журналу "Українське Юнацтво", відступник від католицької віри, організатор "Львівського Собору" 1946 р.

Єпископ КОЦИЛОВСЬКИЙ ЙОСАФАТ, ЧСВВ (* 3.III.1876 у с. Пакошівці, пов. Сянік — † 17.XI.1947 в Києві у в'язниці), доктор богословії, рукоположений 1907 р., Епарх Перемиський, Самбірський і Сяніцький, співпатрон свята УМХ у Львові, співавтор пастирських листів у справі голодомору в Україні 1933 р., неустрашимий патріот, оборонець Церкви й вірних перед поляками на західних землях Галичини, арештований поляками в 1945 р., в'язнений ними у Ряшеві та відданий органам СССР, які держали його в тюрмах у Львові й Києві. Ісповідник віри.

д-р КУДРИК БОРИС (* 1897 в Рогатині — † 1950 в Мордовецькій області, на засланні в большевицькій концентраційній таборі), музиколог, педагог і композитор, скомпонував музику до маршу "Орлів", учасник табору "Орлів", співробітник журналу "Українське Юнацтво".

КУЗЬМОВИЧ ВОЛОДИМИР (* 30.XII.1886 у Болехові, пов. Долина — † XII.1943/? в Утвині, на большевицькому засланні), директор української гімназії в Дрогобичі, інспектор УПТ "Рідна Школа", католицький, громадський і політичний діяч, журналіст, секретар Українського Католицького Союзу й редактор його органу, тижневика "Мета" у Львові, голова Ділового Комітету свята УМХ 1933 р., автор невиданої пропам'ятної книги свята УМХ, посол до польського Сейму 1935-38 рр.

д-р філ. КУЛИЦЬКИЙ МИКОЛА (* 1903 в Глинянах, пов. Перемишляни — † 26.V.1979 у Чикаго), географ і визначний картограф, співавтор карт України в Енциклопедії Українознавства, співробітник журналу "Українське Юнацтво", заступник члена Провірної Комісії Т-ва "Орли".

Єпископ ЛАДИКА ВАСИЛЬ, ЧСВВ (* 3.VIII.1884 в Дрогобичі — † 3.IX.1976 у Вінніпегу, Канада), доктор богослов'я, другий український католицький Єпископ у Канаді 1929-56 рр., видав пастирський лист у справі голодомору в Україні 1933 р., покровитель Українського Католицького Юнацтва від 1938 р.

Єпископ ЛАКОТА ГРИГОРІЙ (* 31.I.1883 в с. Голодівка, пов. Рудки — † 12.XI.1950 в Абезь б. Воркути, на большевицькому засланні), рукоположений 1908 р., Єпископ помічник перемиський, член Почесної Президії Ділового Комітету свята УМХ у Львові, сигнатор пастирських листів у справі голодомору в Україні 1933 р., автор праць із богословською тематикою. Ісповідник віри.

о. митр. ЛОБОДИЧ РОМАН (* 8.I.1893 в с. Сороки Щирецькі, пов. Львів — † 22.VIII.1969 у Філядельфії), духовник австрійської армії, в російському полоні, польовий духовник Окружної Військової Команди УГА в Стрії, парох Станиславова, соборний крилошанин Станиславівської Епархії, делегат Станиславівського Єпископського Ординаріату до Ділового Комітету свята УМХ у Львові, крилошанин Митрополичої Капітули у Львові, сенатор 1935-38 рр., голова "Провидіння" в ЗСА, церковний і громадський діяч.

д-р філ. ЛОНЧИНА БОГДАН (* 2.I.1917 у Львові — † 27.IX.1985 у Детройті), педагог-лінгвіст, автор ідеологічних праць і підручників еспанської мови, перекладач головню з еспанської мови, католицький діяч, голова ТУСК "Обнова" у Львові й делегат її на конгреси "Пакс Романа", учасник і член проводу таборів "Орлів", член Головної Ради Т-ва "Орли", співробітник журналу "Українське Юнацтво", редактор журналу "Дзвони" 1977-80 рр., голова „Об'єднання Праці Українських Студентів" (ОПУС) за німецької окупації Галичини, голова Українського Патріархального Світового Об'єднання, професор університетів у ЗСА і УКУ в Римі, дійсний член НТШ, член Редакційної Колегії цієї книги.

о. ЛУЧИНСЬКИЙ ЙОСИФ, ЧСВВ (* 1888 в Галичині — † 1945 у Львові, замордований у большевицькій тюрмі), рукоположений 1916 р., польовий духовник УГА, у польському таборі інтернованих в Тухолі 1920-21 рр., настоятель Духовної Семінарії у Львові, делегат Перемиського Єпископського Ординаріату до Ділового Комітету свята УМХ у Львові, ігумен монастиря оо. Василіян 1941-44 рр. Ісповідник віри.

Єпископ ЛЯТИШЕВСЬКИЙ ІВАН (* 17.X.1879 в Богородчанах б. Станиславова — † 27.XI.1957 у Станиславові), доктор богословії, керівник відділу церковно-релігійних справ в уряді ЗУНР 1918, хірот. 1930 р. станиславівський Єпископ помічник Генеральний Вікарій, викладач історії Церкви в Духовній Семінарії в Станиславові, голова Епархіального Інституту Католицької Акції в Станиславові, дійсний член БНТ, член Почесної Президії Ділового Комітету свята УМХ у Львові, сигнатор пастирських листів про голодомор в Україні 1933 р., в'язень большевицьких тюрем у Станиславові і Лук'янівської в Києві та большевицьких концентраційних таборів.

інж. МЕЛЬНИК АНДРІЙ (* 12.XII.1890 в с. Якубова Воля, пов. Дрогобич — † 1.XI.1964 в Люксембургу), сотник УСС, полковник армії УНР, перший крайовий командант УВО 1922-24 рр., політичний в'язень поляків 1924-28 рр., завідувач лісами Львівської Архиепархії, голова Архиепархіальної Ради КАУМ, а згодом Головної Ради Т-ва "Орли" 1933-38 рр., голова Проводу Українських Націоналістів 1938-64 рр., ув'язнений німцями в Саксенгаузені /1944/.

д-р права НАДРАГА ОЛЕКСАНДЕР (* 1888 в Галичині — † 1962 в Галичині), адвокат, професор права Українського Тайного Університету у Львові, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові.

о. д-р НАЗАРКО ІРИНЕЙ, ЧСВВ (* 7.VII.1905 в Тернополі — † 20.IV.1976 в Оттаві, Канада), проповідник-місіонар, церковний діяч, історик, автор, голова Марійського Т-ва Молоді в Галичині, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, ректор Колегії св. Йосафата в Римі.

о. ОСТАШЕВСЬКИЙ ЙОСИФ (* 14.VIII.1890 у с. Лешні Львівської обл. — † 2.X.1948 в Харкові, у в'язниці замучений большевиками), рукоположений 1916 р., душпастир, декан, професор педагогіки й катехитики в Богословській Академії у Львові, проектодавець програми КАУМ, церковний асистент Архиепархіальної Ради КАУЖМ, большевицький в'язень /1946-48/ Ісповідник віри.

д-р мед. ПАНЬЧИШИН МАРІАН (* 6.IX.1882 у Львові — † 9.X.1943 у Львові), видатний лікар, суспільний діяч і меценат, дійсний член НТШ, професор і ректор таємного Львівського Українського Університету (1920-25), організатор українських лікарів у Галичині, довголітній голова

Українського Лікарського Товариства, і співредактор „Лікарського Вісника”, ординатор-інтерніст поліклініки „Народна Лічниця”, співзасновник Українського Шпиталю ім. митр. А. Шептицького у Львові, піонер здоров'я у Західній Україні, засновник і довголітній голова Українського Гігієнічного Товариства, засновник-фундатор Українського Протитуберкульозного Диспансеру у Львові, автор бл. 25 клінічно-медичних праць, опікун і меценат молоді, голова Санітарної Секції свята УМХ 1933 р. у Львові, депутат до Верховної Ради СРСР (1939-41), професор Львівського Медичного Інституту (від 1940), член Української Національної Ради у Львові (1941-42).

о. ПЕРРІДОН ЯКІВ (* 1899 в Голляндії — † 2.IX.1965 згинув у автовій катастрофі в Голляндії), ректор Малої Семінарії у Львові, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, член першої Архиепархіальної Ради КАУМ.

ПЕТРІВ ДЕНИС (* 24.X.1889 в с. Гаї б. Львова — † літом 1944 в Єні, Німеччина), як вояк австрійської армії у російському полоні 1914-18 рр., учитель і управитель народної школи у Львові, автор праць на педагогічні теми, член першої Ахиепархіальної Ради КАУМ, член перевірної Комісії Т-ва "Орли", співробітник журналу "Українське Юнацтво", під большевиками працював у Педагогічному Інституті Народних Шкіл у Львові.

д-р прав РУДНИЦЬКИЙ ІВАН ТЕОДОР (* 1887 в Галичині — † 1951 в Німеччині), військовий і громадський діяч, один із керівних виконавців Листопадового Чину у Львові 1918 р., сотник УГА, діяч ЗОУНР, і потім УВО, адвокат у Львові, член Перевірної Комісії Т-ва "Орли".

Верховний Архиепископ і кардинал СЛІПКИЙ (КОБЕРНИЦЬКИЙ-ДИЧКОВСЬКИЙ) ЙОСИФ (* 17.II.1892 у с. Заздрість, пов. Теревовля — † 7.IX.1984 в Римі), рукоположений 1917 р, ректор Богословської Академії у Львові, основник Богословського Наукового Товариства (БНТ), започаткував видання журналу "Богословіє", дійсний і почесний член НТШ, Архиепископ Львівський, Митрополит Галицький, в'язень-засланець у різних большевицьких концентраційних таборах у Сибірі, Заполяр'ї, Мордовії 1945-63 рр., Верховний Архиепископ УКЦ від 1963 р., кардинал від 1965 р., заснував Український Католицький Університет в Римі з філіями у світі, збудував собор св. Софії в Римі 1969 р., невтомний борець за український католицький патріархат. Ісповідник віри.

д-р мед. ТЕРШАКОВЕЦЬ ЮРІЙ (* 1914 в Галичині — † 8.IX.1987 в Маямі), студент медицини, член ТУСК "Обнова", член Головної Ради Т-ва "Орли", згодом лікар (1939), професор органічної хемії на Університеті в Маямі, ЗСА, дійсний член НТШ.

ТИШИНСЬКА ЕВСТАХІЯ (* 1872 в Галичині — † 1944 у Львові ?), учителька, громадська діячка, голова жіночої секції Католицької Акції у Львові, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові.

д-р прав ФЕДИНСЬКИЙ ЮРІЙ СТЕПАН (* 19.IX.1912 в Мостах Великих, пов. Жовква — † 25.XI.1979 в Блюмінгтоні, ЗСА), член ТУСК "Обнова", член Головної Ради Т-ва "Орли", правник, викладач згодом професор права в університетах у Львові, в Інсбруку, в Граці (Австрія) і в Блюмінгтоні, ЗСА, автор наукових праць, дійсний член НТШ.

ФІГОЛЕВА СТЕПАНІЯ з роду ГАЛУЩИНСЬКА (* 1886 в с. Звиняч в Галичині — † 1949 у Львові), дружина о. д-ра Івана Фіголя, активна в Марійській Дружині Жінок у Станиславові і Львові та у проводі Католицької Акції у Львові, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові.

о. ХМІЛЬОВСЬКИЙ МИКОЛА (* 18.V.1880 у с. Покривна Тернопільської обл. — † 1947 на Сибірі на большевицькім засланні), рукоположений 1907 р., польовий духовник УГА, радник Митрополичої Консисторії, директор гімназії Малої Семінарії у Львові (1932-39 рр.), член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, член Архиепархіальної Ради КАУМ, а згодом член Головної Ради Т-ва "Орли". Ісповідник віри.

Єпископ ХОМИШИН ГРИГОРІЙ (* 25.III.1867 в с. Гадинківці Тернопільської обл. — † 17.I.1949 в Києві, замучений большевиками у Лукіянівській тюрмі), доктор богословії, рукоположений 1893 р., ректор Духовної Семінарії у Львові, співавтор пастирських листів про голодомор в Україні 1933 р., покровитель Т-ва "Скала". Ісповідник віри.

д-р філ. ЧЕХОВИЧ КОНСТАНТИН (* 25.V.1896 у с. Харинці, пов. Доброміль — † 6.II.1987 в Тчеві на Помор'ї в Польщі), професор церковно-слов'янської мови в Богословській Академії у Львові, автор наукових праць, редактор журналу "Слово" у Львові, дійсний член НТШ, член Архиепархіальної Ради КАУМ, відбув 10 років большевицького заслання на Сибірі.

д-р філ. ЧУБАТИЙ МИКОЛА (* 2.XII.1889 в Тернополі — † 10.VII.1975 в Петерсон, Н.Дж., ЗСА), історик Церкви і права, професор Богословської Академії у Львові, діяч Католицької Акції, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, учасник конгресів "Пакс Романа" і директор підсекретаріату "Про Орієнте", опікун УКАО "Обнова", співосновник її відділу в Америці, дійсний член НТШ, засновник і голова американського відділу НТШ, провідний діяч Американської України, публіцист, автор багатьох наукових праць, редактор "*The Ukrainian Quarterly*".

Митрополит ґраф ШЕПТИЦЬКИЙ АНДРЕЙ, ЧСВВ (* 29.VII.1865 у с. Прилбичі Львів. обл. — † 1.XI.1944 у Львові), доктор богословії, філософії і права, рукоположений 1892, Єпископ Станиславівський 1899 р., Архиепископ Львівський і Митрополит Галицький в 1900-44 рр., на засланні в Росії як "царський в'язень" в 1914-17 рр., за широкими повноваженнями від папи Пія Х вів визначну екуменічну працю в Східній Україні, Білорусії й Росії, в 1910 і 1921 рр. візитував Канаду й ЗСА, та в 1922 р. Бразилію, від 1930 р. спаралізований на ноги. Меценат науки й мистецтва, засновник Українського Національного Музею у Львові, опікун і покровитель української молоді, добродій Пласту, ініціатор свята УМХ у Львові, приймав дефіляду молоді під час свята, покликав до життя КАУМ і іменував для неї членів Архиепархіяльної Ради, добродій таборів КАУМ, проголосив враз із цілим Галицьким Єпископатом пастирські листи в справі голодомору в Україні 1933 р., автор багатьох пастирських листів, статей і наукових праць, дійсний член НТШ і БНТ.

д-р мед. ЯНОВИЧІВНА КСЕНЯ заміжня ЛЕБЕДОВИЧ (* 7.II.1904 в Станиславові — † 13.IV.1984 у Мазон б. Детройту, ЗСА), лікарка, активна в Марійській Дружині, член Ділового Комітету свята УМХ у Львові, голова Архиепархіяльної Ради КАУЖМ.

Піноріз Ірини Твердохліб

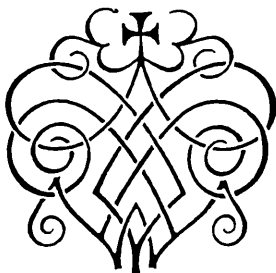
МОЛІННЯ

*Згадай, добрий Господи,
про Свої слуги і прости їх
життєві прогріхи, бо ніхто
не є вільний від гріха хіба Ти,
що годен і померлим запев-
нити спочинок.*

(Тропар /2/)

*Господи, блаженні ті,
яких Ти вибрав і забрав до
Себе, бо згадка про них повік
залишиться між людьми.*

(Причастен)

SUMMARY

SUMMARY

CHAPTER I

PREHISTORY OF THE UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST CELEBRATION

The first chapter describes the beginnings of the Catholic Action Organization in Galicia, in 1931. Subsequently, this organization will take on a leading role in the Ukrainian Youth for Christ (UYC) Celebration. In January of that year, the Greek Catholic Episcopate in Galicia ratified the Constitutional By-Laws of the Catholic Action Organization of the Galician Province, the Code of Regulations of the General Institute for Catholic Action, and the Code of Regulations of the Eparchial Institute for Catholic Action.

CHAPTER II

PREPARATIONS FOR THE UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST CELEBRATION

Pope Pius XI asked the Catholic Action movements to observe 1933 as a Holy Year, on the occasion of the 1900th Anniversary of Christ's redemptive death on the Cross. In response, the Catholic Action Organization of Galicia called upon the Ukrainian youth of Western Ukraine to rally under the banner of Christ. In January 1933, the Archeparchial Institute for Catholic Action published the official announcement of the Ukrainian Youth for Christ Celebration in the Ukrainian press of Galicia. Shortly afterwards, an Executive Committee was formed, with Volodymyr Kuzmowych, chair, and a press conference for the Ukrainian news media was held.

Immediately a guidebook for parishes and deanery committees was published. On March 1, the Galician Episcopate issued a pastoral letter which was signed by all the bishops – three diocesan bishops (Lviv, Stanyslaviv and Peremyshl eparchies) and their three auxiliaries. The Executive Committee prepared a communique with detailed instructions for the participants, along with an outline of the program of the Celebration. A final appeal to the Ukrainian youth to participate in the Celebration appeared on April 19, followed by a second press conference for the Ukrainian newspapers and periodicals, on April 25. The efforts of the Executive Committee were being complicated by obstacles created by the Polish authorities.

CHAPTER III

UKRAINIAN UNIVERSITY STUDENTS AND UYC

Unexpectedly, there arose a negative reaction to the Celebration by Ukrainian university students. This was due to unfounded allegations that the organizers of the UYC Celebration were politically aligned with the Polish authorities. Moreover, the Organization of Ukrainian Nationalists (OUN) stood in opposition to the Celebration, fearing it would lose influence on the youth. A resolution which called on Ukrainian students to oppose the Celebration and refrain from participating in it was introduced by means of a student ballot at the Student Union (Akademichnyj Deem) in Lviv. Of the 250 students participating, the resolution was favorably passed with a majority of 137 to 85, with 10 abstentions. This resolution was confirmed by the Ukrainian Student Congress, which took place March 21-22 in Lviv (70 to 8, with 4 abstentions). All efforts to rectify this situation were unsuccessful, including a fatherly appeal from the academic spiritual advisor, the Reverend Dr. Mykola Konrad.

Many students, thereupon, conducted an intensive campaign against the Youth for Christ Celebration in the villages. Nevertheless, a strong group of Ukrainian Catholic students followed the appeal of their spiritual leaders and were prepared to manifest their faith in Christ. A leadership position was assumed by "OBNOVA", a society of Ukrainian Catholic students dedicated to Christian renewal. They held an extraordinary meeting, on April 30, ratifying a counter-resolution which rejected the ban on Ukrainian university student participation in the Youth for Christ Celebration. As a result of this action more than 200 Ukrainian university students took an active part in the Celebration. Later the "OBNOVA" Society was expelled from the Union of Ukrainian Students. The chapter concludes with an official statement of the position of the Organization of Ukrainian Nationalists to the Ukrainian Youth for Christ Celebration.

CHAPTER IV

THE UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST CELEBRATION

Young men and women from all corners of Galicia made their way to Lviv by train, wagons, bicycles or, most commonly, by foot to attend the Ukrainian Youth for Christ Celebration on May 6-7, 1933. More than 100,000 young Ukrainians heeded the call of Metropolitan Andrej Sheptytsky to attend the first Ukrainian Youth for Christ Celebration, in Lviv.

The countryside echoed with the peal of bells for an entire hour from the St. George's Cathedral, along with the other fifteen Ukrainian Catholic churches of Lviv and all the churches throughout Galicia, Saturday May 6, at 5:00 P.M. A Moleben (Prayer Service) at St. George's Cathedral opened the Celebration,

and when evening fell the illuminated Cathedral towered over the city of Lviv glorifying Christ throughout the night.

The pilgrims entered the Ukrainian sportsfield "Sokola Bat'ka" to participate in the Pontifical Divine Liturgy, with Bishops Ivan Buchko and Nykyta Budka as the main celebrants. At 7:30 A.M., before the Liturgy more than one hundred deanery banners were blessed. The bishops and many priests from all three eparchies lead the more than a hundred thousand voices in the pledge: *"Christ our Saviour, during the 1900 anniversary of Your death and resurrection, we vow You our lifelong fidelity. So help us, Jesus Christ."* A four hour procession of all the participants through the streets of Lviv followed the Liturgy. They received the blessing of Metropolitan Andrej Sheptytsky as the parade passed through St. George's square. A solemn concert in the Lviv Opera House concluded the Celebration.

One week later, on Sunday May 14, local and regional UYC celebrations were held in parishes throughout all three Galician eparchies for those youth unable to attend the Celebration in Lviv to vow their allegiance to Christ. May 20 marked the occasion for school children to hold their own Youth for Christ celebrations on a local level.

Quotes from numerous letters and congratulatory telegrams render an historical account of the Celebration and remain in their original language in the Ukrainian section of this book. Of special interest is the position of the Polish authorities, as well as the press coverage of the Celebration by Polish media. Also, a lecture on the "Basics for Organizing the Village Youth along the Principles of Catholic Action" provides insight. Finally, eight essays by participants of the Ukrainian Youth for Christ Celebration add a personal perspective.

CHAPTER V

FAMINE IN UKRAINE

The news of the artificially created famine in Eastern Ukraine reached Western Ukraine shortly after the completion of the Celebration. Our Church in Western Ukraine and the diaspora reacted to the news with strongly worded pastoral letters protesting the injustice of the man-made famine. The Galician Bishops announced the genocide in ecumenical appeals on July 24, and October 17, 1933. The Canadian Bishop Basil Ladyka issued a similar appeal on December 13, 1933, followed by the American Bishop Constantine Bohachevsky, in December 1933. The original version of these texts is printed in Ukrainian.

CHAPTER VI

"ORLY"

The "Katolyts'ka Aktsiya Ukrains'koyi Molodi" (KAUM) – the "Catholic Action for Ukrainian Youth" was the fruit of the Ukrainian Youth for Christ celebration. In July 1933, Metropolitan Andrej Sheptytsky convened a nine-member Archeparchial Council of KAUM for young men, chaired by Andrij Melnyk, and established an Archeparchial Council for young women in the Spring of 1934, chaired by Dr. Ksenia Yanowych. Following lengthy efforts, the organization was legalized with the civil authorities under the name "Orly" Katolyts'ka Asocia'tsiya Ukrains'koyi Molodi (KAUM) – "Eagles" Catholic Association of Ukrainian Youth. A constitutional assembly was held in Lviv, on April 24, which elected Andrij Melnyk as president. The association did not expand beyond the Archeparchy of Lviv. Diverse programs were developed and implemented by local groups (called circles), separate for men and women. One of the successful programs of KAUM was the sponsorship of instructional summer camps, from 1935 to 1939. Many first hand accounts of the camps are printed in the Ukrainian. Physical education and various other sports had a prominent place in the Orly activities, which enabled their members to excell in competitions with other organized youth groups. In October 1938, the first regional sports competition of Orly was held in Lviv. On December 27, the first and only Convention of Orly was held. On the agenda were an evaluation of the organization and the election of a new general leadership, headed by Vasyl Hlibovyts'kyj. At that time, Orly had a membership of 4,979, which was organized into 189 circles.

CHAPTER VII

YOUTH PUBLICATIONS

In order to promote the ideas of the Ukrainian Youth for Christ Celebration, the leaders began to publish a monthly educational journal "*Ukrains'ke Yunatstvo*" (*Ukrainian Youth*), in Lviv. The publication became very popular and it also enjoyed subscribers from overseas. A total of seventy issues appeared from 1933 to 1939, of which sixty-seven were partially confiscated by Polish censors. KAUM published an informational newsletter, "*Hotovs*" (*Be Prepared*) which was circulated with the "*Ukrains'ke Yunatstvo*". They also published five issues of an annual pocket calendar "*Hotovs*", from 1935 to 1939. Metropolitan Andrej Sheptytsky composed prayers especially for young people, seven of which are published in the original Ukrainian.

CHAPTER VIII

FRATERNAL ORGANIZATIONS

Various fraternal organizations in Western Ukraine and the diaspora adopted similar objectives and the motto, "For Christ and Ukraine". In order to have an overview, a brief sketch of these organizations is provided in chronological order.

A prominent organization was the Society of Ukrainian Catholic Students "**Obnova**" (Renewal) which was a leading force in the 1933 Celebration. It was founded in 1930, and in addition to its own activities, it participated in the International Movement of Catholic Students "**Pax Romana**", sending delegates to its congresses. During World War II, they were forced to suspend their activities. After the war, "**Obnova**" again resumed its activities in Western Europe, evolving into the Federation of Societies of Ukrainian Catholic Students. A separate Ukrainian Catholic Academic Union "**Obnova**" was also formed.

In Transcarpathia, the Society of Ukrainian Catholic Students "**Bortsi Khrysta**" (Warriors of Christ) was active from 1935. "**Orly**" was organized in Transcarpathia somewhat later.

The Ukrainian Catholic Youth Organization "**Khrestonostsi**" (Crusaders) was formed in Yugoslavia, in the province of Bachka, during the year 1938.

The **Ukrainian Catholic Youth League** (Liga Ukrains'koi Katolyts'koi Molodi) was formed on August 19, 1933, in the United States of America as a direct response to the Celebration in Lviv. The first president of the League was Bohdan Katamay. The League held annual conventions, with the exception of the war years. In 1962, it changed its name to the League of Ukrainian Catholics (Liga Ukrainsiv Katolykiv).

The Canadian response to the 1933 Lviv Celebration began in 1938 and it was entitled "**Ukrains'ke Katolyts'ke Yunatstvo**" (Ukrainian Catholic Youth). Initially active in Saskatchewan, it gradually became an all-Canadian organization. The founder and its first president was the Rev. Mykhajlo Horoshko. After World War II, when the Ukrainian Catholic Church of Canada was divided into several exarchies, a decentralization of the UCY weakened its activities.

"**Orden Khrestonostsiv**" (Order of Crusaders), a fraternal unit of Plast — Ukrainian Youth Organization (Ukrainian Scouts), was formed in post-war Germany, in 1949, and it was dedicated to the memory of the late Metropolitan Andrej Sheptytsky.

In 1989, "**Khrystyans'ka Spilka Ukrains'koi Molodi**" (Christian Association of Ukrainian Youth) was founded in Western Ukraine as a response to the recent religious renaissance.

CHAPTER IX

COMMEMORATION OF THE 950th ANNIVERSARY OF THE BAPTISM OF KIEV-RUS'

Western Ukraine solemnly observed the 950th anniversary of the Baptism of Ukraine, in 1938. The Catholic Association of Ukrainian Youth "Orly" provided the initiative for this commemoration. All the church bells pealed to mark the beginning of feast days of Sts. Olha and Volodymyr – July 24 and 28 (Julian calendar). The main commemoration took place on August 14, with the blessing of all the waters of Ukraine. During the Feast of the Exaltation of the Cross, September 27, commemorative crosses were erected in all communities. Spiritual exercises, liturgies and other church services highlighted the historic moment. On December 13, the Feast Day of St. Andrew, a special Divine Liturgy was celebrated in all the churches.

To illustrate this joyful occasion, a selection of spiritual and literary writings is provided in the original Ukrainian: sermons, poetry, a short story, and a play.

The Ukrainian Orthodox of Kholm and Pid'liashsha were being severely persecuted and were unable to celebrate the 950th Anniversary of Christianization. In response, an open letter of support from the Ukrainian Youth to the Ukrainian Orthodox faithful in those troubled areas was published.

CHAPTER X

THE UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST MOVEMENT THROUGH THE YEARS

A discernable impact of the 1933 Ukrainian Youth for Christ Celebration in Lviv has been felt throughout the years. On the twentieth anniversary of the celebration (1953), the Munich based weekly "*Khrystiyans'kyj Holos*" (*Christian Voice*), edited by Roman Danylevych, published a festive edition dedicated to the Lviv Celebration. It included a series of articles and a lengthy pastoral letter from the spiritual father of the 1933 Celebration, Bishop Ivan Buchko.

The twenty-fifth anniversary was marked by a commemorative article in the Ukrainian press, which was prepared by former members of the Executive Leadership of "Orly" KAUM. The Most Reverend Constantine Bohachevsky, the Ukrainian Catholic prelate of Philadelphia, bestowed his blessing in a letter.

On June 14, 1964, a Ukrainian Youth for Christ Celebration, marking the thirtieth anniversary, was held in Toronto, Ontario, at the Canadian National Exhibition Hall. It was dedicated to the memory of the Servant of God Metropolitan Andrej Sheptytsky, on the twentieth anniversary of his death. Over 8,000 people, with almost 1,500 youth, from the smallest kindergardeners

to secondary and university students, and organized youth groups, such as: Plast, SUM, and Boy Scouts, participated in this joyous event. A Pontifical Liturgy began the events in the morning and was followed by a parade and a concert in the afternoon.

In 1968, thirty-five years after the Ukrainian Youth for Christ Celebration in Lviv, Petro Mirchuk authored a book, *"Survey of the History of the Organization of Ukrainian Nationalists"*, in which he included an article with misleading information about the 1933 Celebration in Lviv. Bishop Buchko issued a lengthy letter to the author, to which there was no response.

The Golden Anniversary, in 1983, was noted in the Christmas Pastoral Letter of the Ukrainian Catholic Bishops in the diaspora. The former members of the Executive Leadership of "Orly" KAUM sent an urgent appeal to the Holy Synod of the Ukrainian Catholic Church, to Ukrainian Catholic Bishops and the youth in the diaspora. Consequently, the proclamation of the prelates of the Holy Synod included an inspirational message to the Ukrainian Youth. His Beatitude Josyf Cardinal Slipyj sent a written message conveying his blessings.

CHAPTER XI

UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST GATHERINGS IN THE DIASPORA 1983-1988

As an echo of the 1933 Ukrainian Youth for Christ Celebration in Lviv there followed a series of rallies and conventions in Europe, Canada, the United States of America, South America and Australia, in commemoration of the fiftieth anniversary.

The European rally was held in Rome, Italy, on August 27 to 29, 1983, with more than 200 participants from Europe, the United States and Canada. The delegates received the Holy Sacraments of Reconciliation and Holy Eucharist, and were granted a plenary indulgence. Lectures on a variety of subjects, a concert, and an audience with the Holy Father offered them additional guidance and an uplifting spiritual experience.

On a smaller scale, gatherings of Ukrainian Catholic youth took place in West Germany, at Schiersee in the Alps, on April 26-27, 1985, and in France, in Dimeigen, on August 7, 1988.

In the United States of America, all four Ukrainian Catholic Eparchies held Ukrainian Youth for Christ Conventions at different times.

The first convention was held in the Saint Nicholas Eparchy of Chicago, on November 11-12, 1983, with more than 500 participants. It convened with a candlelight prayer procession in the evening, followed by lectures and workshops. During the final church service, the participating youth pledged their faithfulness to Christ. Chicago hosted a second Ukrainian Youth for Christ gathering on July 29-31, 1988.

On November 9-11, 1984, about 100 Ukrainian Catholic youth gathered under the rallying motto "Christ Among Us" in Omaha, Nebraska (Chicago Eparchy).

The Stamford Eparchy held its Ukrainian Youth for Christ Convention on June 28-30, 1985, in Stamford, Connecticut, with about 500 participants. The theme of the convention was "Alive Together With Christ!". The three day event included a pilgrimage procession carrying portraits of our martyred bishops, lectures, discussion groups, church services, and vows of faithfulness to Christ. On June 8-10, 1990, the second UYC rally of the Stamford Eparchy took place at Soyuzivka, a resort of the UNA in Kerhonkson, NY, with over 100 participants. The motto was "You are the Light of the World".

The Saint Josaphat Eparchy of Parma, Ohio, held the Celebration on June 27-29, 1986, in Parma, Ohio. Around 500 young people attended the convention. The words from the Scriptures, "I am the vine, you are the branches" were selected as a theme for the rally. It began with a pilgrimage procession, followed by lectures, a banquet and a ball. A solemn Pontifical Divine Liturgy and vows to remain faithful to Christ concluded the event.

The Philadelphia Eparchy held the Ukrainian Youth for Christ Celebration on June 26-28, 1987, with about 300 people participating. The central theme was "One Lord, one Faith, one Baptism", and they also employed the same format of talks and a Pontifical Divine Liturgy.

All four Ukrainian Catholic Eparchies of Canada organized Ukrainian Youth for Christ rallies. The first being held in the Winnipeg Archeparchy, on August 12, 1983, with a pilgrimage to the Grotto of our Lady of Lourdes, in Cook's Creek. More than 300 young people took part in the second rally in Winnipeg, May 9-11, 1986. The chosen theme of the gathering was, "I am the Light of the World".

The Toronto Eparchy held four Ukrainian Youth for Christ rallies. As previously noted, the first rally took place in Toronto, on June 14, 1964, while the following three were held at Marian Hill, in Ancaster, Ontario. In 1985, it was held from September 6-8, with more than 200 young people participating. The slogan was "I am the Way, the Truth and the Life". Over 150 participants attended the August 29-September 1, 1986 rally, utilizing the slogan "Peace is my Farewell to you, my Peace is my Gift to you". The theme, "When I was a Stranger you welcomed me", set the tone for the May 15-17, 1987 rally with about 70 attendees.

The Saskatchewan Eparchy hosted the Ukrainian Youth for Christ celebration on October 7-9, 1986, in Saskatoon. The program for the nearly 200 participants explored the theme "My Heritage".

May 22, 1988 marked the date of the Edmonton Eparchy's Ukrainian Youth for Christ celebration, in Edmonton, Alberta, with more than 250 people in attendance.

The South American city of Prudentopolis, in Brazil, was the scene of a Congress of the Ukrainian Brazilian Youth, on February 6-7, 1988. The Millennium of Ukrainian Christianity served as the overall theme of the Congress. More than 2,000 youth attended this conference which was held at

the St. Josaphat Parish, Prudentopolis. The program included lectures, stage performances, and a Pontifical Divine Liturgy with a renewal of baptismal vows.

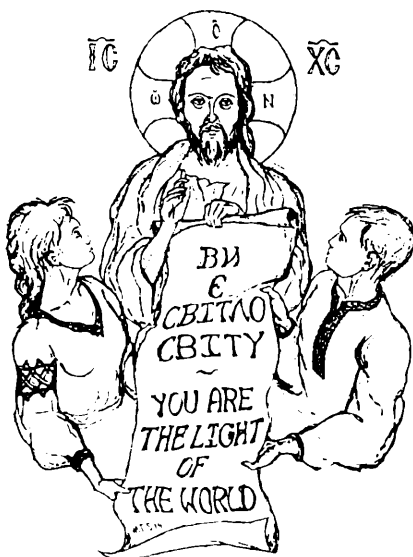
On August 15, 1987, a Ukrainian Youth for Christ rally was held in the capital city of Canberra, Australia, with about 300 participants. A second rally was held on December 25, 1988. Both gatherings served as highpoints for the observance of the Millennium of Ukrainian Christianity, in Australia.

A highpoint of these events was the second Ukrainian Youth for Christ Celebration in Ukraine, on September 8, 1990. Under the slogan "I search for Christ", about 40,000 young people gathered at the Lviv stadium. As a result, a permanent organization was established under the name "Ukrainian Youth for Christ".

CHAPTER XII

IN MEMORIAM

This commemorative book concludes with short biographical notes on fifty prominent men and women who were associated with the Ukrainian Youth for Christ Movement in Ukraine, at the time of its inception.

ПІСЛЯСЛІВ'Я

Появу цієї книги завдячуємо в першу чергу Преосвященному Владиці Робертові Михайлові Москалеві і Йому за те належить особлива подяка.

Придбання матеріалів до цього збірника вимагало обширного повторного листування по всьому світі. Сердечна дяка всім, що відгукнулися й послужили цінними матеріалами.

Дякуємо о. канцлерові шамб. Томі Саюкові за технічні друкарські поради, п. Степанові Кікмі за вклад праці при виготовленні друкарських фільмів із фотографій і поміч в опрацюванні пом'яника, мгр. Андрієві Фединському і о. дяк. Маркові Морозовичові за переклад резюме на англійську мову та Іванові Тимкову за відсвіження і приготування до друку знищених ілюстрацій і за графічні рисунки.

Оформлення обгортки перейшло кілька етапів. Вклали в неї працю п.п. Богдан Маланій, Ляля Кучма-Бабій . Оксана Семерак-Шепівдич, Ярослав Семерак і Данило Кульчицький. Спасибі їм за це.

Не могла б ця книга появитися в такій гарній формі без золотої руки пані Дарії Городиської, яка незвичайно старанно виконала її склад і верстання. За те належить їй велика подяка.

Усім, що чимнебудь причинилися до виготовлення цього збірника, щире спасибі.

Слава Богові за те, що дозволив нам довести до успішного завершення діло, яке ми розпочали вісім років тому.

Ця книга, як подано на заголовній сторінці, охоплює повністю роки 1933 - 1988. Відносні події останніх двох років задокументовані тільки короткими згадками.

Редакція

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Авраменко Василь 323
Азана 315
Александрович Іванна 155
Алиськевич Юліан, д-р 35, 48, 116
Альберт, принц 263
Андрій Первозванний, св. 279, 294
438
Андріїшин Тадей 178
Анна, кн. 289, 373
Антонів Мирон 383
Антонович Адам, мгр. 105, 174, 176
178, 192, 193, 196, 203, 204
Антонович Мирослав 178, 193
Андрій Первозванний, св. 279, 294
Андріїшин Тадей 178
Анна, кн. 373
Антонів Мирон 383
Антонович Адам, мгр. 105, 174, 178,
192, 193, 156, 203, 204
Антонович Мирослав 178, 193

Б

Бабій Іван, дир. 22, 34, 421
Бабій Олесь, д-р 66
Бабяк Т. 329
Баворовський 129
Багрій Олена 253
Базарко Володимир, д-р 385
Базюк Олекса, о. митр. 78
Байда Браєн, ЧНІ, о. дяк. 400, 403
Байрок Марко, о. 407
Бала Іван, ЧНІ, о. 264, 265
Балабан Орест, о. 383
Баранич Андрій -400
Барджер Рекс, о. 398, 400, 404
Барекка Дін 398
Баріляк, студ. мед. 60
Барнич Марія 251
Баршик Іван, о. 404
Бачинський, студ. мед. 60
Бачинський Володимир, д-р 233
Белл Христофор 380
Березовський, проф. 205
Берко Матвій, о. 324, 401
Бернардин Йосиф, кард. 369
Бетховен Людвіг 91

Бельська Марія, СНДМ, ср. 397, 400,
404
Бих Олег 397
Білий Вейн 400, 403
Білий Дональд М. 251
Білик Віктор 403
Білінська Марія 60, 62, 176, 177, 219
Білінський Володимир 238
Білінський Володимир, о. 373
Білон Михайло 251
Білостоцький Тиміш 176
Бліда Степанія 252, 253
Блозовський М., о. 48, 51
Богачевський Константин, архієп.
139, 147, 148, 250 253, 256, 257, 258
260, 318, 321, 369, 421, 435, 438
Богущкий, студ. мед. 60
Боднар Володя 272
Боднар Євген, о.дек. 87
Боднарук Борис 373
Бойдуник Осип 66
Бойко Іван 405
Бойчук Зенон 241
Болюбаш Степанія 377, 378
Бордун В. 193
Борецький 197
Борецький Ісидор, ЧСВВ, єп. 318
323, 326, 328, 329, 369, 371, 392
396, 397, 398, 399, 401, 402, 404
405
Борецький Григорій, ЧСВВ, о. 392
Борис 166
Борис Ольга 380
Бортнянський Дмитро. 361
Боярський Володимир 125
Бравн Джеймс, о. 378
Бренан Пет, о. 370
Брикович Іван, о. 127
Бубела 197
Бубнюк Л. 417
Будка Никита, єп. 22, 41, 48, 74, 78,
85, 89, 100, 141, 155, 157, 162, 163
166, 276, 421, 435
Букачик Оксана 373
Букачик Степан 373
Булик, ЧСВВ, о. протоіг. 106
Бурачинський Мирослав 60, 62

Бутринський Маріян, о. 367, 369, 370, 375

Бучацький Антін, о. 108

Бучко Іван, архієп. 5, 9, 22, 35, 40, 48, 51, 74, 75, 78, 81, 82, 85, 86, 89, 103, 116, 127, 141, 142, 144, 155, 157, 163, 202, 240, 241, 242, 299, 310, 312, 313, 314, 318, 330, 336, 337, 338, 339, 421, 435, 438, 439

В

Ваврик Михайло, о. д-р 234

Вагнер Марсель 258

Вайда Микола 248

Вансик Володимир, о. 385

Василик В. 366

Василик Роман 403, 404

Василій Великий, св. 361

Василь, імпер. 373

Васиян Юліан, д-р 66

Васілевська Ванда 168

Васевіч, староста пов. 113

Васло Петро, о. дяк. 386, 387

Вач Андрій, о. 393

Вач Данило, о. 393

Вач Леонард, о. 392

Вашук Олександра 397

Великанович Дмитро 108

Венедикт ХУ, папа 134

Вебер Йоанна 378

Ведель Артем 361

Вергун Текля 380

Вере Бані 378

Вергановська Дарія 60

Версбергес Віліс, лютер. пастор 369

Вівчар М., ЧНІ, о. 392

Вілян Вілліам С. 378

Вітер Марта 329

Войтон Люїс М., о. дяк. 384

Войцеховська Марійка 377

Войцеховський Степан, о. 397, 398

Володимир Великий, кн. св. 276, 277, 278, 279, 280, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 292, 293, 294, 302, 342, 375, 376, 393, 438

Волошин Августин, о. д-р 231, 247, 248, 422

Волошин Ростислав 62

Волянський 197

Волянський Іван, д-р 22

Воробець Мирон 377

Воробець Петро, лтн. 261, 264, 265, 266

Вояковський Николай, о. 177, 178, 422

Г

Гаврилюк Михайло, о. 166, 167, 171, 172, 173, 178, 208, 320, 422

Гайда Рома 380

Галамай Петро 195

Галичківський Микола 112

Галібей 205

Гамерник Геня 264

Ганчерюк Богдан 159, 166, 179, 193, 219, 422

Гарасовська Х. 329

Гасько Карло, о. 125

Германюк Максим, ЧНІ митр. 234, 318, 323, 325, 326, 327, 328, 343, 373, 375, 391, 392, 393, 394

Геррара 315

Гиса Павло 253

Гірний 166

Гладьо Ришард, о. дяк. 404

Глинка Лев, о. д-р 89

Глібовицький Василь, ред. 22, 60, 154, 157, 159, 162, 163, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 176, 180, 183, 197, 209, 213, 214, 218, 219, 233, 316, 422, 436

Гнатишин Андрій 202

Гнатюк Богдан, д-р 389

Гніздовський Яків 202

Годованець, д-р 233

Головчук Андрій 249

Голота Мирослав 264, 266

Гопко Василь, о. 245

Горбовий Володимир, д-р 200

Гординський Святослав 214, 226

Горин Дін 408

Горицвіт О. 228

Горникевич Мирон, о. прел. 241

Горникевич Теофіл, о. 22, 34, 422

Городиська Дарія 4, 443

Городиська Марія 386

Горошко Михайло, о. 261, 263, 264, 265, 266, 437

Гошовська, студ. 109

Гошуляк Йосип 326

Граб Микола 107
 Грабовинська Мальвіна 60, 155
 Гриневецький Іларій 91, 105
 Гриневецький Степан 125, 126
 Гриневич Михайло 264
 Гриневич Тома, ср. 385
 Гринишин Е. 193
 Гринишин Розалія 253
 Гринчишин Михайло, єп. 357, 359, 360, 361, 366
 Гриньох Іван, о. д-р 160, 165, 173, 178, 197, 219, 236, 237
 Грициняк Степан 378
 Гришишин 190
 Грубець Маріянна 380
 Грушкевич Микола, д-р 2, 3, 16, 60, 153, 154, 157, 158, 159, 167, 171, 173, 174, 191, 192, 218, 219, 227, 232, 250, 263, 320, 339, 343, 345, 348, 350, 444
 Гузар Любомир, о. архимандр. студ. 401
 Гуменний Петро 398
 Гуновський Олександр 112
 Гура Андрій 373
 Гура Павло 373
 Гура Петро 373
 Гурко Роман 399

Г

Габро Ярослав, єп. 323, 326, 328, 329
 Гаєцький Теодосій, д-р 233
 Гайовська Ірина, ССДМ, ср. 404
 Галадза Петро, о. 370, 378, 380, 384
 Галенджа Тарас, о. 380
 Галиш Осип 172, 173
 Галянт Микола, о. кан. 159, 167, 422
 Гела Степан 175
 Геник-Березовський Юліан 91
 Гернаґа Віра 383
 Голдейд Лев, ЧСВВ, о. 380
 Големба Роман, о. 381
 Гораєб Альберт, о. 385, 388, 393, 394, 400, 401
 Горчинський Омелян, о. 78, 81
 Грейс Роберт В., мон. 384
 Гресько Михайло 60
 Грещук Димитрій, єп. 408
 Грим Марія Анна 383
 Грипа Онуфрій 123

Грот, о. 209
 Гудзяк Борис 359

Д

Данилевич Роман, ред. 2, 3, 15, 16, 62, 154, 157, 158, 162, 163, 166, 167, 168, 173, 174, 176, 179, 188, 193, 195, 207, 213, 214, 218, 219, 233, 275, 276, 311, 316, 320, 339, 343, 345, 348, 350, 423, 438
 Данило Романович, кор. 124, 242, 300, 301, 302, 303
 Дараган Ю. 281
 Дац Петро 206
 Дацюк Мирон, ЧСВВ, єп. 391, 392
 Дацько Іван, о. д-р 357, 359, 360, 361, 362, 364
 Дашкевич Роман 200
 Дейчаківський Володимир 176
 Демидчук Семен, дир. 256
 Держко 165
 Децикевич Володимир 21
 Джуджора Я., о. 365
 Джулі Василь, о. 378, 380, 381
 Джулі Стефан, о. 380
 Дзвоник Т. 166
 Дзерович Маркіян, д-р 23, 155, 163, 276, 423
 Дзерович Юліан, о. крил. 78, 105, 108, 276
 Дзявроник Марія 253
 Дзядик Павло 397, 403, 405
 Дзюба Володимир 219
 Дзюбановський Богдан 64
 Дибко Ярослав, ЧНІ, о. 370, 384
 Дида Євген 358
 Дидик Андрій, о. 398
 Дикан, п-а 257
 Дил Елен, метод. пастор 369
 Дідич Степан 261, 263
 Дідюк Василь 324
 Дмитрів Василь 377
 Догерті Анна Ксеня 380
 Догерті Франціс 380
 Дойч Варвара, ЧСВВ, ср. 383, 386, 387
 Домчак Йосиф 126
 Донцов Дмитро 56
 Доротея, ср. 370
 Дороцький, о. 277

Дрогомирецький Нестор, о. 263, 264
 Дубик Теодор 195
 Дудаш М. 329
 Дудник Ар. 329
 Дудяк 236
 Думич Роман 383
 Дурбак Всеволод, о. 105, 165, 203
 Дурбак Роман 152, 219, 279, 286
 Дуркалевич Михайло 377
 Дусановський Роман, о. дяк. 266, 398
 Дусановський Тарас, о. 404
 Дутко, о. 247
 Дутко Марія 383
 Дядинюк Василь 228
 Дяків-Галичко Микола 124
 Дяків Леонтій 60, 157, 158, 159, 165, 166, 167, 205, 213, 214, 218, 316, 423
 Дячинська Каліста, СНДМ, ср. 397, 403

Ж

Жанна д'Арк 134
 Жарський Едвард 203
 Жерепух С. 166
 Жолкевич Володимир, о. 78, 91, 326
 Жук Анастасія 264
 Журден, о. 107

З

Завадівська М. 329
 Загачевський Євстахій 205
 Загородний Іван 249
 Залозецький Володимир, проф. д-р 107
 Залуцький, студ. 108
 Залуцький Зенон, д-р 157, 158, 159, 167, 423
 Залуцький Тарсикій, ЧСВВ, о. 412
 Заремба Ярослав, студ. 64, 108
 Заставний Федір 206
 Захарків Андрій 358
 Захаріясеви́ч Галина 60, 155, 278, 423
 Заяць Христофор, о. 392
 Зиник Чериль, СНДМ, ср. 393, 408, 410
 Зорич 415
 Зубик Роман, д-р 57, 105, 219

І

Іван Павло II, папа 344, 360, 362, 396, 418
 Іванечко Петро 195
 Іванець Іван, д-р 219
 Іванчук Ірина 63, 108
 Іванців Микола, о. рад. 375, 360, 361
 Іваськів Василь 253
 Івасюк Ілля 263
 Івахів Маріян 367
 Івахів Павло, о. д-р 168, 350
 Іларіон, митр. 292, 293
 Інніцер Теодор, кард., архиеп. 139
 Інокентій ІУ, папа 301
 Ісаїв Петро, д-р 22, 105, 232, 233, 317, 423

Й

Йван Богослов, св. 292

К

Казимира Богдан 219
 Калужнянський Євген 380
 Кальбурн Марія 253
 Калужницький Євген 385
 Калюк Христина 381
 Каменецький, о. 326
 Кан Геррі 251
 Канаван Мартин, о. 385
 Канюк Іван 253
 Кардайн, о. 236
 Карпець Марія 264
 Карпюк Ігор 397
 Карп'юк О. 201
 Карпюк Тарас, о. 397, 401, 404
 Каськів Євген 257
 Качковські, д-р 111
 Качмар А. 258
 Катамай Богдан 219, 250, 252, 253, 258, 437
 Катерина II, цар.
 Качмарик Вілліам 383
 Каштанюк Антін, о. 48, 424
 Квіт Омелян, о. 174, 178, 185, 219, 424
 Кеворн Джон, о. 369
 Кеннелі Кейсі 378
 Киселиця Іван М. 251
 Кишакевич Йосиф, о. 84, 90, 91, 424

Кікта Степан 125, 443
 Кікта Юрій, о. 125, 126
 Кіндракевич Андрій 261
 Кіндрат Іванна 383
 Кіпа Павло 403
 Кіт 191
 Кіт Естер 256
 Кіц Володимир 126
 Кладочний Йосиф, о. д-р 154, 158
 Клек Андрій 383
 Клек Іван 383
 Клементі М. 91
 Климентій, папа 2, 3
 Климентій, пис. імпер. 373
 Климкович Петро 193, 195
 Климчук Володимир, о. 369
 Кловєр Марійка 383
 Кміть Оля 358
 Кнап Степан, о. шамб., кан. д-р 259
 Книш Зиновій 65, 66
 Кобринська Марія 60
 Ковалів І., проф. 324, 325, 326, 329
 Ковалін Албан, єп. 412
 Коваль 197
 Коваль Павло, о. 122
 Ковальський Олександр, о. крил. 78, 81
 Коверко Андрій 75
 Ковжун Павло 214, 226
 Когут Павло, о. крил. 357, 360, 361, 366
 Козак Жанета 267
 Козак Ярема 284, 293, 296, 320, 342, 352, 372, 414, 430, 464
 Козоріз 197
 Козоріз Степан 195
 Козорізи 206
 Кокорудз Марта 373
 Кокорудз Наталка 373
 Колтунюк Роман 386
 Комарницький Василь 264
 Конаш Василь 198, 226
 Коновалець Євген, полк. 68, 162
 Конрад Володимир, д-р 240, 242
 Конрад Микола, о. д-р 56, 57, 59, 60, 157, 165, 166, 219, 232, 424, 434
 Конрад Степан 190, 219
 Кондра Лаврентій, ЧНІ, о. 393
 Константин, імпер. 373
 Корінчак Йосиф, о. 384, 389
 Корнелій Бенно Г, о. 385
 Корниляк Платон, єп. 365
 Королів-Старий Василь, д-р 246
 Корчинська Коні 403, 404
 Корчинська Тереса 398, 400
 Корчинський Б.Л. 263, 264
 Костельник Гавриїл, о. д-р 78, 81, 155, 219, 424
 Коструба Теофіл, о. 239
 Костюк Василь, о. 210
 Котко Дмитро 91, 103, 105
 Которович 191
 Коцибала 165
 Коциловський Йосафат, ЧСВВ, єп. 40, 139, 141, 142, 144, 424
 Кравченко Уляна 91
 Кравчук, ЧНІ, о. дяк. 326
 Крек 237
 Крет С. 23
 Крет С. 23
 Кривий Єфрем, ЧСВВ, єп. 384, 386, 411, 412, 414
 Криворучка П., о. 264
 Крив'як Ярослав, д-р 2, 3, 15, 72, 202, 238, 240, 241, 347, 382
 Криса Ярослав 403, 405
 Кришталович Павло, о. 129
 Кріслата Наталка 383
 Кротець Іван, о. 370, 377, 378
 Крохмалюк-Тис Юрій, інж. 168
 Крочук Михайло, о. дяк. 392
 Крупа Роман, о. 256
 Крупка Семко 195
 Крутигорова Катя 383
 Круцько Семен, о. 120
 Кубійович Володимир, проф. д-р 241
 Кудрик Борис, проф. д-р 166, 174, 219, 277, 424
 Кузик Дмитро 60
 Кузьма Марійка 397
 Кузьма Михайло, о. 370, 378
 Кузьмик М., о. 252
 Кузьмінський Олександр 323
 Кузьмович Володимир, дир. 15, 21, 35, 48, 51, 116, 340, 425
 Кузьмович Микола 60
 Кулик В., о. дек. 209
 Кулик Орест, о. 369
 Кулицький Микола 159, 167, 219, 425
 Кульчицька Анна 373
 Кульчицька Дарія 387
 Кульчицький Данило 443

Кульчицький Ярополк 412
 Кульчицький Юрій, д-р 385
 Куляс Мирон 369
 Куляс Юліан, д-р 369
 Куницький Леонтій, о. прел. 155,
 162, 163, 198, 205
 Кунцевич Йосафат, св. 302, 361
 Курилик Василь 360
 Курило Іван 272
 Куропась Лєся 370, 380, 385
 Куропась Мирон 370, 380, 385
 Курпіта Теодор 202
 Кутний Андрій 249
 Кутю Юрій, о. 370, 396, 398
 Кучма-Бабій Ярослава 4, 433
 Кушнір Василь, о. д-р 265, 326, 329
 Кушнір Михайло 206
 Кушнір Осип 202
 Кушнір Степан 206
 Кушпета І. 329
 Кушпета Микола, д-р 322, 327, 328

Л

Лаба Василь, о. крил. 78
 Лабунька Мирослав, проф. д-р 271
 Лавришин З. 329
 Лада Михайло, о. 108
 Лазар 285
 Ладика Василь, ЧСВВ, єп. 139, 146,
 253, 261, 263, 264, 265, 425, 435
 Лакота Григорій, єп. 40, 48, 116, 141,
 142, 144, 425
 Ластовецький Богдан 48, 60, 62, 63,
 108, 232, 233
 Лев XIII, папа 131
 Лев Данилович, кн. 124, 302, 314
 Лев Василь, проф. д-р 2, 3, 4, 16, 22,
 35, 105, 204, 380
 Левенець Михайло 172, 179
 Левицький Богдан, о. 114
 Левицький Дмитро, д-р 108, 116
 Левицький Кость 76
 Левків Лєся 272
 Ленчик Василь, д-р 233
 Лєгін 197
 Лємєх 191
 Лєнкавський Степан, проф. 66, 330,
 335, 336, 339
 Лєпкий Богдан 286

Лєпків 191
 Лєськович Іван, о. 176, 177, 178, 279
 Липський Богдан, о. д-р 324, 238
 Лисько Зіновій 329
 Лісяк Марія 253, 258
 Лісяк Розалія 253, 257, 258
 Литвиненко Сергій 226
 Лициняк Василь, о. крил. 78, 157
 Ліба Анна 258
 Ліщак Марія В. 383
 Лобода Т. 199
 Лободич Роман, о. крил. 41, 48, 78,
 425
 Лобур Естер 383
 Лозова Віра 412
 Лой Іван 272
 Лончина Богдан, д-р 2, 3, 15, 16, 166,
 219, 232, 233, 234, 235, 236, 237,
 320, 347, 350, 425
 Лончина Гліб, ст. о. 370
 Лончина Тарас, о. 370, 385
 Лорєта, ср. 329
 Лостен Василь, єп. 361, 369, 375, 380,
 384, 389
 Лотович Володимир, о. сов. 256, 258
 Лотович Лев 258
 Лотоцький В., рад. 256
 Лотоцький Інокентій, ЧСВВ, єп.
 367, 369, 373, 375, 378, 380, 384,
 386, 389
 Лужницький Леонид, о. 108
 Лупій Марія 261
 Лучинський Йосафат, ЧСВВ, о. ігум.
 41, 48, 426
 Львівський 258
 Любачівський Мирослав Іван, кард.,
 верх. архієп. 11, 12, 361
 Лятишевський Іван, єп. 40, 48, 116,
 141, 142, 144, 426
 Людкевич Станислав, д-р 91

М

Маєр Рік 383
 Макар Геррі В. 251
 Макар Павло, о. дияк. 389
 Маланій Богдан 443
 Маланчук Володимир 165
 Малдрик Євген 358
 Малиновський Анатоль, о. дек. 129

Малиновський Олександр, о. рект. 313
Мамчур Степан, соціолог 253, 258
Мандзій Іван, д-р 380
Мандзій Михайло 358
Марина, ср. 386
Марків Максим, ЧСВВ, о. 256
Маркевич Йосафат Іван, ЧСВВ, о. 232, 315
Марко, св. 292
Маркусь Василь, проф. д-р 242, 271
Мартинишин М. 166
Мартинюк Дарка 358
Мартинюк Петро 358
Мартін Френсис, о. 388
Марусин Мирослав, архієп. 202, 361
Марушка Павло 373, 376
Матвіїв Іван 366
Матей, св. єв. 403
Матичак Микола, о. митр. 357, 359 361
Матковський Василь 252
Мацелюх Віра 381
Медвідь Мирослав 418
Медицький З. 215
Мек Дона Й., о. монс. 323, 324, 328
Мек Екерн П. 264
Мек Гвіген, архієп. кард. 324
Мельник Андрій, полк. інж. 154, 157 158, 161, 162, 163, 172, 173, 335 426, 436
Мельник Василь, о. 232, 269
Мельник Іван 206
Мельник Яків, о. 388
Мендельсон Фелікс 91
Мендерес Гордон, о. дияк. 392
Меринда 197
Методій, ЧХШ, брат 252, 253, 264
Мигальський Вілліам 251
Микитюк Григорій, о. 111
Микитюк Оксана 405
Миколай, св. 375
Мирфі Вілліам, о. 380
Миськів Христофор, ЧСВВ, о. 244 245, 247
Михайло, ст. бр. 358, 359, 362, 364
Мицик Антін 249
Мікльош Славомир, єп. 369
Міллер Абрагам, ЧСВВ, о. 385
Міллер Роберт, ЧНІ, о. 378

Мілянич Атанас, інж. 233
Мінка, о. 239
Мірчук Петро, д-р 330, 333, 334, 335 336, 339, 439
Мірчук Роман, о. 380, 388
Міхалко Доротея, ср. 381
Мішталі Юрій Т. 251
Мольчко М., о. 365
Монаген Тереса 378
Монджейовський Тиміш 358
Монковський Павло Г., д-р 378
Монцібович Роман 22, 48, 57, 60, 91 108, 213, 214, 219, 232
Монцібович Климентій 60
Мороз Михайло 221
Мос Іван 206
Москалик 236
Москаль Роберт Михаїл, єп. 13, 14 383, 384, 386, 389, 443
Моско Лев, о. 385
Мох Олександр, ред. 239
Моцарт Вольфганг Амадеус 91
Мриц Анна 60, 62
Мриц Дарія 60
Мриц Ліля 60
Мриц Мирослава 60
Мицик Роман 66
Музичка Іван, о. рект. 357, 359, 361
Музика Марія 264
Мудрий Іван 261
Мудрий Софрон, ЧСВВ, о. рект. 361
Мур Тома, св. 365
Мурин Михайло 379
Мусійчук С., о. 278
Муто Сузанна А., д-р 385

Н

Набережний Роман, о. дек. 326
Нагачевський Тома 407
Нагірний Михайло, проф. 253, 258
Надрага Олександр, д-р 48, 426
Назарко Іриней, ЧСВВ, о. д-р 48, 108 157, 242, 276, 314, 426
Назарук Осип, д-р 15, 317
Наконечний Володимир 258
Наряді Діонізій, єп. 106, 237
Небесний Євген, СДБ, о. 366
Небесняк Євген, СДБ, о. 357, 359 360
Нітлер Микола, ЧСБ, о. 378

О

Олександр, студит бр. 360
Олексин Розалія 253, 258
Олесь Олександр 91
Олійник 197
Олійник Ярослав 219
Ольга, кн. св. 270, 276, 280, 288, 294
375, 393, 438
Онацький Євген 68
Онуферко Андрій, о. дияк. д-р 359
378
Онуфрик 258
Опалінська Христина, СНДМ, ср.
393
Опушкевич Діонісій 412
Орінкавич Едвард П. 251
Орлик Іван 256
Осінчук Михайло 214
Основич Анна, ср. 366
Основич Єлисавета, ср. 366
Основич Романа, ср. 366
Осташевський Йосиф, о. 119, 130,
155, 157, 426

П

Павкович, о. рект. 202
Павликовський Юліан 77
Павлишин Дмитро 241
Павлишин М. 166
Павлишин Марко, д-р 417
Павло, св. 134, 292, 359
Павлович Ярослав 129
Паздрій Михайло 251
Палаш Рената 373
Палій Андрій 77
Палій Микола М. 202
Палюх Христина, ЧСВВ, ср. 383
Панчук Маркіян 358
Панчук Мирон, о. 367, 369, 370, 371,
378, 380, 384
Паньчак Марія 251
Паньчишин Маріян, д-р 127, 426
Пасічник В., ЧСВВ, о. 264
Пасічник Василь, ред. 350
Паска Володимир, о. шамб. прел.
326, 328
Паскалеф, о. архим.
Пастернак Ярослав, проф. д-р 160,
175, 187

Патрило Ісидор, ЧСВВ, о. д-р архим.
357, 361
Паук Іван, мгр. 60, 165, 167, 232, 236
Пахольчук П. 219
Пелехата Дарлін 407
Перейда Юрій, ЧНІ, о. 385, 401
Перейма Євген 232, 239
Перрідон Яків, о. рект. митрат 48
105, 127, 154, 157, 320, 427
Петрів Василь 200
Петрів Денис, проф. 154, 159, 219,
427
Петро, св. 292, 360, 361
Печеніга Павло 278
Пик Олександр, о. кан. 256
Пилипець Іван Микола, о. 240
Пишна Анна 253
Пій Х, папа 131
Пій XI, папа 33, 36, 81, 106, 131, 134
141, 153, 253, 433
Пій XII, папа 242, 265
Піддубчишин Ева 250, 253, 257, 258
Пілецька Адріана 367, 371
Пітерсон Труді Ейбел 370
Плакс Анна 383
Пласкач Богдан 177
Поберейко О. 166
Поворозник Г. 328
Поделан Евальд, проф. 412
Подригуля В., о. 417
Познак 206
Полянський Ярослав 360, 361
Помадин 197
Помпе 239
Попадополос Джордж 417 •
Попіль Оля 367, 371
Прашко Іван, єп. 415, 416, 417
Прийма Максиміліян, ЧСВВ, о. 326
328
Прімо, єп. 369
Пріцак Омелян 219
Проців Ярکا 60
Прудивус Олександр 377
Пула Антін 178
Пундій Лариса, д-р 373
Пшөпюрська Марійка 64
Пясецький Олексій, о. офіц. 78

Р

Радкевич Петро 207
Рафф Й. 91
Рачкевіч, віцемін. 51, 333, 338
Ревтюк Михайло, о. шамб. 384
Редько Юліян, проф. 22, 105, 154
203, 219, 291
Репіховська Христина 377
Решетило Степан, ЧСВВ, о. протоіг.
78
Ричак Михайло 392
Роборецький Андрій, єп. 318
Розенбавм Джордж, д-р 380
Розенбавм Меделін, д-р 380
Роль Йосиф 380
Романенко Христя 169
Романик Йосафат, ЧСВВ, о. протоіг.
360, 361
Романович 191
Романович Деніса 383
Романович Патриція 383, 386, 387
Роєр Йосиф, о. 408
Рот Давид 369
Рудакевич-Базюк Степанія, інж.
159, 168, 219, 320, 350
Руджгі Вейн, о. 370
Рудницький Іван, д-р 159, 167, 427
Рудницький Леонід, проф. 350
Рудь Степан, о. проф. 89, 277
Руснак, ЧНІ, о. 326
Руш П., єп. 239, 240
Рушак Михайло, мгр. 171, 192

С

Сабол Севастіян, ЧСВВ, о. 241, 243
Саварин Ніль, ЧСВВ, єп. 265, 266
318
Садовський Євген 240
Сагайдачний 278
Саєвич Оксана 373
Салевич Я., о. 366
Самокішин М., інж. 174, 176, 177, 179
Сампара Степан, о. л-р 81
Сапрун Северин 91
Саяк Тома, о. шамб. канц. 389, 443
Свергун Христина 329
Сверіда М. 199
Свинарчин Катя 403
Свобода Ніль 408
Святослав, кн. 292

Селянська Віра 412
Сематчин Анна 377
Сембратович Лев, о. сов. 253, 257
Семерак-Шепівдич Оксана 4, 383, 443
Семерак Ярослав 443
Семінак, Ричард, о. 385
Семчишинова М. 167
Семчук С., о. 256
Сеник В. 166
Сенишин Амброзій, ЧСВВ, митр. 318
Сеньківський Володимир 167, 174
233
Сидір 191
Симпсон Дж. В., проф. 264
Синенький Володимир 125
Сиротинський Іван, о. дек. 326
Сімків Андрій 358
Сітницька Уляна 128
Сіянчук Іван, ЧНІ, о. 398, 401, 404
Скальків Михайло, о. сов. 206
Скорняк Іван 272
Скоропад Кость 253
Скочилис Іван, мгр. 389
Скрінковський Петро, о. шамб. 384
Слиш Євген, інж. 126
Сліпий Йосиф, кард., патріярх 56
88, 89, 202, 219, 342, 343, 344, 345
346, 347, 357, 359, 360, 361, 362
377, 378, 398, 427, 439
Слобода Ніль 267
Смолило Джеф 383, 386
Смолило Наталія 383
Соневіцький Ігор 202
Соневіцький Леонід 202
Сорока Віктор, ЧСВВ, о. 401
Сорока Степан, о. 393
Сослєр Йоанна, ЧСВВ, ср. 380, 385
Сп'як Іванна 257
Ставинський Іван, о. шамб. 383, 386
Ставничий Іван, ред. 233
Стадник Йосиф 206
Старівський Т. 193
Стахурський 197
Стернюк Володимир, митр. 418
Стефанів Степан 256, 257, 258
Стефанюк Джефрей 407
Стойка Олександр, єп. 246
Струтинська Галина 60, 155
Судєнські Едвин 369

Сулик Степан, митр. 343, 380, 384,
386, 388, 389, 415, 416
Сусо-Бравн, о. 239, 240

Т

Таґора Робіндранат 317
Такач Василь, еп. 253
Тарасевич Владимир, еп. 369
Тарнавська Ірина 256, 258
Тарнавська Ярослава 219
Тарнавський Омелян 219
Тарнавський Мирон, ген. 198
Тарнавський Филимон, о. сов. 253,
258
Татарин Мирон, о. 404
Татарський І., о. 208
Твердохліб Ірина 429
Теодорик Йосафат, ЧСВВ, о.
Теодорович Е., ЧСВВ, о. ігумен. 250
Терлецький Іван, о. 380, 381, 385, 388
Тершаковець Юрій, проф. д-р 60
159, 163, 219, 320, 350, 427
Тесля Іван, д-р 105, 163, 166, 204
320, 350
Тиктор Іван 216
Тилівський Іван, СДБ, о. д-р 385
Тимків Іван 443
Тимків Лев, о. шамб. 382, 386
Тимко Іл., о. 237
Тиханський Михайло 257
Тиханський Ол. 258
Тиханський Степан, о. д-р 253
Тишинська Євстахія 22, 48, 157, 428
Тіссеран, кард. 242
Ткачук Ілля 238, 240
Томович Василь, о. крил. 78
Тремба Василь, о. 252, 253
Троян Данило, о. 388
Трудо, бриг. 264
Трух Андрій, ЧСВВ, о. 242, 253
Тугачевський Михаїл, о. протоіер.
Турчиняк Михайло 264

У

Уласій Петро 178
Улицький Т. 176
Українець Михайло, о. 378
Умбрес Тома, о. 370

Ф

Федак Мстислав 329
Федаш Василь, о. д-р 253
Фединишин 258
Фединський Андрій, мгр. 443
Фединський Іван, о. дек. 122
Фединський Юрій, д-р 159, 166
240, 320, 428
Федорович Михайло, о. шамб. 382
Федорович Станислав, о. 125
Федьків Іван 206
Фіголь Володимир, о. д-р. 203
Фіголь Марія 60
Фіголь Степанія 22, 35, 48, 428
Філдс Іван, о. 389
Філевич, о. 326
Філь Ганя 397, 402, 403, 404
Фостяк Петро 195
Фур Іван 120

Х

Хабурський Зенон 398
Хабурський Роман 398
Хавлюк Михайло, о. 105
Хайновський Борис, о. 366
Харко Павло 266
Химій Єронім, ЧСВВ, еп. 412, 414
Хмільовський Микола, о. дир. 48,
105, 157, 158, 159, 162, 166, 167,
203, 428
Холодила П., о. 366
Хома Іван, о. д-р 23, 242
Хомин Олег 403
Хомин Петро, о. 322, 326
Хомишин Григорій, еп. 40, 139, 141,
142, 144, 428
Хоркавий З., о. 417
Хорошилов Ігор 272
Хотинецький Кипріян, о. крил. 125

Ц

Цап 165
Цебрівський О. 264
Цегельський Льонгин, д-р 256
Цибульський Андрій 329
Цимбал Віктор 365
Цимбалістий Антоній, о. 264
Цимбалістий Василь, ЧСВВ, о. 412

Ціздин Мирослав 359

Ціцерон 299

Цюпка Марко 397

Ч

Чавс, д-р 233

Чайковський Данило 330

Чайковський Роман, о. 154, 157, 159,
213, 218, 219

Чехович Константин, проф., д-р 22,
157, 158, 428

Чировський Андрій, о. 368, 370, 371,
373, 418

Чмир Д. 166, 197

Чолій Богдан 398

Чолянйі Сєнді 397

Чорна Ліда 412

Чопик Василь 256

Чорний С. 165

Чорновіл В'ячеслав 418

Чубатий Микола, проф., д-р 22, 48
233, 234, 236, 237, 238, 276, 428

Ш

Шабага Анна 265

Шалаба Христина 403, 404

Шалаган Христина 397

Шандра Петро 195

Шафран Степан, о. 388, 389

Шашкевич Маркіян, о. 266

Шашкович Григорій, ЧНІ, о. монс.
258

Шевченко Тарас 124, 237

Шендрих Іван 219

Шеп Іван, пастор 370

Шептицький Андрей, ЧСВВ, митр. 5
7, 11, 14, 19, 33, 56, 64, 73, 74, 76, 77
80, 89, 103, 104, 116, 120, 123, 125
141, 142, 144, 154, 155, 157, 159
160, 163, 164, 171, 172, 178, 202
219, 220, 221, 231, 232, 233, 237
253, 269, 270, 275, 276, 302, 308
312, 313, 314, 319, 322, 323, 325
358, 377, 379, 429, 434, 435, 436
437, 438

Шиманський Степан 403

Шмондюк Йосиф, єп. 318, 326

Шовська Євгенія 253

Шовська Павліна 257

Шокалюк Зірка 384, 386

Шокалюк Петро 384, 386

Шолдак Іван, о. канц. 392

Шольц Джеймс П., о. 378

Шпак Марина 408

Шпитковський Ігор 56

Шпікула Віра 250, 252, 253

Шранк Христина 383

Штикало Дмитро 55, 57, 330

Шуль Микола 126

Шумейко Степан, ред. 253

Шухевич Юрій 418

Щ

Щука Андрій 398

Щур Наталка 358

Щуровський М. 165

Я

Яворський 197

Якимець Рєнді, о. 407, 408

Якимчук Оля 403

Якимчук Оріся 397, 403

Якимишин Юріянна, СНДМ, ср. 393

Яківчук Нєстор, о. дияк. 392

Янєва Марія 33

Янів Володимир 57, 232, 242

Янович-Лебєдович Ксєня, д-р 35,
48, 60, 127, 155, 320, 350, 429, 436

Яремко І., мін. 323, 324

Яремко Олєксандєр 256, 258

Яремович Антін 261, 263, 264

Яремович Катєрина 264

Ярослав Мудрий, кн. 247, 248, 291
292, 293, 342, 415

Ярош Ірина 122

Ярош Оксана 405

Яцків Марко 373

Яцків Роман 358

Яцків Христия 373

Яцуха 197

Ю

Юдита 134

Юзик Павло 263

Юрасінська М. Кєкилія, ЧСВВ, ср.
385

Юристий, о. 249

Юрій Данилович, кн. 302

Юрій УІ, кор. 265

Юрків Павло 206

ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ

*	— народився
†	— умер
архиеп.	— архієпископ
б.	— біля
бр.	— брат
БНТ	— Богословське Наукове Товариство
віцemin.	— віцeminістер
дек.	— декан
дияк.	— диякон
д-р	— доктор
ев.	— євангелист
еп.	— єпископ
ЗОУНР	— Західня Область Української Народної Республіки
ЗСА	— З'єдинені Стейти Америки
ЗУНР	— Західня Українська Народна Республіка
інж.	— інженер
інсп.	— інспектор
КА	— Католицька Акція
кан.	— канонік
канц.	— канцлер
кард.	— кардинал
КАУЖМ	— Католицька Акція Української Жіночої Молоді
КАУМ	— Католицька Акція/Асоціація Української Молоді
КЛК	— Карпатський Лещетарський Клюб
кор.	— король
кн.	— князь, княгиня
крил.	— крилошанин
м.	— місто
метод.	— методист
митр.	— митрополит
мін.	— міністер
М.С.	— Мала Семінарія
НТШ	— Наукове Товариство ім. Шевченка
о.	— отець
обл.	— область
ОУН	— Організація Українських Націоналістів
офіц.	— офіціал
пов.	— повіт
прел.	— прелат
протоіг.	— протоігумен
проф.	— професор
ПУКЦ	— Помісна Українська Католицька Церква
р.	— рік

ред.	— редактор
рект.	— ректор
с.	— село
св.	— святий
СДБ	— Святий Дон Боско
сов.	— совітник
СНДМ	— Сестри Непорочної Діви Марії
ср.	— сестра
ССДМ	— Сестри Служебниці Діви Марії
ст	— студит
ТУСК	— Товариство Українських Студентів Католиків
УВО	— Українська Військова Організація
УГА	— Українська Галицька Армія
УКАО	— Українське Католицьке Академічне Об'єднання
УКЮ	— Українське Католицьке Юнацтво
УКЦ	— Українська Католицька Церква
УПТ	— Українське Патріархальне Товариство
УМХ	— Українська Молодь Христові
УСС	— Українські Січові Стрільці
УЦК	— Український Центральний Комітет
цар.	— цариця
ЧНІ	— Чин Найсвятішого Ізбавителя (Редемптористи)
ЧСБ	— Чин Святого Боска (Салезіянин)
ЧСВВ	— Чин Святого Василія Великого
шамб.	— шамбелян

ЗМІСТ

БЛАГОСЛОВЕННЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПІСКОПА МИРОСЛАВА ІВАНА КАРДИНАЛА ЛЮБАЧІВСЬКОГО	12
ВВЕДЕННЯ ВЛАДИКИ РОБЕРТА М. МОСКАЛЯ	14
ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА	15

I РОЗДІЛ

ПЕРЕДІСТОРІЯ СВЯТА УМХ

Український Католицький Союз.....	19
Митрополит Андрей до українського народу	19
Поклик Головної Ради Українського Католицького Союзу.....	20
Католицька Акція	22
Конституційний статут К. А. в Галицькій Провінції.....	23
Правильник Генерального Інституту К. А.	26
Правильник Епархіального Інституту К. А.	28

II РОЗДІЛ

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВЯТА УМХ

Звернення Архиепархіального Інституту К. А.....	33
Перша пресова конференція	34
Правильники для парохії і деканату	36
Послання Галицького Єпископату	40
Комунікат ч.1	41
Відозва	42
Інструкції.....	43
Заклик Ділового Комітету	47
Летючка	50
Друга пресова конференція	51
Діловий Комітет і польська влада.....	52

III РОЗДІЛ

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО І СВЯТО УМХ

Всестудентська анкета та її резолюції	55
Невдала місія питомців.....	56
IУ Крайовий Студентський Конгрес	56
Звернення академічного душпастиря о. д-ра М. Конрада.....	57
Тривожні пресові вісті	59
Резолюції українського католицького студентства	61
Комунікат ТУСК „Обнова”	62
Постава нашого студентства в Кракові до свята УМХ	64
Становище до свята УМХ провідних діячів ОУН	65
Комунікат Крайової Екзекутиви ОУН	68

IV РОЗДІЛ

СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” 1933 РОКУ

Опис Свята УМХ (<i>Я. Крив'як</i>)	72
Відкриття Свята.....	73
Митрополит Андрей до Української Молоді	73
Торжественна Архиерейська св. Літургія	76
Проповідь Владики Івана Бучка	79
Католицький гімн	83
Релігійно-маніфестаційний похід	85
Святочна Академія	91
ANNO SANTO (<i>Уляна Кравченко</i>).....	91
Місцеві Свята УМХ	96
Шкільні Свята УМХ	102
Свято УМХ і Мала Семінарія	105
Привіти.....	106
Реакція польської адміністрації	110
Відгуки в польській пресі	114
Заключні міркування	117
Спомини	
Образки зі Свята УМХ (<i>о. Й. Осташевський</i>)	119
Село Ременів збойкотувало Свято УМХ (<i>І. Фур</i>)	120
З Любіня Великого на Свято УМХ (<i>І. Ярош</i>)	122
Село Літиня на Святі УМХ (<i>О. Група</i>)	123
Спогад учасника Свята УМХ (<i>М. Дяків-Галичко</i>)	124
Участь Ярославщини в Святі УМХ в 1933 р. (<i>С. Кікта</i>)	125
Санітарна Секція УМХ (<i>д-р К. Янович-Лебедович</i>)	127
Величавий Здви́г УМХ в Станиславівській єпархії (<i>Я. Павлович</i>) ...	129
Католицька Акція як основа організації селянської молоді (<i>о. Й. Осташевський</i>)	130

V РОЗДІЛ

ГОЛОД В УКРАЇНІ

Голод в Україні	139
Послання Українського Католицького Єпископату Галицької Провінції	140
Пастирський лист українських Владик Галицької Провінції	142
Пастирське Слово Єпископа Українців Католиків Канади.....	145
Звернення Єпископа Українців Католиків в Америці.....	147

VI РОЗДІЛ

КАУМ „ОРЛИ”

Засади українського юнака.....	151
Ми молоді (Р. Дурбак)	152
КАУМ „Орли” (М. Грушкевич).....	153
„Орли” роблять перегляд своїх сил (Р. Данилевич)	162
Юнацький Гимн (Х. Романенко).....	169
Марш „Орлів” (Б. Еллан, Б. Курдидик)	170
Табори „Орлів” (М. Грушкевич).....	171
В тіні княжого Галича (В. Глібовицький)	180
Ватра (В. Глібовицький).....	183
На Крилос (о. О. Квіт)	185
Близько природи й Бога (Р. Данилевич)	188
Таборовий гумор (С. Конрад).....	190
„Орли” і спорт (М. Грушкевич).....	192
Перший самостійний лет „Орлів” (Р. Данилевич)	197
3 життя „Орлів”.....	200
Колишній член КАУМ пише (В. Петрів)	200
Колишній духовний опікун „Орлів” пише (о. Карп’юк).....	201
КАУМ при Малій Семінарії у Львові (Я. Крив’як)	202
Святоюрський Кружок „Орлів” (Є. Загачевський).....	205
Так учиться українська молодь (Р. Данилевич).....	207
Фінансова установа української молоді (о.х.)	210

VII РОЗДІЛ

ВИДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Журнал „Українське Юнацтво” (Р. Данилевич).....	213
Молитви Митрополита Андрея Шептицького.....	220
Календарець „Готовсь”.....	226

VIII РОЗДІЛ

БРАТНІ МОЛОДЕЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Братні Молодечі Організації	231
Обнова (М. Грушкевич).....	232
ХУІІ Конгрес „Пакс Романа” (Б. Лончина).....	235
ТУСК „Обнова” в Інсбруку (Я. Крив’як)	238
Христові Борці на Закарпатті (о. С. Сабол, ЧСВВ).....	243
„Орли” в Карпатській Україні	248
Хрестоносці у Бачці, Югославія.....	249
Ліґа Української Католицької Молоді в Америці (М. Грушкевич)	250
Ліґа Української Католицької Молоді в початкових роках (Б. Катамай)	252
Третій Конгрес Ліґи Української Католицької Молоді (Б. Катамай)	257
Резолюції ІІІ Конгресу Ліґи Української Католицької Молоді.....	259

Українське Католицьке Юнацтво Канади (<i>М. Грушкевич</i>).....	261
Пластовий Орден Хрестоносців.....	269
Християнська Спілка Української Молоді.....	272

ІХ РОЗДІЛ

СВЯТО ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ 1938 РОКУ

Від легенди до реальної дійсності (<i>Р. Данилевич</i>).....	275
Святому Андрієві (<i>Р. Дурбак</i>).....	279
Комунікат Товариства „Орли”.....	280
Київ (<i>Ю. Дараган</i>).....	281
У великі роковини (<i>В. Глібовицький</i>).....	282
950 літ тому... (<i>Б. Лепкий</i>).....	285
Христос у Києві (<i>Р. Дурбак</i>).....	286
Поминки (<i>Ю. Редько</i>).....	291
Під знаком Великого Ювілею.....	294
Братам у неволі.....	295

Х РОЗДІЛ

СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ПЕРСПЕКТИВІ ЧАСУ

20 РОКІВ ПІЗНІШЕ - 1953 РІК.....	297
Пастирське Послання Владики Івана Бучка.....	299
З перспективи 20 років (<i>Р. Данилевич</i>).....	311
Велике Свято Молоді (<i>о. д-р І. Назарко, ЧСВВ</i>).....	314
25 РОКІВ ПІЗНІШЕ - 1958 РІК.....	318
Звернення колишніх членів Проводів КАУМ „Орли”.....	318
Привіт Архієпископа Константина Богачевського.....	321
30 РОКІВ ПІЗНІШЕ - 1963 РІК.....	322
Свято „Українська Молодь Христові” в Торонті 1964 р. (<i>о. П. Хомин</i>).....	322
35 РОКІВ ПІЗНІШЕ - 1968 РІК.....	330
Поновна спроба знеславити Свято УМХ (<i>П. Мірчук</i>).....	330
Відповідь Архієпископа Івана Бучка.....	331
Становище ОУН до Свята УМХ (<i>С. Ленкавський</i>).....	336
Лист Архієп. Бучка до ред. Р. Данилевича.....	339
50 РОКІВ ПІЗНІШЕ - 1983 РІК.....	341
Зі Соборного Різд'яного Послання Ієрархії ПУКЦ.....	341
Лист колишніх членів Головного Проводу КАУМ до Патріярха Йосифа.....	343
Звернення колишніх членів Головного Проводу КАУМ до Отців Синоду ПУКЦ.....	344
Відповідь Патріярха Йосифа.....	346
Зі звернення Владик Священного Синоду ПУКЦ.....	347
Письмо Редакції книги УМХ до Патріярха Йосифа.....	347

Згода Патріярха Йосифа видати книгу УМХ в серії видань УКУ	348
Загальне звернення колишніх членів Головних Проводів КАУМ „Орли”	349
З резолюцій Крайового З'їзду УПТ в ЗСА	350
Свіжий закид „русофільства” організаторам Свята УМХ.....	351

ХІ РОЗДІЛ

З'ЇЗДИ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ” В ДІЯ СПОРІ

Хронологія свят і з'їздів УМХ	355
Топологія свят і з'їздів УМХ	356
Європа	357
Рим, Італія 27-29 серпня 1983.	357
Шпірзее, Німеччина 26-27 квітня 1985	365
Дімерінген, Франція 7 серпня 1988	366
З'єдинені Стейти Америки	367
Чикагська Епархія св. Миколая	367
Чикаго, Ілліной 11-13 листопада 1983 (о. М. Панчук)	367
Чикаго, Ілліной 29-31 липня 1988	373
Омага, Небраска 9-11 листопада 1984	377
Стемфордська Епархія	379
Стемфорд, Коннектікут 28-30 червня 1985 (М. Мурич)	379
Пармська Епархія св. Йосафата	382
Парма, Огайо 29 травня 1983	382
Парма, Огайо 11 вересня 1983	382
Парма, Огайо 27-29 червня 1986 (Н. Кріслата)	383
Філядельфійська Архиепархія	388
Філядельфія, Пенсильванія 26-28 червня 1987	388
Канада	391
Вінніпегська Архиепархія.....	391
Кукс Крік, Манітоба 14 серпня 1983	391
Вінніпег, Манітоба 9-11 травня 1986	393
Торонтонська Епархія.....	396
Анкастер, Онтаріо 6-8 вересня 1985	396
Анкастер, Онтаріо 1 вересня 1986	400
Анкастер, Онтаріо 15-17 травня 1987	403
Саскачеванська Епархія	406
Саскатун, Саскачеван 7-9 листопада 1986.....	406
Едмонтонська Епархія.....	408
Едмонтон, Альберта 22 травня 1988 (Н. Слобода)	408

Бразилія.....	411
Прудентополіс, Парана 6-7 лютого 1988 (о. В. Цимбалістий).....	411
Австралія.....	415
Канберрі 15 серпня 1987 (Зорич)	415
Мельборн, Вікторія 24-26 грудня 1988	417
Україна	418
Львів 8 вересня 1990.....	418

XII РОЗДІЛ

НАШ ПОМ'ЯНИК	421
SUMMARY.....	433
ПІСЛЯСЛІВ'Я	443
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК.....	445
ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ.....	457
ЗМІСТ.....	459

